

Ахтарони
адаб

АМИР ХУСРАВИ ДЕХНАВИ

ҒАЗАЛИҲИ

ORLIK
KA
RM

ЎЗБЕКИСТОН Республикаси
Маданият ва санъат вазирлиги
Ўзбекистон Республикаси
Маданият ва санъат вазирлиги

АХТАРОНИ АДАБ

Душанбе
Апрел
2014

**ХАЙАТИ МУШОВАРА ВА ТАХРИРИЯИ
50-ЧИЛДАИ ОСОРИ КЛАССИКОН ВА МУОСИРОН
АЗ СИЛСИЛАИ “АХТАРОНИ АДАБ”**

ХАЙАТИ МУШОВАРА

Саидмурод Фаттоев
Шамсиддин Орумбекзода
Фарҳод Раҳимӣ
Абдуҷаббор Раҳмонов
Меҳмон Бахтӣ
Гулназар
Ақбар Турсун
Фарҳоди Қарим

ХАЙАТИ ТАХРИРИЯ

Абдулҳамид Самад
Сайидаӣ Маъмур
Абдунабӣ Саитқозода
Худой Шарифов
Мирзо Муллоаҳмадов
Али Муҳаммади Хуросонӣ
Гурез Сафар

АМИР ХУСРАВИ ДЕХЛАВИ

ҒАЗАЛИЁТ

Душанбе
«Адиб»
2014

DENOV TADBIRKORLIK
VA PEDAGOGIKA
INSTITUTI ARM
№ 32638

Тахияву тадвини матн аз
Муҳаммадбафо Бақоев

Мукаддима ва луғоту тавзеҳот аз
Алиш Мухаммадиш Хӯросонӣ

Муҳаррир
Сайидалӣ Маъмур

X-19 **Дехлавӣ, Амир Хусрав. Ғазалиёт.** –
– Душанбе: «Адиб», 2014, 480 сах.

Дар ин китоб мунтахаби ғазалиёти суҳанвари тавонои форсигӯи Ҳиндустон Амир Хусрави Дехлавӣ омода шудааст, ки матлаби хонандаи имрӯзо қонғ карда метавонад. Маъниҳои пухта, андешаҳои созанда ва мушиққати баланди ашъори ғиноии адиби нуктасанҷ моро аз ғазале ба ғазале ба сӯи маърифат хидоят менамоянд.

ISBN 978-99947-2-451-2

© Нашриёти «Адиб», 2014

АНДАЛЕБИ ҲИНДУСТОН

Яминуддин Абулҳасан Амир Хусрав, ки имрӯз ҳамчун шоир, нависанда, адабиётшинос, мушиққону мушиққинос, оҳангсоз ва мутафаккири форсизабони хиттаи Ҳиндустон шинохта шудаву маъруфият дорад, соли 1253 дар шаҳри Патёлии соҳили дарёи Ганг ба ҷаҳони ҳастӣ ҷашм кушода, соли 1325 дар шаҳри Дехлӣ оламро падруд гуфтааст. Гузаштагони вай аз Мовароуннаҳр будаанд. Падараш Сайфуддин Маҳмуд аз сарварони қабилаи Лочини шаҳри Кеш (Шаҳрсабзи имрӯза) ва соҳиби иззату эҳтиром буду дорои арзишманду боғоте бо ҳосили ҳамасолаи фаровон. Гӯё ташвише дар умри гузарон надошт, ҳатто ба қабилаҳо дигари атрофи Лочин дастӣ кумак дароз менамуд. Вай дар арафаи истилои муғул, ки аз овозаашу бодӣ сардаш мардумон ба тарсу ҳарос ва бими алим афтода буданд, пеш аз вақт зодгоҳи азизашро тарк менамояд, ба Балх расида, муддате дар он ҷо ва баъдтар ба Ғурбанди Кобул раҳти истиқомат мениҳад. Аммо дар ин диёр ҳам онҳо аз бодӣ сарди хучуми муғул осуда набуданд. Ин бод ба тӯфони бало табдил ёфта, акнун аз Мовароуннаҳр ба ҷониби Хӯросон сардтару сахттар мевазид. Ҳамин аст, ки Сайфуддин Маҳмуд бо ҳамроҳонаш сафарро идома медиҳад ва рӯ ба Ҳиндустон мениҳад. Ин марди инсондӯсту озодипараст баробари ба Ҳиндустон омадан ба сифати сипоҳӣ ба дарбори Султон Шамсуддин Илтишмиш (хукмронияш солҳои 1211-1236) шомил мегардад ва бо сипоҳиёни ин ҳоким бар зидди муғулҳо бармехезад. Мавсуф соли 1261 дар яке аз ин набардҳои зидди муғул ҷашма мешавад. Дар ин вақт Хусрави Дехлавӣ тақрибан ҳафт-даҳ сол дошт. Парваришу таълиму тарбия ва сарпарастии минбаъдаи вай бар уҳдаи модараш Давлатноз ва бобои модараш Имодулмулк, ки марде фарҳангӣ буда, беш аз 110 сол умр дидааст, қарор мегирад. Имодулмулк дар баробари доштани илму дониш дар ҳонаи худ соҳиби китобхонаи хубе буд. Акнун Хусрав на танҳо аз осори гузаштагон дар мактаб ошноӣ пайдо мекард, зиеда аз ин дар ҳонаи бобояш ба мутолиаи пайвастаи осори манзуму мансури пешиниёни форсизабонон ҷиддан ва ба қамоли шавқ машғул мегардад. Ин сабаб ме-

шавад, ки вай дар андак муддат бо зеҳни гиро, ҳофизаи қавӣ, истифодаи фитрӣ, қобилияти камназири фарогирии илму дониши замон устодонро ба ҳайрат гузорад. Рағбати зиёд ва дилбастагӣ ба осори Низомии Ганҷавӣ, Фаррухӣ, Анварӣ, Саной, Ҳоқонӣ, Абулфараҷи Рунӣ, Масъуди Саъдӣ Салмон, Аттор ва дигарон ӯро во дошт, ки осори беҳтарини онҳоро сабти ҳофизаи худ намояд ва ҳамчунон хеле барвақт хунари худро дар ин ҷодаи душворписанд бисанҷад. Гӯянд, ки аз устодони нахустини Хусрави Дехлавӣ хаттоти машҳур Саъдуллоҳин Муҳаммад буд. Вай баробари омӯхтани санъати нозуки хаттотӣ назди ӯ машқи шеърхонӣ ва шеърӣ мекарду ханӯз дар дувоздаҳсолагӣ офаридаҳои килки сеҳрангезаш, ки ба қавли ҳудаш дар тӯли умр беш аз 150 000 байт гуфтааст, пухта шуда буданд.

Ин адиби навамашқи дар оянда овозадор дар муқаддимаи девони нахустини худ «Тухфату-с-сигар» воқеаеро рӯйи саҳифа рехтааст, ки далели қатъии дар овони кӯдакӣ ба сурудани шеър машғул будани ӯст. Устодаш Мавлоно Саъдуллоҳин ба хонаи Ҳоча Асил ном яке аз бузургони шаҳр рафтуо дошту ба корҳои девонии вай кумак мерасонид. Навбате устод шогирдро ба хонаи Асил мебарад. Иттифоқан ба ин ҷо яке аз шогирду адиби забардасти замон Ҳоча Азизиддин хузур доштааст. Бо хоҳиши устод Ҳоча Азизиддин дар хондану сурудани шеър Хусравро имтиҳон менамояд. Ҳоча дар даст баёзе дошт. Онро ба ӯ дароз мекунад, то шеъри дилхоҳашро бо овози баланд қироъат намояд. Хусрав аз оғоз то анҷом шеърро беғалат ва бо овози ниҳоят марғуб мехонад. Онҳое, ки дар ин суҳбат хузур доштанд, ба хунари шогирди навқадам ба ҷодаи шеър баҳои арзишмандро қоил мешаванд. Ҳоча Азизиддин ҳамчун чохор калимаи зидмаъноӣ мӯй, тухм, харбуза ва тирро пазируфта, ба Хусрави дувоздаҳсола мефармояд, то рубоие гӯяд. Вай баъди қадре андеша кардан ин рубоиро ба аҳли маҳфил пешкаш менамояд:

Ҳар мӯй, ки дар ду зулфаки он санам аст,

Сад байзаи анбарин бар он мӯй зам аст.

Чун тир мадон рост дилашро, зеро

Чун харбуза дандон-ш даруни шикам аст.

Адабиётшинос Абдулғанӣ Мирзоев менависад, ки «Дар ин ҳуҷҷат дар бораи аз замони кӯдакӣ ба сурудани ашъор машғул гардидани Хусрав як далели бисёр равшан мебошад ва маълум мегардад, ки Хусрав ханӯз хеле пеш аз синни 12-солагӣ ба сурудани ашъор машғул буда...», ба маҳорати баланди шoirӣ соҳиб гардида будааст». Ин андешаро муқаддимаи девони дигари шoir «Ғуррату-л-камол» тасдиқ мекунад. Вай менависад: «Дар он сифарсин, ки дандон меафтод, сухан мегуфтам ва гавҳар аз даҳонам мерехт».

Хусрави Дехлавӣ дар 19-20-солагиаш донишҳои расмӣ намонашро фаро гирифта, ба маъмурияти дарбор қадам мегузорад. Ӯ нахуст ба дарбори бародарзодаи султон Ғиёсуддин Балман (солҳои ҳукмронияш 1265-1287) ҳокими Мултон – Кишлукон, ки марди адабдӯст буд, кашида мешавад. Баъди ду сол Хусрави Дехлавӣ ба дарбори писари Ғиёсуддин Балман – Буғрохон ба Сомона меравад. Дар ин вақт ҳокими Бангола Мулик Туғрал исён бардошта, худро мустақил эълон кардани менамояд. Султон Ғиёсуддин бо писараш исёнро пахш менамоянд ва Бангола ба ихтиёри Буғрохон дода мешавад. Хусрав ис-тиқомат дар Банголаро нахоста, ба Дехлӣ меояд. Боз вай бо таклифи писари калони султон Ғиёсуддин, ҳокими Мултон, Муҳаммадсултон, ки шахси фозилу адабпарвар буд, ба дарбор даъват мешавад. Вай дар он ҷо бо шоири шинохтаи айём Ҳасани Дехлавӣ панҷ сол хидмати дарборро кардааст. Баъди аз ҷониби муғулҳо кушта шудани Муҳаммадсултон Хусрави Дехлавиро дар дарбори Муизуддин Қайқубод (солҳои ҳокимияташ 1287-1290) мебинем. Соли 1290 бар тахти салтанати Дехлӣ Ҷамолуддини Фирӯзшоҳи Хичлӣ (солҳои ҳукмронияш 1290-1296), ки ба Хусрав эҳтироми зиёд дошт, менишинад ва шоирро аз надимони хоси худ сохта, ба ӯ лақаби «Амир»-ро арзонӣ медорад ва аз ҳамин замон сар карда Хусрави Дехлавӣ бо лақаби «Амир» шуҳратёр мегардад. Нисбаи «Дехлавӣ» ба он хотир аст, ки мавсуф бештари ҳаёти худро дар ин шаҳр сипарӣ намуда будааст. Муҳаққиқини афғонӣ, аз ҷумла Равон Фарҳодӣ дар мақолаи худ «Маънии ишқ дар шеъри Амир Хусрави Балхӣ», решаву пайванди вайро балхиюласт баршумурдаанд, ки ҳақиқат надорад ва ин чиз дар ҳеч як аз маъхазу сарчашмаҳои то қарни бист дида ҳам намешавад. Равон Фарҳодӣ низ барои таъйиди андешааш ҳеч маъхазе нишон намодааст.

Солҳои 1296-1316 Амир Хусравро дар хидмати султон Алоуддини Хичлӣ, ки фирӯзшоҳро ба қатл расонда, ба тахти Дехлӣ нишаста буд, мебинем. Вай дар тӯли 20 сол бо ин султон ҳамкорӣ карда, дар лашкаркашӣ ва набардҳои мухталифи вай ширкат дошт. Дигар ин ки ин давра давраи «сермахсулттарин фаёлияти эҷодии шоир мебошад. Хусрави Дехлавӣ илова бар як силсила шеърҳои лирикӣ ва асари насрии «Ҳазоину-л-футӯҳ», панҷ достони «Ҳамса» ва маснавии «Дувалпронӣ ва Хизрхон» барин асарҳои маъруфи худро дар ҳамин давра таълиф намудааст», — навишта буд адабиётшиноси тоҷик Амрияздон Алимардонов.

Баъди даргузашти Алоуддини Хичлӣ Амир Хусрави Дехлавӣ ба дарбори салотини баъдинаи Дехлӣ Кутбиддин Муборақшоҳи Хичлӣ (солҳои ҳукмронӣ 1316-1320) ва Ғиёсуддин Туғлуқ (солҳои ҳукмронӣ 1320-1325) даъват мешавад. Эшон шоирро зиёд ҳурмат мекарданд. Дар ин муддат вай маснавиҳои «Нух сипехр», «Туғлуқнома»-и худро ба онҳо мебахшад. Зияда аз ин девонҳои «Бақияту-л-нақия», «Нияту-л-камол», асари насрии «Расоилу-л-эҷоз» («Эҷози Хусравӣ»)-ро эҷод менамояд.

Амир Хусрави Дехлавӣ ба ғайр аз шоирро нависандагӣ аз аҳли санъати мусиқӣ буда, дар шеъри «Мунозираи Хусрав бо муғанӣ»-и худ мегӯяд:

*Назиро кардам се дафтар в-ар ба таҳқиқ омадӣ,
Илми мусиқӣ се дафтар будӣ, ар бовар бувад.*

Вале рисолаҳои мусиқии ӯ, мутаассифона, то замони мо омада нарасидаанд. Оҳангҳои мусиқии «Созгорӣ», «Мучир», «Ушшоқ», «Фарғона», «Сарпарда», «Тарона», «Хаёл», «Нигор», «Шоҳона» ва ғайраро ӯ эҷод намуда будааст. Адабиётиноси Ҳинд Шиблии Нуъмонӣ навишта, ки «Завқи саршори ӯ, ки ба ин фанни зариф таваҷҷуҳ намуд, дар андак замоне онро ба пояе расонд, ки аз шашсад сол ба ин тараф ҳам касе дар Ҳинд ҳампояи ӯ пайдо нашудааст». Вай бо достони хунарманди худ асбобҳои мусиқӣ низ месохт.

Амир Хусрави Дехлавӣ соли 1325 бо Ғиёсуддин ба ҷониби Бангола сафар мекунад. Дар ин вақт яке аз наздиктарин ашхоси айёми ҷавонӣ — пешвои онвақтаи ҷараёни тасаввуфии паҳнгардидаи Ҷиштия Низомуддин Авлиё дунёро

падруд мегӯяд. Дӯсти қадим ва қарин баробари шунидан ба Дехлӣ бармегардад ва бақияи умрро дар танҳою гӯшанишинӣ гузаронида, каме баъдтар 27 сентябри соли 1325 чашм аз олам мепӯшад. Пайвандону фарзандон ӯро дар поёни марқади Низомуддин Авлиё ба хок месупоранд, ки ҳоло зиёратгоҳи мардуми гуногуннажоду гуногуназбон ва ихлосмандони ҷаҳони илму адаби Машриқзамин гардидааст. Эҳтиромаш дар миёни мардуми Ҳиндустон хосаву сари марқадаш аз ҳамон замон то ба ҳол гулборон аст.

Амир Хусрави Дехлавӣ аз худ мероси бойи бегазанд ба ёдгор гузоштааст, ки аз ғазал, рубой, қитъа, маснавӣ, қасида, достон, осори мансур, мактубот ва ғайра иборат буда, фарогири мухтавои тамоми паҳлуҳои зиндагӣ, ки дар маркази он ишқу ошиқӣ ва неку бадӣҳои ҷаҳон меистад. Дар ростои мухтавои осори худ шоир кӯшида, ки ҳамеша, бо ҳар саҳтиҳое, ки набошад, некию неқури бар бадӣ ғолиб ояд, умри кӯтоҳи афроди ҷамъият ошқонаву шодмона ба сар шавад, новобаста ба ирқу наҷод ва забону баён инсонҳо бо ҳам наздику дӯст бошанд, ки ин ҳама ба замону макони зиндагии гӯянда саҳт алоқамандию печидагӣҳое дорад. Амир Хусрави Дехлавӣ дар дили Ҳиндустон ва бо мардуми он дӯш бар дӯш буд, ба дину ойину мазҳабҳои он диёр эҳтиёткорона муносибат менамуд.

Вобаста ба муҳити зист эҷодиёти адиб шаклу мавзӯ ва мухтавои гуногунро гирифтааст, ки инро мо дар ашъори форсигӯи дигар камтар ба мушоҳида мегирем. Ва вақте мо асарҳои эҷодкардаи Амир Хусрав, аз панҷ девони ӯ «Тухфату-с-сигар» (беш аз 3000 байт), «Васату-л-ҳаёт» (дорои 8400 байт), «Ғуррату-л-камол» (камобеш 8800 байт), «Бақияту-л-нақия» (беш аз 8350 байт) ва «Ниҳояту-л-камол» (беш аз 4080 байт), «Ҳамса»-и шоир, ки аз маснавию достонҳои «Матлаъу-л-анвор», «Ширин ва Хусрав», «Маҷнун ва Лайлӣ», «Ойнаи Исқандарӣ» ва «Ҳашт биҳишт» фароҳам омада, дар пайрави «Ҳамса»-и Низомии Ғанҷавӣ суруда шудаанд, маснавии қалонҳаҷми «Қирону-с-саъдайн» (беш аз 3940 байт), ки мавзӯи маҳаллӣ ва таъриҳии Ҳиндустонро ба мо ҳикоят мекунад, осори дигари ба ҳамин мавзӯ бахшидаи мавсуф, маснавиҳои

«Мифтоху-л-футуҳ» (750 байт), «Дувалпронӣ ва Хизрхон» (9520 байт), «Нуҳ сипеҳр» (ё «Султоннома», 4500 байт), «Туглуқнома» (3000 байт), осори мансури адиб, аз ҷумла «Эъҷози Хусравӣ» ва ғайраро яқояк пеши назар меорем, бори дигар мушоҳидаҳои ишоранамудаамон таъйид мегардад.

Гузашта аз эҷоди осор ба забони форсии тоҷикӣ Амир Хусрави Дехлавӣ аз аввалин суҳанварони сеҳрофарини Ҳиндустон аст, ки ба забони урду, ки дар он вақт забони «рехта» ном дошт, асос гузошт. То ӯ дар сарзамини Ҳинд бо забони санскрит менавиштанд, ки на ба ҳама дастрас буд. Ҷавохирлаъл Нехру ба ин хидмати Амир Хусрав баҳои баланд дода, навишта буд: «Хусрав аз навиштан ба забони адабии санскрит, ки танҳо ба ақалияти мунтахаб фаҳмо буд, даст кашада, оқилона рафтор кард, ӯ ба мардуми деҳқон на фақат бо нияти омӯхтани забон, балки ба мақсади донишҷуи зиндагӣ ва урфу одати вай рӯ овард. Ӯ фаслҳои гуногуни солро тараннум карда, барои ҳар фасл ба иқтисоди сабки қадимаи классикии Ҳинд оҳангу каломии махсус дарёфт намуд. Ӯ дар бораи ҳаёт ва таъҷироти мухталифи он, айёми аруси, ҳаҷру фирок, дар васфи борон, ки ба замини аз шуълаҳои сӯзони офтоб хушқидда ҷон мебахшад, суруд офарид. Ҳоло ҳам ин сурудоҳо вирди забони мардумонанд, онҳоро дар ҳар шаҳри Ҳиндустони шимолӣ ва марказӣ метавон шунид. Масалан, дар овони борон, вақте ки дар як деҳаи ҷавон писарон ва духтарон ҷамъ омада ба шои дарахтони минго ва печул аргунҷак баста шодмонӣ мекунанд, ин сурудҳоро месароянд».

Бояд гуфт, ки тамоми осори Амир Хусрави Дехлавӣ дар баробари доро будани аҳаммияти баланди бадеӣ, ҷанбаи бузурги таърихӣ доранд, ки инро мо дар ҳар чӣ мустаҳкамтар гузоштани пояи адабиёти форситаборон дар Ҳинд, бо шарофати вай пайдо шудану ба ҳукми анъана даромадани адабиёти маҳаллӣ ба забони урду ва зиёда аз ин ҳама тараннуми дӯстии халқҳо, дар мислои мардумони Ҳиндустон ва Моваруннахру Хуросон мебинем. Ӯ халқҳои гуногуннаҷоди Ҳинд ва мусалмонони суккони он ҷоро бо як ҷашм медид. Ин ҳама боиси он гардидаанд, ки имрӯз дар Ҳиндустон мақому мартабаи амир Хусрав беш аз пеш баланд аст, мардуми гуногунқавму гуногунтоифаи ин кишвари паҳновар дар симои ӯ фарзанди фарзонаи фарҳанги ғановатманди

худро мебинанд ва эҳтиромашро пос мекоранд. Ин маънои онро надорад, ки решапайванди Шаҳрисабзӣён ба адабиёти ҳамзабонони худ камтар хидмат карда бошад. Осори форсии тоҷикии ӯ ғӯи онанд, ки ҳам аз нигоҳи сохту муҳтаво ва ҳам аз нигоҳи вусъати назар адабиёти моро бо лаҳни зебою ширин ва офаридаҳои дилнишин доротару ғанитар гардонидааст. Беҳуда нест, ки ӯро чӣ дар Ҳиндустон ва чӣ берун аз хоки он бо муҳаббати саршор бо сифатҳои неки «Андалеби Ҳинд», «Булбули Ҳинд», «Тӯтии Ҳиндустон» ва «Саъдии Ҳиндустон» ёд мекунанд.

Ҳоло, ки ба хонандаи гиромӣ мунтахаби ғазалиёти Амир Хусрави Дехлавӣ пешкаш мегардад, метавон арза дошт, ки дар байни осори то ба мо расидаи шоир жанри ғазал мавқеи хоса дорад. Дар панҷ девони ӯ беш аз **ду ҳазор** ғазал гирд омаданду зиёда аз 32650 байтро ташкил медиҳанд. Ашъори Хусрав маҳсули тамоми давраи эҷодияш буда, мувофиқи гуфтуву навиштаҳои аҳли таҳқиқ, вай дар эҷоди ин навъи шеърӣ асосан равияи ғазалсароии Саъдии Шерозиро пеш гифта будааст. Ва тавре ишора рафт, ба эътибори гуфтани ғазали ноб ӯро «Саъдии Ҳиндустон» хондаанд.

Дар ғазали Амир Хусрав мо пеш аз ҳама мавзӯи ҷовидонии адабиёти ҳамаи давраи замонҳои олам –мавзӯи ишқ, ишқи инсонӣ ва дар ин замина ҳеле ва ҳеле нозукона ишқи ирфониро, ки ишқ бар Офаридгор аст, мебинем. Шоирони ишқӣ бо овози баланд мегӯяд:

*Шеърӣ Хусрав гар рақам бар турбати Маҷнун кунам,
Рӯҳи Маҷнун ояду омӯзад оятҳои ишқ.*

Вақте дар бораи мавзӯи ошиқонаи шоирон суҳан меравад, он хоҳу ноҳоҳ ба ду давраи умрашон тақсим карда мешавад; ҷавонӣ ва пирӣ. Ҳолиқ Мирзозода менависад, ки «Амир Хусрав ғазалҳои давраи ҷавонияшро «ба васфи бутон» бахшидааст ва онҳо бо мазмуни ошиқона ҳатто «ғизолон»-зебосанамонро мафтун мекардаанд». Шоир мегӯяд:

Чавонем то рағбатангез буд,
Ба васфи бутон хотирам тез буд.
Ғазалро чунон ҷилва кардам ба дом,
Ки бастам ғизолони сахро ба дом.

Аз ин рӯ, дар осори Амир Хусрав, бахусус ғазалиёти ӯ, ба ғайр аз ишқи бутону зебосанамон варзидан, лаззатҳои ошиқона, азобу роҳати ишқ, ранҷи ҳичон, кайфияти шаробу кабоб, сайри боғу бўстон бо дилситон, бардоштани нозу истиғнои дилбарон ва ғ., ки дар онҳо рӯзгори гузарони ҷавонӣ тараннум шудаанд, чизи дигареро набояд ҷуст ва муҳол аст, ки дар дарунмоияи онҳо чизи дигаре дарёбем. Ишқи Илоҳие, ки шоир дар мавҳуми ваҳдати вуҷуд баён кардааст, дар осори ҷавонии ӯ ҷустуҷӯ кардан ҳам барвақт аст. Ин ишқ, ки чун дарёи баҳорон пурғалаёну ҷӯшон аст, охишта-охишта бо кам шудани оби дарё ва паст шудани шӯри он ба худ меояд, сар ба соҳил намеэнад, маҷрои якнавохти худро дармеёбад, равиши мусалсали зиндагиро барқарор менамояд, ошиқе пухтарасида ба худ нигоҳ мекунад, сарриштаи ин мочароро дар ишқи Офаридгор меҷӯяд, яъне ишқ ӯро худшинос менамояд. Ба худшиносии ҳамоно ба Худошиносии мебарад, ки инро дар мунтахаби ғазалиёти Амир Хусрав метавон мушоҳида намуд. Ба ин маънӣ шоир меғӯяд:

Ҷаҳону ҳар чӣ ки дар вай буда-ст, ночиз аст,
Ба ишқ кӯш, ки чизе шавӣ дар ин ночиз.

Амир Хусрав ишқро ҷузъи одамият ва воҷиби сиришту сарнавишти инсон медонад. Дар ишқ комҷӯнро мазаммату поқдилонро меситояд ва ҷонбозонро пайғирӣ менамояд. Вай медонад, ки ишқи ҷонбозон ин манзиле бар ишқи ҳақиқӣ аст, ки дар ниҳояти роҳ ба ишқи сӯхтагон мерасад:

Аҳли шаҳват, ки худроӣ бувад, сӯхтанӣ-ст,
Қирми шабтоб дигар бошаду парвона дигар.
Ба тақаллуф нашавад ишқ, ки аз ҷону хирад
Беҳуши бода дигар бошаду девона дигар.

Ва:

Хусраво, бо ҷону дил ҳам қиссаи ҷонон мағӯ,
З-он ки наравон гуфт бо номаҳрамон асрори ишқ.

Иқтибоси сонӣ баёнгари он аст, ки ишқи ҷавонии шоир камол ёфта, худшинос гардида, рӯ ба абадият ва дар замири дил манзил дорад. Ана дар ҳамин маврид метавон зуҳури ишқи Илоҳиро дар ашъори ғиноии суҳанвар ҷуст, ки худ меғӯяд:

Зи ишқ ар ошиқе мирад, гунаҳ бар ишқ нанҳад кас,
Ки баҳри ғарқа кардан айб наравон кард дарёро.

Зиёда бар мавзӯи ишқ дар ғазалиёти Амир Хусрав метавон ба мавзӯҳои умумии дар адабиёт роиҷ, монанди шикоят аз рӯзгору бевафои аҳли дунё, бесуботӣ ва нопойдории ҷаҳон, маю майғусорӣ, андешаҳои бикри иҷтимоӣ-ахлоқӣ, тасвири табиат, маломати зуҳду зоҳид, мазаммати муҳтасибу сӯфӣ ва ғ. дучор омад, ки ойнаи рӯзгори замони эҷодкоранд.

Яке аз мавзӯҳои имтиёзи хоса мебахшад, ин таваҷҷуҳи шоир ба рони форсигӯи имтиёзи хоса мебахшад, ин таваҷҷуҳи шоир ба мавзӯҳои маҳаллии Ҳинд бо тамоми расму ойин ва қавоиду қонуни рӯзгори мардуми ин сарзамини пурафсона мебошад. Расму русуми Ҳиндуён ва сарзамини афсонавии Ҳинд дар осори Амир Хусрав, аз ҷумла ғазалиёти ӯ, мавқеи вижа дорад. Аз девони қадимтарин шоирони бузурги забони форсии тоҷикӣ дар Ҳинд Масъуди Саъди Салмон то девони Амир Хусрав ва осори шоирони баъдии форсигӯи Ҳинд, ки шуморашон саҳт зиёд аст, наметавон қаламкашero дарёфт, ки дар ин мавзӯ ба пояи «Саъдии Ҳиндустон», яъне Хусрави Дехлавӣ расида таъвоништа бошад.

Таҷаллии диёлату масоили мазҳабии мардуми Ҳинд ва браҳманони эшон бештар аз соир русум ва суннатҳои онон дар ғазалиёти Амир Хусрав ба ҷашм мерасад. Ӯ дар ғазалиёти худ талмехан аз бут бо мулозимат бо Ҳинду ва браҳман ёд мекунад:

Бибурд ҳусни бутон динам, ай мусулмонон,
Чу Ҳиндувон пас аз ин бутпарсаи хоҳам шуд.

Устод Абӯабдуллоҳи Рудакӣ ба ҳамин маънӣ хеле барвақттар аз Амир Хусрав гуфта буд:

Дил хастаю бастаи мусалсалмӯест,
Хунгаштаю куштаи бути Ҳиндуест.

Дигар аз одоти мардуми Ҳинд, махсусан Ҳиндувон, ки дар ғазалиёти шоир ба назар мерасад, ин худсӯзии онон аст ва ин расми қадими эшон будааст, ки акнун дар навиштаҳо ёд мешавад. Ва ғунд, ки ғанӯз ҳам пирмардону пирзанонро дар қадом ғӯшае аз Ҳиндустон бисӯзанд, то азоби пири аз дӯшашон бардошта шавад. Ҳоло ин то чӣ андоза ба ҳақиқат наздик аст, чизе гуфта наметавонем. Аз ишораҳои Амир Хусрав бармеояд, ки ошику машуқи ҳақиқи Ҳиндӣ, дар вақти яке аз дунё гузаштан дувумӣ худро бо ӯ якҷоя месӯхтааст:

*Мурдан аз дӯстиш дӯст зи Ҳинду омӯз,
Зинда дар оташи сӯзон шудан осон набувад.*

Ё:

*Даъвиш ишқ кардаӣ Хусрав, бибоядат
Чун Ҳиндувон дар оташи ғам зинда сӯхтан.*

Шухрати бутхонаи бузурги Суманот низ дар осори ғиноии Амир Хусрав таҷассум гардидааст. Суманот аз бутхонаҳои бузурги ҷанубии Ҳинд буд, ки дар замони футуҳоти Султон Маҳмуди Ғазнавӣ аз миён рафтааст. Дар осори таърихӣ омадааст, ки бути Суманотро бо аъмоли мақнотисӣ тавре сохта буданд, ки дар фазои парастигишҳо ба таври муаллақ меистод, бе он ки аз поин ё болои он муттақое дошта ва ё аз боло ба чизе овехта шуда бошад. Амир Хусрав мегӯяд:

*Бутпарастон гар зи ту оғах шаванд,
Ёд н-оранд аз бутони Суманот.*

Ишорати дигари Амир Хусрав дар ғазал ба расми ранг кардани ҷабин назди Ҳиндувон аст ва ин низ ойинест қадимӣ. Барои тайёр кардани он ҷӯби сандал ва заъфаронро бо ҳокистари ҷасади мурдагон ва саргини гови муқаддас махлут сохта аз он ранге бармедоштанд ва онро барои гузоштани нақш ба аъзои бадан истифода мекарданд. Бештар аз он браҳманони Ҳинду истифода менамудаанд:

*Аз носияи мо нашавад хоки дараш дур,
Чун саҳнаи бут барҳаманонро зи ҷабинҳо.*

Ин ҳама ғӯи онанд, ки Амир Хусрав бо мардуми Ҳинду аз ҳар паҳлу хеле наздик буда, таърихи ҳаёти иҷтимоии онҳо, дину ойин ва расму русумашонро нозукбинона ба мушс ида ғирифта будааст. Дигар ин ки худӣ ӯ зодаву парвардаи Ҳиндон ӯ бо хок буд, дар ҳамон ҷо ба камолӣ маънавӣ расид, тамоми осораш, аз ҷумла ғазалиёташ маҳсули ҳамон ӯ бо хавост, ки ҳамаи суққони Ҳиндустон аз он баҳра мебардоштанд.

Доир ба забону баёни суҳанвар дар ғазалиёт метавон гуфт, ки ӯ асосан пайравии асили сабки ироқӣ аст. Зиеда аз ин, тавре Абдулғанӣ Мирзоев дар асари худ «Сайдо ва мақоми ӯ дар таърихи адабиёти тоҷик» ишора менамояд, «...дар осори Амир Хусрав унсурҳои аввалини сабки Ҳиндӣ ҷой гирифтаанд». Асосгузори сабки Ҳиндӣ доништа шудани ӯ аз ҳамин нуқтаи назар аст. Рисолаи адиб «Эъҷозӣ Хусравӣ» мавқеи ӯро дар пайдоиши сабки Ҳиндӣ ва дар эҷодиёти ӯ ҷой доштани ин сабк бештар муҷассам менамояд. Ҳамон навиъ, ки ишқи ҷавонии Амир Хусрав бо гузашти вақт камол ёфтааст, ғазали ӯ низ ҳамоҳанги равиши зиндагии ӯ ба камол расида, бо тозаҷӯи тозаҷӯиҳояш дар ҷаҳорҷӯии ибороти аз эроди мафҳим ва маъноӣ дақиқ, истиқороти киноёт, ташбеҳоти бикрубадеъ ва ҳаёлангез, муболиғаи игроқомез дар сифати ашёу табиат ва ашхос, баёни зарифи ҳолат, таҷассуми таассуроти ҳаяҷони худ ягон-ягон тухми сабки Ҳиндиро барои адабиёти баъдинаи ғановатманди форсии тоҷикӣ парваридаанд. Ва ин сабк, тавре медонем, дар эҷодиёти Абулқодири Бедил, ки вай ҳам парвардаи кишвари азиями Ҳиндустон аст, ба авҷи камолӣ худ расид.

Амир Хусрав мегӯяд:

*Ман ошиқам, ай пандгӯ, набевад гувороям, ки ту
Аз офият шарбат диҳӣ ҷони балоошомро.*

Ҷойи дигар:

*Сухане чу ғаеҳари тар садафи лаби ту дорад,
Сухани садаф раҳо кун, гуҳаре намой моро.*

Ва ё:

*Сабрам аз дастӣ ғам гурехт, кунун
Он ҷаҳонгардро кучо ёбанд?*

Доир ба забони ғазалиёти Амир Хусрав мухтасаран метавон арза дошт, ки вай дар эҷодиёташ асосан соддаву равон, латифу гуворо ва хушонаг лаҳни ширини дари Мовароуннахиро нигоҳ доштааст. Қариб ҳамаи ғазалҳои шоир дорои мусиқияти баланд ва оҳанги мутантананд. Бесабаб нест, ки ғазалҳои ӯ ба «Шашмақом» дохил гардида, овозхонони зиёди кишвар онҳоро бо латофату хунари баланд месароянду то ба гӯши аҳли дил мерасонанд.

Матни ҳозир дар асоси «Мунтахобот» – и Хусрави Дехлавӣ (Сталинобод, 1960), ки М. Бақоев таҳия намудааст ва «Ғазалиёт»-и ҳамин шоир (Душанбе, 1975), ки мураттибонаш устодони шодравон Муҳаммадҷафо Бақоев ва Ҷобулқо Додалишоев мебошанд, таҳияву таввин гардида, сеяки ғазалиёти Амир Хусрави Дехлавиро дар бар дорад. Имконияти силсилаи китобҳои «Ахтарони адаб» дар баргузидани ашъори «Андалеби Ҳинд» ҳамин қадар буд. Минбаъд, пурра ба нашр расонида дастраси хонанда ва аҳли таҳқиқ гардонидани тамоми осори ғиноии мавсуф моро ҳар чи бештар бо ин шоири ғазалсаро ошно хоҳад кард ва дар боби омӯзишу пажӯҳиш саҳифаҳои тоза хоҳад кушод.

ҒАЗАЛИЁТ

DENOV TADBIRKORLIK
VA PEDAGOGIKA
INSTITUTI ARM
№ 32638

Дилам дар ошиқӣ овора шуд, оворатар бодо!
Танам аз бедилӣ бечора шуд, бечоратар бодо!
Ба тороҷи азизон зулфи ту айёрие дорад,
Ба хунрези ғарибон чашми ту айёратар бодо!
Рухат тоза-сту баҳри мурдани худ тозатар хоҳам,
Дилат хора-сту баҳри куштани ман хоратар бодо!
Гар, эй зоҳид, дуои хайр мегӯӣ, маро ин гӯӣ,
Ки он овори ки буюн оворатар бодо!
Дили ман пора гашт аз ғам, на 3-он гуна, ки бех гардад,
Агар ҷонон бад-ин шод аст, ё Раб, поратар бодо!
Ҳама гӯянд, к-аз хунхориаш халке ба ҷон омад,
Ман ин гӯям, ки баҳри ҷони ман хунхоратар бодо!
Чу бо тардоманӣ хӯ кард Хусрав бо ду чашми тар,
Ба оби чашми покон доманаш ҳамвора тар бодо!

Абр мебораду ман мешавам аз ёр ҷудо,
Чун кунам дил ба ҷунин вақт зи дилдор ҷудо?!

Абру борону ману ёр ситода ба видоъ,
Ман ҷудо гириякунон, абр ҷудо, ёр ҷудо.
Сабза нахезу ҳаво хурраму бӯстон сарсабз,
Булбули рӯйсиях монда зи гулзор ҷудо.
Эй маро дар таҳи ҳар банд зи зулфат банде,
Чӣ кунӣ банда зи бандам ҳама якбор ҷудо?!

Дида аз баҳри ту хунбор шуд, эй мардуми чашм,
Мардумӣ кун, машав аз дидаи хунбор ҷудо.
Неъматӣ дида нахоҳам, ки бимонад пас аз ин,
Монда чун дида аз он неъматӣ дидор ҷудо.
Дида сад рахна шуд аз тирӣ ту, хоке зи раҳат
Зуд баргиру ягон рахна биянбор ҷудо.
Медихам ҷон, марав аз ман в-агарат бовар нест,
Беш аз он хоҳӣ ту, бистону ниғаҳ дор ҷудо.
Хусни ту дер намонад, чу зи Хусрав рафти,
Гул басте дер напояд, чу шуд аз хор ҷудо.

Бишқуфт гулҳо дар чаман, эй гулситони ман, биё,
Сарв истода мунтазир, сарви равони ман. биё.
Аз гирияи ман ҳар тараф пурлолаву гул шуд замон,
Вақте ба гулгашт, эй санам, дар гулситони ман биё.
Ҳайф аст дидан бе руҳат дар бӯстон, охир, гаҳе,
Эй гул, ниҳон аз боғбон дар бӯстони ман биё.
Ҳар турраи ту офате, ҳар наргиси ту фитнае,
Гарчи балои олаӣ, аз баҳри ҷони ман биё,
Талхӣ, ки гӯё нест он аз талхӣ ҳаҷрат фузун,
Бо ин ҳама талхӣ худ, шаккарфишони ман, биё.
Донӣ, ки ҳастам дар ҷаҳон ман Хусрави ширинзабон,
Гар н-ой аз баҳри дилам, баҳри забони ман биё.

Ҷоно, ба пуреиш ёд кун рӯзе мани гумбударо
В-охир ба раҳмат боз кун он чашми хоболударо.
Нохонда сӯят омадам, ногуфта рафти аз барам,
Яъне, сиёсат ин бувад меҳмони нофармударо.
Рафти ҳамоно, ваҳ, ки ман зинда бимондам дар ғамат,
Ё Раб, кучо ёбам кунун он сабри вақте бударо?
Боз ою биншин соате, охир, чӣ кам хоҳад шудан,
Гар шод гардонӣ даме ёрони ғамфармударо?
Кушти марову нест ғам, илло ғами нодиданат,
Гар метавонӣ, бозбахш ин ҷони нобахшударо.
Дасте бисудам бар лабат, талхе нагуфти, чист ин,
К-аз заҳр додӣ ҷошнӣ чандин наботи сударо...
Савдои Хусрав ҳар шабе поён надорад то сахар,
Охир, гирех барзан яке он ҷаъди нопаймударо!

Нозукие, ки дидаам он руҳи ҳамчу лоларо,
Сӯзаму барнаёварам пеши вай оху ноларо.
То чу сагон фиғон кунанд аз руҳаш аҳли нух фалак,
Соҳт маҳи ҷаҳордаҳ он бути ҳаҷдасоларо.

Ақл намонд дар саре, сабр намонд дар диле,
 Бар гулу лола кас чунин каж наниҳад гулоларо.
 Сўхтаи рухат агар сўи чаман гузар кунад,
 Дар дили худ гумон барад шуълаи гарми лоларо.
 Бўса худ ар намедихӣ, бар лаби худ ҳавола кун,
 Ришвати туст, чони ман, аз пай ин ҳаволаро.
 Ман ба назорае хушам, лек на ҳадди ман бувад,
 Ҳавсалаи магас кучо, к-ӯ бихурад наволаро?!
 Ту зи пиёла май хурӣ, ман ҳама хун дами ба дам,
 Ҳаққи лабаш ҳамедихӣ аз лаби худ пиёларо.
 Дил, ки фусурдатар бувад ҳам ба гудозиш оварад
 Нолаи Хусраваш, чунон к-оташи тез лоларо.

Ҳар кӣ зери пераҳан бинад маро,
 Мурдае зери кафан бинад маро.
 Хешро гар нагсалад, донам, вале-к
 Ёр агар дар чашми ман бинад маро.
 Орзу дорам қасос аз дасти дўст,
 То бар он сон марду зан бинад маро.
 Бар сари роҳаш кушандам зор-зор,
 Бу, ки он паймоншикан бинад маро.
 Гар биёяд боз мурғи номабар,
 Туъмаи зоғу заған бинад маро.
 Бедиле, к-аш айб мекардам, кучост?
 То ба коми хештан бинад маро.
 Нозанино, 3-ин ҳавас мурдам, ки халқ
 Бо ту рӯзе ҳамсухан бинад маро.
 Бод ҳар рӯзе ба ҷавлонгоҳи ту
 Хоки ҳасрат дар даҳон бинад маро.
 Ҷӯи хун ронад ба ҷои ҷӯи шир,
 Хусравам, гар Кўҳкан бинад маро.

Вакте андар сари кӯе гузаре буд маро
 В-андар он рӯй нихонӣ назаре буд маро.
 Чон ба ҷоясту дилу зинда наям ман, зеро-к
 Мояи умр ба ҷуз чон дигаре буд маро.
 Маст гаштам, ки шабаш дидаму дар хоб ханӯз
 Пағахи субҳ зи мастӣ асаре буд маро.
 Ҳама касро хуру хобу мани бечора хароб,
 Эй хуш он вақт, ки хобею х (в) аре буд маро.
 Беҳ аз ин будам аз ин пеш, агар ҳеч набуд,
 Боре аз чинси сабурӣ қадаре буд маро.
 Бар ман аз дида бирезед гулобе, ки ба умр
 Лаззат аз ишқ ҳамин дарди саре буд маро.
 Ҳеч ёд оядат, эй фитна, ки вакте 3-ин пеш
 Ошиқи сўхтаи дарбадаре буд маро?!
 Хостам дӣ, ки намозе бикунам пешӣ хаёл,
 Лекин олуда ба доман чигаре буд маро.
 Наравам пеш, ки ёд ояду девона шавам,
 Он ки гаҳ –гаҳ ба гулистон гузаре буд маро.
 Посбон рӯз ҳам аз қиссаи Хусрав бишунуд,
 Ки шаб аз хачри ту нохуш сахаре буд маро.

Гарчи бирбуд ақлу дини маро,
 Бад меғӯед нозанини маро.
 Гўшаш аз бори дур гарон гашта-ст,
 Нашнавад нолаи ҳазини маро.
 Чашми ман бар ниғину нақши даҳон-ш
 Дода ангуштарин ниғини маро.
 Сўхта бинамаш, агар асарест
 Ҳар сахар охи оташини маро.
 Охир, эй боғбон, яке бинмой
 Ба ман он сарви ростини маро.
 Даст дар гул ҳамезанам, лекин
 Хор мегирад остини маро.

Ишк дар кори хубруён кард
 Фиску таквову куфру дини маро.
 Хусраво, бигзар аз сарам, ки зи ашк
 Бими ғарк аст ҳамнишини маро.

Расид боди сабо, тоза кард чони маро,
 Нухуфта дод ба ман бўи дилситони маро.
 Бихуфт наргису фарёд кам кун, эй булбул,
 Кунун, ки хоб рабуда-ст нотавони маро.
 Сабо саводи чаманро чу нусха кард бар об,
 Ба гул намуд, ки бингар хати равони маро.
 Маро гузар ба гулистон басест, лек чӣ суд,
 Ки сӯи ман гузаре нест гулситони маро!
 Гумон ҳамераводам, к-аз фирок овезам,
 Ғами нухуфта яқин мекунад гумони маро.
 Нишон намонд зи нақшам, кучост орази ӯ,
 Ки даркашад қалам ин нақши бенишони маро?
 Фигони ман зи кучо бишнавад ба гӯш он шӯх,
 Ки худ намешунавад гӯши ман фигони маро.
 Парид чониби ӯ мургӣ рӯху бо ман гуфт,
 Ки ман шудам, ту ниғаҳ дор ошӯни маро.
 Хуш он даме, ки дарояд сапедадам зи дарам,
 Пур аз ситораву маҳ карда хонумони маро.
 Ниҳода бар лаби ман лаб, намонд чои сухан,
 Ки муҳр кард ба ангуштарин даҳони маро.
 Рав, эй сабо, ту бигӯ сарви рафтаре, боз ой,
 Ба наваҳор бадал кун яке хазони маро.
 Зи рафтани ту ба чон омадам, намедонам,
 Ки рафтаниат зи кучо хост баҳри чони маро.
 Дили шикастаи Хусрав ба чониби ту шитофт,
 Ғариби туст, ниғаҳ дор меҳмони маро!

Девона кард зулфи ту дар як назар маро,
 Фарёд аз он ду силсилаи мушки тар маро.
 Сангин дили ту сахттар аз санги мармар аст,
 Кӯҳи ғам аст бар дил аз он санг мар маро.
 Гуфтам лаби туро, ки ба кас ишва медихӣ,
 Ӯ худ надод ишва касеро, магар маро.
 Рӯят гулу лабат шакару в-ин аҷаб, ки нест
 Чӯз дарди дил ҳосил аз он гулшакар маро.
 Чун ман туро даруни дили хеш доштам,
 Охир, чӣ дашна доштаӣ дар чигар маро?!
 Дӣ ғамзаи ту кард ишораг ба сӯи лаб,
 То бӯсае диҳад зи шакар хубтар маро.
 Бо Хусрават шумори висол аст ҳар шабе,
 Охир, шабе туфайлии хусрав шумар маро!

Рахти сабури тамои сӯхта шуд синаро,
 Шӯъла фурузон ханӯз оташи деринаро.
 Ғам, ки маро дар дил аст, гар накунад боварам,
 Пеши кӣ пора кунам, войи ман, ин синаро?!
 Рӯх манамо бар мурод в-арна ба хуни манӣ,
 Об ба серӣ мадеҳ ташнаи деринаро.
 Тавба зи ман карда буд дил, чу ту соқӣ шудӣ,
 Боз ҳамон ҳол шуд Аҳмади поринаро.
 Ман чу зи сар хостам, чашми ту бекор чист?
 Ханҷари нав деҳ ба даст турки қуханкинаро.
 Сӯфии мо шуд хароб дӯш ба як бонги чанг,
 Тори бирешим кашид хирқайи пашминаро.
 Бар сари Хусрав агар таъна занад ҳар касе,
 Рӯи сиёҳи марост чурм, на оинаро.

* * *

Боз дил гум гашт дар кӯшиш мани девонаро,
Ман куҷо кардам нигоҳ он шакли каллошонаро?!
Гох-гоҳ, эй бод, к-он чоҳ-т меафтад гузар,
З-ошноёни куҳан ёде дех он бегонаро.
Ҳар шаб аз ҳар сӯй дармеоядам дар дил ҳаёл,
Аз кадомин сӯ нигоҳ дорам ман ин вайронаро?
Умр бигашту ҳадиси дарди мо охир нашуд,
Шаб ба охир шуд, кунун кӯтах кунам афсонаро.
Шуъла, гӯ, дар чон бигиру сина, гӯ, з-отаи бисӯз,
Шамъ аз инҳо нест, к-ӯ раҳмат кунад парвонаро,
Чон зи наззора харобу ноzi ӯ з-андоза беш,
Мо ба бӯе масту соқӣ пур диҳад паймонаро.
Охир, эй дил, вақте андар кӯйхо будат гузар,
Инчунин якборагӣ кардӣ фаромуш хонаро?!
Ҳоҷатам набвад, ки фармой ба тарки ному нанг,
З-он ки расвой наёмӯзад касе девонаро.
Ҳусраву сӯзи дилу аз завқи олам беҳабар,
Мурғи оташхора лаззат кай шиносад донаро?!

* * *

Девона мекунӣ дилу чони харобро,
Машкан ба ноз силсилаи мушки нобро.
Бе чурм агарчи рехтани хун бувад вубол,
Ту хуни ман бирез зи баҳри савобро.
Бӯи висол дархури ин рӯзгор нест,
Зоеъ макун ба далки гадоён гулобро.
Эй ишк, шугли ту ба чу ман нокасе расид,
Охир касе намонд ҷаҳони харобро.
Аз ҷошнии дарди ҷудой чӣ огаҳанд
Як шаб касон, ки талх накарданд хобро?!

Туфон нишон зи дидаву қахти вафо ба даҳр,
Таквим хукм кай кунад ин фатҳи бобро?!
То гуфтамаш бикуш, зи мижа теғ ронда буд,
Мо бандаем ғамзаи ҳозирҷавобро.
Гар хотираш ба куштани бечорагон хуш аст,
Ё Раб, ки ёри новаки ӯ кун савобро.
Офат ҷамоли шохиду соқист, беҳуда
Бадном кардаанд ба мастӣ шаробро.
Хуноба мечаконадам аз дида сӯзи дил,
Хуш гириест бар сари оташ кабобро!
Хусрав зи сӯз гирия надорад нигоҳ дошт,
Оре, сафоли гарм ба ҷӯш орад обро.

* * *

Шаб ба рӯз омад басе, к-аз дил ниҳодӣ ёдро,
Чон бурун омад зи тан, бӯе надодӣ бодро,
Сар ба девони сароят мезанам, то бингарӣ,
З-он ки толоки шикорӣ хуш кунад сайёдро.
Бозуи ҳаҷрат кавӣ дар куштани бечорагон,
Чун касос афзун кунад, гораи бувад ҷаллодро.
Чон ба фарёдам баромад, лек сад чон арзад, он-к
Бишнавию роҳ надҳӣ сӯи худ фарёдро.
Ин ҳама хуноба, к-ошомам ҳаме аз рӯзи бад,
Бехтарин рӯзе ҳалал андозад ин бунёдро.
То ба сӯи гуфти Ширин шуд диле, хорову кӯҳ
Кандан аз нохун чу гул чидан бувад Фарҳодро.
Чанд гӯям, чун сияҳрӯи ишқам аз қазост,
Об шустан кай тавонад доғи модарзодро?!
Нӯти миҷғони ту дар дил монд Ҳусравро, ҷунон-к
Дар рағи бемор ништар бишканад фассодро.

Шуд ишк чоңамро бало, не, ғамзаву чаши санам,
Қассоби мо номехрубон, чӣ чурм теги тезро?!
Айёрии моро расан дур аст аз кунгур, вале
Ин ашқи шабравро бигӯ в-ин нолаи шабхезро.
Ту к-аз зақоти чаши худ бинӣ ба Хусрав як назар,
Инак, шафеъ овардаам ин дидаи хунрезро.

Ман ба ҳавас ҳамехурам новаки синадӯро,
То нақунӣ маломате ғамзаи кинадӯро.
Дини ҳазор порсо дар сари гесуи ту шуд,
Чанд ба ноқасон диҳӣ силсилаи рамузро?
Гӯям: «Васл», Гӯям: «Рав, ки ханӯз чанд ғах»,
Вой, ки чун бурун барам аз дилат ин ханӯзро?
Қиссаи ишк худ равад пеши фусурдагон, вале
Сантарош қай хурад ғавҳари шабфурӯро?
Соқии ниммасти ман, қоми лаболаб ор, то
Нукли муоширон кунам ин дили хомсӯзро!
Чони чу Хусравею бас заҳм ту дех, ки бар қасе,
Боре агар ҳамезанӣ тири дарунадӯро.

Қон бар лаб аст ошиқи бахтозмойро,
Дастур дех ба ханда лаби қонфизойро.
Гуфтӣ: «Ба меҳру маҳ нигару тарки ман бигир»,
Ин рӯ кӣ дод меҳру маҳи худнамоӣро?
Хуни маро бирезу зи хуноба ворахон,
Хайрест ин, бикун зи барои Худойро.
Қоно, қунон хиром, ки гоҳи назора халқ
Аз фарқи хеш бознадонанд пойро.
З-он шӯҳ чун вафо талабаи ман, ки бар дилаш
Сағ ҳам зи нанг менигарад ин гадоӣро.

Қон зи хомӯшӣ баромад безабоне чандро,
Қун як имрӯзе навозиш нотаवоне чандро.
Гар занӣ шамшер аз ғамза ту, эй султони хусн,
К-ин сиёсат сахттар пиру ҷавоне чандро.
Дӣ, ки берун омадӣ хай қарда, ҳар қатра зи ту
Гашт тӯфони бало бехонумоне чандро.
Ман зи ту маҳруму халқе дар гумон, ин ҳам хуш аст,
Бод, ё Раб, рӯзи некӯ бадгумоне чандро.
Деги васли қас налухтӣ, в-арна ҳар дам васли ту
Оташе барқарда месӯзад ҷавоне чандро.
Чанд таъни оқилонам, як замон берун хиром,
Сӯхта чун ман бикун ин меҳрубоне чандро.
Як сағ андар кӯи ту бе доғи охи ман намонд,
Ваҳ, ки, охир, чанд сӯзам безабоне чандро?!
Гар нагардад ҳок дар қӯят, қӣ қор ояд танам,
Баҳри ин парвардам, охир, устухоне чандро!
Сад чу Хусрав медиҳад қон пешат, охир, хандае,
З-он ки шуд хангоми рафтани нотавоне чандро!

Бурқаз барафган як замон хусни балоангезро,
То қилки сурат бишканад ин ақли рангомезро.
Шаб хуш нахуфтаи ҳеч ғах, з-он баски баҳри қони ман
Шуд ошноӣ бо сабо он зулфи анбарбезро.
Донам қиёси баҳти худ, қам ронам аз зулфат суҳан,
Лекин таманно мебарам фитроқи сайдомезро.
Бигашт қор аз зистан, ҳез, эй табиби хирақуш,
Бемори мискинро бигӯ, то бишканад парҳезро.
Парри малоик ҳезум аст, он қо ки ишқат шуъла зад,
Шармат наёммад сӯхтан хошоки дудангезро?
Чун ҳок гаштам дар раҳат, гар истоде нестат,
Боре, чу бар мо бигзарӣ, охиста рон Шабдезро.

Вах, кушгӣ, эй сабо, чу бар он кӯй бигзарӣ,
Осеб бар чӣ мезанӣ он бўсачойро?!
Мутриб, бизан раҳею мабин зухди ман, аз он-к
Бар субҳаи ман аст шараф чангу нойро.
Нозук мағӯй соиди хубон, ки худ накард
Чандин ҳазор бозуи зӯрозмоӣро.
Эй дӯст, ишк чун ҳама чашм асту гӯш нест,
Чӣ ҷои панд Хусрави шӯридаройро?

* * *

Пардаи ошиқон дарад, парда кунад чу рӯйро,
Ҳар тарафе диле фитад, шона кунад чу мӯйро.
Дил, ки зи халқ мебарад, нест зи баҳри мардумӣ,
Туъма фарох мекунад баҳри сағони кӯйро.
Эй ки надорӣ оғаҳӣ аз дили беқарори мо,
Чанд ба бод бардихӣ турраи мушкбӯйро?
Бар сари пой бурд чон нозу карашмаҳои ту,
Дод баҳонаҳо басте ҷони баҳонаҷӯро.
Рӯй ба мо куну макун дидаи мову хоки дар,
Сачда равост ҳар тараф қиблаи чорсӯйро.
Гарчи ғубори ошиқон менанишинад аз дарат,
Дур макун ба ин гунаҳ чашми ситонаҷӯро.
Гарчи ки беш бинамат, тиратар аст рӯзи ман,
Миннати оина манех бахти сиёҳрӯйро.
Қиссаи мо кунун магар оби ду дида гӯядат,
З-он ки бибаст хайратат ҳалқаи гуфтугӯро.
Дорам умеди хандае, бу, ки бигунчадам суҳан,
Танг мағир беш аз ин pistaи тангхӯйро.
Хусрав агар ғамат хурад, нола бас аст хидматат,
Вочиби ҷовушон бувад аз пай хою хӯйро.

* * *

Эй бод, бурқаъ барфикан он рӯи оташнокро
В-эй дида, гар сафро кунам, обе бизан ин хокро.
В-эй дӯст, к-аз теги ситам резӣ ҳаме хун дам ба дам,
Ё ҷони ман бистон зи ғам, ё дил дех ин ғамнокро.
Резӣ ту хун бар остон, ман шӯям аз ашқи равон,
К-олуда дидан чун тавон он остони покро?!
Он дам ки мелӯшӣ қабо, маҳром, аз баҳри Худо,
Пӯшида дор аз чашми мо он қомати чолокро.
З-он ғамза азми кин макун, туркона қасди дин макун,
Тороҷи ҷон талқин макун он ҳиндуи бебокро.
Сарҳои сарбозони дин бастӣ чу дар фитроки зин,
З-ин сон маяфган бар замин дунболаи фитрокро.
То шамъи хусн афрӯхтӣ, парвонаворам сӯхтӣ,
Пардадарӣ омӯхтӣ ин домани садҷокро.
Ҳаргиз лабе надҳӣ ба ман в-ар бўсае гӯй бизан,
Оям чу наздики даҳан, раҳ гум шавад идрокро.
Ҷонам чу рафт, аз тан бурун, васлам чӣ кор ояд кунун?
Ин заҳр бигашт аз фусун, зоеъ макун тарёкро.
Гӯй баромад гоҳи хоб андар дили шаб офтоб,
Он дам, к-аз охи субҳтоб оташ занам афлокро.
Хусрав кадомин кас бувад, к-аш сӯзи ишк аз пас бувад,
Як зарра оташ бас бувад сад хирмани хошокро!

* * *

Бас бувад ин ки сӯи худ роҳ диҳӣ насимро,
Чашмзади ҳасон макун орази ҳамчу симро.
Мову насими субҳдам, бӯи туву ҳалоки ҷон,
Нест умеди зистан сӯхтаи чаҳимро.
Ман ба ҳавои як суҳан, ту ҳама талх бар забон,
Чанд намак тавон задан ин чигари дунимро?!
Ту чу бихишт дар ниҳон, мову дилею шӯрише,
Дӯзаҳӣ аз кучо хурад мoidsаи наимро?!

Ман на зи худ шудам чунин шухраи кӯйхо, вале
 Шуд рухи некувон бало аклу дили салимро.
 Шефтаи рухи бутон боз кай ояд аз сухан,
 Маст ба гӯш кай кунад кунмакунӣ ҳакимро.
 Ишқ чу мардро барад ришкашон ба майкада,
 Мӯи сафед нангарад пири сияҳгилемро.
 Чун ба хуми шароб-дар ғарқа бимонд чун мане,
 Ҳам зи шароб ғусл дех дурдкаши қадимро.
 Қиссаи Хусрав аз дарун гар зи ғазал бурун фитад,
 Дашнаи синахо кунад замзамаи надимро.

Баҳри ту халқе мекашад ҳар сӯ мани бадномро,
 Бас менаёбам, чун кунам, ваҳ, ин дили худкомро?!
 Як шаб ба боме бинамат в-он ғаҳ ба ёди пой ту
 Рангин бисоте мекашам аз хуни чашм он бомро.
 Хоҳам, ки хуни худ даме дар гардани ҷомат кунам,
 Донӣ, чӣ давлат медихӣ ҳар соат аз лаб ҷомро?!
 То чанд ҳар дам аз сабо дар ҷунбиш ояд зулфи ту,
 Охир, даме ором дех дилҳои беоромро.
 Нагрифт дар ту сӯзи ман в-акнун ки хоҳам дод ҷон,
 Дӯзах магар пухта кунад ин шуълаҳои хомирро.
 Гар оби чашме нестат, охир, к-ам аз наззорае,
 Ин дам, ки оташ дарзадам бозори нангу номро.
 Ман ошиқам, эй пандгӯ, набвад гуво донам, ки ту
 Аз офият шарбат диҳӣ ҷони балоошомро.
 З-ин сон, ки дил дар ошиқӣ бигасат тақворо расан,
 Натвон лагом аз шаръ зад ин тавсани бадромро.
 Гар кушта шуд Хусрав зи ғам, тухмат чӣ бар хубон ниҳам,
 Чун чарх ханҷар медихам дар куштанам Баҳромро?!

Чу бикшой лаби шаққаршиканро,
 Лаболаб дар шакар гири суханро.
 Лабат, гӯй, далерӣ кун ба бўсе,
 Маро захира набошад, сад чу манро.
 Ба дил оташ задию ин дамамо
 Бихоҳӣ сӯхт ҷони мумтаҳанро.
 Шудӣ дар бўстон рӯзе ба гулгашт,
 Намудӣ рӯй хубони чаманро.
 Ду дида нест наргисро, ки бинад
 Аз он ғаҳ боз рӯи ёсуманро.
 Диле аз санг набвад чун дили ту
 Бути сангини яғмоифитанро.
 Дили Хусрав шикастӣ, ох, агар ман
 Кунам огоҳ шоҳи бутшиканро!

Бе рӯи ту хуш кардам ман талхӣ ҳичронро,
 Бо шарбати дидорат бадхӯ накунам ҷонро.
 Азбаски дили халқе гум шуд ба занахдонат,
 Хун пур шавад, ар кованд он чоҳи занахдонро.
 Дӣ шона задӣ ғесӯ, афтод басе дилҳо,
 Гирд ор даме, охир, дилҳои парешонро.
 Дар чайби вучуди кас нағзоштай нақсе,
 Як лутф бикун, з-ин пас макшоӣ гиребонро.
 Ту меравию дилҳо дунбол давон ҳар сӯ,
 Чун халқ, ки бистонад наззораи султонро.
 Бадбахт диле дорам, девонаи бутрӯён,
 Ё Раб, ки мабод ин дил хиндуву мусулмонро!
 Гӯянд, ки аз хубон бадном шудӣ, Хусрав,
 Чун дил накунад фармон, хусрав чӣ кунад онро?

* * *

Гуфти зи дил бурун кун ғамҳои бекаронро
Ту пеш чашм в-он ғаҳ ҷои гила забонро.
Бигашт аз ниҳоят беҳобии ман, оре,
Душвор субҳ бошад шабҳои бекаронро.
То дил зи ман бибурдӣ, аз нола шаб нахуфтам,
Эй дуд, бишнав, охир, фарёди посбонро!
Расвой шахр гаштам, азбаски дидаи ман
Ҳар дам ҳаметаровад хунобаи ниҳонро.
Аз охи дарднокам сӯз аз ҷаҳон барояд,
Бе ту ҷаҳон ҷӣ бошад, оташ занаи ҷаҳонро!
Он рӯи нозанинро як дам ба сӯи ман кун,
То бештар бибинам наsrину аргавонро.
Шояд, агар бихандад бар рӯзгори Хусрав,
Он кас, ки дида бошад рухсораи ҷинонро.

* * *

Бирав, эй боду пеш дигарон дех чилва бустонро,
Маро бигзор, то мебинам он сарви хиромонро.
Гирифтори ҳаёлотӣ лабаш гаштам, якин бошад,
Агар ҳар ғаҳ магас дар хоб бинад шаккарестонро.
Сиях кардӣ сари лаб, чун нахоҳам муҳри унвонро,
Маро бигзор, то боре бибӯсам муҳри унвонро.
Бад-ин микдор ранҷе ҳам бар он хотир намехоҳам,
Ки аз хунаи парешонӣ бувад он нопушаймонро.
Мапурс аз ман, ки чун мебошад, охир, ҷони ғамнокат,
Ки ман дерест, қ-аз ёдаш фаромӯш кардаам ҷонро.
Занандам санг аз меҳрат, ту ҳам бифрист як санге,
Ки мирам ҳам дар он завқу ба ҷон бӯсе диҳам онро.
В-арат бадномияст аз ман, ба як ғамза бикуш зорам,
Чаро бар ҳеш мушқил мекунӣ ин кори осонро?!
Ҷу хоҳӣ куштаниам, ҷон, зинҳор ин як сухан бишнав:
Як имрӯзе шафеи ман кун он лабҳои хандонро.
Парешонӣ, ки ман дорам зи зулфат, ҳам маро бодо,
Ҷӣ гуна гӯяд ин Хусрав, ки он зулфи парешонро?

* * *

Ҷу хоҳӣ бурд рӯзе оқибат ин ҷони мафтунро,
Ғаҳ аз гоҳе ба ман бинмой боре сунъи бечунро.
Ту мекун, ҳар ҷӣ меҳохӣ, наёрам дам задан, зеро
Ки гарчи хун кунад султон, нагирад аз пае хунро.
Нахоҳам дод дарбони туро баҳри дарун захмат,
Басанда-ст ин, ки бинам ғаҳ-ғаҳ он девони берунро.
Дили ман номаи дард асту хун бар ҷеҳра унвонаш,
Ҳам аз ғаммозии унвон бурун бар ҳоли мазмунро.
Шаб омад рӯзи айтшамрову ман бо сӯхта ҷоне
Ҳамеҷӯям чароғ афрӯхта он рӯзи маймунро.
На шабҳои мани бадрӯз аз ин сон аст бепоён,
Вале, ё Раб, мабодо рӯзи нек он зулфи шабгунро!
Ту он мургӣ, ки озодию дар доме наифтодӣ,
Сазад, гар шуқр гӯӣ рӯзу шаб баҳти хумоюнро.
Ҷу Лайлӣ бинаду Маҷнун шароб аз хуни худ нӯшад,
Беҳ аз санги ситамгорон набошад нуқл Маҷнунро.
Ҳама кас фитна шуд бар гуфтаи Хусрав, магар чашмат,
Қ-асар дар ҷодувон ҳаргиз набошад сеҳру афсунро.

* * *

Бим аст, ки савдоят девона кунад моро,
Дар шахр ба бадномӣ афсона кунад моро.
Баҳри ту зи ақлу дил бегона шудам, акнун
Тарсам, ки ғамат аз ҷон бегона кунад моро.
Дар ҳаҷр ҷунон гаштам ночиз, ки гар хоҳад
Зулфат ба сари як мӯ сад хона кунад моро.
З-ин гуна заиф ар ман дар зулфи ту овезам,
Машпота ба ҷои мӯ дар шона кунад моро.
З-он силсилаи ғеҷу маншури наҷотам дех,
З-он пеш, ки занҷират девона кунад моро.
Ман майзадаи дӯшам, шояд ки ҳаёли ту
Имрӯз яке соқӣ мастона кунад моро.
Ҷун шамъи бутон гаштӣ, пеш ой, ки то Хусрав
Бар оташи рӯи ту парвона кунад моро.

Бигашту назар накард моро,
Бигзошт зи сабр фард моро.
Мо беҳабар аз назора будем,
Ҷон рафту хабар накард моро.
Гар дида ба хоки дар наярзад,
Аз дур бас аст гард моро.
Эй беҳабарон, ки панд гӯед,
Баҳри дили ёвагард моро,
Донед, ки не ба ихтиёр аст
Чашми тару рӯи зард моро?!
Сад шарбати офият шуморо,
Як чопшии зи дард моро.
Ҳокистаре аз вучуди мо монд,
Бас, к-оташи ишқ х(в)ард моро.
Бо ин ҳама, шояд, ар нагирад
Парвонаи шамъ мард моро.
Ҳарчанд бисӯхт Хусрав аз ишқ,
Аз шуъла мабод сард моро!

Рафт, он ки чашми роҳат хуш меғунуд моро,
Ишқ омаду баровард аз сина дуд моро.
Тороҷи хубрӯён дар ҷони ман даромад,
Он дил, ки буд вақте, гӯё набуд моро.
Бо санги хеш будам дар гӯшаи сабурӣ,
Боде зи рӯят омад в-андаррабуд моро.
Имрӯз, гӯ, бибинад сармасту бутпарастам,
Он к-ӯ ба неқномӣ дӣ меситуд моро.
Ҳар рӯз дар шаби ғам хуш мекунад, сазоям
Он дидаи на, ки аввал хуш менамуд моро.
Аз хоки ҳастии мо гарди адам барояд,
Эй кошкӣ, набудӣ нанги вучуд моро!

Мумкин нагашт моро тавба зи рӯи хубон,
Гетӣ ба меҳнату ғам чанд озмуд моро.
Теги зудуда бояд зулматзудои ошик,
К-аз сайқали насиҳат натвон зудуд моро.
Хусрав чу нест 3-онҳо, к-аз ту бурад ба куштан,
Ин пандҳои расмӣ додан ҷӣ суд моро?

Бишқофт ғам ин ҷони чигархораи моро,
Ё Раб, ҷӣ вубол омада сайёраи моро?
Рафтанд рафиқон, дили садпора бибурданд,
Карданд раҳо домани садпораи моро.
Гар ҳамраҳи эшон шавӣ, эй бод, дар он роҳ
Зинҳор, наҷӯй дили овораи моро.
Шабҳо ба дил аз сӯзи чигар мекашад ох,
Оҳ, ар хабарастӣ бути айёраи моро.
Рӯзе накунад ёд, ки шабҳои ҷудой
Чун мегузарад ошики бечораи моро?
Бӯи чигари сӯхта бигрифт ҳама кӯй,
Оташ бизан ин кулбаи хунхораи моро!
Диданд сиришкам ҳама ҳамсоюву гуфтанд:
Ин сел, аҷаб, гар набарад хонаи моро.
Ҷуз хаставу афғор нахоҳад дили Хусрав,
Хӯест бад-он бахти ситамгори моро.

Қадаре биханду аз руҳ камаре намой моро,
Сухане бигӯй в-аз лаб шакаре намой моро.
Сухане чу гавҳари тар садафи лаби ту дорад,
Сухани садаф раҳо кун, гуҳаре намой моро.
Ба назар надидаам ман асари даҳони тангат,
Агарат бувад даҳоне, асаре намой моро.
Манам андар ин таманно, ки бибинам аз ту бӯе,
Чу сабо хиромише кун, камаре намой моро.

Зи хаёли турраи ту чу шаб аст рӯзи умрам,
Ба карашма хандае зан, сахаре намой моро.
Ба забони хеш гуфти, ки гузар кунам ба кӯш,
Магузар зи гуфтаи худ, гузаре намой моро.
Чу манат ҳазор ошиқ бувад, эй санам, валекин
Ба ҳама ҷаҳон чу Хусрав дигаре намой моро.

* * *

Ишк аз пайи чон гирифт моро,
Халқе ба забон гирифт моро.
Хурсанд ба офият набудем,
Инак, ҳақи он гирифт моро.
Эй дида, чӣ резӣ аз дарун об,
Қ-аш шуъла ба чон гирифт моро.
Эй хоб, бирав, ки боз имшаб
Савдои фалон гирифт моро.
Гӯянд, ки марг турфа хобест,
Он хоби гарон гирифт моро.
Тарсам, ки бурун барад зи олам
Ин ғам, ки карон гирифт моро.
Хандид бар аҳли дард Хусрав,
Дарди дилашон гирифт моро.

* * *

Чӣ иқбол аст ин, ё Раб, чӣ давлат дод рӯ моро,
Ки дар кӯи фаромӯшон гузар шуд ёри зеборо?
Камарбанди ман омад назди ман хандазанон имшаб,
Таваккуф кун, ки як дам бингарам Парвину Ҷавзоро.
Бихамдиллаҳ, ки бедории шабҳоям нашуд зоеъ,
Бидидам хуфта дар оғӯши хеш ин сарви раъноро.
Ба ташвиши духул ранча мадор, эй навбати имшаб,
Ки хуфтан дар бари ёр аст бедорони танҳоро.
Кучохо будӣ, эй гулбарги хандон, рост гӯ бо ман,
Ки чун ҳаб додай имрӯз гулбӯёни раъноро?

Расидӣ ҳамчу шохи гул, кадомин бод овардат,
Ки харгиз менапурсидӣ ба як шохи гуле моро.
Чӣ гӯӣ Хусрав, чандин ҳадиси васли нобуда,
Хаёл аст, ин ки раҳ додӣ ба сӯи хеш савдоро.

* * *

Хаги ту бехта бар лола мушки сороро,
Шикаста равнаки хуршеди оламороро.
Агар зи рӯи ту шамъи хидояте набувад,
Зи тирагӣ кӣ бурун оварад насороро?!
Ба ситти хусн гирифт он бути самарқандӣ
Чу кишвари дили мо хиттаи Бухороро.
Бар рӯзи куштан аз он ғамза муҳлате чустам,
Вале надид зи котил касе мудороро.
Биёр, соқӣ, аз он оби оташин, ки фалак
Ба бод дод чу Ҷамшед хоки Дороро.
Зи шавқи шаққари Ширину мотами Фарход
Зи дида меравад инак сиришк хороро.
Ду бӯса аз лаби ӯ, Хусрав, Худоро кун,
Бувад, ки бишнавад он сангдил худороро.

* * *

Ё Раб, кӣ дод ойина он худпарастро,
К-ӯ дид хусни хешу зи мо бурд хастро?
Девонаи бутон накунад рӯ ба қибла, з он-к
Таъзими Каъба куфр бувад бутпарастро.
Ҷонҳо ба рафтан аст чу дилҳо ба зулфи ту,
Чандин гирех чӣ мезанӣ он зулфи пастро?
Хун меҳӯрад ба дидаву дар дил равад, балост
Ҳар лаҳзае, ки май дихад он турки мастро.
Маҳром з-ин сифат, ки ба шаҳр аз хиромишат
Барчо намонд як қадам аҳли нишастро.
Чандин чӣ ғамза мезанӣ аз баҳри куштанам,
Сайди ту зинда нест, макун ранча шастро.

Хусрав чу чон набохт ба ишки ту, мард нест,
З-ин рӯ ба хуни дида ҳино баст дастро.

* * *

Дилбаро, умрест, то ман дӯст медорам туро,
Дар ғамат месўзаму гуфтан намеёрам туро.
Вой бар ман, к-аз ғамат мемираму чон медиҳам
В-огаҳӣ нест аз дили бемори афгорам туро.
Эй ба ту равшан ду чашмам, гар дарорӣ сар ба ман,
Аз азий ҳамчу нури дида медорам туро.
Дорӣ андар сар, ки бигзорӣ марову ман бар он-к
Дар чамеъи умри худ аз даст нагзорам туро.
Хорию озор бар ман гар ба тег ояд зи ту,
Хорам андар дида, гар бо гул биёзорам туро.
Як замон аз пой наншастам зи ҷустуҷӯи ту,
Ё кунам сарро фидоят, ё ба даст орам туро.
Шарт нест, эй дӯст, бар Хусрав туру чандин ҷафо,
Шарм дор, охир, ки ман ёри вафодорам туро!

* * *

Ман зи бахраш дӯст дорам чони ишқандешро,
Ройғони доғи ӯ кардам дили дарвешро.
Ишқ беш аз бешу ман бисёр аз кам камтарам,
Ман кам аз кам чун кашам ин ранчи беш аз бешро?
Не, ғалат кардам, агар хубон ба хешат раҳ диҳанд,
Раҳ мадеҳ, эй дӯст, сӯи хештан дарвешро.
Вақтро хуш дор бар рӯи бутон, чун рафтанист,
Ёд кун, охир, фаромушгаштағони хешро.
Ақл агар гӯяд, ки ишқ аз сар бинех, аз хештан
Дур кун бо сар ба ҳам ақли ҳаёландешро.
Чон фидои дӯст кун, кам з-он зани хинду най,
К-аз вафои шавхараш зинда бисўзад хешро.
Дард кунчи роҳат аст, ар мурда ёбӣ табъро,
Доғ аини марҳам аст, ар пухта бинӣ решро.

Ман дилу дида нахоҳам доштан боре, дарег,
Тир то боқист ин туркони кофаркешро.
Хусраво, гар ангубин меҳохӣ аз шаккарлабон,
Авал андар коми ширин кун забони нешро.

* * *

Соқие, пеш ор чоми босафои хешро,
Рӯи мо бину ба мо дех рӯнамои хешро.
Кабрафторо, яке бихрому по бар лола сой,
Бе ҳино кун лаъл пой лоласои хешро.
Дӣ шудӣ дар боғу гул аз баҳри гардафшонданат
Кард сад паркола домони қабои хешро.
Ҳар тараф баҳри муборакбоди наврӯзи баҳор
Мефиристад гул ба каф карда тилои хешро.
Кабки куҳсорӣ зи ишки лола бар ҳар теги кӯх
Гом чандон зад, ки пурхун кард пой хешро.
Як дам имрӯз аз чаман моро ба мачлис бор дех,
То ситонем аз ту чоми босафои хешро.

* * *

Баски андар дил фуру бурдам ҳавои хешро,
Шуъла афзунтар баромад сӯзи доғи пешро.
Душмане дорам, ки чон қурбонии ӯ мекунам,
З-он ки тире дархур аст ин кофари бадкешро.
Ишқ гунҷад дар дили тангу нагунҷад дар ҷаҳон
В-ин суҳан дар дил нагунҷад ақли дурандешро.
Чошнии дарди ишқ он кас, ки нашносад ҳақаш
Бар дили мачрӯҳи худ марҳам шиносад нешро.
Ашки тӯфонрез баҳри ҷустани васлам чӣ суд,
Шуст натвон чун зи бахти бад мар ин дарвешро.
Хусраво, дида фуру банду мабин рӯи рақиб,
З-он ки марҳам хуш набошад дидаҳои решро.

* * *

Овардаам шафъ дили зори хешро,
Панде бидех ду наргиси хунхори хешро.
Эй дўсте, ки хаст хароши дилам зи ту,
Мархам наменихӣ дили афгори хешро.
Донам, ки нозукию гаронбор мешавӣ,
Чонам, кӣ бар ту мефиганад бори хешро?!
Аз рашки чашми хеш набинам рухи ту ман,
Ту ҳам мабин дар оина рухсори хешро.
Озод бандае, ки туро диду зуд мурд
В-озод кард чони гирифтори хешро.
Бинмой қадди хеш, ки аз баҳри диданат
Сар барканем бахти нигунсори хешро.
Сархо басте задӣ, сари ман ҳам зан аз қарам,
Аз сар ривоч дех равиши кори хешро.
Дашном аз забони туам мекунад хавас,
Таъзим кун бад ин қадаре ёри хешро.
Чун Хусрав аз ду дида хурад хун, сазад, агар
Созад намак ду чашми ҷигархори хешро.

* * *

Баҳор парда барандохт рӯи некӯро,
Намуна гашт ҷаҳон бӯстони минуро.
Яке дар абри баҳорӣ нигар зи риштаи субҳ,
Чӣ гуна меғусилад донаҳои лӯлӯро.
Сафар чӣ гуна тавон кард дар чунин вақте,
Зи даст чун битавон дод рӯи некӯро?
Ба боғ ғаркаи хун аст лола, донӣ, чист?
Зи теги кӯҳ бурида-ст рӯзгор ўро.
Ба вақти субҳдам овоз медиҳад булбул,
Даруни боғ тараннум забони хушгӯро.
Биё, ки то ба ҷаман дарравему бинишем,
Ба бӯи гул ба каф орем ҷоми гулбӯро.

Чу даст тар шавад аз бода, он гаҳе чӣ кунам,
Қафо занем мар ин олами ҷафочӯро.
Ҷаҳон чу бех нашавад, Хусраво, зи гиряву дард,
Фуру бибар ту ба тӯфон ҷаҳони бадхӯро.

* * *

Басте шав бо маҳе будам, кучо шуд он хама шабҳо?
Кунун ҳам хаст шаб, лекин сиёҳ аз дуди “ёрабҳо”.
Хуш он шабҳо, ки пешаш будаме гаҳ масту гаҳ сархуш,
Ҷаҳонам мешавад торик, чун ёд орам он шабҳо.
Чӣ бошад, гар шабе пурсад, ки дар шабҳои танхой,
Ғарибе зери девораш чӣ гуна мекашад табҳо?
Биё, эй чони ҳар қолаб, ки то зинда шавад аз сар
Ба кӯят ошиқон, к-аз чон тийҳӣ қарданд қолабҳо.
Агарчи дил бидузидию чон, инак, бигӯ холам,
Чӣ некӯ омад он ханда аз ин дида бар он лабҳо.
Ҳамегӯям ҳадиси-абруву мижғони ӯ ҳар дам,
Чу тифлон сураи “нун в-ал-қалам”-хонон ба мактабҳо.
Маранҷ аз баҳри ҷоне, Хусраво, гар мекушад ёрат,
Ки бошад хубрӯёро басте з-ин гуна мазҳабҳо.

* * *

Ману печоки зулфи он буту бедории шабҳо,
Кучо хуспад касе, к-аш мехалад дар сина ақрабҳо?
Ҳама шаб дар таби ғам мазиям бо зулфу холи ӯ,
Чӣ савдохост ин, ё Раб, ки бо худ мезиям шабҳо?!
Дуои дӯстӣ аз хун нависанд аҳли ишқу ман
Ба хуни дида дашноме, ки бишидам аз он лабҳо.
Ба хуни дил вузӯ созам, кунам сачда ба сӯи ӯ,
Бувад ушшоқро, оре, басте з-ин гуна мазҳабҳо.
Гаҳе ғам меҳӯрам, гаҳ хун, ҳамесӯзам ба сад зорӣ,
Чу парҳезе надорам, чон нахоҳам бурд аз ин табҳо.
Ба нола он навои сӯз берун мекашад Хусрав,
Ки чонҳо пойкӯбон мечаҳад берун зи қолабҳо.

Зихй васфи рухат вирди забонхо,
 Лабаг гохи сухан иксири чонхо.
 Чу механдад лаби шаккарфишонат,
 Зи хайрат боз мемонад дахонхо.
 Зи чашмаг, к-ӯ ба дил рахти бало рехт,
 Маро дар сина мерӯяд синонхо.
 Фалакро бин, ки мазлуме чу ман сӯхт,
 Чаро оташ наборад з-осмонхо?
 Маро бо шакли расвой хуш афтад,
 Бихандел, эй рафикон, бар каронхо.
 Шабе кардам ба бустон нола аз дард,
 Раҳо карданд мурғон ошёнхо.
 “Аз ин рах рафт Хусрав” – халқ гӯяд,
 Чу бинад чо ба чо хар чо нишонхо.

Эй зулфи чалипои ту ғоратгари динхо
 В-эй карда гумони даханат рафъи яқинхо.
 Кофар накунад бар дили ман, ончи ту карди,
 Яъне ки дар ислом раво бошад аз инхо?!

З-ин сон ки бикӯштӣ ба шакарханда ҷаҳоне,
 Хоҳам, ки ба дандон кашам аз лаъли ту кинхо.
 Аз носияи мо нашавад хоки дараш дур,
 Чун сандали бут бархаманонро зи ҷабинхо.
 Ман худ шудам аз кеш, вале гар санам ин аст,
 Бисёр шавад дар сару кораш дилу динхо.
 Дар каъбаи максуд расидан кӣ тавонад,
 Дар бодияи ҳаҷри ту аз фитна каминхо.
 Нолам ба сари кӯи ту хар субҳ ба уммед,
 Чун мутриби дарҳои карам поси нишинхо.
 Гар меҳргӣе боядат, эй дӯст, талаб кун
 Хар чо, ки ҷакад оби ду чашмам ба заминхо.
 Душвор равад зикри ту, к-андар дили Хусрав
 Монда-ст чу нақше, ки бимонад ба нигинхо.

Дар ҳами гесӯи кофаркеш дорӣ торҳо,
 Баҳри раҳ гумкардани покон-ст ин зуннорҳо.
 Парда бардор аз руҳе, к-он мояи девонагист,
 К-аз димоғи оқилон берун барад пиндорҳо.
 Фитнаи ҷавр асту офат корзори хусни ту,
 Хуснро, оре, бувад з-ин гуна дастафзорҳо.
 Ошӯи дех бо лабам лабро, ки озорам ба ғоз,
 К-аш басте ин ошӯи хуш бошад ин озорҳо.
 Хор-хоре бар дил асту гунҷаҳои хун бар он,
 Чун кунам, худ чун ҷуз ин гул нашуфад з-ин хорҳо?
 Ошиқӣ гову алаф дил нест, бал нуқли сагон-ст,
 Чун дили говон, ки бифрӯшанд дар бозорҳо.
 Гуфтамаш: “Ҷон меканам, хун меҳӯрам баҳри ту”, гуфт:
 “– Хусраво, муштокро ҷуз ин набошад корҳо”.

Чу дар ҷаман равӣ, аз ханда лаб мабанд он чо,
 Ки то дигар накунад гунча заҳраханд он чо.
 Руҳи ту дидаму гуфти, сипанд сӯз маро,
 Чу ҷон ба ҷост, ҷӣ сӯзад касе сипанд он чо?!

Касон ба кӯи ту пандам диҳанду дар ҷое,
 Ки дида рӯи ту бинад, ҷӣ ҷои панд он чо?!

Ба ҳонаи ту ҳама рӯз бомдод бувад,
 Ки офтоб наёрад шудан баланд он чо.
 Ба шона сустгаре боф ҷаъди чун занҷир,
 Магир сахт, ки девонаест чанд он чо.
 Кучо равам, ки зи рӯи ту хар кучо, ки равам
 Расад зи ҷаъди дарозат ҳама каманд он чо.
 Зи зулфаш омадӣ, эй бод, холи дилҳо чист?
 Ҷӣ гунаанд асирони дардманд он чо?
 Бар остони ту хар кас ба раҳмате маҳсус,
 Магар, ки Хусрави бечора мустамад он чо.

Бишкуфт гул дар бӯстон, он гунчаи хандон кучо?
Шуд вақти айши дӯстон, он лолаи бӯстон кучо?
Ҳар бор, к-ӯ дар ханда шуд, чун ман ҳазораш банда шуд,
Сад мурда 3-он лаб зинда шуд, дарди маро дармон кучо?
Гӯянд, тарки ғам биғӯ, тадбиру сомоне биҷӯ,
Дармондaro тадбир ку, девонаро сомон кучо?
Аз бахту рӯзӣ бо тараб Хизр об хӯрда, шуста лаб,
Пӯён Сикандар дар талаб, то чашмаи ҳайвон кучо?
Меғуфт бо ман ҳар замон, к-аз ҷон ҳамеёбӣ амон,
Ман мебарам фармон ба ҷон, он ёри бефармон кучо?
Гуфтам: “Туй ин дар танам, ё ҳаст ҷони равшанам?”
Гуфтӣ, ки “оре, ин манам”, гар ин туй, пас, ҷон кучо?
Гуфтӣ, сабури пеш кун, мискини аз ҳад беш кун,
3-инам аз он хеш кун, ман кардам ин, вах, он кучо?
Пайдо гарат баъд аз маҳе дар кӯи мо набвад рахе,
Аз нӯги мижгон гаҳ-гаҳе он пурсиши пинҳон кучо?
3-ин пеш бо ту ҳар замон мебудаме аз ҳамдамон,
Хусрав на ҳаст охир ҳамон, он аҳду он паймон кучо?

Аз ҷони ман ором рафт, ороми ҷони ман кучо?
Ҳаҷрам нишони фитна шуд, фитнанишони ман кучо?
Омад баҳори мушқдам, савсан дамиду лола ҳам,
Сабаза ба саҳро зад алам, сарви равони ман кучо?
Аз гиря мондам по ба гил в-аз дӯстон гаштам хичил,
Ҷон аз ҷаҳон бигаст дил, ҷону ҷаҳони ман кучо?
Дар кори ғам шуд суриям, бепарда шуд мастуриям,
Талх аст ишқ аз дуриям, шаккарфишони ман кучо?
Шахсам заифу дида тар 3-ин ресмону 3-он гуҳар,
Ин худ мухайё шуд, магар лоғармиёни ман кучо?
Ҳар дам чигар дар сӯзу тоб, аз дида резад хуни ноб,
Инак маю инак кабоб, он меҳмони ман кучо?

Дил рафт дар меҳмони ӯ, гуфт: “Они ӯям, они ӯ”,
Гар ҳаст ин дил 3-они ӯ, охир, аз они ман кучо?
Ман ҷаври он номехрубон дорам ба хомӯшӣ ниҳон,
ӯ ҳам наёрад бар забон, к-он безабони ман кучо?
Ҷон аст он ёри накӯ, рафта дили Хусрав бар ӯ,
Гар дил бирафта-ст, он мағӯ, ин гӯ, ки ҷони ман кучо?

Қандест оташинрӯ, шамъест ангубинлаб,
Моҳи сипехрисват, меҳри хилолғабаб.
Қатрони мушку холаш аз мушку гул мусалсал,
Кофури обу хокаш аз ширу май мураккаб.
Турки ҷаҳонфурузаш ганче зи Нимрӯзаш,
Мӯи тилисмсӯзаш мори мусалсал аз шаб.
Гар осмонӣ, ваҳ, дар бурҷи маҳ набудӣ,
Саъди замин гирифтӣ аз вай вуболи кавкаб.
Хусрав, зи шавқи лаълаш то чанд сӯзӣ, охир,
Боре даме бурун оӣ аз сӯзиши таби шаб!

Мерезад аз тарӣ зи ту, эй ҷонфизой об,
Мо ташнаем, ташнаи худро намой об.
Ҳоки дари ту бар сару чашми пуроби мост,
Пайваста гарчи хок шавад зери пой об.
Оби ҳаётию нашавӣ ошнои ман,
То чашмҳои ман нашавад ошнои об.
Чун дар канори об хиромӣ ҳаёли ту,
Гӯӣ, ки ҳаст мардумаки чашмҳои об,
Эй чашмаи зулол, мараб, к-аз барои ту
Мурдам, ҷунон ки мардуми обӣ барои об.
Меноламу барои ту мерезам оби чашм,
Ин нолаи ман аст, биғӯ, ё садои об?

Оби равон кучо расад андар сиришки ман,
 Хохӣ, бипурс з-оби равон мочарои об.
 З-ин пештар ба дидаи ман чои об буд,
 Акнун бибин, ки хаст ҳама хун ба чои об.
 Аз оби чашми банда бигардад, агарчи хаст
 Сангин дили ту сахттар аз осӣи об.
 Бигдохтам чу обу бисудӣ маро ба дил,
 Кас дил чунин ба санг насояд ба чои об.
 Акнун, ки оби чашм бало гашт мар маро,
 Чашми маро кӣ бозхарад аз балои об?!
 Хусрав аз ин сипас нагузорад инони ту,
 Гӯ, барқбор оташу гӯ, абрзой об.

* * *

Эй зи ту хуршеди чарх дар марази таффу тоб,
 Аз мани торикрӯз талъати равшан матоб.
 Чашмаи хуршедро об набошад дигар,
 Чун ту зи таффи ҳаво хай кунӣ, эй офтоб.
 Зулфи ту каж, печ-печ дар сари мӯи кажат,
 Каж бинишинад, валек рост бигӯяд чавоб.
 Бастваи зулфи ту гашт, рӯи дили ман сиёҳ,
 Гӯри ман обод кард, хонаи чашмам хароб.
 Чанд ба ваҳму хаёл аз лаби ту чошнӣ,
 Ком чӣ ширин кунад хурдани ҳалво ба хоб?
 Ман зи хаёли лабат нестам оғах зи хеш,
 Мастии нақдам нигар, нася чӣ бинӣ шароб?!
 Бар ману расвоиям гар ту кунӣ хандае,
 Бас бувадам аз лабат, то бувад ин фатҳи боб.
 Чон ба фидои руҳе, қ-аш чу назора кунӣ,
 Сабр нагирад қарор, умр наҷӯяд шитоб.
 Даст нашӯяд зи ту Хусрав, агарчи зи ишк
 Аз пай по шустанат хуни дили ман шуд об.

* * *

Эй туро дар дидаи ман чои хоб,
 Дидаи беҳобам аз ту чои об.
 Шаб, ки хобам нест, баҳри диданат
 Чанд созам хешро амдан ба хоб?!
 Чашмам, эй чон, бо хаёли рӯи ту
 Нимае абр асту нима офтоб.
 З-он лаби майгун, ки хуш аз ман бибурд,
 Хун ҳамегирам чу бар оташ кабоб.
 Бо лабат дорам саволе, чун кунам,
 Танг меояд даҳонат дар чавоб.
 Маст гаштам, баски хӯрдам хуни дил,
 Чун нагардам маст бо чандин шароб?!
 Гул шуд аз акси рухат дар чашми ман,
 З-оташи дил мекашам з-он гул гулоб.
 Ҳаст хуршеди қиёмат рӯи ту,
 Ҳатти мушкин дафтари явмулҳисоб.
 З-он қиёмат оламе дар ҷаннат аст,
 Банда, Хусрав, то қиёмат дар азоб.

* * *

Эй тамоми хоби ман бурда ба чашми нимхоб
 В-эӣ саросар тоби ман дода ба зулфи нимтоб.
 Тоби зулфат бар сари олудаи хуни ман аст,
 Гар нахоҳӣ рехт хунам, зулфро чандин матоб.
 Зулфи мушкинат каманд афганд бар охуи Чин,
 Нофаро хун баста шуд дар ноф аз он мушкин таноб.
 Гул чунон беоб шуд дар даври рухсорат, ки гар
 Хирмане аз гул бисӯзӣ, қатрае надҳад гулоб.
 Гар ниқобе бар руҳи рахшон кашӣ аз нозукӣ,
 Рӯи ту пайдо бувад, пинҳон шавад дар вай ниқоб.
 Ҳатти нав норушта мебинмоянд андар зери пӯст,
 Чун хаёли сабзаи навруста андар зери об.

Маст гаштам 3-он шароболудаи лабҳои танг,
 Маст чун гаштам ман охир, гар тунук буд он шароб?
 Боз мегирӣ чавобам дар саволи бўсае,
 Ё гирифта мешавад дар лаб зи ширинӣ чавоб.
 Рӯзи ман солест бе ту 3-он ки баҳри диданат
 Умр аз рафтан ба чо монда-ст бо чандин шитоб.
 Хоҳам аз зулфи ту тоб орам, ки банди чон кунам,
 Зулф дар бозӣ дарорӣ, чун тавон овард тоб?!
 Гарму сардӣ дид ин дил, к-аз хату рухсори ту
 Нимае дар соянду нимае дар офтоб.
 Чашми ту дар айни мастӣ теги мижгон баргирӣфт,
 Хост бар Хусрав занад, к-аш ногаҳон бигрифт хоб.

* * *

Боз бурқаз бар руҳи чун моҳ барбастӣ ниқоб,
 Гӯиё дар зерӣ абре рафт ногаҳ офтоб.
 Ҳамчу лола доғ дорам бар дил аз хичрони ту,
 Шуд чигар бар оташи ишқат маро, эй чон, кабоб.
 Ҳасратам 3-ин қисса меояд, ки ман лаб бастаам,
 Бемуҳобо, аз чӣ мебӯсад кафи поят рикоб?
 Турки ман, то баҳри рафтан бастай, охир, миён,
 Дар канорам сели дида хун ҳамеронад чу об.
 Як ҳаданг аз таркашат баркаш зи баҳри чони ман,
 Новак аз мижгон чӣ ҳочаг баҳри қатлам беҳисоб?!
 Ҳамчу ғунча тах ба тах хун шуд дили ман, эй табиб,
 Шарбате фармо аз он лаб, гар ҳамечӯй савоб.
 Эй чудо афтода аз мо, мо ба ту пайвастаем,
 То ба ту пайваста Хусрав, карда аз ғайр ичтиноб.

* * *

Зихӣ, намуда аз он зулфу ҳолу орази хуб
 Яке саводу дувум нуқтаву савум мактуб.
 Саводу нуқтаву мактуби ўст бар дили ман
 Яке балову дувум фитнаву савум ошӯб.

Балову фитнаву ошӯби ў бувад моро
 Яке муроду дувум мўнису савум матлӯб.
 Муроду мўнису матлӯб ҳар се аз ман шуд
 Яке ҷудову дувум ғолибу савум мағлӯб.
 Ҷудову ғолибу мағлӯб ҳар се боз омад,
 Яке ғулому дувум давлату савум маркуб.
 Ғулому давлату маркуб бо се чиз хуш аст:
 Яке хузуру дувум шодию савум маҳбӯб.
 Хузуру шодию маҳбӯби ман бувад, Хусрав,
 Яке шаробу дувум сокию савум руҳи хуб.

* * *

Хонаам вайрон шуд аз савдои хубон оқибат,
 Гашт дил мадхушу чон шайдои хубон оқибат.
 Ҳаст сар ба дӯши ман борею боре мекашам,
 То магар андозамаш дар пои хубон оқибат.
 Рӯи он дорам, ки хунабро бирезанд аҳли хуш,
 Шуд мувофиқ рои ман бо рои хубон оқибат.
 Гарчи бемеҳранд маҳрӯён ба ушшок, эй рақиб,
 Чони ошиқ мешавад маънои хубон оқибат.
 Сабру ҳушам аз саводи зулфи ҷонон гашт ғум,
 Шуд ҳамин суди ман аз савдои хубон оқибат.
 Борҳо гуфтам, ки надҳам дил ба хубон, лек дил
 Гашт аз чон бандаву мавлои хубон оқибат.
 Бар дили маҷрӯҳи Хусрав дилбаронро нест раҳм,
 Чон ба зорӣ дод аз савдои хубон оқибат.

* * *

Сифатест оби ҳайвон зи даҳони нӯшхандат,
 Асарест чони ширин зи лабони ҳамчу қандат.
 Ба кадом сарв бидам, ки зи ту сабур бошам,
 Ки дароз монд дар дил ҳаваси кади баландат.
 Ба ҳазони ҳаҷр мурдам, чӣ камат шавад, ки моро
 Ба ғалат гуле шукуфтӣ зи даҳони нӯшхандат?!

Манаму ҳазор печиш зи ҳаёли зулф дар дил,
Ба кучо равам, ки чонам раҳад аз ҳамин камандат?!
Ба раҳат фитода мурдам, равише намо ба ҷавлон,
Ки чу мард нест боре ба таҳи суми самандат.
Зи ту дур чанд сӯзам ба миёни оташи ғам?
Ҳама ғайратам зи уду ҳама рашкам аз сипандат.
Бизан, эй рафик, оташ, ки асар намонадам, то
Ту раҳӣ зи нолиши ман, мани сӯхта зи бандат.
Мапаз ин ҳаёл, Хусрав, ки ба ишқ дарнамони,
Бувад ар-ш 3-аҳли шаҳре шабу рӯз ришхандат.

Тамошогоҳи қонҳо шуд ҳаёлат,
Таманногоҳи дилҳо зулфу ҳолат.
Бигалтам беҳабар чун қуръаи фол,
Чу бином талғати фархундафолат.
Мадор ин чашми ман чун далви пуроб,
Ки бошад офтоби ман вуболат.
Ишорат кардӣ аз абрӯ ба хунам,
Маро боре муборак шуд ҷамолат.
На қон аз лаб дарун омад, на берун,
Бало шуд ишқи побӯси ҳаёлат.
Чӣ хуш май меҳурӣ аз хуни нобам,
Агар нанге наёрад 3-ин сафолат.
Чу ҳолам шуд парешон бе ту, охир,
Бигӯ Хусрав, ки охир чист ҳолат?

Манаму ҳаёлбозӣ шабу рӯз бо ҷамолат,
Чӣ шавад, гарам бипурсӣ нафасе, ки “чист ҳолат?”
Ҳаги ҷумла хубрӯён, ки барои мулки дилҳо
Зи қазост хучҷати ту, рақамест аз ҷамолат.
Сари ман ба гоҳи ҷавлон зи дарат мабод як сӯ,
Ки хуш он баландбахтон, ки шуданд поймолат.

Ба кадом накди даҳрат битавон харид холо,
Ки ба нархи нимкунҷид ду ҷаҳон харид ҳолат.
Кунӣ арчи зарра-зарра тани ман, равво надорам
Чу ту офтобвашро, ки бувад гаҳе заволат.
Бикашам зи чашм дида, зи барои он ки қонон,
Чӣ қунад чунин кулӯхе ба гузаргаҳи ҳаёлат.
Зи финок сӯхт Хусрав, накунад зи бахт хоҳиш,
Ки гараз бувад, на ёрӣ, ки занам дам аз висолат.

Чун дар суҳан дарояд лаъли шакармақолат,
Оби ҳаёт резад аз чашмаи зулолат.
Донӣ, ки чист маҳро андар миён сиёҳӣ,
Як нусхатест музлам аз дафтари камолат.
Бечора ман бимондам маҳрум аз ончунон рӯ,
То чашми кист, ё Раб, пайваста дар ҷамолат.
Аз шом то саҳаргаҳ чун шамъ мебисӯзам,
Мурдам, агар наёбам парвонаи висолат.
Азбаски дар фироқам бисёр кард пурсиш,
Яқборагӣ бимондам шармандаи ҳаёлат.
Наздик шуд ҳалокам, пурсидане накардӣ,
Қ-эй дурмонда, аз ман, дар ҳаҷр чист ҳолат?
Кофардило, агарчи васлам ҳаром кардӣ,
Бодо чу шири модар хунҳои ман ҳалолат!
Чун мекушӣ-м, боре аз рӯи худ маяфган,
Бигзор то барояд чонам ба пеши ҳолат.
Сад сол киссаи худ гӯям, ки кам наёяд,
Валлоҳ, агар набошад андешаи малолат.
Гуфтӣ, ки ошиқӣ ту, мебоядам ҷавобе,
Азбаски мондаам ман хайрони ин саволат.
Натвон, ки кард як дам, эй маҳ, фаромуш аз дил,
Бо ин ки худ набинад Хусрав ҳазор солат.

* * *

Рӯзе аз дасти чафо, охир, инон бистонамат,
Доди худ донам, аз ин пас бар чӣ сон бистонамат?!
Рӯди ашкам гар гиребон гирадам аз дасти ту,
Доманат гирам гаҳе в-инсофи чон бистонамат.
Умр дар кори ту шуд, з-ин пас ману лаъли лабат,
Ё бимирам, ё ҳаёти ҷовидон бистонамат.
Рӯй бар хоки дарат молам в-агар фармон диҳӣ,
Хоки он дар ҳам ба нархи заъфарон бистонамат.
Бар намак мевоҳам ангуште занам, лабро мадӯз,
Ҳам ба шартӣ чошнӣ бӯе зи чон бистонамат.
В-ар нафтад чон кабулат, зар надорам, чун қунам,
Ранги рӯи худ магар з-он остон бистонамат?
Юсуфи аҳдӣ, агар Хусрав бувад қиматгарат
В-ар диҳам мулки ду олам, ройгон бистонамат.

* * *

Гидам, ки нест пурсиши дармондагон фанат,
Кам з-он ки боре оғаҳие бошад аз манат.
Хуршедвор як назаре кун, ки барзанад
Саргашта сад хазору чу зарроги равзанат.
Туркиву баҳри разм зирех нест хочатат,
Мебошад оби дидаи ушшок ҷавшанат.
Ту дониву касон, бихилат бод хуни ман,
Боре зи бори ман бувад озод гарданат.
Афтодагон, ки бар сари кӯят шуданд хок,
Доманкашон марав, ки бигиранд доманат,
Ту офтоби хуснио ман дар шаби фироқ,
Аз тирагии рӯзи бади ман чӣ равшанат?!
Пайкон даруни дил, макун, эй пандгӯ, забон
Не хори пост, ин ки барояд ба сӯзанат!
Мурдам дар ин ҳавас, ки чу чон дар барат кашам,
К-аз чон-ст зинда хар тану чони ман аз танат.
Баҳри худой чехра зи номаҳрамон бигӯш,
Хусрав бас аст булбули нолон ба гулшанат.

* * *

Бад-он баҳона, ки хунест бас фаровонат,
Чафо бикун, ки бар он карда нест товонат.
Маҳе, ки чок ба домони чонам афганда-ст
Ҳамон маҳест, ки толеъ шуд аз гиребонат.
Касе, ки чон ба сари як назора хоҳад дод,
Раҳо-ш кун, ки ниғаҳ мекунад фаровонат.
Ба назди туст дилам, божгуна кун, ки дар ӯ
Кунӣ назора, ки чанд аст доғи пинҳонат.
Нигар, ки аз занаҳат чанд дил ба чох афтод,
Ки то лаб аст пур аз чон чаҳи занаҳдонат.
Дарун-т дар ҷигари сӯхта кашам, харчанд
Ки сар ба сар зи намак сохта-ст Яздонат.
Ба ним ханда чу сад чон диҳӣ ту Хусравро,
Ба ним чон чӣ тавон дод музди дандонат?!

* * *

Вакте ғуборе з-остон бифрифт сӯи чокарат,
То кай тижичашмӣ кунад бо дилаам хоки дарат?
Дасте бидеҳ, эй ошно, дармондагонро, чунки шуд
Ғарка ба хар як қатра хай сад дил зи рухсори тарат.
Дарёфтам дилдуздият аз ғамзаи ғаммози ту,
Он пардаи мо боз шуд, чун гашт пайдо гавҳарат.
Эй абр, гаҳ-гоҳе бигу он чашмаи хуршедро,
Дар қаъри дарё хок шуд аз ташнагӣ нилуфарат.
Гарчи зи раҳмат ояте шабоҳе азобе бар дилам,
Азбаски ин нопок дил хонам ҳама шаб аз барат.
Охир кам аз назорае аз дур дар нахли ту, гар
Дастӣ умедам кӯтах аст аз шоҳи сабзи навбарат.
Дар банди парвоз аст чон, бигзор серат бингарам,
З-ин сон, ки дидам холи худ, шояд набинам дигарат.
Мекун чафо, то пеши ту мерезам аз дида гуҳар,
Зеро, ки ту зеборухӣ, бех з-ин набошад зеварат.
Гӯй ба ханда, Хусрав, з-они туам, гарчи най,
Таскини чони хешро ночор дорам боварат.

* * *

Шабу рӯз мебинолам зи чафои чашми мастат,
Чӣ кунам, ки менагирад ба дили чафопарастат.
Ба хами каманди зулфат хама олам андар омад,
Ба чӣ сон рахам зи бандат, ба кучо равам зи дастат?
Дили ман ба хок чӯиву наёбиаш аз ин пас,
Ки бимонд пой дар гил зи ғубори зулфи паастат.
Хама вақт шасти зулфат мани хастаро хуш ояд,
Ту чӣ мекашӣ, нағӯӣ, ки чунин хуш аст шастат.
Чу кушоиву бибандӣ ба хумори хоб наргис,
Шиканад хазор тавба зи яке кушоду бастат.
Набувад хамеша хубӣ зи барои чашми бадро,
Ту зақоти хусн боре бидех ин замон, ки хастат.
Зи дилам ба боғи хуснат хама боди тунд чунбад,
Туй арчи шохӣ нозук, натавон бад-ин шикастат.
Набувад фусурдагонро сари дӯстгонии мо,
Ки зи хуни дида бошад маи ошиқони мастат.
Нафасе нишину дил дех, ки дилам бибурдӣ аз чон,
Ба кушодӣ чашм тире, ки зи нӯки ғамза частат.

* * *

Эй сар кашида аз ман, ман сар кашам ба пешат,
Гар аз тариқи хешӣ бинам аз они хешат.
Моему ғунҷаи дил мавкуфи банди ишқат,
Ку бод, то бигӯяд ахволи ман ба пешат?
Нагвон ба шарҳ додан бо сад чаридаи гул
Хусне зи васфи рӯят, васфе зи шарҳ бешат.
То дида аз лаби ту дилро гулангубине,
Занбӯри чони ман шуд мижғони ҳамчу нешат.
Чун бинамат баногах, хоҳам, ки чой созам
Дар синаи фиғорат, андар даруни решат.
Лутфе ба банда-Хусрав аз тири ғамзаи ту,
Омоч кард сина, берун нашуд зи пешат.

* * *

Эй хонда бутони Чин шохат,
Аз Занг шикастагон сипоҳат.
Дудест бар оташат чахонсӯз
Он сабза, к-аз об шуд сиёҳат.
Шуд дар занаҳат хазор чон ғарқ,
Аз хай пури об гашт чоҳат.
Ҳар лаҳза чароҳат аст дар чон,
Бинам чу зи дур гоҳ-гоҳат.
Дуздам назар аз ду дидаи хеш,
Дуздида чу бингарам ба моҳат.
Шуд гириям арчи пойгирад,
Бурдан натавон чунин зи роҳат.
Гар хун резӣ зи сад чу Хусрав,
Рухсора бас аст узрхоҳат.

* * *

Онки зулфу орази ӯ ғайрати рӯзу шаб аст,
Чони ман аз меҳру моҳи рӯ-ш ҳар дам дар таб аст.
Рашик унноб аст ё худ pistaи хандони ӯ,
Себи симин аст худ ё он турунчи ғабаб аст?
Боз абри чашми ман бисёр борон шуд магар,
Моҳи хирмансӯзи ман имшаб ба қалби ақраб аст.
Баски фарёдам шаби хичрон ба гардун меравад.
Қудсиёро аз тазаллум кор “ё Раб – ё Раб” аст.
Мешуморам ҳар шабе ахтар аз оби чашму субҳ
Нест равшан, к-ахтари баҳтам кадомин кавкаб аст.
Сокиё, бар лаб расон чомеву он ғаҳ дех ба мо,
З-он ки моро чун қадаҳ аз ташнагӣ чон бар лаб аст.
Тарки ҳар мазҳаб гирифтаам, з-он ки назди пири дайр
Зикри мазҳаб лоуболи з-ихтилофи мазҳаб аст.
Мову Мачнун дар азал нӯшидаем аз як шароб,
Дар миёни мо аз он рӯ иттиҳоди машраб аст.
Лофи доной мазан Хусрав, магар девонай,
Дар дабистоне, ки пири ақл тифли мактаб аст!

* * *

Гул зи рухсораи ту беоб аст,
Мах зи наззораи ту бетоб аст.
Мижжаҳои кажи диловезат
Кажжаҳои дукони қассоб аст.
Бо ҳаёли ту мардуми чашмам
Гох ҳамхона, гох ҳамхоб аст.
Имшабе, к-омадӣ ба хонаи ман,
Шамъро мекушам, ки махтоб аст.
Гар гузорӣ, бибӯсам абрӯи ту,
Баҳри таъзимро, ки меҳроб аст.
Ин дили хаста ғарқи хун аз ту.
Ҳамчу хаста миёни унноб аст.
Ғарқа шуд з-ошноият Хусрав,
З-он к-аш аз дида то ба лаб об аст.

* * *

Биё, ки бе ту дили хаста ғарқи хуноб аст,
Маро на тоқату сабру на захираи хоб аст.
Шабҳои уммеди маро рӯзи рӯшноӣ нест,
Чуз аз руҳи ту, ки дар тирашаб чу махтоб аст.
Яке бибин, ки дили ман чӣ гуна месӯзад,
Даруни зулфи ту, гӯй, ки қирми шабтоб аст.
Ду чашми ту, ки ҳаме каъбатайни ғалтон аст,
Муқомир аст, вале мӯътақиф ба меҳроб аст.
Зи ҷаври чашми ту тан дардихам ба беморӣ,
Чу нақди офият андар замона ноёб аст.
Руҳи чу оби ҳаёти ту оби банди бирехт,
Ҳанӯз дӯстии банди ҳам бар он об аст.
Гар оби дида канам, таънаҳои саҳт мазан,
Ки ҳамчу хишт задан дар миёнаи об аст.
Ҳикояти ману ту пӯст боз кард зи ман,
Накӯ шунав масалии ғусфанду қассоб аст.
Ту қалб мезанию бад нагӯядат Хусрав,
Чу нест он зи ту, ин аз сипеҳри қаллоб аст.

* * *

Биё, к-аз рафтани чонам хароб аст,
Дил аз шӯри намақдонат кабоб аст.
Диранги омадан, эй умр, кам кун,
Ки умр аз баҳри рафтан дар шигоб аст.
Ман оям хар шабе сӯи ту, лекин
Ҳама шаб хонаи ту мохтоб аст.
Сияҳи рӯи мо аз ту, ки рӯям
Заволи рӯзи моро офтоб аст.
Надорад чашмаи хуршед обе,
К-аз он чашма ту бурдӣ хар чӣ об аст.
Набошад ҳеҷ мӯи нофа аз мушк,
Вале мӯи ту яксар мушқи ноб аст.
Чу бар ширинлабат аз рух қақад хай,
Тамоми оби он шарбат гулоб аст.
Маро гар як саволе аз лаби туст,
Зи чашмаг даҳ ҷавоби носавоб аст.
Суҳангӯе чу Хусрав пеши чашмаг,
Забуни ғамзай хозирҷавоб аст.

* * *

Ободтар он сина, ки аз ишқ хароб аст,
Озодии он дил, ки дар он зулфи батоб аст.
Ку ғамзадае, то қунада аз нолаи ман ракс,
К-ин нолаи ман замзамаи ҷангу рубоб аст.
Чустам ба савол *Оби* ҳаёте зи лаби дӯст,
ӯ баршиканон ғашт зи ман, к-ин чӣ ҷавоб аст?
Эй он ки ба *фирдавс* набинӣ ба латофат,
Ман донаму ман, к-аз ту бар ин дил чӣ азоб аст.
Дар пеши дили *хеш* хар афсона, ки гуфтам,
Гуфтӣ, ки *фусуне* зи пайи бастани хоб аст.
Гар лаъли ту *эхё* қунадам, дер шуд ин дайр,
З-омадшудӣ султони ҳаёли ту хароб аст.

Даҳбора макун аз пай нукле ғами худро,
К-охир дили мискини ман аст, ин на кабоб аст.
Хусрав, ки ғарик аст ба таслим, ки моро
Киштӣ наву максуд бар он ҷониби об аст.

* * *

Хунхора чашми ту, ки раҳи марду зан зада-ст,
Ҳар шаб ба хобгоҳи мани мумтаҳан зада-ст.
Ман хоки раҳ бўсаму аз худ ба ғайрагам,
Ох аз сабо, ки бўса туро бар даҳан зада-ст!
Дил доманат гирифту раҳо чун кунад касе
Пире, ки бўи Юсуфаш аз пераҳан зада-ст?!
Гаҳ-гаҳ биёмадӣ суи мо корвони сабр,
Лекин балои ғамзаи ту роҳи ман зада-ст.
Эй порсо, чӣ сар заниям ту, ки майфуруш
Сад кӯза бар сари мани тавбашикан зада-ст.
Дӣ гуфӣ, ох мезанӣ, аз мо-т шарм нест,
Оташ зада-ст дар ману з-он як суҳан зада-ст.
Рӯзам чу бе вай аст, шабаш хоб дидаам,
К-он ҷони пок така ба паҳлӯи ман зада-ст.
Бар кӯҳ бод нолаи Хусрав, на бар дилаг,
К-ин тешаест сахт, ки он Кӯҳкан зада-ст.

* * *

Ҷоно, карашмаи ту раҳи ақлу дин зада-ст,
Фарёд аз он карашма, ки роҳам ҷунин зада-ст!
Фитна ба гӯшаҳои ду чашмат ниҳон шуда-ст,
Офат ба кунҷҳои даҳонат камин зада-ст.
Морест гирди ақраб, з-ин ҳалқа ҷустай
Он ҷаъди халқа-халқа, ки дар зер зин зада-ст.
То бод бурд буи ту дар бог пеши сарв,
Аз даст бод лола кулаҳ бар замин зада-ст.
Аз баҳри он ки лофи ҷамоли ту мезанад,
Сад бор бод бар даҳани ёсамин зада-ст.

Гуфтам ба дил, ки бар ту кай зад новаки чафо,
Сӯи ту қард ишорати пинҳон, ки ин зада-ст.
Чашми ту рой зад, ки кушад бандаро ба зулм,
Инсоф медихам, ки чӣ рой матин зада-ст.
Хусрав, ту кистӣ, ки дарой дар ин шумор,
К-ин ишк тег бар сари мардони дин зада-ст?!
* * *

Боз боди сабо бичунбида-ст,
Тибби мушки Хито бичунбида-ст.
Бӯи хун омад аз сабо ногаҳ,
Ошикero ҳаво бичунбида-ст.
Мову девонагӣ дигар, к-он зулф
Боз бар ҷони мо бичунбида-ст.
Ёди Хусрав ҳамекунад, ё Раб,
К-ин суҳан аз кучо бичунбида-ст?

* * *

Нигоре чун ту зебо кас надидаст,
Ҷунон рӯе дигар ҷо кас надидаст.
Ниҳон медорӣ аз ман хештанро,
Ҷунин ҷавр ошкоро кас надидаст.
Биё имрӯз, то серат бибинам,
Мағӯ фардо, ки фардо кас надидаст.
Тамошо мекунам дар боғи рӯят,
К-аз ин хуштар тамошо кас надидаст.
Зи оби дида сахро гашт дарё,
Бибин, к-ин обу сахро кас надидаст.
Маро гӯй, ки дил бар ҷои худ дор,
Дили ушшоқ бар ҷо кас надидаст.
Зи Хусрав дил, ки дуздидӣ, бидеҳ боз,
Мағӯ дидаст кас, ё кас надидаст!

Ишки ту балои чопписанд аст,
Як ханда аз он дахон писанд аст.
Як гардиши чашми ту ба мастӣ
Фитна ба ҳамон чахонписанд аст.
Беҳуда ба сайд мезанӣ тир,
Он чошнии камон писанд аст.
Гар ман дили гумшуда наёбам,
Бар ҳамчу тӯе гумон писанд аст.
Гуфти, ки дуои сабр мехон,
Номи ту бар ин забон писанд аст.
Эй чархи бало, чӣ мефиристӣ,
Моро ғами он чахон писанд аст.
Гар давлати васл нест моро,
Бадномии мардумон писанд аст.
Андар таби ғам тапид Хусрав,
Он наргиси нотаваон писанд аст.

Зи ман нозукмиёне дур мондаст,
Диле рафтасту ҷоне дур мондаст.
Пур аз хун аст ҷӯи дидаи ман,
Ки аз сарви равоне дур мондаст.
Ғаму дарду ғарибӣ аз касе пурс,
Ки ӯ аз хонумоне дур мондаст.
Ҳалоки ҷони мо он пир донад,
Ки рӯзе аз ҷавоне дур мондаст.
Ҳарошида бувад овози мурге,
Ки ӯ аз бӯстоне дур мондаст.
Бичӯед аз забони банда он ҷо,
Диле аз безабоне дур мондаст.
Шабе ёдаш диҳӣ аз Хусрав, эй бод,
К-аз ин дар посбоне дур мондаст.

Чашмам, ки ба рӯи ту фитодаст,
Бар офати худ назар ниҳодаст.
Рохест барои бурдани ҷон,
Абрӯи качаг миён кушодаст.
Ҳатти ту дарунаи маро сӯхт,
Шак нест, к-аз офтоб зодаст.
Зулфат сару по шикаста 3-он аст,
К-аз сарви баланд уфтодаст.
Инсофи мани шикаста бистон
3-он турра, ки доди зулм додаст.
Гуфти зи лабам бинӯш бода,
Хун менӯшам, чӣ ҷои бодаст?!
Хусрав зи ту бекарору бо туст,
Дилро чӣ кунам, ки худ мурод аст.

Манам имрӯзу сад тимор бар даст,
На дил бар дасту на дилдор бар даст.
Ба осонӣ дилам аз бар бирафта-ст,
Ҳамеояд кунун душвор бар даст.
Нигоро, дасти озорам кушодӣ,
Чӣ меояд аз ин озор бар даст?
Туй аз рӯз то шаб дар тамошо,
Чаман дар оина, гулзор бар даст.
Манам аз ҷустуҷӯи чун ту боге
Гул андар дила монда, хор бар даст.
Мадех аз даст Хусравро, ки дорад
Зи ту муште ғаму тимор бар даст.
Ҳама шаб гирди кӯят баҳри марҳам
Ҳамегардад дили афгор бар даст.

* * *

Маро вакте диле озод будаст,
Дарунам бегаму чон шод будаст.
Намак зад шӯхе андар чону нав кард
Ҷароҳатҳо, ки дар бунёд будаст.
Чӣ хуш будаст ақли маслиҳатгӯй,
Ки чандин з-ин бало озод будаст.
Нигоро, ҳеч гоҳе ёд дорӣ,
К-аз ин бечорагонат ёд будаст?
Шаб омад бод, бурд аз ҷои хешам,
Ки бӯи зулфи ту бо бод будаст.
Ба фарёдам бихондӣ диву мурдам,
Ки чонам ҳамраҳи фарёд будаст.
Ҷафокаш, Хусрав, к-аз дӯст пайваст,
Насиби ошиқон бедод будаст.

* * *

Эй хуш он вакте ки моро дили беғам будаст,
Хотир аз васвасаи ишқ фароҳам будаст.
Лаззати айшу тараб ҷумла бирафт аз қомам,
Хӯришам, гӯй, ки пайваста ҳамин ғам будаст.
Дил надорам, ғами ҷонон зи ҷӣ битвонам хӯрд,
Пеш аз ин гарчи ғаме буд, диле ҳам будаст.
Дӯш ман будаму танҳой дар маҷлиси дард,
Нуқл ёди туву май ашқи дамодам будаст.
Кас ҷӣ донад, ки ҷӣ рафт аз ғами ту бар ман дӯш,
Аз шаби тира хабар пурс, ки маҳрам будаст.
Сабрро додаам овоз, чу тоқат бирасид,
Дам назад, гӯй, аз он ҷониби олам будаст.
Дидаам хуб басте, лек чу ту кам дидам,
Ишқ будаст маро лек чунин кам будаст.
Исми ҷониву яке рӯз дамам медодӣ,
Зиндагонем, ки буда-ст, ҳамон дам будаст,
Як шабе шарбати лаб бахш, ки мискин Хусрав
Сад шаб аз васвасаи ҳаҷри ту дарҳам будаст.

* * *

Наргиси масти ту хоболуд аст,
Лаби лаъли ту шароболуд аст.
Кай шавад боз худ аз нолаи ман
Ҷашми масти ту, ки хоболуд аст?
Аз тарӣ хост ҷакидан чу гулоб
Лаби ту, к-аз май ноб олуда-ст.
Сухани талхи ту з-он ширин аст,
К-аз шакар роҳи ҷавоб олуда-ст.
Банда, Хусрав, ҷӣ гунаҳ кард имрӯз,
Ки ҳадисат ба итоб олуда-ст.
Лаби ту дар дили ман биншаста-ст,
Намакero ба каоб олуда-ст.

* * *

Баҳор ғолия дар домани сабо суда-ст,
Ба бўстон-т гулу лола тӯда бар тӯда-ст.
Зи шарми бахшиши абр офтоб рух бинхуфт,
Ҷунон ки пеши касе беш рӯй нанмуда-ст.
Миёни ғунҷаву гул ҳеҷ кам намегунҷад,
Магар сабо, ки басте дар миёнашон буда-ст.
Биёр бода ба паймона, з-он ки дар ҳама умр
Касе, ки бода нахӯрда-ст, бод паймуда-ст.
Бирез хуни суроҳӣ, ки ин ҷаҳон сад хун
Бирехтаст, ки дасташ ғаҳе наёлуда-ст.
Дар ин замона, ки даври замон-ш пур зи ғам аст,
Шароб хур, ғамӣ гетӣ махур, ки беҳуда-ст!

* * *

Гар боғ пуршукуфаву гулзор хуррам аст,
Моро ҷӣ суд, чун дили мо бастаи ғам аст!
Чун боди субҳ гирди ғамободи коинот
Бисёр гаштаем, диле шодмон кам аст.
Ҷуз сели ғам наборад аз ин сақфи нилгун,
Мискин касе, ки сокини ин сабзторам аст.

Чуз хуни дил мудом набошад шароби ӯ,
 Хар чо яке факир дар агрофи олам аст.
 Ахли тамиз хору ҳакиранд назди халк,
 Ҷохил ба назди хеш бағоят муаззам аст.
 Чашми тараб, чӣ гуна тавон доштан зи чарх,
 К-он хирагард низ зи асҳоби мотам аст.
 З-абной рӯзгор вафое надида кас,
 Рахмат бар он касе, ки бад-эшон на ҳамдам аст.
 Хусрав бирав ба кунчи каноат қарор гир,
 Май нӯшу сар матоб зи ёре, ки маҳрам аст.
 Ҳаққо, ки як пиёлаи дурдеву пой хум
 Хуштар басте зи чому саропардаи Ҷам аст.

Аз ман он комёбро чӣ ғам аст,
 З-ин шаб он моҳтобро чӣ ғам аст?!
 Зарраҳо гар шаванд зеру забар,
 Чашмаи офтобро чӣ ғам аст?!
 Гар бисӯзад хазор парвона,
 Машғали хонатобро чӣ ғам аст?!
 Гар маро нест хобе андар чашм,
 Чашми он нимхобро чӣ ғам аст?!
 Хирмани хас, ки гашт хокистар,
 Оташи пуразобро чӣ ғам аст?!
 В-ар кунам ман саволи куштани хеш,
 Турки хозирчавобро чӣ ғам аст?!
 Хусрав ар чон диҳад, ту дер бизӣ,
 Моҳӣ ар мирад, обро чӣ ғам аст?!

Гирифта дар бар андоми ту сим аст,
 Бародархондаи зулфат насим аст.
 Аз он зулфи сиях бармашкан онро,
 Баногӯши туро дурри ятим аст.

Ба раъной чунин маҳром гофил,
 Ки аз чашми бад андар роҳ бим аст.
 Дили ман дар ғамат нима намонда-ст
 В-аз ин як ғам дили сад кас дуним аст.
 Зи ёди хандаи мардумфиребат
 Маро ду дида пурдурри ятим аст.
 Ба аҳди фитнаву ошӯби зулфат
 Касе к-ӯ хуш зияд, ринди ҳақим аст.
 Китоби сабр хонда банда Хусрав,
 Ки ҳар шаб маҷлиси ғамро надим аст.

Моро чӣ ғам имрӯз, ки маъшука ба ком аст,
 Олам ба муроди дилу иқбол гулом аст.
 Сайде, ки дили халқи ҷаҳон буд ба домаш,
 Алминнатулиллоҳ, ки имрӯз ба дом аст.
 Чашми ту агар хуни дилам рехт, аҷаб нест,
 Ӯро чӣ тавон гуфт, ки ӯ масти мудом аст.
 Аз токи ду абрӯи ту, эй каъбаи ислом,
 Халқе ба гумонанд, ки то қибла кадом аст.
 Хусрав, ки саломат накунад, айб магираш,
 Ошиқ, ки туро дид, чӣ парвои салом аст!

Хусн, ки андеша ба кораш гум аст,
 Кай ба ҳади маърифати мардум аст.
 Парда барафган, ки гаҳи ва-з-зухост,
 З-он ки раҳе дар туву дар худ гум аст.
 Борагӣ охистагар, эй шаҳсавор,
 З-он ки сафи мӯр ба зерӣ сум аст.
 Ин тани ҷубӣ, ки ба сад пора бод,
 Пухтани савдои туро хезум аст.
 Хоб ба афсун магар орем, аз он-к
 Хобгаҳи ғамзада пуркаждум аст.

Бахти бадам бех нашавад 3-оби чашм,
 3-он ки саодат на дар ин анҷум аст.
 Ман ба сафо кай расам аз дурди хум,
 Фитнаи соқӣ-м чу дум дар дум аст.
 Эй, ки ниҳӣ мурғи ҳарам номи ман,
 Ҳасрати ман бар магасони хум аст.
 Хусрав аз ишк зияд, не ба табъ,
 Унсури ушшоқ магар бехум аст?

Ишрату роҳат наҷӯям, кори ман хун хӯрдан аст,
 Ман хушам бо дард, марҳам чони ман озурдан аст.
 Чони ман аз мойи ғамҳои ту парварда шуд,
 Халқ ғам донанд, назди банда чонпарвардан аст.
 Куштани ман бо рақиб андозу худ ранча машав,
 3-он ки хуни чун мане не лоиқи он гардан аст.
 Ёр маҳмил ронду саргардон дилам ҳамроҳи ӯ,
 Дер кардам ман, ки чон дар рахт берун бурдан аст.
 Чоки доман муждаи бадномиям дод, эй сиришк,
 Ёрияш кун, к-ӯ маро дар банди расво кардан аст.
 Эй маломатгӯи ман, қое ки тобад офтоб,
 Зарраи саргаштаро чӣ чои гард овардан аст?!
 Пандгӯё, гуфтугӯ кам кун, ки пайконхӯрдари
 Дар кашидан беш аз он ранҷ аст, к-андар хӯрдан аст!
 Бас кун, эй мутриб, ки шаҳр аз шуълаҳои ман бисӯхт,
 Рағгани хеш оташеро рез, к-андар мурдан аст.
 Қиссаи ишк арчи бар чон мезанад, маҳрам чу нест,
 Хусрав, тан зан, ки не чои суҳан густурдан аст.

Ҳанӯз он руҳи чун маҳ пеши чашми ман аст,
 Шиканчи чонам аз он зулф дарҳаму шикан аст.
 Чӣ суд пухтани савдо, чу шамъи чонам сӯхт,
 Зи оташе, ки маро дар даруна шуълазан аст.

Шабам, ки то ба қиёмат умеди субҳаш нест,
 На ин шаб аст, ки рӯзи сиёҳи бахти ман аст.
 Ба таъну сарзаниш, эй пандгӯ, чӣ тарсонӣ
 Сари маро, ки қадамгоҳи санги марду зан аст.
 Ҳазор номаи ислом пора кард хатиб,
 Ки боз номаи кифри ҳазор барҳаман аст.
 Мағӯ, ки бар лаби ту лаб ниҳодаам дар хоб,
 Маро, ки чон ба лаб омад, чӣ чои ин суҳан аст.
 На он чунон-ст, ки қоят ниғаҳ тавонад дошт
 Латофате, ки ба болои сарву норван аст.
 Чӣ хониям суи гулзор турки Хусравгир,
 Кучо асири рухатро сари гулу чаман аст?!

Зи баски гӯши ҷаҳоне пур аз фиғони ман аст,
 Ба шаҳр бар сари ҳар кӯй достони ман аст.
 Ба бедилӣ агарам чон равад, аҷаб набвад,
 Чу дил намедихадам, он ки дилситони ман аст.
 Дуои умр кунандам, вале қабул мабод,
 Маро чу зинда намехонад, он ки чони ман аст.
 Чу шамъ сӯхтам аз ном гуфтанат ҳама шаб,
 Маро забонаи оташ ҳамин забони ман аст.
 Миёни қону танам дурӣ уфтад, тарсам
 Зи дуриё, ки миёни туву миёни ман аст.
 Ту дар даруни ман, эй чони ҳаста, танг маой,
 Ки як-ду рӯз дар ин хона меҳмони ман аст.
 Мабин гадони ман бар дарат, ки аз ғиммат
 Тавонгарам, ки ғамат ганҷи шойғони ман аст.
 Ту 3-они ман нашавӣ, нест бахти онам, лек
 Ҳамин бас аст, ки гӯй, ки Хусрав они ман аст.

* * *

Дарди сари дӯстон 3-оҳу фиғони ман аст,
 Коҳиши чони табиб дарди ниҳони ман аст.
 Чанд тавон дид, вой, бар дили мискин чафо,
 Гир, ки бегона шуд, охир аз они ман аст.
 Аз дами сарди фиғи барги ҳаётам намонд,
 Офаги ин барғрез 3-оҳу фиғони ман аст.
 Гиря, ки аз сӯзи дил гарм бурун медиҳам,
 Қатраи об аст, лек шуълаи чони ман аст.
 Дил, ки зи ман гашт гӯм, бар ту гӯмон мебарам,
 Ҳаст туро худ якин он чӣ гӯмони ман аст.
 Шӯй ҳам аз хуни ман хоки сари кӯи хеш,
 То биравад хар кучо ному нишони ман аст.
 Беҳабаре пандгӯ беҳуда чон меканад,
 Аз пай мурдан ба ишқ гар нигарони ман аст.
 Меравад он шӯху ман гарчи кунам нола беш,
 Бознаёяд, аз он-к умри равони ман аст.
 Дӯш ба Хусрав зи лутф гуфт: "Ғуломи манӣ",
 Мартабаи ин хитоб нархи гарони ман аст.

* * *

Аз он гаҳе, ки дили ман ба сӯи ёри ман аст,
 Раҳе дароз, ки шабҳои интизори ман аст.
 Магар ту худ кунӣ ин лутф в-арна медонам,
 Ки он ҷамол на дархурди рӯзгори ман аст.
 Маро ба мастӣ маъзур дор, эй хушёр,
 Ки ин зимом на дар дасти ихтиёри ман аст.
 Чу лола ҷом пур аз хун, чу гул гиребон ҷок,
 Зихӣ, шукуфа, ки имсол навбаҳори ман аст.
 Ҳазор бор ҳамегуфтам, эй дили бадхӯй,
 Ки ишқбозӣ бо некувон на кори ман аст.
 Нишони хоки ситам гаштааст дар раҳи ишқ,
 Ҳар он ғубор, ки дар домани нигори ман аст.
 Ба тег бар дили Хусрав ҳақи чафо нагзорд,
 Худо-ш хайр диҳад, он ки ҳақгӯзори ман аст!

* * *

Куштаи теги ҷафоят дили дарवेशи ман аст,
 Хастаи тири балоят чигари реши ман аст.
 Некхоҳе, ки кунад манъ зи ишқи ту маро,
 Мункаре в-он ба ҳақиқат, ки бадандеши ман аст.
 Ҳар гурӯҳе бигузиданд ба олам дине,
 Ошиқӣ дини ману беҳабарӣ кеши ман аст.
 Сабр кам дораму шавкӣ руҳи ӯ аз ҳад беш,
 Ғайр аз ин нест дигар, ҳар чӣ каму беши ман аст.
 Гуфтам: "Аз нӯши лабат ком кӣ ёбад?" Гуфто:
 "Он ки маҷрӯхтар аз ғамзаи чун неши ман аст".
 Гар дил аз мо бибуриду ба ту пайваст, чӣ бок,
 Ошно бо туву бегона зи ман хеши ман аст.
 Чон аз ин бодия, Хусрав, натавон бурд ба ҷаҳд,
 Vox аз ин водии хунхора, ки дар пеши ман аст!

* * *

Тани покат, ки зери перахан аст,
 Ваҳдахи лошарик лаҳ, чӣ тан аст?
 Ҳаст пероханат чу қатраи об,
 Ки тунук гашта бар гулу саман аст.
 Бо худам каш даруни перохан,
 Ки ту ҷониву чони ман бадан аст.
 То зиям, дар ғами ту ҷома дарам
 В-аз паси марг навбати кафан аст.
 Дил басте бурдаӣ, нақӯ бишинос,
 Он кӣ хастатар аст, аз они ман аст.
 Андар ою миёни чон бинишин,
 Ки ту ҷониву чон туро бадан аст.
 Гуфтаӣ: "Тарки ту нахоҳам гуфт",
 Тарки ман, гӯ чӣ ҷои ин суҳан аст?
 Дили Хусрав хуш аст бо тангӣ,
 Ки маро ёдгор аз он даҳан аст.

Ману шаб, зиндагонии ман ин аст,
Дилу ғам, шодмонии ман ин аст.
Ҳама шаб хуни дил нӯшам ба ёдаш,
Шароби аргувонии ман ин аст.
Ҳаменолам шаби бедории ҳаҷр,
Суруди меҳмонии ман ин аст.
Ману кунчи ғаму шабҳои торик,
Тарабҳои нихонии ман ин аст.
Бибандад чашми ман бар ман ҳаёлаш,
Ки шабҳо ёри чонии ман ин аст.
Зи ишқаш гоҳ мирам, гоҳ зиям боз,
Тариқи зиндагонии ман ин аст.
Набояд, к-ояд аз тангии ман танг,
Бар ин дил бадгумонии ман ин аст.
Раҳо кун, то бимирам зерӣ поят,
Ки умри ҷовидонии ман ин аст.
Бас аст ин қисмати Хусрав, ки гӯй
Ғуломи ройгонии ман ин аст.

Он кӣ бурда-ст дилам — зулфи парешон ин аст
В-он ки кушта-ст маро — наргиси ғалтон ин аст.
Омад он сарви хиромону ба чонам бинишаст,
Вах, ки бо ҷон равад, ар сарви хиромон ин аст!
З-ошной хатарам бошаду меғуфт ҳақим:
“Донам, он зудкушу дерпушаймон ин аст”.
Гар ғаме гирадат аз куштани ман, айб мағир,
Чӣ кунам, ҳосияти хуни мусулмон ин аст!
Ман ҳамегӯям сӯзи дилу ту меҳандӣ,
Он ки “бар сӯхта, гӯянд, намакдон”, ин аст.
Ҳама шаб чони ман асту ғами хубон то рӯз,
Оқибат дар ғами хубон равад, ар ҷон ин аст.
Теги ишқ аст, мубохот набошад, Хусрав,
Сар ба таслим фуруд ор, ки фармон ин аст.

Зулфи сияҳи ту мушки Чин аст,
Болои ту сарви ростин аст.
Лаъли ту ниғини хотами хусн
В-он ҳатти ту нақши он ниғин аст.
Гар мум бувад миёни хотам,
Дар хотами лаъл анғубин аст.
Мох аст рухат, дар он суҳан нест,
Қанд аст лабат, суҳан дар ин аст.
Ҳар лаҳза ба куштанам кашад теғ
Чашми ту, ки шӯху нозанин аст.
Гуфтам, ки туро камин ғуломам,
Гар ҳаст гуноҳи ман, ҳамин аст.
Моро зи лаби ту нест қисме,
Тадбир чӣ суд, қисмат ин аст.
Ту ғамза чӣ мезанӣ ба Хусрав,
К-ин тири сипеҳр дар камин аст.

Гар туро нозу бадхуй ин аст,
Вой бар дил, агарчи сангин аст.
Айшам ар бад равад, балое нест,
Ту нақӯ меравӣ, бало ин аст.
Меравию намеравӣ аз дил,
Ин чӣ шакли хушу чӣ оин аст?
Гар дили ман кабоб шуд, ту биханд,
К-он намак шӯр нест, ширин аст.
Мебимирам, гар оби чашме нест,
Хандае кун, ки вақти ёсин аст.
Ҳар шаб аз оби чашму бедорӣ
Чашми ман ошноӣ Парвин аст.
Аз ҳаёлат ба сачдаҷои дилам
Аввали шаб намози пешин аст.
Накунӣ гар нигоҳ, маъзурий.
К-аг чу Хусрав ҳазор мискин аст.

* * *

Рӯзгорест, ки дар хотирам ошӯби фалон аст,
Рӯзгорам чу сари зулфи парешон-ш аз он аст.
Дар ҳама шаҳр чу афсона бигуфтанд зану мард,
Қиссаи мост, бар онем, ки аз халқ ниҳон аст.
Ҳамчунин дар ақибӣ рӯи нақӯ меравадам дил,
Гар ҳамехоҳад гар не, чӣ кунад, мӯи қасон аст.
Гунаҳ аз ҷониби мо мекунад мешиканад аҳд,
Ҳар чӣ фармояд, агарчи на чунон аст, чунон аст.
Ҳоким аст, ар бикушад в-ар бизанад ё бинавозад,
Чӣ кунам бар сари мамлуки худаш хукмравон аст..
Мо ҳамонем, ки будему зиёдат ба иродат,
Ёр, мушқил ҳама он аст, ки бо мо на ҳамон аст.
Меравад ғофилу в-он ғаҳ накунад низ нигоҳе,
З-он ки Хусрав зи паяш наъразанон, ҷомадарон аст.

* * *

Эй, ки рӯи ту ҳаёти ҷон аст,
Дида ҷоят шуду ҷои он аст.
Мохро аз руҳи чун хуршедат
Дар шаби чордахум нуқсон аст.
Сухан андар лаби ту дил бибарад,
Дил чӣ бошад, ки сухан дар ҷон аст.
Бе лабат ҳар лаби лаъле, ки газам,
Сангрёза ба таҳи дандон аст.
Нотавонам, ки ғамат бар ман кард,
Ҳар чӣ аз ҷавру ҷафо битвон аст.
Силк дар киштӣ маро з-оби ду ҷашм
Тори ҳар ришта, ки дар домон аст.
Ба ғаҳи ғиря саводи ҷашмам
Тира, гӯй, ки шаби борон аст.
Гуфтиям: "Ғам бихуру осон ғир",
Ин ба гуфтан, санамо, осон аст.
Ҳазар аз шуълаи охи Хусрав,
Ки дилаш сӯхтаи хичрон аст.

* * *

Рӯи ту ба пешӣ назар озоиши ҷон аст,
Озодагии ҷони ман ар ҳаст, ҳамон аст.
Дар шаҳр чу ту фитнаву мардумкушу бедод,
Ман зистани халқ надонам, ки чӣ сон аст?
Бас дилшудае, к-ат назаре дидаву мурда-ст,
Ҷонаш ба адам рафтаву сӯят нигарон аст.
Турке, ки ду абрӯ-ш нишастаст ба дилхо,
Қурбон-ш ҳазор аст, агарч-аш ду камон аст.
Кай бар ту чу хуршед расам ман, ки ба хорӣ
Бар хоки дари ту сари ман низ гарон аст.
Ишқ аст зи Бобул, хирад афсун-ш чӣ донад,
Ҳарчанд ки бунёди хирад аз Ҳамадон аст.
Гар хуни ҷигар ғиря кунад ошики шахват,
Зан дон-ш, ки хайзаш зи раҳи дида равон аст.
Хусрав зи раҳи дида чу майхораву бадхӯст,
Бо худ ба ҳадисаш ҳама шаб дар ҳазиён аст.

* * *

Ҳабаре деҳ ба ман, эй бод, ки ҷонон чун аст?
Он гули тозаву он гунҷай хандон чун аст?
Бо кӣ май меҳӯрад он золиму дар хӯрдани май
Он руҳи пурхаю он мӯи парешон чун аст?
Ҷашми бад хуш, ки хушёр набошад, маст аст,
Лаби майгун-ш, ки девона кунад, он чун аст?
Руху зулфашро медонам, боре, ки хушанд,
Дили девонаи ман паҳлуи эшон чун аст?
Рӯзо шуд, ки дилам рафту дар он зулф бимонд,
Ё Раб, он Юсуфи гумгашта ба зиндон чун аст?
Гул ба раъноио ноз аст ба мачлис, боре,
Ҳоли он булбули бечора ба бустон чун аст?
Ҳам ба ҷону сари ҷонон, ки камобеш мағӯй,
Гӯ ҳамин як сухани рост, ки ҷонон чун аст?

Хушксол аст дар ин аҳд вафоро, эй ашк,
З-он хаволӣ, ки ту меою борон чун аст?
Паст шуд Хусрави мискин ба лагадкӯби фирок,
Мӯр дар хок фуру рафт, Сулаймон чун аст?

* * *

Сабо к-ӯ ба бӯи ту чонпарвар аст,
Дили халқро сӯи ту раҳбар аст.
Ба дунболаи зулф магзор кор
Дилеро, к-аз он зулф дарҳамтар аст.
Бурун бар аз ин чашми пурхуни ман,
Ки аз хун чаро остонат тар аст.
Сар андозиям бех, ки ронӣ зи дар,
Ки сар бе дари дӯст дарди сар аст.
Дареғ аст хоки дарат бар сарам,
Ки ин сар на лоик бад-он афсар аст.
Зихӣ таъни ҷовид хуршедро,
Ки гӯянд маъшуқи нилуфар аст.
Магас қанду парвона оташ гузид,
Ҳавас дигару ошиқӣ дигар аст.
Бимирам дар ин сӯз ман оқибат,
Ки хезум пас аз шуъла хокистар аст.
Кучо ёбам, он хона вайрон шуда,
Ки ҳар шаб ба ҷони хароб андар аст!
Чӣ донад малик хуфта дар хоби ноз,
Ки нолон гадоеш пешӣ дар аст.
Зи дурбории дида, Хусрав, маранҷ,
Ки худ ошикнро ҳамин зевар аст.

* * *

Боз он ҳариф бар сари савдои дигар аст,
Ҳар соате ба хуни манаш рои дигар аст.
Дил бурду рух ба парда нихон мекунад зи ман,
Ин вачҳ худ ба парда тақозои дигар аст.

Розӣ намешавад ба дилу дида ҳаҷри ӯ,
Ин дузд дар тафакхуси колои дигар аст.
Пандам мадеҳ, ки нашнавам, эй неххоҳ, аз он-к
Ман бо туам, вале дили ман ҷои дигар аст.
Хородил аст ёру диле, к-андӯхаш кашад,
Онро ту дил мағӯй, ки хорои дигар аст.
Девона гашт халқ, ки аз сеҳри чашми ӯ
Ҳар дам ба шахр фитнаву ғавғои дигар аст.
Аз баҳри он ки даст намояд ба ҷодувон,
Ҳар соидешро яди байзои дигар аст,
Бех, гар ба бўсае бихарад зардӯиям,
К-ин заъфарон на дархури халвои дигар аст.
Хусрав ба як назораи рӯяш зи даст рафт
В-ин дидаро ханӯз таманнои дигар аст.

* * *

Ёри моро азми рои дигар аст,
Баски дар гӯшам садои дигар аст,
Булбули бустон зи овози хушаш
Боз дар банди ҷафои дигар аст.
Дар назар меоядам гулҳо босе,
Чун кунам, он рӯй ҷои дигар аст.
Гар яке чашмам ба рӯяш равшан аст,
Хоки пояш тӯтиёи дигар аст.
Сокиё, май деҳ, ки бар ёди лабат
Бо май имрӯзам сафои дигар аст.
Бо ракибон сохтан бечорагист,
Меҳнати хичрон балои дигар аст.
Дӯстдоронат босе ҳастанд, лек
Хусрави мискин гадои дигар аст.

* * *

Хаёли рӯи ту чун дурри ноб дар назар аст,
Зи ашқи дам ба дамам сад хубоб дар назар аст.

Чу масти рӯи ту ман, рӯи махвашон чӣ кунам!
 Ба зарра кай нигарам, к-офтоб дар назар аст.
 Агар дилаг ба лаби баҳр мекашад, эй сарв,
 Нишин ба гӯшаи чашмам, ки об дар назар аст.
 Хаёли зулфи ту дар дидаам шабе гардид,
 Аз он хаёл маро ашқи ноб дар назар аст.
 Ишабе ба хоб назарбозие ба ӯ кардам,
 Маро хамеша аз он лаҳза хоб дар назар аст.
 Ба нури рӯи ту дар зулф метавон рафтан,
 Ишаб асту шаъшааи мохтоб дар назар аст.
 Зи ишқи чашми ту Хусрав чу сархушу маст аст,
 Ба ёди лаъли ту ўро шароб дар назар аст.

Руҳи ту нури дидаи қамар аст,
 Лаби ту сурхрӯии шакар аст.
 Бо ту, эй яксар омада ба дилам,
 Кӣ кунад сар яке, ки ӯ дусар аст?!
 Кори дигар макун магар шӯхӣ,
 З-он ки, эй шӯх, кори ту дигар аст.
 Бандаро дар ғами ту нест хабар,
 Ҳама ёрони бандаро хабар аст.
 Гар зи пой худам диҳӣ хоке,
 Хоки пойи ту сурмаи басар аст.
 Зор-зор аз ғами ту мемирам,
 Чун на зӯр аст мар маро, на зар аст.
 Ҳаст заргунае агар бар рӯй,
 Он ҳам инак ба хидмати ту тар аст.
 Назаре кун, к-аз он ду чашми сиёҳ,
 Дида дар интизори як назар аст.
 Банда-Хусрав дар орзуи лабат,
 Намаки пур ба реш дар чигар аст.

Боз рӯи ту хайолудаву ҷаъди ту тар аст,
 Зулфи мушкини туро боди сабо ҷилвагар аст.
 Гул дамад аз ҷамани рӯи ту дар хандидан,
 Магар андар сари зулфи ту насими саҳар аст?
 То ба зеру забари рӯ гулу сунбул дорӣ,
 Сунбулу гул шуда аз рӯи ту зеру забар аст.
 Ҳар кӣ дид он хати ту, голия донад аз мушк,
 Холи мушкини ту худ голиябоне дигар аст.
 Накушояд магар он лаҳза, ки бар бикшӣ,
 Кори шаққар гирех андар гирех аз найшакар аст.
 Васли ту ҳеч фаромӯш зи дил менашавад,
 Гӯиё лутфи маликзодаи хуршедфар аст.
 Банда, Хусрав манам ин гаҳ гули бустони сухан,
 Ки зи боғи қарамат шоҳи умедам ба бар аст.

Шаби фирок сиёҳу маро сиёҳтар аст,
 Ки шом то саҳарам зулфи ёр дар назар аст.
 Чӣ гуна тира набошад шабам, ки шамъи мурод
 Намефурӯзад аз ин оташе, ки дар чигар аст.
 Мағӯ, ки чанд шавӣ беҳабар зи мастии ишқ,
 Касе, ки мастияш аз ишқ нест, беҳабар аст.
 Ҳар он бало, ки расад, аз бадон расад ҳамаро,
 Зи некӯвон-ст маро хар бало, ки гирди сар аст.
 Нафиру нолаи халқ аз ҷафои хор бувад
 В-агар зи булбул пурсӣ, ҷафои гул батар аст.
 Ба ташнағони биёбони ишқ шуд маълум,
 Ки сояшини саломат на марди ин сафар аст.
 Ба пойбӯсӣ ҳавас бурданаи фузули буд,
 Ҳамин бас аст, ки болинаи остони дар аст.
 Бигӯ, ки гар бикӯшад ишқи мо-ш, айб мағир,
 Чӣ ҷои айб, ки худ ишқро ҳамин хунараст.
 Ту маст будию Хусрав хароби ту саҳаре,
 Гузашт умру ханӯзам ҳавои он саҳар аст.

Шаб гузаштасту аввали сахар аст,
Бонги булбул ба май навидгар аст.
Вақти ӯ хуш, ки дар чунин вақте
Бода дар дасту нозанин ба бар аст.
Киштии бода нех ба каф боре,
Умр аз ин сон равад, ки баргузар аст.
Чанд гӯй, ки масту беҳабарӣ,
Ҳар кӣ ӯ маст нест, беҳабар аст.
Сурфаи хушк зоҳидонро бод,
Ҳар чӣ морост, дар шароби тар аст.
Сокиё, гӯта деҳ маро дар май,
Ки зи ошом шуълаи чигар аст.
Гарчи бадмастияст айби ҳариф,
Кандани риши муҳтасиб хунар аст.
Гар ба майхона муфлисони шароб
Подшоҳанд, банда хоки дар аст.
Хусрав, чанд аз гунаҳ тарсӣ?
Рав, ки афви Худой муътабар аст!

Маро доғи ту бар чон ёдгор аст,
Фидояш бод чон, чун доғи ёр аст.
Агар чон меравад, гӯ, рав, ғаме нест,
Ту боқӣ мон, ки моро бо ту кор аст.
Ба саффи ошиқон мирам, ки гӯянд
Саге ҳамхобаи ёрони ғор аст.
Шудам беҳуд, карашма камтарак кун,
Ки ман навбода, вай масти шикор аст.
Зи шавқи май, ки аз май пир гаштам,
Чӣ оғаҳ порсо, к-ӯ ширхор аст.
Ғуломи он танам, к-аз нозанинӣ
Назар ҳам бар чунон андоми ёр аст.

Маро зиндон-ст хона бе ту, ҳарчанд
Дару бом аз ҳаёлам пурнигор аст.
Ду чашмамо ро зи кӯят ротиби хок
Зиёдаг кун, ки музди интизор аст.
Ба кӯят зардрӯ шуд Хусрав, оре,
Ҳавои некувон носозгор аст.

Зулфи ту ханӯз тобдор аст,
Чашмаг ба карашмаи хумор аст.
Гуфтӣ, ки вафо наояд аз ман,
Савганд махур, ки устувор аст.
Хун шуд дили ман, бигӯй, эй бод,
К-он қони азиз дар чӣ кор аст?
Гашташ ба кадом бӯстон аст,
Сарваш ба кадом ҷӯйбор аст?
Ман гирияи хеш дӯст дорам,
К-аз дарди касест ёдгор аст.
Мову ғами ишқу беқарорӣ,
То умри азиз барқарор аст.
Эй шохсавор, охувонро
Тири ту нақӯтарин шикор аст.
Ошиқ, ки ғами ту хӯрд в-он гоҳ
Шодӣ талабад, ҳаромхор аст.
Бо ту ба масал ҳалоки Хусрав:
Девонаву мавсими баҳор аст.

Бар он лабе, ки шакар бо ҳаловаташ шӯр аст,
Ҳазор мулки Сулаймон баҳои як мӯр аст.
Яқин, ки сурати ҷонҳо тамои битвон дид,
Аз он сафо, ки дар он синаи чу булӯр аст.
Ба кӯи ту на ачаб, гӯри ошиқон ачаб аст,
Ки ҳам худ аз гили ушшоқ хишти он гӯр аст.

Дукони зухд бибастанд ошикон имрӯз,
Ки аз сиворият офоқ дар шару шӯр аст.
Ҳазор чилваи максуд мекунад гардун,
Вале чӣ суд, ки чашми умеди мо мӯр аст.
Фарози кунгураи васл кай тавон рафтан,
Ки ришта кӯтаху бозуи бахт бозӯр аст.
Рабуда чашми ту ҳам дину ҳам дили Хусрав,
Магар, ки одати он турк ғорату гур аст?

* * *

Бо ғамат шодии ҷаҳон ҳавас аст,
Шодии ман ҳамин ғами ту бас аст.
Аз даҳони ту чун нафас бизанам,
Мар маро бими тангии нафас аст.
Нимхоли лаби туам бикушад,
Чӣ, магар худ ҳама пари магас аст?
Аз сари хашм агар бихой лаб,
Бар лабат бўса доданам ҳавас аст.
Гар касе бар дари ту ҷӯяд бор,
Чанд гӯй, ки бори ӯ чӣ кас аст?
Ҳама шаб гирди кӯи ту гардам,
Ҳар кӣ бинад, гумон барад асас аст.
Банда Хусрав, ба нола дар ғами ишк,
Корвони ғами туро ҷарас аст.

* * *

Зулфи шасташ, ки бар ҳар мӯ дили дигар бастаст,
Бар дили ман ҳама дарҳои хирад дарбастаст.
Мижаҳо охта чашмаш, ба чӣ сон зинда раҳам
Ман аз он турк, ки сад дашнаву ханҷар бастаст?
Аблаҳӣ бошад бими сару лофи ёри
Бо саворе, ки ба фитрок басы сар бастаст.
Зеб агар он-ст, ки бар қомати ӯ дидам боғ,
Тухмате беҳуда бар сарву санавбар бастаст.

Рӯзе он наргиси пурҳоб чу бар ман бикшод.
Мардумӣ нест, ки бар ғамзадагон дар бастаст.
Марди ҳоҷӣ ба биёбону хабар кай дорад
Қабба 3-он нома, ки бар пой кабӯтар бастаст.
Ҷони Хусрав битапад ҳар шабу берун наравад,
3-он ки ҳар мӯи вай ин мурғи маро пар бастаст.

* * *

Он чӣ бар ҷони ман зи ғам рафтаст,
Ҳама аз дасти он санам рафтаст.
Менависад зи хуни ман таъвиз,
Чӣ тавон кард, чун қалам рафта-ст?!
Пой дар раҳ ниҳоду меҳр гузошт.
3-он ки дар роҳ меҳр кам рафтаст.
Ба ситам меравад зи ман, ё Раб,
Бар касе ҳаргиз ин ситам рафтаст?
Ҳонаи чашми ман хароб шудааст,
Ки ба бунёди хона нам рафтаст.
Хусрав, бо шаби фиروق бисоз,
К-офтоби ту дар адам рафтаст.

* * *

Нигори ман, ки зи ҷунбидани сабо хуфтаст,
Биғӯй, баҳри дилам, к-эй сабо, қучо хуфтаст?
Дар ин ғамам, ки мабодо гирех ба тор бувад,
Бар он ҳарир, ки он ёри бевафо хуфтаст.
Биё, биғӯй, ки боз аз чӣ зиндаиву ханӯз
Магар, ки фитнаи он чашми пурбало хуфтаст.
Махсус эмин, к-аз гӯри ошикон овоз
Ҳамерасад, ки мапиндор хуни мо хуфтаст.
Касе, ки даъвии бедории хирад кардаст,
Ба як назораи ту дидаам ба ҷо хуфтаст.
Ба хонумон ҳама кас ҳоби зиндагӣ дорад,
Ҷуз он ки ӯ зи ҳамоғӯши худ ҷудо хуфтаст.

Ҳисоби васл мадон, Хусраво, агар Ширин
Ба хоб дар бари Фарҳоди мубғало хуфтаст.

* * *

Дарёб, ки ҷон хароб гаштаст,
Дил 3-оташи ғам кабоб гаштаст.
Хуни чигар об шуд зи ишқат,
Заҳра на, ки гӯям об гаштаст
Пеши кӣ кушоям ин, ки зулфат
Дар гардани ман таноб гаштаст.
Як раҳ ба мани хароб кун гашт,
Дил бин, ки чӣ сон хароб гаштаст!
Донам, ки зи меҳри орази туст
Ашқам, ки чу лаъли ноб гаштаст.
Зулфи ту сияҳ чарост, моно
Бисёр дар офтоб гаштаст.
Дар куштани Хусрав орзуят,
Биштоб, ки бас шитоб гаштаст.

* * *

Бори ишқат бар дилам боре хуш аст,
Кори ман ишқ аст в-ин коре хуш аст.
Ҷон диҳам дар по-ш, арчи бевафост,
Дил бад-ӯ бахшам, ки дилдоре хуш аст.
Булбули шӯридаро аз ишқи гул
Дар ҷаман бо суҳбати хоре хуш аст.
Ростиро сарв, дар напшӯнамест,
Аз кади ёрам намудоре хуш аст!
Ҳеҷ беморе набошад хуш, вале
Ҷашми ҷодуи ту беморе хуш аст.
Тири ҷашми ӯ ҷаҳон дар хун гирифт,
Лек аз дасти камондоре хуш аст.

* * *

Ёр агар баргашт, дар тимор будан ҳам хуш аст
В-ар шикейбӣ бувад, бе ёр будан ҳам хуш аст.
Иззате гар нест моро назди ҷонон, айб нест,
Ошиқонро пеши хубон хор будан ҳам хуш аст.
Ҷангҳои ӯ хуш аст, ар оштиро ҷо бувад
В-аз итобу хашм дар озор будан ҳам хуш аст.
Гарчи хуфтан хуш бувад бо дӯст дар шабҳои тор,
Лек дар шабҳои ғам бедор будан ҳам хуш аст.
Андак-андак, гаҳ-гаҳе бо ёр будан ҳам хуш аст.
В-ар муяссар гардадам, бисёр будан ҳам хуш аст.
Ҷун мусулмон будаме навронам аз дасти бутон,
Пеши бут барбастаи зуннор будан ҳам хуш аст.
Гарчи аз ман шермардӣ н-ояд андар кӯи ишқ,
Ҷун сағонам шухраи бозор будан ҳам хуш аст.
Боҳабар будан хуш аст андар мақоми зоҳидон,
Боҳабар дар хонаи ҳаммор будан ҳам хуш аст.
Хусраво, гар дарнамегунҷӣ ба хилватгоҳи дӯст,
Ҳамнишин бо ошиқони зор будан ҳам хуш аст.

* * *

Ошиқонро дарди бемарҳам хуш аст,
Бедилонро лидаи пурнам хуш аст.
Гар суҳан дар гӯши ҷонон мерасад,
Гуфтугӯи ҳар кӣ дар олам хуш аст.
Гар бутон аз дарди ушшоқ оғаханд,
Ҳар кучо дардест, бе марҳам хуш аст.
Ҳар касе, к-ӯ ғам хурад, нохуш бувад,
Ман ғами хубон хурам, к-ин ғам хуш аст.
Ҷони ман, озоири дил ҷандон маҷӯй,
Худ дар ин айём дилхо кам хуш аст.
Зулфро, баҳри Худо, шона макун,
Ҳамчунон ошuftаву дарҳам хуш аст.
Диданат нағз аст, гар худ соатест,
Зиндагонӣ, гар ҳама як дам, хуш аст,

Васли ту хуш буд вакте в-ин замон
Нохушиҳои фироқат ҳам хуш аст.
Хусраво, бо бедилӣ хӯ кун, ки дил
Ҳам дар он гесӯи ҳам дар ҳам хуш аст.

Гарчи сарви боғро боло хуш аст,
Бо қади зебои ту моро хуш аст.
Заҳри ишқат коми айшам талх кард,
Ҳаст талх ин чошнӣ, аммо хуш аст.
Гар ғамат ғайре хурад, нохуш шавам,
Хӯрдани ғамҳо маро танҳо хуш аст.
Чун ту н-ой, чист ин чаври рақиб?
Хор, медонӣ, ки бо хурмо хуш аст.
Бе ту ман боре наям хуш ҳеҷ вақт,
Вақти ту хуш, гар туро бе мо хуш аст.
Шӯъла дар дил, нор дар ҷон кай зияд,
Нотавоне, к-аш ба таб ҳалво хуш аст.
Ҷони сангин меканам то зиндаам,
Мурдани Фарҳод бар хоро хуш аст.
Гуфт: “Фардо зулфи мушкинам бигир”,
Имшабам бар бӯи он фардо хуш аст.
Гуфтиям нохуш чарой Хусраво,
Чун бувад, чун шакли он боло хуш аст!

Дил зи инъомат, маҳо, бо илтифоте қонёъ аст,
Дида дар моҳе агар бинат руҳат, хуштолеъ аст.
Гар бирафт аз шавки рӯят дил зи дастам, бок нест,
Дил бирафту ҷон бирафту ақлу дин хуш қонёъ аст.
Нуқтаи ҳолаш ба руҳ маншури ҳусн асту нишон-ст,
Мулки лутфи дилбариро рӯи хубаш қомеъ аст.
Ҷаннагу дӯзах бихишту мурдагӣ айни ҳаёт,
Бе ту ҷаннат дӯзах асту зиндагонӣ зоёъ аст.

Чун бунафша ҳам гирифта коматам дар ҳаҷри ту,
Ҳамчу наргис чашми ман боз асту ашқаш домёъ аст.
Кокули мушкин парешон бар руҳи чун маҳ фиған,
То бипиндоранд, к-абре бар руҳи маҳ воқеъ аст.
Ҳамчу абри беҳаё саргаштаву баргашта бод
Ҳар кӣ Хусравро зи моҳи рӯи хубат монёъ аст.

Лаъли лабат ба чошнӣ аз анғубин бех аст,
Ранги руҳат ба нозуқӣ аз ёсамин бех аст.
Ваҳ, фарқ дар миёни туву офтоб чист?
Дид осмон ба сӯи туву гуфт: “Ин бех аст!”
Дар боғ сарви рост басте дидаам, вале
Ҷизе, ки сарвист, ҳамин ростин бех аст.
Бе чашми ҳеш равшании хона боядам,
Оташ дар ӯ занед, ки рӯяш ҷунин бех аст.
Моем сарзада қаламе, к-аз паи хаташ
Нома сиёҳу пераҳане қоғазин бех аст.
Аз оби теғ шуста шавад ҳар гунаҳ, ки ҳаст,
Бар ҷурми ишқ ғамзаи он нозанин бех аст.
Эй шӯҳ, то ту дар дили ман ҷой кардай,
Ин аст дӯзаҳе, ки зи ҳулди барин бех аст.
Як талхӣ орзуст мани талхайшро,
Олудаи лабат, ки зи сад анғубин бех аст.
Гуфтӣ, танат нигину дилаг хун-ст, Хусраво,
Моро ҳамин ниғина бар ангуштарин бех аст.

Ба худ мабин, ки чу рӯи ман офтобе ҳаст,
Ба ман нигар, ки чу ман дар ҷаҳон харобе ҳаст.
Зи равшании руҳат гар ба сад никоб равад,
Қасе надонад, ки бар рӯи ту никобе ҳаст.
Дилам зи новаки чашмат ҳазор равшан шуд,
Зи сурати ту ба ҳар равшан офтобе ҳаст.

Шаби ман аз чӣ сабаб тиратар бувад ҳар рӯз,
 Чу аз руҳи ту ба ҳар хона моҳтобе ҳаст.
 Маҳат ба ақрабу инак раҳе ба азми сафар,
 Вале хушам, ки дар он ақраб инқилобе ҳаст
 Парер бар сари бомаш бидидаму гуфтам:
 “Ҳанӯз бар сари деворам офтобе ҳаст”.
 Лаби ту дарди сар омад, бипурс ҳам 3-он лаб,
 Ки пурнамактар аз ин ҳеҷ ҷо кабобе ҳаст?
 Аз ин ҳавас, ки нишоне биёбад аз даҳанат,
 Вучудро ба адам ҳар замон шитобе ҳаст.
 Бар оби дидаи Хусрав ҳама ҷаҳон бигрифт,
 Таборакаллоҳ, дар дидаи ту обе ҳаст.

* * *

Дар сарам то зи сари зулфи ту савдое ҳаст,
 Дили шайдои маро бо ту таманное ҳаст.
 Дар раҳи ишк манех, зоҳиди бечора, кадам,
 Гар зи бегонаву хешат ғаму парвое ҳаст.
 Дил, ки аз ғамза рабудӣ, ба сари зулф сулор,
 Гарчи дузд аст сияҳкор, дилосое ҳаст.
 Боғбон то гули садбарги руҳи хуби ту дид,
 Дар ҷаман беш нагуяд гули раъное ҳаст.
 Ҳиндуи холи муборак ба руҳат муқбил шуд,
 Гашт фирӯз, ки дар силки ту лолое ҳаст.
 Ҳар шабе дар ғами ҳаҷрат шаби ялдоист маро,
 Гар ба соле ба ҷаҳон як шаби ялдое ҳаст.
 Ҷӯби хушк аст ба пеши қади ту сарви сӣҳӣ,
 Гарчи ўро ба ҷаман қомату болое ҳаст.
 Мурдам аз ҳасрати дидору нагуфӣ ҳаргиз,
 Ки маро сӯхтаи ғамзада, расвое ҳаст.
 Даъвии ҳастиву номус макун, Хусрав ҳеҷ,
 То туро сели назар бар руҳи зебое ҳаст.

* * *

Моҳ тобон асту ҳамчун рӯи ту тобанда нест,
 Абр борон асту ҳамчун ҷашми ман боранда нест.
 Пеши рафтورات наёяд гоми кабкам дар назар,
 К-ӯ раванда ҳаст, лекин ҳамчу ту оянда нест.
 Хуб бисёр аст, дил бурдан наёрад ҳамчу ту,
 Шӯху раънову ҷафопеша, вале бозанда нест.
 Чун малоле нест ҷашматро зи куштан гоҳи ноз,
 Ҳар кӣ дар аҳдат ба марги хеш мирад, зинда нест.
 Дил киро сӯзад дар ин раҳ бар мани дилсӯхта?!
 Ҷуз дили ман чун касе паҳлӯи ман сӯзанда нест.
 Дар вафои дӯст бояд бохт боре ҷони хеш,
 Ҷунки ҷони бевафо бар ҳеҷ кас поянда нест.
 Чанд лида бар замин сояд зи ишқи пой ту
 Ҷашми Хусрав, гар ба ҳоке аз дарат шарманда нест.

* * *

Ҳар мижа аз ғамзаи хунрези ту новакзанест,
 К-андаруни ҳар ҷигар 3-он заҳми новак равзанест.
 Ҷашмағ офат, ғамза фитна, ҳат киёмат, руҳ балост,
 Ошноӣ бо ҷунин ҳасмон на ҳадди чун манест.
 Ҷон, ки зорам мекушад аз ёди чун ту дӯсте,
 Ҷони ман, аз ту ҷӣ пинҳон, ошкоро душманест.
 Ҷашмам ар бе ту ҷаҳон бинад, бигираш айб, аз он-к
 Ҳираву бедидаву олудаи тардоманест.
 Соқие, гар май хурам бе ту, нағӯй, к-он май аст,
 Мурданамо шарбатеку оташамро равғанест.
 Андар он маҷлис, ки худро зинда сӯзонд аҳли ишк,
 Эй басо марди худо, к-ӯ камгар аз хиндузанест.
 Андалебонро гизои рӯҳ бошад бӯи гул,
 Мурғи дашт аст, он кӣ ошк бар ҷаву бар арзанест.
 Ҳар шабе, Хусрав, кӣ қубад сина дар кӯят ба лард?
 Зери девори ту султон посбон, ҷубакзанест.

Бедор шав дило, ки ҷаҳон ҷои хоб нест,
Эмин дар ин хароба ништастан савоб нест.
Аз хуфтагони хок чӣ пурсӣ, ки ҳол чист,
З-он хоби хуш, ки ҳеч касеро ҷавоб нест.
Чандин ҳазор маҳ, ки фуру рафт дар замин,
Торикияти ҳамон, ки дар ӯ моҳтоб нест.
Чун ҳеч дӯст нест вафодортар зи хок,
Маъмурае хучаста чу гӯри хароб нест.
Чун мастро хабар набувад аз ҷафои даҳр,
Бар хушёр беҳ зи шаробу кабоб нест.
Тиби ҳаёт хостан аз осмон хатост,
К-аз шишаи далел умеди савоб нест.
Соқӣ, зи ҷоми ишк ба Хусрав расон наме,
Зеро, ки масткортар аз вай шароб нест.

Маро дар сар ҳавои нозанинест,
К-аз ӯ тороч шуд ҳар ҷо, ки динест.
Нахоҳад рафт меҳраш аз дили ман,
Агарчи бо манаш ҳар лаҳза кинест.
Парешонҳолат аст аз ёди зулфаш,
Ба гетӣ ҳар кучо хилватнишинест.
Хучуми ҷони муштокон бар он лаб
Чу ғавғои мағас бар анғубинест.
Танам чу хоки раҳ шуд, ранча кун пой,
Ту ро ҳам зери пой, охир, заминест.
Баҳори ман туй, з-онам чӣ суд аст,
Ки дар олам гуле ё ёсуминест.
Дил аз пешат саломат чун тавон бурд,
Ки дар ҳар гӯшаи чашмаат каминест?
Маҷӯ, охир, ту хушёрӣ зи Хусрав,
Ки ишқу ақро дерина кинест.

Рӯи некӯи ту зи маҳ кам нест,
Некӯи ҷуз ту ро мусаллам нест.
Даҳанат заррае кам аз зарра-ст,
Рух зи хуршед заррае кам нест.
Подшоҳиву мулки хубиро
Чун даҳони ту ҳеч хотам нест.
Нисбате нест бо даҳони ту, лек
Дар маёни ту нисбате ҳам нест.
Чашми ман ҷони хушки ман тар кард,
Гарчи як катра ҳам дар ӯ нам нест.
Гар ҷаҳони ғам аст бар дили ман,
Чун ту андар дили манӣ, ғам нест.
Пора кун ҷони Хусрав аз ғами хеш,
К-ин ҷароҳат сазои марҳам нест.

Чӣ доғхост, ки бар синаи фиғорам нест,
Чӣ дардхост, ки бар ҷони бекарорам нест!
Дилам зи кӯшиш хун гашту коми дил нарасид,
Чӣ суд дорад кӯшиш, чу бахт ёрам нест.
Ба хоки кӯй бисозам, чу хоси дӯст наям,
Бар остона бимирам, чу беш борам нест.
Хушам ба давлати хорию мулки танхой,
Ки илтифоти касеро ба рӯзгорам нест.
Нафас ба охирам омад, аз он даҳон суҳане,
Ки баҳри кӯи адам ҳеч ёдгорам нест.
Маломаташ расад аз хунам, ин ҳамекушадам
В-агарна бим зи шамшери обдорам нест.
Зи баски дар дили Хусрав саворияш бинишаст,
Ба умр як нафасе низ беғуборам нест.

* * *

Ба рози ишк дили хеш низ маҳрам нест,
Ки мезанад дами бегонагиву ҳамдам нест.
Ба зулфи ту ҳама дамҳои сардрост гузар
В-агарна ҳолаш аз ин гуна низ дарҳам нест.
Ту рух намудиву ушшоқро вучуд намонд,
Ки пеши чашмаи хуршед зӯри шабнам нест.
Ҳазор сол туро бинаму нагардам сер,
Вале дарег, ки бунёди умр муҳкам нест.
Яке зи тег, дигар гӯяд аз синон, тарсам,
Магӯй ҳеч, к-аз инҳо ғаму аз он ҳам нест.
Ба қони Хусрав агар з-он-к сад хазор ғам аст,
Даруни чон ту най, ин-ст ғам, дигар ғам нест.

* * *

Диле, к-озод бошад, они ман нест,
Касе, к-ӯ шод бошад, қони ман нест.
Гадоеъ чон диҳандаш, лек ин сахл
Хирочи давлати султони ман нест.
Хуш он шӯхе, ки дӣ тирам зад, он гоҳ
Қашиду гуфт, к-ин пайкони ман нест.
Зи ғам ҳам пеши ғам нолам, ки шабҳо
Чуз ӯ кас мӯниси пинҳони ман нест.
Бикуш хар сон, ки хоҳӣ чун манеро,
Ки они туст Хусрав, они ман нест!

* * *

Диле, к-аш сабр бошад, они ман нест,
Касе, к-ӯ дил диҳад, қони ман нест.
Қабобам шуд чигар, хуноб з-он аст,
Гунаҳ бар дидаи гирёни ман нест.
Ҳама мазмуни дил шаҳре фуру хонд,
Ки мухри сабр бар унвони ман нест.
Ту месӯз, эй дилу нагрӣ ту, эй чашм,
Ки шӯъла дархури тӯфони ман нест.

Насихат аз хирад ҷустам, хирад гуфт,
Ки бар девонагон фармони ман нест.
Чу тирам зад, кашид олудаи хун,
Ба ханда гуфт, к-ин пайкони ман нест.
Чу дилҳо сӯхт бар Хусрав, чӣ некӯст,
Ки гӯши ёр бар афғони ман нест!

* * *

Дили моро зи дасти ғам амон нест,
Нишони шодмонӣ дар ҷаҳон нест.
Ҷаҳон пурошнӯву ман ба ғам ғарк,
Магар дарёи меҳнатро карон нест?!
Агар кас як замон дар умр хуш буд,
Вале андар ҳама умр он замон нест.
Фалакро даъвии меҳр аст, лекин
Гувоҳӣ медиҳад дил, к-он ҷунон нест.
Ба як чон хостам як қоми шодӣ,
Зи даври чарх гуфтӣ: "Ройгон нест".
Ду паш нақши касон з-ин нард моро,
Ду як бар қабатайни устухон нест.
Надонам қоҳиши қони ман аз чист,
Сухан ҳам онҷунонам норавон нест.
Балои ақл ишқам буду акнун
Бало ин шуд, ки аз ишқам амон нест.
Гар афтад ошиқӣ бо бахт, нек аст
В-агар н-афтад, хусумат дар миён нест.
Ҳадиси хушдилия в-он гаҳ ба олам
Забон гирд ор, Хусрав, қои он нест!

* * *

Боз маст омаданаи нозкунон аз ҷоест
В-он шакарханда дар он кунҷи даҳон аз ҷоест.
Дил сабук мешавадам, дӯш магар ғоиб буд,
Ин замон дар сараш ин хоби гарон аз ҷоест.

Боз девона дилам силсилаи сабри касест,
Оби чашмам ба чапу рост давон аз чоест.
Ман зи ту сабр надорам, ту наку медонӣ,
Ин ҳама нози ту, эй чони ҷаҳон, аз чоест.
Чанд хунобаи ман биниву нодон гардӣ,
Ашқи ман, охир, аз ин гуна равон аз чоест.
Дар раҳат, ҳеч гуле нашкуфад, эй бод, аз он-к
Бо ту имрӯз насим аст, ки он аз чоест.
Худ гирифтам, ки бипӯшад ғами худро Хусрав,
Номат, охир, шабу рӯзаш ба забон аз чоест.

Ба болини ғарибонат гузар нест,
Зи холи дардмандонат хабар нест.
Зи ту парвой ҳастӣ нест моро,
Ту ро парвой мо гар ҳасту гар нест.
Туй манзури ман дар ҳарду олам,
Маро бар дунйиву укбӣ назар нест.
Якояк талхӣ хичрон чашидам,
Зи хичрон ҳеҷ шарбат талхтар нест.
Асири ҳаҷру навмед аз висолам,
Шабама торикӯ уммеда сахар нест.
Ҳамехоҳам, ки рӯят боз бинам,
Ҷуз инам дар ҷаҳон кори дигар нест.
Диле ҳолӣ намебинам зи дардат,
Қадамин дил, ки хунаш дар ҷигар нест?
Дар ин майдон сарфарозӣ касерост,
Ки ўро бими чону хавфи сар нест.
Руху зулфи ту ғоиб шуд зи чашмам,
Мани шӯридадилро хобу х(в) ар нест!
Мақун бечора Хусравро зи дар дур,
Ки ўро худ ҷуз ин дар ҳеҷ дар нест.

Шаб нест, к-аз ту бар сари ҳар кӯ нафир нест
В-андешаи ту дар дили барнову пир нест.
Сад сар фидои пои ту бод, арчи дар ҳарам
Ту меравию хуни касат дастгир нест.
Бераҳмвор чанд занӣ ғамза бар дилам,
Ваҳ, к-ин дил аст охиру омоҷи тир нест!
Аттор, гӯ, бибанд дуконро, ки ман зи дӯст
Бӯе шундаам, ки ба мушку абир нест.
Эй, он ки кӯшиш аз пай сомони ман кунӣ,
Бигзор, к-ин хароба иморатпазир нест.
Зулфи бутон ба гардани шерон нихад каманд,
Озод он диле, ки бад-ин банд асир нест.
Дар фитнаву бало чӣ кунад, гар науфтад
Хусрав, к-аш аз назораи хубон гузир нест.

Ҷобуктар аз ту дар ҳама гетӣ савор нест,
Зеботар аз ту дар ҳама олам нигор нест.
Сабрам ба қадри донаи хашхош ҳам намонд,
З-онам ба дида хобу ба шабҳо қарор нест.
Онро, ки сад ҳазор дили орамида буд,
Дар навбати ғами ту як аз сад ҳазор нест.
Додӣ навиди васл, таваккуф раво мадор,
Донӣ, ки эътимод дар ин рӯзгор нест?!
Аз ваъда баргузар, ки шикебой ҳам намонд
В-аз ишва баршикан, ки гаҳи интизор нест!
Онҳо, ки қард бар дили Хусрав фироқи ту,
Аз ғам бипурс, гар зи манат устувор нест!

Аз ту дар хотир маро озор нест,
Бе ту дар мулки ҷаҳонам қор нест.
Гар ба ҷои ман туро дилдор ҳаст,
Ҷуз ту дар олам маро дилдор нест.

Гар нахоҳӣ суҳбати агёр, ҳаст
В-ар ба чон ҷӯй мисоли ёр, нест.
Фитнаангезе, балочӯе дигар
Дар ҷаҳон чун он бути айёр нест.
Дар саробустони фирдавси барин
Мисли рӯят як гули беҳор нест.
Дар ҳама бозори саррофони ишк
Ҳамчу рӯи зарди ман динор нест.
Чун лабаш аз Миср шаккар барнаҳост,
Чун ду зулфаш мушк дар Тотор нест.
Чашми ўро гуфтам: "Эй хунхори маст,
Дар ҷаҳон масте чу ту хунхор нест!"
Гуфт: "Турки маст чун лашкар кашид,
Ҷуз балоангезӣ ўро кор нест".
Чанд бори ҳаҷр бар ҷонам ниҳӣ,
Бар дарат чун ошиқонро бор нест?!
Эй дили бечора якчанде бисоз,
Тоқатам ҳар бор буд, ин бор нест!
Ғам бар аҳволи ҷаҳон то кай хурӣ,
Хусраво, гар мар туро ғамхор нест.

* * *

Эй, ки бе хоки дарат дар дидаи ман нур нест,
Гар масал ҷон меравад, тарки туам мақдур нест.
Рӯзе андар кӯи худ бинӣ киёмат хоста,
З-он ки охи дардмандон кам зи нафхи сур нест.
Рух ҷӣ пӯшӣ, чун ҳадиси хусни ту пинҳон намонд,
Гул ба сад парда дарун аз бӯи худ мастур нест.
Гар гуноҳам ҳаст дар рӯят назар, маъзур дор,
З-он гунаҳ гар ҷон равад, ин низ чандон дур нест.
Санги дарбон арчи музди ҷон-ст, низ аз дар марон,
Қ-аз пай мурдан расид ин ҷо, вале муздур нест.
Пурсиши ман омадӣ в-аз диданат ҷон меравад,
Қуштанат, эй ҷони ман, пурсидани ранҷур нест.

Дар шаби торики ҳичронам ба сар шуд рӯзгор,
Чун тавон кардан, чу шамъи бахти моро нур нест?
Дил зи султони ҳаёл иқтои ғам шуд, чун кунам,
Шахнаи ҷонро зи султони хирад маншур нест.
Гиря гар лашкар кашад, нола раҳад, гирия ҷӣ суд,
Чун ҳазор уммед бар як коми дил Мансур нест.
Эй, ҳаёли ёр, сураг меканӣ дар дил, вале
Сабри Хусравро рақам дар дафтари Шопур нест.

* * *

Тири кадомин болост, к-он ба камони ту нест,
Дасти кадомин дил аст, к-он ба инони ту нест?
Ваҷҳи ҳама некувон аз дили мо рочеъ аст,
З-он ки ба хатҳояшон ҳеҷ нишони ту нест.
Ишкам агар мекушад, ту макуш, эй пандӯ,
Ҷони ман аст, охир ин, вой, ки ҷони ту нест!
Бедилиям гуфт, аз он сад дилаш афзун зи каф,
Ҳар ҷӣ кашам сӯи хеш, гӯяд аз онӣ ту нест.
Номи вафо бурдаӣ, к-ӯ чу раҳӣ сад бимир,
Арзи матое макун, к-он ба дукони ту нест.
Ғамза задастӣ ҷунон-к менакунам ҷон бурун,
Тӯшаи ақл аст ин, захири инони ту нест.
Боз мадор, ар кунам рахнаи дил пур зи хок,
Дурдқаши ин дил аст, голиядони ту нест.
Кӯр шуд ин дил, фитод дар ҷаҳи торики ғам,
Бод аз ин кӯртар, гар нигарони ту нест.
Теғ зану вораҳон Хусрави дармондари,
Суди вай аст ину з-он ҳеҷ зиёни ту нест.

* * *

Нест диле, к-андар ў доғи ҷафои ту нест,
Кист, ки андар сараш боди ҳавои ту нест?!
Дил, ки зи ҷон хоста-ст баҳри ту мардонавор,
Бо ҳама мардонагӣ марди ҷафои ту нест.

Хашм кунӣ бе гунаҳ, баршиканӣ бе сабаб,
Ин ҳама бахти ман аст в-арна хатон ту нест.
Бар дари ту ҳар касе хос шуд, илло, ки ман,
Ҳеҷқасонро магар раҳ ба сарои ту нест?
Гуфти, агар меҳарӣ накди ҳаётам бахост,
Гар ҳама то маҳшар аст, нимӣ баҳои ту нест.
Сабр бар уммедаи васл дар дили ман шиста буд,
Ҳаҷр дарун рафту гуфт: “Ҳез, ки чои ту нест!”
Хусрав агар сӯхта-ст, не зи паи дигарон,
Сӯхтатар бод аз ин, гар зи барои ту нест!

* * *

Бие, ки беш маро тоқати ҷудой нест,
Раҳо макун, ки диламро зи ғам раҳой нест.
Дилам бибурдию гар сар ҷудо кунӣ зи танам,
Ба ҷони ту, ки танамро зи сар ҷудой нест.
Бирез ҷуръа, ки хангомаи ғамат гарм аст,
Бигир бода, ки хангоми порсой нест.
Агар рабудаи зулфи ту шуд дилам, чӣ аҷаб,
Чу кори зулфи ту, илло, ки дилрабой нест.
Бар оби дила равонии ту ҳамехоҳам,
Агарчи оби маро бар дарат равой нест.
Маро бишурӣ, қ-охир туро ғами ман нест,
Агар биеӣ ҳасту в-агар наӣ, нест.
Ба банда Хусрав бўсе бидех, макун ҳикмат,
Ки банда низ ҳақим аст, агар Саной нест.

* * *

Банди ҷонам зи ҳама силсилаи мӯи касест,
Захми тирам зи камонгӯшаи абруи касест.
Шабӣ ғам чун гузаронам мани танҳомонда,
Эй хуш он кас, ки шабаш така ба паҳлӯи касест.
Гиря имрӯз намеиштадам, қ-андар хоб
Дидаам шаб, ки рухам гӯӣ, ки бар рӯи касест.

Аз кучо омадӣ, эй бод, ки девона шудам,
Бӯи гул нест, ки меоядам, ин бӯи касест.
Панди худ беҳуда зоеъ макун, эй соҳиби панд.
Қ-аз туам нест хабар, з-он ки дилам сӯи касест.
Дил зи ман дур нарафтаст, нақу медонам,
Боз ҷӯед ҳамин ҷой, ки дар мӯи касест.
Бу, ки з-он гумшудаи хеш нишоне ёбам,
Рӯзу шаб гаштам ҳар ҷо, ки сари кӯи касест.
Аз дилу дидаву ҷон, ҳар чӣ диҳам, розӣ нест,
Ё раб, ин турки ҷафопеша чӣ бадхӯи касест?!
Гар ту мункир шавӣ, эй дӯст, бидонад ҳама кас,
Қ-ин балои дилам аз наргиси ҷодуи касест.
Сари абруи ту гардам, гиреҳаш боз кушой,
Ки камонат на ба андозаи бозуи касест.
Ҳама баҳри дигарон аст зақоти хуснат,
Охир, ин Хусрави бечора дуогӯи касест.

* * *

Ман кистам, ки кини ғамат бо чу ман касест,
Тӯфони оташе чӣ ба дунболаи касест?!
Худро бибин дар ойина в-инсофи мо бидех,
Қ-аз чун тӯе ҷудо шудан андозаи касест.
Гар з-он, ки боди ҳаҷр маро бурд ҳамчу хас,
З-ин сон ба хоки кӯи ту хошоку хас басест.
Эй бод, чун расад хамаро з-ӯ зақоти хуш,
Ёдаш диҳӣ, ки аз ҳама вомонда вопасест.
Он ҷо, ки дӯст ҷилваӣ товус мекунад,
Ҳар папша пеши дидаи ушшоқ қарғасест.
Чун гӯямаш, бар ӯӣ, ки аз нисбат аст дур,
Хатти узори ӯ чу гилеме бар атласест.
Бе сарв худ чӣ ҷои гулистон-ст, Хусрав,
Боги баҳор бе руҳи маъшуқа маҷлисест.

Буте, к-аз ваям рӯ ба девонагист,
Агар чон тавон буд, фарзонагист.
Задам дӣ ба занҷири гесӯ-ш даст,
Маро гуфт: “Боз ин чӣ девонагист?”
Дилам бурду бӯса ба парвона дод,
Ситуд чон, ки ин ҳаққи парвонагист.
Дарунам пур аз ёр гашту ханӯз
Аз он сӯ, ки ёр аст, бегонагист.
Нигоро, ҳаёли туру муддатест,
Ки бо мардуми дида ҳамхонагист
Маро кушӣ, охир, туру кас нагуфт,
Ки бечора куштан на мардонагист.
Шуд аз ишқи холи ту Хусрав халок,
Чу мурге, ки маргаш зи бедонагист.

Эй дил, ғамин мабош, ки чонон расиданист,
Дар коми ташна чашмаи хайвон расиданист.
Эй дардманди ҳаҷр, майяндоз дил зи дард,
К-инак табиб омаду дармон расиданист.
Эй гулситони умр, зи сар барг тоза кун,
К-он мурғи ошно ба гулистон расиданист.
Эй оби дида, рехтани гирд кун гуҳар,
К-он подшаҳ дар ин деҳи вайрон расиданист.
Парвонавор пеш равам баҳри сӯхтан,
К-он шамъи дида дар шаби ҳиҷрон расиданист.
Дар раҳ бисоти лаъл зи хуни ҷигар кашем,
К-он нозанин чу сарви хиромон расиданист.
Ҷоне, ки аз фироқ раҳо кард хонаро,
Бозоваред, к-орзуи чон расиданст.
Бо хеш мезадам, ки фироқ ар ҳамин бувад,
Тири бало ба сина фаровон расиданист.
Овард бахт мужда ба Хусрав, ки ғам махур,
К-ин чошнӣ-т дар бунӣ дандон расиданист.

Ҳар кӣ рӯи ту дид, чон донист,
Лаби ширин-тро ҳамон донист.
Занахат чаҳ намуду дил ба ҳаёл,
Бӯсае зад магар, дахон донист.
Хусни ту оламе бихоҳад сӯхт,
Ҳам дар оғоз метавон донист.
Нарх кардӣ карашмаро ҷоне,
Банда бихриду ройгон донист.
Ғамзаи ту забон кашид ба ман,
Ки маро нек бе забон донист.
Дил зи ҳаҷри ту баски танг омад,
Маргро умри ҷовидон донист.
Дӣ ба кӯят тани низори маро
Зог бирбуду устухон донист.
Кард бар ман дилат зи нодонӣ,
Ҳар чӣ аз ҷаври бекарон донист.
Пеш аз ин ғам набуд Хусравро,
Ғам, ки донист, ин замон донист.

Май нӯш, ки даври шодмонист,
Хуш бош, ки гоҳи комронист.
Сар бар макун аз шароб, к-айём
Аз теги аҷал ба сарфишонист.
Мағрур наshaw ба бонги нойе,
К-овози диروي корвонист.
Ҳар дам, ки ба хушдилии барояд,
Сармои ҳосили ҷавонист.
Соқӣ, дили мурда зинда гардон
З-он май, ки чу оби зиндагонист.
Ишқ омаду ақл рахт барбаст,
Ин ҳам зи қамоли кордонист.

Бехобио ошикист қорам,
Сағ баҳри вафову посбонист.
Хусрав, ба ғазоф чанд лофй,
Бонги духул аз тихимиёнист.

* * *

Чун гузар бар хок дорй, дар сарат ин бод чист?
Чун зи гил бунёд дорй, дил дар ин бунёд чист?
Кор чун тақдир дорад, з-ахтараш ранчиш чарост?
Чун кунад султон сийёсат, нола аз ҷаллод чист?
Ёсаминхо чун ҳама рухсору зулфи некӯвон-ст,
Номи он настрин чаро шуд, васфи он шамшод чист?
Давлату меҳнат чу ҳар ду бар касе поянда нест,
З-ин дилат ғамгин чаро шуд, з-он дарунат шод чист?
Офати мардум бало шуд, аз ҷафокорон чй ранч,
Мурғро дона бало шуд, таъна бар сайёд чист?
Хуни халқе резиву ногаҳ, гарат резанд хун
Чун ситам худ мекунй, аз дигарон фарёд чист?
Чанд тан парвардан, эй аз олами дил беҳабар,
Чун дилат вайрон, ваҳ, к-ин обу гил обод чист?!
Ёр кай донад, ки Хусрав меҳурад ғам чун Шакар,
Бар дили Ширин чй равшан, к-андуҳи Фарҳод чист?!

* * *

Гар бигӯям, ки даруни дили ман пинҳон чист,
Худ бигӯиву бидонй, ки ғами ҳичрон чист.
Ҳастагони ту, ки дур аз ту, на наздики туанд,
Ту чй донй, ки ҳама шаб ба дили эшон чист!
Куштанам хоҳй, инак сару инак ханҷар,
Мекушй, ё бизиям чанд ғаҳе, фармон чист?
Дарди ту оташу об аз дилу чашмам бикушод,
Ба ҷуз аз сӯхтану ғарқа шудан дармон чист?
Ишқ донад, ки заминро зи чй шӯяд ашқам,
Нӯх донад, ки ҷаҳонро сабаби тӯфон чист.

Дорам уммед, ки чун бахт дарорам ба барат,
То зи ту бахти мани бесару бесомон чист?
Ошқоро бикӯшам, з-он ки бимурдам ба ҳаёл,
К-он шакарханда ба зерӣ лаби ту пинҳон чист?
В-ар нахоҳй ба шакар кушт мани мискинро,
Лаби шириншиканатро ба шакар дандон чист?
Зулфро пурс, агарат нест яқин, к-аз зулфат
Ҳоли Хусрав ба шаби тираи бепоён чист?

* * *

Ҳар кй дар пеши чашми равшани мост,
Гӯй, он офати дилу тани мост.
Чашми ман гарм мешавад, моно-к
Аз ҳамон офтоби равшани мост.
Лолахо медамад зи хуни ду чашм,
Гирди ман ин баҳору гулшани мост.
Ғамза зан, чони ман, агар мирам,
Ғам махур, хуни мо ба гардани мост.
Мо чу хиндуи Суманот зи ишк
Бутпарастему дил бараҳмани мост.
Баски з-иқболи қурб маҳрумем,
Чанги идбори мо ба домани мост.
Гуфтам: «Аз меҳр сӯхт Хусрав», гуфт:
«Чанд аз ин зарраҳо ба гардани мост?»

* * *

Туро ба дину диёнат дарун биёяд рост,
Ки корхост чу дину диёнат ояд рост.
Намояд ар ками хешағ фузун, машав хуш аз он-к
Яке ба дидаи аҳвал ду менамояд рост.
Ту дида рост кун, аз қачравй маранҷ, ки тир
На ҷумла рост равад, гарчи кас қушояд рост.
Рафиқи рост гузин, к-одамй, миёни касон
Агарчи рост дарояд, бад-он, ки бояд рост.

Ҳақим паҳлуи бадхӯ чунон шуд аз рах дур,
Ки дар миёни муҳолиф касе сар ояд рост.
Ту ҳам хато кунӣ, ар бошадат дар асл хато,
Ки аз машинаи каж одамӣ наёяд рост.
Марав ба водии саргум, ки оқибат раҳи дур
Расад ба ҷое, Хусрав агар гирояд рост.

* * *

Мӯйро нест ин миён, ки тӯрост,
Пистаро нест ин даҳон, ки тӯрост.
Қоматат рост, сарвро монад,
Сарв бошад чунин равон, ки тӯрост.
Ҷон бибуридиву хуш ханӯз най,
Даст бар дил нех ин замон, ки тӯрост!
То чиҳо бар ту кардаме ман, агар
Хусн будӣ маро чунон, ки тӯрост.
Ба руҳи зарди ман ба ханда бигӯ
Хандаангез заъфарон, ки тӯрост.
Гӯиё бештар барои зар аст,
Ин суҳан бар сари забон, ки тӯрост.
Аз зари рух чу қор барнояд,
Ҳар заре, қ-он марост, дон, ки тӯрост.
Қушта гаштам зи абруи ту, макаш
Бар дили Хусрав ин камон, ки тӯрост.

* * *

Сад бало афтоду сад фитна бихост,
Ошики бечораро ибрат кучост?
Дӣ дили девонаи ман гум шудааст,
Бар дараш он хун, ки бинӣ ошност.
Зулфи пасташ қорфармои аҷал,
Чашми масташ чошнингирӣ балост.
Қофаро, меҳроби абрӯ каж макун,
Қ-аз барои чашм халке дар дуост.

Нарҳи ҷонҳо саҳт арзон шуд, бале,
Аҳди тусту рӯзи бозори ҷафост.
Онҷунон боде, ки хубон доштанд,
Пеши ту аз ҳеч гарде барнаҳост.
Ғорати дард аст аз ташвиши ту
Ҳар кучо гӯшанишину порсост.
Ҳар замон гӯй, ки ҳоли дил бигӯй,
Ин касеро пурс, қ-ӯро дил ба ҷост.
Гуфт: «Андар синаи танги ту чист?»
— Доғҳои дӯстони бевафост!

Бедилонро таъни расвой мазан,
Ҳеч кас донӣ, ки худро бад наҳост?
Хусрав, машғули ёрон шав ба рӯз,
Қ-аз барои ғам ҳама шаб пеши мост.

* * *

Сабо гарде аз он зулфи дуто хост,
Ба ҳар сӯ бӯй аз мушки Хито хост.
Гиребон медарам ҳар субҳ чун гул,
Ҳама расвоии ман аз сабо хост.
Матой ақлу ҷону дил ҳама сӯхт,
Ман ин оташ, надонам, аз кучо хост.
Ту тори зулф бастӣ банд дар банд,
Зи ҳар банде маро дарди ҷудо хост.
Умедам буд, қ-аз хуснаш барам ҷон,
Валекин аз ҳаги мушкин бало хост.
Кунун мову лаби лаълу ҳаги сабз,
Ки тақворо ракам аз кори мо хост.
Тамошоро, бие з-ин сӯй боре,
Кунун, қ-аз гиряи Хусрав гиё хост.

* * *

Бозаш ҳаваси шикор барҳост
В-аз дилшудагон қарор барҳост,

Ў маркаби ноз ронд, дар халк

Ҳар сӯй фиғони зор бархост.

Ошиқ на яке, ҳазор ҷон дод,

Нола на яке, ҳазор бархост.

Хуби дигараш ба дидан ояд,

Шод омаду шармсор бархост.

Аз ранҷи манаш чӣ шуд зиёдат

В-аз куштани ман чӣ қор бархост?

Эй ақл, ба рӯзи мо, ки натвон

3-ин майкада ҳушёр бархост.

Бо дард хушам, ки номи мархам

Аз Ҳусрави дилғигор бархост.

Сокиё, бола дех имрӯз, ки ҷонон ин ҷост,

Сари гулзор надорем, ки бустон ин ҷост.

Агарам нуклу шаробе набувад, камтар гир,

Гиряи талху шакархандаи пинҳон ин ҷост.

Нола ҷандин макун, эй фохта, имшаб дар боғ,

Бо гуле соз, ки он сарви хиромон ин ҷост.

Ҳам зи дар боз рав, эй боду насими гулро

Боз барбоз, ки он гунҷаи хандон ин ҷост.

Ёр дар синаву ман дар сакароти аҷалам,

Даст бар синаи ман сою бибин, ҷон ин ҷост.

Хохӣ, эй ҷон, бираву хох ҳамебош, ки ман

Мурданӣ нестам имрӯз, ки ҷонон ин ҷост.

Эй мағас, ҷанд ба гирди лаби он маст парӣ?

Кунҷҳои даҳанаш бин, шакарестон ин ҷост.

Ҳанда зоеъ макун, эй кони намак, дар ҳар ҷой,

Пораҳои чигари сӯхта пинҳон ин ҷост.

Солҳо он дили гумгашта, ки ҷустӣ, Ҳусрав,

Ҳам ҳамин ҷо-ш талаб, зулфи парешон ин ҷост.

Ҳар кас он ҷо, ки маю шохиду гулшан он ҷост,

Ман ҳамон ҷо, ки дили гумшудаи ман он ҷост.

Ҳар шаб, эй ғам, чӣ расӣ дар талаби дил ин ҷо,

Охир, он сӯхтаи сӯхтахирман он ҷост.

Гум шуда ҷон ба шаби тираву чашмам ба раҳ аст,

Ҳам бар он бом, ки худ он маҳи равшан он ҷост.

Гуфти, эй дӯст, ки бигрезу бибар ҷон 3-ин кӯй,

Чун гурезам, ки гаравгон дили душман он ҷост.

Сари меҳроб надорам, ману кӯят пас аз ин,

Ки буту буткадаи габру бараҳман ин ҷост.

Шаб нагунҷидам дар ҷома, ки гуфт аз ту сабо,

Ки манам ҷони ғарибеву маро тан он ҷост.

Монд дар нола ҳам андар ғами ту Ҳусрав, аз он-к

Булбул ин ҷост, валекин гулу савсан он ҷост.

Эй насими субҳидам, ёрам кучост?

Ғам зи ҳад бигашт, ғамхорам кучост?

Хоб дар чашмам намеояд ба шаб,

Он ҷароғи чашми бедорам кучост?

Дӯст гуфт: «Ошuftа гарду зор бош»,

Дӯстон, ошuftаву зорам кучост?

Нестам осуда аз қораш даме,

Ё Раб, он осуда аз қорам кучост?

То ба гӯши ӯ расонам ҳоли хеш,

Нолаҳои Ҳусрави зорам кучост?

Эй бод, аз он баҳор хабар дех, ки то кучост?

В-эй дида, 3-он нигор хабар дех, ки то кучост?

Гар ҳеч дар раҳе гузаронаш бидидай,

Як раҳ аз он савор хабар дех, ки то кучост?

Ман ҳамчу гул бисӯхтам аз офтоби ғам,

Он сарви соядор, хабар дех, ки то кучост?

Ман з-оби дида шарбати ғам нӯш мекунам,
Он лаъли хушгвор, хабар деҳ, ки то кучост?
Хунам зи ғам чу нофа бимурд андаруни пӯст,
Он зулфи мушқбор, хабар деҳ, ки то кучост?
Чонам чу сурма суда шуд аз санги орзу,
Он чашми пурхумор, хабар деҳ, ки то кучост?
Дил чун чароғ кушта шуд аз боди сарди хеш,
Он шамъи рӯзгор, хабар деҳ, ки то кучост?
Эй пайки тезрав, бирав он мохро бибин,
Боз ой, зинҳор хабар деҳ, ки то кучост?
Эй мурғ, нома бар пари ту гар набиштаанд,
Барпар в-аз он диёр хабар деҳ, ки то кучост?
Хусрав гар ин хадис зи ёре шундаи,
К-аз ман бирафт ёр, хабар деҳ, ки то кучост!

Умр ба поён расид дар хаваси рӯи дӯст,
Барги сабури кист беш бе руҳи некуи дӯст?
Гар ҳама олам шавад мункири ман, гӯ шавад,
Дур нахоҳем шуд мо зи сари кӯи дӯст.
Қиблаи исломиён каъба бувад дар ҷаҳон,
Қиблаи ушшоқ нест ҷуз ҳамаи аброи дӯст.
Эй нафаси субҳдам, гар нӣ он ҷо қадам,
Ҳастадилавро бичӯ дар шикани мӯи дӯст.
Ҷон бифишонам зи шавқ дар раҳи боди сабо,
Гар бифишонам ба мо субҳдаме бӯи дӯст.
Рӯзи қиёмат, ки халқ рӯй ба ҳар сӯ кунанд,
Хусрави мискин ба ҷон майл кунад сӯи дӯст.

Ҳар сӯ, ки бо ҳазор карашма хироми туст,
Сад дил фитода беш ба ҳар нимгоми туст.
Вах, к-он туй, ё маҳи гардун ва ё ҳаёл,
Моҳе, ки гоҳ-гоҳ ба болои боми туст?!

Чонам фидои зулфи ту, он дам, ки пурсамаг,
К-ин чист: «Мӯи бофта?» Гӯй, ки доми туст.
Худро зи ту салом кунам, з-он ҳамезиям,
Мирам аз ин, гумон набарам, к-ин саломи туст.
Мастӣ, гарам тамои бисӯзад аҷаб мадор,
З-он сон, ки дил ба пухтани савдои хоми туст.
Хунам нигин-нигин, ки фуру мечакад зи чашм,
Бар ҳар нигини килки вафо нақши номи туст.
Ҷоне, ки ҳаст дар кафи андешаҳо гарав,
Бар рух зи хун кабола навиштам, ки номи туст.
Хусрав, ки ҳиндувона суҳан қач-қач оварад,
Як ханда кун, вазифаи ӯ, чун ғуломи туст.

Эй ғамзаан, ки тири ҷафо дар камони туст,
Оҳистатар, ки дастӣ дилам дар инони туст!
Бинмой рух, ки шод бароят зи диданат
Рӯзе ду-се, ки ғамзадаи меҳмони туст.
Ҷонҳо ба бод дод, ки доим шикаста бод,
Он гесӯе, ки бар сари сарви равони туст.
Догест аз шарораи оҳи касе магар,
Холи сиях, ки бар руҳи чун аргувони туст?
Гар ҳар замон ба хонаи дигар шавӣ ба ноз,
Мезебадат, ки худ ҳама олам аз он туст.
З-он мезиям, ки бар даҳан ангуштарин ниҳам
Шабҳо, аз ин ҳаёл пазам, к-он даҳони туст.
Гуфтаи бидуш, ки боз раҳам, новаки мижа
Бинмуду гуфт: «Ин ҳама аз баҳри ҷони туст».
Фарёди Хусрав ар шунавай шаб ба кӯи хеш,
Ранча машав, ки фохтаи бӯстони туст.

Эй орзуи дида, дилам дар ҳавои туст,
Чонам асири силсилаи мушқсои туст.

Ҳиндувро зинда сӯзанд, инчунин мурда масӯз
Банда Хусравро, ки турк аст охиру ҳиндуи туст.

* * *

Он турки нозанин, ки ҷаҳоне шикори ўст,
Ҷонҳо асири силсилаи мушқбори ўст.
Андеша нест гар талаби ҷон кунад зи ман,
Андешаи ман аз дили ноустувори ўст.
Бодо бақои зулфу руху қомату лабаш
Як ҷони ман, ки сӯхтаи хар ҷаҳори ўст.
Он нохудойтарс ҳама рӯз масти ноз
Девонае чу ман ҳама шаб дар хумори ўст.
Гар дил барад, зи даст, бибар гӯ, ки ҳаққи ўст
В-аз ҷон кунад шикор, бикун гӯ, ки кори ўст.
Дил шуд зи дасту сӯзи дилам монд, ҳам хушам,
К-ин доғ дар дарунаи ман ёдгори ўст.
Хунам, ки об мекунӣ, эй дида, ранҷ нест,
Лекин маё зи дида, ки он ҷо гузори ўст.
Моро аз орзуи лабат ҷон ба лаб расид,
Эй бахт, он ки ҳамчу тӯе дар канори ўст.
Хусрав, сарат ҳаёли парастии амон диҳад,
Зинҳораш устувор надорӣ, ки ёри ўст.

* * *

Он ки дилам шифтаи рӯи ўст,
Шефтатар мекунадам, он ҷӣ рӯс-т.
Бех, ки рух аз халқ бипӯшад, аз он-к
Дидаи бад офати рӯи нақӯст.
Дӯш бигуфтам, ки даҳонет ҳаст,
Гуфт, ки бисёр дар ин гуфтугӯст.
Гар гилаи ман накунад бо рақиб,
Таънаи душман нақашам пеши дӯст.
Ҳастии ман рафту ҳаёлаш бимонд,
Ин, ки ту бинӣ, на манам балки ўст.

Ҳастанд дар дуои раҳӣ ҷумла мардумон,
Баҳри наҷоти ишқ раҳӣ дар дуои туст.
Гаҳ ишва, гаҳ карашма, гаҳе хашму гоҳ ноз,
Мискин касе, ки шифтаву муталои туст.
То чанд теғ баркашиву сар талаб кунӣ?
Инак, саре, ки металабӣ, зери пой туст!
Мо ҷон фидои ханчари таслим кардаем,
Хоҳӣ бибахшу хоҳ бикуш, рой рой туст.
Гуфтӣ, ки абр гашт фалонӣ зи оби чашм,
Ин абр муддатест, ки андар ҳавои туст.
Дил рафта сина низ тихӣ шуд зи ҷон ханӯз,
Эй сабр, бозгард, ки ин ҷо на ҷои туст.
Эй хатти сабз, бар лаби ҷонон Хизир гуй,
Моро бикуш, ки оби ҳаёг ошнои туст.
Эй курси офтоб, ки дурӣ зи дасти мо,
Охир лабе бибахш, ки Хусрав гадои туст!

* * *

Хуррам он чашме, ки хар рӯзаш назар бар рӯи туст,
Шодии он дил, ки хар дам дар димоғаш бӯи туст.
Ман зи танхой ба хун гарку ту паҳлуи касон,
Хуни ман дар гардани он кас, ки дар паҳлуи туст!
Қуштиям з-он зулфу рух, к-ориши онро мудом
Шона бар пушти туву ойна бар зонуи туст.
Бар руҳат дунболаи зулфи ту поёни шаб аст
В-офтоби субҳдам андар сафедӣ рӯи туст.
Нофа худро гарчи з-оҳу мекашад, бо ин ҳама
Пӯстинпӯшӣ зи занҷири ҳами гесӯи туст.
Бар шакар хонанд афсун баҳри дилҷӯй, вале-к
Шаққаре, к-ӯ худ фусун хонад, лаби дилҷӯи туст.
Мӯи абрӯро гирех нагвон задан, лекин зи кибр
Сад гирех беш аст бар хар мӯ, ки дар абрӯи туст.
Ҳеч шаб аз мӯи ту торе намеёрам шикаст,
Ин дарозии шаби ман бе гусастии мӯи туст.

Ошикам, ар гиря кунам, айб нест,
Об, ки бар рӯи ман аст, оби чӯст.
Баски дили гумшуда чӯям ба хок,
Қомати ман бин, ки чӣ гуна дутӯст.
Тарки ҷаҳон хоҳам бо васли ёр,
Кори ҷаҳон, бин, ки чиҳом орзуст?
Хусрав аз ин гуна, ки дар худ гум аст,
Офияташ дар талаби ҷустуҷӯст.

* * *

Бандаро бо ту дӯстдорӣ хӯст,
Гарчи ту бандаро надорӣ дӯст.
Он чӣ ҷашмест, к-аз карашмаи ноз,
Дидаро хар назар, ки ҳаст, дар ўст.
Гирди аброи тӯст ҷои намоз,
Боз дар ҷашми банда оби вузӯст.
Бо ман ар зулфи ту бад аст, чӣ бок,
Ҳар чӣ бад нест рӯи ту, некӯст.
Фитнаи ҷашми ту намехуспад,
З-он к-аш аз ғамза хор дар пахлӯст.
Чун ту бар лаб намедихӣ лабро,
Шакар андар лаби ту тӯбартӯст.
Васфи зулфи ту кард Хусрав, аз он-ст,
Ки зи зулфаш ҳама ҷаҳон хушбӯст.

* * *

Мардум аз кӯи ту ҷуз бедил нарафт,
Ҳар кӣ дар майхона шуд, оқил нарафт.
Умр бар сар шуд ба расвоии ишқ
В-ин ҳавас з-ин ҷони беҳосил нарафт.
Баркашидам танг танро сӯи сабр,
Лоша лоғар буд, то манзил нарафт.
Корвон бигзашту маҳмил рафт дур
В-аз дили ман бори он маҳмил нарафт.

Мову ғарки баҳри ҳичрон, чун кунем,
Киштии дарвеш дар сохил нарафт!
Бо касе вақте вислое доштам,
Солҳо бигзашту он аз дил нарафт.
Шукр кун, Хусрав, балои ишқро
З-он ки ин файзест, к-аз қобил нарафт.

* * *

Рафт ёру орзуи ӯ зи ҷони ман нарафт,
Ишқи ӯ аз пешии ҷашми хунфишони ман нарафт.
Кас ба ҳичронаш чу ҷони мустаманди ман насӯхт,
Кас ба дунболаш ба ҷуз ашқи равони ман нарафт.
Андар он соат, ки аз пешии мани шӯридабахт
Рафт он бадхӯ, чаро он лаҳза ҷони ман нарафт?!
Он замон, к-он қомати чун тираш аз ман мегузашт,
Ваҳ, ки пайконаш чаро дар устухони ман нарафт?!
Ман бар он будам, ки пояш гираму миёни ман нарафт.
Чун кунам, чун гоҳи рафтан дар миёни ман нарафт.
Дил зи ман дузиди сар то пой ӯ дидам, набуд,
Зери мӯяш буд, он ҷоҳо гумони ман нарафт.
Баски мурғи номабарро з-охи Хусрав пар бисӯхт,
Номаи дардам бад-он номехрубони ман нарафт.

* * *

Ҳар кӣ ниғаҳ дар ту кард, беш ба бустон нарафт,
Орзуи рӯи ту аз гулу райҳон нарафт.
То ту намудӣ ҷамол, нақши ҳама некувон
Рафт берун аз дилам, нақши ту аз ҷон нарафт.
Ҳасм басе таъна зад, дӯст басе панд дод,
Ҷашми дилам дар ту буд, гӯш бар эшон нарафт.
Сели маломат расид в-ин ғами ҷонон бибурд,
Субҳи қиёмат дамид в-ин шаби ҳичрон нарафт.
Ваҳ, ки чу наргис чаро кӯр набошад мудом
Дида, ки болои он сарви хиромон нарафт?

Мастиву бадномиям айб магиред, аз он-к
Ошиқи девонаро кор ба сомон нарафт.

Гар ҳама чоми балост, нӯш куну шукр гӯй,
Эй, ки зи комат гаҳе талхӣ хубон нарафт.

Ишқ ба мо нокасон раҳм наёрад, аз он-к

Кун-макуни подшаҳ бар деҳи вайрон нарафт.

Гом зада бар ҳарир кай сипарад ин раҳ он-к

Дида қадам сохта, бар сари пайкон нарафт.

Ёр, ки бикшуд шаст бар дили мачрӯхи ман,

Тир бурун рафт, лек чошнӣ аз ҷон нарафт.

Рафтани Хусрав хатост бар сари кӯи бутон,

Мӯрча баҳри ҳаёг дар раҳи султон нарафт.

* * *

Рафтӣ аз пеши ману нақши ту аз пеш нарафт,

Кист, к-ӯ дид, ба рафтори ту в-аз хеш нарафт?

Тири мижғони туро хастани дилҳо кеш аст,

Оламе кушта шуду тири ту аз кеш нарафт.

Мани расвошударо худ кушу мафган ба рақиб,

Ки бад-ин рӯз касе пеши бадандеш нарафт.

Дил ба марҳам чӣ гузорем, ки бар ёди лабат

Ҳеч вақте дили моро намак аз реш нарафт.

Ҳеч гоҳе ба суи банда наёй, оре

Ҳеч коре ба муроди дили дарвеш нарафт.

Хусраво, тан зану биншин паси кори худ, аз он-к

Чигараг хун шуду корат пас аз ин пеш нарафт.

* * *

Ишқ бо ҷони ман аз сина бурун хоҳад рафт,

То надонӣ, ки ба таъвизу фусун хоҳад рафт.

Дил гирифтору чигар хаставу тан зор ханӯз,

Нимҷоне, ки ба ҷо буд, кунун хоҳад рафт.

Чанд пӯям ба дарат, ваҳ, ки мани дилшударо

Ҷон дар омадшудӣ кӯи ту бурун хоҳад рафт!

Бо туам дида барафганд чу ту баргаштӣ,
То миёни ману ӯ боз чӣ хун хоҳад рафт.

Чанд хуноба хурам, ҳеч гаҳе аз дили ман

Ё раб, он силсилаи ғолиягун хоҳад рафт?!

Чанд гӯй, ки фаромӯш кун ўро, Хусрав,

Охир, он рӯи нақу аз дил ҷун хоҳад рафт?!

* * *

То надонӣ зи дилат ёр бурун хоҳад рафт,

Гарчи бар тан ситами ҳаҷр фузун хоҳад рафт.

Турки ман тохтан овард бар ин ҷони хароб,

Ҷон, ки з-ин пеш нарафта-ст, кунун хоҳад рафт.

Мардумӣ кард, ки меҳост бипурсам номаш,

З-он ки медонам дар дида дарун хоҳад рафт.

Масту девонаваш аз хона бурун меой,

Боз то дар сарӣ бозор чӣ хун хоҳад рафт!

Сер мебинаму ман мурдани худ меҳоҳам,

Ваҳ, ки аз пеши дилам шакли ту ҷун хоҳад рафт?!

Мекунам шукри ғамат, к-ўст маро ҳамраҳу бас,

Ҷон дар он рӯз, ки аз сина бурун хоҳад рафт.

Хусраво, чанд ғазал хонӣ, то ғам биравад?

Ин на девест, ки аз сеҳру фусун хоҳад рафт.

* * *

Баргрез омаду барги гулу гулзор бирафт,

Сурхрӯии руҳи лолаву гулнор бирафт.

Сарв бишкасту суман зард шуду лола бихуфт,

Гӯ, бирав аз бари ман ин ҳама, ҷун ёр бирафт.

Муфради боди хазон дӯш ғуборолуда

Омаду гуфт, ки сарви ту зи гулзор бирафт.

Хостам то биравам дар талаби рафтаи хеш,

Ёд омад руҳи ӯ, пой ман аз кор бирафт.

Дарлавид ашқ ҷу бозомадани хеш надид,

Дил бияндохт ҳам андар раҳи хунбор бирафт.

Хуни дил гарчи ки бисёр бирафт, андак монд,
 Сабр харчанд, ки буд андаку бисёр бирафт.
 Бод хоре зи раҳи гулруҳи ман меовард,
 Ҷонам овехт дар он хору гирифтгор бирафт.
 Гила кард он буту Ширин зи бари Хусрав ҷаст,
 Хала кард он гули наsrин, зи бари хор бирафт.
 Ҳар ҷӣ аз ақл фузун шуд ҳама умрам ҷав-ҷав
 Андар ин ғорати ғам ҷумла ба якбор бирафт.

Ҷафо, к-аз вай бар ин ҷони забун рафт,
 Нағӯям, гарчи аз гуфтан фузун рафт.
 Ҳам аввал рӯз, к-омад пеши чашмам,
 Зи роҳи дида дар ҷонам дарун рафт.
 На ман мурда, на зинда, з-он ки ҳар бор,
 Ки ӯ омад ба дил, ҷонам бурун рафт.
 Хаташ оғоз шуд, бечора ҷонам
 Наравт аз пеш, ин хоҳад кунун рафт.
 Дилаш мегуфт аз ӯ шаб саргузаште,
 Ҳама шаб то ба рӯз аз дида хун рафт.
 Ҳамин донам хабаргоҳи сахаргоҳ,
 Зи беҳушӣ намедонам, ки чун рафт?
 Нашуд аз ҷодуӣ ҳам з-они Хусрав,
 Ҳама умраш ба таъвизу фусун рафт.

Боз шаб омаду хоб аз сари ман берун рафт,
 То шабам чун гузарад, рӯз надонам чун рафт.
 Мӯнисам нест ба ҷуз гушаи ғам бе ту, аз он-к
 Ҳар кӣ омад зи пай дидани ман, маҳзун рафт.
 Сар ба болин наниҳодам ба фироқи ту шабе,
 Ки на то рӯз ба болин зи ду чашмам хун рафт.
 Ин нисорест, ки ҷуз хок қабулаш накунад,
 Бар дарат ҳар ҷӣ аз ин дида дури макнун рафт.

Ду худованд ба як хона мувофиқ набувад,
 Ту дарун омадиям дар дилу ҷон берун рафт.
 Ман на танҳояму дар аҳли ту бедил монда,
 Ки дили шахре аз он наргиси пурафсун рафт.
 Марги Фарҳод на он буд, ҳалоки Ширин,
 Ки бар эшон зи ҷудой ғаму дард афзун рафт.
 Куштан ин буд, ки Ширин суи Фарҳод гузашт,
 Мурдан он буд, ки Лайлӣ ба сари Маҷнун рафт.
 Ҳамаро доғ кунад “ё Раб”-у дар ту марасол,
 “ё Раб”-и Хусрав, к-аз дасти ту бар гардун рафт.

Афсӯс аз ин умр, ки бар боди хаво рафт,
 Коре ба ҷаҳон не ба муроди дили мо рафт.
 Хуршеди ман аз авҷи ҷавонӣ чу баромад,
 Бас зарраи саргашта, ки бар боди хаво рафт.
 Гуфтам зи дари хеш марон, гуфт, ки бигзор
 З-ин кӯча ҷӣ донам, ки чу ту чанд гадо рафт?
 Касро ҷӣ ғам, ар рафт дили сӯхтаи ман,
 Буда-ст аз они ман, агар рафт, маро рафт.
 Он сабр, ки мегуфт манам кӯҳи гаронсанг,
 Бод бивазид аз ту, надонам, ки кучо рафт?
 Гуфтам, ки зиям бе ту зи дурӣ, макуш акнун,
 Гар аз мани дарвеш ҳадисе ба хато рафт.
 Ранча нашавам гар, ба худо, сар буриям, з-он к
 Бисёр ҷунинҳо ба сари аҳли вафо рафт.
 Ту дер бизӣ, к-аз гили ёрон-т нишонест
 Ҳар зарра, ки аз кӯи ту бар боди хаво рафт.
 Моро ҷӣ ҳади сабр ба ҳаҷри ту, ки Хусрав
 Омад ба дарат боз ба сар, гарчи ба по рафт.

Ханда ҳаргиз даҳане ҳамчу даҳони ту наёфт,
 Суҳан ар об нашуд, таъми забони ту наёфт.

Дид борики олам ҳама мӯй андар мӯй,
Дид, лекин сари мӯе чу миёни ту наёфт.
Бо чунин хусну латофат, ки туй, дидаи дахр
Сӯи кӣ дид, ки ӯро нигарони ту наёфт?
Писта, к-ӯ тангдахон буд, дахонбаста бимонд,
Хешро дид, ки ҳамтунги дахони ту наёфт.
Бар гахи субҳ чу гул хандазанон мерафӣ,
Бод, харчанд, ки биштофт, нишони ту наёфт.
Гул ба гулзор — гар аз тобиши хуршед бисӯхт,
З-он ки ӯ сояе аз сарви равони ту наёфт.
Пои Хусрав фалак аз хори чафо бознадошт,
То сараш рехта дар пой инони ту наёфт.

* * *

Лашкар кашид ишқу дилам тарки чон гирифт,
Сабри гурезпой сар андар ҷаҳон гирифт.
Гуфӣ, ки тарки ман куну озод шав зи ғам,
Осон ба тарки ҳамчу тӯе чун тавон гирифт?
Эй ошно, ки гиракунон панд медихӣ,
Об аз бурун марез, ки оташ ба чон гирифт.
Назора ҳам накард гаҳи сӯхтан маро,
Он кас ки оташам заду аз ман карон гирифт.
Дар тавқи бандагеш равад чон ба офият,
Он фохта, ки хизмати сарви равон гирифт.
Акнун ки тозиёнаи ҳичрон кашид дил,
Ҷони рамидаро кӣ тавонад инон гирифт?
Хусрав, к-аз ўст ташнаи шамшери обдор,
З-онаш чӣ ғам, ки душманаш андар забон гирифт.

* * *

Кори болои ту бас боло гирифт,
Дар ҳама дилҳо ҳаёлат ҷо гирифт.
Ҳар гирифтори ту дид, аз бими чон
Ҳам туро баҳри шафоат по гирифт.

То намедонам балои чон туро,
Дида дунболи мани шайдо гирифт.
Мегирифтам лаззате аз ишки хеш,
К-омади ту дар дили ман, ҷо гирифт.
Бо чунин дил гар гирифторем хаст,
Ҳақ ба дастат, гар дилаг аз мо гирифт.
Чанд сӯзам, ваҳ, ки рӯи дил сиях,
К-аз вай андар чонам ин савдо гирифт.
Бедилонро таъна зад Хусрав, бисӯхт,
То кадомин охи дил ӯро гирифт.

* * *

Ҳар қадам, к-андар раҳ он сарви хиромон баргирифт,
Дида хоки роҳи он домон ба домон баргирифт.
Сар ба сад хорӣ ниҳодам борҳо дар пой ӯ,
Кофарам, гар ҳеч вақт он номусулмон баргирифт.
Дил ба пинҳонӣ зи мо бирбуду пайдо ҳам накард,
Ҷон ба душворӣ ба мо барбасту осон баргирифт.
Дил, ки андар зулфи ӯ гум гашт, натвон ёфтан,
Чашм, к-он бар рӯи ӯ афтод, натвон баргирифт.
Боди наврӯзӣ, ки сад нақш оварад бар рӯи об,
Дид лаълашро, қадам аз оби ҳайвон баргирифт.
Хӯи ӯ хост, аз пай мо бевафой пеша кард,
Ё ҷаҳон расми вафодорӣ зи даврон баргирифт?!
Ҳар дурафшонӣ, ки Хусрав кард аз нӯги қалам,
Чашми хунафшони ӯ аз нӯги мижгон баргирифт.

* * *

Шаҳсаворам омаду аз сина ҷонро баргирифт,
Давлати бод, ки он сарви равонро баргирифт.
Ёру чон ҳар ду дар ин тан будо ҷон омад дарун,
Ёро гуфт: “Ин чи бошад бо ту?”, ҷонро баргирифт.
Дӣ, ки кард абрӯ баланд он ёр, халқеро бидушт,
Гӯиё турке ба хунрезӣ камонро баргирифт.

Сурхгул, к-аз оби чашми ман ба кӯи ӯ дамид,
Гиряи хун кард бар вай, ҳар кӣ онро баргирифт.
Гуфтамаш гӯям ғами худ, чун бидидам, дам намонд,
З-он ки хайрат аз лаби Хусрав забонро баргирифт.

* * *

Зулфат зи зулм гарчи ҷаҳоне фуру гирифт,
Нагвон ҳама ҷаҳон ба яке тори мӯ гирифт.
Дар мохтоб дӯш хиромон ҳамешудӣ,
Мохат бидиду ҷодари шаб пешӣ рӯ гирифт.
Ман чун зиям, ки рӯи дигар хуш намекунад,
Ин чашми рӯсиях, ки ба рӯи ту хӯ гирифт.
Бӯсидам он лабу зи шакар мекунам сухан,
Яъне нахоҳад он намакам дар гулӯ гирифт.
Соқӣ, биёр май, ки чунон сӯхт дил зи ишк,
К-аз сӯзи ин кабоб ҳама хона бӯ гирифт.
Вақте забони таън кушодам ба бедиле,
Донам дили хароби маро ҳаққи он гирифт.
Эй пардапӯши киссаи ман, бигзар аз сарам,
К-ин саргузашти ман ҳама бозору кӯ гирифт.
Бас порсо, ки аз ҳаваси шохидони маст
Дар майкада даромаду бар сар сабӯ гирифт.
Чон бурда буд Хусрави мискин зи некувон,
Ишқи ту ногаҳон-ш даромад, фуру гирифт.

* * *

Дилам з-ӯ шаб ҳадиси ноз мегуфт,
Ҳамагуфт ин ҳадису боз мегуфт.
Намеомад маро хобу ғами дӯст
Зи хичрон саргузаште боз мегуфт.
Хаёли ғамза аз пайкони дилдӯз
Паёми турки тирандоз мегуфт.
Нихон мемурдаму мезистам боз,
Ки ҷон бо ман сухан з-он ноз мегуфт.

Маро мекушт ёди он, ки рӯзе
Ба ғамза бо ман он бут роз мегуфт.
Хуш он мурге, ки меомад аз он боғ,
Кабӯтарро саломи боз мегуфт.

Дили ман маст буду қиссаи дӯст
Ғаҳе з-анҷому ғаҳ з-оғоз мегуфт.
Зи зулфаш ақл менолид бо чашм,
Ҷафои дузд бо ғаммоз мегуфт.
Чу ҷанги намзада дар гирия Хусрав
Суруди ошиқон бо соз мегуфт.

* * *

Чу чашми масти ту дар хобгоҳи ноз бихуфт,
Бар остон-ш маро саҳт ҳиласоз бихуфт.
Зи нозбозии чашмаг умедвор шудам,
Вале дарег, ки чашмаг ба хоби ноз бихуфт.
Дар ин ҳавас кӣ бибинад ба хоб чашми туро,
Бихуфт наргису бедор гашту боз бихуфт.
Ба боғ бо ту ҳамекард сарв пой дароз,
Ба як тапонча, ки бодаш бизад, дароз бихуфт.
Тасавури ту ба хубӣ нагунҷадам ба ҳаёл,
Ҳақиқат аст, ки дар пардаи мачоз бихуфт.
Рух он ғаҳем намудӣ, ки ман зи даст шудам,
Чӣ суд чилваи Маҳмуд, чун Аёз бихуфт!?
Зи хоки пой намондаст чашми Хусрав боз,
Ба хоки по-т, ки ин чашмҳои боз бихуфт.

* * *

Рухи ту риштаи зулф аз барои он овехт,
Ки офтоб бад-он ришта метавон овехт.
Чӣ кард пешӣ рухат гул, ки гулфурӯш ўро
Ба дасти хеш гулӯ баста, ресмон овехт.
Дилам чу шишаи кандил з-оташи руҳи хеш
Бисӯхтиву ба меҳроби абрувон овехт.

Равон шудиву маро з-он миёни ҳамчун мӯй
Ба ошкор бибастию дар ниҳон овехт.
Бимонд то ба киёмат ба мӯй овезон
Касе, ки як сари мӯе дар он миён овехт.
Инон кушода ба дунболаи ту оби ду чашм,
Давиду мардумаки дида дар миён овехт.
Дилам зи дида бурун шуд, бимонд дар мижгон,
Гурез кард зи борон, ба новадон овехт.
Зи чашму абруи ӯ гӯшагир шав, Хусрав,
Зи турки маст ҳазар бех чу дар камон овехт.

Сапедадам, ки замона зи рух ниқоб андохт,
Ба зулфи тираи шаб нури субҳ тоб андохт.
Калиди зар шуду бикшод офтоби фалак,
Ба дидаҳо, ки шаби тира қуфли хоб андохт.
Саҳар ҷавоҳири анҷум ягон-ягон дуздид,
Чу субҳ парда даридаш, бар офтоб андохт.
Чӣ гуна субҳ бихандад, ки шаб ба рӯи сиёх
Сапеда карду зи дебо ба рӯ ниқоб андохт.
Бидид аз дили деви сиёҳи шаб равшан
Камони ҷарх хар он тир, қ-аз шихоб андохт.
Ба кунҷи равзану дар гашт моҳтоб ниҳон,
Чу меҳр ханҷари кин сӯи моҳтоб андохт.
Ба охир омаду шабро ба вақти субҳ нафас,
Ки тег хӯрду зи хуршед хуни ноб андохт.
Бирафт шаб зи пай зинда доштан, худро
Ба партави назари шайхи комёб андохт.
Фалакҷанобо, бипзир банда – Хусравро,
Чу хешро ба ҷаноби фалакҷаноб андохт.

Дардо, ки бо ман он бути номехрубон насохт,
Дарде ниҳод бар дилу дармони он насохт.

Борони меҳри ӯ набиборид бар сарам,
То чашми ман зи хар мижое новадон насохт.
Аз чашми васл дудаи уммед барнахост,
То дуди охи ман ба фалак соябон насохт.
Аз мо магард, эй ғам, агар ғамгусор гашт,
Бо мо бисоз, эй дил, агар дилситон насохт.
Бемор монд ҷони ман андар лабу лабаш
Ҷондоруе зи баҳри мани нотагон насохт.
Мӯе ситам накард кам он мӯмиёни ман,
То мар маро нахиф чу мӯи миён насохт.
Султонӣ аз каманди фироқаш амон наёфт,
То дил нишонагоҳи ҳаданги камон насохт.

Сари он қомати чун сарви равон хоҳам гашт,
Хоки он силсилаи мушқифшон хоҳам гашт.
Вақти туст акнун, эй дидаву вақти по нест,
Ки ман имшаб ба сари кӯи фалон хоҳам гашт.
Дарди дилхост дар ин хона, маро бӯй омад,
Сағи кӯям, ҳама шаб наъразанон хоҳам гашт.
Сӯхтам, чанд кашам охи ниҳонӣ охир?
Вах, ки девона шуда гирди ҷаҳон хоҳам гашт.
Бандаи ишқаму онон, ки дар ин ғам мурданд,
То зиям, гирди сари турбаташон хоҳам гашт.
Охир ин умри гиромист, ки бармегузарад,
Ваъда то кай, на дигарбора ҷавон хоҳам гашт.
Ман бад – ин дида ғаеҳ сер туро хоҳам дид,
То кай охир ба дарат дидаканон хоҳам гашт?
Аҳди Хусрав агар ин аст, ки пешат мирад,
Ҷон ҷӣ бошад, ки зи баҳрат ман аз он хоҳам гашт.

Маҳе гузашт, ки он маҳ ба сӯи мо нагузашт,
Шабе нарафт, ки бар ҷони мо боло нагузашт.

Маро зи орази ӯ дер шуд, гуле нашукуфт,
 Чу гулбуне, ки бар ӯ ҳеҷ ғах сабо нагузашт.
 Гузашт дар дили ман сад хазор тири чафо,
 Ки ҳеҷ дар дили он ёри бевафо нагузашт.
 Мисеҳи ман чу маро дам надод, чон додам,
 Валеқ умр, надонам, гузашт ё нагузашт.
 Бирехт чашми маро обу он бути бадхӯй,
 Чӣ оби рехтагӣ, к-он ба рӯи мо нагузашт.
 Кабӯтаре набарад сӯи дӯст номаи ман,
 К-аз оташи дили ман мурғ дар ҳаво нагузашт.
 Чӣ суд мулки Сулаймон-г, Хусраво, ба суҳан,
 Чу худхуди ту ғаеҳе чониби Сабо нагузашт.

* * *

Чун ба гегӣ ҳар чӣ меояд, равон ҳоҳад гузашт,
 Хуррам он кас, к-ӯ нақӯном аз ҷаҳон ҳоҳад гузашт.
 Новаки гардун, ки ояд бар ҳама наззора кун,
 К-аз каён бигзашту то низ аз каён ҳоҳад гузашт.
 Қуз зи як кас нағзарад як тиру бин дар кини чарх,
 Чун яке тир аст, лек аз ҳамгинон ҳоҳад гузашт.
 Чун гурезам аз сафои осмон, чун оқибат
 Сел, к-аз бом ояд, андар новдон ҳоҳад гузашт.
 Ғофилон гӯянд умри мост чун кӯҳи гарон,
 Вой бар кӯҳе, ки чун боди равон ҳоҳад гузашт.
 Он кӣ меғӯяд, ки ҳоҳад дид поёни ҷаҳон,
 Ҳам бихоҳӣ дид, к-ӯ то бар чӣ сон ҳоҳад гузашт?
 Гар ҷавон, гар пир, чун мо бигзарем аз ин ҷаҳон,
 Баски бар болои мо пиру ҷавон ҳоҳад гузашт.
 Қорвони дӯстон бисёр бигзашту ханӯз
 Бин, к-аз ин раҳ чанд аз ин сон қорвон ҳоҳад гузашт.
 Ҳар кӣ хаст, охир на дар зери заминаш хуфтанист,
 Худ гирифтам, дар баландӣ з-осмон ҳоҳад гузашт.
 Ҳар ҳазоневу баҳоре, к-оядат хуш бош аз он-к
 Чанд-чанд аз нав баҳору меҳргон ҳоҳад гузашт.

Хусраво, бистон матое дар дукони рӯзгор,
 К-ин баҳои умр то кай ройгон ҳоҳад гузашт?

* * *

Дидамаш имрӯзу шаб дар дил кунун ҳоҳад гузашт,
 Боз то шаб бар мани бечора чун ҳоҳад гузашт.
 Гуфтиям чон дар миён кун, з-ӯ бибур дил, чун бурам,
 К-ӯ миёни чон шабе сад раҳ фузун ҳоҳад гузашт.
 Имшаб, эй чони куҳан, берун гузар бегонавор,
 К-ошнои дигарам дар дил дарун ҳоҳад гузашт.
 Он укубатҳо, ки дар рӯзи қиёмаг гуфтаанд,
 Андар ин шабҳои ғам бар ман кунун ҳоҳад гузашт.
 Ҷоми худ боре ба як ҷуръа нагун кун бар сарам,
 Кош рӯзе чун ҳама умрам нагун ҳоҳад гузашт..
 Ҷавр мекун, то ба сад чон мекашам, к-аз осмон
 Ҳар кӣ ояд бар сари хокам, забун ҳоҳад гузашт.
 Рози хунолуди худ, эй дил, мадеҳ бар ман бурун,
 К-ин варақ хом асту ҳарф аз вай бурун ҳоҳад гузашт.
 Дида дилро дар бало афганду хохӣ дид фош,
 Дар миёни дидаву дил мавҷи хун ҳоҳад гузашт.
 Хусраво, гар ошиқӣ, месӯзу лаб макшой аз он-к
 Дуди ин равзан зи ҷархи обгун ҳоҳад гашт.

* * *

Шӯҳи ман дӣ ба раҳе масту хиромон бигузашт,
 Ҳоли чандин дили осуда зи сомон бигузашт.
 Халқ дарёфт ба бӯяш, ки ҳама мегузарад,
 Қард ғаммозии худ, гарчи ки пинҳон бигузашт.
 Шаб зи хунобаи дил хоки дараш мешустам,
 К-омад андар бари ман нолаву гирён бигузашт.
 Дӣ ҳамегуфт, ки чома мадар аз дидани ман,
 Гирия афтод ба домону гиребон бигузашт.
 Зистан хостае аз пай рӯяш з-ин пеш
 Бар дари ту, ки кунун кори ман аз он бигузашт.

Оханин чони маро ғамзаи ту кард шикор,
Гарчи пайкони ту фарсуду зи сандон бигузашт.
Чанд гӯй, ки кунун бо ту сухан хоҳам гуфт,
Чӣ кунӣ марҳами дарде, ки зи дармон бигузашт!
Хусрав аз гуфта пушаймон-ст, ки холи худ гуфт,
Гар ғаме дар дили ӯ буд, парешон бигузашт.

* * *

Дилам бурду бӯи вафое надошт,
Дилашро ғами ошноӣ надошт.
Таҳаммул басе карда гул дар баҳор,
Вале пешӣ рӯяш бақое надошт.
Раҳи ҷон ба ҷонон супурду дарег,
Ки дархурди ғиммат салое надошт.
Сабури бурун шуд зарури зи ман,
Ки дар синаи танг ҷое надошт.
Кунун шишаро бар табиб оварам,
Ки зоҳид қабули дуое надошт.
Фалак ошиқиро чу бар ман ғумошт,
Чуз ин дар ҳазина балое надошт.
Чӣ бинам ба беҳуда дар боғи даҳр,
Ки харгиз насими вафое надошт.
Фароҳам нашуд решӣ ишқи куҳан,
Ки пайкони хубон хатое надошт.
Ба занчири ӯ, Хусрав, дил мабанд,
Ки султон назар бар ғадое надошт.

* * *

Бо ғамаш хуш будаам, шаб гарчи дар зорӣ гузашт,
Ёд мекардам аз он шабҳо, ки дар ёри гузашт.
Мочарои дӯш мепурсӣ, ки шаб чун буд хол,
Эй, сарат гардам, чӣ мепурсӣ, ба душворӣ гузашт.
Хоб ҳам н-ояд ғаҳе, то дидаме вақте магар
Он шаби фаррух, ки бо ёрам ба бедорӣ гузашт.

Бар дараш судам ҳама шаб дидаву чашми маро
Иззате буд, арчи бар хоки дараш хорӣ гузашт.
Мардумон гӯянд чунӣ дар ҳаёли зулфи ӯ,
Чун бувад мурге, ки умраш дар гирифторӣ гузашт?!
Нӯш бодо бар ману ту шарбати айш, арчи рӯз
Бар ту дар май хӯрдану бар ман ба хунхорӣ гузашт.
Гарчи дар ҳачри туам ҷуз хӯрдани ғам кор нест,
Ҳам фусуси ман зи умре, к-он ба бекорӣ гузашт.
Зоеъ он вақте, ки бар зиндадилон бе май гузашт,
Нохуш он рӯзе, ки бар мастон ба хушёрӣ гузашт.
Дил гарон шуд арчи аз бори ғамат, Хусрав, аз он-к
Шаҳси чун мӯяш зи олам бо сабукборӣ гузашт.

* * *

Кучост дил, ки ғаматро ниҳон тавонад дошт,
Ба сабр кӯшадӯ худро бар он тавонад дошт.
Ба коми душманам аз ҳачри дӯст, ёре ку,
Ки дил ба сӯи мани нотавон тавонад дошт?
Кашида чашми ту теғу маро шафеъе на,
Ки дастӣ маслиҳате дар миён тавонад дошт.
Бибурд дузд ғами дил, ки ёри хоболуд
Чӣ гуна поси дили дӯстон тавонад дошт?
Бисӯзаму надихам дам, ки нест ҳамдарде,
Ки рози сӯхтаеро ниҳон тавонад дошт.
Хароби чашми худам в-ин на он маест, ки ҳеч
Шаробхори маро меҳмон тавонад дошт.
Ҳамекушанд, ки номаш мабар, чу дар дилам ўст,
Раҳӣ чӣ гуна забон дар даҳон тавонад дошт?
Намонд аз маху хуршед, нозанини маро
Ҳаёт бод, ки ӯ ҷояшон тавонад дошт.
Матои умр, ки барбод меравад аз даст,
Магар ки лангари ратли гарон тавонад дошт.
Инояте бикун, эй дӯст, банда Хусравро,
Сари ниёз бар он остон тавонад дошт.

* * *

Нигори ман имшаб сари ноз дошт,
Бар афтодагон хӯи дамсоз дошт.
Ба як ҷоми бода ба сахро фиғанд,
Дилам ҳар чӣ дар пардаи роз дошт.
Ба сӯяш намедидам аз бими ҷон,
Ки ду чашми ӯ мастӣ оғоз дошт.
Раҳи ман зад ин зормонда сиришк,
Ки чашми маро аз назар боздошт.
Ҳама шаб чу парвона месӯхтам,
Ки шамъи ман аз дигарон гоз дошт.
Ба узр аз дилам банда маъзур дор,
Ки чашми бағоят дағобоз дошт.
Дили ман, ки тире дар ӯ монда буд,
Ба нола хароше дар овоз дошт.
Кунун ёд н-орад зи Хусрав гаҳе,
Ки мурге дар ин боғ парвоз дошт.

* * *

Турки мастам, ки қасди имон дошт,
Чашми ӯ майли ғорати ҷон дошт.
Хуни ман чун шароб менӯшид
В-аз дилам ҳам каботи бирён дошт.
Дида дармефишонд дар доман,
Гӯйё остини марҷон дошт.
Дари боғи биҳишт бикшуданд,
Бод, гӯй, калиди Ризвон дошт.
Ғунча дидам, ки аз насими сабо
Ҳамчу ман даст дар гиребон дошт.
Рӯзам аз парда бар мало афтод,
Чанд шояд ба сабр пинҳон дошт?
Хусрав, тарки ҷон бибояд гуфт,
Ки ба як дил ду дӯст нагвон дошт.

* * *

Дӯш лаъли ту маро то ба сахар меҳмон дошт,
Мурдаи ҳаҷр ба бўи ту ҳама шаб ҷон дошт.
Рӯи ту дидаму шуд дард фаромӯш маро,
Сина аз новаки чашмат ба чигар пайкон дошт.
Дили ман гарчи ба бедод шуд аз зулфи ту танг,
Мулки ӯ шуд, ки зи султони руҳат фармон дошт.
Боз бо зулфи ту бадхӯ шудам, инак, пас аз ин
Дили девона ба занҷири бало нагвон дошт.
Эй, ки меғӯй, ки дар пеши санам сачда чӣ суд?
Ин бад-он гӯй, ки он дам ҳабар аз имон дошт.
Сӯзиши синаи ман диду канорам бигирифт,
Ки ҳанӯз ин тани бадрӯз сари ҳичрон дошт.
Ҷон, ки аз зулфи ту бигрехт, шабаш хуш бодо,
Ҷои он ёр ниғах дошт, ки ҷои он дошт.
Назаре кардаму дуздаи маро ҷон бахшид,
К-аз рақибони хунук дузди маро пинҳон дошт.
Хусрав имшаб шарафи бандагии ҷонон ёфт,
Мағас имрӯз сари моидаи султон дошт.

* * *

Такдир, ки якчанд маро аз ту ҷудо дошт,
Аз ҷон гила дорам, ки маро зинда ҷаро дошт?
Андӯхи ҷудой зи касе пурс, ки якчанд
Даври фалак аз суҳбати ёрон-ш ҷудо дошт.
Девори туро ман ҳалали хор нахоҳам,
Ҳаҷрат ба дилам гарчи ки садрахна раво дошт.
Доғи чигар ин аст, ки аз гиря бишустам,
Он доғ, ки домон-ш зи хуни дили мо дошт.
Сӯфӣ, ки хиромидани ту дид ба сад сидк,
Бидрид мусаллову кулаҳ дар таҳи по дошт.
Хусрав ба вафои ту диҳад ҷон, ки дар офоқ
Гӯянд ҳама, к-он сағи девона вафо дошт.

* * *

Боди Наврӯз чу дунболаи чони мо дошт,
Дили моро асари бўи касе шайдо дошт.
Аз кучо гашт падид ин хама хубон, ё раб,
Осмон, ин чи бало буд, ки баҳри мо дошт?
Наравам боғ, қ-аз ин дида, ки ўро дидам,
Чун тавонам ба гулу лолаи нозебо дошт?
Ишк биниаст ба чон, хонаи дил кард хароб,
Ки мани сӯхтаро бар сари ин савдо дошт.
Халқ гӯянд, ки гар чон-т ба кор аст, бибин,
Чӣ кунам, чун натавонам дили худ бар чо дошт.
Дӣ, ки Хусрав ба рухаш кард назар серу бирафт,
Зулфи ӯ дод дилам в-арна кӣ ин ёро дошт?

* * *

Ёри мо дил зи дӯстон бардошт,
Меҳри дерина аз миён бардошт.
Ман нахоҳам кашид ҳар чӣ кунад,
Ки дил аз вай наметавон бардошт.
Дӣ ба тундӣ баланд кард абру
В-аз паи куштанам камон бардошт.
Хостам чон ба узр пеш барам,
Ҳаҷр худ рафт, пеш аз он бардошт.
Дар дили ӯ накард кор, арчи
Санг аз афғони ман фиғон бардошт.
Ҷаҳл кардам, ки нолае накунам,
Дарди дил муҳр аз забон бардошт.
Чашми ӯ ҳеҷ кам нахоҳад шуд,
Дил бибояд маро зи чон бардошт.
Рафтам имрӯз, то нахоҳад кушт,
Сар нахоҳам зи остон бардошт.
Тарки савдои хом кун Хусрав,
Ки вафо рахт аз ин дукон бардошт.

* * *

Имшаб шаби мо нур зи маҳтоби дигар дошт
В-аз гирии шодӣ мижаам оби дигар дошт.
Дил ҳеҷ ба ширинии чон майл намекард,
Мискин магас олоиши чуллоби дигар дошт.
Ҳангоми сахар халқ ба меҳробу дили ман
З-абрӯи буте рӯй ба меҳробии дигар дошт.
Курбон шудаму чун наштавам, вой ки он чашм
Бар чони ман аз ҳар мижа қассоби дигар дошт.
Ноланд ба маҳтоб сагон в-ин саги шабгард,
Фарёд, ки фарёд зи маҳтоби дигар дошт.
Гаштам ба назар масту бихуфтам таҳи пояш,
Чон аз сақароти аҷалам хоби дигар дошт.
Дил муждаи завқи абадӣ дод ба чо, з-он-к
Ҳар ғамзаи ӯ новаки пуртоби дигар дошт.
Зад сад гиреҳи сахт ба дилбастагии ман
Зулфаш, ки ба ҳар мӯ шикану тоби дигар дошт.
Не дошт хабар аз ҳуду на аз маю маҷлис
Хусрав, ки харобӣ зи маи ноби дигар дошт.

* * *

Оби ҳаёти ман, ки нам аз ман дарег дошт,
Ҳоки раҳаш шудам, қадам аз ман дарег дошт.
Ман ҳар шабе нишаста зи ҳаҷраш ба рӯи ғам,
Ў пурсише ба рӯзи ғам аз ман дарег дошт.
Ғаҳ-ғаҳ ба рӯи ӯ шудаме зинда пеш аз ин,
Ў низ боди субҳдам аз ман дарег дошт.
Сад дӯст беш кушт, на ман низ дӯстам,
Охир чӣ шуд, ки ин қарам аз ман дарег дошт.
Бар дигарон навишт басе номаи вафо,
Дар хошия салом ҳам аз ман дарег дошт.
Ман дар сари қалам задам оташ зи дуди ох,
Ў дуда аз сари қалам аз ман дарег дошт.
Қоғаз магар намонд, ки он нохудоётарс
Аз нӯги хома як рақам аз ман дарег дошт.

Карданд агар вафо каму гар беш дӯстон,
Ў, ҳар чӣ ҳаст, бешу кам аз ман дарег дошт.
Хусрав чӣ гуна банд канад сабрро, ки ёр
Мӯе зи зулфи хам ба хам аз ман дарег дошт.

Маро карашмаи он турки гулӯзор бикушт,
Маро шиканҷаи он чаъди ҳамчу мор бикушт.
Савора мешуду як шаклу сад ҳазор назар,
Ҳам аввалин назарам шакли он нигор бикушт.
Магар ки боди сабо бурд рахши гулгунаш,
Ки ҷони сӯхтагонро чароғвор бикушт.
Талаб кӣ мекунад имрӯз хуни ман, ки маро
Камони ишк зи пайкони обдор бикушт.
Ба ошқору ниҳон чун аз они хешам хонд,
Ниҳониям бари худ хонду ошқор бикушт.
Ҳазор бор аз он турки хиракуш фарёд,
Ки ҳамчу ман на яке балки сад ҳазор бикушт.
Чу моҳие, ки дарафтад ба дом, Хусравро
Ба қайди зулф дарафганду зор-зор бикушт.

Эй қиблаи соҳибназарон рӯи чу моҳат,
Сарфитнаи хубони ҷаҳон ҷашми сиёҳат.
Ту подшаҳи кишвари хуснию малоҳат,
Хубони ҷаҳонанд ҳама хайлу сипоҳат.
Ҳар гаҳ ки зи бозор равӣ ҷониби хона,
Чун ашк равон гардаму гирам сари роҳат.
Наздики туам чун нагузоранд рақибон,
Дуздида биёям, кунам аз дур нигоҳат.
Хусрав чӣ кунӣ нола, дамодам чӣ кашӣ оҳ?
Он сарви равонро чӣ ғам аз нолаву оҳат!

Чун ғами хичрони ӯ надошт ниҳоят,
Оқибат андӯхи ишк кард сироят.
Вакт наёмад, буто, ки аз сари инсоф
Сӯи заифон назар кунӣ бағоят.
Ғояти онҳо, ки аз ҷафои ту дидам,
Нури якин дошт дар дилам ба сироят.
Гар танам аз дасти ғам зи пой дарояд,
Сар накашам то манам зи қайди вафоят.
Гар ту ба тегам занӣ, халос набошад,
Захми ту хуштар, ки аз рақиб ҳимоят.
Шарҳи ғами ишк беш аз ин чӣ гӯям,
Шавқи ману ҷаври ӯ расид бағоят.
Эй бути номехрубони шӯхи ситамгар,
Аз ту кунам ё зи рӯзгор шиқоят?
Он чӣ ман аз рӯзгори сифла кашидам,
Пеши ту гӯям зи рӯзгор ҳиқоят.

Девона шудам дар орзуят,
Эй ҷашми ҳама ҷаҳон ба сӯят.
Донӣ ту, ки бад шуда-ст ҳолам
В-он бад ҳама аз руҳи нақӯят.
Дӣ рӯи ту дидаму намурдам,
Шарманда бимондаам зи рӯят.
Моему тахайюру ҳамӯшӣ
В-офок ҳама ба гуфтугӯят.
Бӯи хушам ояд аз ту дар ҷайб,
Гул дориву ё ҳамин-ст бӯят?
Пурсӣ, ки чӣ гунай зи ман дур,
Дур аз ту, чӣ пурсиям, чу мӯят.
Гуфтӣ, ту ки обхӯрдам овард,
Имрӯз ба дидаи чу ҷӯят.

Хоки тани ман сиришта чун аст?
Дархур нашуда аз ин сабӯят.
Хусрав ба каманди ту асир аст,
Бечора кучо равад зи кӯят?

* * *

Асаре намонд боқӣ зи ман андар орзӯят,
Чӣ кунам, ки сер дидан натавон руҳи накуят.
Ҳама рӯз гирди кӯят, ҳама шаб бар остонат,
Ғаразе чӯз ин надорам, ки назар кунам ба рӯят.
Пас аз ин ба дида хоҳам ба тавофи кӯят омад.
Ки бисуд то ба зону қадамам ба ҷустуҷӯят.
Ба вафо, ки дарпазирӣ, ман аз паи вафоят,
Дили хунгирифта кардам хуриши сағони кӯят.
Хираду замиру хушу дилу ҷону чашми ман шуд
Зи ҳама ҳаёл ҳолӣ, магар аз ҳаёли рӯят.
Ман агар наметавонам ҳақи хидматат зиёда,
Кам аз он, ки ҷони ширин бидиҳам дар орзӯят.
Зи насими ҷонфизоят дили мурда зинда гардад,
Зи кадом боғӣ, эй гул, ки ҷунин хуш аст бўят?
Ба тани ҷу тори мӯям биниҳӣ ту як ҷаҳон ғам,
Надиҳам ба ҳеч ҳоле ду ҷаҳон ба тори мӯят.
Пас аз ин чӣ ҷои он аст, ки ҳадиси ҳеш гӯям,
Ки фасона гашт Хусрав ба ҷаҳон зи гуфтугӯят.

* * *

Эй турки камонабрӯ ман бандаи абрӯят,
Мулки ҳама Ҳинду Чин надҳам ба яке мӯят.
Вақте ба туфайли гӯй бинвоз сарам охир,
То чанд хӯрам ҳасрат, бошад, ки расам сӯят?
Гуфтӣ, ки бад ин сӯҳо ғамнок чӣ мегардӣ,
Овехта дил дорам дар панҷаи гесӯят.
Масҷид чӣ равам чандин, охир чӣ намоз аст ин,
Рӯям ба сӯи қибла, дил ҷониби абрӯят.

Шабҳо ҳама кас хуфта ҷуз ман, ки зи бедорӣ,
Афсонаи дил гӯям дар пеши сағи кӯят.
Ғаҳ номи гуле гирам, ғаҳ ёди гулистоне,
З-ин гуна дарандозам ҳар ҷо сухани рӯят.
Бӯи гул аз ин пешам дар боғ намудӣ рах,
Боде бивазид аз ту, гумрах шудам аз бўят.
Ҷон дар талаби ҳамрах, то боз раҳад з-ин ғам,
Фарёд, ки боде ҳам н-ояд ғаҳе аз кӯят.
Пеши ту, бигӯ, эй бут, сӯзанд ҷу хиндуям,
Бар оина рез он ғаҳ ҳокистари хиндуят.
Сар дар ҳами ҷавгонат, розист бад ин Хусрав,
Он бахт киро, к-орад сар дар ҳами бозӯят.

* * *

Чӣ вазн моҳи саморо баробари рӯят,
Ки офтоби фалак нест ҳамтарозуят.
Баробарӣ накунад бо ту офтоб, агар
Ҳазор бор баробар кунанд бо рӯят.
Ду зулфи ту зи паси гӯшҳо-г, донӣ чист?
Ду зоғ, лек аз он бо камони абрӯят.
Зи ташнағони лабат шарбате дареғ мадор,
Кунун ки оби латофат равон-ст дар ҷӯят.
Шабам чӣ гуна набошад дароз дар ҳаҷрат,
Ки ҳеҷ менатавонам гусастан аз мӯят.
Шабӣ фиروق дароз асту ман намедонам,
Ки мубталои шабам, ё аз они гесӯят.
Бурун ҷаҳ аз кафи ғам, Хусрав, ҷу тир аз шаст,
Камони ишқ мақаш, нест он ба бозуят!

* * *

Биё, эй дидаи шаҳре ба сӯят,
Ҷаҳоне гумшуда дар ҷустуҷӯят.
Балову фитна корафзои чашмаат,
Ҷафову кина дастафзори хӯят.

Кӣ бошад ойина, оху хазор ох,
Ки дар оғӯш гирад нақши рӯят?!

Мабодо бигсалад як мӯят, арчи

Ҷаҳон овехт дар як тори мӯят.

Кунам аз оби дида лаб намоӣ,

Ки пой хар саге бўсам ба кӯят.

Бидех дил, гар тавонӣ, бедилеро,

Ки хоҳад дод чон дар орзӯят.

Наям ошиқ, чу ман аз бими мурдан,

Набинам сер дар рӯи накӯят.

Чу занбӯри сияҳ гирди сари гул

Бигардам бар сарат, беҳуд зи бӯят.

Зи хайрат боз Хусрав монда беҳуш,

Хамӯшии вай андар гуфтугӯят.

* * *

Зулфи ту ба хар оби мусаффо натавон шуст,
Илло, ки ба хунобаи дилҳо натавон шуст.

Ҳар шаб ману аз гиря сари кӯи ту шустан,

Бадбахтии ин дида, ки он по натавон шуст.

Дарё зи пай бахти бад аз дида чӣ резам,

Чун бахти бади хеш ба дарё натавон шуст.

Ишқ аз дили мо кам натавон кард, ки зотест

Чун мояи оташ, ки зи хоро натавон шуст.

Аз дурдии хум шӯй мусаллои ман имшаб,

К-аз оби дигар лағтаи моро натавон шуст.

Нӯшем маю бар сари худ чуръа фишонем,

Ҳар ҷой, ки чуръа чакад, он ҷо натавон шуст.

Эй дӯст, ба Хусрав бирасон шарбати дурде,

К-аз Замзаму Каъба дами сагро натавон шуст.

* * *

Ба дидаву дили ман дӯст хона металабад,

Ҷаро дар оташу об ошёна металабад?!

Забон бисӯхт зи оху зи баҳри шарҳи фироқ
Лабам зи ҷони пуроташ забона металабад.

Дилам ба рӯи бутон майл мекунад в-он гоҳ

Мизоҷи офият андар замона металабад

Танам, ки ғаркаи хун шуд зи ошноии ҷашм,

Фитода дар дили дарё карона металабад.

Хаёли дӯст дар ин хона то бар оташ рафт,

Кунун зи оби ду ҷашмам тарона металабад.

Зи зулфи ҷобуку қадди ҷу сарв 3-он дар дил

Вилояте зи сари тозиёна металабад.

Саводи дида сипар сохтам, ки ғамзаи ӯ

Зи баҳри тир балоро нишона металабад.

Миёни нозуки ӯро ба бар бигирам танг,

Ки аз барои гусистан баҳона металабад.

Шуда-ст Хусрави беҳеш дар миёнаш гум,

Тани ҷу мӯй-миёни ду шона металабад.

* * *

Он дил ба чӣ кор ояд, к-ӯ хонаи ту набвад,
В-он мӯй чӣ дил бандад, к-ӯ шонаи ту набвад?

Он к-ӯ сари ту дорад, пас аз сари худ тарсад,

Девонаи худ бошад, девонаи ту набвад.

Хоби аҷалам гирад аз ғояти беҳобӣ,

Гар мӯниси ман хар шаб афсонаи ту набвад.

Маҳрумтарин мурғам, холи лаби худ бинмо,

Ҳасрат нахурам боре, гар донаи ту набвад.

Аз шуғла чӣ тарсонӣ, эй шамъ, маро он к-ӯ

Дӯзах накунад лукма, парвонаи ту набвад.

Девони бако надҳад даҳрӯза бароти ҷон,

Гар Хусрави мискинро парвонаи ту набвад.

* * *

Ҳар кӣ ҷу ту ба некӯй офаги ақлу ҷон бувад,

Ҳуни хазор бегунаҳ резад ҷои он бувад.

Монд забону дил бишуд дар ғами ту маро вучуд,
Ошиқи хаста то бувад, бедилу безабон бувад.
Ту ба камину он ки ман кушта ба кӯи ту шавам,
Ман ба дуои он, ки то умри ту ҷовидон бувад.
Ту ба итоб ҳозирӣ, чун ба манат назар ғитад,
Ман ба қасос розиям, гар зи туам амон бувад.
Дар сару кори ошиқӣ хар кӣ набохт хонумон,
Ошиқи дӯст нест ӯ, ошиқи хонумон бувад.
Ман ба итоби чашми ту бад накунам, ки дар ҷаҳон
Тундиву хашму бадхӯй одати нотагон бувад.
Давлат агар намекунад сӯи мани гадо назар,
Ту гузаре кун ин тараф, давлати ман ҳамон бувад.
Чун ту ба боғ бигзарӣ, гул нарасад ба бӯи ту,
Лек расад ба қоматат сарв, агар равон бувад.
Зулф гузашт бар лабат, тунд шудӣ ба рӯи ман,
Бӯса дигар касе диҳад, сӯи манат гумон бувад.
Хусрави хастаро чу ҷон дар сари кори ишк шуд,
Бӯса музояқат макун, то-ш ба ҷои ҷон бувад.

* * *

Ороми ҷонам меравад, дилро сабури чун бувад?
Он кас пиносад холи ман, к-ӯ ҳам чу ман дар хун бувад.
Барбаст чун ҷавзо камар, омад ба ҷавзо 3-он камар,
Яъне ки ин азми сафар бар толеи маймун бувад.
Гӯянд холи худ бихон пешаш, магар тобад инон,
Ин бо касе гуфтан тавон, к-ӯ аз дилам берун бувад.
Ин дур, ки аз чашм афганам, бигсаст ҷайби доманам,
Чун ресмоне шуд танам, к-андар дури макнун бувад.
3-он лаб, ки пинҳонам ғазал, чун мор дар ҷонам ҳазад,
Море гиребонам ғазад, кай дархури афсун бувад?
Лайливу мӯи ӯ ба рӯ он кас бидидаш мӯ ба мӯ,
Донад, ки занҷир аз ҷӣ рӯ бар гардани Мачнун бувад.
Ҷаъду хаташ ҷӯям ҳаме, 3-ин тори мӯи чун ҳаме,
Худ ошиқонро дар даме савдои гуногун бувад.

Ранҷам мабодо бар тәне, чун ман мабодо душмане,
Ман донаму ҳамчун мане, к-андӯхи хичрон чун бувад.
Вах, к-он париваш ногаҳон 3-ин дидаи тар шуд ниҳон,
Аз Хусрав омӯзад ғигон, Фарход агар акнун бувад.

* * *

Симинтану хоридилӣ, гар гуфтанам ёро бувад,
Гар бут най, кай дар башар тан симу дил хоро бувад?
Анбар ҷӣ сон нисбат кунам бо зулфи ту, к-аз зулфи ту
Бӯи дил ояд в-ин кучо дар анбари соро бувад?
Нозу карашма офат аст аз баҳри дилҳо дар бутон
В-арна ба зебӣ ҷӣ кам нақше, ки бар дебо бувад?
Гуфтам, ки гар ҳамтои худ хохӣ, маху хуршед бин,
Гуфто, ки бинам оина, гар ин ҳавас бо мо бувад.
Хуфтан на танҳо дар лаҳад роҳат бувад, фарёд аз он
Хобе, ки дур аз дӯстон мушқоро танҳо бувад.
Хусрав гар аз ишқат бувад ранҷе, маранҷ аз некувон,
Бошад гунаҳ чашми маро, на рӯи зеборо бувад.

* * *

То сарам бошад, таманнои туам дар сар бувад,
Подшо бошам, гарам хоки дарат афсар бувад.
Рӯзгор аз зулфи ту бодо парешон рӯзу шаб,
То дили бадрӯзи ман хар дам парешонтар бувад.
Ман хурам хунобаи хичрону безорам аз он-к
Моҷаро бо нозукон хунобаи дигар бувад.
Ман ба гармои киёмат хун хурам бар ёди дӯст,
Ҷӯи шир онро намо, к-ӯ ташнаи Кавсар бувад.
Ишқро парвона бояд, то ки сӯзад пеши шамъ,
Худ магас бисёр ёбӣ, хар кучо шаккар бувад.
Хубрӯ он бех, ки бошад обу оташ дар ҷафо,
То вучуди ишқбозон хоку хокистар бувад.
Ёр ҷоеву мани бечора, ҷое бекарор,
Вах, ҷӣ хуш бошад, ки бар бозуи Хусрав сар бувад.

Ҳар киро ёре чу ту саркаш бувад,
Кай зи бими теғ сар дар каш бувад!
Мачлисе, к-он чо бувад шамъе чу ту,
Мурғи чон парвонаи оташ бувад.
Чанд гаҳ бигзор, то мебинамат,
З-он ки чо нам воми ту, махваш бувад.
Рӯзу шаб мемирам андар ёди ту,
Марг ҳам бар ёди рӯят х(в) аш бувад.
Гар ба як бўса лабат битвон газид,
Он яке бўса ба чои шаш бувад.
То сазо бинад дили беоқибат,
Хубрӯ он бех, ки гарданкаш бувад.
Хусраво, гар ошиқӣ, аз ғам манол,
Ишкбозонро диле ғамкаш бувад.

Гул ба тамошои суман меравад,
Бод ба гулгашти чаман меравад.
Оина гашта-ст зи акси суман
Об, ки дар зери суман меравад.
Дӯш шунидам, ки ба хар мачлисе
Аз даҳани ғунча сухан меравад.
Вақти баҳор омаду хангоми гул,
Ох, ки ёр аз бари ман меравад!
Роҳати рӯх аст рухаш, чун кунам,
Рӯҳи дилу роҳати тан меравад?
Аҳли шикаст омаду айёми сабр,
К-он санами аҳдишкан меравад.
Хусрави дилсӯхтаро дар ғамаш
Умр дар андӯҳи меҳан меравад.

Гул расиду хар касе сӯи гулистон меравад,
Дар чаманхо хар тараф сарви хиромон меравад.
Шуд ҷаҳон зинда ба бўи гул, вале ман чун зиям,
К-аз гулам бўи касе меояду чон меравад.
Ошикон гирёну маст, он мах, ки нӯшаш бод май,
Май ба каф сӯи чаман дар айни борон меравад.
Кӯрии он дидаи маҳрум боз он нозанин,
Бар бисоти наргиси тар масту ғалтон меравад.
Гар чаман хохӣ шудан, вах инак-инак кӯи ӯ,
Халқи овора кучо дар боғу бустон меравад?!
Вақти ӯ хуш, к-аш гули васле шукуфт аз рӯи дӯст,
Сӯи мо боре ҳамеша хори хичрон меравад.
Эй, ки сомон чӯй аз ман, кай бувад собитқадам
Масти бечора, ки пой ӯ парешон меравад?
Он, ки дар пояш назад хоре, кучо донад, ки чист
Дарди ӯ, к-аш дар таҳи хар мӯй пайкон меравад?!
Хусраво, гар чон ба осонӣ диҳад, душвор нест,
Ҳаст душвор он ки ӯ аз дил на осон меравад.

Боз он балои ошикон инак ба сахро меравад,
Девона боз ояд ҳаме, он к-ӯ тамошо меравад.
Кушта касонро сӯ ба сӯ хасмони хун дар ҷустуҷӯ,
Ман дар ниҳон ларзон бар ӯ, ӯ ошкоро меравад.
Ҷ дар раҳу бар ман ситам, эй ман ҳалоки он қадам
В-ар худ нахоҳад гашт ҳам ҳечаш мағӯ то меравад.
Аз мо замоне ёд кун, вайрондиле обод кун,
Имрӯз боре шод кун чоне, ки фардо меравад.
Гар ман бирезам дар қафам, эй боди хушбӯи чаман,
Он чо фишонӣ хоки ман, к-он сарви боло меравад.
Дилро ба хила хар замон дил медихам то метавон,
Чун боз аз дастам инон бистад, ҳамин чо меравад.
Назорагиرو аз бурун сахл аст дасти пур зи хун,
Эй Юсуф, ин чо бин, ки чун хуни Зулайхо меравад!

Эй посбони он саро, ту низ бедорй чу мо,
Лекин чӣ огоҳӣ туро з-он шаб, ки бар мо меравад?!
Гарчи шудам шайдо аз ӯ, ҳам нест коми мо аз ӯ,
Беҳуда Хусравро аз ӯ умре ба савдо меравад!

Ё Раб, ин андешаи хубон зи чонам хун равад,
Чун кунам, аз сина ин оху фигонам чун равад?
Накши хубонро гирифтаи, худ бурун ронам зи чашм,
Он, ки андар сина дорам доғи онам чун равад?
В-аз ғамам халке, ки он афтода дар раҳ хок шуд,
Ман дар ин ғам, к-он кадам бар устухонам чун равад?
Ҳон-ҳон, эй кабки куҳсорӣ, ки менозӣ ба гом,
Ку, яке бинмо, ки он сарви равонам чун равад?
Куштаним бар дигарон мебандад он номехрубон,
Эй мусулмонон, ба дигар кас гумонам чун равад?
Мардумон гӯянд аз ӯ даъвии хуни худ бихох,
Ҳошалиллаҳ, ин хикоят бар забонам чун равад?
Дӣ ҷафокору ситамгар хондамаш, ваҳ, ин суҳан,
Аз дили он кофари номехрубонам чун равад?
Гарчи аз Хусрав равад чону ҷаҳону ҳар чӣ ҳаст,
Орзуи рӯи он чону ҷаҳонам чун равад?

Аз дили ғамгин ҳавои бўстонам чун равад,
В-аз сарам савдои он сарви равонам чун равад?
То тавоноам буд, бори ғамаш бурдам ба чон,
Худ кунун ишқаш зи чони нотаवонам чун равад?
Аз дилам пеши ҷафояш гар равад, набвад аҷаб,
Лаззати дашноми ӯ ҳаргиз зи чонам чун равад?
Ғамзаи қассоби ӯ гар резадам хун, шокирам,
Чои шукр аст, ин шикоят бар забонам чун равад?
Баъди мурдан гар шавам хоку танам гардад ғубор,
Доғи меҳри ӯ зи мағзи устухонам чун равад?

Гар зи по афтам дар он кӯю равад теғам ба сар,
З-ин қадар аз дил ғами он дилситонам чун равад?
Қадди ёрам аз назар ғаҳ-ғаҳ равад, Хусрав, вале
Накши рӯи ӯ зи чашми хунфинонам чун равад?!

Гар сари зулфи ту аз бод парешон нашавад,
Халки бечора чунин бедилу бечон нашавад,
Дур аз он рӯй маро чон ба лаб омад, ё Раб,
Ки гирифторм ба дил ҳеҷ мусулмон нашавад.
Эй мусулмонон, он рӯй бибинед, охир,
Чӣ кунад ин дили мискин, ки парешон нашавад?
Ман миёни дили девонаи худ медонам,
Ишқбоз асту ҳама умр ба сомон нашавад.
Ё Раб, аз ранҷи дили мо-ш нагирӣ, ҳарчанд
Ки ҷафоҳо кунату ҳеҷ пушаймон нашавад.
Мардумон дар ману беҳушии ман ҳайронанд,
Ман дар он кас, ки туро бинаду ҳайрон нашавад.
Ҳам ба ҳаққи намаки худ, ки ниғаҳ дор дилам,
Гарчи кас бар ҷигари сӯхта меҳмон нашавад.
Андар ин қаҳти вафо гар ҳама тӯфон борам,
Ҳаргиз ин нарх дар айёми ту арзон нашавад.
Лаззати ишқ надонанд асирони мурод,
Ки мағас ҷӯяд ҳалво, ба намакдон нашавад.
Хусрав охуи рамида-ст зи хубон, ки бирав,
Гар дили шер нӣҳӣ пеш, парешон нашавад.

Дил рафту орзуи ту аз дил намешавад,
Чон пора гашту дарди ту зоил намешавад.
Маҳ мешавад муқобили хуршед ҳар маҳе,
Як рӯз бо руҳи ту муқобил намешавад.
Шуд ашки ман ҳамоили гардан зи дасти ту,
Дастам ба гардани ту ҳамоил намешавад.

Рӯям зар асту бар дари ту хок мекунам,
Васли ту кимёст, ки ҳосил намешавад.
Бинпастаам зи ғам, ки ба ишқи ту хостан,
Бо он ки чон ҳамешавадам, дил намешавад.
Дар манзили ғам омаду аз раҳзанони ҳаҷр
Як корвони сабр ба манзил намешавад.
Хусрав даруфтод ба ғарқоби орзу,
Чун киштии мурод ба соҳил намешавад.

* * *

Зулф гирд овар, ки бозам дил парешон мешавад,
Рӯй пинҳон кун, ки бозам дида хайрон мешавад.
Ақлу хушу дил ҳаёлат бурду чонам мунтазир,
То ханӯз аз наргиси мастаг чӣ фармон мешавад?
То каям сӯзӣ, ки ҳар субҳе дуои сабр хон,
Ин касеро гӯ, ки ўро шаб ба поён мешавад.
Он чӣ ман хўрдам ғамат, боре пушаймон нестам,
Гар дили ту лутф нокарда пушаймон мешавад.
Ошиконро сад бало беш аст гоҳи диданат,
Чуз яке роҳат, ки боре мурдан осон мешавад.
Аз ҳалокам дӯстон ғамноку ман хуш мешавам,
К-он чӣ боре коми чонони ман аст, он мешавад.
Эй дили хаста, мадеҳ ёдам зи мижгонаш, аз он-к
Мӯй бар андоми ман ҳар бор пайкон мешавад.
Чун ба поён ояд ин қисса, ки мегуфтам ба дард,
Як ҳадису сад табам хотирпарешон мешавад.
Эй, ки пандам медихӣ, назди ту осон аст, лек
Он касе донад, ки ўро хона вайрон мешавад.
Он кӣ гуфтандат, ки аз хубон-т рӯзе бад расад,
Инак-инак чони Хусрав гуфти эшон мешавад.

* * *

Чу боди субҳ бар он сарви хушхиром шавад,
Салом гӯяму чон ҳамраҳи салом шавад.

Ғуломи ўяму ҳар кас, ки бинад он сурат,
Зарурат аст, ки ҳамчун манаш ғулом шавад.
Инояте, ки раҳӣ нимкушти ғамзаи туст,
Ба як ишорати абрӯи ту тамош шавад.
Чафо кунӣ тую ман пеши халқ шукр кунам,
Маро ҷамоли ту бояд, ки неқном шавад.
Лабу даҳону руҳат ҳар яке балои диланд,
Яке дилам чӣ кунад, ҷониби кадом шавад?
Ба ханда сӯзӣ дилу оҳи кор пухта кунам,
Дигар раҳ аз хунукиҳои бахт хом шавад.
Миёни ғамзадагонам бихон, ки пеши малик
Фақир низ бигунҷад, чу бори ом шавад.
Бибурд хоб зи ҳамсоя нолаи Хусрав,
Мабод мурғи ҷаман пойбанди дом шавад.

* * *

Чун зи насими субҳдам зулфи ту дар ҳаво шавад,
Санг бувад, на одамӣ, ҳар кӣ на мубтало шавад,
Ҳар саҳаре, ки турки ман сар зи хумор баркунад,
Баски намози мардумон ҳар тарафе қазо шавад.
Хусни ту ҳам ба кӯдакӣ офати шаҳр ғашт агар
З-ин чӣ, ки ҳаст заррае баргузарад бало шавад.
Ин ҳама нусха, к-оина мебибарад зи рӯи ту,
Гар на ба меҳру маҳ расад, пас, ту бигӯ, кучо шавад?
Боди ҳазон, ки бишканад шохи ҷавонии ҷаман,
Бар сари зулф ар шабе баргузарад, сабо шавад.
Сабзаи ҳат нихон макун, то бикунам назорае
Пеш, ки дар миёни гул сабзаи ту гиё шавад.
Бар сари кўят аз тараб, гӯ, чӣ ғалат вафо шавад,
Ваъдаи васли ту шабе гар ба ғалат вафо шавад.
Таъна зананд ҳар касе, шод бизиву ғам махур,
Хусрави хаста мезанад, гар зи ғамаш раҳо шавад.

Меҳоҳад он сарви равон, к-имрӯз дар саҳро шавад,
То чанд пероҳан чу гул ҳар ҷо буге якто шавад,
Сад чашми покон дар раҳаш в-ин дидаи олудаам,
Он бахт ку, к-он шӯхро ин дида зерӣ по шавад?
Гуфтам: фалон девона шуд, гуфто: — ҷӣ ғам дорад маро,
Ошиқ чаро мешуд кунун, чун шуд, раҳо кун, то шавад.
Бадхӯи ман, ту он най, к-осон зи дил берун шав,
Умрам дар ин андуҳ равад, чонам дар ин савдо шавад.
Тақво фуру шуд, порсо, то ту нафӣ дар назар,
Он дам, ки ту пайдо шавӣ, бозори ӯ пайдо шавад.
Ҷӣ ҷои он к-ам оқилон гӯянд бо худ вораҳаш,
Дил, к-он ба ишқ аз ҷой шуд, аз ақл чун бар ҷо шавад?
Сармасту ғалтон, май ба каф дар пеши масҷид кун гузар,
Сӯфӣ, ки лофи зуҳд зад, бигзор, то расво шавад,
Мангар, ки Хусрав пеши ту беҳудагӯй мекунад,
Булбул чу бинад рӯи гул девонаву шайдо шавад.

Дуруғу росте, к-он ғамзаи ғаммоз пайвандад,
Дарад сад пардаи ошиқ зи лаб в-он боз пайвандад.
Балоро нав кунад расму тариқи фитна нав созад.
Чу ӯ аввал карашма бо тариқи ноз пайвандад.
Ба сина норасида бигзарад в-андар ҷигар шинад,
Хаданге бо камон, к-он турки тирандоз пайвандад.
Ба хуни гарми дил пайваст бо ӯ гар бари дилро,
Чу хун гарм аст, ҳар сад бори дигар боз пайвандад.
Маро ҷӣ ҳадди васлат ин кадар бас қурби ӯ бошад,
Сухан бо якдигар, к-овоз бо овоз пайвандад.
Ҷӣ бошад холи ман ҷосе, ки ҳар шаб баҳри тороҷам,
Хаёлаш сохта бо ин дили носоз пайвандад.
Ҳамагӯянд ҷон ҳохӣ, маҷӯ пайванд аз Хусрав,
Зи баҳри зистан гунчишк бо шаҳбоз пайвандад?

Ба чашмам то ҳаёли лаъли он қассоб мегардад,
Дамодам дурри ашки ман ба хунин об мегардад.
Дамодам сачда меорам мани бедил, чу ҳар соат
Ҳаёли токи абруи туам меҳроб мегардад.
Ҳамагардад ҳаёли абруят дар хонаи чашмам
Мисоли моҳие, к-андар миёни об мегардад.
Сари зулфаш сарам барбод хоҳад дод, медонам,
Ки расво мешавад лузде, ки дар маҳтоб мегардад.
Ту султонвор биншину матарс аз Хусраве чун ман,
Ки ӯ аз ғиря бар дарёи нопоёб мегардад.

Ҳанӯзат ноз ғирди чашми хоболуд мегардад,
Ҳанӯз аз ту шикеби ошикон нобуд мегардад.
Ба сад ҷон бандаам он ғамзаро, бо он ки медонам,
Ки маргам ғирди он пайкони заҳролуд мегардад.
Ҷӣ пурсӣ холи шабҳои касе, к-аш чун ту ғамхоре,
Ҳама шаб аз даруни ҷони ғамфарсуд мегардад.
Ҷигар месӯзадам, чоно, машав, нохуш зи бӯи ман,
Агар дар ғирди домони ту бӯи уд мегардад.
Ту маъзурӣ, агар дар рӯи Хусрав чашм нақшой,
Чунин к-аз охи ӯ ҳар дам ҷаҳон пурдуд мегардад.

Чашми гардандаи ту бо ҳама кас мегардад,
Чун расад давр ба ман, худ ба ҳавас мегардад.
Зулфи кажбофи ту бо банда ба сад булғачабӣ
Пеш меояд ҳар лаҳзаву пас мегардад.
Аз паи он ки нагирад дили шабгарди маро,
Фитна андар шаби зулфаш чу асас мегардад.
Дами нақд аз лаби ту бод ба даст аст маро,
Ки нафас мезанаду ҳам ба нафас мегардад.
Ҷон, ки пероҳани холи сияҳат мебинад,
Анкабутест, ки дар ғирди мағас мегардад.

Шом то субҳ хаёли ту нагардад дар чашм,
Кас нагӯяд, ки дар ин хона чӣ кас мегардад.
Хусрав, чун ту гулери чӣ кунад, он ки ба рағм
Ҳама чун бод ба дунболаи хас мегардад.

Дида чун бо ту ҳамназар гардад,
Новаки фитнаро сипар гардад.
Ҳар кӣ аз дарди ишқ бохабар аст,
Чун туро дид, бехабар гардад.
Зулф рӯзе, ки бар руҳат гузарад,
Сиях аз чошт бештар гардад.
То ҳаёлат даруни хона бувад,
Сабри мискин буруни дар гардад.
Кимӣест оташи ишқат,
Ки аз он рӯи банда зар гардад.
Қиссаи ман дароз шуд ба ғамат
В-ар бигӯям, дарозтар гардад.
Меҳурам ғам ба ёдат, аммо захр,
Ки ба ёди шакар, шакар гардад.
Ман зи баргаштани ту мемирам,
З-он намирам, ки бахт баргардад.
Хусрав аз коҳиши ту шуд наи хушк,
Бӯсае дех, ки найшакар гардад.

Ҳама мастии халқ аз соғару паймона меҳезад,
Маро девонагӣ з-он наргиси мастона меҳезад.
Хушам бо охи гарм имшаб, мадеҳ ташвишам, эй гиря,
Ки хуш месӯзадам ин оташе, к-аз хона меҳезад.
Ҳама шаб бо ҳаёл афсонаҳои дарди худ гӯям,
Маро аз ҷумла беҳобӣ аз он афсона меҳезад.
Ҳаёлаш дар дилам мегашт, пурсидам: — Чӣ меҷӯй?
Гиёҳи дӯстӣ, — гуфто, — аз ин вайрона меҳезад.

Ман аз худ сӯхтам, на аз ту, эй шамъи нақӯрӯён,
Ҳалоки ҷони парвона ҳам аз парвона меҳезад.
Лабат гар меҳӯрад хунам, гунаҳкорам ба як бўса,
Чӣ кардам, к-он хатат аз гирди лаб хасмона меҳезад?
Мапӯш он холро, баҳри худо, аз дидаи мардум,
Ки мискин мурғи гофилро бало аз дона меҳезад.
Чӣ ёрӣ бошад ин охир, ки н-орӣ раҳм бар Хусрав,
Чунин к-аз дарди ӯ афгон зи сад бегона меҳезад.

Чун гоҳи хиромидан ёрам зи замин хезад,
Бас фитна, ки ёронро андар дилу дин хезад.
Сарви қадӣ навхезаш биншаст маро дар дил,
Ҳар дил, ки ба ҷон шинад, сарве, ки чунин хезад.
Шабҳо, ки кунам нола бар ёди кадаш аз ман,
Қомат зи муаззин дон, чун поси пасин хезад.
Бас, к-аз ҳасади чашмаш бемор шуда наргис,
Аз шох асо созад, он ғаҳ зи замин хезад.
Гӯй, ки сабо гулро бардошт зи ҷои худ,
Чун дар тақи асп он шӯҳ аз хонаи зин хезад.
Тарсон гузарам сӯят, к-аз гӯшаи чашми ту
Бо тире камон ногаҳ турке зи камин хезад.
Ман сӯхтаи ишқам, ту дам ба дамам, эй дил,
К-ин сӯхтаро охир оташ ҳам аз ин хезад.
Гар тег кашад бар ман, ман сар накашам аз вай,
К-аз ман ҳама меҳр ояд в-аз вай ҳама кин хезад.
Гар лаъли лабаш ёбад з-он гуна ғазад Хусрав,
К-аз гоз бар он хотам сад нақши нигин хезад.

Сапедадам, ки ҷаҳоне зи хоб бархезад,
Никоби шаб зи руҳи офтоб бархезад.
Зи боди субҳ, ки бар авҷи осмон гузарад,
Зи рӯи шохиди Машриқ никоб бархезад.

Равад ба роҳи “Раҳо” рубоби мутриби субҳ,
 Ҳарифи хуфта зи бонги рубоб бархезад.
 Хуш он касе, ки нишинад ба бода вақти сахар,
 Намози хуфтан масту хароб бархезад.
 Ба рӯи дарё гунбадкунон равад зи сафо,
 Касе, ки аз сари май чун хубоб бархезад.
 Кучост сокии бедорбахти хоболуд,
 Ки баҳри додани ҷоми шароб бархезад?!
 Кучост Хусрави шабзиндадошта, ки ба субҳ
 Ба даст карда диле чун кабоб бархезад?!
 Ғуломи наргиси мастам, ки бомдоди пагоҳ
 Қадах ба даст гирифта зи хоб бархезад.
 Ба офтоб биғӯед барнаёяд, то
 Зи хоби хуш малики комёб бархезад.

* * *

Нигоро, аз мани мискин чӣ хезад,
 Ки ҳичронат ба ман чандин ситезад?!
 Ҳамехезад зи зулфат нолаи дил,
 Чу овозе, ки аз занҷир хезад.
 Мапӯшон рӯйро, бигзор, к-аз шарм
 Шавад гул обу дар пешат бирезад.
 Манам хоку ту чандинам чӣ безӣ?
 Касе худ хокро чандин чӣ безад?
 Чу чо дар синаи Хусрав гирифтӣ,
 Дарун о в-арна ҷон берун гурезад.

* * *

Ҳаёе мерасад, к-аз сар гиребон чок хоҳам зад,
 Кулоҳи офият бо сар баҳам бар хок хоҳам зад.
 Бад-он гулрух чу роҳам нест, сӯи боғ хоҳам шуд,
 Ба ёдат пешии хар сарве гиребон чок хоҳам зад.
 Ба шабҳои ғамам бе ту чӣ ҷои ақлу ҷону дил,
 Даро, эй шамъи ҷон, к-оташ дар он хошок хоҳам зад.

Маро ин бас, ки бар хоҳам савора бигзарӣ рӯзе,
 Гузашта-ст он ки ман даст андар он фитрок хоҳам зад.
 Ба талхӣи фироқ, эй пандӯ, бигзор, ҷон бидхам,
 Ба рифкат, он ки ман ин заҳрро тарёк хоҳам зад.
 Ба ҷони ту, ки чун топок бошад дар дилам, охир,
 Дами меҳру вафоят ҳам дар он топок хоҳам зад.
 Ҳамегуфт: — Аз ту шӯям даст, аз ин ғам гар раҳам рӯзе,
 Басо гирия ба пешии ин дили ғамнок хоҳам зад.
 Зи хунам гарчи нопок аст, оям сӯи дар, к-имшаб
 Ман обе бар дараш 3-ин дидаи намнок хоҳам зад.
 Аз ин пас Хусраву девонагӣ, зеро намонд он дил,
 Ки лофи сабр пешии он бути чолок хоҳам зад.

* * *

Ҷоно, агарам дарди ту девона насозад,
 Халқе ҳама аз холи ман афсона насозад.
 Аз хуни мани ҳаста нишон дарҳамии зулф,
 К-он мӯи парешони туро шона насозад.
 Чизест дар ин дил, ки ҷунин мешавам, ар не
 Оқил ба ситам худро девона насозад.
 Хуни мани, эй дил, зи ҷигар ҳам ту майм дех,
 К-ин сӯхтаро шарбати бегона насозад.
 Бода ба сафол ор, ки мо дурдкашонем,
 Кас аз пайи мо соғару паймона насозад.
 Хоки раҳи ушшоқ наярзад сарам, оре,
 Давлат ба сари ҳеч қасон ҳона насозад.
 Чун ошиқи содиқ шудӣ, эмин манишин, 3-он-к
 Шамшери бало бо сари мардона насозад.
 Он кас, ки бувад сӯхтагӣ ҷашми ҷароғам,
 Чуз сурма зи хокистари парвона насозад.
 Савдои бутон аз дили Хусрав шуданӣ нест,
 К-ин мург ваган, чуз ки ба вайрона насозад.

* * *

Чашмат дили ман ба ғамза дӯзад
В-он кас на, ки кини ман битӯзад.
Аз дасти ғамат дилам чунон сӯхт,
К-ангушт бар ӯ ний, биеӯзад,
Ман сӯхтаи дилам, чӣ тadbир?
Оташ, ки зи хона барфурузад?
Азбаски бирехт дида борон,
Ин хонаи чашми ман фурузад.
Сарриштаи роз берун афтод,
Кас нест даҳони ман бидӯзад.

* * *

Бе ёди ту ғам ҷаҳон насӯзад,
Бе охи ман осмон насӯзад.
Пеши руҳи оташини ту шамъ
Сӯзад, вале чунон насӯзад.
Гар шамъ нахонамат, машав гарм,
З-оташ гуфтан забон насӯзад.
Бе ранги рухат зи оташи гул
Сармои бӯстон насӯзад.
Ёди ту чу дар дилам дарояд,
Чуз мағз дар устухон насӯзад.
Сӯзи дили хеш агар бигӯям,
Дил нест, ки дарзамон насӯзад.
Оташ ба чунон диле дарафтад,
К-андар ғами дилситон насӯзад.
Аз ғамза насӯз оламеро,
То банда дар он миён насӯзад.
З-ин гуна, ки сӯхт Хусрав аз ох,
Набвад аҷаб, ар ҷаҳон насӯзад.

* * *

Замоне нест, к-аз дасти ту ҷони ман намесӯзад,
Кадомин синаро, к-он ғамзаи пурфан намесӯзад?
Зи ҳаҷрам бар ҷигар доге, зи охам ҳар нафас дуде,
Ман аз ғам сӯхтам, охир, дилат бар ман намесӯзад.
Мағӯ чандин, к-аз ин сӯзоки беҳуда бикаш доман,
Ки дил месӯзадам ҷони касе, доман намесӯзад.
Бар ин сон, к-аз таби хичрон танам дар зерӣ перохан
Ҳамесӯзад, аҷаб дорам, ки перохан намесӯзад.
Ҳама шаб зор месӯзам ба торикиву танҳой,
Ки бо ман ҳеч дилсӯзе дар ин маскан намесӯзад.
Ҷароғи ман намесӯзад шаб аз дамҳои сарди ман,
Ҷароғи хонаи ҳамсоям равшан намесӯзад.
Ту чун дар боғ меой, ҳам аз лутфи руҳи худ дон,
Ки пешат з-оташи лола, гулу савсан намесӯзад.
Ғами Хусрав ҳамедонию нодон мекунӣ худро,
Маро ин сӯхт в-ар не таънаи душман намесӯзад!

* * *

Ғам кушт маро в-он бути Навшод наёмад,
Гунҷишк бимурд аз ҳафа, сайёд наёмад.
Ошиқ шудам, ин буд гунаҳ, вой, ки ҳаҷраш
Ҷон бурду аз ин як гунаҳ озод наёмад.
Бар гирияи ошиқ бизадам ханда, намурдам,
То пеши ду чашми мани ношод наёмад.
Чӣ суд аз ин мурдани беҳуда, чу Ширин
Рӯзе ба сари турбати Фарҳод наёмад!
Гуфти, ки шабе бо ту расам, рӯзи бадам бин,
К-он гуфта туро рӯзи дигар ёд наёмад.
Бо хок насозад, чӣ кунад ин тани хоки,
Имрӯз, ки аз ҷониби ту бод наёмад.
Торочи ҳаёлат шудаму бадракаи сабр
Он ҷо, ки маро дӯш рах афтод, наёмад.

Фарёдкунон дї зи сари кӯи ту рафтам,
 Ҷуз гирия касе дар паи фарёд наёмад.
 Хусрав, ба ситам чон деху инсоф бидех, 3-он-к
 Дар мазхаби хубон равиши дод наёмад.

Гули нав расиду бӯе зи баҳори ман наёмад,
 Ҷї кунам насими гулро, ки зи ёри ман наёмад.
 Дили ман чаро чу ғунча напшавад ҳазор пора,
 Ки садо расиду бӯе зи ниғори ман наёмад.
 Агар, эй ҳариф, дорӣ назаре ба рӯи ёре,
 Ту баҳори хеш хуш кун, ки баҳори ман наёмад.
 Ҳама умр ташна будам ба умеди оби ҳайвон,
 Ба ҷуз оби шӯри дида ба канори ман наёмад.
 Шабу рӯз ҷадвали хун ба ду рух ҷӣ суд дорад,
 Чу ситораи саодат ба шумори ман наёмад.
 Зи шароби ишқу мастӣ ҷӣ шиносаду харобӣ
 Ба сари касе, ки дар вай зи хумори ман наёмад.
 Манаму харобаи ғам, зи хушӣ хабар надорам,
 Чу аз он диёр мурге ба диёри ман наёмад.
 Мани хунгирифта кардам назареву кушта гаштам,
 Ту бидон, ки ӯ ба амдан ба шикори ман наёмад.

Сабо омад, маро дил боз н-омад,
 Ғариби ман ба манзил боз н-омад.
 Ба дарё ғарка шуд рахти сабурӣ,
 Ки киштӣ сӯи соҳил боз н-омад.
 Дили мо рафт бо маҳмилнишине,
 Равад чон ҳам, ки маҳмил боз н-омад.
 Гирифтор аст дил, эй пандгӯ, бас,
 К-аз ин афсонаҳо дил боз н-омад.
 Ба ишқам маст бизгоред, зеро
 Кас аз майхона оқил боз н-омад.

Халоси ғайр кун, эй зулфи Лайлӣ,
 Ки Мачнун аз салосил боз н-омад.
 Насихат зиндагонро кард бояд,
 К-аз афсун мургӣ бисмил боз н-омад.
 Ба водии ғамаш гум гашт Хусрав,
 Ки кас 3-он роҳи мушқил боз н-омад.

Кӣ меояд чунин, ё Раб, магар маҳ бар замин омад?
 Ҷӣ гард аст ин, ки мехезад, ки бо чон ҳамнишин омад?
 Кӣ меронад ҷанибатро, ки майдон анбарогин шуд,
 Қадамин бод мечунбад, ки бӯи ёсамин омад?
 Чунон наққоши Ҷин хайрон бимонд аз печиши зулфаш,
 Ки торикӣ ба пеши дидан наққоши Ҷин омад.
 Сабуриро дилам дар хок мечӯяд, намеёбад,
 Ғубори кист ин, ё Раб, ки дар чони хазин омад?
 На чандин оби ҷашм охир бар он оина зангорӣ,
 Баро, эй сабзаи рангин, ки борон бар замин омад,
 Бутеву офати тақвону дин, охир намедонӣ.
 Ки дар шаҳри мусулмонон набояд инчунин омад?!
 Хаёлаш боз гирдогирди дил мегардадам имшаб,
 Ало, эй дӯстон, ёрӣ, ки душман дар камин омад!
 Зи баҳри ҷокдомоне ҷӣ ҷои таън бар Хусрав,
 Ки ӯро тег дар дасту сар андар остин омад.

Он сарви хироманда, ки ҷустам, ба бар омад
 В-он бахт, ки пеш омада буд, пештар омад.
 Шодӣ ҳама ғам буд зи барн-омадани кор,
 Он ғам ҳама шодӣ шуду он кор баромад.
 Бар лолаи гулбарг димоғам расад имрӯз,
 К-аз зулфи туам бӯи насими сахар омад.
 Ширинии лаълат наравад аз буни дандон,
 К-аз лаъли туам дар буни дандон шакар омад.

Дар дидаи ман мардумаки дида нагунҷид,
Акнун, ки маро рӯи ту дар чашм даромад.
Дар пой ту Хусрав чӣ кунад, гар надиҳад чон,
К-аз омаданат умри гиromӣ ба сар омад?!

* * *

Ҳар сар, ки ба савдои ту аз пой даромад,
Аз хоки кафи пой туаш тоҷи сар омад.
Даст аз ҳама хубони ҷаҳон шуст ба покӣ
Чашмам, ки ҳаёли туаш аз дида баромад.
Ҳамчун нафаси боди сабо ғолиябӯ шуд
Ҳар дам, ки ба савдои ту аз сина баромад.
Селоби сиришк аз ғами хичрони туам дӯш
То дӯш буд, имрӯз ба болои сар омад.
Гуфтам, ки ғами ишқи ту берун равад аз дил,
Дардо, ки нарафт аз ғаму бори дигар омад.
Ё Раб, чӣ тавон кард, ки майхорию риндӣ
Пеши ҳама айб асту маро ин хунар омад!
Гар одаги бахти ману хӯи ту чунин аст,
Мушқил бувад аз кулбаи эҳзон бадар омад.
Санг асту сабӯ ишқи туву қалби заифам,
Бишкаст чу зулфи ту, ки бар якдигар омад.
Хусрав зи дами боди сахар металабад чон,
К-аз бӯи ту чон дар дами боди сахар омад.

* * *

Ҳар гоҳ мурге аз сари шохе наво занад,
Ояд ба дил касеву раҳи чони мо занад.
Фарёд аз он диле, ки ба фарёд ҳар шабе
Нолиш ба дард аз он сари зулфи дуто занад.
Бе нағмаи тараб, кӣ занад аргунуни марг,
Мурге, ки дар шиканҷаи доме наво занад.
Эй фохта, зи нола зан оташ ба бўстон,
К-аз гул умед нест, ки бӯи вафо занад.

Ў дар хирому дида ба роҳаш чӣ кам шавад,
Гар аз туфайли санги раҳат пеши мо занад?
Бехост охе аз дили ман мезанад ба тарс,
К-ин тири ноғирифта надонам кучо занад?
Эй пандгӯй, шефтаро чун намонд санг,
Халқе раҳо кунаш, ки кулӯхи ҷафо занад.
Хусрав зи рашки ғайр ба чон мерасад, бале,
Хезад қиёмате, чу гадо бар гадо занад.

* * *

Ҳар кӣ даме ба ёди он дилбари махлиқо занад,
Шоҳ пиёда бар дараи ояду мархабо занад.
Дар ҳама умр як нафас рӯй нагобам аз дараи,
Гар ду ҳазор муддаи таънаам аз қафо занад.
Бар гули тоза рангу бӯ, баргу наво агар набуд,
Лофи муҳаббат аз чӣ рӯ булбули хушнаво занад?
Ҳамнафасе зи кӯи ӯ ғайри сабо надидаам,
Ку нафасе ба пешам аз раҳгузари сафо занад?
Нолаи зор шуд равон ҷониби дӯст, эй сабо,
Зуд расон, ки ҳалқае бар дари ошно занад.
Сели сиришку хуни дил чанд бувад раво, бигӯ,
То ки зи рӯи мардумӣ дида ба рӯи мо занад.

* * *

Шаб, к-он маҳи ман бар дилам аз ғусса пайкон бишканад,
Аз чашми тӯфонбори ман аз гиря тӯфон бишканад.
Ҳар лаҳза сад ғам ҳосилам, дар хоку дар хун манзилам,
Он равзана, к-андар дилам, аз ғамза пайкон бишканад.
Гар ошиқонро аз ситам бишкаст, ўро нест ғам,
Уммедворам, к-он санам моро бад-ин сон бишканад.
Бо он ки 3-ӯ дилхастаам, худро бар ӯ барбастаам,
Чун аҳди ӯ бишкастаам, хоҳам, ки пайкон бишканад.
3-он сангҷони мумтаҳан мискин дили бесанги ман,
Он шӯх аз санги меҳан чуз ҷавҳари чон бишканад.

Хусрав ба чустучӯи ӯ ояд ҳамеша сӯи ӯ,
Пояш агар дар кӯи ӯ дастӣ ракибон бишканад.

* * *

Дили ман хун шуду чонон надонад
В-агар гӯянд, кадри он надонад.
Мусулмонон, киро гӯям ғами хеш,
Ки кас кори маро сомон надонад?
Масехо мурда донад зинда кардан,
Вале дарди маро дармон надонад.
Чӣ суд ин ранҷ дидан чун манеро,
Чу андӯхи ман он нодон надонад.
Дили девонае худком дорам,
Ки фармони маро фармон надонад.
Касе, к-ошуфтаи рӯй аст, зинҳор,
Ки кори ошиқӣ осон надонад.
Мусулмон нест андар мазхаби мо,
Ки куфри ошиқон имон надонад.
Набонад ишқбозонро сари ақл,
Ки ӯ дар ошиқӣ чандон надонад.
Яке сарви равон ҳамсоия мост,
Ки рафтан чӯз миёни чон надонад.
Гаҳе бошад, ки дар мастӣ лабашро
Бибӯсам, к-ин хабар дандон надонад.
Нигорино, дили сангин-т ҳаргиз
Ҳақи озурдани хичрон надонад.
Ту чашму ғамзаро куштан маёмӯз,
Ки кас ин шева бех з-эшон надонад.
Ҳаёлат бин ба чашмам, то бидонӣ,
Ки гул рустан ба шӯристон надонад.
Надонад рафт Хусрав чӯз ба кӯят,
Ки булбул чӯз раҳи бустон надонад.

* * *

Бути маҳмилинишини ман магар ҳолам намедонад,
Ки мебандад бар ин дил бору маҳмил тунд меронад.
Чамоза дар раҳу овехта дил чун чарас бо ӯ,
Нафиру нолаи вай ҳам ба овози чарас монад.
Сате дундоли он маҳмил, туфайли ӯ давон ман ҳам,
Манаш лаббайк меғӯям, гар ӯ сагро ҳамехонад.
Шутурбоно, фуруд овар замоне маҳмилаш, в-ар не
Зи оби чашми ман, тарсам, шутур дар гил фуру монад.
Кучо дар дил бимонад чон, агар чонон бурун ояд,
Касе, к-ӯ ҳам ба як дидан зимом аз даст бистонад.
Чу ман мурдам дар ин водӣ, рав, эй селоби чашми ман,
Заминро гард биншонӣ, шутур чое, ки хобонад.
Дами сарди маро, эй бод, лутфе кун, мабар хар сӯ,
Бад-он сӯ бар, магар гарде аз он рухсор биншонад.
Дар ин вайрона хоҳам дод чон, гар бар сарам н-ояд,
Бигӯ, эй сорбон, боре сари нока бигардонад.
Хуруши уштури ӯ хаст аз бори гарон, Хусрав,
Ки резад корвони дил, гар ӯ маҳмил бичунбонад.

* * *

Маҳаш гӯям, валекин маҳ суҳан гуфтан намедонад,
Гулаш хонам, валекин гул гуҳар суфтан намедонад.
Зи шаббедории ман то сахар чашмаш кучо донад,
Ки ӯ шаб то сахар коре ба чӯз хуфтан намедонад.
Киро гӯям, ки ҳоли ман касе он чо намеғӯяд.
Сабо, донам, ки меғӯяд, вале гуфтан намедонад.
Ба по-ш афтод зулфу ёфт дасте бар лабаш, лекин
Замин руфтаст пайваста, шакар руфтан намедонад.
Ҳама ошуфтагӣ хоҳад сари зулфи парешонаш,
Зи Хусрав, гӯ, биёмӯзад, гар ошуфтан намедонад.

* * *

Чӣ пӯшӣ парда бар рӯе, ки он пинҳон наместонад
В-агар дар парда медорӣ танеро, ҷон наместонад.
Мағӯ, эй дида, к-андар рӯи ман хайрон чӣ мондаст,
Кадомин дида, к-андар рӯи ту хайрон наместонад?!
Ба ёди рӯи ту чандон ки сӯи моҳ мебинам,
Ҳаместонад ба ту чизе, вале чандон наместонад.
Зи чашми кофарат, к-аз ғамза лашкар мекашад ҳар сӯ,
Ба ҳафт иқлими тан як манзил ободон наместонад.
Мани дарвеш расвои ҷаҳон гаштам зи ишқи ту,
Чӣ шубҳа, ишқу дарвешӣ басе пинҳон наместонад!
Най бо банда чун аввал, бад-он хуш мекунам дибро,
Ки пайваста мизочи одамӣ яксон наместонад.
Карам кун дар ҳақи Ҳусрав, ки ҷовидон наместонӣ,
Чу медонӣ, ки кас дар даҳр ҷовидон наместонад.

* * *

Чу зулфат фитна шуд бар ҷон, дилам обод кай монад?
Ғами хичрон зи ҳад берун, дарунам шод кай монад?
Мақун айб, ар бинолад ҷон, чу нақди тан ҳама бурдӣ,
Касе, к-аш хона горат гашт, бефарёд кай монад?
Маломат беҳуда-ст афтодагонро бар сари кӯят,
Касе, к-он рух бибинад, аз бало озод кай монад?
Диле дорӣ, ки ҳаргиз н-озмуда дар ҷаҳон дарде,
Ман арчи дарди худ гӯям бар он дил ёд кай монад?
Харобихост дар ҷони ман аз дасти ҳаёли ту,
Чу султон теги хун бардошт, шаҳр обод кай монад?
Дар он дам, к-аз карашма ноз дар сар мекунад Ширин,
Сабури дар дили шӯридаи Фарҳод кай монад?
Ба расвоию қаллошӣ чӣ ҷои таъна бар Ҳусрав,
Чу ишқ афтод дар сар, акро бунёд кай монад?

* * *

Ғамзаи шӯхат, ки касди ҷони мардум мекунад,
Ҳар кучо ҷодугаре, он ҷо тааллум мекунад.
Мардуми чашмам барои сачда поятро чу ёфт,
Хоки поят дар дили дарё таяммуи мекунад.
Кӯҳ ҷавратро наёрад тоқату ман мекашам,
З-он ки мардум мекашад ҷавре, ки мардум мекунад.
Кошкӣ, сад чашм будӣ аз паи гирия маро,
Чун лабат дар гирияи зорам табассум мекунад.
Ҳеҷ фарёди дилам хохӣ расидан, эй санам,
Дар сари зулфи ту чун Мачнун тазаллум мекунад.
Ишқ бо тақво насозад, баъд аз ин мову шароб,
Эй хуш он каф, к-ошноӣ бо лаби хум мекунад.
Банда Ҳусрав ошиқиро дасту пое мезанад,
Лек чун рӯи ту бинад дасту по гум мекунад.

* * *

Чашми ту маст аст ё дар хоб бозӣ мекунад?
Булаҷаб масте, ки дар меҳроб бозӣ мекунад.
Гар даровезад дили нодони ман дар мӯи ту,
Ҳамчу мӯи худ машав, дар тоб бозӣ мекунад.
Мардуми чашмам, ки мегардад ба гирди рӯи ту,
Тифлро монад, ки дар маҳтоб бозӣ мекунад.
Чашми ман дур аз ту гар гарка ба хун гардад, сазост,
З-ошно беғонаву дар об бозӣ мекунад.
Имшаб андар хоб дидам бо ту бозӣ кардаам,
Ваҳ, ту бозӣ кардай, ё хоб бозӣ мекунад?!
Бо занахдонат, ки Ҳусрав ишқ мебозад, бую,
Гӯсфанде в-он ки бо қассоб бозӣ мекунад.

* * *

Дил, ки бо хубони бадхӯ ошноӣ мекунад,
Шишае бо хорae зӯрозмоӣ мекунад.
Зохиде, к-ӯ хӯ ба масҷид карду хубонро надид,
Ҳаст ноболиғ, зарурат порсой мекунад.

Масти он завкам, ки шаб дар кӯи хешам диду гуфт:
Кист ин? Гуфтанд: — Дарвеше гадоӣ мекунад.
Чун тамаъ доранд муштокон вафо аз некувон,
Хусн ҳам бо некувон чун бевафой мекунад?
Шуълаи машрик, ки чарх афрӯхт медонӣ, ки чист,
Бар дили хамсухбатон доғи чудой мекунад.
Гар на Хусрав аз ҳаёти хештан сер омада-ст,
Аз чӣ бо хубони бадхӯ ошноӣ мекунад?

* * *

Чонам фидои комате, к-офокро хайрон кунад,
Аз ноз чун гардад равон, рӯ дар миёни чон кунад.
Гар чавру гар раҳмат кунад, ман розиям аз чону дил,
Бигзор худ коми маро, то ҳар чӣ хоҳад он кунад.
Қоно, бар оби чашми ман ханда ба раъноӣ мазан,
Ҳар катра, к-аз чашмам чакад, сад хонаро вайрон кунад.
Ман бар дараш чон меканам дар орзуи як назар,
Бо он, ки душвор оядаш, кори маро осон кунад.
Эй он ки пандам медихӣ, к-аз дил бурун кун розро,
Аз дида фармонат кашам, гар дил маро фармон кунад.
Беҳуда чандине, бӯто, хун дар мусулмонӣ макун,
Ислом кай донад касе, к-ӯ горати имон кунад!
Гар Хусрав, хун резадат, пурсиш макун, гардан бинех,
К-аз маслихат набад бурун ҳар хун, ки он султон кунад.

* * *

Лаби лаъли ту чуз, ки чон набарад,
Ошкоро барад, ниҳон набарад.
Чон бад-ин сон, ки мебарад лаби ту,
Ҳеҷ кас аз лаби ту чон набарад.
Наравад, маҳ бар авҷ дар шаби тор,
То ба зулфи ту нардбон набарад.
Пеш аз ин бар дилам якине буд,
Ки дилам ҳеҷ дилситон набарад.

Бар ду чашмам равон шавад киштӣ,
Бар тариқе, ки кас гумон набарад.
Чашми пурхун кашам ба пеши ту, лек
Кас чигар пеши меҳмон набарад.
Бурд аз заъф ҳар тараф бодам,
Ҳаргизам бар ту ногаҳон набарад.
Хусрав афтод бар дари ту чу хок,
Бодро гӯ, к-аз остон набарад.

* * *

Шабҳо асири дардаму хобам намебарад
В-ин оби дида сӯзишу тобам намебарад.
Қаври замона буд зи ман ҳар чӣ буд, вой,
К-ин дарди ошиқию шитобам намебарад!
Умрам ба будпарастии мастӣ гузашту ҳеҷ
Хотир ба сӯи зуҳду савобам намебарад.
Гарчи хуш аст шарбати сӯфӣ, вале чӣ суд,
К-аз сина ташнагии шаробам намебарад.
Аз масҷид арчи мешунавам гулгули дуо,
Аз гӯш бонги чангу рубобам намебарад.
В-он ёри нозанин, ки дил аз дасти ман бибурд,
Меҳандаду намак зи кабобам намебарад.
Ман гирияро ба ҳила ниғаҳдошт мекунам
В-арна кадом рӯз, ки обам намебарад.
Имшаб дарозии шаби золим маро бикушт,
К-андӯхи ғам зи қони харобам намебарад.
Эй дил, зи қиссаи ману аз саргузашти хеш
Афсонае бигӯй, ки хобам намебарад.
Чун гул дарид синаи Хусрав насими дӯст,
Бӯи биҳишт ҳеҷ азобам намебарад.

* * *

Ишқат хабар зи олами беҳушӣ оварад,
Ахли салохро ба қадаҳнӯшӣ оварад.

Рухсори ту, ки тавбаи сад порсо шикаст,
Наздик шуд, ки рӯ ба сияпӯшӣ оварад.
Шавкӣ ту шаҳнаест, ки султони ақло
Мӯи чабин гирифта ба човушӣ оварад.
Мурдан ба теги ту чу ба кӯшиш муяссар аст,
Мурда-ст он ки майл ба камкӯшӣ оварад.
Гуфтам, ки 3-он лаб аз пай девона шарбате
Гуфт: "Он муфараҳест, ки беҳушӣ оварад".
Ман нотавази ғайри касе ғаштам, эй табиб
Он доруям бидех, ки фаромӯшӣ оварад.
Хусрав, агар фусуни парӣ нест дар сарат,
Чашм аз парӣ бидӯз, ки мадхушӣ оварад.

* * *

Ман намехоҳам, ки чашми ғайр он рӯ бингарад,
Чашми бад хайф аст, к-андар рӯи неку бингарад.
Ҳочаги тиру камон набвад, фитад нур аз ҳаво,
Дар паридан гар суи он чашму абрӯ бингарад.
Ғайратам ояд, ки боди субҳ дар кӯяд вазад,
Ё шаб андар равзан ояд моху он рӯ бингарад.
Бод дар чашмаш зи тири ғамза мили оташин,
Ҳар кӣ дар мӯят ба нуксон як сари мӯ бингарад.
Ҳирзи бозу кард Хусрав номи маймунӣ туро,
Шавк чун ғолиб шавад, дар ҳирзи бозу бингарад.

* * *

Гар кунӣ ёрию гар озор бар ман бигзарад,
Ҳар чӣ меҳохӣ бикун, эй ёр, бар ман бигзарад.
Гуфтам ар ман бигзарам 3-ин сӯ бувад бар ту ситам,
Ин ситам, эй кошкӣ, ҳар бор бар ман бигзарад.
Субҳдам масти шароби шавк берун уфтам,
Баски шаб дар нолаҳои зор бар ман бигзарад.
Зуд хокам кун, аё гардун, магар бахтам бувад,
К-он хиромон сарви хушрафтор бар ман бигзарад.

Эй хуш он девонагию мастию расвоиям,
К-аз пай наззора он айёр бар ман бигзарад.
Ҳар сахаргоҳе фириштам чон ба истикболи ӯ,
То магар бӯе аз он гулзор бар ман бигзарад.
Рафт умру гуфтугӯи ишқат аз Хусрав нарафт,
Умри боқӣ ҳам дар ин гуфтор бар ман бигзарад.

* * *

Ҳар шаб аз синаи ман тири бало мегузарад,
Кас чӣ донад, ки дар ин сина чиҳо мегузарад?!
Дил агар санг бувад, тоқати оташ набувад,
Он чӣ аз ғамзаӣ ӯ бар дили мо мегузарад.
Гар ҷафо мекунад он шӯх, бар ӯ манъе нест,
Гӯ бикун, лек зи андоза ҷаро мегузарад?
Ошиқонро ҳама умр аз пай наззораи ӯ,
Шаб ба зориву сахаргах ба дуо мегузарад.
Ё Раб, он боди сахар аз чӣ чунин хушбӯяст,
Магар андар сари он зулфи дуто мегузарад?
Ту чӣ мургӣ, к-асараг нест, ки аз сӯзи дилам
Сӯхт ҳар мург, ки бар рӯи ҳаво мегузарад.
Хусрав, бигзар аз андешаи хубон, к-имрӯз
Мавсими фитнаву айёми бало мегузарад.

* * *

Ошиқ аз сина чон бурун гирад,
То ғаматро ба чон дарун гирад.
Рӯи ӯ, гар шавад гирифта, бибин,
Гар надидӣ, ки моҳ чун гирад.
Дигарон аз фусун парӣ гиранд,
Ҷи чашми парӣ фусун гирад.
Чун дарояд руҳаш ба ҷилвагарӣ,
Рӯи ӯ моҳро забун гирад.
Санамо, ғам ҳарифу мӯнис не,
Чун тавонад, ки дил сукун гирад.

Бе ту ин чашми хунгирифтаи ман,
Охир, эй дида, чанд хун гирад?!

* * *

Диламро гоҳи он омад, ки ком аз айш баргирад,
Зи дасти соҳи даврон чу гардун қоми зар гирад.
Назар ба дучию укбӣ чӣ бошад гар наандешӣ,
Зи соҳибхиммат он беҳтар, к-аз инҳо дида баргирад.
Маломат мекунад моро хирад дар ишқ варзидан,
Вале ошӣқ қучо кавли хирадро мӯътабар гирад?
Ба айёри касе орад шабе маъшуки худ дар бар,
Ки чон бар каф нихад то рӯзу тарки хобу х(в) ар гирад.
Зи рози хилвати мо шамъ чун равшан кунад рамзе,
Бигӯ, парвона, то ходим забони шамъ баргирад.
Агар лашкар кашад султон ба вайронӣ, чӣ ғам бошад
Ғадоеро, ки сад кишвар ба як оҳи саҳар гирад.
Гар аз дасти ғамат Хусрав шавад фонӣ, надорад ғам,
Ба поят гар диҳад қонро, ҳаёти нав зи сар гирад.

* * *

Замона чун ту дилҷӯе надорад,
Фалак мисли ту махрӯе надорад.
Баномъзад, насиме, к-он ту дорӣ,
Гули сурӣ аз он бӯе надорад.
Чу бадхӯй кунад чашми ту бо ман,
Дилам гӯяд, ки бадхӯй надорад.
Тани ман мӯй шуд баҳри миёнаш,
Чу баҳра 3-он миён мӯе надорад.
Сари ман баски бар зонуи аз ту,
Сари ман ҳеҷ зоне надорад.
Суҳан бишнава магар аз банда, Хусрав,
Қаҳон чун ӯ суҳангӯе надорад.

* * *

Гар хусни ту офоки пуурооза надорад,
Сарҳои сарон бар дари дарвоза надорад.
Бе миннати пироя ҷунонӣ ту ба хубӣ,
К-аг ҳеҷ ғами ғолияву ғоза надорад.
Бар боди ҳаво шуд вараки сабри ман, оре,
Дил дафтари куҳна-ст, ки шероза надорад.
Аз охи ҷигартоб сияхрӯй бимонам,
Гар гирияи ман рӯи маро тоза надорад.
Гуфти, ки чӣ гуна-ст ғамам дар дили Хусрав,
Қоно, чӣ тавон гуфт, ки андоза надорад.

* * *

Рӯе, ки турост, маҳ надорад
В-ин коида подшаҳ надорад.
Хусни ту қаҳон гирифта танҳо,
Хуршеди фалак сипаҳ надорад.
Эй бод, бигӯ ба зулфи қонон,
То рӯзи маро сияҳ надорад.
Он кас, ки ба хотираш ту бошӣ,
Ӯ хотири кас ниғаҳ надорад.
Сӯфӣ чу ба майкада гузар кард,
Дигар сари хонакаҳ надорад.
Ҳар кас, ки на ростӣ гузинад,
Дар қӯи мурод раҳ надорад.
Гар ишқи бутон гунаҳ шуморанд,
Хусрав ба ҷуз ин гунаҳ надорад.

* * *

Девона дилам зулфи парешони кӣ дорад?
Қонам шикани турраи печони кӣ дорад?
Шабҳост, ки рафта-ст зи ман хоб, надонам,
К-он хоби маро ғамзаи фаттони кӣ дорад?

Дар хонаи чон ояду берун наравад ҳеч,
З-ин турк бипурсед, ки фармони кӣ дорад?
Холест ба кунчи лаби хунхораи ӯ, вой!
К-он доғ барои дили бирёни кӣ дорад?
Халке ба сари кӯи вай аз шавк бимурданд,
Он масти шабона хабар аз чони кӣ дорад?
Ҳар субҳ барад хуши мани сӯхта, ё Раб,
К-ин бод гузар бар сари бустони кӣ дорад?
Як шаҳр пур аз фитнаву ту беҳабар, оре,
Кофарсифатонро ғами имони кӣ дорад?
Бечора дилам в-он чигари сӯхта аз туст,
Назди кӣ барад, пеши намакдони кӣ дорад?
Он сар, ки лагадкӯби ту шул, гар ту нагӯй,
Хусрав чӣ кунад, дар раҳи ҷавлони кӣ дорад?

Пои ноз арчи гаҳе ҷониби мо нагзорад,
Ҳам тавон зистан, ар ҷой ба ҷо нагзорад.
Ин ки ҳар бор гузорад қадаму зор кушад,
Ҳам ба як бор ҳамон теғ чаро нагзорад?
Ҳеҷ ранҷеш мабод, арчи дар ин беморӣ,
Ҳеҷ рӯзе қадаме бар сари мо нагзорад.
Худ рав, эй ашқу бигӯ дарди дили мо-ш, аз он-к
Он чӣ андар дили мо хаст, сабо нагзорад.
Дӣ ба дашном, ки зикрам ба забонаш мерафт,
Шукри он лутф раҳӣ ҷуз ба дуо нагзорад.
Чон туро саҷда кунад, эй бути кофирдilu бас
Ҳар намозе, ки дигар хаст, рав нагзорад.
Токи абрӯи баланди ту кавимехробест,
Ки дар ӯ чашми ту ҷуз хоби казо нагзорад.
Ғамзае гӯй, гарат куштани халке хавас аст,
Ки касе беҳтар аз ӯ ҳаққи бало нагзорад.
Сибқи бедодӣ, ки пеши ту гирифта-ст фалак,
Бар руҳи Хусрав як харфи хато нагзорад.

Аз ҳоли мо-т ҳеҷ хикоят намерасад,
Дар кори мо-т беш иноят намерасад,
Маъзури, ар маро нахурӣ ғам, ки гургро
Дар ҳаққи гӯсфанд риоят намерасад.
Гӯянд бигсалад, чӣ бағоят расид ишк,
Чонам гусасту ишк бағоят намерасад.
Гумрах чунон шуда-ст дилам бо даҳони ту,
К-аш аз китоби сабр хидоят намерасад.
Бигашт дӯш зулфу руҳат пеши чашми ман,
Моҳе гузашту шаб ба ниҳоят намерасад.
Аз хун навишта қиссаи ҷавраг расули ашк,
Ҳар рӯз дар кадом вилоят намерасад.
Эй ақл, бигзар аз сари Хусрав, ки мар туро
Дар кори аҳли ишк кифоят намерасад.

Дар раҳ бимонд ин чашми тар, к-он шӯхмехмон кай расад?
Лабташнaro хун шуд чигар, то оби ҳайвон кай расад,
Шабҳо ҷу ман хору забун бошам зи хичрон бе сукун,
Ғалтон миёни хоку хун, то шаб ба поён кай расад?
Шаб мӯнисам заҳр асту мах, эй рӯи шабҳои сиях,
Рӯзам ду дида сӯи раҳ монда, ки ҷонон кай расад,
Чанд, эй сабо, ба рӯи ман, гӯй гули хушбӯи ман,
Ин гӯ, ки дар паҳлӯи ман сарви хиромон кай расад?
З-андӯху ғам бечора ман монда асиру мумтаҳан,
З-ин даст теғу з-он кафан, то аз ту фармон кай расад?
Ҳон, эй ҳаёли фитначӯ, чонам баромад з-орзу,
Кофардило, охир бигӯ, к-он номусулмон кай расад?
Ҷоно, ғами худ бешу кам хоҳам кунам сӯят рақам,
Қисса нагунҷад дар қалам, нома ба унвон кай расад?
Бечон ҷу ҷаъдам аз ҷафо, лоғар ҷу мӯям аз ано,
Дарҳам ҷу зулфам аз сабо, к-он мӯпарешон кай расад?

Бурдӣ дили хилатгарам, то бахшӣ аз лаб шаккарам,
Ин рафт боре аз барам, то худ ханӯз он кай расад?
Сар бар сари шамшер шуд, чону дил аз ин сер шуд,
Рафтанд ёрон, дер шуд, Хусрав бар эшон кай расад?

* * *

Аз дахонат сухан ба ком расад
В-аз лабони ту май ба чом расад,
Аз пай баستاني ман аз зулфат
Ҳар шабе сад хазор дом расад.
Зулфат аз чоштах бипаймоям,
То ба поён намози шом расад.
Ба саломет чон ба бод диҳам,
Он замон, қ-аз туам салом расад.
Ту кунӣ ҷавру низ нолаи ман
Ҳам бад-ин чони нотамом расад.
Хомкорӣ макун, мабод он рӯз,
Қ-оташи ман ба хуни хом расад.
Васл агар даст дод ҳам дар пай,
Ҳаҷр ногаҳ ба интиком расад.
Кушад аз ҳаҷр ғусса гар рӯзе,
Банда Хусрав бад-он мақом расад.

* * *

Нола барояд ҳар тараф, қ-он бут хиромон даррасад,
Фарёди булбул хуш бувад, чун гул ба бустон даррасад.
Ман худ нахоҳам бурд чон аз шахнаи хичрон, вале,
Эй умр, чандоне бипо, қ-он сустпаймон даррасад.
Омад ҳаёлаш ними шаб, чон додаму гаштам хичил,
Заҳмат бувад дарвешро бегах, қи меҳмон даррасад.
Шаб дар миёни куштагон нашинд чун нолиданам,
Гуфто, қи мискин як-ду шаб ин ҳам бад-эшон даррасад.
Эй дил, қи бадхӯ мекунӣ бо дидани рӯяш маро,
Маълум гардад, бош, то шабҳои хичрон даррасад.

Имрӯз мирам пеши ту, то шармсори ман шавӣ,
Бар ту чӣ миннат, чони ман, рӯзе қи фармон даррасад.
Озурдатар з-он аст дил пешат, қи буд аввал бале,
Вайрона вайронтар шавад чойе, қи султон даррасад.
Бар панҷ рӯзи некӯи чандин манозу бад макун,
То чашмро барҳам занӣ, бинӣ, қи поён даррасад.
Гар, Хусрав, месӯзадат, аз хомияш ранча машав,
Бисёр бояд, то ханӯз он ёри нодон даррасад.

* * *

Дардо, қи дигар моро он ёр наменурсад,
Ахволи дили пурхун дилдор наменурсад.
Менурсаму меҷӯям дар ҳар нафасе сад раҳ,
Ў худ ба ҳама умре як бор наменурсад.
Пор аз сари ёриҳо бо мо сухане мегуфт,
Имсол ба дашнومه чун пор наменурсад.
Бемори шаби ҳаҷрам в-он моҳ табиби ман,
Дардо, қи табиби ман бемор наменурсад.
Гар ёр наменурсад, кам сӯз ту, эй Хусрав,
Шоҳ асту гадоёнро аз ор наменурсад.

* * *

Ғами ман шодии касро напурсад,
Намадгар нархи атласро напурсад.
Чӣ месӯзӣ, мапурс аз ман, қи оташ,
Ба вақти сӯхтан ҳасро напурсад.
Рақибат гуфт: «Қай оям бари ту?»,
Бало дар омадан касро напурсад.
Ба сад чон пеши ӯ мирам, агар ӯ
Фаромӯшони вопасро напурсад.
Мапурс аз аблаҳон, Хусрав, ғами ишк,
Қи булбул номи қаргасро напурсад.

* * *

Гар гашти он сарви равон рӯзе суи гулшан фитад,
Ҳам гул ба гунча дарравад, ҳам сарв бар савсан фитад.
Ҳоки раҳаш бар сар кунам, мақсудам он, к-он хок агар
Афтад зи сар, боре, ҳама бар дидаи равшан фитад.
Теги ту баҳри ошикон, тири ту баҳри мухлисон,
Мискин касе, к-аш дӯстӣ бо ҳамчу ту душман фитад.
Миннат надидам, гар занат теги ракибат гарданам,
Он сар ки набвад бар дарат, он бех, ки аз гардан фитад.
Рӯзе зи бахти ман нигар. гар васл гирад осмон,
Номат, ки бо номам ба ҳам, дар коми марду зан фитад.
Чун хок гардам дар раҳе, васлат ҳамин бас бошад,
Гоҳе гар аз ту сояе болои хоки ман фитад.
Бошад ҳавас не ошикӣ, ё аз барои шуҳрате
Равнои ошикпешаро чокар ба пероҳан фитад.
Н-ояд фароҳам чоки дил, гар аз раги чон дӯзияш,
Аз ришта натвон дӯхтан чоке, ки бар доман фитад.
Хусрав туфайли ошикон месӯзад аз савдои ту,
Сӯзад туфайли дона хас, оташ чу дар хирман фитад.

* * *

Чу турки масти ман ҳар лаҳзае сӯи дигар ғалтад,
Шавад наззорагӣ девонаву з-ӯ масттар ғалтад.
Ба чавгонбозӣ он соат, ки тавсанро диҳад чавлон,
Ба майдон дар ҳамаи чавгон-ш аз ҳар сӯй сар ғалтад.
На гардолуда рӯйи он савори ман ҳамеҳаҳад,
Ки афтад дар замин хуршеду андар хоки дар ғалтад.
Шабаш хуш бод, рӯз аз дидаи беҳоби пурхунам,
Чу ӯ бар фарши айши хеш масту беҳабар ғалтад.
Нағалтад кас чу ман дар шеваҳои ошикӣ дар хун,
Магар Мачнун дигар зинда шавад з-инсон, ки дарғалтад.
Басе ғалтид Хусрав баҳри хобу н-омадаш акнун,
Ту бинмо чашми ғалтонаш, ки дар хоки дигар ғалтад.

* * *

Онро, ки сару коре бо чун ту нигор афтад,
Сар пеши ту дарбозад, гар кор ба кор афтад.
Афтад, чу ту бархезӣ, дар пойи ту сад ошик,
З-ин ҷумла чӣ бархезад бо он ки ҳазор афтад.
Бишкаста дили моро бо зулфи ту афтад хуш,
Бас турфа бувад санге, к-ӯ бар сари мор афтад.
Чон чок шавад аз ғам, к-аз зулфи ту вомонад,
Гул хушк шавад бар чо, гар боди баҳор афтад.
Сад гирия кунат мардум то ту ба канор оӣ,
Сад мавҷ занат дарё то дур ба канор ояд.
Аз новаки мичгонат афгон накунам ҳаргиз,
Ғаҳ-ғаҳ гузари булбул ҳам бар сари хор афтад.
Алқисса, баровардӣ гарде зи дили Хусрав,
Ҳам дида намеҳаҳад, к-аш бо ту ғубор афтад.

* * *

Агар чашми ту рӯзе бар маҳ афтад,
Маҳ ар хуршед бошад, дар таҳ афтад.
В-агар шакли занаҳдонат бибинад,
Равонӣ оби хайвон дар чаҳ афтад.
Чу дар хандидан ояд боғи рӯят,
Гул андар дидани меҳру маҳ афтад.
Кунат пайванди меҳр аз субҳи рӯят,
Чу рӯзи умр гулро кӯтаҳ афтад.
Наҳаҳам бад аз ин маҳро бибинам,
Гузар гар бар манат баъд аз маҳ афтад.
Ба рӯят ҳоҳам алҳамде биҳонам,
Ғалат, тарсам, ки дар бисмиллаҳ афтад.
Чу ҳоҳад оразат ушшоқро арз,
Назар бар ман пас аз чандин гаҳ афтад.
Диламро дар сари зулфат раҳ афтад,
Ғарибонро ба Ҳиндустон раҳ афтад.
Фигон, эй чон, ки дар Хусрав фироқат
Чунон афтад, ки оташ дар қаҳ афтад.

* * *

Гар ӯ бе ёди мо дар май наяфтад,
 Фаромӯшеш пай дар пай наяфтад.
 Насихат мекунам дилро, ки боз ой,
 Валекин дил аз ин сирр пай наяфтад.
 Бирезам хуни худ бар остонам,
 Агарчи аз ту он ҷо х(в) ай наяфтад.
 Гаҳе бар ман наяфтад чашми мастат,
 Нагӯй бо манат, то кай наяфтад.
 Даромад ишк, тақво хона бигзошт,
 Ки зухду тавбаро аз пай наяфтад.
 Ҷӣ пурсӣ аз тану ҷоне пур аз дард,
 Ҳамон бех, к-огашан дар най наяфтад.
 Агар афтод з-ӯ Хусрав ба сад ранҷ,
 Худоё, ранҷи ман бар вай наяфтад.

* * *

Маҳе чун ӯ ба дасти ман наяфтад,
 В-агар афтад, чунин равшан наяфтад.
 Намедонам ҷӣ сар дорад, ки тегаш
 Маро худ харгиз аз гардан наяфтад.
 Зи бахти худ парешонам, ки як шаб
 Сари зулфаш ба дасти ман наяфтад.
 Набинад кас дигар гулро шукуфта,
 Агар бӯи ту дар гулшан наяфтад.
 Ту новак мезанӣ аз ғамзаву ман
 Бар ӯ ларзон, ки бар душман наяфтад.
 Марав доманкашон, то гарди ғайре
 Зи хоки раҳ бар он доман наяфтад.
 Чу Хусрав аз туам, эй чашми равшан,
 Назар бар ҳеҷ симинган наяфтад.

* * *

Сарве чу ту дар Халлуху Навшод набошад
 В-ин нозукӣ андар гулу шамшод набошад.
 Чун ту хушӣ, эй дӯст, ба вайронии дилҳо,
 Ободтар он сина, ки обод набошад.
 Ғамҳо кашаму нола ба кӯят нарасонам,
 К-осудадилодро сари фарёд набошад.
 Гуфти, ки сарат хок кунам бар сари ин кӯ,
 Эй хок бар он сар, ки бад-он шод набошад!
 Он рӯз мабодо, ки кунам аз ту фаромӯш,
 Ҳарчанд, ки рӯзе зи манат ёд набошад.
 Маъзур ҳамедорамат, ар ҷавр кунӣ, з-он-к
 Дар мазҳаби хубон равиши дод набошад.
 Мағрез зи дармондагии ҷони асирон,
 Он ҷо, ки ту бошӣ, диле озод набошад.
 Таъна мазан, эй дӯст, ки ман тавба шикастам,
 Сад тавба кунад ошику бунёд набошад.
 Ҷон низ фиристам ҳам аз он сӯй, ки дил рафт,
 Дар бурдан агар коҳилӣ аз бод набошад.
 Ҳарчанд, ки Хусрав ба суҳан мебарадат дил,
 Чун наргиси ҷодуи ту устод набошад.

* * *

Дили ошиқ чаро шайдо набошад,
 Ба ишк андар ҷаҳон расво набошад?
 Нагӯй то ба кай, эй шӯҳи дилбар,
 Ту ро парвой ҳоли мо набошад.
 Ба бустони лағофат сарв бошад,
 Валекин чун қадат раъно набошад.
 Кадомин дида дар вай нест хайрон,
 Магар чашме, ки ӯ бино набошад?
 Зи шавқаш дар ҷаҳон якто шудам ман,
 Вале ёди манаш якто набошад.

На дил бошад, ки бошад ғофил аз ёр,
На сар бошад, ки пурсавдо набошад.
Ба навъе дил зи Хусрав бо ту бастем,
Ки бо ғайри туам парво набошад.

* * *

Гар маҳ чу ту бо чамол бошад,
Хуршед кам аз ҳилол бошад.

Бар рӯи замин назари рӯят
Дар оина ҳам ҳаёл бошад.

Моро, ки ба диданат ҳалокем,
Нодидани ту чӣ ҳол бошад?!

Дар аҳли ту, он гаҳе сабурӣ,
Эй шӯҳ, киро маҷол бошад?

Меҳоҳам сер бином он руҳ,
Гар дастуре зи ҳол бошад.

Мекун ситаму чафо, ки ҳубӣ,
Гар адл кунӣ, вубол бошад.

Бинмой ба гоҳи куштаним рӯй,
То хуни манат ҳалол бошад.

Кӯтахумр аст ошик, арчи
Рӯзеш ҳазор сол бошад.

То кай сухани вафо, раҳо кун,
Хубиву вафо муҳол бошад.

Бӯсе талабам, вале раҳиро
Андозаи ин савол бошад?

Бишнав зи қарам ҳадиси Хусрав,
Ҳарчанд туро малол бошад.

* * *

Сухан дар парда меғӯй, забондонӣ ҳамин бошад,
Дилам аз ғамза меҷӯй, фусунхонӣ ҳамин бошад.
Агар фармон дихӣ бар ман, тариқи бандагӣ дорам,
Чу медонӣ тариқи банда, фармоне ҳамин бошад.

Маро куштӣ ба теги ғам, намеғӯям пушаймон шав,
Саре 3-афеус дарчунбон, пушаймонӣ ҳамин бошад.
Сулаймондавлaгӣ, аз руҳ чаро хат мекашӣ бар ман,
Ба мӯрон мелиҳӣ хотам, сулаймонӣ ҳамин бошад.
Зи ҳар мӯ бастай зуннору меғӯй мусулмонам,
Биғӯед, эй мусулмонон, мусулмонӣ ҳамин бошад?!
Дари хубон задӣ Хусрав, ҳамедонам сазо дидӣ,
Сазои ончунон коре, намедонӣ ҳамин бошад.

* * *

Туро аз вачҳи дил бурдан варои ҳусн он бошад,
Ки дигар хубрӯёнро надонам ончунон бошад.

Лабонат ончунон бўсам, ки чонам бар лабам ояд,
Канорат он замон гирам, ки умрам дар миён бошад.

Ту худ кай бар сарам ойию ин давлат диҳад дастам,
Нисори хоки поятро камина тухфа ҷон бошад.

Бияфшон ҷуръае соқӣ, ки оӣй бар сарам рӯзе,
Ки хишти қолабам хоки сари кӯи муғон бошад.

Хаёли қадду рӯяшро даруни дида ҷо кардам,
Ки ҷои сарву гул он беҳ, ки дар оби равон бошад.

Зи ҳоли зори беморону зулфи шони шабгираш
Касе донад, ки чун Хусрав заифу нотавон бошад.

* * *

Касеро, к-инчунин зулфу баногӯш ончунон бошад,
Агар дар дидаву дил ҷой созад, ҷои он бошад.

Балое гашт ҳуснат бар замину ҳамчу ту моҳе,
Агар бар осмон бошад, балои осмон бошад.

Маро ҷун ҳар даме солест андар ҳасрати рӯят,
Дар ин ҳасрат агар садсола гардам, як замон бошад.

Басе хоҳам миёнтро бигирам, ваҳ, ҳаметарсам,
Ки танг оӣй зи ман бе он, ки чизе дар миён бошад.

Чу аз ғам пора шуд чонам, раҳо кун аз лаби лаълат,
Ба дандон барканам чизе, ки он пайванди ҷон бошад.

Ба бўсе мефурӯшам чон, бад-он шарте, ки андар вай,
Агарчи меҳри худ бинӣ, туро чон ройгон бошад.
Чудо хар банде аз тан бастаи хар банди мӯят шуд,
Набандам дил ба чое, гар аз ин бандам амон бошад.
Дили худро ба зулфи чун худе дарбанд, то донӣ,
Ки холи чун мане андар дили шаб бо чӣ сон бошад?
Дарунам з-оташи андеша банд аз банд месӯзад,
Афоуллох, гӯ, касро, ки таб дар устухон бошад.

* * *

Маро то ошноӣ бо бутони дилрабо бошад,
Муҳол аст ин ки чонам бо сабури ошно бошад.
Напиндорӣ зи бахраш ранҷхо дида-ст ин дида,
Ҳақаш бигзорам, ар як шаб туро дар зери по бошад.
Сабо, гӯ, бўям орад, то зияд бечора мискине,
Ки ўро зиндагӣ з-ин гуна бар боду ҳаво бошад.
Зи ҳақраш баски дар худ гум шудам, огоҳиям бошад,
Ки хар шаб ман кучову ў кучову дил кучо бошад.
Гирифтории ман дар гесӯи чонон касе донад,
Ки дар доми балое ҳамчу Хусрав мубтало бошад.

* * *

Муборак бомдоде, к-он ҷамол андар назар бошад,
Хучаста толее, к-он мохро бар мо гузар бошад.
Гарат бинад касе, к-аз зиндагии дил хабар дорад,
Аҷаб набвад, агар то зинда бошад, бехабар бошад.
Назар аз дур дар чонон бад-он монад, ки кофарро
Бихишт аз дур бинмоянд, к-он сӯзи дигар бошад.
Надонам чун шавад холам, ки мемирам зи нодидан
В-агар вақтеш бинам, он худ аз мурдан батар бошад.
Мақун айб аз пай тардоманӣ поҳидпарастиро,
Ки аз хуноба сар то пойи ӯ ҳамвора тар бошад.
Маро гуфтӣ, ба дастӣ худ укубатхо кунам бо ту,
Ба куштан розиям, гар хунбаҳоям ин қадар бошад.

На ман онам, ки баргирам сар аз хоки дарат харгиз,
Магар вақте ки зерӣ хок хиштам зерӣ сар бошад.
Магӯ, эй пандӯ, андӯхи беҳуда махур чандин,
Чӣ хор аз по кашӣ онро, ки пайкон дар чигар бошад.

* * *

Бе наргиси ту хоб надонам, ки чӣ бошад?
Зулфат кашаму тоб надонам, ки чӣ бошад?
Он шаб, ки бӯто, чашми ту дар хоб бибинем,
Дар дидаи худ хоб надонам, ки чӣ бошад?
То токи ду абрӯи ту меҳроби бутон шуд,
Бут гӯяму меҳроб надонам, ки чӣ бошад?
Чун чоҳи занахдони ту аз дур бибинам.
Ташна шаваму об надонам, ки чӣ бошад?
Гӯянд, ки дарёб дар ин воқеа худро,
Мегираму дарёб, надонам, ки чӣ бошад?
Богест аҷаб васли ту, мепурс зи Хусрав,
Ман, банда дар он боб, надонам, ки чӣ бошад?

* * *

Буте гавхарламам дашномҳои шакарин бахшад,
Беҳ аз дашном набвад, гар наботу ангубин бахшад.
Ба ғайре гар чафо гӯяд, биранҷам, к-он-ст ҳаққи ман,
Батар ранҷам, агар ҷои чафоям офарин бахшад.
Хуш он дуздида хандидан бар ин девонаи мискин,
Ки мӯреро ҳама мулки Сулаймон з-он нигин бахшад,
Қадаш хун меҳӯрад дар дил, ман аз вай дар чигар хӯрдан,
Ниҳоле, к-ин хуриш ёбад, зарурат бар ҳамин бахшад.
Чу санги нозанинон гул бувад бар рӯи муштоқон,
Ман аз дида бирезам хар гуле, к-он нозанин бахшад.
Чӣ бошад гар чу ман меҳри мусулмонӣ бувад дар вай,
Худо он номусулмонро магар имону дин бахшад!?
Аҷаб бахшандае шуд чашми Хусрав бар сари кӯяш,
Ки хоки дар кунад дарюзуву дурри самин бахшад.

Боз боди субх бўи ошноӣ медиҳад,
Оби чашми мустамадонро равой медиҳад.
Бин, ки чанд ахли дил аз хилват бурун хохад фитод,
Бодро, к-он зулф шугли атрсой медиҳад.
Эй руҳат ошӯбу чашмат фитнаву зулфат бало!
Дил, нигар, к-ӯ бо киёнам ошноӣ медиҳад!
Ҳам ба ҳаққи дӯстӣ, к-ат дӯст медорам ба чон,
Хӯи ту гарчи нишони бевафой медиҳад.
Ваҳ, ки боре рӯи зеборо раҳо кун, бингарам,
То ханӯзам дида лахте рӯшноӣ медиҳад.
Омадам бар остони давлатат уммедвор,
Кист, к-ӯ дарवेशи мискино гадоӣ медиҳад.
Гуфти аз дастӣ фироқи ман нахоҳӣ бурд чон,
Ту чӣ гӯӣ худ, ки моро дил гувоӣ медиҳад.
Худ макун бегонагӣ, боре чу мебинӣ, ки чарх
Ошноёнро зи якдигар ҷудой медиҳад.
Хуни Хусрав ройгон музди рақибат бар ман аст,
Гар ба як шамшер аз дастат раҳой медиҳад.

Нозукрухи ҷонони ман бўи гули хандон диҳад,
Хушвакт боди субҳдам, к-ӯ бўи он бустон диҳад.
Дӣ банда з-он сарви равон чун ишва бистуд, дод чон,
Ночор пеши некувон хар к-ин ситонад, он диҳад.
Дарде, ки аз ҷонон бувад, роҳатфазои чон бувад,
Як дарди дигар он бувад, к-ӯ ваъдаи дармон диҳад.
Як лаҳзае мақсуди ман бишнав, зиёну суди ман,
То ашқи хунолуди ман шарҳи ғами ҳичрон диҳад.
Хусрав шабеву ёр не пайдо, гараш надҳӣ ба ман
К-аш з-он ки бирбояд шабе, бўсе ду-се пинҳон диҳад.

Дил дар ҳавоят, эй бути айёр, чон диҳад,
Дар орзуи васли ту ночор чон диҳад.
Аз рашқи зулфи голиясои ту хар замон
Гар чон бувад, ба нофаи Тотор чон диҳад.
Ман чон ба ғамзаи ту диҳам, ҳамчунон, ки кас
Хар лаҳза пеши он каду рафтор чон диҳад.
Эй нохудоӣтарс, бар он хаста раҳм кун,
К-андар ҳавои рӯи ту айёр чон диҳад.
Доманкашон шабе ба сари кӯи ман барой,
То дил ба зери пой ту исор чон диҳад.
Султоният ба ғайри иваз доди дил наёфт,
Гӯё иваз фирист, дигар бор чон диҳад.

Суман пеши руҳаш зебо мағӯед,
Ҳадиси лола худ он чо мағӯед.
Ҳамин гӯед, к-он якто чӣ некӯст,
Дарунтар чист, з-он якто мағӯед!
Ман аз ғам гар бимирам, ҳамгинонро
Бигӯед ин хабар, ўро мағӯед.
Паёме бишнавед аз ман, валекин
Набошад ёр, то танҳо мағӯед.
Ман аз теги карашма кушта гаштам,
Кушанда хозир аст, аммо мағӯед.
Даҳан наздики руҳсораш маёред,
Суҳан дар гӯши он барно мағӯед.
Бигӯедаш ғаму ранҷи дили ман,
Валекин аз забони мо мағӯед.
Чӣ бошад абр пеши чашми Хусрав,
Ба бозӣ қатраро дарё мағӯед.

Эй ҳамнафасон, ки пеши ёред,
Ин шукр чаро намегузored?
Моро макушед чун ғарибон,
Гирам, ки шумо аз он диёред,
Ҷон хоҳам дод зери пояш,
Имрӯз маро ба ман гузored.
Гар мекушад, фидои уям,
Зинҳор бар рӯи ӯ маёред.
Бар дӯст баред ҷону ақлам,
Коло ҳама хасро супored.
Эй дидаву дил, агар бигирӣед
Шояд, ки шумо гунохкored.
Эй меҳнату ғам, саги шумоям,
К-аз ёр маро ба ёдored.
Эй тоифае, ки дардатов нест,
Ҳайҳот, ки дар кадом коред?!
Гар дар дилатон ғаме нагунҷад,
Бар синаи Хусраваш гумored.

Бӯе зи сари зулфи нигорин ба ман оред,
Як тор аз он турраи мушкин ба ман оред.
Аз чашму дилам симу гуҳар тухфа баредаш
В-аз зулфу руҳаш сунбулу насрин ба ман оред.
Махмураму ҷонам ба суи ман нигарон аст,
Он бода, ки дардод, нахустин ба ман оред.
Ҳоҳед, ки аз хок бароям паси сад сол,
Аз майкада бӯи маи рангин ба ман оред.
Ҳар гаҳ, ки ғаме гашт падид аз дилу гуфтам
Ғамро нахурад ҷуз дили ғамгин, ба ман оред,
Охир, ба ҷӣ сон аст зи хичрони ту Хусрав,
Рӯзе ба хабари ошиқи мискин ба ман оред!

Ҳеч кас аз боғи даҳр бӯи вафое надид,
Дар ҳама бустони хок меҳргӣе надид.
Ҳамсафаронро хирад бехт ба ғалбери сидк,
Дар дили вайронашон ганчи вафое надид.
Мард зи икди касон дурри муроде наёфт,
Аҳл зи нақди хасон коҳрабoе надид.
Расми қаландар хуш аст бесару по зистан,
Кори ҷаҳонро касе чун сару пое надид.
Тирагии холи хеш пеши кӣ равшан кунам,
Чун дилам аз дӯстон ҳеч сафое надид?
Беғамӣ аз коми дил ҳеч насибам надод,
Шабпарак аз офтоб ҳеч зиёе надид.
Аз ҷӣ адаб мекунад ҷарх маро, чун зи ман
Давр гуноҳе нагуфт, даҳр хатое надид?
Хост шикоят кунад дил ба ҳасисони даҳр,
Ҳиммати моро дар он ақл ризое надид.
Сурати максуди хеш дида бидидӣ, вале-к
Оинаи бахтро, ох, ки ҷое надид!
Синаи Хусрав зи ғам гунҷасифат хун гирифт,
К-аз ҷамани рӯзгор баргу навое надид.

Боз бо хеш гаҳе ҳамсуҳанаш хоҳам дид,
Ё нигоҳе ба суи хештанаш хоҳам дид.
З-они ман буд гаҳе, ваҳ, ки бар он гуна, ки буд,
Ҳам бад-ин чашм дигар бор манаш хоҳам дид.
Гӯшаи чашм ҷу дидам, дилам он ҷо монда-ст,
Ҷон ҳам ҷост, ба кунҷи даҳанаш хоҳам дид.
Он нигорам, ки дар он дам, ки бихоҳад куштан,
Ман ниҳонӣ ба руҳи ҷун суманаш хоҳам дид
Гар кушад, боре аз ин ҷавр кашидан бираҳам,
Сӯхтаи чанд, ҷунин ҳашмкунаш хоҳам дид?!
Беш аз ин сабр надорам, ба раҳаш бинишам,
Вақти охир, гар омадшуданаш хоҳам дид.

Ў агар ояду гар не, чу маро нест қарор
 Ман ҳамин шиста ба раҳ омаданаш хоҳам дид.
 Мардумон рӯ-ш бибинанду маро тоқат нест,
 Ман ҳамон зулфи шиканбаршиканаш хоҳам дид.
 Гираям диду касе гуфт, ки месўхт дилаш,
 Гар чунон аст, валекин суҳанаш хоҳам дид.
 Ё Раб, ин Хусрав аз ин чавр гаҳе хоҳад раст,
 Чанд расвошудаи марду занаш хоҳам дид?!

* * *

Бод омаду бӯе зи нигорам нарасонид,
 Пинҳон суҳане аз лаби ёрам нарасонид.
 Фарёди мани хаста расонид ба ҳар гўш,
 Фарёд, ки дар гўши нигорам нарасонид.
 Мухтоҷи малик хок шудам бар дари дахлез,
 Давлат ба саропардаи борам нарасонид.
 Афсус, ки бигзашт ба афсус ҳама умр,
 Бахт орзуи дил ба канорам нарасонид.
 Айёми ҷавонӣ ба сари зулфи бутон шуд,
 Иқбол ба сарриштаи қорам нарасонид.
 Чун булбули дай бо нафаси сард бимурдам,
 К-айём ба гулҳои баҳорам нарасонид.

Чӣ суд аз ин лофи айёри, ки сиёсат
 Сар бар шарафи кунгурадoram нарасонид.
 Гуфтам, ки хурам тиреву эмин шавам, он низ
 Он кофари девона саворам нарасонид.
 Сад шарбати хун дод ба Хусрав зи хуми шавк,
 Як чуръаи худ бахтӣ хуморам нарасонид.

* * *

Рӯзо шуд, ки зи ту бӯи вафое нарасид
 В-аз сари кӯи туам боди сабое нарасид.
 Чок шуд перахани умр ба сад навмедӣ,
 Дастӣ уммед ба домони қабое нарасид.

Дар биёбони талаб бахт парешон кардам,
 Кард пой обила умреву ба ҷое нарасид.
 Чашми густох ба наззораи рӯи ту бимонд,
 Лаби маҳрум ба бўсидани пое нарасид.
 Андар он рӯз, ки болои туам бар ҷон зад,
 Ваҳ, ки бар синаи ман тири балое нарасид!
 Тани бемори маро хоки дарат хуш бодо,
 Ки ба парҳез бимурду ба давое нарасид.
 Ҳама олам зи ҷамоли ту насибе бигирифт,
 Чӣ тавон кард, агар бахши гадое нарасид.
 Мо кӣ бошем, ки ноҳонда ба кўят биравем,
 Мағасонро гаҳе аз коса салое нарасид.
 Тоza бодо-т гулистони ҷавонӣ хар рӯз,
 Гарчи бо Хусрав аз он барги гиёе нарасид!

* * *

Дўш ногаҳ ба мани дилшуда он маҳ бирасид,
 Дил ба мақсуди худ ал-миннатуллалах бирасид.
 Боз меғуфтам афсонаи ҳичрон бо хеш,
 То бад-он лаҳза, ки болои сарам маҳ бирасид.
 Аз пай кўрии он кас, ки наёрам дидан,
 Муждаи нури басар бар ман аз он гаҳ бирасид.
 Омад он равшани чашм ба истикболаш,
 Мардуми дида равон то ба сари раҳ бирасид.
 Омад он содазанак, бар мани беҳуш зад об,
 Бар мани ташна ниғаҳ кун, ки чӣ сон ҷаҳ бирасид.
 Дил ситод аз мани бемору ба пурсиш н-омад,
 Чун хабар ёфт, ки ҷон медихам, он гаҳ бирасид.
 Мекашидам сари зулфаш зи қафо ҷониби рӯ,
 То шаби тор ба наздики саҳаргаҳ бирасид.
 Хусраво, гар расад аблаҳ ба бихиште, чӣ аҷаб,
 Аҷаб ин бин, ки бихиштӣ ба ту, аблаҳ, бирасид!

Чаман зи сабза хате бар рухи чамил кашид,
Ба боғ сарви равон комати тавил кашид.
Ба рангу бӯй биёрост гулситон худро,
Ба гӯшаҳои гулистон бунафша нил кашид.
Бутони озарӣ аз буткада бурун частанд,
Ки лолазор ба дашт оташи Халил кашид.
Баҳор дар раҳи ояндагони боғ нигар,
Ки фарши дидаи наргис ба ҳила мил кашид.
Ниҳод наргиси бечора чун ба болиш сар,
Хубоб аз оби равон шишаи далил кашид.
Давид хай зи баногӯши пилмасти саҳоб,
Шаб аз хилоли кажак бар сарои пил кашид.
Сурудгӯён булбул ба ҷоми лола шитофт,
Ғае ҳафиф гирифту ғае сақил кашид.
Бихишт чун чаману хуш касе, ки бо хубон,
Дар ин бихишт шаробе чу Салсабил кашид.
Ба май сабил кунам хуни худ, ки хубонро
Ба сӯи хеш тавонам бар ин сабил кашид.
Бурун хиром кунун, Хусраво, агар хохӣ
Қадах ба рӯи гулу сурати чамил кашид.

Мӯй аз зулфи бутон натвон кашид,
Ҳар чӣ дил з-он зулфи мушқафшон кашид.
Будаам якчанд бедармондагӣ,
Ишқи ёр ин дарди бедармон кашид.
Чон чӣ бошад, то кашам дар пеши ӯ
Тир агар бар чон кашад, натвон кашид.
Меравам дар хуни дил домонкашон,
То ғамаш дар хуни ман домон кашид.
Хонда рӯзе, ки оби чашми ман
Нолаҳои дардро унвон кашид.
Ранчу андух хост, к-аз савдои ӯ
Хусрави бесабру бесомон кашид.

Як дил ба сари кӯи ту обод наёбанд,
Як чон зи ғами зулфи ту озод наёбанд.
Азбаски гирифтори ғамат шуд ҳама дилҳо
Офок бигарданд, вале шод наёбанд.
Рӯзе, ки раӣи масту хиромон суи бозор
Дар шаҳр яке савмиа обод наёбанд.
Мекуш, ки ба таслим ниҳодам сари худ, лек
Дар куштани хубон зи касе дод наёбанд.
Гуфтӣ: «Хабарат ғах-ғае аз бод бипурсам»,
Аз хок талаб кун, хабар аз бод наёбанд.
Чон мекану аз баҳри вафо дам мазан, эй дил,
К-ин музд зи хубони паризод наёбанд.
Нохӯрда хароше зи сари тешаи хичрон
Санге ба сари турбаги Фарҳод наёбанд.
Бо бахт чӣ кардам зи паи васл, ки ҳаргиз
Мудбарсифатон ганҷ ба бунёд наёбанд.
Хусрав зи барои дили гумгашта чӣ нолӣ,
Донӣ, ки диле рафта ба фарёд наёбанд?

Эй зулфи ту доми дили донову хирадманд,
Душвор ҷаҳад дил, ки дарафтод дар он банд.
Андар дили ман буд ниҳоле зи сабури,
Бод бивазид аз туву аз бех барафканд.
Будем хирадманд, ки зад ишқи ту бар мо,
Девонагӣ оварду намондем хирадманд.
Ширин-ст дуруғи ту ҳам, арчи зи паи доғ
Ҳалво натавон хӯрд, бад-ин сон ки ту, савганд!
Эй бод, бичунбон сари он зулфу бибахшой
Бар ҳоли парешони парешоншудае чанд.
Дар орзуи як сухани талх бимурдем,
Рӯзе нашуд аз давлати он лаъл шакарханд.

Асхоби хавас чошнии ишқ чӣ донанд?

Лаззат надихад ташнаи майро шакару қанд.

Бигзор, ки берун равад аз рахнаи дил роз,

К-ин парда намондаст кунун қобили пайванд.

Ҳаргиз наравад нақши руҳат аз дили Хусрав,

З-он гуна, ки аз рони сагон доғи Худованд.

Дилбарон меҳр намоянду вафо низ кунанд,

Дил бад-он меҳр набандӣ, ки ҷафо низ кунанд.

Чанд гуянд, ки гаҳ-гаҳ ба дилаш мегузарӣ,

Ин ҳадисест, ки баҳри дили мо низ кунанд.

Оламеро макуш аз ғамза, ки туркон ба ҳаданг

Гарчи бикшанд басе сайд, раҳо низ кунанд.

Ошикон гарчи туро баҳри ҷафо бад гуянд,

Аз паи чашми бади халқ дуо низ кунанд.

Ҳаҷр мапсанд, чу донӣ, ки вакилони сипеҳр

Дӯстонро ба ҳам оранду ҷудо низ кунанд.

Мунъимон гарчи биронанд гадоро аз дар,

Ки гаҳе хочати дарвеш раво низ кунанд.

Сӯи Хусрав ниғаҳе кун ба туфайли дигарон,

К-аҳли давлат ниғаҳе сӯи гадо низ кунанд.

Оқил надихад ошики дилсӯхтаро панд,

Султон наниҳад бандаи меҳнатзадаро банд.

Эй ёри азиз, андухи дурӣ ту чӣ донӣ,

Ман донаму Яъкуби фироқи руҳи фарзанд.

Айбам макун, эй хоча, ки дар олами маънӣ

Ҷаҳл аст хирадмандиву девона хирадманд!

То ҷон бувад аз меҳри руҳаш барнаканам дил,

Гар мир ниҳад бандаму гар пир лиҳад панд.

Он фитна қадом аст, ки бунёди ҷаҳоне

Чун парда зи рухсор барафганд, барафганд.

Бар ман мафишон дасти таунат, ки ба шамшер
Аз лаъли ту дил барнаканам чун магас аз қанд.

Дар дидаи ман ҳасрати рухсори ту то кай,

Дар синаи ман оташи хичрони ту то чанд?

Ночор чу шуд бандаи фармони ту Хусрав,

Чун гардани тоат наниҳад пеши худованд?

Ман бандаи он рӯй, ки дидан нагузоранд,

Девонаи зулфе, ки кашидан нагузоранд.

Аз ташнагиам шуълазанон синаву аз дур

Шарбат бинамоянду ҷашидан нагузоранд.

Чун зистанӣ нестам, ар ҳастаму гар на,

Эй дӯст, чӣ вақт аст, ки дидан нагузоранд?

Сад дидаву дил мунтазири тири ту, хайҳот,

К-аш бо мани маҳрум расидан нагузоранд!

Гуфтам суҳане бишнаваму ҷон диҳам, акнун

Маҳрум бимирам, чу пунидан нагузорад.

Сад ҷок шуда синаву сад пора шуда дил,

Ин беҳабарон ҷома даридан нагузоранд.

Сад хори ҷафо хӯрд зи хичрони ту Хусрав,

Ох, ар гуле аз рӯи ту ҷидан нагузоранд.

Гарчи хубон зи маҳ фузун бошанд,

Пеши он моҳи ман забун бошанд.

Мардумоне, ки рӯи ту диданд,

То бибошанд, бесукун бошанд,

Гуфтамаш: «Бандаем», гуфт: «Ҳамӯш,

Ту чӣ донӣ, ки банда чун бошанд?!»

Ёр меҳмони туст, эй дида,

Мардумонро бигӯ, бурун бошанд.

Ту бурун рав зи сина, эй чон, то
 Ёру ёрони ӯ дарун бошанд.
 Эй дили хунгирифта, ишқ мабоз,
 Ки бутон ташнагони хун бошанд.
 Офиятро ба хок меҷоянд,
 Дардмандон, ки сарнагун бошанд.
 Ақл дарди сар асту з-ин маънӣ
 Орифон ошики чунун бошанд.
 Ишқбозӣ зи Хусрав омӯзанд,
 Лайлию Мачнун, ар кунун бошанд.

Дил шуд зи дасту бар мижа аз хун нишон бимонд,
 Чон рафту ёри гумшуда дар ҷои чон бимонд.
 Аз нохун арчи сина канам, кай равад бурун
 Ёре, ки дар дарунаи ҷонам ниҳон бимонд?
 Дунболи ёри рафта равон кардам оби чашм,
 Он рафта боз н-омадӯ чашмам равон бимонд.
 Меҳост дӯш узри ҷафоҳои ӯ хаёл,
 Сад тири охи нимкушам дар камон бимонд.
 Марҳам накард реши маро панди дӯстон
 В-андар дилам ҷароҳати гуфторашон бимонд.
 Эй дида, моҷарои дили хуншуда кунун
 Бо дӯстон ту гӯй, ки моро забон бимонд.
 Якчанд хар кӣ хаст бувад масту бутпараст,
 Дасти салоҳ дар таҳи ратли гарон бимонд.
 Гуфтам кунам ба тавба сабукдастие, вале-к
 Умре гузашту в-ин дили ман ҳам бар он бимонд.
 Моро видое кард дилу ақлу хар ҷӣ буд,
 Илло сари ниёз, ки бар остон бимонд.
 Хусрав зи охи гарм бар оташ ниҳод наъл,
 Бар хар замин, ки аз суми аспаш нишон бимонд.

Дил рафт ба сӯеву ҳамон сӯй, ки шуд, монд,
 Чон кард бар ӯ ҳамлаву ӯ низ бурун ронд.
 Аз кӯи ту бод омеду бар оташи дил сӯхт
 Хар номаи сабре, ки аз ин пеш дилам хонд.
 Андар дилам ин буд, ки бигзашт ҳама умр
 В-ин дида нисоре ба таҳи пой ту нафшонд.
 Об аз чигарам хӯрду барам низ ҷигар дод
 Болот-ниҳоле, ки дар обу гили мо шонд.
 Пурсанд азизону нахоҳам бари худ, з-он-к
 Кас бар ҷигари сӯхта меҳмон натавон хонд.
 Шаб ёр ба дил даршуду чон хидмати ӯ кард,
 Бастанд дари дил, хираду хуш бурун монд.
 Кардем бихил наргиси бозандаи ўро,
 Хусрав ҳама хастӣ, ки ба як дови лабаш хонд.

Рафтиям аз чашму дар дил ҳасрати рӯят бимонд,
 Баршикастию ба чашмам нақши гесӯят бимонд.
 Саргузаште бишнаваз ман, доштам рӯзе диле,
 Солҳо шуд дар фаромӯшонаи мӯят бимонд.
 Дӣ хиромон мегузаштӣ, халқи бедилмондаро
 Гиряҳо пешат равон шуд, чашмҳо сӯят бимонд.
 З-он шабе, к-ин сӯ гузаштӣ гесӯи мушқинкашон,
 То кунун мастам, ки ту бигзаштию бӯят бимонд.
 Мурдани ман бин, ки ман чун бозгаштам аз дарат,
 Колбуд боз омеду чон бар сари кӯят бимонд,
 Гарданат озод буду хуни ман дар гарданат,
 Чун ба куштан хӯ гирифтиму ҳамон хӯят бимонд.
 Рафт ҷони булҳавас то бӯсад абрӯи туро,
 Ҳам дар он бўсидани меҳроби абрӯят бимонд.
 Бу, ки боз ояд дилу ҷони гирифторам зи ту
 В-аз бадаг гуфтан забон дар коми бадгӯят бимонд.
 Ин ба гуфтан рост меояд, ки Хусрав хуш бизӣ,
 Чун зияд бечорае, к-аз дилани рӯят бимонд?

Рӯзе магар ин бастадари мо бикушоянд
В-аз лутф мани гумшударо рох намоянд?
Гар халқи чахон холи мани хаста бидонанд,
Аз айни тахайюр сари ангушт бихоянд.
Умрест, ки аз чаври фалак бо ғаму дардам,
З-ин беш магар дард ба дардам бифизоянд?
Зинҳор, ки дил дар фалаки даҳр набандӣ,
К-эшон зи чахон яксара бемехру вафоянд.
То кай дари бахти мани бечора бибанданд,
Вақт аст, ки аз рӯи тараххум бикушоянд.
Султонӣ ба тарки ғами чонон натавон гуфт,
Ин мушкили хичрони туро боз кушоянд.

Шакар пеши лабат ширин нагӯянд,
Рухатро аз гулу насрин нагӯянд.
Зи дида мекунам шукри чафоят,
Агарчи зулмо таҳсин нагӯяд.
Ман аз ғам кушта гаштам, вой, сад вой!
Гарат холи мани мискин нагӯянд.
Дилам гум гашт, ёбам гар нишонам,
Дар он гесӯи чин дар чин, нагӯянд.
Дило, гар чон ситад, хоҳиш макун, з-он-к
Ба ночизе суҳан чандин нагӯянд.
Бар ӯ ман ошикам в-ар пурсад он шӯх,
Ҳама чизаш бигӯянд, ин нагӯянд.
Хаёлаш лутфҳо карда-ст, зинҳор,
Ки бо он кофари бедин нагӯянд.
Кунад халке дуои сабри ошик,
Валекин ошиқон омин нагӯянд.
Касон, к-ин қиссаи Хусрав шуниданд,
Ҳадиси Хусраву Ширин нагӯянд.

Шуд аз ишқат дилам хуну чигар афгору чон барбод,
Кучо, ё Раб, маро ин чашми хунин бар рухат афғод?
Маро гар буд рӯзе тоқату сабре, бишуд аз дил,
Агар медоштам доноиву акле, бирафт аз ёд.
Маҷӯ ғайри харобӣ з-ин дили вайронаам дигар,
Ки он маъмура, к-аш вақте ту медидӣ, намонд обод!
Ғамат хоҳад диҳад барбод чонамро ба расвой,
Бихоҳам дод чон барбод аз ин ғам, хар чӣ бодо, бод!
Маро то кай ғами хачри ту помоли чафо дорад?
Бирас фарёди мазлуме, ки аз дасти ғамат фарёд!
Шаб асту базми ишрат боз шуд, бевахм бо маҳрам
Ба маҷлис бода гардон гашту дар соқӣ шароб афтод,
Чу шаб султон бедор аст, Хусрав, доди худ бистон,
Ки фардо рӯз хоҳад шуд, касе додат нахоҳад дод.

Кучо будӣ биё, эй сарви озод,
Ки рӯят дидаму иқбол рӯ дод.
Ба хар қониб ҳамегуфтам зи мастӣ
Кунун, к-он чашми мастат бар ман афтод.
Лабат ҳамшира шуд бо чони ширин,
Бад-он гуна ки ишқу фитна ҳамзод.
Магардон рӯзи ман, гарчи ки донӣ,
Ки буда-ст ин хароба вақте обод.
Насихаттӯ, ту дарди ман чӣ донӣ?
Ки ман побастаам, ту мурғи озод.
Ту нозук чун зи афғонам наранҷӣ,
Ки аз фарёд кӯҳ ояд ба фарёд.
Ба дил чанде чу хокистар шуд ин дил,
Ки гармохӯрдагонро хуш бувад бод.
Чу бо чон хост рафтан, боре, з-ин тан
Раҳо кун, то бимирам ҳам дар ин ёд.
Ба кӯяш хок шуд бечора Хусрав,
Фидои хоки пой он санам бод!!

* * *

Дилдор маро бахра ба чуз ғам нафиристод,
Бар дарди дили сӯхта марҳам нафиристод.
Чандин шаби ғам рафт, ки меҳмони чомолаш
Нуре ба суи зовияи ғам нафиристод.
Умрам ба сар оварду ба уммеди висолаш
Шарбат, ки ғаҳи марғ бувад, ҳам нафиристод.
Моему зи сарчӯши чигар чоми лаболаб,
К-аз коси вафо чоми дамодам нафиристод.
Дӣ нармтаре гуфт суҳан тири итобаш
Аз сина гузашт, арчи ки муҳкам нафиристод.
Лаълаш, ки ато кард ба шоҳон дурру ёкут,
Дарюзаи дарвеш мусаллам нафиристод.
Як ханда накард аз пай чондоруи бемор,
Гирианда касе низ ба мотам нафиристод.
Шодам ба чигар хӯрдани пинҳон-ш, ки боре
Ин моя зи иқболи худам кам нафиристод.

* * *

Надонам то туро дар дил чӣ афтод,
Ки доди суҳбати дерина барбод.
Бимурдам, эй зи рӯят чашми бад дур,
Кучо ин дидаи бад бар ту афтод?!
Тағофул карданат бе фитнае нест,
Фиреби мурғ бошад хоби сайёд.
Маро гирди сари он чашми бемор
Бигардон, лек қурбон кун, на озод!
Чу ёди ошикон дар дил ғам орад,
Намедорам равво, к-аз ман кунӣ ёд,
Чу завқи ишқбозӣ мешиносам.
Ман аз ту чавр хоҳам, дигарон дод.
Мусулмонон ба султон боз гӯянд,
Ки раҳ меафтад андар шахри обод.

Ту аз ман кай бурӣ, к-аз меҳрубонӣ,
Баномзад, диле дорӣ чу фӯлод.
Агар ман шод хоҳам бе ту дилро,
Мабодо ҳеч ғаҳ, ё раб, дилам шод!
Дило, вақти чафо фарёд кам кун,
Ки хангоми вафо худ нест фарёд.
Макун, Хусрав, хадиси ишқи Ширин,
Агар бо худ надорӣ санги Фарход.

* * *

Диламро дар занахдонаш раҳ афтод,
Қадам аз раҳ бурун зад, дар чаҳ афтод.
Чу дар маҳтоб мерафтӣ хиромон,
Зи рӯят тоб бар рӯи маҳ афтод.
Нахӯрдам мева аз шохӣ баландат,
Дареғо, дастӣ умрам кӯтах афтод.
Ба чуз хошоки меҳнат барнаёяд,
Сиришки чашми ман ҳар чо ғаҳ афтод.
Дилам садпора шуд дур аз даҳонат,
Чу ғунча хун дар ӯ таҳ бар таҳ афтод.
Зи ҳар нодон мапурсед оташи ишқ,
Ки ин шуъла ба чоии оғаҳ афтод.

* * *

Зулфайни ту саргашта чу боди сахарам кард,
Хоки сари кӯят чу сабо дарбадарам кард.
Ман худ зи ту девонаи мутлақ шуда будам,
Занҷири сари зулфи ту девонатарам кард.
Гуфтам: «Ба ман афган назаре!» Чашм бибастӣ,
То чашми хушат бастаи он як назарам кард.
Андар чигарам дошт ҳаёли туву ашкам
Сар то қадам олудаи хуни чигарам кард.

Бифрӯхт маро бар кафи андеша ҳаёлат,
Ман ин қадар арзам, ки ҳаёли ту қарам кард.
Осуда диле доштаму беҳабар аз ишқ,
Ногоҳ даромад ғами ту, боҳабарам кард.
Хусрав талаби васли ту мекард, ки ҳаҷрат
З-ин ҷой ҳаволат ба сарои дигарам кард.

Ҳосил агар аз зулфи ту як тор тавон кард,
Сад зоҳиди дин баста ба зуннор тавон кард.
Девор шавад зинда, вале халқ бимиранд,
Гар нақши ҷамоли ту ба девор тавон кард.
Он тез ниғаҳ қардани ту ҷониби ушшук,
Нешест, қ-аз он сад ҷигар афгор тавон кард.
Дардо, зи ту, қ-аз рашк ба ту ҳам натавон гуфт,
Чуз хеш қиро маҳрами асрор тавон кард?
Дорӣ чу ҳавас бар дилу дил пеши дари ту,
Дилҳо битавон бурдану анбор тавон кард.
Ишқи чу тӯе гарчи ки сӯзанда балоест,
Қорест, ки ҷон дар сари ин қор тавон кард.
Он дам, ки бигирӣ ғам зи ҳичрони ту бо хеш,
Мотамзадае чанд ба худ ёр тавон кард.
Бар Хусрави бечора нех андӯхи ғами хеш,
Бар мӯрча, гар кӯҳи гарон бор тавон кард.

Давлат на ба зӯр асту ба зорӣ, ҷӣ тавон кард,
Бо банда надорӣ сари ёрӣ, ҷӣ тавон кард?
Ман бар сари онам, ки кунам ҷон ба фидоят,
Оре, сари васлам чу надорӣ, ҷӣ тавон кард?
Сабр аст давои дили бечораи маҳзун,
Эй дил, чу ту бесабру қарорӣ, ҷӣ тавон кард?

Эй мардумаки дида, агар теги фироқаш
Хуни ҷигарат рехт ба зорӣ, ҷӣ тавон кард?
Бе ёди ту як лаҳза нафас меназанам ман,
Эй дӯст, гарам ёд наёӣ, ҷӣ тавон кард?
Гар бандаи бечора навозанд, тавонанд
В-ар низ биронанд ба хорӣ, ҷӣ тавон кард?
Ҷон дар сару қори ту кунад Хусрави бедил,
Лекин ту ба он сар чу надорӣ, ҷӣ тавон кард?

То ғамзаи хунрези ту қасди дили мо кард,
Бечора диламро ҳадафи тири бало кард.
Дар хоб набинад руҳи ором дигар бор,
Ҳар дил, ки тамаъ дар талаби васли шумо кард.
Чун нест диламро зи ғамат рӯи раҳой,
Дил маслиҳати хеш ба рӯи ту раҳо кард.
Чандин ҷӣ кунӣ ҷавру ҷафо бар мани мискин,
Бо ёри вафодор қасе ҷавру ҷафо кард?
Ҳаргиз ба ҷаҳон нек мабиноду набинад,
Он қас, ки маро аз ту ба ноком ҷудо кард.
Дирӯз чу ман шукри висоли ту нагуфтам,
Имрӯз маро сӯзи фироқи ту сазо кард.
Бо ҷону дили Хусрави бечораи мискин
Ҳичрони шумо боз ҷӣ гӯям, ки ҷиҳо кард!

То руҳи ту зулфи тӯро пеш кард,
Зулфи ту махро ба паси хеш кард.
Моҳи қамобеша, ки рӯят бидид,
Бешу қамӣ кард, вале беш кард.
Ҷашми ту дӣ мулки ҷаҳон баргирӣфт,
Маст шуд он ғамзаву фарвеш кард.

Дӯш даҳонат намаке мефишонд,
 Катра чакиду чигарам реш кард.
 Кард дилам пораву донӣ, кӣ кард?
 Тири ту, эй кофари бадкеш, кард.
 Чашми ту дар хоб шуд, онро бигӯй,
 Дар натавон бар саги худ пеш кард.
 Хомаи Хусрав натавонад набишт,
 Он чи ғамат бар мани дарвеш кард.

* * *

Ишк омаду дил зи дасти мо бурд,
 Тадбир зи ақли мубтало бурд.
 Айшу тарабу қарору тамкин,
 Як-як зи дилам ҷудо-ҷудо бурд.
 Ёр омаду бар ду дида бинишаст,
 Шох омаду хонаи ғало бурд.
 Моро, ки зи ғам хаёл гаштем,
 Боди сари зулфи ӯ зи ҷо бурд.
 Ҳар дил, ки ба синаи касе дид,
 Ё дар кафи ғам супурд, ё бурд.
 Селоби ғамаш даромад аз шаҳр,
 Бозори ҳазор порсо бурд.
 Дилро мебурд сели дида,
 То даст дар ӯ задам, маро бурд.
 Шаб сурати ӯ ба хоб дидам,
 Ашкам бидавиду хобро бурд.
 Ин дидаи ман, ки кӯр бодо,
 Пеши ҳама обрӯи мо бурд!
 Аз даст бирафт ҷони Хусрав,
 Ғам, ҳеч надонамаш, кучо бурд?!

* * *

З-ин пештар чунин дилаг аз сангу рӯ набуд
 В-озори дӯстон бад-ин гуна хӯ набуд.
 Пайваста одати ту чунин буд дар бадӣ,
 Ё худ ҳамеша одати хубон наку набуд.
 Он кист, к-ӯ бидид дар он рӯй як назар
 В-он гоҳ, то бизист дар он орзӯ набуд.
 Лоғар тани маро зи ғами зулф ворахон,
 Ангор, к-ат ба зулф яке тори мӯ набуд.
 Дилро фасонаи ту зи раҳ бурд в-арна ҳеч
 Девои маро сари ин гуфтугӯ набуд.
 Охир бар оби чашми манат низ дил бисӯхт,
 Гирам, ки худ маро ба дарат обрӯ набуд.
 Эй дил, сипос дор, ки гар ёр чавр кард,
 Аз бахти номусоиди ман буд, аз ӯ набуд.
 Мушкам зи зулфи ғайр чӣ овардӣ, эй сабо,
 Дар кӯи он нигор чаро хоки кӯ набуд?
 Хусрав, ба дард хӯ куну бо бедилӣ бисоз,
 Гар гӯямат, ки дил ба кучо рафт, гӯ «набуд».

* * *

То ҷаҳон буд, аз ҷаҳон ҳаргиз диле хуррам набуд,
 Хуррамай худ ҳеч гаҳ, гӯй, ки дар олам набуд.
 Ғам бурун з-андоза шуд морову дил бар ҷо намонд,
 Эй хуш, он вақте, ки дил бар ҷой буду ғам набуд!
 Гарчи кори ошиқон пайваста сомоне надошт,
 Инчунин якборагӣ ҳам абтару дарҳам набуд.
 Ғам ҳама вақту тараб як дам бувад, боре маро
 Дар тамоми умр, меандешам, он як дам набуд.
 Бо дили маҷрӯҳ рафтам дӣ ба дуккони табиб,
 Ҳуққаро чун боз кард, аз бахши ман марҳам набуд.
 Гуфтам ин ғамҳои дил берун диҳам, то ворахам,
 Дар ҳама олам бичустам, ҳеч ҷо маҳрам набуд.

Коми дил чандон набуда-ст арзи мо шуд, гӯ, бишав,
Дил, ки буда-ст, он кучо кардем, ё он ҳам набуд?
Одамӣ хушдил набошад, гарчи дар ҷаннат бувад,
Одамӣ худ кай тавонад буд, чун Одам набуд...?
Даҳр бо мардум насозад, 3-он харонро дод ганҷ,
В-арна ин мурдор дар вайронаи ӯ кам набуд.
Гар тавонӣ, Хусравро, дилро иморат кун, аз он-к
Дар ҷаҳон касро бинои обу гил маҳкам набуд.

Дй маст будаам, ки зи хешам хабар набуд,
Ман будаму ду махраму ёре дигар набуд.
Мерафт он савору дар ӯ буд чашми ман,
Мешуд зи сина ҷону дар онам назар набуд.
Сӯзи дилам бидид, зи чашмаш наме нарахт,
Он ёри хонасӯхтаро ин кадар набуд.

Девона кард ошикино бедили маро,
Ё Раб, дилам кӣ бурд, кучо шуд, магар набуд!
Хуш будаам, ки бо ту нигоҳе надоштам,
Боре зи оби дидаам он дарди сар набуд.
Душ омадию маъзарате гар накардамат,
Маъзур дор, аз он к-зи хешам хабар набуд.

Бар ман зи рӯзгор басте фитнаҳо расид,
Ишқат бало шуд, арна ба чонам хатар набуд.
Пайваста рӯзи ғамзадагон тира буд, лек
Аз рӯзгори тираи ман тиратар набуд.
Хусрав, зи баҳри айши гузашта чӣ ғам хурӣ,
Чун рафт, гӯ набуд, агар боду гар набуд.

Маро бо ту, ки шабедорие буд,
 Зи ту нозеву аз ман зорие буд,
 Набуд чои далерӣ дар ғами ишқ,
 Ки бахти хуфтаро бедорие буд.

Сабури гарчи бас девонагӣ кард,
Шабаш бо ошноён ёрие буд.
Ба шугли диданат хуш буд чонам,
Агарчи халқро бекорие буд.
Назарбозӣ маро дӣ дошт, бо он-к
Дили дармондaro душворие буд.
Чамолат оштӣ дод, он ки якчанд
Миёни чону тан безорие буд.
Чуз аз хуни дилам шарбат намехӯр
Ки чашмагро ачаб беморие буд.
Фаровон гармпурсӣ кард он ҳам,
Зи оби дида ҳам дилдорие буд.
Ғанимат дошт Хусрав иззати хеш,
Қ-аш аз таъни рақибон хорие буд.

*
*
*

На пеш аз ин мижа 3-ин гуна хунишионам буд,
Назораи ту бало шуд, ки хар замонам буд.
Ба ҷони ту, ки фуру мондай шабе аз дил,
Даме ҷӣ бошад, агар аз ту дил каронам буд.
Забон ҳадиси ту мегуфт дӯшу дил месӯхт,
Расид кор ба ҷону суҳан ҳамонам буд.
Хаёли вай расанам баста дар гӯлӯ мегашт,
Ҳанӯз дил ба суи зулфи ту кашонам буд.
Бикуш марову зи сар зинда кун ба хеш, охир,
Ба ҷони колбуде чанд зинда донам буд.
Дар он ҷаҳон ману ишқат гузоштам ба дарат
Тани хароб, ки ҳамроҳи ин ҷаҳонам буд.
Қудо шудӣ зи фироқи ту банд-бандам, лек
Зи ҷуръаҳои ту пайванди устухонам буд.
Ба бандагии ғамат ҷон фуруҳтам, нахаред,
Ки доғҳои куҳан гирд-гирди ҷонам буд.
Ба ноз гӯй, Хусрав, сабур бош ба ишқ,
Чаро набошам, чоно, агар тавонам буд?!

Бирафт он дил, ки бо сабр ошно буд,
 Чӣ меғям, маро худ дил кучо буд?
 Ҳама шаб гириям хуфтан надода-ст,
 Ки бӯи гулрухи ман бо сабо буд.
 Аз он бар гул занад фарёд булбул,
 Ки ӯ соли тамом аз гул ҷудо буд.
 Манол, эй булбул, аз бадбахтии гул,
 Ки то буда-ст хубе, бевафо буд.
 Зи мо ёдаш диҳй гаҳ-гоҳ, эй бод,
 Гузашт он вақт, к-ӯро ёди мо буд.
 Ғанимат дон висол, эй ҳамнишинам,
 Хуш он вақте ки ин давлат маро буд.
 Ту, эй зоҳид, ки андар кӯи ӯй,
 Магар кӯрӣ, ки то кай порсо буд?
 Зи дар берун марон бегонаворам,
 Ки ин бегона вақте ошно буд.
 Ғамат бас буд, бад гуфтан чӣ хочат,
 Ту ро гар куштани Хусрав ризо буд.

Вақте он буда-ст, к-он бадахд моро ёр буд
 В-ин матои дардро дар кӯи ӯ бозор буд.
 Бӯстонхо, к-андар ӯ будем хуш бо дӯстон,
 Он ҳама гулхо, ту пиндорӣ, саросар хор буд.
 Борхо бинам ба худ, он ашхо ёд оварам,
 К-ин ҳамон мургест, ё айб, к-андар он гулзор буд.
 Дӯш берун рехтам хунобаи дил пеши чашм,
 Ақтро махрам накардам, андар он айёр буд.
 Дида фардо бар ман ар хасмӣ кунад барҳак бувад,
 З-он ки мискин баҳри ман бисёр шаб бедор буд.
 То надонӣ, сокиё, к-аз май чунин беҳуд шудам,
 Доруи мастии ман он шаклу он рафтор буд.

Ман, ки гуфтам ҷошнӣ кун, не гумоне буд бад,
 Леқ максудам давои синаи афгор буд.

Гар дилам душман гирифтӣ, инчунинаш ҳам масӯз,
 К-охир ар имрӯз душман гашт, вақте ёр буд.
 Бими теғам нест, лекин ин сари камбахро
 Дӯст медорам, ки зерӣ пои ту бисёр буд.
 Шаб ҳамегаштам, асос нагрифт дар кӯят маро,
 Дард кардаш дил, ки бас нолидани ман зор буд.
 Хусраво, дил бад макун аз номуридохои даҳр,
 К-осмонро кин ҳама бо мардуми хушёр буд.

Ё Раб, ки дӯш гоиби ман хонаи кӣ буд?
 Ташиши он ҷароғ зи парвонаи кӣ буд?
 Ман маст будаам ба хароботи ошикон,
 Он нозанин ба маҷлиси мастонаи кӣ буд?
 Боре, набуд дар дилам имшаб нишони сабо,
 То он раванда боз ба вайронаи кӣ буд?
 Аз гирияти шабона сарам дард мекунад,
 Ё Раб, ки он шароб зи хумхонаи кӣ буд?
 Метофт дӯш ҷаъди ду занҷир, ваҳ ки боз
 Он офат аз пай дили девонаи кӣ буд?
 Фармон надода рӯи ту чандин, ки осмон
 Иктой офтоб зи қошонаи кӣ буд?
 Дасти мубораки ту, ки дӣ ранча шуд ба теғ,
 Он давлат аз пай сари мардонаи кӣ буд?
 Монд аз балои холи ту Хусрав ба доми зулф,
 Он мургро нигар, ҳаваси донаи кӣ буд?

Ё Раб, чӣ буд имшабу меҳмони ман кӣ буд,
 Таскини ҷони бесару сомони ман кӣ буд?
 Бедор гашт бахтаму албатта, рост шуд,
 Он ҷумла хобҳои парешони ман кӣ буд?

Шабҳо зи ҳаҷр зистам аз ҷони дигарон,
 Имшаб, ки мурда зинда шудам, ҷони ман кӣ буд?
 Ҳайрони оху нолаи ман буд, то ба субҳ,
 Боре ниғаҳ кунад, ки хайрони ман кӣ буд?
 Нағзошт оби дида, ки некӯ бибинамаш,
 Ё Раб, ки пеши дидаи гирёни ман кӣ буд?
 Беҳушиям боло шуд, агарна чу хоб кард,
 Гар бўса додамеш, ниғаҳбони ман кӣ буд?
 Жулида хоста-ст, тафаҳхус кун, эй рақиб,
 Қ-он дам, ки хуфт, паҳлӯи ҷонони ман кӣ буд?
 Ман будаам ҳарифи шаробаш тамоми рӯз,
 Шаб посбони давлати султони ман кӣ буд?
 Бадноми рӯзгор шудӣ, Хусраво, зи ишқ,
 Расвои шахру кӯй ҷунон 3-они ман кӣ буд?

Эй, ки чун ҷон рафтаӣ аз дасти мо, боз ой зуд,
 Қ-аз фироқат сӯхтаи бар оташи дил ҳамчу уд.
 Пеши рӯи худ маро биншон бар оташ ҷун сипанд,
 То бисӯзам хештанро кӯрии ҷашми ҳасуд.
 Эй, ки бурдӣ обрӯи ман, зи оҳи дил битарс,
 Ҷун маро дар ҷон задӣ оташ, машав ғофил зи зуд.
 Сурати ҷон беҳичоб он рӯз дидам зарравор,
 Қ-офтоби рӯи ӯ аз равзани дил раҳ намуд.
 Қиссаи мо бо ту аз Лайлию Мачнун даргузашт,
 Хусраву Ширин ҷӣ бошад, Вомику Азро кӣ буд?
 Ошикию риндию девонагӣ дар шахси мо
 Қиссаву афсона набвад, ростӣ, бояд шунуд.
 Ишқ аз он бологар аст, оре, ки Хусравро ба зӯр
 Гоҳи пири сар барад дар пеши хубон дар сучуд.

Як ханда бизан 3-он лаби лаъли шакаролуд,
 Бар ошиқи расво, ки руҳ аз хуни тар олуд.
 Як шаб зи барои дили ман маҳрами ман бош,
 Бишнав зи дилам чанд ҳадиси ҷигаролуд.
 Моно, ки напурсӣ ту зи ҷашмам, ки ҷӣ кардӣ,
 Дар кӯи ту, қ-аз хун ҳама девору дар олуд.
 Ҷонҳо, ки гирифтори лабат гашт, ҷӣ ронӣ!
 Парвоз маҷӯи аз магасони шакаролуд.
 Ошиқ, ки намирад зи руҳи зард, ҷӣ ҳезад,
 Ишқест дурӯгин, ки мисеро ба зар олуд.
 Шодем ҳаром, ар ба ғами рӯзи фироқат
 Ин ҷашму лабам ҳеч гаҳ аз хобу х(в) ар олуд.
 Осида ба хоки дарат инак сари Хусрав,
 3-он сандали роҳат, ки бар ин дарди сар олуд.

Гулу шукуфа ҳама ҳасту ёр нест, ҷӣ суд?
 Бути шакарлаби ман дар канор нест, ҷӣ суд?
 Баҳор омаду ҳар гул, ки бояд он ҳама ҳаст,
 Гуле, ки ман талабам дар баҳор нест, ҷӣ суд?
 Ба интизори ту он рӯи дӯстон диданд,
 Ду дидаро чу сари интизор нест, ҷӣ суд?
 Зи баҳри хӯрдани ғам гар ҳазор дил дорам,
 Аз он ҳазор якеро қарор нест, ҷӣ суд?
 Агар ҳазор вафо буд пеш аз ин, на якё,
 Дар ин замона якё аз ҳазор нест, ҷӣ суд?
 Зи дӯст муждаи максуд мерасад, декин
 Зи бахти хештанам устувор нест, ҷӣ суд?
 Агарчи бодаи уммед мекашад Хусрав,
 Зи даври ҷарх сараш беҳумор нест, ҷӣ суд?

Чӣ хуш субҳе дамид имшаб маро аз рӯи ёри худ,
Гулистони ҳаётам тоза гашт аз навбахори худ.
Бихамдиллаҳ, ки кишти бахт бар доду нашуд зоёе,
Ҳар он-ч аз дида борон рехтам бар рӯзгори худ.
Мағӯ хичрон, киёмат буд, к-он бигзашту ман бар худ
Дари фирдавс дидам боз аз рӯи нигори худ.
Шумори ғам намедонам, ки пеши дӯстон гӯям,
Ки ман чизе намегӯям зи дарди бешумори худ.
Дилу чон, к-аз пай ман ранҷо диданд дар хичрон,
Намудам ҳар дуру он рӯю кардам шармсори худ.
Маро осуда боре дида, гарчи ранҷа шуд пояш,
Ки молидам ҳама шаб дидаро бар пой ёри худ.
Чу ман бедавлате в-он ғах назар дар чун ту дилдоре,
Чӣ бахт аст ину чӣ иқбол, хайронам ба кори худ.
Ду бӯсам лутф фармудӣ, шудам ҳам дар яке беҳуш,
Раҳо кун, то зи сар гирам, ки гум кардам шумори худ.
Ман инак рафтам, он по бар сари ман ранҷа кун ғах-ғах,
Ки дар кӯи ту ҳоке мегузoram ёдгори худ.
Чӣ хоб аст ин, ки мегӯӣ ба пеши мардумон Ҳусрав,
Ту ро, ку хоб, то бинӣ аз инҳо дар канори худ.

Дидам бурун шуд аз ғамат, ғамат зи дил бурун нашуд,
Забун шудам, кӣ буд, к-ӯ зи дасти ғам забун нашуд?!
Зи ҷаври ту буге дигар даруни сина хостам,
Чу хона буд аз они ту, касе дигар дарун нашуд.
Ба ҷилвагоҳи некӯвон, ки ҳаст ҷилваӣ бало,
Касе даруни парда шуд, ки аз боло бурун нашуд.
Зи оби чашми ошиқон кучо ду дида тар кунад,
Зи шӯхии шакарлабон дили касе, ки хун нашуд.
Чӣ нолаҳо, ки кард дил, ки ёр аз они худ шавад,
Рухи нақӯ аз они худ, чӣ хилатест, чун нашуд.

Чу мурдани шудам зи ғам, чӣ чӯям аз касе дуо,
Ки аз дуои мардумон ҳаёти кас фузун нашуд.
Надонам ин ки чун зиям, ҳаёти дил чӣ сон бувад
Зи ҷодуе, ки Ҳусрав, аз дилат ба сад фусун нашуд.

Кор зи даст шуд маро, даст ба ёр дарнашуд,
Лоба намудамаш басе, ҳеч ба кор дарнашуд,
Оҳ, ки сабр чун кунад ин дили бекарори ман,
К-аз пай тангӣ андар ӯ сабру қарор дарнашуд.
Дил чу ба ҳада додамаш, к-ин руҳи зард бингарам,
Сиккаи қалб доштам, зар ба иёр дарнашуд.
Ҷон бисупурдамаш, ки то куштаи худ шуморадам,
Гарчи ки кушта шуд раҳӣ, ҳам ба шумор дарнашуд.
Эй, ки даҳони танги ту то нафасам насим зад,
Дар сари гунча баъд аз он боди баҳор дарнашуд.
Дӣ ба қарашма мешудӣ сӯи ҷаман ба сони гул,
Шӯхий гул, ки аз ҳаё боз ба хор дарнашуд.
Гашт ғубори хинги ту сурмаи чашм, ҳеч ғах
Сурма бар он намат дар ин дидаи тор дарнашуд.
Ман ба ғубор хостам дарраваму бибинамат,
Лек зи бас заифиям тан ба ғубор дарнашуд.
Ҷони манию боз, к-ӯ нозкунон бар ӯ шудӣ,
Беш даруни тан маро ҷони фиғор дарнашуд.
Бар дили ман фарас марон, з-он ки ба хонаи гадо
Шоҳ ағарчи шуд бурун, лек савор дарнашуд.
Нолаи Ҳусрав аз ғамат рафта ба гӯши осмон,
Ҳеч ғаҳе ба гӯшаг ин нолаи зор дарнашуд.

Боз моро дил ба дасти ошиқӣ бечора шуд,
Боз ақл аз хонумони хештан овора шуд.
Ин дили бечора, к-аш пайвандҳо кардам ба сабр,
Он ҳама пайвандҳояш бори дигар пора шуд.

Пора-пора гашт сар то по дили пуроташам
 В-аз барои сӯзиши ман бин чӣ оташпора шуд?
 Чашмро гуфтам, ки дар хубон мабин, нашинд ҳеч,
 То гирифтори яке мардумкушӣ хунхора шуд.
 Моҳи ман, бе ту чу шаб торик шуд, чашми раҳӣ
 В-андар ин шаб катраҳои чашми ман сайёра шуд.
 Дӣ раҳӣ дид он парирову зи сар девона гашт
 В-аз сари девонагӣ дар пеши он айёра шуд.
 Дид чун девонагии ман бизад бар сина даст,
 Сахтии дил бин, ки бистад сангу дар наззора шуд.
 То ба кӯху дашт нафтад ҳамчу Фарҳод аз ғамат,
 Чораи Хусрав бикун, к-аз дасти чу бечора шуд.

* * *

Чанд зи дур бинамат, вах, ки дилам кабоб шуд!
 Чанд зи ғусса хун хурам, вой, ки хунам об шуд!
 Шӯриши бахти ҳасти худ ханда наметзанӣ дигар,
 Чанд ханӯзат ин намак чун чигарам кабоб шуд?
 Дӣ, ки кулаҳ ниҳода каж масту хароб мешудӣ,
 Дар назари кӣ омадӣ, хонаи ман хароб шуд?
 Рахти вучуди ман ҳама ғорати фитна гашт, то
 Ҳиндуи турраи туам раҳзани хӯрду хоб шуд.
 Гар ғами хеш гӯямат, хашм кунӣ, чӣ ҳила, чун
 Қиссаи ман зи рӯзи бад дархури ин ҷавоб шуд.
 Хусрави хаста дарди худ гуфт шабе ба маҷлисе,
 Дидаи равшанон ҳама гарқа ба хуни ноб шуд.

* * *

Аз ёди ту дил чудо нахоҳад шуд
 В-аз банди ту ҷон раҳо нахоҳад шуд.
 Дилро ба ту додам, он чӣ донӣ кун,
 Чун медонам маро нахоҳад шуд.

Пайванд дил аз ту нагилаам ҳаргиз,
 Гар ҷомаи ҷон кабо нахоҳад шуд,
 Тири мижа мезанӣ, ки кас пешат
 Чун ман ҳадафи бало нахоҳад шуд.
 Ё Раб, ба кучо гурсам аз тират,
 Хар ҷо, ки равам, хато нахоҳад шуд.
 Меғӯ сухане, матарс аз ғамза,
 Маст асту бар ин гуво нахоҳад шуд.
 В-ар бўса диҳӣ, шумори он гум кун,
 Ман мешумарам, дағо нахоҳад шуд.
 Дарде дорам ба сина аз ишқат,
 К-он дард гаҳе даво нахоҳад шуд.
 Гуфти, ки ғуломи ман нашуд Хусрав,
 Ҳам хоҳад шуд, чаро нахоҳад шуд.

* * *

Марав з-ин сон, ки хар сӯ ҷомаи ҷон чок хоҳад шуд,
 Ҷаҳоне дар сари ин ғамзаи бебок хоҳад шуд.
 Худоро, з-ӯ напурсио маро сӯзӣ ба ҷои ӯ,
 Ки кушта оламе з-он наргиси бебок хоҳад шуд.
 Ту мезан ғамза то ман меҳурам хуш-хуш синони ту,
 Чӣ ғам дорад туро, гар синаи ман чок хоҳад шуд.
 Зихӣ, шодӣ, ки ӯ ояд бибинад ҳоли ман, лекин
 Ман ин шодӣ намехоҳам, ки ӯ ғамнок хоҳад шуд.
 Бисӯзам хештан аз ҷаври бахти бад, вале тарсам,
 Ки оташ сӯхта аз нанги ин хошок хоҳад шуд.
 Мабин з-ин сӯ, ки ҷонам аз ҳаёли муҳраи чашмат
 Чу гунчишки гуруснакарда дар топок хоҳад шуд.
 Хаёли хатти ту ҳамроҳи ҷонам бошад он рӯзе,
 Ки номи ман зи лавҳи зиндагонӣ хок хоҳад шуд.
 Аз он лаб талх меғӯӣ, матарс аз хандаи Хусрав,
 Ки хар заҳре, ки меояд, бар он тарёк хоҳад шуд.

* * *

Ман аз чавру чафои дилбарон девона хоҳам шуд
Зи хешу ошно аз дасти дил бегона хоҳам шуд.
Зи бас, к-афсонаи худ бо дару девор меғям,
Ба расвой миёни мардумон афсона хоҳам шуд.
Чу дидам ҳолу хатти он парирӯро, ба дил гуфтам
Гирифтор ар шавам дар доми ӯ, з-ин дона хоҳам шуд.
Моломатгӯ, ба расвой матарсон хушёрнро,
Ки ман бе пову сар дар кӯи ӯ мастона хоҳам шуд.
Ба дил гуфтам: «Чарой бевафо»? Гуфто: «Бирав Хусрав,
Гузар аз ман, ки ман дар хидмати чонона хоҳам шуд».

* * *

Чӣ пиндорӣ, ки ман аз ошиқӣ бегона хоҳам шуд,
Ба расвой агарчи дар ҷаҳон афсона хоҳам шуд.
Зи бас зебост лофи ишқбозӣ худпарастонро,
Чу бо ишқ ошно гаштам, зи худ бегона хоҳам шуд,
Гаҳе пешӣ рақибони ситамгар гирия хоҳам кард,
Гаҳе дар роҳи мургони хабаркаш дона хоҳам шуд,
Ало, эй боди шабирӣ, ба гулбарги баноғӯшаш,
Мачунбон зулфи занҷирӣ, ки ман девона хоҳам шуд.
Расид он одамикуш бозу омад дар назар, донам
Ба пойи дигарон имрӯз ман дар хона хоҳам шуд.
Нигоро, маст бигаштӣ ба кӯи зоҳидон рӯзе,
Бурун шуд сӯфӣ аз масҷид, ки дар майхона хоҳам шуд.
Бидидам зухдро боре, надидам лаззате чандон,
Кунун хуш-хуш ба саффи ошиқон мастона хоҳам шуд.
Магар лаъли лабат бўсам, чу май дар сина ҷо созам,
Магар ҷаъди тарат гирам, чу мӯ дар шона хоҳам шуд.
Чу оташ мезанӣ дар ман, сипанди рӯи ту гардам,
Чу шамъи ҷон шудӣ, гирди сарат парвона хоҳам шуд.
Хаёл аз ҷашми ман мегашт чун мекид сӯи дил,
Ки дилгир аст он хона, дар он вайрона хоҳам шуд.
Кафан дар остину теғ дар даст аст Хусравро,
Гар акнун бар сари кӯяш равам, мардона хоҳам шуд.

* * *

Зи ораз турра боло кун, ки кори халқ дарҳам шуд,
Алам баркаш, ки бар хубон-т султонӣ мусаллам шуд.
Фикандӣ бурқаъ аз рӯю зи Яъқубон бишуд дида,
Гузаштӣ бар сари бозору хусни Юсуфон кам шуд.
Дилам мехостӣ пора, афокаллох чунон дидӣ,
Маро мехостӣ расво, бихамдуллаҳ, ки он ҳам шуд.
Кӣ донад, хоки ман дур аз сари кӯят кучо афтад,
Хуш он сарҳо, ки дар роҳи ту хоки наъли адҳам шуд.
Туро додам дилу тан холрову ҷон ду чапматро
Ману ишқат кунун, к-аз сӯи хешон сина бегам шуд.
Гиребон гири, эй зоҳид, чӣ фармой рақибонро,
К-аз ӯ дар аҳди хуснаш домани суҳбат фароҳам шуд.
Бурун афтод чун номаҳрамон аз пардаи дил ҷон,
Аз он гаҳ, к-андар ин парда хаёли дӯст маҳрам шуд.
Инонаш гиру мағзор, эй рақиб, аз хона берунаш,
Ки аз дамҳои сарди ошиқон дар тобу дарҳам шуд.
Забон гар тешаи Фарҳод гардад пандгӯёнро,
Чӣ ғам, чун дар дили Хусрав бинои дӯст муҳкам шуд!

* * *

Сухан мегуфтам аз лабҳо-ш, дар комам забон гум шуд,
Гирифтам ногаҳон номаш, ҳадисам дар даҳон гум шуд.
Дили гумгаштаро дар ҳар ҳамаи зулфаш ҳамечустам,
Ки ногаҳ ҷашми бадхӯяш суи ҷон рафту ҷон гум шуд.
Ниҳоданд аҳли тоат дасту пой зухдро, лекин
Чу диданд он карашма, дасту пой ҳамгинон гум шуд.
Чӣ ҷои таъна, гар дар хона н-орам ёд дар кӯе,
Ки дар ҳар зарраи кӯяш ҳазорон хонумон гум шуд.
Ман андар ишқ хоҳам мурд, кай ҷон мебарад ҳар кас
Аз он водӣ, ки дар вай сад ҳазорон қорвон гум шуд.
Дари мақсуд бар ушшоки мискин боз кай гардад?
Чу дар хоки дари хубон калиди бахташон гум шуд.

Қадам то кай дарег, охир, кунун аз холи мискинон,
Ки ошиқ хок гашту чонач андар хокдон гум шуд.
Маро гўянд бадгўён ҷаҳон хур, ғам махур чандин,
Чу Ҳусрав гум шуд андар худ, ҳисоби он ҷаҳон гум шуд.

Он дўст, ки буд, бар қарон шуд
В-он сабр, ки доштам, ниҳон шуд.
Мо худ бахузур мурда будем,
Хоса, ки фиروق дар миён шуд.
Афсӯс, ки шодие надидем
В-ин умри азиз ройгон шуд.
Аз дўст наёфтем коме,
Душман ба дуруғ бадгумон шуд.
Гуфтам, ки асир гардӣ, эй дил,
Дидӣ, ки ба оқибат ҳамон шуд.
Дил бар дигаре ниҳам, валекин
Ошиқ ба ситам наметавон шуд.
Дӣ дилбари ман савора мерафт,
Ашқам бидавиду ҳаминашон шуд.
Мутриб ғазале зи шавқ бархонд,
Ҳуноба зи ҷашми ман равон шуд.
Аз гиряи ман рақиби бадхўй,
Бо он ҳама хашм меҳрубон шуд.
Азбаски илоҷи дарди ман қард,
Бечора табиб нотаваон шуд.
Ҳусрав, яке ҷон-ст, чанд тарсӣ,
Гирам ҳама халқ якзабон шуд.

Бар н-омад охе аз дилам, зулфат парешон аз чӣ шуд?
Пешат накардам гиряе, лабхот хандон аз чӣ шуд.
Тире задио нангарӣ, гирам, ки ман надҳам бурун,
Ҳам худ биғӯ, к-охир маро сад рахна дар ҷон аз чӣ шуд?

Бе ман набудӣ як замон, акнун наёӣ сӯи ман,
К-он ошно буд ончунон, бегона з-ин сон аз чӣ шуд?
Равшан шуд андар шаҳру кӯ ин сӯзиши пинҳони ман
Дур аст боре шамъи дил, парвона бирён аз чӣ шуд?
Хобам, на, аз муҳри лабат бинам парешон хобхо,
Боде зи ту н-омад барам, хобам парешон аз чӣ шуд?
Аз доғи Ҳусрав дар ҷигар халке кучо дорад хабар,
Ошиқ шиносад, к-ин ҷунин бемору ҳайрон аз чӣ шуд?

Сол нав асту ишқ нав, ишрати ёри ман чӣ шуд?
Бин, ки зи зорию фиғон шахси низори ман чӣ шуд?
Гар фалаки ситезагар, меҳрнамои кинагар,
Баст ба кини ман камар, меҳрнигори ман чӣ шуд?
Гар тани ман зи ҳашми ту хастаи тири ғамза шуд,
Бод фидо-ш, гӯ барад, ҷони нигори ман чӣ шуд?
Охи ман ар зи беҳудӣ менарасад ба гӯши ӯ,
То ҳабараш кунад зи ман нолаи зори ман чӣ шуд?
Ғам руҳи ҷун зари маро суд бар остони ӯ
Гир, ки хок шуд зарам, санги иёри ман чӣ шуд?
Ҳусраваму чу тўтиён дар ҳаваси шакарлабон,
То шақаре ба ман диҳад, хандаи ёри ман чӣ шуд?

Шаббе, эй бод, сӯи он руҳи гулгун нахоҳӣ шуд,
Ба кӯи он фиребангези пурафсун нахоҳӣ шуд.
Маро боре баромад ҷон зи бедорию танхой,
Бад-он бадгӯ, ки хоҳӣ шуд, ҳам акнун нахоҳӣ шуд,
Расид он нозанин инак, ало, эй сабри тарсондил,
Ситоде кардай некӯ, агар берун нахоҳӣ шуд,
Ман имшаб фурсате дорам, ки сераш бингарам, лекин
Ҳам андар дидани аввал, дило, гар хун нахоҳӣ шуд.

Балои ҷон-ст он занҷири ҷаъд, эй ошиқи мискин,
 Чӣ мебинӣ дар ӯ, яъне ки ту Маҷнун нахоҳӣ шуд.
 Нигоро, з-оби чашми ман, дилат гашта-сту медонам,
 Гар аз бахти бади ман боз дигаргун нахоҳӣ шуд.
 Ҳам аз унвони хунолуда берун бар ҳадиси ман,
 Агар дар номаи ман бар сари мазмун нахоҳӣ шуд.
 Дилу дин беҳуда бар бӯи зулфат мекунам зоеъ,
 Аз они хеш Хусравро ту кофар чун нахоҳӣ шуд?

Бар оби рухат як гули сероб наёяд,
 Он-ч аз лабат ояд, зи маи ноб наёяд.
 Донам, ки лабат банданавоз аст, валекин
 Он бех, ки магас бар сари чуллуб наёяд.
 Маъзури, агар нест дилатро асари меҳр,
 К-ин муъҷизи Исост, ки қассоб наёяд.
 Номаданатро гила аз бахт кунам, з-он-к
 Дар кулбаи дарвеш чу маҳтоб наёяд.
 Шабҳо мани девонаву ёре ду-се ҳамдам,
 Ман ноламу ёрони маро хоб наёяд.
 Аз дил накушояд гираҳи гириям, оре,
 Могам чу бувад сахт, ба чашм об наёяд.
 Мо баҳри салоҳе руҳи соқӣ нагузорам,
 К-онро, ки буге хаст, ба меҳроб наёяд.
 Чун айш бувад, он ки гаҳе бар дили Хусрав,
 Аз дасти ту тире ду-се партоб наёяд.

Як рӯз ба умре зи манат ёд наёяд,
 Як шаб раҳӣ аз кӯи ғамат шод наёяд.
 Аз бӯи туам сӯхта шуд, ваҳ, дилам, охир,
 Камтар шавад ин шуъла, агар бод наёяд.

Ё Раб, ки маи хушдилият бод гуворо,
 Ҳарчанд ки аз мо-т гаҳе ёд наёяд.
 Фардо-ш махонед ба болини манаш, з-он-к
 Ширин ба сари турбаги Фарход наёяд.
 Ҷонам, ки ба вайронаи ғам монд, махонед,
 К-ин мурғи хароб аст, дар обод наёяд,
 Душвор набошад в-агарам бандагии дил,
 Осон касе аз ҷони худ озод наёяд.
 Наврӯз дарояд зи барои ҳама мурғон,
 Булбул зи паи рафтани сайёд наёяд.
 Девона бигардам ман аз ин кӯй бад-он кӯй,
 Девонаваш он турки паризод наёяд.
 Хусрав бикунад нолаи Фарход, шабе нест,
 К-аз нолаи ӯ кӯҳ ба фарёд наёяд.

Танҳо ғами дил гуфтан бо ёр чӣ хуб ояд,
 Сар дар қадамаш бурдан ҳар бор чӣ хуб ояд,
 Ҷонон чу диҳад фармон дар куштани муштоқон,
 Пеши назараш рафтан бар дор чӣ хуб ояд.
 Месӯзаму мегардам гирди сари шамъи худ,
 Раккосии парвона бар нор чӣ хуб ояд.
 Ҳам бори чафо бурдам, ҳам ҷоми вафо хӯрдм,
 Ин кор, ки ман кардам, аз ёр чӣ хуб ояд.
 Он рӯз, ки ҷон бидҳам дар ҳасрати побӯсаш,
 Бар хоки ман он бутро рафтор чӣ хуб ояд.
 Рӯзе, ки пас аз умре шаб рӯз кунад бо ман,
 Шаб то ба сахар пешаш гуфтор чӣ хуб ояд.
 Ман худ бикӯшам худро аз дасти ғамаш, лекин
 Ё Раб, ки ҳам аз дасташ ин кор чӣ хуб ояд.
 Чун пеши бутон зохид тасбеҳгусил гардад,
 Аз риштаи тасбеҳаш зуннор чӣ хуб ояд.
 Чун дӯст кунад бар ҷон даъвии худовандӣ,
 Дар бандагӣ аз Хусрав икром чӣ хуб ояд.

Маро хар шаб зи дида хуни дил ғалтон фуруд ояд,
 Чӣ пиндорӣ, шароби ошиқӣ осон фуруд ояд?
 Дилу ақл он ғае ишк, ин куҷо бошад раво охир,
 Ки мургӣ Каъба дар бутхонаи вайрон фуруд ояд.
 Саҳаргах хушк дидӣ з-охи ман, эй мургӣ бустонхо,
 Шабонгах бош, то аз чашми ман бар он фуруд ояд.
 Инонгирӣ накард он бевафо як рах маро рӯзе,
 Ки дар вайронаи бечорагон меҳмон фуруд ояд.
 Ғае чавлони ӯ дар чон, ғае майдони ӯ дар дил,
 Ғуломи он саворам ман, ки андар чон фуруд ояд.
 Намеёбам чу хори по-ш боре бошамаш дар рах,
 Магар дар фарқи ман гарде аз он чавлон фуруд ояд.
 Намак борад ба хар сӯ, к-он чигаргӯша равад в-он ғах
 Хама бар чони сӯзону дили бирён фуруд ояд.
 Бад-ин сон, к-аз баландӣ гуфти Хусрав рафт бар гардун,
 Чӣ бошад як суҳан, гар дар дили чонон фуруд ояд!

Шаҳнаи ғам дуаспа меояд,
 Сабр наздики ман намеояд.
 Рӯзгорам ба чашм меояд
 В-осмонам чу сурма месояд.
 Рафт рӯзе, ки бо ту хуш будам,
 Харгиз он рӯзи рафта мен-ояд.
 Лаб чӣ хой барои куштани ман,
 Худ фалак пушти даст мехояд.
 З-он лаб осоише бидех дилро,
 Гар чунин баста ҳеҷ нақшояд.
 Хусрават чун ба ишк шуд банда,
 Хонияш гар ғуломи худ, шояд.

Сабо мечунбаду он масти моро хоб меояд,
 Ки аз дамҳои сарди ман ҷаҳон бетоб меояд.
 Аз он маҳтоби чонафрӯз, к-он шаб буд меҳмонам,
 Ҷаҳон тира-ст бар ман, чун шаби маҳтоб меояд.
 Ман ин ҷо зор месӯзам ба торикиву танҳой,
 Вах, эй ҳамсои ғофил, туро чун хоб меояд?
 Ғами Лайлӣ чуз аз чон даст шустан менафармояд,
 На беҳуда-ст, к-андар чашми Мачнун хоб меояд.
 Гиребонам магир, эй мухтасиб, чун майпарастам ман,
 К-аз ин домони тар бӯи шароби ноб меояд.
 Набинӣ доман, эй зоҳид, нагӯй, талхам, эй воиз,
 Ки он дурдиқаши дерина дар меҳроб меояд.
 Хиромидан ниғаҳ кун он бихиштеро, ки пиндорӣ
 Зи ҷӯи анғубин солест, к-аз ҷуллоб меояд.
 Фуру пӯшид ҷонхоро, ки он бемехр мебинад,
 Ниғаҳ доред дилхоро, ки он қуллоб меояд.
 Хама ноз асту шӯхию карашма Хусраво, дил нех,
 Ки баҳри куштанаг бо ин хама асбоб меояд.

Маро боз он тариқи соқии худ ёд меояд,
 Ғами дерина бозам бар дили ношод меояд.
 Аз ин сӯ бахтам аз баҳри муборакбод меояд.
 В-аз он сӯ бахтам аз баҳри муборакбод меояд.
 Бисӯз, эй ошиқи хаста, ки он бемехр мебинад,
 Бинол, эй булбули мискин, ки он сайёд меояд.
 Фуру хӯрдан намеёрам ғигони зори худ пешаш,
 Ки саг чун дуздиро дарёфт, дар фарёд меояд.
 Бирав, эй хоб, ёри ман най, зеро ки боз имшаб
 Сари зулфи парешони касеам ёд меояд.
 Зи бӯяш мекушад бодам, равокам кӯр кун боре,
 Ман он равзан намехोҳам, к-аз он сӯ бод меояд.

Фаромӯшам намегардад сари зулфи чу шамшодаш,
 Ки бӯи ғойби хешам аз он шамшод меояд.
 Харобам карда буду рафта фарёд, эй мусулмонон,
 Ки боз он ёри бадхӯям бар он бунёд меояд.
 Чунонаг дӯст медорам, ки ғайрат мебарад чонам,
 Зи ту бар дигаре гар худ ҳама бедод меояд.
 Бар ин сон к-андар озод аст сарв аз бандагӣ-г охир,
 Чаро ин бар забони савсани озод меояд?
 Чигарсӯз аст, машнав, чони ман, афсонаи Хусрав,
 К-аз ӯ бӯи дили шӯридаи Фарҳод меояд.

Дили маро чу зи рӯи ту ёд меояд,
 Ҳазор шодии дар дил зиёд меояд.
 Ту ёди хеш фаромӯш кардай аз хусн,
 Кучо-т аз мани саргашта ёд меояд.
 Ғами ту дар дилам оташ ниҳод в-аз лаълат
 Сад оташи дигар андар ниҳод меояд.
 Биханд гунчасифат аз сари кушод даме,
 Ки гунҷаҳои чаманро кушод меояд.
 Саводи Чин шуда зулфайни ту, ки хар сахарам
 Насим мушкфишон з-ин савод меояд.
 Зи рашки наргиси чашмат, ки шуд чароғи чаман,
 Ба чашми наргис хар рӯз бомдод меояд.
 Муроди синаи Хусрав туию рӯи туро
 Ҳар он сифтат, ки кунам, бар мурод меояд.

Дил боз ба чӯш омад, чонони кӣ меояд?
 Бемор ба хуш омад, дармони кӣ меояд?
 Эй турк, бигӯ, охир, баҳри дили мискине,
 К-аз сӯи ту бар чонам пайкони кӣ меояд?

Дар чони касон хар сӯ, сад қалби равон аз пас,
 Бо чӯши ҷаҳон лашкар султони кӣ меояд?
 Эй дил, ту намегуфӣ, к-инак зи пай мурдан
 Асбоб мухайё кун, он чони кӣ меояд?
 Худ номаи хеш овард в-аз баҳри қасоси ман
 Сар хоки раҳи қосид, фармони кӣ меояд?
 Сели мижаро раҳна анбошта шуд, ё Раб,
 К-ин гард ба чашми ман тозони кӣ меояд?
 Хусрав ба раҳаш боре бирён шуду қурбон шуд,
 То боз бибин, к-он маҳ меҳмони кӣ меояд?

Гарчи дар куштани ушшоқ забун меояд,
 Боре, он шакл бибинед, ки чун меояд.
 Эй сабо, хоки раҳаш ору биандоз ба чашм,
 Ки балохо ҳама з-ин раҳна бурун меояд.
 Гар кунам гиря зи дилмондагӣ, аз ту, эй дӯст,
 К-ин шикоят ҳама аз баҳти нагун меояд.
 Дили сайёд кучо сӯзад, агар нола кунад
 Мурғи бечора, ки дар дом забун меояд.
 Омадӣ бозу ба наззора бурун омад дил,
 Лаҳзае бош, ки чон низ бурун меояд.
 Хушам аз гиряи худ, гарчӣ ҳама хуни дил аст,
 З-он, ки бӯи ту зи хар қатраи хун меояд.
 То шабам чун гузарад, вой, ки бозам дар дил,
 Ёди он силсилаи ғолиягун моеяд.
 Ҳазар аз фитнаи чашмаш, ки зи шӯхӣ худро,
 Маст месозаду бо сеҳру фусун меояд.
 Хусравро, чун суҳан аввал нашонидӣ, ночор
 Бикаш аз дӯст балое, ки кунун меояд.

Надонам, то чӣ бод аст ин, ки аз гулзор меояд,
 К-аз ӯ бӯи хуши гесӯи он дилдор меояд.
 Биё, сокию пеш аз мурданама май дех, ки чон аз тан
 Ба истикбол хоҳад шуд, ки бӯи ёр меояд.
 Магар бедор шуд бахтам, ки он рӯзе, ки дар хобам
 Набуд уммед, пеши дидаи бедор меояд.
 Зи бода хунбаҳои хеш менӯшам, ки боз аз вай,
 Маро дар сина ғамҳои куҳан дар кор меояд.
 Бало гар ба сарам ояд, биё ман з-он наметарсам,
 Бало ин аст, к-ӯ андар дилам бисёр меояд.
 Чу ту бо дигаронӣ мурдан осон шуд маро, зеро
 Ба чони дигаронам зистан душвор меояд.
 Ба ёди пой аз мижгон ҳамерӯбад раҳат Хусрав,
 Надорад огаҳӣ аз дида, худ бар хор меояд.

Зи ман дар ҳаҷри ӯ хар шаб фиғону зор меояд,
 Хуш он чашме, ки хар рӯзе бар он рухсор меояд.
 Агар аз дидани рӯиш бимирам, нест душворе,
 Вале рӯиш нахоҳам дид, аз он душвор меояд.
 Ба бозӣ сӯи ман омад, зи шӯхӣ дил зи ман бистад,
 Бад-ӯ гуфтам: «Чӣ хоҳӣ кард»? Гуфто: «Кор меояд».
 Чу рафтаам бар дараи бисёр, дарбон гуфт, к-ин мискин
 Гирифтор аст, донам, к-ин тараф бисёр меояд.
 Сахаргоҳон шунид афғони ман ҳамсоя гуфт: «Он сӯ
 Кӣ хоҳад буд, ё Раб, к-ин фиғону зор меояд?»
 Кучой, эй ки таъни бедилон кардӣ, кунун дилро
 Ниғаҳ дор, ар тавонӣ, к-он ки он айёр меояд.
 Ракибо, як иноят кун, хиромидан мадеҳ ўро,
 Ки бар ман ҳар чӣ меояд, аз он рафтор меояд.
 Сафои соидаш дидӣ, кафи дасташ нигар, гӯй,
 Ки гул чида-ст, бар каф карда аз гулзор меояд.

Туро мегуфт дӣ хар кас, чу рафтаам аз дараг бе худ,
 Ки ин сӯфӣ магар аз хонаи ҳаммор меояд.
 Нишастӣ дар дилу гӯй, ки дил бори гарон кардӣ
 Намедонӣ, ки охир бар дили ман бор меояд.
 Макун бозӣ, ки ту дар банди безорӣ шудӣ, Хусрав,
 Касе осон зи чони хештан безор меояд?!
 * * *

Зимистон меравад, айёми гулҳо пеш меояд,
 Зи боди субҳ моро бӯи он бадкеш меояд.
 Сабо мечунбаду бозам парешон мекунад аз сар
 Диле бадбахт, агар вақте ба холи хеш меояд.
 Расид айёми гул в-он шӯх хоҳад рафт дар бустон,
 Аз он рӯзе, ки метарсидам, инак пеш меояд.
 Сари девонагиро мужда дех, эй санги бадномӣ,
 Ки боз он фитна баҳри акли дурандеш меояд.
 Чӣ ғам медорадат, бихром хуш-хуш, чони ман, чандон
 Раҳо кун, то намак бар синаҳои реш меояд.
 Ба чон зан тир, не бар дида, то ин як дами боқӣ
 Кунам наззорае, к-он аз кадомин кеш меояд.
 Аз ин хирман намонда коҳбарге, мағрӣ, эй дида,
 Ки беш аст оташам, ҳарчанд борон беш меояд.
 Макун нозе, ки мехонад зи баҳри тирборонат
 Дар он ҳазрат кучо ёди дили дарвеш меояд?
 Наёрам бурд номи лаб, ба дуддӣ ғамза зан гаҳ-гаҳ,
 Ки Хусрав не зи баҳри нӯш, баҳри неш меояд.

Рӯзе агар он моҳ ба меҳмони ман ояд,
 Даврони фалак дар таҳи фармони ман меояд.
 Девона диле доштам, овора шуд аз ман,
 Кай боз дар ин синаи вайрони ман ояд.
 Хар субҳдам аз гиря шавад хуни дилам об,
 К-аз бод насими гули хандони ман ояд.

Ман донаму ман чошнии дарди ту, чоно,
 Хошо, ки табиб аз паи дармони ман ояд.
 Чонам ту ситон в-арна зи ман боз ситонанд,
 Рӯзе, ки ачал дар талаби чони ман ояд.
 Дар кӯи ту н-оям, ки парешон шавадам дил
 Гар чашми ту бар холи парешони ман ояд.
 Донӣ, ки чихо мегузарад бар дили Хусрав,
 Дар гӯши ту гар нолаи пинҳони ман ояд.

* * *

Муддате шуд, ки ёр мен-ояд
 В-он бути гулузор мен-ояд.
 Чони худро шикори ӯ кардам,
 Рағбаташ бар шикор мен-ояд.
 Бешуморанд баски ёронаш,
 Банда худ дар шумор мен-ояд.
 То баровард гард аз дилхо,
 З-ӯ диле бегубор мен-ояд.
 Рӯзгоре, ки пешам омад, з-ӯ
 Беш он рӯзгор мен-ояд.
 Орзуям канори ўст, чӣ суд,
 Дигаре дар канор мен-ояд.
 Дили ман, к-аз қарори хеш бирафт,
 Дер шуд, барқарор мен-ояд.
 Нест он шаб, ки бар дил аз мижгон-ш,
 Сафи кин бар қатор мен-ояд.
 Нест рӯзе, ки баҳри ғорати ман
 З-оби чашмам савор мен-ояд.
 Мақун, эй дўст, зикри сабр ба ишқ,
 Ки маро устувор мен-ояд.
 Хусраво, гирди ишқ мегардӣ,
 Магарат чон ба кор мен-ояд?!

* * *

Аз шефтагон чун ман сарбоз бурун н-ояд,
 Аз симбарон чун ту танноз бурун н-ояд.
 Як бор туро дидам чони шуда боз омад,
 Аз дида машав як сӯ, то боз бурун н-ояд.
 Ту холи дилам пурсӣ ман дар руҳи ту хайрон
 Хоҳам, ки суҳан гӯям овоз бурун н-ояд.
 Гуфтӣ ки шудӣ расво, сахл аст ба як бўса
 Барбанд даҳонамро, то роз бурун н-ояд.
 Худ кист, намедонӣ, он шӯх, ки пайваста
 Дар сина дарун бошад, аз ноз бурун н-ояд.
 Девои хубонро айёр нагирад кас
 То дар қадами аввал ҷонбоз бурун н-ояд.
 Азбаски фаровон зад дастони ғамаш Хусрав,
 Нола ҳам аз ӯ з-ин пас носоз бурун н-ояд.

* * *

Сахаргоҳон, ки бод аз сӯи гул анбарфишон ояд,
 Чу гул чома дарам, к-онам зи гул бўи нишон ояд.
 Нигоро, дида дар раҳ мондаам в-ин орзу дар дил,
 Ки, ё Раб, нозанин ёре чу ту бар ман чӣ сон ояд?
 Ҳазар кун аз дами сарди гирифтрон, мабод он дам,
 Қ-аз ин сон тундбод бар чунон сарви равон ояд.
 Ғамат хар шаб расад дар куштanam в-он гаҳ амон ёбам,
 Ки аз баҳри шафоатро ҳаёлат дар миён ояд.
 Бад-ин сон чун зияд ошиқ, ки аз баҳри хароши он
 Забон ханҷар шавад дар дил, чу номат бар забон ояд.
 Мақуш чандин мусулмонро, ки ҷоне монда дар қолаб,
 На он мургест ҷон, к-ӯ боз сӯи ошён ояд.
 Ба расми бандагӣ бипзир Хусравро, чӣ кам гардад,
 Ба силки бандагонат гар ғулуме ройгон ояд?

Шамъи ман агар як шаб аз хона бурун ояд,
Аз ҳар тарафе сад ҷон парвона бурун ояд.
Сад ҷома қабо гардад аз ҳар тарафе, чун ӯ
Каж карда кулоҳ аз сар, мастона бурун ояд.
Ман беҳабару тифлон санге ба каф аз ҳар сӯ
Шиста ба камин, то кай девона бурун ояд.
Фарёд, ки аз ёре умре ба чафо бошам,
Чун гоҳи вафо бошад, бегона бурун ояд.
Ҳар рӯз барӣ ҷӯям аз бахт, муҳол аст ин
Хӯша зи пай шаш моҳ аз дона бурун ояд.
Гар вачҳи қарори ман хаст аз руҳи ту мурдан,
Ваҳ, к-аз хати ту ногаҳ парвона бурун ояд.
Дар куштани худ ёрам, ман аз ту ҷӣ ғам дорам,
Гар ҷон зи пай Хусрав хасмона бурун ояд.

Ба гулгашти чаман чун гулситони ман бурун ояд,
Ба ҳамроҳии ӯ ашқи равони ман бурун ояд.
Фигони ман бурун ояд, чу гирам номи ӯ, тарсам,
Ки ногаҳ ҷони ман ҳам бо фигони ман бурун ояд.
Чу дар маҳшар ба ҳам оранд хоки ҳар кас аз ҳар ҷо,
Маро бас, к-аз сари кӯяш нишони ман бурун ояд.
Фусуни хоббандии ман аст ин то сахар, гӯй,
Ҳадиси ӯ, ки шабҳо аз забони ман бурун ояд.
Маро гӯянд дар дил кист, он к-ат мекушад чандин,
Хаёлат ошкоро аз ниҳони ман бурун ояд.
Чунонам сӯхт хичронат, ки чун гул дур фуру резам,
Ханӯз он дуди дард аз устухони ман бурун ояд.
Бурун о аз дилам, ҷоно ва ё наздики хешам хон,
Ки наздик аст аз дурӣ, ки ҷони ман бурун ояд.
Зи баҳри фол агар Хусрав китоби ишқ бикшояд,
Зи аввалсафҳаи ғам достони ман бурун ояд.

Бе рӯи дилафрӯзат умрам ба ҷӣ кор ояд,
Бе лаъли ҷаҳонсӯзат ҷон дар ҷӣ шумор ояд?
Шуд киштии сабри ман дар баҳри хавоят гарк,
Ҳайхот, ки он киштӣ рӯзе ба канор ояд.
Ҳам бӯи баҳор ояд аз ҷини сари зулфат,
Дар боғ саҳаргоҳон чун боди баҳор ояд.
Он даҳза, ки ту бурқаъ аз чехра барандозӣ,
Дар дидаи муштокон гул рост чу хор ояд.
Рӯзе, ки набошам ман, аз хоки мани ғамгин
Бошад varaқаш хунин ҳар гул, ки ба бор ояд.
Бар ҷону дили Хусрав ҳар лаҳза манех боре,
К-ин ошиқи мискин ҳам рӯзест ба кор ояд.

Ба ҷӣ кор оядам он дил, ки на дар кори ту ояд,
Гул дар он дида ҳазорон, ки на бар хори ту ояд.
Он ҷӣ ман дидам аз он ғамзаи бе меҳри ту, ё Раб,
Пеши он наргиси хунрези чигархори ту ояд.
Нест афеус, агар чарх бисӯзад ҳама дилҳо,
Бо таби сӯхтан аст он ҷи на дар кори ту ояд.
Нест ғам, гар ба шиканче равадам ҷон ба хиромат,
К-ин маломат ба сари турраи таррори ту ояд.
Кушт бемории шабҳо-м, сазо ин бувад онро,
Ки ба сони мани бадрӯз гирифтори ту ояд.
Гиряҳо дар таҳи девори ту резам, ки гар афтад,
Бар ман афтад, ки на ғайре таҳи девори ту ояд.
Миннати сангзанон бар сару бар дидаи ошиқ,
Бо ҷунон кавкаба гар бар сари бозори ту ояд.
Ҷон, ки бигрехт зи талҳии фироқи ту, маронаш,
Ки ба дарюзаи лабҳои шакарбори ту ояд.
Ҷонхарош аст суҳанҳои харошандаи Хусрав,
Мо нахоҳем, ки ин мурғ ба гулзори ту ояд.

Сари зулфи ту ёриро нашоёд,
Ки душман дўстдориро нашоёд.
Агар зулфи ту орад тоби бозӣ,
Вале боди бахорино нашоёд.
Ба ҷон қандан раҳо кун нимқушта,
Ки ин тан захмгорино нашоёд.
Харобам кард чашмат, рост гуфтанд,
Ки турки маст зорино нашоёд.
Дило, худро ба чашми ӯ мадеҳ, з-он-к
Мақоми устуворино нашоёд.
Ҳарифаш будаам, шаб, мағрий, эй чашм,
Ки ин шарбат хуморино нашоёд.
Марон аз дарға(х), Хусрав бандаи туст,
Азизаш кун, ки хорино нашоёд.

Дилат хар лаҳза мегардад, кучо рӯи вафо рӯяд,
Ғалат худ мекунам, дар санги ғалтон кай гиё рӯяд?
Зи бас дилхо, ки дар кӯяш фуру шуд, хар замон он ҷо
Ҳама борони хун борад, ҳама мардумгӣ рӯяд.
Дилат санг асту ман аз ту забони гандумин хоҳам,
Чӣ гуна хӯшай гандум зи рӯи осӣ рӯяд?
Баноғӯши бунафша саркаш аст аз нолиши сабза,
Ки то он сабза дар зерӣ баногӯшаш чаро рӯяд?
Басе дидам, ки гулҳои музайян рӯяд аз бустон,
Надонам бўстоне, к-андар он мушки Хито рӯяд.
Хате бошад ба хун з-икрори дил аз бандагии ӯ
Ҳар он сабза, ки бар хоки дараг аз хуни мо рӯяд.
Бувад аз ғуссаҳои дил ба ҳам пайваста тӯ бар тӯ
Гуле, к-аз оби чашми мо ба кӯят ҷо ба ҷо рӯяд.
Дили Хусрав, ки аз боди ҳаводис донаи ғам шуд,
Намедонам, ки дар кишти вафодорӣ кучо рӯяд.

Эй ба тапидан аз ту дил хуш, ки мебарӣ, мабар
В-эй ба харобӣ аз ту ҷон, бода, ки меҳ(в)арӣ, маҳ(в)ар.
Хурдани ғам зи дил бувад, чанд ба халқ ғам диҳӣ?
Ғар ғараз ин-ст аз қасон, дил, ки ҳамебарӣ, мабар.
Қабки равонино раҳат ҳаст даруни синаҳо,
Донаи дил бихур, вале дур, ки мебарӣ, мапар.
Шоҳи бутонино бутон бандаи ту зи банда қам,
Ғошия не ба фарқашон, банда, ки меҳарӣ, маҳар,
Хусрави хастаро зи ту пардаи дил дарида шуд,
Ёр аз онӣ дигарон, парда, ки мебарӣ, мадар.

Ғар ту қулоҳ қач ниҳӣ, хуш зи мо шавад магар?
В-ар шиканӣ ба бар қабо, курта қабо шавад магар?
Хуфта бех аст наргисат в-ар бикишоиаи даме
Шаҳр тамои кӯ ба кӯ пур зи бало шавад магар?
Масту хароб шав равон, пой ба ҳар тараф фикан,
Дида, ки хок шуд ба раҳ, дар таҳи по шавад магар?
Бандаи чашми ту шудам, он ду аз онӣ ман нашуд,
Хидмати лаъли ту кунам, ин ду маро шавад магар?
Мардуми дидамондаро бар дари ҳештан бибин,
Дар дили ҳамчу санги ту майлу вафо шавад магар?
Дил, ки хароб доштам, дар бари ман раҳо нашуд,
Хоҳам аз ин харобтар, аз ту раҳо шавад магар?
Аз сари зулфаш, эй сабо, сӯи ман ор ғаҳ-ғаҳе,
Дил, ки зи ҷои худ бишуд, то ки ба ҷо шавад магар?
Хусрави хастаро агар дил надихад ҳаёли ту,
Ҷону танам зи якдигар харду ҷудо шавад магар?

* * *

Зулфат аз бод дигар бошаду аз шона дигар,
Хаст як фитна, лабат, наргиси мастона дигар.
Дар ғамат чон зи танам рафту хаёли ту бимонд,
Оқибат хеш дигар бошаду бегона дигар.
Дили маҷмӯҳ дигар, холи парешон дигар аст,
Шаҳри обод дигар бошаду вайрона дигар.
Аҳли сураг, ки худорой бувад, сӯхтанист,
Кирми шабтоб дигар бошаду парвона дигар.
Эй дил, афсона бигуфтию бибурдӣ хобам,
Баҳри хоби ачалам, гӯй як афсона дигар.
Оқибат гашт дурӯғ он чӣ гумон мебурданд,
Ки чу Хусрав набувад оқилу фарзона дигар.

* * *

Эй туро дар зери хар лаб шаққарафшоне дигар,
Чуз лабат моро чигар надҳад намакдоне дигар.
Ман ғами дил гӯяму ту ҳамчунон машғули ноз,
Ту ба шаҳре дигару ман дар биёбоне дигар.
Ман ба худ хайрону ту гӯй, ки паймон тоза кун,
Боре аввал умру он ғах аҳду паймоне дигар.
Вах, ки чанд, эй чони меҳнаткаш, маро сӯзӣ ханӯз,
Хона холӣ кун, ки омад боз меҳмоне дигар.
Ман дар ин савдо зи чони хештан сер омадам,
Он ки з-ӯ серӣ наёрад хаст он чоне дигар.
З-он лаби чун оби хайвон кушта шуд шаҳре тамом,
Эй Хизир, бинмой агар хаст оби хайвоне дигар.
Хар чӣ мумкин буд, кардам, чораи дармони хеш,
Баъд аз ин чуз чон супурдан нест дармоне дигар.
Бар дили ман ғорати кофар маёред, эй бутон,
З-он ки буд он кофаристонро мусулмоне дигар.
Бо чунин хуноба даст аз чашмҳо, Хусрав, бишӯй,
З-он ки ин хона наёрад тоби бороне дигар.

* * *

Манам ба хона тан ин ҷову чон ба чои дигар,
Ба дил туию суҳан бар забон ба чои дигар.
Ба бўстон равам аз ғам, вале чӣ суд, ки хаст
Дилам ба чои дигар, бўстон ба чои дигар.
Кучо ба кӯи ту монад насими боғи бихишт,
Замин-ст чои дигар, осмон ба чои дигар.
Чу чон диҳам, наравад дил ба кӯят, арчи баранд
Сағони кӯи ту хар устухон ба чои дигар.
Нишон зи сӯи ту пурсанду ман зи бас ғайрат
Ту чои дигару чӯям нишон ба чои дигар.
Мағӯ, ки ёр дигар кун, кунам, агар бинам
Латофате, ки ту дорӣ, ҳамон ба чои дигар.
Бигӯ, чӣ гуна тавон гуфт зинда Хусравро,
Ки ў ба чои дигар монду чон ба чои дигар?

* * *

Чавлони тавсанаш бин, хар чо ғубори дигар,
Фитроки ў ниғах кун, хар сӯ шикори дигар.
Дилҳо асир гирад, чонҳо шикор созад,
Харгиз надидаам ман з-ин сон савори дигар.
Бахшам ба зулфаш имон ҳам н-ояд устувораш
В-он чашми кофараш, бин, ноустувори дигар.
Хаст арчи кори Исо чоне ба мурда додан,
Лекин лабу дахонаш доранд кори дигар.
Аз гоzi ў бар ин лаб як ёдгор дорам
В-аз доғи ҳаҷр дар дил сад ёдгори дигар.
Хар ду лаби ту, чоно, аз як майанд, лекин
Хар наргиси ту дорад хобу хумори дигар.
То бодрост гаҳ-гаҳ бар турраи ту бозӣ,
Аз хар шиканчи мӯят дорам ғубори дигар.
Гуфти, ки ёри дигар бинишаст дар дили ту,
Ту чой меғузори аз баҳри ёри дигар?

Як бор дил ба ман дех, савганд меҳӯрам ман,
Бинам агар ба хубон дар умр бори дигар.
Ё Раб, чӣ сураг аст он, к-аш гар ниғах кунад гул,
Бар хеш боз н-ояд то навбахори дигар,
Аз дасти хубруён девона гашт Хусрав,
Танҳо на ӯ, ки чун ӯ чандин ҳазори дигар!

* * *

Моҳ надидӣ ар, дило, ёри чу моҳи ман нигар,
Дар руҳи ӯ назора кун, сунъи илоҳи ман нигар.
Гуфтамаш аз лабат чашон, гуфт: «Бирав в-аз ин ҳавас
Ҳаҷда ҳазор ҳамчу худ бар сари роҳи ман нигар».
Дафъ кунам зи гирия ман шуъла даме зи тӯтиё,
Сўхта чону дил басте з-оташу оҳи ман, нигар.
Чанд хурад саманди ту лола зи хуни ошиқон,
Гӯ, ки гаҳе ба шукри он рӯи чу коҳи ман нигар.
Қуштаниям бад-ин гунаҳ, к-ат назаре ҳамекунам,
Бўса чу маст хоҳамаш, узри гуноҳи ман нигар.
Сина зи захми ноҳунам чоҳ шуда-сту пур зи хун,
Раг чу намуд аз дарун, риштаи чоҳи ман нигар.
Сўфии хилвати дилам, домане аз ду дида хун,
Пораи миқнаи санам, тарки қулоҳи ман нигар.
Хусрави ошиқон манам, дарди дилам, ки дар хаво
Гирд шуда-ст бар сарам, чатри сиёҳи ман, нигар.

* * *

Дар сина дорам кӯҳи ғам, дорад агар ёр ин қадар,
Шояд, ки напсандад дилаш бар чони ман бор ин қадар.
Бечорае аз даст шуд, охир чӣ ғам гардад зи ту?
Гар боз гӯй, эй сабо, дар ҳазрати ёр ин қадар.
Гар баҳри чун ту каъбае умре ба дида рах равам,
Ҳам саҳл бошад, чони ман, ин муздро қор ин қадар.

Аз дида зери пой ту чандон фишонам лаълу дур,
Рӯзе нагуфтӣ, к-эй фалон, ҳаст аз ту бисёр ин қадар.
Гарчи дилам хун шуд зи ту, не аз ту меранҷад дилам,
Буда-ст моро диданӣ аз чашми хунбор ин қадар.
Бо он ки зорам мекушӣ, душвор мен-ояд гуру,
Он к-ат маломат мерасад аз мо-т душвор ин қадар.
Дарюза дорам хандае аз нуқлдони пурнамак,
Марҳам бикун, баҳри худо, бар чони афғор ин қадар.
Нола, ки Хусрав мекунад дар орзуи рӯи ту,
Кам нолад андар фасли гул булбул ба гулзор ин қадар.

* * *

Эй боди субҳдам, хабари ошно биёр,
Бӯи нухуфта з-он санам дилрабо биёр.
Моно, ки, ёбам аз дили гумгашта оғаҳи,
Як тори мӯ аз он сари зулфи дуто биёр.
Таъвизи умр боядам андар шаби фирок,
Як нома з-он мусофири фаррухлико биёр.
Гуфтӣ, салом орам аз ӯ, чашм бар раҳат,
Ё худ маё, то напавам кушта, ё биёр.
То кай зи панди беҳуда гӯшам гарон бувад,
Охир аз ӯй ҳам суҳане, эй сабо, биёр!
З-он бӯстон, ки мева ба агёр медихад.
Барге ба сӯи фохтаи бенаво биёр.
Дар гайрағам, к-аз ӯст ҳаданге ба хар диле,
Як рах аз он яке зи паи чони мо биёр.
Чони маро харид ҳаёлаш ба бандагӣ,
Ин банда з-они ӯст, аз он бут ризо биёр.
Аз чуръагоҳи ӯ қадаре обрӯ бихоҳ,
Бар дардҳои кухнаи Хусрав даво биёр.

Ё Раб, он рӯй аст ё гулбарги хандон дар назар?
 Ё Раб, он болост ё сарви хиромон дар назар?
 Эй хуш он соат, ки бинам он руху гирам лабаш,
 Бодаи хуш бар кафу гулнори хандон дар назар.
 То ту, эй сарви хиромон, дар чаман бигзаштай,
 Менаёяд беш булбулро гулистон дар назар.
 Дар ту мебинам зи дуди дил зи хасрат бекарор,
 Ташнаро кай суд дорад оби хайвон дар назар?
 Як замон аз дил фуру н-ойй хама шаб то ба рӯз,
 Гарчи бошад то ба рӯзам моҳи тобон дар назар.
 Дар назархо сурати чон гар наёяд, гӯ, маё,
 Дар ту бинам, к-оядам чизе беҳ аз чон дар назар.
 Халк гул бинанду ман рӯи ту, зеро хуштар аст
 Як назар дар дӯст аз садсола бустон дар назар.
 Дурри дандони ту з-он бинам, ки дил мецохадам
 В-арна дарё н-оядам аз базли султон дар назар.

Савори чобуки ман, пеши чашми ман магузар,
 Маро бикуштӣ, аз ин сӯз баҳри ман магузар.
 Бибин, ки чашми касе чун бувад, зи баҳри худо,
 Бад-он сифат, ки туй пеши марду зан, магузар.
 Бахона металабанд аҳли дил, ки чон бидиҳанд,
 Билӯш рӯй в-агарна дар анҷуман магузар.
 Сарам ба хоки раҳи туст, баршикаста марав,
 Намоз мекунам, охир, зи пеши ман магузар.
 Ба дидаву дилу чон бигзарӣ, ки чони туам,
 Равост з-он хама бигзар, аз ин саман магузар.
 Ғуборхост зи чаъди ту дар дилам бисёр,
 Кашон ба рӯи замин чаъди чун суман магузар.
 Дило, ки зулф гузар бар лабат агар натавон,
 Вале-к то битавонӣ аз он даҳан магузар.

Бо ту дар сина нафасро чӣ гузар?
 Дар дилам ғайри ту касро чӣ гузар?
 Боғ нашкуфту наёмад мавсим,
 Дар дили хаста ҳавасро чӣ гузар?
 Ман асирам, зи гулам бода мадех,
 Дар чаман мургӣ қафасро чӣ гузар?
 Халқ гӯянд нафас зан дар васл,
 Дар тани мурда нафасро чӣ гузар?
 Андар он дил, ки туй ғам чӣ кунад,
 Хонаи шох асасро чӣ гузар?
 Васлчӯро набувад лаззати ишк,
 Дар намаксор магасро чӣ гузар?
 Мекунад ханда, ки дар ёди туам,
 Дар дилаг Хусрави хасро чӣ гузар?

Менаёбад чашми ман бар остони ӯ гузар,
 Давлати дасте, ки дорад дар миёни ӯ гузар.
 Бод ҳар дам тозатар наврӯзи умраш, гарчи хаст
 Булбули маҳрумро дар бӯстони ӯ гузар.
 Новаки меҳраш гузашту ин қадар рӯзӣ накард,
 Ин қадар андар дили номехрубони ӯ гузар.
 Ӯ ба дашному маро баҳри забон-ш афсун, аз он-к
 Ҳайф бошад чун манеро бар забони ӯ гузар.
 Саргузаште боз гӯй аз дили ман зинҳор,
 Эй сабо, гар афтадат рӯзе ба хони ӯ гузар.
 Чун расад чони шаҳидон бар фалак, чони маро,
 Куштаи уям, мабод аз остони ӯ гузар.
 Ишк бас нохуш балое, лекин ар пурсӣ зи ман,
 Хоки ӯ хуш, к-ин бало дорад зи чони ӯ гузар.
 Чони ман, аз сабр мепурсӣ, дили моро бигурс,
 З-он ки ин маънӣ надорад дар гумони ӯ гузар.
 Ҳар шабе, к-андар дили Хусрав гузаштӣ, шаб нахуфт,
 Кард, гӯй, новаре дар устухони ӯ гузар.

Қамар бурид зи ман меҳру ман хароби Қамар,
Шабам дароз чу гесӯи нимтоби Қамар.
Харобаҳо хама чун аз қамар бувад равшан,
Чарост тира дили ман, чу шуд хароби Қамар?
Тамоми шаб қамари осмон намеҳуспад,
Ки чашми ин Қамари ман бибаст хоби қамар.
Зи нур бошад ҳар қатра чашмаи хуршед,
Чу хай қакад зи руҳи ҳамчу офтоби Қамар.
Кучо расад маҳи гардун бад-ин Қамар боре,
Ки нест чашмаи хуршед ҳам бар оби Қамар.
Кунун дамидани субҳ аз руҳи қамар бошад,
Чу офтоб ниҳон шуд зи моҳтоби Қамар.
Гар ояду биравад зудтар, на чои гила-ст,
Аз он ки нест ниҳон, Хусрав, шитоби Қамар.

Партави хуршед, бин, тобанда аз рӯи қамар,
Шод бош, эй равшани рӯи некӯи қамар.
Рост чун моҳи навам коҳидаву зору низор,
К-аз паси моҳе бувад як рӯз паҳлӯи қамар.
Ҳар шабе то субҳ бедорам ба бозии ҳаёл,
Сар ба рӯи ҳок мондам, чашм бар рӯи қамар.
Эй дил, ар хохӣ, ки ҳалвое хӯрӣ аз иди васл,
Ман ҳалолат менамоям он ғаҳ абрӯи қамар.
Моҳи ман чоҳи занаҳдони ту шуд аз хай пуроб,
Пок кун, к-аз вай дар об афгандай, гӯӣ, қамар.
Некувон хоки туанд, эй моҳ, дар ту кай расанд?
Кай расад ҳоке, ки андозад касе сӯи қамар.
Гашт пинҳон мекунию мангӣ Хусрав беҳуда-ст,
З-он ки шабгардӣ нахоҳад рафтан аз хӯи қамар.

Дар ишк боз худро бадном кардам аз сар,
Ё Раб, фуру мабодо ин май, ки х(в) ардам аз сар.
Сар баҳри хок гаштан пеши дараш ниҳодам,
Чӣ чои он ки ёрон рӯбанд гардам аз сар.
Мухра зи тан ҷудо шуд, дар тан зи ҳаҷри ҷонон
Ишқу бало, аз ин пас боз зинда кардам аз сар.
Ҷоно, баҳори хуснат оғози сабза дорад,
Шуд вақти он ки акнун девона гардам аз сар.
Мутриб ба нӯги ғамза бикшой синаи ман,
Бихрош реши кухна, к-ин тоза дардам аз сар.
Рафт он кӣ буд, Хусрав, некӯ зи шохиду май,
Эй дил, гувоҳ бошӣ, к-икрор кардам аз сар.

Ҳар шаб манам зи ҳаҷр парешону дида тар,
Дил аз барам рамидаву ман з-ӯ рамидаатар.
Афгон зи ту, ки ҳаст ба гӯшат фиғони ман,
Ҳарчанд беш мешунавӣ, ношунидатар.
Ширин ғамест ишк, валекин зиёни ҷон-ст,
Эй дил, бигӯямат, ки махур, лек дида тар.
Ҳалке ба роҳ мунтазират ҷон супурдаанд,
Эй турки ниммаст, инонро кашидаатар!
Ту фитнаи замона шудӣ, в-арна рӯзгор
Буда-ст пеш аз ин қадаре орамидаатар.
Эй дӯст, пардапӯшии Мачнун зи ақл нест,
К-ӯрост домане зи гиребон даридатар.
Хусрав, замони рафтани бар дӯш бори ишк,
Роҳи дароз меравӣ, охир чаридатар!

Эй аз ту хубон хӯрда хун, ту аз ҳама хунхоратар,
 Айёраву кофардилӣ, чашмаг зи ту айёратар.
 Дар куштани бечорагон ошуфтаву бар ман задӣ,
 Донам, надидӣ дар чаҳон касро зи ман бечоратар.
 Ҳар рӯзат оям, бингарам, пас боз гардам беҳабар,
 Садпора гашта чомаам в-аз чома чонам поратар.
 Сад пай зи чаври худ маро рухсори тар дидӣ ба хун,
 Лаб тар накардӣ ҳеч гах, к-аз чист он рухсора тар.
 Ман ошикам бар рӯи ту, нодон чӣ созӣ хешро,
 Донӣ, ки набвад бесабаб чашми касе ҳамворатар?
 Аз ёвагардиҳои дил дар ҷустуҷӯи некувон,
 Ман аз чаҳон овораам, сабрам зи ман оворатар.
 Бигзор дилро, Хусраво, чун панди ту менашнавад,
 Хомӯш кун, зеро най ўро аз ў ғамхоратар.

Эй руҳат, аз маҳ чаҳоноройтар,
 Эй лабат, аз май нишотафзойтар.
 Тар кунам чон дар раҳат чун раҳраве,
 К-об мерезад аз он болои тар.
 Монда гаштӣ арчи аз хун рехтан,
 Хай бирез аз орази зебои тар.
 Хуни худ ҷӯям ҳаме, то дар ту дид,
 Аз кӣ? 3-ин чашми чигарполой тар?
 Мардуми чашмам наёсояд зи хоб,
 3-он ки хашташ рӯз то шаб ҷой тар.
 Дар ғамат об аз сари Хусрав гузашт,
 Гарчӣ-ш аз дарё нагаштӣ пой тар.

Аз чашми ту кӣ ҳаст зи ту ҷоншикортар?
 Дил нест дар чаҳон зи дили ман фиғортар.
 Меғӯй талх аз он лаби ширин, ки заҳри туст
 3-оби ҳаёт бар дилу ҷон созвортар.
 Халқ аз ту бо камоли вафо дар шикоятанд,
 Ман, ҳар чӣ беш мекушиям, шармсортар.
 Пеши ту ҷон шикофаму бовар наёядат,
 Мардум надидаам зи ту ноустувортар.
 Дар ишқ бадгудвор бувад таъни душманон,
 Ҳақко, ки панди дӯст аз он ногувортар.
 Гуфтам, ки хушёр шав, эй дил, ба кори ишқ
 Ақлам ба гӯш гуфт: «Зи ман хушёртар».
 Пурсӣ, ки чун нахуст дилаг бекарор нест,
 Гар боварам кунӣ— қадаре бекарортар.
 Рух ҳар чӣ беш бар дари ту мезанам ба санг,
 Бахтам нигар, ки ҳаст зарам беиёртар.
 Ҳам худ бурун баро, ки Хусрав биғӯядат,
 К-охир зи чист дидаи ман сӯгвортар.

Руҳи гул хуш асту аз вай руҳат, эй нигор, хуштар,
 Чӣ бувад гуле, ки рӯят зи дусад баҳор хуштар.
 Чӣ равам ба боғу бустон, чу гуле ба ту намонад,
 Зи гуле, ки бе ту бидам, ба ду дида хор хуштар.
 Зи яке суҳан, ки гӯй, бизияд дубора мурда,
 Ки зи оби зиндагонӣ ду лабат ду бор хуштар.
 Чӣ хуш аст як карашма зи барои мурдани ман,
 Ки агар зиям ба дидан, яке аз ҳазор хуштар.
 Манаму шабеву бо дил ҳама шаб ҳикоятӣ ў,
 Ки ғами дароз гуфтан ба шабони тор хуштар.
 Чу равам ба хок, чонам кунад ин суҳан ба ҳасрат,
 Ки бар инчунин заминеруҳи он савор хуштар.

Чу ғуломи туст Хусрав, зияду мурад ба фарёд,
Ту аз ин ду, гӯй, пешат, ки кадом қор хуштар?

* * *

На наргис аст зи чашми хуши ту арбадачӯтар,
На сунбул аст зи зулфи қачи ту ғолиябӯтар.
Агарчи сӯхтам аз ҳаҷру хомваъдаи васлат,
Хушам, ки дӯзахи нақд аз бихишти нася нақӯтар.
Ман аз қазост, ки мирам ба банди силсиламӯён,
Биё, ки нест кас аз ту ба даҳр силсиламӯтар.
Шаробам ар надихӣ, теғ рон ба халқ, ки боре
Ба давлати ту кунам з-он дигар шароб гулӯ тар.
Мабин, ки мояи девонагист ишқи ту, оре,
Ки ақл аввалаш аз вай ниҳодаанд фурутар.
Ғарат бигӯяд з-они манӣ, маранҷи зи Хусрав,
Ки нест аз ӯ касе андар замона беҳудагӯтар.

* * *

Сар ба кӯи ишқ ғалтонида гир,
Чашмиро бар хоб хобонида гир.
Зулфи печонат чу гирам беҳуда,
Тухмаге бар хеш печонида гир.
Чашми ту хун менағалтонад дарун,
Ғавҳаре аз дида ғалтонида гир.
Чун намегардад дилат чун осӣ,
Мо чӣ гардонем, гардонида гир!
Чанд туркона ба хун игро кунӣ?!
Хонаи занбӯр шӯронида гир.
Пас кунад то кай забон кардан чу шамъ,
Оташ андар сина гиронида гир.
Ғарчи Хусравро бимиронӣ зи ғам,
Ном чун боқист, миронида гир.

* * *

Ризои ман талаб имшаб, тариқи ноз магир,
Мабанд чашми иноят, назар фароз магир.
Зи дил газида шудам, зулфро бад-ӯ мағузор,
Манам ғариби ту, сагро расан дароз магир.
Агар бигирам зулфат, ба сӯи хеш макаш,
Зи дасти ман барадат шаб, тариқи боз магир.
Ба дудӣ лаб чу бигирам ба зери дандонаш,
Наволае ба даҳан омада-ст, боз магир.
Танам зи ҳаҷр дуто шуд, ханӯз захм мазан
Маро, ки чанги шикаста-м, барои соз магир.
Чу ман бисӯхтам аз ғам, маҳой чандин лаб,
Чу шамъ пешӣ ту бошад, шакар ба гоз магир.
Бибурдай дили Хусрав, мағӯй, кай бурдам,
Инони ноз бикаш, роҳи эҳтироз магир.

* * *

Ғар зи ман қон биравад, боди ҳавое кам гир
В-ар ҷаҳон ҳам набувад, куҳнасарое кам гир.
Ин дили сӯхта бо гӯшаи меҳнат хӯ кард,
Ғар ба боғе наравад, барги гиёе кам гир.
Зар ҳасонрост, маро гавҳари дарвешӣ бас,
Ҷавҳари ро зи дукон коҳрабое кам гир.
Зухди ман хидмати риндони ҳаробот бас аст,
Ғар намозе накунам, расму риёе кам гир.
Ғар дили мурдаи ман зиндагии тавба наёфт,
Дурди хун оби ҳаёт аст, сафое кам гир.
Зохид ар сӯи ман аз нанг бибинад, эй маст,
Мо ба дашноми ту шодем, дуое кам гир.
Халқ, аз мушқу ман аз хоки дари дӯст хушам,
Ин савоб аст маро, бӯи Хитое кам гир.
Ғар зи ушшоқи ту ман қушта шавам умри ту бод,
Дар сафи қачқулаҳон жандақабое кам гир.

Ғам махур, гар шавад овора зи кӯят чу мане,
Аз гулистони Ирам баргу навое кам гир.
Ман кӣ бошам, ки касе аз чу мане ёд кунад,
Аз қадамгоҳи сарон бе сарупое кам гир.
Сад чу Хусрав ба дарат хаст яке, гӯ, кам бош,
Дар тарабхонаи Ҷамшед гадое кам гир.

* * *

Эй дил, аз ин харобаи ваҳшат корона гир,
Рав, бар фарози кунгури арш ошёна гир.
Ҳастӣ ба факр ёру баҳона макун, ки нест,
Ёбӣ магар халос зи даҳр, ин баҳона гир.
Санги гарони худ ба тарозуи химмат ор,
Ҳар ду ҷаҳон ба вазни ду хашхошдона гир.
Аз кеши пок сахми саодат ситону бас,
Ин ҷониби ду қавси дугонӣ нишона гир.
Гетӣ фасона гиру ҳаёле, ки андар ўст,
Он ҷо, ки ростист, дурӯғу фасона гир.
Раҳши замона назди ту хохӣ қарори умр
Гар қувватет хаст, инони замона гир.
Дар ишк хуни дил хуру аз шавқ нола кун,
Он бодаро ба замзамаи ин тарона гир.
Хусрав, зи номи нангу ҷаҳон беҳ, ки вораҳӣ,
Нодоштгарду маст шаву шохшона гир.

* * *

Эй лаъли лабат чу бар шакар шир,
Шақкар зи лаби ту чопнигир.
Аз зулф буриданат дили ман
Девона шуду бурид занчир.
Зулфаш бигирифтӯ кард дарҳам
Фарёди маро зи боди шабгир.
Мегирию мезанӣ ба тирам,
Ман кушта шудам аз ин задугир.

Модар чу тӯе назоду бар ту
Чун дид фуру наёварад шир?
Таксир макун ба васл харчанд
Таксир ҳамекунӣ зи таксир.
Дар банди ту баста монд Хусрав,
Бечора кучо равад зи такдир?

* * *

Эй бар дилам аз фирок сад бор,
Ногашта ба васл шод як бор.
Дар борғаҳи висоли хешам
Аз лутф намедихӣ даме бор.
Шаб тираву бору хар шуда ланг,
Тарсам нарасад ба манзил ин бор.
Булбул ба ҳавои бўстон сўхт
В-ин хор намедихад гуле бор.
Борони саодати илоҳӣ
Аз баҳри ато ба хусрават бор.
Уммед ба кас надорам илло
Бар раҳмату лутфи Эзади бор.
Хусрав, ки зи фурқати ту сўзад,
Рӯзе назаре ба сӯи ӯ дор.

* * *

Чунон рӯе зи чашмам дур медор,
Чунинам хаставу ранчур медор.
Ҳамекун боди раъной зи ёдат,
Ҷароғи ошикон бенур медор
Бурун шуд пой мастурон ба доман
Ту дилҳо мебару мастур медор.
Диламро сўхтӣ аз дурии хеш, милои
Маро месўзу худро дур медор/
Касе, к-аҳволи ман бинад, диҳад панд,
Ки бар худ ақро дастур медор.

Ғам махур, гар шавад овора зи кўят чу мане,
 Аз гулистони Ирам баргу навое кам гир.
 Ман кӣ бошам, ки касе аз чу мане ёд кунад,
 Аз қадамгоҳи сарон бе сарупое кам гир.
 Сад чу Хусрав ба дарат хаст яке, гӯ, кам бош,
 Дар тарабхонаи Чампед гадое кам гир.

Эй дил, аз ин харобаи ваҳшат корона гир,
 Рав, бар фарози кунгури арш ошёна гир.
 Ҳастӣ ба факр ёру баҳона макун, ки нест,
 Ёбӣ магар халос зи даҳр, ин баҳона гир.
 Санги гарони худ ба тарозуи ғиммат ор,
 Ҳар ду ҷаҳон ба вазни ду хашхошдона гир.
 Аз кеши пок саҳми саодат ситону бас,
 Ин ҷониби ду қавси дугонӣ нишона гир.
 Гетӣ фасона гиру ҳаёле, ки андар ўст,
 Он ҷо, ки ростист, дурӯғу фасона гир.
 Рахши замона назди ту хоҳӣ қарори умр
 Гар қувватет хаст, инони замона гир.
 Дар ишқ хуни дил хуру аз шавқ нола кун,
 Он бодаро ба замзамаи ин тарона гир.
 Хусрав, зи номи нангу ҷаҳон беҳ, ки вораҳӣ,
 Нодостгарду маст шаву шохшона гир.

Эй лаъли лабат чу бар шакар шир,
 Шақкар зи лаби ту чошнингир.
 Аз зулф буриданат дили ман
 Девона шуду бурид занчир.
 Зулфаш бигирифту қард дарҳам
 Фарёди маро зи боди шабгир.
 Мегирию мезанӣ ба тирам,
 Ман кушта шудам аз ин задугир.

Модар чу тусе назоду бар ту
 Чун дид фуру наёварад шир?
 Таксир макун ба васл харчанд
 Таксир ҳамекунӣ зи таксир.
 Дар банди ту баста монд Хусрав,
 Бечора кучо равад зи такдир?

Эй бар дилам аз фироқ сад бор,
 Ногашта ба васл шод як бор.
 Дар борғаҳи висоли хешам
 Аз лутф намедихӣ даме бор.
 Шаб тираву бору хар шуда ланг,
 Тарсам нарасад ба манзил ин бор.
 Булбул ба ҳавои бӯстон сӯхт
 В-ин хор намедихад гуле бор.
 Борони саодати илоҳӣ
 Аз баҳри ато ба хусрават бор.
 Уммед ба кас надорам илло
 Бар раҳмату лутфи Эзади бор.
 Хусрав, ки зи фурқаги ту сӯзад,
 Рӯзе назаре ба сӯи ӯ дор.

Чунон рӯе зи чашмам дур медор,
 Чунинам хаставу ранчур медор.
 Ҳамекун боди раъноӣ зи ёдат,
 Ҷароғи ошқон бенур медор
 Бурун шуд пой мастурон ба доман
 Ту дилҳо мебару мастур медор.
 Диламро сӯхтӣ аз дурии хеш, минон
 Маро месӯзу худро дур медор/
 Касе, қ-аҳволи ман бинад, диҳад панд,
 Ки бар худ ақро дастур медор.

Ман аз чон бишнавам панди ту, эй дӯст,
Валекин ошикам, маъзур медор.
Нигоро, чун ғуломи туст Хусрав,
Ба чашми раҳматаш манзур медор.

* * *

Нигоро, чашми раҳмат сӯи ман дор,
Иноят бар тани чун мӯи ман дор.
Дуто шуд бозуям зери сар охир,
Даме сар дар хамаи бозуи ман дор.
Чафо кам кун, вале гар хоҳадат дил,
Намеғуям, ки шарм аз рӯи ман дор.
Ханӯзам чанд хохӣ, сӯхт, эй ҳаҷр, бикӯш,
Бикӯш, ё дӯстро паҳлӯи ман дор.
Дилам, к-аз дасти ҳичрон хун шуд, эй ашк,
Бибар, дар пеши он бадҳӯи ман дор.
Мадех, эй порсо, беҳуда пандам,
Диле, гар метавонӣ, сӯи ман дор,
Макун, эй дӯст Хусравро фаромӯш,
Забон гаҳ-гаҳ ба гуфтугӯи ман дор.

* * *

Эй зи чун ту бут шуда сад порсо зуннордор,
Офтобӣ, рӯи мо дар қиблаи дидор дор.
Чун ғаму андӯхи ҳолатро фаровон пешво,
Дар болову фитна чашматро ҳазорон кордор.
Рашкам ояд, з-он чӣ ғамҳоят дигар ёрон хуранд,
Он ҳама якҷо куну пеши мани ғамҳор дор.
Новаке зан бар дилам, к-аз захмати худ вораҳам,
Хешро баҳри дилам як дам дар ин пайкор дор.
Дарди дил чун аз ту ёдам медиҳад, марҳам макун,
Бар дигар дилхо даровезу дилам афгор дор.

Ман на он ёрам, ки дорам пеши ту худро азиз,
Розиям, хохӣ азизам дору хохӣ хор дор.
Аз чу ту хиндуи кофаркеш гулҷехра-ст ранг,
Гул ба Ҳиндустон бувад, чун барҳаман зуннордор.
Ранг меорад кафи поят зи хуни чашми ман,
Як даме поро бар ин ду дидаи хунбор дор.
Чанд гӯй, нест беҳушии муштоқон зи ман,
Метавонӣ, Хусрави бечораро хушёр дор.

* * *

Эй чароғи чонам аз шамъи чамолат нурдор,
Боракалаҳ, чашми бад з-он рӯи зебо дур дор.
Чун диламро бутпарастӣ нав шуд андар аҳди ту,
Боре он бутхонаи деринаро маъмур дор.
Ман на онам, к-аз дарат сар бар кунам то зиндаам,
Гар аҷал аз кӯи ту дурам кунад, маъзур дор.
То бидонӣ ҳоли хуношомии шабҳои ман,
Чуръае з-ин бода пеши наргиси махмур дор.
Ман ба чон дармондаву ту тарки бадномӣ кунӣ,
Метавонӣ, ҳоли расвое чу ман мастур дор.
Хусрави бечора мурду нақши Ширини ту нест,
Сурати Фарҳод каш, дар дафтари Шопур дор.

* * *

Биё, чоно, ризои ман ниғаҳ дор,
Даме ҳаққи вафои ман ниғаҳ дор.
Макун бар дигарон қисмат ҳама лаб,
Аз он чизе барои ман ниғаҳ дор.
Бидех бӯи ҳаёлатро амонат,
Ки ин баҳри гадои ман ниғаҳ дор.
Ризоят бурдани дил буд, донам,
Ту ҳам лахте ризои ман ниғаҳ дор.

Лабат ногуфта бўсидам, хато рафт,
 Макуш в-он як хатои ман ниғаҳ дор.
 Ҳар обе, к-он фуру мерезӣ, эй чашм,
 Зи баҳри ошнои ман ниғаҳ дор.
 Маро ишқат бало шуд, дигаронро
 Худоё, аз балои ман ниғаҳ дор.
 Сабурӣ бо ғамаш мегуфт дар дил,
 Ки ман рафтам, ту ҷои ман ниғаҳ дор.
 Марав тарсон ба кӯи дӯст, Хусрав,
 Таваккул кун, худой ман ниғаҳ дор.

* * *

Сапедадам, ки гуҳар борад абр дар гулзор,
 Шавад ба чилва гул андар нигорхонаи ёр.
 Аҷаб набошад, агар аз насими рӯҳафзой
 Дами ҳаёт занад нақши хома бар девор.
 Чӣ ишқхон куҳанро, ки нав кунад аз сар,
 Чу андалеб барорад зи шавк нолаи зор.
 Гуҳарфуруш шавад рӯи некувон зи арақ,
 Гаҳе, ки гарм шавад офтобро бозор.
 Хуш он карашмаву нозе, ки мекунад наргис,
 Чу чашми сокии раъно миёни хобу хумор.
 Миёни лолаву гул, бин, сабо зи нағмаи мурғ,
 Ки рақс мекунад аз беҳудӣ бар оташ хор.
 Шуда-ст саҳни гулистон зи аргувону суман
 Чу остони шаҳ аз рӯи хусравони диёр.

* * *

Яке имрӯз сари зулфи парешон бигузор,
 Шона то кай бувад, ангушт ба дандон бигузор.
 Гар сарам нест ба сомон зи ғамат, ҳеҷ мағӯй,
 Мар маро ҳам ба мани бесару сомон бигузор,

Нек донанд лабу чашми ту мардум куштан,
 Ту машав ранҷаву ин кор бад-эшон бигузор.
 Гӯям ҷони ғамини ту гирифтори ман аст,
 Ду ҷаҳон гашт гирифтори ту, як ҷон бигузор.
 Гар зи дармондагии ишқ туро дарле хаст,
 Ҳам бод-он дард каноат куну фармон бигузор.
 Хусрав, ё ба гиребони вафо сар дар кун,
 Ё зи каф домани андешаи хубон бигузор.

* * *

Мусулмонон, диле дорам гирифтор
 В-аз ин дил ҷони афғорам гирифтор.
 Чу худ кардам назар дар рӯи ҷонон,
 Бад-ин меҳнат сазоворам гирифтор.
 Назар дар некувон ҷандон ниҳодам,
 Ки шуд ногаҳ дили зорам гирифтор.
 Маро гӯянд: «Чандон гирият чист?»
 Гирифторам, гирифторам, гирифтор.
 Каманди гесӯ афкандасту карда
 Яке хунрези айёрам гирифтор.
 Даромад ногаҳон тороч он шӯх,
 Дилу ҷон шуд ба як борам гирифтор.
 Гусастанро надорам токат, арчи
 Зи мӯи ӯ ба як торам гирифтор.
 Шабамо ҳол кай донад, чу ҳаргиз
 Ба рӯи ман нашуд ёрам гирифтор.
 Бирав аз дидаи Хусрав, мабодо
 Ба оби чашми бедорам гирифтор.

Хуш бувад соғари пурбода дар айёми баҳор,
Хоса дар сояи гулҳои тарандоми баҳор.
Ошиқи зори баҳор аст нихонӣ савсан,
Лекин аз шарм наёрад ба забон номи баҳор.
Бар чаман буд бале воми баҳор аз зару сим,
Ғунча бикшода гирех, то бидиҳад воми баҳор.
Баъд аз ин бинӣ дар сояи хар сарви баланд,
Маҷлисе карда ҷавонони майшоми баҳор.
Ҳушёр ўст ба назди ҳама аҳли маънӣ,
Ки ба мастӣ гузаронад саҳару шом баҳор.
Ба ғанимат шумар, эй дўст, агар ёфтай
Рӯи зебову маи равшану айёми баҳор.
Аз пай хӯрадани май ин суҳанони Ҳусрав
Бод меорад аз он рӯи ту пайгоми баҳор.

Ё Раб, ин моем аз он ҷону ҷаҳон афтода дур,
Соявор аз офтобе ногаҳон афтода дур.
Чун кунам, ёрон, ки ман бемораму маркаб заиф,
Ҷон ба лаб наздику роҳе дар миён афтода дур.
Бенаво чун булбулам, бебарг чун шохӣ разон,
К-аз ҷамоли гул бувад дар меҳргон афтода дур.
Ончунон к-андохт ҷашми бад маро дур аз руҳат,
Бод ҷашми бад зи рӯят ончунон афтода дур!
Дур аз кӯи ту саргардон ҳама шаб то ба рӯз,
Дар фиғон, гӯй, сагсам з-остон афтода дур.
Дар ҳаёли абруят танҳову бе кас солҳост
Шиста дар ҳокам, чу тире аз камон афтода дур.
Ёд кун аз чун ман, эй дўст, гар бо чун туе
Ончунон наздик буд ин дам чунон афтода дур.
Гуфтаӣ: «Ту кистӣ монда дар ин кӯ инчунин?»
– Бедиле, саргаштае, аз хонумон афтода дур.
Дӣ ҳаёлат гуфт: «Ҳусрав, ҳоли танҳой-т чист?»
Чист? Ҳамчун ҳоли танҳое зи ҷон афтода дур.

Эй шамъи руҳи ту мағлаи нур,
З-ин хусну ҷамол ҷашми бад дур!
Бо партави орази ту хуршед
Чун шамъ дар офтоб бе нур.
Рухсори ту дар ҷаҳонфурузӣ
Монандаи офтоб машхур.
Аз рӯи ту шом субҳ гардад
В-аз зулфи ту субҳ шом дайҷур.
Ангехта шомро зи хуршед,
Омехта мушро зи кофур.
Аз дасти ғами ту дар замона
Як хонаи дил намонд маъмур
Бар дори ғамат хилол бошад,
З-ӯ васли ту гашта ҳамчу Мансур.
Хотир наравад ба гулситоне
Онро, ки ҷамоли туст манзур.
Ҳусрав, ки ҳамеша бар дари туст,
Аз дарғаҳи худ макун варо дур.

Гар хунара дорӣ, маранҷ, ар кам нишинӣ бар сугур,
Зери Исо хар, нигар, зери харон як рони тур.
В-аз ҳарунӣ ном Раҳшу дорадат хар ҷо ҷӣ суд,
Дар араб вайро кумайт аст исму дар тоғор бўр.
Неку бад дар одаи танҳо намоишонад, ҷунон-к
Нофа дар ҷайби мулуку бола дар ҷоми булӯр.
Нафсро чун ром ҷӯй, сокини бехтар зи ҷаҳд,
Пилро чун маст хохӣ, чора некутар зи зӯр.
Чанд баҳри кунҷиде, к-аш хӯрда натвонӣ зи хире,
По нихӣ, к-ойи тикӣ так дар раҳи пилон чу мӯр.
Аҳмаке бошад, ки ганҷе дораду харҷеш нест,
Бар сугур анбори гавхар кай бувад суди сугур?

Музд бошад арзи бахшиш пеши дуккони бахил,
 Хайр бошад чоҳ кандан бар лаби дарёи шӯр.
 Дар иёри симу зар то кай парастӣ сангро?!
 Бош, то сими ту гардад гӯру гардад санги гӯр!
 Турк дар дунболаи гӯру зи гӯраш ёд не,
 Гӯр дунболаш равон, 3-он гуна, к-ӯ дунболи гӯр.
 Сунъи яздон шуд чунон, аз дидаи айбаш мабин,
 Хусн дар Зангу Хабаш чун акл дар Мултону Гӯр.
 Барнагардад бандҳоҳаш, зарра-зарра кун чу рег,
 Равған андар рег резӣ, бештар гардад сабур.
 Хомтар гардад зи панди маънавӣ донои хом,
 Кӯртар гардад зи мори исавӣ Даччоли кӯр.
 Гар ба панд аз фиск боз оӣ чу Хусрав, эй ҳаким,
 В-аз чунуб сар шустанат бояд, чӣ дарёву чӣ хур!

Масти ман, чун чуръа нӯшӣ, бодае бар ман бирез,
 Дурди чоми худ бар ин расвои марду зан бирез.
 Чашми ту маст аст, гар кам истад нокарда хун,
 Хуни ман дар пеши он каттоли мардафган бирез.
 Душмани чони ман аст он ғамза, то хуш гардад ӯ
 Он чӣ дарди ман шунидӣ, пеши он душман бирез.
 Дил шуд аз тири ғамат равзан чу ҳоҳад рафт чон,
 Шарбате аз чоми худ боре бар он равзан бирез.
 Хилъате рангест вочиб, гар кашам бар сар сабӯ,
 Нимаи дигар бар ин дастору пероҳан бирез.
 Маст мерафтам сабӯ бар сар, фитодам в-он шикаст,
 Торакам бишкан бад-ону хуни ман бар ман бирез.
 Тирагии айши муштоқон туро чун равшан аст,
 Бар дили торики Хусрав бодаи равшан бирез.

Афтодагони роҳи туем аз сари ниёз,
 Дасте бигиру дар кадамат сар зи мо бибоз.
 Шамъи ҷаҳонфуруз туй дар ҷаҳон, вале
 Моем аз барои ту дар сӯзу дар гудоз.
 Аз мо чӣ эҳтироз намудӣ, ки дар ҷаҳон
 Ҳаргиз накард шамъ зи парвона эҳтироз.
 Гар ту намоз чониби меҳроб мекунӣ,
 Мо мекунем дар ҳамаи абрӯи ту намоз.
 Бибрид зулфу кард ба Хусрав ишорате,
 Яъне ки умри туст, намехоҳамаш дароз.

Эй сарамро ба хоки по-т ниёз,
 Ошикиро зи сар кунам огоз.
 Чон зи нозат намешикебаду нест
 Чорае чун баромадаст ниёз.
 Гуфт: «Аз ман ниҳон макун розат,
 Кай шунидӣ, ки ман нагуфтам роз!
 Ёдам ояд зи зулфи ӯ, эй дил,
 Бозгӯӣ, ба мо шаб аст дароз.
 Гӯша мегирам аз камони ту, лек
 Мезанад ғамзаи ту тирам боз.
 Як дам, эй бахт, боз равшан кун
 Чашми Махмудро ба пой Аёз.
 Хусрав овози хуб дорад дӯст,
 Кист, к-ӯ нест ошики овоз?

Сўям он наргиси беҳоб набинад ҳаргиз,
Бахтам он турраи куллоб набинад ҳаргиз.
Ҳар дамаш сачда кунанд анҷуму меҳру маху чарх,
Юсуф ин мартаба дар хоб набинад ҳаргиз.
Бе муҳобо кушаду шарм надорад, оре,
Рӯи қурбонии кассоб набинад ҳаргиз.
Тамаъи меҳру вафо химмати кӯтахназарон-ст,
Марди ишқ ин ҳама асбоб набинад ҳаргиз.
Ҳар шикоре, ки фитад пеши ту, эй тирандоз,
Серӣ аз новаки пуртоб набинад ҳаргиз.
Эй муаззин, макаш овоз, ки ҳаст ин дили ман
Бутпарасте, ки ба меҳроб набинад ҳаргиз.
Хусрав он шаб, ки ба кӯи ту равад, аз ғайрат
Соия хеш ба махтоб набинад ҳаргиз.

Зи ман дил чун рабудӣ, рафт чон низ,
Ки дар дил дошт шавқат ину он низ.
Зи ёкути лабаг моро таомест
К-аз ӯ зинда-ст чону ҳам равон низ.
Рақибатро мадеҳ дашном аз он лаб,
Ки дилро сахт меояд, равон низ.
Сари побӯси ту танҳо на дилрост,
Ки мушток аст чони нотаваон низ.
Диле дорам, ки шуд побанди зулфат,
Намеебам аз ӯ ному нишон низ.
Таолуллаҳ, чӣ танг аст он даҳонат,
Ки фикр ончо намегунҷад, гумон низ.
Ғамат Хусрав чӣ гуяд ошкоро,
Ки нагвон гуфт рози ту ниҳон низ.

Хаёли дӯст ба чашми ман андар омад боз,
Ҳавои ишқ дигарбора дар сар омад боз.
Кашида ғамзаи ӯ лашкару вилояти сабр
Хароб кард, ки ғавғои кофар омад боз.
Сабуксавори ман аз кӯи фитна сар бар кард,
Фигон ба шаҳри тааллум ба довар омад боз.
Кабутаре будам аз чанги боз раста, дарег,
Ки чанги боз ба пой кабӯтар омад боз.
Чуз оби дида напӯяд ғубори сина кунун,
Ки хайли ғамза ба саҳрои дил даромад боз.
Бисўз, Хусрав, агар бахт сояг накунад,
Ки офтоби ҳаводис баробар омад боз.

Бар чони мани шикастадил боз
Кардӣ ту шароб хӯрдан оғоз.
Қоно, махур ин қадаҳ, ки мастӣ,
Бар лаб бизану ба ман деҳ он боз.
Шуд навбати шарбати пасинам,
Чуръа ба пиёлаи ман андоз.
Моро ғами ту зи халқ бибрид,
Дар суҳбати дӯстони дамсоз.
Пурсӣ, ки: «Чӣ гунаӣ?» Чӣ гӯям,
К-аз мурда бурун наёяд овоз.
Гӯянд маро бирав аз ин кӯй,
Дил гум кардам, кучо равам боз?
Хуш нест суруди Хусрав, оре,
Мутриб маст асту чанг носоз.

Кушодӣ чашми хоболудро боз,
Дари фитна ба олам кардай боз.
Ба даври моҳи рӯят зулфи шабрав
Парешонкорӣ акнун кард оғоз.
Хати сабзат агар на Хизри вақт аст,
Чаро шуд бар лаби ҷонбахш дамсоз?
Ба бустон гар равӣ, дар сачда ояд
Ба пеши қоматат сарви сарафроз.
Рабудӣ дил зи ман в-он ғаҳ супурдӣ
Ба дасти турраи дилсӯзи ғаммоз.
Чӣ ҷои ҷон, ки бар дил мезанад тир,
Чу гардаг турки чашмаг новакандоз.
Агар надхӣ ба умре коми Хусрав,
Раво бошад, ба ғайри ӯ мапардоз.

Кучо бувад мани мадхушро хузури намоз,
Ки кунҷи Каъба зи дайри муғон надонам боз.
Маро махон ба намоз, эй имому ваъз мағӯй,
Ки аз ниёз намебошадам хузури намоз.
Чу сӯфӣ аз маи софӣ намекунад парҳез,
Мабош мункири дурдкашони шохидбоз,
Ба сони мутриби муфлис навои сӯхтагон
Чу булбули сахарӣ мекунад самоъ оғоз.
Агарчи уди туам, ҳар нафас бихохӣ сӯхт,
Маро зи соз чӣ меафганӣ ба сӯзу ба соз?
Бад-он тамаъ, ки кунад мурғи васли хубон сайд,
Ду дилаам шуда аз шом то сахарғаҳ боз.
Хаёли зулфи дарози ту гар нагирад даст,
Ки бар сар орад аз ин зулматам шабони дароз?
Ту дар тааннуму нозӣ, зи мо кай андешӣ,

Ки нози мо ба ниёз асту нозиши ту ба ноз.
Агар зи хатти ту чун мӯи сар бигардонам,
Бибанду чун сари зулфам ба офтоб андоз.
Умедӣ бандаи мискин ба ҳеч восик нест,
Магар ба лутфи худовандгори банданавоз.
Гузашт шеър зи Шиъррову сӯзиш аз гардун,
Чаро ки аз паи овоза меравад овоз.
Хирад маҷӯй зи Хусрав, ки аҳли маъниро
Назар ба ишқи ҳақиқат бувад, на ақли маҷоз!

Дар фирокаш рӯди хун аз дида меборам ханӯз
В-он зи дилгармӣ нағӯяд тарки озорам ханӯз,
Солҳо то гулбуни максудро мепарварам,
З-оби чашмам барнамеояд гул аз хорам ханӯз.
Гарчи бар боди ҳавас шуд хирмани уммеди ман,
Тухми меҳраш дар миёни ҷон ҳамекорам ханӯз.
Гарчи пурдоғ аст ҷони ман зи ҳаҷри он нигор
Доғи меҳраш бар ҷабини дӯстӣ дорам ханӯз.
Дилбар аз кӯи муҳаббат по агар берун ниҳод,
Ман ба дасти ноумедӣ сар намехорам ханӯз.
Зориву афғони ман бе ӯ гузашт аз нух фалак,
В-он нигор оғаҳ нагашт аз нолаи зорам ханӯз.
Гарчи ҷони Хусрав аз меҳри руҳаш аз даст рафт,
Тухми ишқаш дар замини дил ҳамекорам ханӯз.

Тан пир гашту орзуи дил ҷавон ханӯз,
Дил хун шуду ҳадиси бутон бар забон ханӯз.
Умрам ба охир омаду рӯзам ба шаб расид,
Мастию бутпарастии ман ҳамчунон ханӯз.

Оҳанг карда сӯи бурун ҷони гумраҳам,
 Кофирдилони хусни дарунсӯи ҷон ханӯз.
 Сад ғам расиду марг ханӯзам намерасад,
 Сад дод рафту муҳри дилам роягон ханӯз.
 Олам тамои пур зи шахидони хуфта гашт,
 Турки маро хаданги бало дар камон ханӯз.
 Бедор монд шаб ҳама халқ аз нафири ман
 В-он чашми ниммаст ба хоби гарон ханӯз.
 Ҳар дам карашмаҳои вай афзуд он ғаҳе,
 Хусрав зи банди ӯ ба умеди амон ханӯз.

Дил зи тан бурдию дар ҷонӣ ханӯз,
 Дардхо дорию дармонӣ ханӯз.
 Ошкоро синаам бишкофӣ,
 Ҳамчунон дар сина пинхонӣ ханӯз.
 Мулки дил кардӣ хароб аз теги кин
 В-андар ин вайрона султони ханӯз.
 Ҳар ду олам кимати худ гуфтай,
 Нархе боло кун, ки арзони ханӯз.
 Чун касе, ё Раб, нагирад доманат,
 Гарчи дар хун не пушаймонӣ ханӯз.
 Чавр кардӣ солҳо чун кофарон,
 Баҳри раҳмат номусулмонӣ ханӯз.
 Мо зи гирия чун намак бигдохтем,
 Ту ба ханда шакарестони ханӯз.
 Ҷон зи банди колбуд озод гашт,
 Дил ба гесӯи ту зиндони ханӯз.
 Пирию шохидпарастӣ нохуш аст,
 Хусрав, то кай парешонӣ ханӯз.

Шаби зулфи ту шуд нишонаи рӯз,
 Дур кун он шаб аз каронаи рӯз!
 Турфа холест дар миёни руҳат,
 Шаб кӣ дида-ст дар миёнаи рӯз?
 Рӯзу шаб з-они туст, з-он хату хол
 Доми шаб кардаию донаи рӯз.
 Рӯи ту мекунад ҷаҳон равшан,
 Чӣ нӣҳӣ бар ҷаҳон баҳонаи рӯз?
 Бандаи туст офтоб, ки ҳаст
 Ҷашмравшан ба чашми хонаи рӯз.
 Зери пой ту резам, ар ёбам
 Ғавҳари машрик аз хизонаи рӯз.
 Бор дех, то ба давлатат бизанам
 Навбати мулки панҷгонаи рӯз.
 Банда шуд ҳамчу Хусрават хуршед,
 Гарчи ҳаст ӯ шаҳи яғонаи рӯз.

Рӯят аз хай ҳама пурдурри хушоб аст имрӯз,
 Офтоби ту зи сайёра ба тоб аст имрӯз.
 Ҳар ҳаёле, ки зи хуршед дар об афтодаст,
 Пеши рухсори ту ларзанда зи хоб аст имрӯз.
 Чашми бемори ту парҳез, ки мекард зи май,
 Мефитад ҳар тарафе, масту хароб аст имрӯз.
 Донам он чашми ту фитна-сту зи мастӣ хуфта-ст,
 Хуфтаро, ҳеч надонам, ки чӣ хоб аст имрӯз?!
 Дӯш гуфӣ, ки диҳам бўсаву кас меғӯй
 Ки дилам реш шавад, ин чӣ ҷавоб аст имрӯз?
 Хандаат дида даҳонбоз бимонда-ст садаф,
 Аз даҳонат, ки пур аз дурри хушоб аст имрӯз.

Эй зи ту корсозии хама кас,
 Ҳамаро ҳам ту корсозию бас.
 Ҳаст ирфони ту ба ақл чунон-к
 Кӯҳ санҷад касе ба парри мағас?
 Аз ман идроки ту бад-он монад,
 К-аблаҳе карда бодро ба қафас.
 Дар сифоти камоли ҳастии ту
 Ақл маст асту нотиқа аҳрас.
 Мардум аз ту бузургмаънӣ шуд,
 Не ба сират ба сони филу фарас.
 Ки ба ёдат нафас зананд ба сидқ,
 Осмон барпарад зи боди нафас.
 Зери пой гилемпӯшонат
 Поймол аст мафраши атлас.
 Кай расам дар ту ман, ки дар пешат
 Садди охан шуд аз ҳавову хавас.
 Сӯхта бод Хусрав аз шавқат,
 Рост чун дев аз шихоби қабас.

Бо pistaи майгуни ту шаккар чӣ кунад кас?
 Бо хандаи маймуни ту гавҳар чӣ кунад кас?
 Бо рӯи худ оина баробар манех, эй чон,
 Хуршед ба оина баробар чӣ кунад кас?
 Чун рӯи туам нест, ҷаҳонро чӣ кунам ман,
 Бе дидани рӯят ба ҷаҳон-дар чӣ кунад кас?
 В-ар зулфи ту сад чавр кунад бар дили ошиқ,
 Эй турк, бар он хиндуи кофар чӣ кунад кас?
 Бо чашми ҷафокори ту гӯям, ки вафо кун,
 Гӯяд: — Ман аз инҳо накунам, гар чӣ кунад кас?
 Ҷое, ки ҳадиси лаби ширини ту гӯянд,
 Беҳуда ҳадис аз лаби гавҳар чӣ кунад кас?

Бисёр бикӯшам, ки расам ман ба ту, лекин
 Бо бахти баду гардиши ахтар чӣ кунад кас?
 Гуфти, ки фалон ҷаҳд накард аз пай васлам
 Хун кард дили сӯхта, дигар чӣ кунад кас?
 Хусрав, ки фидо кард дилу чон зи пайи ту
 В-ар не дилу чон харду фидо бар чӣ кунад кас?

Кори дилам аз даст шуд, эй дилрабо, фарёд рас!
 Шабҳо фироқам мекушад, охир биё, фарёд рас!
 То чанд бар ман дам ба дам аз ҳаҷри ошикӯш ситам,
 Баҳри манат гар нест ғам, баҳри Худо фарёд рас!
 Зулмест шаб то субҳдам бар мо, ки натвон гуфт, ваҳ
 Бигзашт чун аз авҷи маҳ фарёди мо, фарёд рас!
 То аз ту дилбар мондаам, бе хобу бе хур мондаам,
 Чун дар ғамат дармондаам, дармондари фарёд рас!
 Шуд ҷоми айшам бесафо, чон шуд лагatkӯби ҷафо,
 Бигзашт чун умр аз вафо, эй бевафо, фарёд рас!
 Он харду чашми дилситон аз оламе бирбуд чон,
 Як чони Хусравро аз он, харду бало, фарёд рас!

Биё, ки базми тарабро чаман ниҳод асос,
 Биё, ки боди сабо гашт исавианфос.
 Бинӯш бодаи гулун ба тарфи боғ, ки ман
 Зи по фитодаам аз дастӣ меҳнати ифлос.
 Чӣ ҳикмат аст надонам, ки соқии гардун
 Мудом хуни ҷигар медиҳад маро аз кос.
 Касе зи чехраи мақсуди худ наёфт нишон,
 Аз он замон, ки ниҳоданд сарнагун ин кос.
 Ба роҳи Каъба, ки аз ҳар тараф камингоҳест,
 Агар зи хеш гузаштӣ, қадам манех ба ҳарос.

Касе ба далқи муракқаъ кучо шавад дарвеш,
 Чу сина соф набошад, чӣ суд тарки либос?
 Дарун чу пок шавад аз кудурати агёр,
 Ту хоҳ чомаи атлас бипӯш, хоҳ палос.
 Ҳадиси дӯзаху ҷаннат дигар мағӯ, Хусрав,
 Висоли ёр талаб кун, гузар аз ин васвос.

Харобии ман аз он наргиси хуморӣ пурс,
 Ҳалоки ҷонам аз он лолаи баҳорӣ пурс.
 Зи захми ғамза чӣ пурсӣ, ки дар дилат чанд аст,
 Зи ҳад фузун, вале захмҳои корӣ пурс.
 Ғуломи чашми туам, гарчи новаки ту хуш аст,
 Вале-к лаззати он аз дили шикорӣ пурс.
 Дилам, ки зулф фаромӯш мекунад худро,
 Мапурс ҳеч в-агар пурсияш, зи хорӣ пурс.
 Кучост давлати онам, ки бар дарат бошам,
 Нишони ман бар сари кӯи хоксорӣ пурс.
 Рав, эй сабову зи баҳри мусофирони фироқ
 Аз он ду лаб сухане чанд ёдгорӣ пурс.
 Суруди завқ фаровон шундаӣ, акнун
 Биё, зи Хусрав завқи фиғону зорӣ пурс.

Субҳи давлат медамад аз рӯи он хуршедваш,
 Дар ҷунин фаррухсабӯхӣ, соқиё, як чом каш.
 Чун ман аз бозуи ғиммат рӯзро бар шаб барам,
 Дарнаёрам сар ба тоҷи Руму иқлими Ҳабаш.
 Май, ки бар мо заҳр шуд, ҳам ту кунӣ оби ҳаёт,
 То нагирӣ айби мо аввал, бигӯ, ё худ бичаш.
 Бар лабат гозе задам, бурдӣ дилу ҷони хирад,
 Мӯҳра барчин, ҷунки нақши каъбатайн омад ду шаш.
 Бехтарин рӯзи маро рӯзи бадӣ омад, аз он-к
 Ҳаст Хусрав шишаву он сангдил девонаваш.

Хуш рафике, он ки ин рӯ дар назар меоядаш,
 Лек хайронам, ки дил бар ҷой чун меноядаш?
 Зулф бар болину ӯ дар хоби хуш, ваҳ, к-эӣ ракиб,
 Бо ҷунон ташвишдилҳо хоб чун меоядаш?
 Сӯфии мо даъвии парҳезгорӣ мекунад,
 Бош, то соқии мастон рӯи худ бикшоядаш.
 Соқиё, чун давр гардонӣ зи хуни ман бишӯй
 Он лаби соғар, ки лабҳои ту меолоядаш.
 Ишкро асбоби хуни ман ҳама ҳосил шуда-ст,
 Як карашма аз сари абрӯи ту мебоядаш.
 Боғ рав, ҷоно, ки наргис дар ҳавои рӯи туст,
 Рӯи гул мебинад, аммо дил намеосоядаш.
 Ошиқи мискину кунчеву ҳаёлеву ғаме,
 Чун кунад бечора, чун дил бо касе нақшоядаш.
 Нест ошикро давое бехтар аз сабру шикеб,
 Гар бувад доно, ҷунин донам, ҳамин фармоядаш.
 Хусрав, дил бад макун. гар ёр бадхӯест, аз он-к
 Ҳар чӣ бо он рӯи зебо мекунад, мешоядаш.

Дил, ки бурд аз мо, агарчи мубтало медорадаш,
 Гар хуш аст ўро бад-он, бигзор, то медорадаш.
 Аз кӣ пурсам то кучо медорад он дармондаро,
 Эй сабо, аз ман бипурсӣ, ҳар кучо медорадаш.
 Панд гӯяд ақл, лекин кай кунад фармони ақл,
 Он кӣ бе фармони ӯ дил дар боло медорадаш.
 Эй мусулмонон, зи охи ошикон ёдаш диҳед,
 К-он рақиби номусулмон бар хато медорадаш.
 Ғамза ҷондорест он султони хубонро ақиқ,
 К-аз пай ҷон бурдани муште ғало медорадаш.
 Чанд монад ҷони мискине, ки ҳар шаб то сахар
 Ҳамчу беморон бо афсуну дуо медорадаш.

Сарвро набвад кабо, сарв аст болояш, вале-к
Бе балое нест он к-андар кабо медорадаш.
Аз аҷал нолад хама кас, к-ӯ кунад чонро ҷудо,
Ман зи бахти хештан, к-аз ман ҷудо медорадаш.
Чанд гах дигар нахоҳад кард ҳам бо ӯ вафо,
Он хама хубӣ, ки бо мо бевафо медорадаш.
Гар саломат нест, боре кам зи даш номе, к-аз ӯ
Гӯши Хусравро, ки дар роҳи сабо медорадаш.

Зулфат, ки бод аз хар тараф гаҳ-гаҳ парешон дорадаш,
Хар мӯ, ки бирбояд аз ӯ, занчири сад чон дорадаш.
Ҷавре, ки хар дам мекунад, гар мардумӣ бошад дар ӯ,
Охир зи чандин кардаҳо вақте пушаймон дорадаш.
Хоке, ки аз кӯят барам, дар дида пинҳонаш кунам,
Муфлис, ки ёбад гавҳаре, ночор пинҳон дорадаш.
Гуфтори ту, к-ояд бурун аз ҷону дар чон ларравад,
Мардумкуш аст арчи лабат, дар оби ҳайвон дорадаш.
Дур аз ман он к-ӯ дур шуд, аз чун тӯе наздики ман,
Талх аст айшаш, гар фалак дар шаккарестон дорадаш.
Парвонае, к-аш ногаҳон шамъе ба меҳмон даррасад,
Худро магар бирён кунад, дигар чӣ меҳмон дорадаш?
Бечора Хусравро кунун сомон намебошад, магар
Хуше, ки мардумро бувад, гӯ, то ба сомон дорадаш.

Мо ба чон дармондаву дил сӯи мо мехонадаш,
Ваҳ, ки ин бар худ набахшуда, кучо мехонадаш?!
То ҳавас буд зистан, дишло ҳамегуфтам махон-ш,
Чун зи чон бархостам, бигзор то мехонадаш.
Чун ситода баҳри рафтан дину дил бегона хох,
Пой он сарву бигӯ, он гаҳ ки мо мехонадаш.

Хез, эй абрӯ, бибар з-ин дида обеву бишӯй
Пой он сарву бугӯ, он гаҳ ки мо мехонадаш.
Мардумонро з-ӯ балои дил, маро ташвиши чон,
Ман қиёмат хонаму халқе бало мехонадаш.
Чашми ӯ дар ҷодуӣ, то халқ девона шавад,
Халқи девонашуда хар дам дуо мехонадаш.
Хонамаш дар ҷону гӯяд, хонаи ман нест ин,
Бо чунин бегонагӣ дил ошно мехонадаш.
Мову мурдан бар дарах, муштокро бо он чӣ кор,
К-ӯ ҳамеронад зи пеши хеш ӯ мехонадаш.
Рост мегӯянд, ошиқ кӯр бошад, з-он ки хаст
Ҳоки пояш чашми Хусрав тӯтиё мехонадаш.

Зи ғам он дил, ки нигаҳ дорандаш,
Зери он зулфи сияҳ дорандаш.
Фитна бе зулфи ту натвонад буд,
Гар ба занҷир нигаҳ дорандаш.
Ба руҳи хуби ту монад чизе,
Маҳ агар зери кулаҳ дорандаш.
Дарзамон сар биниҳад бар поят,
Пой-т, ар бар сари маҳ дорандаш.
Чашми Хусрав ба гаҳи омаданат
Мунтазир бар сари раҳ дорандаш.

Дили ман бурд, натвон ёфт бозаш,
Ки дасте нест бар зулфи дарозаш.
Шудам дар кандани чон нимкушта,
Зи чашми ниммасту нимбозаш.
Ба ман бахшид аҷалҳои худ, эй халқ,
Ки мирам хар замон дар пеши нозаш.

Чаро Махмуд аз ғайрат намирад,
 Ки мирад дигарӣ пешӣ Аёзаш.
 Ба кори дӯст, ҷон ҳам нест маҳрам,
 Ки бо бегона нагвон гуфт розаш.
 Раҳо кун, то кафи поят бибӯсам,
 Пас он гаҳ шӯям аз ашқи ниёзаш.
 Шабе хоҳам ба болинат шавам шамъ,
 Ту дар хоби хушу ман дар гудозаш.
 Дилам афтод дар чавғони зулфаш,
 Ба бозӣ гӯи девона масозаш.
 Ҷафоҳо мекуни бар ман, макун шарм,
 Ки шуд шарманда Хусрав 3-он навозаш.

* * *

Рафт дил, нест равшанам ҳолаш,
 Бирав, эй ҷон, ту ҳам ба дунболаш.
 Ман бад-ин сон, ки ҳоли худ дидам,
 Набарам ҷон зи чашми қаттолаш.
 Ҷӣ хабар шахсавори раъноро,
 Ки сафи мӯр гашт помолаш.
 На, ки аз шамъ сӯхт парвона,
 К-оташи дил фитод дар болаш.
 Дил шиносад, ки чист қимати ишқ,
 Нест ақли ҳаким даллолаш.
 Ҳар кӣ бар ҳоли ошиқон хандад,
 Гиряе вочиб аст бар ҳолаш.
 Мани мискин на марди дарди туам,
 Кӯхи Албурзу пашша ҳаммолаш.
 Дар ҷаҳ ондам фитод дил, к-омад
 Сураи «Юсуф» аз руҳат фолаш.
 Ҷӣ дароз аст, бин, ғами Хусрав,
 Ки равад бе ту ҳар шабе солаш.

* * *

Фаришта менависад гуноҳи дам ба дамаш,
 Ки аз тахайюри он рӯ намеравад қаламаш.
 На ҳадди дидани халқ аст рӯи ту магар он-к
 Қазо ба қадри ду Юсуф кунад ҷамоли камаш.
 Агар ба боғ равам, дил бигирадам дар дам,
 Ки хӯ гирифта дили ман ба гӯшаҳои ғамаш.
 Самоёу нолаи ман не зи хуни дил ҷӯянд,
 Ки аргунуни чигархорияст зеру бамаш.
 Кашам зи дасти ту бар ҷӯб ҷомаи пурхун,
 Ки ҳар кӣ шоҳи бутон шуд, ҷунон бувад аламаш.
 Кучо зи ҷошнии дарди дил хабар дорад
 Касе, ки нест халос аз вазифаи ситамаш.
 Ҷӣ ҷои бонги муаззин бад-ин дили бадрӯз,
 Ки рӯзгор ба сар шуд ба тоати санамаш.
 Ҷафои дӯст ба микдори дӯстист азиз,
 Асири ишқ шиносад ҳаловати аламаш.
 Ба як дам аст, к-аз ӯ ҷони Хусрави мискин
 Бимирад, ар набувад ёди дӯст дам ба дамаш.

* * *

Он кӣ аз ҷон дӯсттар медорамаш,
 Гар маро бигзошт, ман нагзорамаш.
 Дил бад-ӯ додам, зи ман ранчиду рафт,
 Медихам ҷон, то магар боз орамаш.
 Он ки дар хуни дили ман хаста аст,
 Ман ду чашми хеш мепиндорамаш.
 Қолаби бе рӯҳ дорам, мебарам,
 То ба хоки кӯи ӯ биспорамаш.
 Медихам ҷон рӯзу шаб дар кӯи дӯст,
 Гавҳаре 3-ин беш агар даркорамаш.
 Рӯй дар пой ту мемолам, маранҷ,
 Гар ба рӯи саҳти худ меорамаш.

Гарчи рӯяш дод барбодам чу зулф,
 Ҳамчунон чониб ниғаҳ медорамаш.
 Гарчи хаст ӯ ёри ман, ман ёри ӯ,
 Ман кучо ёрам, ки гӯям ёрамаш?!
 Хеч раҳме нест бар бемори хеш,
 Он табибро, ки ман беморамаш.
 Бо дили худ гуфтам ўро чистӣ,
 Гуфт Хусрав: «Ў гулу ман хорамаш».

* * *

Ситамгаре, ки дилам шод нест чуз ба ғамаш,
 Ба хома рост наёяд шикояти ситамаш.
 Ҳазор новаки ғамза зада-ст бар дили ман,
 Ки хеч оҳ зи ман барнаёмад аз аламаш.
 Агар зи дасти аҷал чанд ғаҳ амон ёбам,
 Ба хоки по-ш, ки сар барнадорам аз қадамаш.
 Ҳазор нома навиштам ба хуни дида, вале
 Ба ин диёр наёмад кабӯтари ҳарамаш.
 Касе, ки дидани рухсори ӯ ҳавас дорад,
 Дигар халос наёбад зи зулфи ҳамбаҳамаш.
 Мубошире, ки ба кунҷи финок май нӯшад,
 Сафоли бода намояд ба чашм Ҷоми Ҷамаш.
 Агар ба зухд шавӣ шуҳраи ҷаҳон, Хусрав,
 Чӣ суд, то накуни эътимод бар қарамаш.

* * *

Гар, эй насим, туро раҳ диҳанд дар ҳарамаш,
 Бибӯсӣ аз мани хокӣ нишонаи қадамаш.
 Бихон ба ҳазрати ӯ зинҳор аз сари сӯз
 Таҳийяте, ки навиштам ҳама ба хун рақамаш.
 Зи баъди арзи таҳийят, агар ба мо бирасад,
 Ғариб то нашуморӣ зи ғояти қарамаш.

Миёни дилбару дил хочати рисолат нест,
 Вале-к ҳам бинавиштем мочарои ғамаш.
 Ба ташнагони биёбони баҳр боз расон,
 Ки оби Хизр наёбӣ зи рашҳаи қаламаш.
 Тирози зар набувад зеби ҷомаи ушшоқ,
 Бар остин бувад аз доғи ошиқӣ аламаш.
 Зи хуни дидаи Хусрав ачаб мадор, ки халқ
 Ба ҷои нуқл чигар медиханд дам ба дамаш.

* * *

Дил бурду заҳра нест, ки он бозҳоҳамаш,
 Ё худ зи сабри рафта нишон бозҳоҳамаш.
 З-ин ҷо, ки носабурии девонагон бувад,
 Пайдо-ш дил диҳам, ба ниҳон бозҳоҳамаш.
 Не, худ чӣ дил, ки ҷони киромӣ ситад зи ман,
 Ҳаргиз дилам нахост, ки ҷон бозҳоҳамаш.
 Бошад шабе, ки то ба сахар роз гӯямаш
 В-он рози гуфта субҳдамон бозҳоҳамаш.
 Бӯсе ба вом бурд ҳаёлаш зи ман ба хоб,
 Боре дигар чу нест, ҳамон бозҳоҳамаш.
 Донам яқин, ки боз наёбам аз ӯ, вале-к
 Таскини хешро ба гумон бозҳоҳамаш.
 Дӣ боз кард лаб, ки забоне диҳад маро,
 Имрӯз узри лаб ба забон бозҳоҳамаш.
 Бас узрҳо, ки гуфт ба Хусрав ба гоҳи васл,
 Ин узр низ, агар битавон, бозҳоҳамаш.

* * *

Мастӣ гирифт шева он чашми пурҳумораш,
 Шуд хатми ҷонфазое бар лаъли обдораш.
 То боғ хусн гирад, нусхаг қазо ниҳода,
 Сарве зи комати ӯ бар тарфи ҷӯйбораш.

Афзуд меҳраш он дам дилро, ки бе ҳичобе,
 Бинмуд рӯи тобон хуршеди соядораш.
 Овозаи бути хусн биншаст бетаваккуф,
 Ногоҳ чун баромад аз Руму Зангбораш.
 Аз шаб асар намонад, аз Шом чун биёяд?
 Аз шаш ҷихоги гетӣ, аз мо ба панҷу чораш.
 Бикшо зи қулф ёкут, он дурчи зар ба ханда,
 К-орам равон зи дида гавҳар басте нисораш.
 Хунрез тири ғамза-ш з-он рӯй шуд, ки дорад
 Дар Нимрӯз маскан чашми сиёҳкораш.
 Зулмаш гузашт аз ҳад, з-он қисса ғусса кардам,
 То доди ман ситонад сонию шахриёраш.
 То кофияст боқӣ ронад калом Хусрав,
 Лекин тариқи аҳсан ин ҷост ихтиёраш.

* * *

Боғ бишкуфту сурию суманаш,
 Тоza гашт аргувону настаранаш.
 Сифати боғ мекунад булбул,
 Шоҳ дар шоҳ меравад суҳанаш.
 Юсуфи гул расиду шуд равшан
 Чашми наргис зи бӯи пераҳанаш.
 То кучо бошад он суманбари ман,
 К-обу оташ шавад гул аз суманаш.
 Меҳри ӯ зарра-зарра кард маро,
 Гарчи як зарра нест меҳри манаш.
 Гар ба ҳалқам расан кунад зулфаш,
 Нагсалам ҳам зи зулфи чун расанаш.
 Дида дар пеши ӯ кашад Хусрав,
 Ки бибинад ба чашми хештанаш.

* * *

Қабову перахани ӯ, ки мерасад ба танаш,
 Ман аз кабо-ш ба рашкам, кабо зи пераҳанаш.
 Қарашма мекунаду мардумон ҳамемиранд,
 Чӣ ғам зи мурдани чандин ҳазор ҳамчу манаш.
 Аҷаб, агар натавон накши хотираш дарёфт,
 Зи нозукӣ битавон дид рӯҳ дар баданаш.
 Туфайли он ки қасонро ба зулф дарбандӣ,
 Биёр як расану дар гулӯи ман фиканаш.
 Ба кӯи ӯ, ки шавам хок, нест ғам магар он-к
 Зи бод гарди ғамолуди ман расад ба танаш.
 Шаҳиди ишқ, ки шуд ёр дар зиёрати ӯ,
 Муборак омаду фархунда хилъати кафанаш.
 Висол бо вай аз ин беш нест ошиқро,
 Ки қушта гашту даромад ба зулфи пуршиканаш.
 Забон, ки хост зи ту, Хусраво, накардӣ фаҳм,
 Киноятест, ки баргир теғу сар фиканаш.

* * *

Номи сарчашмаи хайвон чӣ барӣ бо даҳанаш,
 Сухани қанд, мағӯ бо лаби шакаршиканаш!
 Гар занад бо даҳанаш pista зи бемағзӣ лоф,
 Ҳар кӣ бинад, шиканад бо лабу дандон даҳанаш.
 Эй сабо, гӯй зи ман ғунҷаи тардоманро,
 Чист он ғунҷа, ки пинҳон шуда дар пераҳанаш?
 Дӯш ҷустам зи даҳонаш хабари оби ҳаёт,
 Гуфт: «Бояд талабид аз лаби ширини манаш».
 Гар шавад дар ғами ту чехраи ошиқ коҳе,
 Боз гулгун кунад аз хуни дили хештанаш.
 Зулфи қачтабӣи ту хиндуи балоангез аст,
 Чашми сармасти ту туркест, ки яғмоист фанаш.
 Рӯзу шаб васфи руҳи хуби ту гӯяд Хусрав,
 То чӣ тӯтист, ки аз оина бошад суҳанаш?

Хоҳам, ки сер бинам рӯи чу ёсаминаш,
Лек офатест чашамаш, метарсам аз каминаш.
Бисёр зухду тавба ботил шуд аз фиребаш,
Фитнаст он, ки гаҳ-гаҳ бинанд шармгинаш.
Тоқат надорад он рух аз нозукӣ нафасро,
Эй бод, тунд мағзар бар барги ёсаминаш.
Дил рафту рӯзхо шуд, к-аз вай хабар наёмад,
Эй дурмонда, чунӣ дар зулфи анбаринаш?
Эй чомадор, аз ин сон чустаи мабанд якто,
К-аз баҳя нақш гирад андоми нозанинаш.
Боре ба теғ рондан он соидаш бибинам,
Хез, эй ракиби бадхӯ, бармол остинаш.
Гӯянд шодмон зӣ хасме чу ғамзаи ӯ,
Ман пуштие, кӣ дорам, к-эман зиям зи кинаш?
Ман худ зи баҳри хубӣ бар рӯи ту нагӯям,
Лекин ту панд бишнав, бадхӯ макун чунинаш.
Хусрав ба як назора дилро ба бод додӣ,
Гар чон ба корат ояд, боре дигар мабинаш.

Лаб нигар в-он даҳони хандонаш
В-он хама турраи парешонаш.
Рӯи чун бомдоди тобистон,
Зулфи ҳамчун шаби зимистонаш.
Тири болои ӯ бихост маро,
Аз кушоди раҳи гиребонаш.
Доман аз мо ҳамекашад имрӯз,
Чанги мо рӯзи хашру домонаш.
Кӯфта монд шахси чун зари ман
Аз дили саҳти ҳамчу сандонаш.
Чун фуру бурд дар дилам дандон,
Чон фиристам ба музди дандонаш.

Дили ман гашт хуну хуни дилам
Об шуд дар чаҳи занахдонаш.
Хусраво, пурсише бикун, ки ба дил
Хор дорам зи нӯги миҷгонаш.

Ҷу мераваду ошики мискин нигаронаш,
Чун мурда, ки дар сина бувад хасрати чонош.
Бемехр саворе, ки инон боз напечад
В-овехта чандин дили халке ба инонаш.
Ё хун-ш ҳамеораду ё толиби хун аст,
Эй халк, мағӯед ба чӯянда нишонаш.
Ёдаш диҳӣ, эй бод, магар ёди гадое
Аз давлати дашном барояд зи забонаш.
Ё даст, ки дар хоби шабаш дидаам, аммо
Аз беҳабарӣ ҳеҷ надонам, ки чӣ сонаш?
Бисёр бикӯшам, ки бипӯшам ғами худ, лек
Оташ чу бигирад, натавон дошт ниҳонаш.
Аз нолаам ар халк нахуспад ачабе нест,
Аз бахти худам дар ачабу хоби гаронаш.
Хусрав, нигаронӣ-ш хама бар дили худ гир,
Кӯрии дилеро, ки набошад нигаронаш.

Касе, ки хаст назар бар ҷамоли маймунаш,
Зихӣ нишоти дилу толеи хумоюнаш.
Дар оби Хизр, ки маҳлули ўст мояи лутф,
Ки дар лағофати маҳлул рехт бечунаш.
Ҳавас баранд, ки хуршеду мох хок шаванд
Дар он замин, ки занад гом шӯхи гулгунаш.
Ба як ҳадис кунад талхӣи ғамам ҳама маҳв
Чу заҳри ноб, ки чоду кунад ба афсунаш.

Ғуломи он нафасам, к-омадам ба хонаи ӯ,
Ба хашм гуфт, ки аз дар кунед берунаш.
Хушам зи гирияи чашмам, агарчи ғам зояд
Ба чошнии муфаррах зи дурри макнунаш.
Шуд аз ту хуни дили Хусрав обу шодам аз он-к
Намоз аз пай ношустани ту шуд хунаш.

Зулфи ту – ҳар мӯю боде дар сараш,
Лаъли ту – ҳар ганҷу хубе бар дараш.
Ҳаст рӯят шуълаи оташ, вале
Шустаанд аз ҳафт оби Кавсараш.
Ман нагардам гирди он чашма, аз он-к
Мор печида-ст бар нилуфараш.
Хонае, к-он чо туй, парда мабанд,
К-офтоб андар наёяд аз дараш.
Чашми ман дар сабзаи ҳагги ту ёфт
Чашмае, к-аз Хизр ҷуст Искандараш.
З-об мирад оташу равшантар аст,
Оташин рӯе, ки хай дорад бараш.
Он зирех, к-аз зулф дарбар кардай,
Оҳи Хусрав бас бувад пайконгараш.

Эй зада новакам ба чон як, ду, се, чору панҷу шаш,
Кушта чу банда ҳар замон як, ду, се, чору панҷу шаш.
Гуфт ба ваъда ғаҳ-ғаҳе як шаб аз они ту шавам,
Рӯз гузашт дар миён як, ду, се, чору панҷу шаш.
Пеши дари ту ҳар нафас аз ҳаваси даҳони ту
Бӯса занам бар остон як, ду, се, чору панҷу шаш.
Манъи ду чашм кун, ки шуд аз дили пухта ҳар даме
Ротиби он ду нотагон як, ду, се, чору панҷу шаш.

Гоҳи назора, чунки ту ҷилва кунӣ ҷамолро,
Кушта шаванд ошиқон як, ду, се, чору панҷу шаш.
Кушт сабо зи ғайрағам, к-ояд агар зи кӯи ту,
Ҳамраҳи бӯи туст ҷон як, ду, се, чору панҷу шаш.
Оҳу фиғон зи мардумон, баски ҳамекунад даме
Хусрави хастадил фиғон як, ду, се, чору панҷу шаш.

Карашмаҳои сари зулф дар баноғушаш,
Ҳадиси дарди маро раҳ надод дар ғушаш.
Ба ношинохтагон бинаду назар набувад,
Ба сад шинохт дар ин мустамади мадхушаш.
Ҷунон шудам, ки бибинад марову нашиносад,
Магар шабе ба ғалаг даркашам ба оғушаш.
Дилам зи пухтани савдои хом сӯхта шуд,
Ки ҳеҷ пухта нашуд кори ман ба сад ҷушаш.
Зи ишқи дидани рӯят бимурду сер нашуд,
Ки гоҳи дидани рӯят зи дил бишуд хушаш.
Шуд оташам ба ҷаҳон равшану ҷаро нашавад,
Ки мекунам ба тани ҳамчу коҳ хаспӯшам.
Биё, ки сар ба фидоят ниҳодаам, в-арна
Ҷунин азиз наёрам ниҳода бар дӯшам,
Мағӯ, ки ғамзаи ман хуни кас намерезад,
Ту ёд деҳ, ки агар мешавад фаромӯшаш.
Бихӯрд талҳии ҳаҷри ту чун шакар Хусрав,
Ҳаловатест дар ин бода то абад нӯшаш!

Дили ман хун шуду дур аз висоқаш
Ки монд овехта з-абрӯи тоқаш.
Аҷаб сайёрае дорад дили ман,
Ки месӯзад ҷаҳоне з-эҳтироқаш.

Ҳазорам дида бояд гоҳи ҷавлон-ш,
Ки созам фарш дар роҳи буруқаш.
Ғазида шуд дилам аз ҷон, ки ҷонам
Сағи девона шуд дар иштиёқаш.
Кучо бо чун ту симинсоқ монад
Дарахти гул, ки пурхор аст соқаш.
Ҷафоҳои туро гардон кунад чарх,
Наранҷӣ ҷони Хусрав з-ин нифоқаш.

Ҳар бомдод то ба шабам бар сари раҳаш,
Вақте магар, ки бингарам аз дур ноғашаш.
З-он ғах-ғахе ки пур зи хаи гул кунад занах,
Оташ сазад гулоб ҷу симин бувад чаҳаш.
Обе кунанд ҳар касе андар раҳе сабил,
Ман хуни худ сабил кунам бар сари раҳаш.
Гӯям, бибахш ҷони ман, ӯ гӯядам, ки не,
Ҷонбахши ман бас аст ҳамон гуфтани «наяш».
Чун гул зи рашк ҷома даронам, ки то ҷарост
Дар гирди кӯй гаштани боди саҳарғаҳаш.
Мушқил, ки хешро натавонанд бозёфт,
Онон, ки гум шуданд дар он рӯи чун маҳаш.
Фарёди ман зи нолаи Хусрав, ки ҳар шабе
Хуфтан наметавон зи нафири илаллаҳаш.

Дидам ҷу офтобе дар сояи кулоҳаш,
Соя гирифта махро з-он турраи сиёҳаш.
Ҷу чашм дошт бар ман, ман зулфи ӯ гирифтам,
Бошад, ки зинда монам з-он ғамза дар паноҳаш.
Дил рафту дар занахдон —ш овоз додам ўро,
Гуфт: «Инакам муаллақ дар нимароҳи ҷоҳаш».

Зулфаш ҷу гашт бар рӯ, пешаш намоз бурдам,
Чун соя гашта дидам наздики ҷоштгоҳаш.
Биништ оразаш ҳат аз баҳри арзи хубӣ,
Инак, ба гарди ораз саф мекашад сипоҳаш.
Ман чашм менаёрам, к-аз вай нигоҳ дорам,
Ё Раб, магар ту дорӣ аз чашми ман нигоҳаш.
Қард он гунаҳ, ки Хусрав баҳшида хост бўсе,
Бахшиданист, ҷоно, гар ҳаст ин гуноҳаш.

Моему шабеву ёр дар пеш,
Ҷоми маи хушгувор дар пеш.
Вақти ҷаману шукуфта боғе,
Бе заҳмати хор-хор дар пеш.
Гул омадаву ҳазон гузашта,
Дай рафтаву навбаҳор дар пеш.
Дастам ба лабу назар ба рӯяш,
Май бар кафу лолазор дар пеш.
Рафт он, ки ҷу ғунча буд якҷанд,
Дарбаставу пардадор дар пеш.
Имрӯз ҷу шохӣ гул ба сад лутф
Омад зи барои ёр дар пеш.
Эй даври фалак, агар туро ҳаст
Вақте беҳ аз ин, биёр дар пеш.
Миннат Ҳақро, ки ҳаст бо дӯст
З-ин гуна ҳазор кор дар пеш.
Хусрав, маи ноб каш, к-аз ин пас
Н-орад фалакат хумор дар пеш.

* * *

Гаҳ-гаҳ назаре боз мадор аз мани дарвеш,
Чун мунъими бахшанда ба дарюзаи дарвеш.
Моро дили садпорову лаълат намаколуд,
Зинҳор, ки то рӯзи аҷал бех шавад ин реш.
Хусни ту фузун боду ҷафои ту фузунтар,
То дарди дили хастаи мо бех нашавад беш.
Ҷоно, бикӯш акнун ту бад-он гуна, ки донӣ,
Қ-он сабр намонда-ст, ки мекардам аз ин пеш.
Хуш бош, ки он ғамзаи хунрези ту моро
Чандон нагузорад, ки кушой ту сари хеш.
Эмин зи ҷафои ту наям бо ҳама пурсиш,
Қассоб на аз меҳр кунад тарбияти меш.
Соқӣ, манигар ту ба қадах бар кафи ман нех,
То ғарқа шавад ин хиради маслиҳатандеш.
Имони ман андар шикани зулфу бутон рафт,
Кофир кунадам дил, ки агар гардам аз ин кеш.
Эй он ки занӣ таънаи Хусрав зи пай ишқ,
Ту фориғӣ аз дард, ки ман хӯрдаам ин пеш.

* * *

Турки ман сар макаш зи пардаи хеш,
Даркаш, охир, инони зардаи хеш.
Дармаяндоз нотавањиро
Бо фироқи хазор мурдаи хеш.
Назаре кардаму ҷунон гаштам,
Ки пушаймон шудам зи кардаи хеш.
Мутриб аз нолаам ҷунон шуд маст,
Ки фаромӯш кард пардаи хеш.
Соқӣ, хуни ман бихур ба тамом,
Май бидех лек нимх(в)ардаи хеш.
Ба гуломӣ наярзадат Хусрав,
Ту фузун кун баҳои бардаи хеш.

* * *

Чандин шабам гузашт ба кунчи хароби хеш,
Нуре надодиям шабе аз моҳтоби хеш.
Рӯе ҷунон мапӯш зи ушшок, к-аҳли дил
Аз ташнагон дарег надоранд оби хеш.
Дӣ сер дидам он лабу гаштам хароб, аз он-к
Нашнохт ҷони ташна қиёси шароби хеш.
Ў ҳол пурсад аз ману ғиря диҳад ҷавоб,
Фарёди ман зи ғиряи хозирҷавоби хеш.
Маъмураи мурод чӣ гӯям, ки ҷони ман
Хӯ карда бо харобаи айши хароби хеш.
Аз ишқ сӯхтам, чӣ кунам чун зи рӯзи бад
Субҳи дурӯғ медамадам з-офтоби хеш.
Бинам шабаш ба хобу зи мастию бехудӣ
Гӯям ба дард бо дару девор хоби хеш.
Гар на кабоб кардани дилҳо шудаш ҳалол,
Он мастро бихил накунам ман кабоби хеш.
Гар назди дӯст куштани ошиқ савоб шуд,
Хусрав на дӯстест, ки ҷӯяд савоби хеш.

* * *

Аз ҳаданги ғамзаи дилдӯзи хеш
Пора созам сина баҳри сӯзи хеш.
То шаби ҳичрони нохуш даррасид,
Баъд аз он ҳаргиз надидам рӯзи хеш.
З-ошноён бар сари болини ман
Нест ғайр аз шамъ кас дилсӯзи хеш.
Дар хазони ҳаҷраш аз дасти рақиб
Аз висолат кай расад наврӯзи хеш.
Аз рухат бар осмон маҳ шуд хичил,
Дар ҷаман ҳам бӯстонафрӯзи хеш.
Вораҳам аз меҳнати ҳичрон тамом,
Гар биёбам толеъи фирӯзи хеш.
Хусрав, дар кунчи танҳой мағӯй
Рози дил бо ҷони ғамандӯзи хеш.

Пеши чашми худ мағу, гар бо ту гўям сўзи хеш,
З-он ки медонӣ мизочи ғамзаи кинтӯзи хеш.
Ғамзаро бар қалби шоҳон зан, ки не мардонагист
Бар ғадёён озмудан ханҷари фирӯзи хеш.
Ман чу гардам кушта ғаҳ-гоҳе бигардонӣ ба зулф,
Чони ман гирди сари он новаки дилдӯзи хеш.
Ҳамраҳи ҷон кардам аз ҷавлон-т гарде, то кунам
Тӯшай фардои ҳашр ин неъматим имрӯзи хеш.
Хок шуд ҷонҳо ба раҳ, мапсанд, аз баҳри худо,
Ин ғубори ғам бар он рӯи ҷаҳонафрӯзи хеш.
Ҳар шабе пеши ҷароге сўзи худ гўям, аз он-к
Сўхта бо сўхта берун фишонад сўзи хеш.
Дар дилам боз омад ӯ, ёрӣ кун, эй хуни ҷигар,
То бигирям зор ман бар рӯзгору рӯзи хеш.
Банда, Хусрав, бар руҳ аз хун ҳарфи бесабрӣ навишт,
То кунад таълими расвой ба сабромӯзи хеш.

Маро корест мушкил бо дили хеш,
Ки гуфтан менаёрам мушкили хеш.
Хаёлат донаду ҷони ману ғам,
Ки ҳар шаб дар ҷӣ қорам бод или хеш.
Зи волаасмондагон ёде кун, охир,
Чӣ ронӣ тунд, ҷонон, маҳмили хеш.
Маро дар аввалин манзил раҳ уфтод
Туро хуш бод роҳи манзили хеш.
На ман з-он гуна дар дарё фитодам,
Ки боз оям дигар дар соҳили хеш.
Қ-ам аз ҷавлоне, охир, дар раҳи ту
Чу Хусрав хок кард обу гили хеш!

Гар на ман девона гаштам з-ин дили бадноми хеш,
Баҳри ҷӣ гўям сабову мургро пайғоми хеш.
Чун дарояд шом, оташ дар дилам гирад зи ҳаҷр,
Хуш ҷароге мефурӯзам ҳар шаб андар шоми хеш.
Рафт хобам ногаҳон, чанд аз хаёли мӯи ту
Силсила бандам ба пой ҷони беороми хеш.
Нест чун бахти висолам, баҳри сабр аз хуни дил
Ҳардаме якҷо нависам номи ту бо номи хеш.
Сад самуми фитна з-оҳи халқ сўят мевазад,
Рӯй пинҳон кун, бибашо дар руҳи гулфومي хеш.
Кист Хусрав, то лаби худ ранчадорӣ дар ҷафо-ш,
Инчунин ҳам ҷо ба ҷо зоеъ макун дашноми хеш.

Солҳо хун хурдаам аз бахти бесомони хеш,
То замоне дидаам дар ёри нофармони хеш.
Аз хаёли ӯ ҷӣ нолам, рафт чун қорам зи даст,
Ман ба хуни хеш парвардам балои ҷони хеш.
Баски худро гум кунам шабҳо ба гирди кӯи ту,
Раҳ наёбам боз сӯи хонаи вайрони хеш.
Зери дандонам, ҳамон дардам, ки хезад, бас бувад
Бе ту чун ангушти ҳасрат хоям аз дандони хеш.
Гар кушандам баҳри ӯю пеши вай оташ зананд,
То ҳамесўзам, ҳамебинам руҳи ҷонони хеш.
Шаҳсавори ошиқонро дар раҳат сар хок шуд,
Ту кучо дорӣ сари девонаи якрони хеш?!
Мекашам хоки дарат дар чашму шуста мешавад,
Чанд хуноба хурам з-ин дидаи гирёни хеш?
Аз ҷафои туст хун андар дили Хусрав мудом,
Аз вафо набвад, ки бошам дар пай сомони хеш.

Танҳо ману дилеву ғаме баҳри чони хеш,
Машгул бо ҳаёли касе дар ниҳони хеш.
Н-овард бод бӯе аз он боғу мурғи чон
Наздик шуд, ки барпарад аз ошёнӣ хеш.
Хуш вақти мо, чу аз пай мурдан ба чашми чон
Бинем хоки кӯи ту дар устухони хеш.
Бигзор, к-аз забони кафи по-т обила кунам,
К-аз зикри ту чу обила кардам забони хеш.
Дар худ гумон барам, ки ту з-они маниву боз
Кам кардам аз чунин ғалате дар гумони хеш,
Бахти бад ар зи кӯи ту моро бурун фиғанд,
Кам гир хок аз шарафи остони хеш.
Рафт аз дари ту Хусраву инак ба ёдгор
Аз хуни дил гузошт ба ҳар чо нишони хеш.

Ҳар кас нишаста шод ба кому ҳавои хеш,
Бечора ман асири дили мубталои хеш.
Ҳам чон даруни ин дилу ҳам дӯст, ваҳ, ки ман
Ҳунобаҳо хурам зи дили бевафои хеш.
Фардост ар ба банда чудой, дило, биё,
К-имрӯз навҳае бикунам аз барои хеш.
То ман аз они дил шудаму дил аз они дӯст,
Ин чони ман киёи ману ман киёи хеш.
Ҷоно, расам ба кӯи ту, ман он кабӯтарам,
К-ояд ба меҳмони шохин ба пой хеш.
Боранда бар ту новаки оху манат зирех
Борам зи оби дида забоди дуои хеш.
Хусрав зи хеш баҳри ту бегона шуд, чунон-к
Гӯё, ки ҳеч гоҳ набуд ошнои хеш.

Халк ба ҳар кору ман бар сари савдои хеш,
Дар ҳавасе ҳар касе, ман ба таманнои хеш.
Гӯяд ҳамсоям, дар шабат ин нола чист?
Муяи худ мекунам бар тани танҳои хеш.
Сина ба топоку ман бингарам аз бими чон,
Чанд уқубат кунам бар дили шайдои хеш.
Ман чу намебинамат, лутф ғае кун ба ман,
Бин на яке чои худ, балки ҳама чои хеш.
Хусн фурузӣ ба дил, ноз фурушӣ ба чон,
Саҳл чунин ҳам макун қиммати колои хеш.
Дар дили тангам ҳаме чуз ту нагунҷад касе,
Курта аз ин беҳ махоҳ чуст ба болои хеш.
По чу ба кӯят ниҳам, гайрати кӯи туро
Сурмаи дида кунам хоки кафи пой хеш.
Ман чу зи андӯҳи ишқ чон набарам, лек ту
Холи маломат манех бар руҳи зебои хеш.
Дар ҳақи Хусрав фитад, хайф, ки зоеъ кунӣ
Раҳмати имрӯзи худ аз пай фардои хеш.

Эй ҷафо омӯхта аз ғамзаи бадхӯи хеш,
Некуй н-омӯзӣ, охир, аз руҳи некуи хеш.
Меравӣ дар роҳи бедоду ҷафо аз хӯи бад,
Бад набошад, гар даме боз истӣ аз хӯи хеш.
Чун танам аз нотагонӣ мӯй шуд бе ҳеч фарқ,
Фарқ кун, гар метавонӣ аз танам то мӯи хеш.
Чун ба паҳлӯи худам дар ранчу бас тарсам, ки пеш
Хештанро ҳам бибинам баъд аз ин паҳлӯи хеш.
Рӯи ман аз ашқу рӯят аз сафо оина шуд,
Рӯи худ дар рӯи ман бин, рӯи ман дар рӯи хеш.
Якдам, эй ойинаи чон, рӯ намо, то чо кунам
Бар кафи дасти худат ё бар сари зонуи хеш.

Чашм бошад зери абрӯ в-ар ту бошӣ чашми ман
 Аз азизӣ шонамат болотар аз абрӯи хеш.
 Аз низорӣ ончунон гаштам, ки гар мебингарам,
 Метавонам дидан аз як сӯй дигар сӯи хеш.
 Як шабе дуздида меҳоҳам, ки оям сӯи ту,
 Гар шафеъи авф бошӣ бар сағони кӯи хеш.
 Гар ҳаёли қоматат андар сари сарв уфтад,
 Сарнагун ҳамчун ҳаёли худ фитад дар ҷӯи хеш.
 Гӯши хинду пора бошад в-ар манам хиндуи ту,
 Пора кун гӯшу макун пора дили хиндуи хеш.
 Ҳар замон гӯй, ки Хусрав ҷодуӣ чун мекуний,
 Ин мапурс аз ман, бипурс аз ғамзаи ҷодуи хеш.

Шуд он ки пой маро бўса мезанад авбош,
 Биёр бода, ки гаштам қаландару қаллош.
 Маро зи микнаи зохид кунед хирқаи зухд,
 К-аз ин либос фуру пӯшам он ибодати фаш.
 Манам зи ишки ту хашхоши зарра-зарра, вале
 Ба матта чанд тавон сар бурид аз хашхош.
 Шудем мо ҳама бепӯст, баски чехрай мо
 Бар остонаи симинбарон гирифт харош.
 Ба базми он ки дуое кунанд аҳли сафо,
 Зихӣ, саодат, агар таънаам зананд авбош.
 Агар зи ҳома қач афтод нақши мо, ҷӣ кунем,
 Ҷӣ гуна айб тавонем кард бар нақшош?
 Набуд бар дари масҷид ҷу, Хусраво, борам,
 Гарав ба хонаи ҳаммор кардам ин тани лош.

Гар маро бо бахт коре нест, гӯ, ҳаргиз мабош!
 В-ар ба сомон рӯзгоре нест, гӯ, ҳаргиз мабош!
 Сар ба хишти меҳнагам хуш гуфт, гар тоҷи саре
 Баҳри чун ман хоксоре нест, гӯ, ҳаргиз мабош!

Ман харобу масту ёрон ҷумла гирд орад маро,
 Гар ба маҷлис хушёре нест, гӯ, ҳаргиз мабош!
 Ишқбозӣ бо ҳаёли ёр ҳам шабҳо хуш аст,
 Гар аз ӯ бўсу каноре нест, гӯ, ҳаргиз мабош!
 Сархушам аз дурди дард, ар софии айшу тараб
 Баҳри чун ман дурдхоре нест, гӯ, ҳаргиз мабош!
 Маҷлиси айш асту ҷуз Хусрав ҳама мастанд, агар
 Нокасеvu нобақоре нест, гӯ, ҳаргиз мабош!

Абре хуш асту вақти хуш асту ҳавои хуш,
 Сокии маст дода ба мастон салои хуш.
 Овони хуш расиду ҳарифони айшро
 Гашт ошнои чону зихӣ, ошнои хуш.
 Имрӯз порсоии зохид зи безарист,
 Ку зар, ки беҳабар шавад он порсои хуш?
 Гарчи дуои тавба хуш аст, эй фаришта, хон,
 То сӯи осмон набарӣ ин дуои хуш.
 Мастони ишқро дилу ҷон вақфи шохид аст,
 Хуҷҷат зи ҳатти сокиву мутриб гувои хуш.
 Бе рӯи хуб хуш набувад дил ба ҳеч ҷой,
 Гул гарчи хубрӯ буваду боғ ҷои хуш.
 Ишқи бутон агарчи балоест ҷонгудоз,
 Хусрав ба ҷону дида харид ин балои хуш.

Шуд дили ман хун зи доғи ҳаҷри ӯ, ё Раб, қаяш
 Бинаму аз дидаву дил оварам нуқлу маяш?
 Дӣ ба рах буд ӯ равону ман фитодам бар замин,
 Мешуд ӯ чун офтобу ман ҷу соя аз паяш.
 Шарҳи равзанҳо, ки аз тирӣ ту дорад синаам,
 То бигӯяд пеши ту, бинвоз як дам чун нааш.
 То зи тоби оразаш ҳалке бисӯзад ҳар замон,
 Мезанад бар оташи рухсори ӯ оби хаяш.

Он ки бар хоки дарат лоф аз гадоӣ мезанад,
Кай ба пеши чашм ояд шохии Руму Раяш.
Роҳи ишқ ин аст, агар бисёр Хусравро ханӯз
Раҳ бибояд кард то водӣ дар ин манзил таяш.

* * *

Мушки тар бар маҳ парокандио шаб мехонияш,
Барги гулро пушакар кардию лаб мехонияш.
Офтоби нимрӯзию ба хидмат карданат
Мерасад хуршед, агар дар ними шаб мехонияш.
Ҳафт бар хуршед пешат номи хуршедӣ хато,
Ту бад-ин ном аз пай хусни адаб мехонияш.
Нухасе, к-аз хатти туст андар дили сӯзони ман,
Сеҳри оташбанд ё таъвизи таб мехонияш?
Лаб рутаб созиву он гаҳ хаста аз дандон кунӣ,
Хаста аз дандони ман кун, гар рутаб мехонияш.
Моҳи ман, зулфи занавашро чӣ мегирӣ ба даст,
Моҳ кай гирад занавро, чун занав мехонияш?
Нолаи ушшоқро шӯру шағаб гуфтӣ зи чист,
Нафхи сур аст ин, ки ту шӯру шағаб мехонияш.
Бо рақибат нест қору хонияш медонам ин,
То маро сӯзӣ зи хасрат, бесабаб мехонияш.
Сачда кардан пеши токи абруят аз дӯстӣ,
Фарз шуд бар Хусрав, ар ту мустаҳаб мехонияш.

* * *

Агарчи пурсиши ман нест рояш,
Раҳо кун, то бимирам зери пояш.
Заминро баҳра з-он пову сарам дур
Ба ғайрат хар дам аз хоки сарояш.
Сари ман дар каманду шах ба ҷавлон,
Чӣ ғам медоранд аз муште гадояш?
Чу аз мо рафт, чон, эй ёри бемехр,
Бидор, ар метавонӣ дошт ҷояш.

Туро хунрези ошик нест ҳочат,
Ки хичрон нек медонад сазояш.
Шароби шавқ, к-аз ҷаннат дилам хӯрд,
Гуворо бод он нукли балояш.
Ту куш ёро, ки хоҳад мурд бе ту,
Ки Хусрав кард худро озмояш.

* * *

Он суҳан гуфтани ту ҳаст ханӯзам дар гӯш
В-он шакархандаи ширини ту аз чашмаи нӯш.
Гиря меоядам аз дур ба овози баланд,
Ки аз он гиря намеоядам овоз ба гӯш.
Сарвақ аз ҷамани сабз ба берун чӣ равӣ,
Сар бурун нозада аз лолаи тар марзангӯш.
Дӯш дар хоб бидидам руҳи чун хуршедат,
Ними шаб рӯз шуд аз шуълаи оҳам шаби дӯш.
Эй ба хашм аз бари ман рафтаву танҳо хуфта,
Чашмо гӯй, ки ҷандин тарафи хоб бипӯш.
Хусрав, гарм бурун меравадат хоб аз чашм,
Деги дил шуд магар аз пухтани савдо хомӯш?

* * *

Шод бош, эй шаби фархундаи дӯш,
Ки фалон буд маро дар оғӯш.
На ҳаме сер шуд аз рӯяш чашм,
На ҳаме пур шуд аз кавлаш гӯш.
Мочарои дили хунгаштаи ман
Дида мерехт бурун, ман хомӯш.
Маст будам хабар аз хеш надошт,
Бодаро гарчи намекардам нӯш.
Ӯ ҳамегуфт суҳан, ман хайрон,
Ӯ ҳамехӯрд маю ман бехуш.

Эй ки он рӯй надиӣ, зинҳор,
 Гар муқобил шавияш, дида мапӯш.
 Ҳафт бозори ту дар дилҳо гарм,
 Ҳусн чандон ки тавонӣ, бифурӯш.
 Нолаи Ҳусрав бишнава, ки хуш аст
 Бар дари шоҳ фиғони ҷовуш.

Масту лояъкил гузаштам аз дари майхона дӯш,
 Солике дидам нишаста пеши пири майфурӯш.
 Гашта аз дунёву мофиҳо ба кулӣ ихтиёр,
 Аз пай як чуръа май бар бод дода ақлу хуш.
 Мутрибон афтода беҳуд ҳар яке бар як тараф,
 Аз нафир осуда чангу аз фиғон барбат ҳамӯш.
 Шамъи маҷлис истода зарду ларзону низо,
 Оташе бар сар давида, омада хуш-хуш ба ҷӯш.
 Хостам то бигзарам з-он дар, ки ногаҳ аз дарун
 Чашми солиқ бар ман афтоду даромад дар хурӯш,
 Гуфт: «Эй гофил, кучой? Чанд гардӣ ҳар тараф,
 Бигзар аз хешу даро в-аз шурби мо як чуръа нӯш!
 Ту ҳам аз дурдикашон шав дар ҳароботи муғон,
 То биёбӣ ҳар чӣ хохӣ, ин насиҳат дор гӯш».
 Нест дархурди ту Ҳусрав, ин ҳикоятҳо, бирав,
 Оташе чандон надорӣ, беҳуда чандин маҷӯш.

Дуздона даромад аз дарам дӯш,
 Афканда каманди зулф бар дӯш.
 Бархостаму фитодам аз пой,
 Чун ӯ бинишаст, рафтам аз хуш.
 Гаштам ба назораи ҷамолаш,
 Ҳайрону харобу масту беҳуш.

Он наргиси ниммасти ҷоду-ш —
 Охубарае ба хоби харгӯш.
 Ҳар кас, ки бибинадаг ба як рӯз,
 Мулки ду ҷаҳон кунад фаромӯш.
 Бе рӯи ту нӯш мешавад неш
 В-аз дастӣ ту неш мешавад нӯш.
 Як халқа ба гӯши Ҳусрав андоз,
 К-ӯ бандаи туст, халқадаргӯш.

Таоллллах, чӣ давлат доштам дӯш,
 Ки буд он бахти бедорам дар оғӯш.
 Чу дар гирди сари худ гаштанам дод,
 Зи шодӣ пой худ кардам фаромӯш.
 Дар он чашме, ки на хуфта, на бедор
 На беҳуш будам аз будан на бохуш.
 Хуш он соат, ки гоҳи гуфтани роз
 Дахонам буд наздики баноғӯш.
 Чӣ савдо мепазӣ, эй чони ширин,
 Мағас хуфта, чӣ бинад шарбати нӯш.
 Ду-се бор, эй ҳаёли ёр, бо ман
 Бигӯ хобе, ки дидастам шаби дӯш.
 Фиғони Ҳусрав аст аз сӯзиши дил,
 Бинолад дег, чун з-оташ кунад ҷӯш.

Эй лаби чун шакарат чашмаи нӯш,
 Эй руҳи чун камарат ғорати хуш.
 Вараки гул бидарида-ст сабо,
 То бидид он хаги чун марзангӯш.
 Ҳар дам аз рӯи хайолудай ту
 Лоларо хуни дил ояд дар ҷӯш.

Дили ушшок чунон мебибарй,
Ки хабар менашавад гӯш ба гӯш.
Кай бувад он ки нишинам бо ту
Бода дар дасту гул андар оғӯш.
Ман қадаҳ дер надорам бар даст,
То ту мастона нагӯй, ки бинӯш.
Лаб ниҳам бар лаби лаълат в-он гаҳ
Май лаболаб кунаму нӯшонӯш.
Хусраво, тавба чу не дар ҳади туст,
Боре андар тарабу мастй кӯш.

Дили ман дастбозй мекунад ҳар лаҳза бо мӯяш,
Маозаллах, ки гар ногаҳ бибинад чашми бадхӯяш.
Гаҳе, к-аз дар бурун ояд ба айёрию раъной,
Зихй, торочи чону дил ба ҳар сӯ, к-уфтад хӯяш.
Гирифта оташ андар чону месӯзад ҳама хастй,
Ман аз худ беҳабар машгул дар наззораи рӯяш.
Ба нармй шона кун мӯяш, ту, эй машшота, к-аз дардаш
Раги чон бигсалад моро, мабодо бигсалад мӯяш.
Гузашта-ст он, ки мастам кардй аз бӯяш сабо, акнун
Харобам ҳам ба бӯи худ, ки аз ман мезанад бӯяш.
Чй айш аст ин, ки ман ин ҷову ҷони ман бари раъно,
Давон саргашта, ҳамчун гирдбоде бар сари кӯяш.
Дили гумкарда мечустам миёни хоки кӯи ӯ,
Ба ханда гуфт: – «Эй Хусрав, нахоҳй ёфт, мечӯяш!»

Назар зи дида бидуздам, ки нангарам рӯяш,
Ки дида низ нахоҳам, ки бингарад сӯяш.
Маро ба дида дарун хоб аз кучо ояд?
Ки шаб намонда ба олам зи партави рӯяш.
Вале, зи рӯяш агар дар ҷаҳон намонд шабе,
Ҳазор шаб натавон сохта зи як мӯяш.

Зи фарқ то ба қадам гашт моҳи наваҳлу
Бад-он умед, ки паҳлу нихад ба паҳлӯяш.
Зи гиря ойина гашта-ст рӯи зонуи ман,
Ки ойина зи чй шуд ҳамнишини зонуяш.
Ба мардумй агар оям ба кӯи ӯ рӯзе,
Сағам кунад ба фусунҳои чашми ҷодуяш.
Бад-ин сифат, ки кунад, коми айпро ширин,
Шароби талх намонад ба талхйи хӯяш.
Хуш он касе, ки кунад ҷуръае зи ҷоми лабаш,
Ки маст гашт чу Хусрав ҷаҳоне аз бӯяш.

Он чашми суҳангӯй нигар в-он лаби хомӯш
В-он талхйи гуфтору шакархандаи чун нӯш.
Расво шудам аз ҳолати худ, з-он ки ҳама ҷост
Рухсора ба гуфтору мани дилшуда хомӯш.
Пӯшида намонд оташи ман дар тани ҷун коҳ,
Он шӯъла баромад, ки нуҳуфтем ба хаспӯш.
Ман донаму ҷоне, ки ба тан кош, набудй,
То ҳаҷр чй сон кард, сазои дили ман дӯш.
Ту хоҳ, дило, хуш шаву хоҳй, бирав, эй ҷон,
К-он шӯх нахоҳад шудан аз сина фаромӯш.
Эй доми малакзулф, ту дилхо чй кунй сайд,
Юсуф, ки азиз аст, ба қалбе ду-се мафрӯш.
Умрам шуда, рӯзе ба рухат сер надидам,
Зеро, ки ту меоиву ман меравам аз хуш,
Анбӯҳи гадоёни ҷамол аст ба кӯят,
Мапсанд, ки маҳрум шавам кушта дар он ҷӯш.
Оташ бувадам бе ту ба огандани дӯзах,
Гар лола кашам дар бару гар сарв дар оғӯш.
Гар лутфу қарам нест кам аз зарбаи теге,
Боре бираҳад ин сари тангомада аз дӯш.
Аз раҳ задани Хусрав агар мункирй, эй шӯх,
Он дузди сияхро чй нишонй ба баногӯш?!

То шуд зи матлаи ғайб хуршеди хусн толеъ,
Ушшоки бенаворо масъуд гашт толеъ.
Мо аз ҷаҳон малулем, аз хешу ғайр фориг,
Гашта ба нимчуръа дар кунчи дайр конеъ.
Соқӣ, биёр ҷоме, к-аз худ раҳам замоне,
Магзор, то гузорам бе бода умр зоеъ.
Ќуз ҷоми ту нанӯшанд ушшоқ дар харобот,
Ќуз номи ту нагӯянд зуҳход дар савомеъ
Ќун қилу қоли хар кас бо маст дарнагирад,
Дар ҳаққи мо набошад панди ғакх нофеъ.
Ҳоли даруни пурхун аз халқ ҷун биӯшам,
Ќун карда пеши мардум ашкам баёни воқеъ.
Бигзар, зи хеш, Хусрав, гар васли ёр ҷӯй,
З-он рӯ, ки нест ҷуз ту дар роҳи васл монeъ.

Ќу меҳр мекунад аз машриқӣ пиёла тулӯъ,
Шавад мунаввар аз анвори ў ҷаҳон маҷмӯъ.
Ќаҳони пир ҷу равшан шуд аз фуруғи қадах,
Ќӣ бок, агар накунад офтоби ҷарх тулӯъ!
Ќамоате, ки ба таквону шаръ мекушанд,
Ќаро ба бодапарастӣ намекунанд шурӯъ?!
Ғакхеи шаръ, ки моро ба май кунад тақфир,
Ба умри хеш накардаст сачдае ба хузӯъ.
Мағӯй панд ба Хусрав, аз ў гузар воиз,
Ки панди халқ бувад назди маст номасмӯъ.

Шоҳи хуснӣ в-аз матои некувон дорӣ фароғ,
Меназбедад бад кунӣ дар пеши мискинон димоғ.
Доғи ҳичронам на бас, ҳолам ба рух ҳам менамой,
Чанд сӯзам, вах, ки доғе мениҳӣ болои доғ.
Бехтарин ҳочот он, к-ойӣ шабе пешам ҷу шамъ,
Мениҳам аз сӯзи дил хар шаб ба хар масҷид ҷароғ.
Оби чашмам гуфт ҳолу бар дарат з-ин пас барор,
Ҳам ту медонӣ, ки навбад бар расулон ҷуз булоғ.
Ғунҷаи дил пора кардам, ҷунки бар бод омадам,
З-он ки будам бо гули хандони ту як дам ба боғ.
Ҳаст нолон сӯхтаҷонам мудом, эй кабки ноз,
Ғар зи мурдор устухоне бишнаӣ бонги калоғ.
Ақлу дин, алҳамдулиллаҳ, рафт, з-ин пас мову ишк,
Ёфт ҷун Хусрав зи суҳбатҳои бедардон фароғ.

Гул зи бими бод зери парда медорад ҷароғ,
Оре-оре, бодро токат намеорад ҷароғ.
Ҳар шабе Парвин, ки акси хеш дар об афканад,
Осмон, гӯй, миёни об мекорад ҷароғ.
Барг мерезад зи гул, донам, ҳазон хоҳад расид,
Меҳмон ояд ба хона, ҷунки гул борад ҷароғ.
Ќун дарафтад барқ дар абри сиях, наззора кун,
Абрро шаб донаду онро ҷи пиндорад ҷароғ?
Абрҳо тира-ст, нагзорам маи равшан зи каф,
Кас ба ториқӣ равон аз даст нагзорад ҷароғ.
Бе ҷароғи май ҷаҳон бар дидаи Хусрав шаб аст,
Сокии хуршедрӯе ку, ки биспорад ҷароғ?

Расид дӯш нидое аз ин баландравок,
Ки эй муқими завоёи шаҳрбанди фирок!
Дар ин хазиз чаро гаштай чунин маҳбус,
Гузар чу тоири кудей зи авҷи ин нухтоқ.
Мунофиқанду рией чамеъи аҳли башар,
Биё, ба суҳбати ёрони бериёву нифоқ.
Туро ба рӯзи азал бо ҳабиб аҳде буд,
Чӣ омадат, ки фаромӯш кардай мисоқ?
Марав ба қавли муҳолиф ба ҳарза роҳи Ҳичоз
В-агарна роҳ наёбӣ ба пардаи Ушшоқ.
Касе, ки маскани аслӣ-ш олами улвист,
Чӣ мекунад ба Хуросон, чӣ меравад ба Ироқ?!
Зи хеш бигзару бозой сӯи мо, Хусрав,
Ки нест хуштар аз ин ҷой дар ҳама офоқ.

Эй зи савдои ту дар дил равнақи бозори ишқ,
Марҳами ҷонхост аз ёди лабат озори ишқ.
Дӣ, ки мерафтӣ ба пеши ошиқон ғамзазанон,
Дигарон бисмил шуданду ман шудам мурдори ишқ.
Ман бад-он назрам, ки гар мирам ба сӯям бингарӣ,
Бин, ки чун ман чанд кас мурда-ст дар бозори ишқ.
Теги худ бигзор, то номи ту бигзорам, аз он-к
Воми маъшук аст сар бар гардани айёри ишқ.
Ошиқ ар бар зистан мирад, руҳаш бинмой сер,
То бимирад з-он муфарраҳ ҷонканон бемори ишқ.
Аз дуоят ман чу, эй зоҳид, нагаштам некбат,
Ту биё, боре чу ман бадбахт шав дар кори ишқ.
Он ки бедорӣ-ш баҳри хоби хуш бо шоҳид аст,
Шоҳидаш дон, он ки ҳақ аст инчунин бедори ишқ.
Хусраво, бо ҷону дил ҳам қиссаи ҷонон мағӯй,
З-он ки натвон гуфт бо номаҳрамон асрори ишқ.

Дӣ маст мерафтӣ, бую, рӯ карда аз мо як тараф,
Шаблезро мутлақ инон печида, аммо як тараф.
То бар руҳи зебои ту афтода зоҳидро назар,
Тасбеҳи зуҳдаш як тараф монда, мусалло як тараф.
Тире, ки дӣ зад бар дилам, пайдост то ғоят ба ман,
Пайкону килкаш як тараф, сар як тараф, по як тараф.
Султони ҳубон мерасад, ҳар сӯ гуруҳи ошиқон,
Човуши шах ку, то кунад муште ғадоро як тараф.
Нӯшин шароби лаъли ӯ, шуд маҷлиси мо беҳабар.
Соқӣ, суруҳӣ як тараф, мастони расво як тараф.
Ҷон Хусрави дилхастаро хун рехтан фармудааст,
Халке ба миннат як тараф, он шӯх танҳо як тараф.

Дӣ мегузашту сӯи ӯ дилҳо кашон аз ҳар тараф,
Сад ошиқи гумкардадил сӯяш давон аз ҳар тараф.
Гулгуни нозаш зери зин, ғамзабалое дар камин,
Мемурд аз он пайкони кин пиру ҷавон аз ҳар тараф.
Жӯлидазулфи фитнахӯ, махмурчашми киначӯ,
Мӯҳо парешон кардаву хунҳо ҷакон аз ҳар тараф.
Ҷонхову дилҳо чун ҳасе, дар роҳи обаш ҳар касе,
Мерафт ҷону дил басе ғесӯкашон аз ҳар тараф.
Дилҳои пурхуну ҷигар гирди камарғаҳ сар ба сар,
Чун лаълу ёқуту гуҳар гирди миён аз ҳар тараф.
Занҷири дилҳо сӯи ӯ, даллоли сарҳо хӯи ӯ,
Дар ҷорсӯи рӯи ӯ бозори ҷон аз ҳар тараф.
Қаъба, ки ёраш меравад, лаббайки ҳоҷӣ бишнавад,
Гарчи ба побӯсаш равад сад қорвон аз ҳар тараф.
Дар қунҷи ғам бечора ман бар ёди сарви хештан,
З-онам чӣ, к-ояд дар ҷаман сарви равон аз ҳар тараф?!
Чун бе ту дил носоядам, гар теғ бар сар оядам,
Чӣ бок аз он, гар оядам захми зиён аз ҳар тараф!

Як рӯз мирад чокарат пеши дарат, дур аз барат,
 Фарёд хезад бар дарат: «Мискин фалон», — аз хар тараф.
 3-ин пас, ки аз хӯи бадат оханги берун бошадат,
 Тарсам, ки чун Хусрав садат гирад инон аз хар тараф.

Бўстон чилва даргирифт инак,
 Гул зи рух парда баргирифт инак.
 Оташе лола барфурухт зи бод,
 Домани кӯх даргирифт инак.
 Булбул омад, нишаст бар сари гул,
 Бенаво буд, зар гирифт инак.
 Ғунча дар пеши фохта зи усул
 Сабаке тоза баргирифт инак.
 Вараки ғунчаро, ки нам зада буд,
 Варакаш якдигар гирифт инак.
 Обро, гарчи чашмаҳо пок аст,
 Бўстонро ба бар гирифт инак.
 Бед дар ларза гашту теғ кашид,
 Обро рахгузар гирифт инак.
 Хор чун тез кард пайконро,
 Гул ба сар 3-ӯ сипар гирифт инак.
 Шохи гулун, ки боргири гул аст,
 Ногаҳ аз бод баргирифт инак.
 Мурғ мегуфт: — Гул нахоҳад рафт,
 Лола, гӯй, камар гирифт инак.
 Абр дар гирияшуд зи нолаи хеш,
 Пардае танг дар гирифт инак.
 Кард бар вай саҳоб рехтани,
 Боғро дурру зар гирифт инак.
 Тӯй огози шеъри Хусрав кард,
 Рӯи гул дар шакар гирифт инак.

Ду чашмат офати дилхост хар як,
 Ду зулфат укди мушкилхост хар як.
 Шиканхое, ки дар зулфи качи туст,
 Фаромушхонаи дилхост хар як.
 Нишеманхо, ки бар хоки дари туст,
 Зи баҳри дида манзилхост хар як.
 Кунанд ар ошиқонат хок бар сар,
 Сазад, чун пой дар гилхост хар як.
 Мадех панд аҳли дилро, зохид, аз он-к
 Чу Хусрав масти ботилхост хар як.

Турки сафедрӯю сияхчашму лоларанг,
 Мислат назод модари айём шӯху шанг.
 Зулфи ту бар рухи ту хар он кас, ки дид, гуфт:
 Бигрифт мулки Чину Хабаш подшохи Занг.
 Бо тири чашми ҷодуву абрӯи чун камон
 Дорӣ қаде кашидатар аз қомати ҳаданг.
 Оҳусифат шикори дили ошиқон кунад,
 Он шергир оҳуи чашми ту чун паланг.
 Дар санг сим бошад в-ин турфатар, ки ту
 Дорӣ даруни синаи симин диле чу санг.
 Оби ҳаётам аз лабу дандон равон шавад,
 Гар бӯсае ба банда дихӣ 3-он даҳони танг.
 Бар назми Хусрав аз сари мастӣ суҳан мағир,
 К-ӯ хаст дар ҳавои ту фориг зи ному нанг.

Меравад ёру маро тимор мемонад ба дил,
Войи мискине, к-аш он рафтор мемонад ба дил.
Зистан душвор мебинам, к-аз он ғамза маро
Андак-андак ҳар замон озор мемонад ба дил.
Ваҳ, ки чонам бар лаб омад, чанд беҳобӣ кашам,
К-андакаш мебинаму бисёр мемонад ба дил.
Панд меғӯй, вале маъзур дор, эй дӯст, з-он-к
Дил парешон дораму душвор мемонад ба дил.
Гар шавад чону дилам зеру забар, барҳақ бувад,
З-он ки зулфат ҳам бад-ин ханҷор мемонад ба дил.
Гар нахоҳӣ куштанам ғамзаянон, з-ин сӯ маё,
К-он мижа ҳар шаб маро чун хор мемонад ба дил.
Ин ҳам аз бахт аст, к-ат дар дил наёмад гуфти ман
В-арна аз Хусрав ҳамин гуфтор мемонад ба дил.

Мани мискин чӣ кунам, пеши кӣ гӯям ғами дил,
Ки зи ишқи ту ба ҷуз ғусса надорам ҳосил.
Эй сабо, холи дили ман бари дидор бигӯ.
Ки ҷаҳоне зи ғами ишқи ту шуд лояъқил.
Ғофил аз ёди ту як лаҳза наям, то донӣ,
Зинҳор аз мани дилхаста нобошӣ ғофил.
Тамаъи дона кунад мурғ, ки дар дом афтад
В-арна дар доми ғаму ғусса наяфтад оқил.
Халқро майл ба хурони бихиштӣ бошад,
Чӣ кунам нест маро ҷуз ба ту хотир моил.
Ба висоли ту бас уммеди вафо буд маро,
Оҳ, к-андеша ғалат буду тасаввур ботил.
Ба қиёмат барад аз ишқи ту ҳасрат Хусрав,
Ки ба ташрифи висоли ту нагардад восил.

Эй фарқ то ба пой ҳама орзӯи дил,
Оби ҳаёт ронда ҳаёлаг ба ҷӯи дил.
Дил бастамат ба зулф, надониستم ин қадар,
К-аз вай чунин дароз шавад гуфтугӯи дил.
Умре ба гирди кӯи ту гаштам чу бедилон,
Не дил ба дастам омаду не орзӯи дил.
В-ар хуни дил хурам, накунам ҷуз дуои ту,
Зеро ки ман ба сӯи туам, не ба сӯи дил.
Чандин ки дил ҷафои туро шукр мекунад,
Шарманда ҳам намешавӣ, охир, зи рӯи дил.
Як мӯй аз сари ту мабодо, ки бигсалад,
Овехтӣ агарчи ба ҳар тори мӯи дил.
Хусрав ҳадиси дарди ту бовар кучо кунад,
Зеро ки нест дар тани афсурда бӯи дил.

Мусулмонон бирафт аз дасти ман дил,
Чу дидам ончунон шаклу шамоил.
Ҷаҳонеро чу худ мебинам имрӯз,
Бар он шакду шамоил гашта моил.
Зихӣ сонё, худо, к-аз лутф бингошт
Бар ин сон сурате аз обу аз гил.
Набошад чун ҷамолат маҷлисафрӯз,
Агар хуршед биншинад ба маҳфил.
Дилам манзил ба зулфат кард, гӯй,
Нахоҳад рафт аз ин фархунда манзил.
Танам, к-аз ҳок гардад нақши меҳрат,
Зи наъши чон нахоҳад гашт зоил.
Маломат мекунад асҳоби моро,
Зи дарди мо магар ҳастанд ғофил?
Надорам тоқати дарди фиروقат,
Фироки дӯстон корест мушқил.
Дар ин раҳ, Хусрав, девона мебош,
Намебояд шунидан панди оқил.

Маро бахрат хусуматхост бо дил,
Кунун ё ман дар ин савдо ва ё дил.
Агар боди сари зулфат ҳамин аст,
Кучо мову кучо чону кучо дил?
Зи ту дар гӯшаи абрӯ ишорат,
Зи мо аклу зи мо чону зи мо дил.
Дил ар бегона гашт аз ман, наранчам,
Ки ошиқро набошад ошно дил.
Ба хуни гарм дил пайваст бо чон,
Бад-ин сон чун тавон кардан ҷудо дил?
Маро гӯй, ки чон-т аз чист дар сӯз,
Бало шуд чон маро, чонро бало дил.
Бимондам дар балои дил, ки ё Раб,
Мабодо ҳеч касро мубтало дил.
Чӣ гӯяндам, ки дил неҳ, панд бишнав,
Ки сад манзил зи ман роҳ аст то дил.
Ба як дилдор бас кун, 3-он ки Хусрав,
Набандад ҳеч ошиқ чо ба чо дил.

Дил рафт зи тан берун, дилдор ҳамон дар дил,
Афтод суҳан дар чон, гуфтор ҳамон дар дил.
Гуфтам накунам ёдаш, моно, ки бимонад чон,
Шуд киса ҳама ҳолӣ, таррор ҳамон дар дил.
Як шаҳр пур аз хубон, даҳ боғ пур аз гулҳо,
Сад ҷой ниҳам дида, дидор ҳамон дар дил.
Қурбон шаваме баҳраш, к-афзун шавад умраш,
Бо ҷони худ ин хоҳам, бо ёр ҳамон дар дил.
Озори чу тири ӯ, гӯянд, ки беҳ гардад,
Хуноба равон аз чашм, озор ҳамон дар дил.
Не бигсалам аз мӯяш, к-аз шарми мусулмонӣ
Танро ба намоз орам, зуннор ҳамон дар дил.
Дар Каъбаву бутхона, ҳар чо, ки равад Хусрав,
Дил бар дари ту бадхӯ, дилдор ҳамон дар дил.

Нигоро, суҳбат аз агёр бигсил,
Гули хандони ман аз хор бигсил.
Нахуст аз банди чон пайванд бикшой,
Пас он гаҳ дӯстӣ аз ёр бигсил.
Надонам то кӣ гуфт он бевафоро,
Ки меҳр аз дӯстон як бор бигсил.
Бизан мутриб зи раҳмаг «Роҳи Ушшоқ»,
Рағи чону дили афгор бигсил.
Агар суда шавад абрешими чанг,
Гилеми сӯфиёро гор бигсил.
Чаро менолӣ, эй булбул, чунин зор,
Намегуфтам дил аз гулзор бигсил?
Дарун бутхонаву берун муноҷот,
Мусулмон шав, дило, зуннор бигсил.
Каманди ишқро натвон гусастан,
Бирав сарриштаи пиндор бигсил.
Наёбӣ доди хубон, Хусрав, аз кас,
Бизан дасту инони ёр бигсил!

Зихӣ, зулфат шикаста нархи сунбул,
Гулистони руҳат хандида бар гул.
Расонда хатти ёкути ту райҳон,
Кашида сар зи кофури ту сунбул.
Арӯсоро, ки ӯ соҳибчамол аст,
Чу дарёбад, гараш набвад таҷаммул.
Чу реши хастагонро марҳам аз туст,
Мақун дар кори мискинон тағофул.
Агар гулро набошад баргу пайванд,
Чӣ суд аз нолаи шабири булбул?!
Ба ҷонат, к-он ки бар чон дорам аз ғам,
Набошад кӯҳи сангинро таҳаммул.

Чу аз зулфаш бад-ин рӯз уфтодам,
Ту низ, эй шаб, макун бар ман татовул.
Хушо он базми рӯхонӣ, ки ҳар дам
Кунад мастӣ ба подоши тааккул.
Бизан мутриб, ки мастони сабӯҳӣ
Зи мул мастанду Хусрав аз тааммул.

* * *

Хаҳӣ дар ҳар назар чун хеш макбул,
Чу ман сад беш дар пеши ту мактул.
Кунам андар ҷаҳони ақлу дониш,
Чу панду маслиҳат дар ишқ маъзул.
Хайи мастӣ, ки аз рӯят ҷақида,
Бишуста дафтари манқулу маъкул.
Гурезон каж- каж аз болои ту сарв,
Накарда арз пеши қоматат тул.
Ту, эй нодон, ки ошиқро диҳӣ панд,
Макун дил дар ғами беҳуда машғул.
Шобе дидам Фалотунвор вайро,
Шуда дар ошиқӣ Мачнуну Баҳул.
Фуру хон қиссаи Ширину Хусрав,
К-аз ӯ Лайлию Мачнун аст масчул.

* * *

Хез, ки чилва мекунад, чеҳраи дилкушои гул,
Олами беҳудӣ хуш аст, хоса, ки дар ҳавои гул.
Нофакушоӣ бӯстон сикка ба номи гул зада,
Хутбаи булбулон ҳама нест ба ҷуз санои гул.
Тоҷи мурассаъ оварад шох зи ҳар шукуфае,
Тахти зумураддин нихад бахт ба зери пой гул.
Абр дуаспа меравад, баҳри назораи чаман,
Сарв пиёда мешавад пеши дари сафои гул.

Ҳайф бувад, ки моху гул хонамат аз сари ҳавас,
Эё ту беҳ аз ҳазор маҳ, чанд бувад бақои гул?!
Мастии Хусрав аз ту шуд, баҳри худо, чӣ чои май,
Шодии ман ба рӯи ту, бе ту ҷаҳон чӣ чои гул?!

* * *

Турки ман, рафтам зи кӯят, гар зи ман гаштӣ малул,
Хайр, ёдаг, мекунам, як сачдае фардо қабул.
Зӯру зар бошанд асбоби висол, аммо маро
Нест чизе ғайри зорӣ дар таманнои вусул.
Баски чашмам сели хун меборад аз хичрони ту,
Корвон дар раҳ намеёбад зи гил чои нузул.
Дам ба дам аз хуни дил бо ту нависам нома, лек
Ҷуз насими субҳдам лигар намеёбад расул.
Дар ҳарими қабаи рӯхониён, яъне, ки дил,
Ҷуз ҳаёли дӯст, касро нест имкони нузул.
То бихонад ояти ишқ аз хаги мушкини ёр,
Рафт аз ёдам ривоёти фуруъи бевусул.
Оқилон гар ғофиланд аз холи Хусрав, айб нест,
Аз мачонин қай хабар доранд арбоби укул?!

* * *

Шаб то ба рӯз хуни ҷигар нӯш кардаам,
Хуш ишратест ин ки шаби дӯш кардаам,
Май шуд ҳароми шаръ, вале ман ҷу ошиқам,
Бар ман ҳалол бод, ки хуш нӯш кардаам.
Гуфтӣ ба фарқ бар сари кӯям тавоф кун,
З-ин лутф пой хеш фаромӯш кардаам.
Ин сар, ки нест як нафас аз дарди ишқ дур,
Боре, чӣ меҳнат аст, ки бар дӯш кардаам.
Гар сарву лолае ба барам нест ин бас аст,
К-аз хуни дида лола дар оғӯш кардаам.

Букшед, вах, маро, ки нахуфта-ст он нигор
З-он нолахо, ки шаб мани беҳуш кардаам.
Гӯянд, к-аз чӣ ошику девона гаштай,
Гуфтори Хусрав аст, ки дар гӯш кардаам.

Ман, ки дур аз дӯстон в-аз ёр дур афтодаам
Мурғи нолонам, ки аз гулзор дур афтодаам.
Чун зиям, гар дил диҳандам халку дилдорӣ кунанд,
Ман, ки ҳам аз дил, ҳам аз дилдор дур афтодаам.
Гар нахоҳам ёрие аз ҷону мирам дар фирок,
Ҳақ ба дасти ман бувад, к-аз ёр дур афтодаам.
Пеши ҳар санге, ҳамерезам зи дил хунобае
Чун кунам, чун з-он дару девор дур афтодаам.
Гарчи ҳаҷрам кушт, ҳам шодам, ки боре чанд гоҳ
З-ин дили бадбахти бадкиридор дур афтодаам.
Эй, ки сомон ҷӯй аз ман, тарки ҷонам гир аз он-к
Солҳо шуд, то ки ман з-ин кор дур афтодаам.
Айши ман, гӯ, талх бош, эй ошно, ёдам мадех,
З-он лаби ширин, ки Хусраввор дур афтодаам.

Ҷони ман аз ғамат ҷунон шудаам,
Ки зи ғамхорагӣ ба ҷон шудаам.
Ғами ҷон буд пеш аз ину кунун
Бикушам хешро, бар он шудаам.
Гар ту меҳмони ман шавӣ, худро
Аз аҷал як шабе замон шудаам.
Пандат, эй некхоҳ, кай шунавам
Ман, ки худ панди мардумон шудам.
Кӯҳи дардам, туро гунаҳ чӣ ниҳам,
Ки агар бар дилат гарон шудаам.

Гар сағони ту илтифот кунанд,
Дур аз он рӯй устухон шудаам.
Хор мангар, ки Хусравам, охир,
Ки ғуломи ту ройгон шудаам.

Кадам сӯй равам, к-аз фирок амон ёбам,
Кадам рӯз шаби ҳаҷро карон ёбам?
Зи тундбоди фирокам бирехт барги вучуд,
Кучост бӯе аз он бӯстон, ки ҷон ёбам?
Забон намонд зи пурсиш, ханӯз натвон зист,
Агар ба ёфтаниш аз касе забон ёбам.
Ба ҳаҷр чанд канам ҷон, бимирам, ар як бор
Халос ёбаму бал, умри ҷовидон ёбам.
Чу ҷон диҳам ман аз он сӯ, бар, эй сабо, хокам,
Магар зи гумшудаи хештан нишон ёбам?
Ба ҷон ситонам, агар бод гарде орад аз ӯ,
Ки кимиёи саодат зи ройгон ёбам.
Зи офтоби ҷамолаш бисӯхтаам, ё Раб,
Кучо равам, ки аз ин рӯзи бад амон ёбам?
Ба хоб дод маро Хусрав аз лабат шакаре,
Магар, ки бӯса бад-ин гуна з-он даҳон ёбам?

Забон намонд зи лаълат, суҳан кучо ёбам?
Суҳан намонд, даме з-он даҳан кучо ёбам?
Зи зулфи ту ҳама чун бӯи ишк меояд,
Ман ин насим зи мушки Хутан кучо ёбам?
Дилам ба шакли ту моил, ба бӯстон чӣ равам,
Карамша аз гулу ноз аз суман кучо ёбам?
Дар ин замон, ки маро дашнаи фирок бикушт,
Туро, ки ҷони манӣ, ҷони ман, кучо ёбам?

Илочи зистанам нест чуз назар ба рухат,
Ман ин дуру зи пай чоно тан кучо ёбам?
Гарам бигӯй чон дех, ба сад хавас бидихам,
Ман ин қадар зи даҳонат сухан кучо ёбам?
Зи дурият ғами Хусрав чу кӯху маҳрам нест,
Шикоф чун кунам, ин Кӯхкан кучо ёбам?

* * *

Кучо-т чӯму гар чӯямат, кучо ёбам?
Ғамам кӣ донаду ҳамдарди худ киро ёбам?
Ҳадиси ту ҳама чову маро шунидан кушт,
Кучо равам, ки халосӣ аз ин бало ёбам?
На мустаҷоб дуоест бутпарастонро,
Ки пойбӯси буте чун ту аз дуо ёбам?
Дар он замон, ки зи ҳаҷрат ба мурдан ояд кор,
Туру, ки мояи умри манӣ, кучо ёбам?
Яке биёву бар ин сина пой неҳ нафасе,
Магар, ки дарди дили хешро даво ёбам.
Зи бод чанд зияд одамии бечора,
Ки ман зиям зи насими ту, к-аз сабо ёбам?
Хушам ба хуни худ, ар дар сарои турбаги ман
Зиёрат оиву ин моя хунбаҳо ёбам.
Чӣ кам шавад зи ту, эй подшоҳи хусн, агар
Яке назар зи ту бар Хусрави гадо ёбам?!

* * *

Гар худ сухан зи Зухраву аз моҳ бишнавам,
Набад чунон, к-аз он бути дилхоҳ бишнавам.
Беҳобиям бикишту ваҳ, аз ман, ки ҳар шабе
Биншинаму фасонаи он моҳ бишнавам.
Теғам зан, эй рақиб, ки қурбон шавам туру
Он дам, ки ман равораи он шох бишнавам.

Овози аргунун надиҳад завқам ончунон,
К-овози пой аспӣ ту ногоҳ бишнавам.
Дил пораҳои хун фиканад ҳамчу барги гул,
Чун бӯи ту зи боди сахаргоҳ бишнавам.
Худро кунам сипанду наҳоҳам туру газанд,
Аз ошиқон чу бар дари ту оҳ бишнавам.
Мадҳу санои хусрави хубон, ки гуфтаӣ,
Хусрав, бихон-ш, то мани гумроҳ бишнавам.

* * *

Эй дида, пой шав, ки бари ёр меравам,
Дар чилвагоҳи он бути айёр меравам.
Роҳаш зи рафтани мижа бар хор кардаанд,
Ман боз дида карда бар он хор меравам.
Эй хор-хори ҳаҷр, зи дил дур шав, ки ман
Баҳри назораи гули рухсор меравам.
Гар сар занад рақиб, касеро ба ӯ чӣ кор,
Ман сарзада худ аз пай ин кор меравам.
Ақлам инон гирифтаву роҳам ба кӯи ишқ,
Бо мухтасиб ба хонаи ҳаммор меравам.
Эй бод, пеш аз он ту бирав, парда з-он ҷамол
Баркан, ки ман ба дидани дидор меравам.
Гӯ зулфро каманд макун, к-аз миёни ту
Ман худ ба тори мӯй гирифтор меравам.
Ин қувват аз кучо, ки тавонам гусаст аз ӯ,
Аз мӯяш арчи баста ба як тор меравам.
Ман Хусравам, ки зоғи сияҳ гаштам аз фирок,
Булбул кунун шавам, ки ба гулзор меравам.

* * *

Ман он наям, ки ба умр аз вафои худ биравам,
Зи остон-т ба ҳусни ризои худ биравам.
Манам фитода ба хокеву ҳар замон чун бод,
Гузар кунӣ ба сари ман зи ҷои худ биравам.

Ба роҳи бесарупо меравам, ки оби ду чашм
 Раҳо намекунадам, то ба пой худ биравам.
 Чунон заиф шудам, к-аз дуои давлати васл
 Зи оҳи худ ба фалак бо дуои худ биравам.
 Маро ҷаҳони бало бар сар асту меҳоҳам,
 Ки сар ниҳам ба ҷаҳон, бо балои худ биравам.
 Ба дастбӯси ҳаёли ту, гар шавад мумкин,
 Даруни дидаи суратнамои худ биравам.
 Дар интизори висолат зи даст шуд, Хусрав,
 Дилат нашуд, ки ба сӯи гадои худ биравам.

Гарчи аз ақлу дилу дидаю ҷон барҳезам,
 Ҳошалиллаҳ, ки зи савдои фалон барҳезам.
 Як замон пеши ман, эй ҷону ҷаҳонам, бинишиш,
 То бад-ин хушдилӣ аз ҷону ҷаҳон барҳезам.
 Орзухост, ки пеши ту даме бинишам
 В-аз сари ҳар чӣ бигӯй, пас аз он барҳезам.
 Нотавон гаштам аз он гуна, ки натвон бархост
 В-ар маро даст бигирӣ, ки равон барҳезам.
 Гуфтиям ё зи ману ё зи сари ҷон барҳез,
 Аз ту натвонаму лек аз сари ҷон барҳезам.
 Мардуми дида маро баҳри ту дар хун биншонд,
 Ман ба рӯят нигарам в-аз сари он барҳезам.
 Аз паси марг агар бар сари гурам гузарӣ,
 Бонги поят шунавам, наъразанон барҳезам.
 Ба гаҳи ҳашр чу аз хок барангезандам,
 Ҳам зи баҳри ту ба ҳар сӯ нигарон барҳезам.
 Хусравам, беҳуда мапсанд, ки ҳар дам бо ту
 Шодмон шинаму бо оху фиғон барҳезам.

Коре чу барнаёйд аз оҳи субҳхезам,
 То чанд ҳар замоне бо бахт барситезам.
 Дар орзуи хобам, к-ат гаҳ-гаҳе бибинам,
 Мирам, чунон ки ҳаргиз то ҳашр барнахезам.
 Аз теги ҷавр, ҷоно, гар хуни ман бирезӣ,
 Меҳрат зи дил нарезам, гар бар замин бирезам.
 Бо теги кунд бояд куштан чу ман касеро,
 Заҳмат бувад, ки дорӣ меҳмон ба теги тезам.
 В-аз ҳавли растахезам, валлах, хабар набошад,
 Пеш ояд ар ба ногаҳ дар ҳашр растахезам.
 Сӯи ту мегурезам, он гаҳ, ки зинда монам,
 Бикшад маро ҳаёлат, гар сӯи худ гурезам.
 Бар мост назми Хусрав, новакзани надонам,
 К-оҳи хиндуям ман ё уштури Ҳачезам.

Кас бад-ин рӯз мабодо, ки мани бадрӯзам,
 Кас бад-ин гуна масӯзод, ки ман месӯзам.
 Дин намонда-ст, ки то номаи исмағ хонам,
 Дил на барҷост, ки то тахтаи сабр омӯзам.
 Шаб басе рафт ба бедорию он бахт набуд,
 Ки дамад субҳи муроде зи руҳат як рӯзам,
 Охир, эй чашмаи хуршед, яке рӯ бинмой,
 Чанд шаб то ба саҳар ҳамчу чароғ афрӯзам.
 Турк қаттолу маро гирияю зорӣ бисёр,
 Он сипохест, ки бар вай накунад фирӯзам,
 Чанд гӯянд, ки расво шудӣ аз домани ҷок,
 Ҷоки дилро чӣ кунам, гир, ки доман дӯзам.
 Ғам набуд аз дигарон, то раҳи Хусрав ту задӣ,
 Ғашт маълум ҳади тоқати хеш имрӯзам.

* * *

Зи ҳаҷрат рӯзи ман шаб ғашт, кай будӣ чунин рӯзам,
Шабегар рӯз кардӣ, бо ман он моҳи дилафрӯзам.
Баромад 3-ин ҳавас чонам, ки як шаб шамъи ту бошам,
Ту хуш-хуш бода менӯшиву ман чун шамъ месӯзам.
Касе аз умри худ рӯзе нахоҳад кам, вале бар ман,
Равад гар дар ғамат рӯзе, мабодо рӯзӣ он рӯзам!
Кашам то чон бувад дар тан ҷафоҳои сағи кӯят,
Сағи кӯи туро боре вафодорӣ биёмӯзам.
Нихон то чанд дорам дарди Хусравро зи ту, охир,
Дили баддида садпора-ст, беҳуда чӣ мелӯзам?

* * *

Биё, ки бе ту ба сад гуна доғ месӯзам,
Ту менадонӣ ман доғ-доғ месӯзам.
Шабӣ сиёҳи маро нест равшанӣ ҳарчанд,
Ки шом то ба сахар чун ҷароғ месӯзам.
Фароғи васл надорам зи муфлисӣ инак,
Чу муфлисон зи барои фароғ месӯзам.
Набошад сари сахрову боғ бе рӯят,
Зи дуди дил ҳама сахрову боғ месӯзам,
Маро ба доғи саге сӯхтиву дард накард,
Сағам нахонд, аз он дарду доғ месӯзам.
Мабош ғармдимоғу масӯз Хусравро,
Ман, охир, аз ту, на ҳам 3-ин димоғ месӯзам.

* * *

На ёр ваъдаи бӯсу канор мекунадам,
На дил ба дидани рӯяш қарор мекунадам.
Даруни дил на яке, сад ғубор афзун аст,
Ханӯз орзуи он савор мекунадам.
Дигар зи бахти худам иззате намебояд
Ҳамин бас аст, ки пеши ту хор мекунадам.

Ҳамеҳалад ба дили ман чу новаки душман,
Насихате, ки касе дӯстдор мекунадам.
Шабам ба хӯрдани хун рафт, сокиё, май дех,
Ки он шароби шабона хумор мекунадам.
Даме зи бими газандаш ҳазор новаки ох
Фурӯ ҳамехурам, арчи фиғор мекунадам.
Пағаҳ биёмаду ҳамсоя гуфт хобам нест,
Ки нолаҳои ту дар сина кор мекунадам.
Шароби ишк фурӯ н-оядам, зи сар ҳарчанд
Ки бомдоди аҷал хушёр мекунадам.
Ба ноз гуфт шабе, Хусраво, гулат бишқуфт,
Ханӯз он суҳанаш хор-хор мекунадам.

* * *

Мегузаштию ба сӯят нигарон медидам,
Зор мемуздаму дар рафтани чон медидам.
Ҳамчу дузде, ки ба қолю касон менигарад,
Чон ба каф карда ба дуздию ниҳон медидам.
Аз дили гумшуда сарришта ҳамечӯстам боз,
Ғаҳ ба фитроку ғаҳе сӯи инон медидам.
Пурсиши холи дил аз турраи ӯ заҳра набуд,
Гарчи аз хун таҳи ҳар мӯй нишон медидам.
Ӯ зи маҳрумӣ бахти бади ман меҳандид,
Ман тамаъ баста дар он шаклу даҳон медидам.
Ӯ шуд аз дидаи ман ғойбу ман ҳам 3-он сӯ,
Чонканон мешудаму дидаканон медидам.
Ошикам, гарчи шавам кушта, ғаме нест аз он,
Гоҳ-гоҳест ба чони гузарон медидам.
Эй хуш он шаб, ки ба ёди руҳи ту меҳуфтам,
Дар дилам будиву дар хоб ҳамон медидам.
Ман зи аввал аҷали хеш ҳамедонистам,
Ки дилу дида ба сӯят нигарон медидам.
Мурдани хеш гумон буд зи ту Хусравро,
Шуд яқин, инак, ҳар чӣ ба гумон медидам.

Абр мебораду ман бори сафар мебандам,
 Чашм мегиряду аз дӯст назар мебандам.
 Баҳри бастан ба дигар чиз намеёрам даст
 В-ар нахезад, ба ғалат чизи дигар мебандам.
 Риштаи бориқаи боз ҳамебояд кард,
 Риштаи чонро дар ҳалкаи дар мебандам.
 Чашми гирён ба лабаш дошта, яъне дар роҳ
 Бар сари оби равон пул зи шакар мебандам.
 Чон гусастагу гираҳ мезанамаш дар гиря,
 Гиреҳаш сушттар аст арчи, ки бармебандам.
 Роҳ пуроб кун, эй абр, гузарҳо барбанд,
 Ман худ аз гиряи худ роҳи гузар мебандам.
 Гуфти, эй дӯст, ки барбанд ба мӯи дили хеш
 Ҳол ин аст, ки мебинӣ, агар мебандам.
 Дар ту медидаму хун омаду чапмам барбаст,
 Бингар аз чашми худ, эй дида, чӣ бармебандам?
 Намаке бахш ба Хусрав, ки барои тӯша
 Хун бурун мекашам аз дида, чигар мебандам.

Чу ман зи дӯст ба доғи даруна хурсандам,
 На дӯстӣ бувад, ар дил ба марҳаме бандам.
 Агар ба тег бибуранд банд-банд маро
 Ту зикри васли худам кун, ки боз пайвандам.
 Чу мӯ, ки барканиву боз рӯяд, он ғами туст,
 Ки боз руст, зи дил ҳар паяш, ки баркандам.
 Ҳазор кӯҳи ғам, ар бар дилам ниҳӣ бикашам,
 Ғубори хинги ту бар домани ту барбандам.
 Зи баҳри куштани хешат ҳаёт хоҳаму бас,
 Агар ҳаёт диҳад баъд аз ин худовандам.
 Раво мадор, ки аз диданат шавам маҳрум,
 Чунин, ки ман ба ҷамоли ту орзумандам.

Магар, ки модари пирам шикаста буд ангушт,
 Ки аз мурод тикӣ бод дасти фарзандам?
 Ту хушёрӣ, эй пандгӯю ман беҳуш,
 Чӣ ҷойи он-ст, ки беҳуда медикӣ пандам?!

Дили шикастаи Хусрав тикӣ кунам якбор,
 Шаванд марҳам, агар дилшикастае бандам.

Бихил кун он ҳама хунҳо, ки дар ғамат х(в)ардам,
 Ки умре аз дилу чон шукри ин қарам кардам.
 Ҳадиси васл нагӯям, ки гуфта шуд рӯзе
 Зи баҳти бад чӣ лағадҳо, ки дар диҳан х(в)ардам.
 Чӣ қор ояд, агар хоки кӯйи ту нашавад
 Тане, ки аз пайи ин солҳош парвардам.
 Чунун хушам зи ҷафоят, ки гар ту тир занӣ
 Қабул агар накунам ман ба дида номардам.
 Бимираму надихам дарди худ бурун, зеро
 Кучост дил, ки шиносад ҳаловати дардам?!
 Шаббе, ки гирди сари кӯйи ту тавонам гашт,
 Ба ишқ гирди сари худ ҳазор мегардам.
 Гирист хун зи ҷафои ту, Хусраву сад шукр,
 Ки сурх гашт ба гоҳи вафо руҳи зардам.

Манат ҳар шаб, ки гирди кӯй гардам,
 Зи баҳри он руҳи дилчӯй гардам.
 Ҳамегӯӣ, ки чон дех пеши рӯям,
 Чӣ мегӯӣ, сари он рӯй гардам.
 Ҳамон талхам, ки мегуфти, ҳамегӯӣ
 Ки гар бинвозиям, бадхӯй гардам.
 Зи ман дӣ ёд доданат ба бадгӯфт,
 Фидои гуфти он бадгӯй гардам.

Маро, чоно, зи гул бўи ту ояд,
 Ба бустон аз пай ин бўй гардам.
 Зи ман пурсӣ, ки ин чо кистӣ ту?
 Сагам, гирди сари ин кӯй гардам.
 Зи кӯят нагарам, гар хок безам,
 Зи зулфат нагсалам, гар мӯй гардам.
 Сабури шаб маро мегуфт, то чанд
 Гурезон аз дарат хар сӯй гардам.
 Дили Хусрав ту дорӣ гар хама умр,
 Ба гирди лолаи худрӯй гардам.

* * *

Биё, ки баҳри ту чон дар бало гарав кардам,
 Буте харидаму хар ду саро гарав кардам.
 Тани шикаста ба хок фуруҳтам бар дар,
 Дили хароб ба теги чафо гарав кардам.
 Ғуломи ротибахори туам, маро мафурӯш
 Ки дил ба меҳру забон дар дуо гарав кардам.
 Агарчи сар бифурӯшам, харид натвон боз,
 Чунин, ки ман ба гили ишк по гарав кардам.
 Чӣ рӯз бувад, ки афтод дар сар ин савдо,
 Ки рахти умр ба дасти бало гарав кардам.
 Агар ситонаду мункир шавад, ҳалолаш бод,
 Матой дил, ки бад-он ошно гарав кардам.
 Сагам, агар надихам чон ба бўи ӯ барбод,
 Бад-ин қарор нафас бо сабо гарав кардам.
 Дилат чу дархури ишк аст, Хусрав, афсӯс,
 Ки қимати гуҳаре бар гадо гарав кардам.

* * *

Ман аз дасти дил дӯш девона будам,
 Ҳама шаб дар афсуну афсона будам.
 Ғамаш буду ман гум шудам дар дили худ,
 Ки ҳамроҳи ғӯле ба вайрона будам.

Зи дил шуълаи завқ мезад ба ёдаш,
 Бар он шуълаи шавқ парвона будам.
 Ба масҷид шудам субҳу хар кас ба маҳаб,
 Мани номусулмон ба бутхона будам.
 Дилу чону тан бо ҳаёлаш яке шуд,
 Ҳамин ман дар он ҷамъ бегона будам.
 Дареғо, ҷамолаш ба серӣ надидам,
 Ки шӯридаи масту девона будам.
 Харобии Хусрав нагуфтам ба рӯяш,
 Ки беҳуш аз он шакли мастона будам.

* * *

Бо ту чӣ рӯз буд, ки ман ошно шудам,
 К-аз рӯзгори сабру саломат ҷудо шудам.
 Хар дам ба хуни дидаи худ гарка мешавам,
 Ман худ барои чону дили худ бало шудам.
 Азбаски гум шудам ба ҳаёлоту зулфи ту,
 Мӯре будам, ки дар даҳани аждаҳо шудам,
 Эй пандгӯй, ту руҳи ўро надидай,
 Бигрезу чон бибар ту, ки ман мубтало шудам.
 Ў руҳ наменамад, ба зорӣ бидидамаш,
 Ман худ барои чону дили худ бало шудам.
 Мурдам ба доғи ҳаҷр, чу айшам азоб буд,
 Боре зи нанги зистани худ раҳо шудам.
 Аз ман қарору сабр надонам кучо шуданд,
 Ман низ ҳам зи хеш, надонам, кучо шудам?
 Борам набуд кӯхи ғам, аммо ба бўйи ту
 Дар зери бори миннаги боди сабо шудам.
 Хусрав ба бандагӣ ғуломест бебаҳо,
 Хоса кунун, ки бандаи он бебаҳо шудам.

Ин манам, ё Раб, ки бо дилдор ҳамзону шудам,
Пахлуи ӯ рафтам андар хобу ҳампахлу шудам.
Дур-дур аз офтоби рӯи ӯ месӯхтам,
Гашт чон осуда, чун дар сояи гесӯ шудам.
Шукр Эзадро, ки гаштам чамъу рафт аз ман фироқ,
Рафт дил як сӯву чон як сӯву ман як сӯ шудам.
Аз пай дидан ҳама рӯ чашм гаштам ҳамчу шамъ
В-аз барои шамъ чун оташ ҳама тан рӯ шудам.
Чиданам, бигзор, чун дидан иҷозат шуд ба боғ,
Мурданам, бигзор, чун бо зистан бадхӯ шудам.
Васли ӯ, азбаски боди шодӣ андар ман дамид,
Менагунчамдар ҷаҳон, гар аз фирокаш мӯ шудам.
Марди даврӣ нестам, гар худ дили шерам диҳанд,
Хусраво, дил дех, ки ман 3-ин пас сағи ин кӯ шудам.

3-он ғамзаи хунрези ҷонафгор хуш меоядам,
Нохуш бувад захи ми нихон, 3-он ёр хуш меоядам.
Эй он ки бар дарди дилам тадбири дармон мекунӣ,
Бигзор, к-ин дил ҳамчунин афгор хуш меоядам.
Шоҳидпарастам хондай, эй зоҳиду мункир наям,
Пинҳон чӣ дорам пеши ту, ин қор хуш меоядам.
Тасбеҳу зухд, эй порсо, донам, ки хуш бошад, вале
Гар рост мепурсӣ зи ман, зуннор хуш меоядам.
Афтодам андар роҳи ту, то ҳок гардам зудтар
В-он пой нозук чун кунам, рафтор хуш меоядам.
Гуфтӣ ду чашму ду лабам, 3-инҳо кадом ояд хушат,
Хӯрданд агарчи хуни ман, ҳар қор хуш меоядам.
Аз гирияи ман хор руст андар сари қўят кунун
Аз дида рафтан сӯи ту бар хор хуш меоядам.
Бар ёди рўят сӯи гул мебинаму хун меҳурам,
Халқи ҷаҳон гӯяд, магар гулзор хуш меоядам.
Хусрав, зи ҳубони дигар як бор зикре хуш бувад,
Меғӯ, ки ёди он санам ҳар бор хуш меоядам.

Ин туй ё ба хоб мебинам,
Ё ба шаб офтоб мебинам?
Дар дили хештан ҳаёли лабат,
Намаке бар каоб мебинам.
Бикуш, аз хештан макун дурам,
Ки зи ҳаҷрат азоб мебинам.
Рози дил чун нихон кунам, к-аз рашк
Ҳама бар рӯи об мебинам.
Бо кӣ гӯям ғами ту, к-аз ғами ту
Ҳама олам хароб мебинам.
Аз лабат бўса чун суол кунам,
Ки на роҳи ҷавоб мебинам.
Яке имрӯз, к-аз паси умре
Наргисатро ба хоб мебинам.
Ҷони Хусрав мараб, шитоб макун,
Умри худ дар шитоб мебинам.

Ҷон ситонад чунин, ки мебинам,
Рўят, эй нозанин, ки мебинам.
Гуфтӣ аз рӯям орзуи ту чист?
Орзуям ҳамин, ки мебинам.
Натавон васфи ранҷи ишқ шунид,
Мани бечора бин, ки мебинам.
Диданат мурданист ҳар рӯзам,
Назиям ман чунин, ки мебинам.
Баҳри рӯи ту дӯст медорам
Ҳар гулу ёсамин, ки мебинам.
Ё худ аз баҳри ҷони Хусраврост,
Ин ҳама хашму кин, ки мебинам?

Надорам тоби дидан дер-дерат баҳри он бинам,
 Бибояд ҳар замон ҷоне, ки рӯят ҳар замон бинам
 Маро гӯянд, к-аш чун мардумон бину марав аз ҷо,
 Дилам бар ҷой н-ояд, к-ат ба чашми мардумон бинам.
 Бад-ин сон, к-омад аз рӯи ту кори ман ба ҷон в-он гаҳ
 Мани девонаро бар худ набахшуду ҳамон бинам.
 Чӣ хочат бар дилам новак, хамин бас нест марги ман,
 Ки гаҳ-гаҳ ҷошнӣ аз дасти он нозук амон бинам.
 Гаҳи ҷавлон наёрам диданаш аз бими ҷон лекин
 Чу бетокаат шавам, дуздида дар дасту инон бинам.
 Зи наврӯзи ҷавонӣ гарчи бишкуфта-ст бустонаш,
 Мабодо сабзаи перохани он бўстон бинам.
 Дареғо, ончунон рӯе дигар хоҳад шудан, ё Раб,
 Маро он рӯз тиморе, ки рӯяш ончунон бинам
 Зи хубон баски бедин гашт Хусрав беҳтарин рӯзе,
 Бут андар пешу зуннори муғонаш бар миён бинам.

Нихонӣ чанд сӯи ёр бинам,
 Нихон дорам ғаму озор бинам.
 Зи сад ҷониб назар дуздам, ки як раҳ
 Ба дуздӣ сӯи он айёри бинам.
 Гаҳе танҳо-ш хоҳам ёфт, ё Раб,
 Ки беандеша он рухсор бинам.
 Чунин ҳам ҳеч гаҳ бошад, худоё,
 Ки сер он рӯи чун гулнор бинам.
 Ҳама умрам дар ин ҳасрат ба сар шуд,
 Ки рӯяш бинаму бисёр бинам.
 Тамошо хайф бошад бе руҳи хуб,
 Ки ҷонон набваду гулзор бинам.
 Бар рӯи гул тавон дидан ҷаманро,
 Чу гул набвад, ҷӣ бинам, хор бинам?!

Рав, эй ризвон, ту дониву бихиштан,
 Маро бигзор, то дидор бинам.
 Зи ғам шаб менахусбам, бошад он рӯз,
 Ки бахти хешро бедор бинам.
 Фуру гӯям ба чашмаш киссаи хеш,
 Агар он мастро хушёр бинам.
 Чунин, к-афтод Хусрав дар ғами ишк,
 Раҳи берун шудан душвор бинам.

Моҳе раваду ман ҳама шаб хоб надонам,
 Ваҳ, ин ҷӣ ҳаёт аст, ки ман мегузаронам!
 Гуфти, ки “Ҷӣ сонӣ зӣ ғамам, боз нагӯй?” -
 Ман бо ту ҷӣ гӯям, чу надонам, ки ҷӣ сонам?
 Як шаб зи руҳи хеш ҷароғем қарам кун,
 То киссаи андӯхи ту ҳам пеши ту хонам.
 Будаст гумонам, ки зи дастат набарам ҷон.
 Ҷовид бизӣ ту, ки якин гашт гумонам.
 Пурсӣ, ки бигӯ холи худ, эй дӯст, ҷӣ пурсӣ,
 Он беҳ, ки ман ин кисса ба гӯшат нарасонам.
 Не 3-они манӣ ту, ҷӣ барам рашк зи агёр,
 Беҳуда мағас, аз шакари нася ҷӣ ронам?
 То чанд диҳӣ дарди сар, эй ақл насиҳат,
 Ман худ зи дили сӯхтаи хеш ба ҷонам
 3-он гуна, ки мондӣ ту дар ин сина, ҳам акнун
 Монӣ ту дар ин синаву ман – банда намонам.
 Гӯянд, ки Хусрав, ту шавӣ хок ба кӯяш,
 Ночор чу рафтан ба дараш менатавонам.

* * *

Боз ин дили ман рӯ ба кӣ овард, надонам?
Он сабр, ки буда-ст, кучо кард, надонам.
Шабҳо манаму гӯшаи ғам, ҳоли ман ин аст,
Ҳоли дили овори шабгард надонам?
Он гард, ки меҳзад, аз он роҳ бибинед
В-он кист савор аз паси он гард, надонам.
Бинам ҳама шаб роҳу чу ёд ояд аз он кӯй,
Ман он ғалатандози дами сард надонам.
Ашк аз сафари кӯи ваям тухфа ғам овард,
Ман хуштар аз ин ҳеч раҳовард надонам,
Донӣ ки чаро рӯям аз ин гуна сиёҳ аст,
Қ-ин охи чигареӯз фуру х(в) ард надонам?
Бозам ба чигар мехалад он қомати чун тир,
Соқӣ, қадаҳе бода, ки то дард надонам.
Ёре, ки биранҷад зи чафо, ёр нагӯям,
Марде, ки битарсад зи бало, мард надонам.
Аз ҳар чӣ бипурсанд, бигӯед чу Хусрав,
Як сӯхтаи ҳодисапарвард надонам.

* * *

Туӣ дар пеши ман ё худ Маху Парвин, намедонам,
Шаби қадри ман аст имшаб, ки қадри ин намедонам.
Равӣ дар боғу меғӯй, ки гул бин, чун манам ошиқ,
Ҳамин рӯи ту мебинам, гулу наsrин намедонам
Чунонам лаззати ёди ту биништа-ст дар дида,
Ки з-он пас завқи талху чони худ ширин намедонам.
Хирадро гуфтам андар ошиқӣ дахле бикун, гуфто:
– Ғарибам, расми ин кишвар мани мискин намедонам,
Саволе мекунӣ аз ман, ки Хусрав, ман киям пешат?
Шунидам, лек аз хайрат ҷавоби ин намедонам.

* * *

Ману шабхову ёди он сари кӯе, ки ман донам,
Дилам рафтасту чон ҳам меравад сӯе, ки ман донам.
Сабо бўҳои хуш меорад аз ҳар бўстон, лекин
Кӣ ҳоҳад зист, чун мен-орад он бўе ки ман донам.
Бисӯй харчи ҳаст, эй бод, агар он сӯ расӣ, аммо
Ба тундӣ нагзарӣ зинҳор, бар рӯе, ки ман донам.
Сари худ гиру рав, эй чону дил бардошта аз ман,
Ки ин сар хок ҳоҳад гашт дар кӯе, ки ман донам.
Агар тан мӯ шуду гар бигсалад чон низ, гӯ биксил,
Маро аз дил нахоҳад рафт он мӯе, ки ман донам.
Чу куштан расми хубон аст, чон, гар, ҳила медорам,
Захира мекунам аз бахри бадхӯе, ки ман донам.
Чӣ печам бар дарозихои шаб, тухмаг, чу медонам,
Ки ҳаст ин печиши Хусрав зи гесӯе, ки ман донам.

* * *

Дилам овора ба ҷоест, ки ман медонам,
Чон гирифтори ҳавоест, ки ман медонам.
Бӯи хуни дилу мушки сари зулфаш бирасид,
Магар ин бод зи ҷоест, ки ман медонам.
Сабза бар хоки шахидони ғамаш хор мабин,
З-он, ки ин меҳргиеест, ки ман медонам.
Чашму зулфу руҳаг арчи ҳама ушшоқ кушад,
Лек боло-т балоест, ки ман медонам.
Умр дар кӯи туам рафту нагуфти рӯзе,
К-ин ҳамон кӯхнагадоест, ки ман медонам.
З-он ки бо Хусрав гӯй, ки вафо хоҳам кард,
Ин ҳам, эй шӯх, ҷафоест, ки ман медонам.

* * *

Аз дил паём дорам, бар дӯст чун расонам?
Он ҷо, ки ўст, худро пинҳон дарун расонам.
Он бодро, ки аз ту орад ҷавобам, эй ҷон,
Як ҷон ҷӣ бошад ўро, сад ҷон фузун расонам.
Гуфти, ки ҷони худро кас чун ба кас расонад,
Гар дар хузури бошӣ, донӣ, ки чун расонам.
Ҷон мебарӣ зи сина в-аз дил гаронии ғам,
Ту дасти худ маранҷон, то ман бурун расонам.
Гирам, ҷавоб надҳӣ, дашном гӯй боре,
То ман бад-он иноят дилро сукун расонам.
Он ҷо, ки куштай дил, шамшери тез баркаш,
То сар ниҳам ҳам он ҷо, хунро ба хун расонам.
Ҳукм ар кунӣ ба мурдан бар дигарон, ту донӣ,
Лекин агар ба Хусрав, гӯй кунун расонам.

* * *

Ман агар бар дари ту ҳар шабе афгон накунам,
Хешро шуҳраву бадном бад-ин сон накунам.
Гар диҳам дарди саре, танг маё бар ман, аз он-к
Натавонам, ки туро бинаму афгон накунам.
Рӯзе аз ёди руҳат пеши гуле хоҳам мурд,
Ман ҳамон бех, ки гузар беш ба бустон накунам.
Вах, ки девонадилам боз ба бозор афтод.
Ман намегуфтам, к-афсонаи хичрон накунам
Ғам хурад ин дили бечора, зиёнаш дорӣ,
Баъд аз ин ҷора ҳамон аст, ки дармон накунам.
Ошноён ҳама бегона шуданд аз ман, аз он-к
Ҳар касе маслиҳате гӯяду ман он накунам.
Шукр гӯям зи ту, эй гиря, ки кӯрам кардӣ,
То назарбозӣ аз ин беш ба хубон накунам.
Халк гӯянд дуо хох зи зоҳид, наравам,
Рӯзгори хуши дарвеш парешон накунам.
Чанд гӯянд, ки Хусрав, зи бутон чашм бидӯз,
Гар муяссар шавадам, рӯй бад-эшон накунам.

* * *

Ҳар шаб аз шавқ ҷома пора кунам,
Ошиқам, ошиқам, ҷӣ ҷора кунам?!
Чун барояд маҳ аз гиребонат
Доман аз гиря пурситора кунам.
Аз дарунам бурун нахоҳӣ рафт,
Гарчи сад ҷой сина пора кунам.
Чанд гӯй, ки сабр кун дар ҳаҷр,
Гар тавонам, ҳазорбора кунам.
Ман ҳамемираму ту оби ҳаёт,
Чун тавонам зи ту канора кунам?!
Ҷуръае гар биёбам аз сари васл,
Сӯфиёро шаробхора кунам,
Ту кунӣ ҷавр бар дили Хусрав,
Ман ҷу бегонагон назора кунам.
Хун шуд он дил, вале зи баҳри ҷафот,
Дили дигар зи санги хора кунам.

* * *

Хуррам он рӯз, ки дида ба руҳат боз кунам,
Ту маро ҷониби худ хонию ман ноз кунам.
Чанд гӯй, ту ки менол, ки ман мешунавам,
Ин ҷӣ ҷанг аст, ки пеши ту даме соз кунам?
Солҳо шуд, ки наёбам хабару дар кӯят
Дили беруншударо ораму овоз кунам.
Богбон, зи ту таҳ-ғаҳ бувад ар фармонам,
Булбулам, бар сари гул ояму парвоз кунам.
Баҳри дилбастагӣ, эй дӯст, раҳи бад бигузор,
К-ин гиреҳ менатавонам, ки зи дил боз кунам.
Халке аз суҳбати ман ғамзада гаштанд, аз он-к
Ҳар кучо шинаму ғамҳои ту оғоз кунам.
Абрро моя кам ояд гаҳи боридани об,
Гарна дар гиряи хун бо худаш анбоз кунам.

Дил ба як калб задан бурд ба як дову кунун
Чон ҳам андар сари он чашми дағобоз кунам.
Хусрав, чону дилу тан зи ту бегона шуданд,
Дигареро чӣ ғам, ар маҳрами ин роз кунам.

* * *

Аз ду зулфат шикане вом кунам
В-аз барои дили худ дом кунам.
Аз пай он ки ба рӯят нарасад,
Чашми бадро сухане ром кунам.
То намоӣ руху гирам зулфат,
То руҳат чошт кунад, шом кунам.
Ситам аз зулфи сиёҳи ту кашам,
Гила аз меҳнаги айём кунам.
Аз ту сад ҷафру ҷафо мебинам,
Бо кӣ гӯям, ба кӣ пайғом кунам?
Дил надорам, ки ниям бар дигаре,
Ҳам зи зулфи ту магар вом кунам.
Бӯса хоҳам в-агар тунд шавӣ,
Хештанро аҷамӣ ном кунам.
Нест ҳалвои ту баҳри Хусрав,
Чӣ бар он лаб тамаи хом кунам?

* * *

Азми он дорам, ки аз дил нақди чон берун кунам,
Орамат дар пешу худро аз миён берун кунам.
Қоматам аз ғам дуто кардӣ, зи охи ман битарс,
Қ-осмон дӯзад хаданге, к-аз камон берун кунам.
Гарчи дар хуни манӣ в-ар тир бар чонам занӣ
Тири ту берун наёрам кард, чон берун кунам.
Дӯш мегуфтӣ: «Ду чашмам дар ҳаёлат дар набаст»,
Гар чунин бошад равон аз хонашон берун кунам.

Наргиси бемори ту гар ранҷи худ бар ман нияд,
Тандурустиро ба шамшер аз ҷаҳон берун кунам.
Сарви ман, як раҳ ба гулзор ой, то дар пеши ту
Сарв агарчи норавон бошад, равон берун кунам.
Меҳри ту гар нест Хусравро даруни устухон,
Мағзи ӯ з-он нӯги ғамза з-устухон берун кунам.

* * *

Соя дорам ҳар шаб аз савдои зулфаш, чун кунам,
Чанд гирди хештан гаҳ сеҳру гаҳ афеун кунам.
Аз дили бадхӯи худ хунобае дорам, ки гар
Қатрае аз дил бурун резам, ҷигарҳо хун кунам.
Ту ба банди куштани ман, ман бар он, к-аз дӯстӣ
Умри худро бигсалам, дар умри ту афзун кунам.
Гиряе дорам, ки дар вай нест ҷуз лӯлуи хом,
Чун нисори пой ту ман лӯлуи макнун кунам?
Чанд гӯй ишкро берун кун аз дил, хуш бизӣ,
Гар тавонам, чони худ аз баҳри ту берун кунам.
Рӯҳи Лайлӣ ояду омӯзад оятҳои ишк,
Шеҳри Хусрав гар рақам бар турбаги Маҷнун кунам.

* * *

Дар фироқат зиндагонӣ чун кунам?
Бо чунин ғам шодмонӣ чун кунам?
Ёр бадхӯю фалак номехрубон,
Тақя бар умри ҷавонӣ чун кунам?
Ишку ифлосу ғарибиву фирок,
Ман бад-ин сон зиндагонӣ чун кунам?
Моҳи ман гуфтӣ, ки чон дех, медихам,
Ошикам, охир гаронӣ чун кунам?
Ҳоҳ хунам резу хоҳӣ зинда кун,
Бандаам ман, ройгонӣ чун кунам?

Ман набудам марди савдои ту, лек
Бо қазои осмонӣ чун кунам?

Ҳол, ман донам, ки дар ғам чун бувад,
Чун ту холи ман надонӣ, чун кунам?

Мочарои дил навиштам бар ду рух,
Гар ту бинию нахонӣ, чун кунам?

Маст хусбӣ, поси лаб фармоиям,
Ман, ки дуздам, посбонӣ чун кунам?

Нархи бўсат нек медонам, вале-к
Бедирам бозоргонӣ чун кунам?

В-ар ба Хусрав бўса надҳӣ ошкор,
Марҳами захми ниҳонӣ чун кунам?

Ҳеч гаҳ бошад, ки чоми айш бар саҳбо кунам
В-он ки дар дил ҷой дорад, дар канораш ҷо кунам.

Маҷлисе хоҳам ҳарифон маҳраму маъшуқа маст,
К-аз ҳарифон маст худро гираму танҳо кунам.

Растаи дандону дуккони лабашро бингарам,
Пас ба нақди қалби худ бо зулфи ӯ савдо кунам.

Хуррам он вақте ки хуш-хуш сар фуру карда ба васл,
Мешуморама бўса, натвонам, ки сар боло кунам.

Гар маро рухсат ба як бўса диҳад, ман шаш занам,
В-он гаҳ аз дандон бар он лаб нақши шаш пайдо кунам.

Аз миён хурмо-шро чун хаста бинам ҳам ба кор,
Андар он хаста шикофи хастаи хурмо кунам.

Қоматаш аз сарв кӯтаҳ набвад, ар якҷо кунанд,
В-ар бувад кӯтаҳ, сари хешаш ба зери по кунам.

Ваъдаи васлам ба фардои қиёмат медиҳад,
Ман барорам сури оҳ, имрӯзро фардо кунам.

Нозанино, ашқи Хусрав қатра-қатра мечакад,
Раҳмате кун, пеш аз он к-ин қатраро дарё кунам.

Гар расам рӯзе бад-он маҳ, ошноиҳо кунам,
Ҳар чӣ бояд хоҳаму бахтозмоиҳо кунам.

Ҷу шох аз гӯшаҳои чашм бинад сӯи ман,
Ман аз он лабҳо ба сад миннат гадоиҳо кунам.

Эй хуш, он вақте ки ӯ хуш-хуш равад дар хобу ман,
Пеш чашму зулфи ӯ шарҳи ҷудоиҳо кунам.

Аз шароби ишқ сел омад, мусаллоям бибурд,
Гар шавам хушёр, аз ин май порсоиҳо кунам.

Аз бари ӯ маст берун ояму дар пеш халқ
Чун гадои натваонгар худнамоиҳо кунам.

В-ар шабе дар кунҷи торикӣ расам дар пеш ӯ
Хешро зинда бисӯзам, рӯшноиҳо кунам.

Бандагиро хат нависам бар рух аз хуни ду чашм
В-аз ду мардум ҳам зи хун пешат гувоиҳо кунам.

Гар туфайлӣ посбонон бинам андар кӯи ту,
Бо сағони он сари кӯ ошноиҳо кунам.

Як ғазал гар бишнавад он маҳ ба гӯши худ зи ман,
Ҳамчу Хусрав пеш халқе худситоиҳо кунам.

Не пой он, ки аз сари кӯят сафар кунам,
Не дасти он, ки бо ту даме дар камар кунам.

Чандин шабам гузашт ба кунҷи хароби хеш,
Мумкин нашуд, ки лавҳи сабурӣ зи бар кунам.

Моҳе матоъи сабр кунам чамъ з-оби чашм,
Дар маҷлиси хаёли ту як рӯз тар кунам.

Хобам намонду хоби аҷал ҳам хуш аст, лек
Хиште зи остони ту дар зери сар кунам.

Ҷамъи гузашту ҳеч наёмал замони он-к
Рӯзе ба рӯи ту шаби ғамро саҳар кунам.

Завқи ҷафрову ҷаври ту бар ман ҳаром бод,
Гар ман ба ҷуз вафои ту кори дигар кунам.

Чашмат ба хоби нозу маро қиссае дароз,
Омад шабам ба рӯз, суҳан мухтасар кунам.
Ҳар кас ба сӯи хур равад, ман ба сӯи ту,
Чун бомдоди ҳашр сар аз хоб бар кунам.
Рӯзе гузашта буд ба роҳе савори ман,
Ҳар бамдод ояму з-он сӯ назар кунам.
Дардаш бех аз сар аст мани сарбуридаро,
Он сар кучо, ки дар сари ин дарди сар кунам?!
Ёрон, зи панд бас, ки зи Хусрав раҳо нашуд
Он дил, ки пеши тири маломат сипар кунам!

Бахт агар ёрӣ диҳад, як шаб дар оғӯшаш кунам,
Талх гӯяд, з-он лабу ҳамчун шакар нӯшаш кунам.
Бар сари ман ақл агар даъвии хушёрӣ кунад,
Рӯи ту бинмоему аз дур бехушаш кунам.
Оташи ишқаш фуру пӯшам дар ин шахси чу кох,
Шуъла равшантар шавад, харчанд ҳаспӯшаш кунам.
Сар фуруд орам зи дӯшу ронам андар роҳи ӯ,
Чун фуру монад зи рафтан, боз бар дӯшаш кунам.
Офтоби орази он мах, ки бар ёди ман аст,
Кофирам, то субҳи маҳшар гар фаромӯшаш кунам.
Ку саге аз кӯи ӯ, то аз барои бандагӣ
Ман думи ӯ гираму чун ҳалқа дар гӯшаш кунам.
Ошно бояд, ки гирад дастӣ Хусрав, он замон
К-ин ду чашми ман, чу дарёест, дар чӯшаш кунам.

Бе ту чон рафту ба тан боз наёяд, чӣ кунам
В-аз дилам пӯшиши ин роз наёяд, чӣ кунам?
Боздорӣ, ки манех дида ба рӯям чандон,
Дида бозояду дил бознаёяд, чӣ кунам?

Аз як абру диҳиям дил, ки бибашам қонат,
Чун ризои дуҷум анбоз наёяд, чӣ кунам?
Тан кунам туъмаи зогони камони ту, валеқ
Мурғи хона-ст, ба парвоз наёяд, чӣ кунам?
Ақл гӯяд, ки бикаш нози дигар ёрон низ,
Чун зи ёри дигар ин ноз наёяд, чӣ кунам?
Ҳоли ман пурсиву хоҳам, ки бигӯям, лекин
Дар тахайюр зи ман овоз наёяд, чӣ кунам?
Хусрав аз ёди лабат гарчи лаби худ бигазад,
Он ҳаловат зи чунон гоз наёяд, чӣ кунам?

Ғамам бикушт, ки аз ёр мондаам, чӣ кунам?
Ба доми ҳаҷр гирифтор мондаам, чӣ кунам?
Намонд тоқати зорию нолаам, к-он шӯх
Намеравад зи дили зормондаам, чӣ кунам?
Бурун диҳам ғами пинҳону боварам накунамд,
Асири суҳбати ағёр мондаам, чӣ кунам?
Ҳамекунамд маломат, ки чанд хун гирий,
Зи захми ғамза дилафгор мондаам, чӣ кунам?
Шудам зи ёру зи хешу зи қону дил безор,
Ки ҳам зи хешу ҳам аз ёр мондаам, чӣ кунам?
Ҳамекушанд, ки мангар ба рӯи хуб, чу ман
Ба олам аз пай ин кор мондаам, чӣ кунам?
Рақиб гуфт, ки махмурӣ аз чӣ, эй Хусрав,
Басе шаб аст, ки бедор мондаам, чӣ кунам?

Бурунам аз дили пурхун намешавӣ, чӣ кунам?
Зи қони сӯхта берун намешавӣ, чӣ кунам?
Туй ба хусн чу Лайлӣ, вале-к ҳеҷ шабе
Анисӣ хотири Мачнун намешавӣ, чӣ кунам?

Ба як фусун, ки бикардӣ, даромадӣ ба дилам,
Кунун зи дил ба сад афсун намешавӣ, чӣ кунам?
Ҳазор қисса навиштам зи хуни дил бар ту,
Ту ҳеҷ бар сари мазмун намешавӣ, чӣ кунам?
Ба чони ту, ки фаромӯш нестӣ нафасе
В-агарчи мешудӣ, акнун намешавӣ, чӣ кунам?
Мағӯ ба танз, ки Хусрав, макун фаромӯшам,
Кунам агар бишавӣ, чун намешавӣ, чӣ кунам?

* * *

Гузашт ёру насозам ба ҳӯи ӯ, чӣ кунам?
Чу сабр нест зи рӯи нақӯи ӯ, чӣ кунам?
Рақиб гӯям: «Эй хунгирифта, чашм бибанд»,
Чу ошиқам мани мискин ба рӯи ӯ, чӣ кунам?
Дилам ба зулфаш занҷир мегусаст, кунун
Бимонд баста ба як тори мӯи ӯ, чӣ кунам?
Шудам асири каманду халосӣ меҷӯям,
Валё-к мекашад дил ба сӯи ӯ, чӣ кунам?
Ба ҷӯи ўст кунун обу ман чунин ташна,
Вале чу хуни ман аст, оби ҷӯи ӯ, чӣ кунам?
Равам ба боғ бад-ин бӯ, ки хуш кунам дили танг,
Ба ҳеҷ боғ наёбам чу бӯи ӯ, чӣ кунам?
Чӣ чои он-ст, гӯянд оби дида марез,
Бисўхта-ст маро орзӯи ӯ, чӣ кунам?
Фитодагии ҳудаш арза медихам, в-арне
Фитода чанд бар ин хоки кӯи ӯ, чӣ кунам?
Чу шир хўрд ҳама хуни Хусрав он бадхў,
Зи ширхорагӣ ин аст хӯи ӯ, чӣ кунам?

* * *

Ҳар шаб ба дил тасавури нозаш фуру барам,
Бо хуни дил фасонаи розаш фуру барам.
Азбаски ўст дар дили ман, ҳар даме зи завқ
Аз сина дил барораму бозаш фуру барам!

Чун тир бар камон нихад ӯ, хоҳам аз ҳавас
Пайконҳои диданавозаш фуру барам.
Шабҳо зи завқ хоки дараш дар даҳон кунам,
Дурҳои дидагони ниёзаш фуру барам.
Девона шуд дили ману занҷир вочиб аст,
Хоҳад аз ӯ, ки зулфи дарозаш фуру барам.
Бошад, ки як даме лаби худ бар лабаш ниҳам,
То ман забони арбадасозаш фуру барам.
Хусрав, агарчи ишқ маҷоз аст, з-они ӯ
Таҳқиқи хеш ман ба маҷозаш фуру барам.

* * *

Ҳар дам чу натвонам, ки он рухсори зебо бингарам,
Рӯзе, ки чое дидамаш, рӯ орам он чо, бингарам.
Гаҳ гирия пӯшад чашми ман, бехуд шавам чун даррасад,
Мумкин нагардад ҳеҷ сон, к-он рӯи зебо бингарам.
Оташ батар гирад ба дил, харчанд бар ёди рухаш,
Берун равам ман ҳар замон гулҳои сахро бингарам.
Эй боғбон, лутфе бикун, дар бӯстон раҳ дех маро,
Гар нахл надҳад мевае, боре, тамошо бингарам.
З-ин сон, ки дил пур шуд зи ғам, чони тикӣ дорад дарун
Ёро, яке ҳам худ бигӯ, к-ат арчи ёро бингарам.
Дидан наёрам чу рухат, побӯс ҳам нагзориям,
Бигзор, боре як назар дар пушти он по бингарам.
Ту худ зи баҳри озмун шӯҳӣ кунӣ, к-ин сӯ бибин,
Лекин мани бехушро ку хуши дил, то бингарам?
Аз диданат чон меравад в-ар чон равад, чун бинамат,
Ҳайронам андар кори худ, к-ат чон диҳам, то бингарам.
Хунобаи Хусрав ҳама афсурд тӯ бар тӯ ба дил,
Чархам надод он бахт, к-ат аз халқ танҳо бингарам.

Чаман чун бўи ту орад, ба бўят дар чаман мирам,
 Ба ёди қоматаг дар пой сарву норван мирам.
 Хуш он вақте ки ту аз ноз сӯям бингарию ман
 Ба зорӣ мар даҳ ангушт уфканда дар даҳан, мирам.
 Бихур чумла танам, эй зог, чуз дида, ки ўро дид,
 Чу берун уфтам, дар арсаи зоғу заған мирам.
 Маро чун перахан садчоку пурхун аст аз он Юсуф,
 Ҳамон ороиши гӯрам кунед, он дам, ки ман мирам.
 Шудам расво даруни шахр, дар саҳро равам акнун,
 Ки расвотар шавад, гар дар миёни марду зан мирам.
 Зиям, аз ту бимирам ҳам, зи ту фориғ зи ҷону тан,
 Наям, чун дигарон, к-аз ҷон зиям ё худ зи тан мирам.
 Сухан пурсидӣ аз Хусрав, магар чашмағ фуруд омад,
 Қарам кун як суҳан дигар, ки ҳам 3-он як суҳан мирам.

Маро дил дех, ки ман санге надорам,
 Ба ҷуз хуни ҷигар ранге надорам.
 Дили ман бурдаӣ, некӯ-ш медор
 В-агар бад дорӣ, ман ҷанге надорам.
 Ба хар кӯе гарам расво кунад ишқ,
 Чу ман ошиқ шудам, нанге надорам.
 Суруди дарди худ бо хеш гӯям,
 Ки нолонтар зи худ ҷанге надорам.
 Зи ман то сабр сад фарсанг роҳ аст,
 Вале ман пой фарсанге надорам.
 Дихандам панду дар ман дарнагирад,
 Ки ман аклеву фарҳанге надорам.
 Манам Хусрав, ки аз ғам кӯҳи Фарҳод
 Ба сина дораму санге надорам.

Ошиқ шудаму маҳрами ин кор надорам,
 Фарёд, ки ғам дораму ғамхор надорам.
 Он айш, ки ёре диҳадам, сабр надидам.
 В-он бахт, ки пурсиш кунадам, ёр надорам.
 Бисёр шудам ошику девона, аз ин пас
 Он сабр, ки хар бор буд, ин бор надорам.
 Як сина пур аз қиссаи хачр аст, валекин
 Аз тангдилӣ тоқати гуфтор надорам.
 Чун роз бурун нафтадам аз парда, ки харчанд
 Гӯянд маро гиря ниғаҳ дор, надорам.
 Аз кӯрии чашмам ғами нодидани ёр аст
 В-арне ғами ин чашми гунаҳгор надорам.
 Гӯянд, ки бедор мадор он шаби ғаддор,
 Андозаи ман нест, ки бедор надорам.
 Ҷонон, чу дили хаста ба савдои ту додам,
 Ў донладу савдои ту, ман кор надорам.
 Хунрези шигарф аст лабат, саҳл нагирам,
 Меҳмони азиз аст ғамат, хор надорам.
 Дорам ғами дидори ту бисёр, на андак,
 Лекин ғами худ андаку бисёр надорам.
 Маргам зи ту дур афганад, андешаам ин аст,
 Андешаи ин ҷони гирифтор надорам.
 Дорам ҳаваси зистанӣ низ, валекин
 Парвонаи он лаъли шакарбор надорам.
 Хун шуд дили Хусрав зи ниғаҳ доштани роз,
 Чун ҳеҷ касе маҳрами асрор надорам.

Дарёб, ки ман тоқати хачри ту надорам,
 Биштоб, ки афтод ба ҷон баҳри ту қорам.
 Аз ман ту қарон қардию хун монда ба чашмам,
 Ғавҳар зи барам рафтаву дарё ба қанорам.

Ҳар рӯз дами сард, магар боди ҳазонам,
 Ҳар лаҳза нами дида, магар абри баҳорам?
 Ҳар шаб зи пайи голёи бад то ба сахаргоҳ
 Катра зи мижа резаму сайёра шуморам.
 Бурдӣ дили ман в-ар хирадам ҷумла бичӯй,
 Дарҳол хирад ҷумла кунам, пешӣ ту дорам.
 Он дил, ки зи ман бистидай, баҳри худоро,
 Биспор ба ман, то ба худоят бисупорам.
 Доман мафишон аз мани хокӣ, ки ман, эй дӯст,
 Домони ту, дар хок шавад ҳам, нагузорам.
 Гар сад ситам аз баҳри ту бар рӯи ман ояд,
 Гирам ҳама бар хеш, ба рӯи ту наёрам.
 Аз дида кунам пой, ҷу сӯи ту шитобам
 В-ар худ ҳама рах хор бувад, чашм наҳорам.
 Шамшер бикаш, то ба шаҳодат бинихам сар,
 Ту даст барориву ман ангушт барорам.
 Хуш дор дили Ҳусрав, агар зулфи ту гирад,
 То нолаи шабгир ба рӯят нагуморам.

Зи ҳар мӯи ту дил дар банд дорам,
 Дилам хун гашт, пинҳон чанд дорам.
 Ба савганди ту ҷонро бастаам, вой,
 Ки то чандаш бар ин савганд дорам.
 Ғамат бо хештан гӯям, ҳама шаб
 Бад-ин сон хешро хурсанд дорам.
 Маро аз суҳбати ҷон шарм бодо,
 Ки ҷуз бо ту ҷаро пайванд дорам.
 Дихандам панд аз ишқи ту дар гӯш,
 Ҷӣ гуна гӯш сӯи панд дорам.
 Ба Ҳусрав деҳ, ки ман нодода воме
 Бад-он лабҳои шаққарханд дорам.

Шабе осониям набвад, кавӣ душворие дорам,
 Шифо аз чашми ту хоҳам, аҷаб беморие дорам.
 Ҳама шаб мегазам ангушти ҳасратро ба дандон ман,
 Ҳамин аст, ар зи шохӣ умр бархурдоре дорам.
 Бирав, эй бахти хоболуд, аз паҳлуи бедорон,
 Ки ту шабқӯрие дорию ман шабзоре дорам.
 Ҷигар-бирёну нола-мутрибу май-гирияи талҳам,
 Биё, меҳмони ман, чоно, ки шаб бедорие дорам.
 Ба ёди рӯят аз ёди ту ҳолӣ нестам як дам,
 Зи ташвиши ғамат гарчи фаромушкоре дорам.
 Ҷу хоки дар шудам дар зерӣ пойи худ, азизам кун,
 Бад-он иззат, ки пешӣ оstonат хоре дорам.
 Ало, эй соқии фориғдилон, май ҳам бад-эшон деҳ,
 Ки ман бо рӯзгори хештан хунхоре дорам.
 Ба чашмат мекашад Ҳусрав, ҳақи он гар намедонӣ
 Дурӯге ҳам намегӯӣ, ки мардумсоре дорам.

Муддате шуд, ки назар бар руҳи ёре дорам,
 Булбулам, ин ҳама афгон зи баҳоре дорам.
 Нозанинест, ки баҳраш дилу дин мебозам,
 Хубрӯест, ки бо ӯ сарукоре дорам.
 Мастӣ дилдорам, агар май набувад в-арна аз он-к
 Соқии сарваке, лолаузоре дорам.
 Ҳар кӣ пурсад, ки ту дил сӯи фалонӣ дорӣ,
 Ҳеҷ мункир наштам, гӯямаш, оре, дорам.
 Меравам гошия бар дӯш губоролуда,
 Ҷӣ кунам, хидмати девонасаворе дорам.
 Бомдодон-ш гирифтам, ки биё, май нӯшем,
 Гуфт, бигзор бихуспам, ки хуморе дорам.
 Ҳусраво, хидмати хубон кунам аз дида, аз он-к
 Ҳар ҷӣ дорам мани бечора, зи ёре дорам.

Агар зи нози ту дил хаставу хазин дорам,
Бад-ин хушам, ки буге чун ту нозанин дорам.
Барои он ки кашам пеши чашми беморат,
Матои офият инак дар остин дорам.

Зи банди зулфи ту занчири пой худ созам,
Дили ситамзадаро чанд гах бар ин дорам.

Ба нозанин бадхӯ шудиву ҳам бад нест,
Ки дилбаре чу ту бадхоху нозанин дорам.

Ба васл бо ту наёрам намуд густохӣ,
Ки шахнае чу фироки ту дар камин дорам.

Маро агарчи ки бар дасти ғам фурухтай,
Ханӯз доғи ғулومӣ-т бар чабин дорам.

Агарчи Хусрави рӯи замин шудам ба суҳан,
Ҳам аз вафо суи ту рӯй бар замин дорам.

Савдои сари зулфат, к-андар дилу чон дорам,
З-андеша дилам хун шуд, то чанд ниҳон дорам?
Гар сар бинихам пешат, хокам фиганӣ бар сар,
Ман сурма кашам онро, дар дидаи чон дорам,
Аз ту нигарониҳо рӯ дод маро дар дил,
То чанд ба рӯи ту диданигарон дорам?

Беҳоб кунӣ чашмам, ту дидаи он дорӣ,
Хуноб кунам пешат, ман заҳраи он дорам.

Гирди дилам аз ишқат гирдоби бало шуд ғам,
То чанд аз ин тӯфон худро ба карон дорам?
Гуфӣ, ки биё бар ман, андеша мадор аз кас,
Гар бахт диҳад ёрӣ, андеша ҳамон дорам.

Бо ту чӣ дамам ҳар дам, чун ҳаст дами сардам,
Гулро чӣ барам меҳмон, чун боди хазон дорам.
Эй дӯст, бидех дасте, чун мебародам ғалтон
Селе, ки зи хуни дил дар дида равон дорам.

Дар ҳаҷри ту Хусравро инак ба лаб омад чон,
Чоне, ки расад бар лаб, чандаш ба забон дорам?

Мадех пандам, ки ман дар сина савдои дигар дорам,
Забон бо халқ дар гуфт асту дил чои дигар дорам.

Хиромон ҳар тараф сарвеву чони ман наёсояд,
Ки ман ин хор-хор аз сарви болои дигар дорам.

Маро ин ташнагӣ аз баҳри обе дигар аст, арна
Намебинӣ, ки дар ҳар дида дарёе дигар дорам?!

Табибо, ҳешро заҳмат мадех, чун бех нахоҳам шуд,
Ки ман дар синаи шӯрида савдои дигар дорам.

Туро гар рои хунрези мани мискин-ст, бисмиллаҳ
Чӣ мепурсӣ зи мо чонона, ман рои дигар дорам.

Ба бозори ту дилро манязиди якназар кардам,
Карам чун як назар, чоно, ки колои дигар дорам.

Ҳама мастии ман дар кори чашму зулфу рӯяг шуд,
Лабаам хомӯшу дар ҳар як такозои дигар дорам.

Маро сӯи касонам, чун танам шуд хок дар кӯят,
Намонд он сар, ки чуз пой ту дар пой дигар дорам.

Намеандешӣ аз дамҳои сарди ман, намедонӣ,
Ки дар ҳар кӯча, Хусрав, бодпаймои дигар дорам.

Бурун ой андаке чоно, ки бисёр орзу дорам,
Видоӣ умр наздик аст, дидор орзу дорам.

Маро пурхор бодо ҳарду дида, балки пургил ҳам,
Агар бе рӯи ту ҳаргиз ба гулзор орзу дорам.

Қиёси рӯзии худ мешиносам, к-аз гулистонат
Ҳама гул орзу доранду ман хор орзу дорам.

Дарат мебӯсаму он бахт ку, к-андар дилат гардад,
Ки ин бахшиш аз он лаъли гуҳарбор орзу дорам.

Агар шуд аклу чон дар кори ишқат, сахл бошад он,
Ҳанӯз андар сари шӯрида бисёр орзу дорам.
Зи зулфат як гирах бикшо на аз баҳри дилам, лекин
Халосӣ аз пай муште гирифтгор орзу дорам.
Насихат мекунӣ, эй ошно, к-осуда шав, Хусрав,
Чӣ пиндорӣ, ки ман ин мурдани зор орзу орам!

Эй аз назарам рафта, назар сӯи кӣ дорам,
Дил, к-аз ту ситонам, ба хами мӯи кӣ дорам?
Таслими ҷафоят чӣ кунам, гар наканам ҷон,
Чун боз раҳам, кувваи бозуи кӣ дорам?
Гуфтӣ ту, ки ин бедилӣ аз рӯи кӣ дорӣ,
Аз рӯи ту дорам, дигар аз рӯи кӣ дорам?
Ҳар ҷо, ки яке рӯи наку, чони ман он ҷост,
Ё Раб, ки чӣ бад одамиям, хӯи кӣ дорам?
Тире, ки маро хаст ба сина зи камоне,
Ман донаму дил, к-аз хами абруи кӣ дорам?
Андозаи ман нест, ки баргирам аз ӯ чашм,
К-он чашм, ки баргирам аз ӯ, сӯи кӣ доам?
Дасте, ки дуто монд ба болини фироқам
В-ар бозкашам, дар таҳи паҳлӯи кӣ дорам?
Эй дида, кӣ бошӣ ту, ки ин ҷо нашавӣ пой,
Донӣ, гузаре ман ба сари кӯи кӣ дорам?
Гӯянд, ки Хусрав, рав аз ӯ ҷодуӣ омӯз,
Чандин дигар аз наргиси ҷодуи кӣ дорам?

Ҳар шаб фитода бар дари ту хоки дар хӯрам,
Як шаб магар зи боми ту санге ба сар хӯрам.
Қое, ки ту камон кашӣ, эй нахли фитна, боз
Пайкони обдор чу хурмои тар хӯрам.

Рӯзе, ки бинамат зи пай дидани дигар,
Шаб то ба рӯз ҳасрати рӯзи дигар хӯрам.
Масту хароб кард маро чун шароби талх
Ҳунобаи ғамат, ки чу ширу шакар хӯрам,
Гар ту хушӣ, ки барги муроде набошад ам.
Аз шохӣ умри хеш мабодо, ки бар хӯрам
Серӣ ханӯз нест дили хунгирифтгаро,
Чандин, ки ман зи дасти фироқам ҷигар хӯрам.
Камтар карашма кун, ки кушанда-ст ин шароб,
Бечора Хусрав, ар қадаре бештар хӯрам.

Аз дасти дил бар онам, к-аз ҷони худ бишӯрам,
Берун ҷаҳам, ки бошад хӯ бо гавазну гӯрам.
Девонаам ман, эй дил, з-он шамъ ёдам овар,
К-оташ занам ҷаҳонро, ногаҳ агар бишӯрам.
Завқи хирад наҷӯям, к-аз ғамкашони ишқам,
Фазли араб надонам, к-аз рустои гӯрам.
Ҳар мурда аз гуноҳе сӯзанду ман чу сӯзам,
Аз сӯзи ишқ боре бошад азоби гӯрам.
З-он нури офтобам бинову кӯр хар дам,
Нилуфарам, надонам, ё буми рӯзкӯрам?
Ман чун зиям, ки дидам бо хатти мӯрмолаш
З-ӯ дар дилу ҷигар шуд сӯрохҳои мӯрам.
Гӯянд, Хусрав, он сӯ чандин марав ба зорӣ,
Не худ ҳамеравам ман, дил мебарад базӯрам.

Ҷонам бурун омад зи ғам, охир ба ҷонон кай расам,
Ақлам намонду хуш ҳам, бар ёр аз ин сон кай расам?
Ман ошику расво ҷунин, ҳалке зи хар сӯ нақшбин,
Душман ҳазор андар камин, бар дӯст осон кай расам?

Аз ёди рӯи чун гулам ашк аст ҳамранги лабам,
 Нолаида ҳамчун булбулам, то дар гулистон кай расам,
 Ҳастам ба сахрои меҳан мӯри заифу мумтаҳан,
 Садсола раҳ дар пеши ман, пеши Сулаймон кай расам?
 Хар ҷо, ки ёру ҳамсаре рафтанд дар хар кишваре,
 Ман шаҳрбанди кофаре мондам, бад-эшон кай асам?
 Дар чонам аз ғам хирмане, сад пора гашта домане,
 Ман мондаам бечон тане, то бар ту, эй чон, кай расам?
 Бо ин сиришк афшонданам, хайф аст аз ту монданам,
 Ту худ нахоҳӣ хонданам, нохондамеҳмон кай расам?
 Нав кардиям дарди куҳан в-он ғоҳ дармони суҳан,
 Боре ту з-они худ бикун, ман худ ба дармон кай расам?
 Хар шом Хусрав то сахар анҷум шуморад сар ба сар,
 Лекин надонам ин қадар то ман ба чонон кай расам?

Ман он турки таннозро мешиносам,
 Ман он шӯхи бадсозро мешиносам.
 Мабинед, то метавонед, дар вай,
 Ки ман он сарандозро мешиносам.
 Набинам ба сӯяш зи бими ду чашмаш,
 Ки он харду ғаммозро мешиносам.
 Шабам тоза шуд чон ба дашноми мастӣ,
 Ту будӣ, ман овозро мешиносам.
 Бад-он ғамза монад гаҳи хоб наргис,
 Ки ман шеваи нозро мешиносам.
 Зи ман пурс завқи фиғонҳои Хусрав,
 Ки ман он раҳу созро мешиносам.

Ба дасти бод, к-он сӯ чон фириستم,
 Маро бўест, к-охир он фириستم.
 Агар худ тир бар чонам кушой,
 Ба истиқболи тират чон фириستم.

Ба куштан хунбаҳоям ин қадар бас,
 Ки фармой: "Манаш фармон фириستم".
 Ҳумое чун ту в-он ғоҳ устухонам,
 Ту гӯ, то бар саги дарбон фириستم.
 Агар гӯят наранҷад аз туфайлӣ,
 Саре дар хидмати чавгон фириستم.
 Намонд андар танам нақде, ки бар шох
 Хироҷе з-ин деҳи вайрон фириستم.
 На бар тири назаркуш, не ба шамшер,
 Чу Хусравро ба ту қурбон фириستم.

Шабе дар кӯи он маҳрӯй рафтам,
 Сару по гум чу оби ҷӯй рафтам.
 Намерафтам, бало шуд бўи зулфаш,
 Хароб андар пайи он бўй рафтан.
 Ба кӯяш рӯ ниҳодам баҳри рафтан,
 Зи беҳушӣ ба дигар сӯй рафтам.
 Шабат хуш бод, эй дил, назди он мох,
 Ки ман ҳолӣ шудам, з-ин кӯй рафтам.
 Шудам бадхӯ ба рӯяш хар дам, акнун
 Қучо ман дидани он рӯй рафтам?
 Ба сина нақди қон ташвиш медод,
 Ба ришват додани он хӯй рафтам.
 Қаҷ аст он зулфу медонам, ба сӯяш
 Ба гуфти Хусрави бадгӯй рафтам.

Умрам гузашту рӯи ту дидан наёфтам,
 Тоқат намонд, дар ту расидан наёфтам.
 Гуфтам руҳат бибинаму мирам ба пеши ту,
 Ҳам дар ҳавас бимурдаму дидан наёфтам.

Гуфти ба хуни ман сухане ҳам хушам, вале-к
 Чӣ суд, к-аз лаби ту шундан наёфтам.
 Мурғам, к-аз ошёни саломат ҷудо шудам,
 Мондам ба доми ҳаҷру паридан наёфтам.
 Бар дӯст хостам, ки нависам шикоят,
 Аз оби дида даст кашидан наёфтам.
 Дӣ бо дарахти гул ба чаман ҳамнишин шудам,
 Худ боғбон даромаду чидан наёфтам.
 Шуд хуни Хусрав об, ки аз соғари умед,
 Як шарбати мурод чашидан наёфтам.

Нафасе бурун надодам, ки ҳадиси дил нагуфтам,
 Сухане нагуфтам аз ту, ки зи дида дур насуфтам.
 Чӣ кунун нухуфта гириям, ки шудам зи гирия расво,
 Ки ба рӯи обам омад ғами дил, ки менухуфтам.
 Ман аз он ғае, ки дидам ба ду чашми хобнокат,
 Ба ду чашми хобнокат, ки агар шабе бихуфтам!
 Шаби ман ҳазорсола, ту ба сина турфакорӣ,
 Ки ҳазорсола роҳам ба миёну бо ту хуфтам.
 Ҳама халқ хонд Маҷнун зи паи туам, ки ҳар дам
 Ба сабо паём додам, ба паранда роз гуфтам.
 Ман агар зи дур руфтам сари кӯи ту, чӣ ранҷӣ,
 Ки раҳе зи дур руфтам, на ситонаи ту руфтам?
 Расадат, ки бӯи Хусрав, накашӣ зи нозанинӣ,
 Ки ман он гули азобам, ки зи хори ғам шукуфтам.

Набудӣ, он ки манат дилнавоз мегуфтам,
 Чаро зи содадилӣ бо ту роз мегуфтам?
 Ҳама ҳикояти нози ту гуфтаме з-ин пеш,
 Кунун балои ман аст, он ки ноз мегуфтам.

Дило, бисӯхтиву талх менамуд туро,
 Ман ар зи панд ҳадисет боз мегуфтам.
 Хуш он шабе, ки бар он рӯй бода меҳӯрдам,
 Ба оби дида ҳама шаб ниёз мегуфтам.
 Азим дарди сар овард нозанин маро,
 Ки ман фасона ба ғоят дароз мегуфтам.
 Дилаш гар аз сухани ман гирифт, барҳақ буд,
 Ки дардҳои дили ҷонгудоз мегуфтам.
 Ба нола қомаги қомаг, зи ёди он боло
 Саҳаргаҳон, ки ба бонги намоз мегуфтам.
 Ҳар он сухан, ки аз ӯ ёд буд, шаб то субҳ
 Тамом мешуду ҳар бор боз мегуфтам.
 Хаёли ханда ҳамесӯхт ҷони Хусраву ман
 Дуои он лаби кехтарнавоз мегуфтам.

Боз омад, он вақте ки ман аз гирия дар хун уфтам,
 Домони исмат бар дарам в-аз парда берун уфтам.
 Ғамҳои худ гӯям, ки он ҳамдардро бовар шавад,
 Гар ман ба маҳпар ногаҳон паҳлуи Маҷнун уфтам.
 Сайёраи давлат маро, гар поя бар гардун барад,
 Баҳри заминбӯси дарат аз авҷи гардун уфтам.
 Ин гирия, гӯӣ, равған аст аз баҳри сӯзоки дилам,
 К-афзун шавад шуъла маро, гар худ ба Ҷайхун уфтам.
 Хоби аҷал ояд маро, лобуд ҳамин омад, ки ман
 Бар болиши ғам сар ниҳам, бар бистари хун уфтам.
 Ҷун қуръа ғалтам ҳар шабе паҳлу ба паҳлу, то магар
 Рӯзе ба зерӣ пойи ту з-ин фоли маймун уфтам.
 Дар маҳшарободи дилам, Хусрав, намегунҷад ғамаш,
 Фарҳодвор акнун магар дар кӯху хомун уфтам.

Эй хуш, он шабо, ки ман дар дида хобе доштам,
Гаҳ чароғи равшану гаҳ моҳтобе доштам.
Борхо ёд ораму дар хоб беҳуше шавам,
Он ки вақте бо ҳаёли дӯст хобе доштам.
Чанд доғи бедилӣ пайваста бинам пеш аз ин,
Номи дил буд арчи вайронӣ, харобе доштам.
Маҳраме дидам шабе, аз дида берун рехтам,
Он ҳама хунобаҳо, к-андар кабобе доштам.
Он ҷӣ давлат буд, к-омад як шабе хандазанон,
Гӯй, аз фирдавси аъзам фатҳи бобе доштам.
Гуфт натвонам ба рӯят, он ҷӣ бар ман шаб гузашт,
К-эӣ бихиштирӯй, дур аз ту азобе доштам.
Зориям бишнид ёру гуфт: “Менолӣ зи ишк?”
Хусравам зад бар дахон, гарчи ҷавобе доштам,

Хуррам он рӯзе, ки ман бо дӯст коре доштам,
Бо висолӣ ӯ ба шодӣ рӯзгоре доштам.
Доштам боре з-ин андеша, ки ояд ҷон бурун,
Бар забон рондан намеорам, ки ёре доштам.
Тан ҷу гул сад пора шуд, азбаски ғалтидам ба хок,
Аз фусуси он ки хуррам навбахоре доштам.
Хуш наёйд, к-оям аз хона бурун, к-ин хонаро
Дӯст медорам, ки дар вай дӯстдоре доштам.
Нест ранҷе гар дил аз ғам хун шудан ранҷ асту бас,
Гар зи тори мӯи хубон ёдгоре доштам.
Чанд гӯй сабр кун, то рӯзи шодӣ даррасад,
Тоқатам шуд, сабр кардам, то қароре доштам.
Халқ гӯяд: “Хусраво, вақте дили хуш доштӣ”,
Ин замон ҷун нест, ҷун гӯям, ки “оре, доштам”.

Гузашт он ки ман аклу дин доштам,
Ту гӯй, на ону на ин доштам.
Ҳамерафту побӯс заҳра набуд,
Ҳам аз дур рӯ бар замин доштам.
Надидам дар он мояи зиндагӣ,
Ки бар мурдани худ як ин доштам.
Ракибаш зи нангам накушт, арна ман
Сару теғ дар остин доштам.
Масӯз аз гумони сабури-м, аз он-к
Намонд, он ки ман пеш аз ин доштам.
Ба ёдаш ҷу хуршед месӯхтам,
Ҳамин сояи ҳамнишин доштам.
Фитодам ба ҷоҳи занах, гарчи ман
Ҷу Хусрав дили дурбин доштам.

Ҳар саҳаре ба кӯи ту шуълаи вои худ кашам,
Чанд ба сина халқро доғи ҷафои худ кашам.
Ишк бувад балои ман, кош бувад ҳазор ҷон,
К-аз пайи дӯстӣ ҳама пеши балои худ кашам.
Баски заифам аз ғамат, фарқ набошадат, ки ман
Гар ба даруни пераҳан ришта ба ҷои худ кашам.
То ба сарои хештан як нафасеш дидаам,
Ҳар нафасе ба ҷашми худ хоки сарои худ кашам.
Шаб, ки равам ба кӯи ту, хор агар ба по халад
Аз мижа сӯзани кунам, хор зи пойи худ кашам.
Рафт хато, ки сар нашуд хоки дари ту, теғ ку,
То сари худ қалам кунам, хат ба хатои худ кашам.
Баҳри висол мекашад Хусрави хаста дарду ғам
Бар ту ҷӣ миннат аст, ҷун дард барои худ кашам?!

* * *

Як сухан гар з-он лаби шаккарфишон берун кашам,
Сад дили гумгаштаро аз вай нишон берун кашам.
Орзу дорам миёнат бингарам белерахан,
Моҳи ман, битзор торе аз катон берун кашам.
Ниммузди рӯи ту сад чон бувад, он ҳам чу нест,
Нимчоне хаст, агар гӯй, ҳамон берун кашам.
Мулки чон бидҳам лабатро дар баҳои бўсае,
Ҳам ба бўса чони дигар з-он даҳон берун кашам.
Хатти ту дар чашми ман биншаст, тадбире бисоз,
То гилеми худ магар з-оби равон берун кашам.
Чун ҷаҳонро бими туфон аст з-оби чашми тар,
Рахти хастӣ, гар тавонам, з-ин ҷаҳон берун кашам.
Баски охи оташинам дар ҷаҳон дорад гузар,
Обила, бинӣ, саросар аз забон берун кашам.
Эй туро сад кушта, чун ман, чанд гӯй, к-аз ҷафо
Хуни меҳмон резаму чони фалон берун кашам?
Як шабе меҳмони Хусрав бош, то аз ҷабри ту
Синаро ҳолӣ кунам, рози ниҳон берун кашам.

* * *

Не маҷоли он ки ўро аз дили худ баркашам,
Не диле дорам, ки дар вай дилбари дигар кашам.
Дидаро гар ҳаққи он набвад, ки дид ўро ба чашм
Ман зи хунҳое, ки он хўрдам, зи чашмаш баркашам,
Гар битарсам, з-он, ки дар хуноба монад ёри ман,
Баркашам дида, ба ҷои дида ўро даркашам.
Дар раҳе, к-ў рафт, ин сар то нагардад хоки роҳ,
Ҳам ба хоки роҳи ў з-он хоки роҳ аз сар кашам.
Оқибат равшан шавад ҳамсоягонро сузи ман,
Гарчи охи оташин аз халқ пинҳон баракашам.
Бар худаш хоҳам, ки хонам ин фузули бин, ки ман
Чашмаи хуршедро дар ҷанби нилуфар кашам.
Чон бад-он афзун тавонад дошт Хусрав солҳо,
Гар тавонам як сухан з-он лаъли ҷонпарвар кашам.

* * *

Чун нола баҳри диданат аз ноз баркашам,
Хоҳам, ки ин ду дидаи бадсоз баркашам!
Бонги баланд хезад, аз онаш чу шуд баланд,
Нолиданам ҳамон-ст, чу овоз баркашам.
Сабре набошад, арчи ки ҳар дам зи хуни дил
Дар хона нақши он бути танноз баркашам.
Бар ёди қоматат чу бигирям, ачаб мадор,
К-аз гил ҳазор сарви сарафроз баркашам.
Ў дар дил асту сабр накардам ҳазор бор,
Гар хешро фуру бараму боз баркашам.
Расво шудам зи халқ, гарам дастрас бувад,
Як-як забони сифлаву ғаммоз баркашам.
Ёрон бисўхтанд зи май, Хусрав, охи гарм
То чанд пеши ҳамдаму ҳамроз баркашам?

* * *

Ман куштаи рӯи ёри хешам,
Дармондаи рӯзгори хешам.
З-ин ғам, ки ба кас наметавон гуфт,
Шабхост, ки ғамгусори хешам.
Дар хуни худ ар набошамат ёр,
Бас ёр туй, ки ёри хешам.
Соқӣ, бидех он кадах маро, з-он-к
Ман сўхтаи хумори хешам.
Ёрон чу қарору сабр ҷўянд,
Аз ман на, ки бар қарори хешам.
Эй носеҳи ман, ки мидиҳӣ панд,
Меғӯ ту, ки ман ба кори хешам.
Гўянд, ки Хусрав, чӣ нолӣ,
Ман фохтаи баҳори хешам.

Гар ман ба каманди ту гирифтор набошам,
Афтода дар ин сояи девор набошам.

Охир зи ту чизест дар ин сина, в-агарна
Чандин ба сари кӯи ту бедор набошам.

Занҷиркашонам бибарад зулфи ту, гар ман
Навбардаи он ғамзаи хунҳор набошам.

Хунҳо хураму шукри ту гӯям, ки аз ин май
Як лаҳза зи иқболи ту хушёр набошам.

Хушвакт диле, к-ӯ бувад озод, ки боре

Ман менатавонам, ки гирифтор набошам.

Чун хоси ҳаёлат шудам, эй чону хирад дур,
Он бех, ки кунун паҳлуи агёр набошам.

Гӯянд, ки Хусрав мағирӣ, вой, ки чандин

Берун натаровам, агар афғор набошам.

Чун давлати он нест, ки паҳлӯи ту бошам,

К-ам з-он ки фитода ба сари кӯи ту бошам.

Куштан чу туро хӯй шуд, инак ману ин сар,
Як рӯз магар ротибаи хӯи ту бошам.

Ҳар субҳ ба қибла ҳама халку мани бадкеш
Афтода дар андешаи абрӯи ту бошам.

Рӯз аз хаваси қадди ту гардам ба чаманҳо,
Шаб низ дар андешаи гесӯи ту бошам.

Хуршед барояд, хабарам набвад, маҳ низ,

Бас, к-аз дили пурхун ба ғами рӯи ту бошам.

Бинвоз ба як новакам, эй турк, ки боре

Ман низ туфайлихӯри охуи ту бошам.

Он дам ки ту дар куштани ман даст барорӣ,

Ҳалке ҳама сӯи ману ман сӯи ту бошам.

Н-оям ба дар аз миннати дашноми ту ҳаргиз,
Бо он ки ҳама умр дуоғӯи ту бошам.

Ин аст баҳори дили Хусрав, ки чу гунча
Садпораҷигар аз хаваси рӯи ту бошам.

Гар гуле надҳӣ зи боғи худ, ба хоре ҳам хушем
В-ар канорею лабе набвад, ба ёре ҳам хушем.

Чун инони дӯст дастовези ҳоли мо нашуд,

Дар гузаргоҳи самандат бо губоре ҳам хушем.

Бодаи васлат гуворо бод, он касро, ки хаст,

Мо қадаҳ нохӯрда бо ранчи хуморе ҳам хушем.

Рӯи зарди мову санги остонат рӯзу шаб,

Ин зар ар нақде наярзад, бо иёре ҳам хушем.

Дардҳои куҳна дорем аз ту дар дил ёдгор,

Гар ту н-орӣ ёди мо, бо ёдгоре ҳам хушем.

Гар миёни оқилон санге надорем аз хирад,

Дар раҳи девонагон бо сангсорӣ ҳам хушем.

Гарчи чони Хусрав аз бедоди ту бар лаб расид,

Ҷаври ёронро шикоят нест, боре ҳам хушем.

Дидам балои ногаҳон, ошиқ шудам, девона ҳам,

Чонам ба чон омад ҳаме аз хешу аз бегона ҳам.

Девона шуд дил аз ғамаш, ногаҳ баромад оташе,

Шуд раҳти халке сӯхта, хошоки ин вайрона ҳам.

Шамъанд хубон, к-аҳли дил донанд сӯзи доғашон,

З-ин чонниҳо андаке дорад хабар парвона ҳам.

Монда ду чашми ман ба раҳ, чоно, макун бегонагӣ,

Ин ҳона инак з-они ту в-ар боядат, он ҳона ҳам

Ҳангоми мастиву хушӣ чун бар ҳарифони тараб

Ғаҳ-ғаҳ бо бозӣ гул занӣ, санге бар ин девона ҳам.

Бар ман чафохо, к-аз дилат ояд, чӣ хоҳӣ узри он,
Ранче, ки бурда-ст осие, миннат манех бар дона хам.
Чун хоб н-ояд хар шабе, Хусрав фитода бар дарат,
Дар Моҳу Парвин бингарад, ғам гӯяду афсона хам.

* * *

Эй ба чашми ту хумору хоб хам,
Дар лаби ту ангубин, чуллоб хам.
Зулфи мушкинат, ки дил дуздад дар ӯ,
Ҳаст мушкилтоб чун бетоб хам.
Дар ҳаёли рӯю мӯят хар шабе
Толиби шаб мекунам махтоб хам.
Дил гирифтور аст, чун хунхори туст,
З-он ки хунгиرو бувад чуллоб хам.
Баски хор аст оби чашмам пеши ту
Ғарқи обам бар дарат беоб хам.
Чанд чун бераҳматон хоҳем кушт,
Меҳре, охир, мекунад кассоб хам!
Дини Хусрав бин, к-аз абрӯву рухат
Шуд дилаш бутхонаву меҳроб хам.

* * *

Ишқат насиби ман ҳама ғам доду дард хам,
Ҳушу қарори ман ситаду хобу х(в) ард хам.
Дардо, ки охи гарм ба танҳоиам бисӯхт,
Танҳо на охи гарм, ки дамҳои сард хам.
Ушшоқро касе, ки чафо гуфту айб кард,
Дид он чи гуфт бо дигарӣ в-ончи кард хам.
Чурми ман аз вафост, бибахшову афв кун,
Инак шафеи хуни дилу рӯи зард хам.
Ашқам равон ба кӯи ту овард, чун кунам?

Ин хок рӯзиям буду ин об х(в)ард хам.
Он чо ки пой менихӣ аз ноз бар замин,
Хоки раҳат зи дида дареғ асту гард хам.
Бар қони худ ниҳам ҳама дарди ту, баҳри он-к
Дармони ту ба кас нарасад, балки дард хам.
Номард нест марди таҳаммул ба роҳи ишк,
Номардро чӣ заҳраву ёро, ки мард хам.
Хусрав, дар ин раҳ ар сари мардонагӣ-т хаст,
Бо дарди ишк ҷуфт шав аз хеш фард хам.

* * *

Ман ошикам, на раъно, к-аз дӯст ком хоҳам,
Комам ҳамин, к-аз он дар ҳоке ба ком хоҳам.
Дорам хавас, ки мирам дар пеши ту, киям ман,
На Хизру на Масехо, к-он чо маком хоҳам.
Аз зиндадорӣ шаб чун нимкушта гаштам,
Аз куштагон-т, моно, ҳобе ба вом хоҳам.
Ман хуни дида нӯшам, ин аст ишрати ман,
Оё чӣ қои бода, бе ту зи чом хоҳам.
Ёбам агар гадое шоме ба гирди кӯят,
Нуксон бувад ба ҳиммат, гар мулки шом хоҳам.
Дидан зи баски н-орам хусни ту дигаронро,
На гул дуруст бинам, на маҳ тамои хоҳам.
Худро салом гӯям аз ту, бад-ин шавам хуш,
Чун бинамат забон гӯ, к-аз ту салом хоҳам.
Афвем, эй тавонгар, к-ат дил кунам зи зар хуш,
Ту зарри пухта бахшӣ, ман сими хом хоҳам.
Бар дарди ишқбозӣ Хусрав даво нахоҳад,
Дардаш давои ман шуд, ман бардавом хоҳам.

Ба чашми охувона сайди худ кардӣ дилу тан ҳам,
Каманди ақл бигастӣ, лачоми нафси тавсан ҳам.
Ба доман менухуфтам гирия, ногаҳ маст бигзаштӣ,
Шудам расво мани тардоману садчок доман ҳам.
Ту новак мезанӣ бар чону чони ман ҳамегӯяд,
Ки чашми бад ҷудо з-он новаку з-он новакафкан ҳам.
Ниҳодам ҳар чӣ буд аз сар, саре мондаст бас, акнун
Чу бори сар сабук кардӣ, сабук кун бори гардан ҳам.
Диле, к-аз ман ба сӯят шуд, надорӣ устувор уро,
Ки он бегона вақте ошно будаст бо ман ҳам.
Чунонам бо ҳаёлат ҳӯй шуд бо кунчи танҳой,
Ки барбастам дар аз хуршеду аз маҳ, балки равзан ҳам.
Шабе равшан кун, охир, кулбаи торики ман бар ман,
Дили торик дар кори ту кардам, чашми равшан ҳам.
Аломат бар дили садпораи ошиқ чунон монад,
Ки бошад захми шамшеру бидӯзандаш ба сӯзан ҳам.
Чӣ кеш аст, охир, эй Хусрав, ки бе хубон най як дам,
Замоне, охир, аз бут бозмеояд бараҳман ҳам.

Бибастӣ чашми ман з-афсун, забон ҳам,
Дилам бурдӣ на танҳо, балки чон ҳам.
Харобам мекунӣ аз руҳ, зи лаб низ,
Аз инам мекушӣ, чоно, аз он ҳам.
Зи тири туст моро даъвии хун,
Гувоҳӣ медиҳад дил, он камон ҳам.
Зи бедоди ту хурсандам хама умр,
Агар хун резиям, розӣ бад-он ҳам.
Бирав, эй бод, бӯсе зан бар он пой,
Агар чизе нагӯяд бар даҳон ҳам.
Мадеҳ, соқӣ, ки ман масту харобам,
Пиёла хӯрдаам, ратли гарон ҳам.

Ғаме дорам, ки бод аз дӯстон дур,
Ба ҳаққи дӯстӣ, к-аз душманон ҳам.
Бут андар қибла дорам, на ҳамин бут,
Ки зуннори муғона бар миён ҳам.
Агар афтад қабул ин чони Хусрав,
Ба бӯсе мефурӯшам, ройгон ҳам.

Абри бахору борон в-ин чашми хунфишон ҳам,
Булбул ба боғ полон, ошиқ ба сад фиғон ҳам.
Саҳрову бӯстон хуш в-ин чони зормонда
Н-осоядам ба саҳро, дар боғу бӯстон ҳам.
Боз о, ки шаҳр бе ту торику тира бошад,
Дар шаҳр буд натвон в-Аллоҳ, дар ҷаҳон ҳам.
Номам нишонае шуд дар тухмату маломат,
Эй кошкӣ, набудӣ номи ману нишон ҳам.
Ин аст мурдани ман, эй хиракуш, кӣ хастӣ
З-оби ҳаёт хуштар в-аз умри ҷовидон ҳам.
Хоҳӣ ба дида биншин, хоҳӣ ба сина ҷо кун,
Султони харду мулкӣ, ин з-они туст в-он ҳам.
Гуфти ба ҳуҷҷати хат шуд мулки ман дили ту,
Гар рост пурсӣ аз ман, чоно, туиву чон ҳам.
Сад миннати ту бар ман, к-аз давлати ҷамолат
Бадноми шаҳр гаштам, расвон мардумон ҳам.
Шуд нархи банда, Хусрав, аз чашми ту нигоҳе
В-ар ин қадар наарзад, бипзир ройгон ҳам.

Ҳар рӯз дида дар раҳи боди сабо ниям,
Бар дидагон зи хоки дараш тӯтиё ниям.
З-ӯ сад ҷафо кашам, ки наёрам ба рӯй гуфт,
К-ин дарди худ чӣ гуна бар он бевафо ниям?

Надхам ғамаш бурун, ки маро худ бисўхт ғам,
 Дилҳои дигарон чӣ дигар дар бало ниҳам?
 Гуфтанд ёд мекунадат, дил намешавад,
 К-ин тухмати дурӯғ бар он ошно ниҳам.
 Шохон мачол нест, ки сар бар дараш ниҳанд,
 Чун ман гадо расида, ки коса кучо ниҳам?
 Рӯзе чу хост куштанам аз бӯи ту сабо,
 Он бех, ки чон бибўсаму пеши сабо ниҳам.
 Чун дил зи гуфти дида маро сўхт, диларо
 Берун кашам, ба пеши дили мубтало ниҳам.
 Шабҳо, ки гирди кӯи ту гардам, ба хар қадам
 Аввал ниҳам ду дидаву в-он гоҳ по ниҳам.
 Бигзор пора-пора кунам бар ту хешро,
 Пас туъма пеши хар саги куят ҷудо ниҳам.
 Гуфтӣ, ки гул ба ҷои рухам бин, зихӣ хато
 К-он дил аз одамӣ биканам, бар гиёе ниҳам.
 З-ин гуна, к-аз лабат сухане нест рӯзиям,
 Мисмор бар ҷароҳати Хусрав даво ниҳам.

Сафар карданд ёрон, ҷони мо ҳам,
 Басе бегонагону ошно ҳам.
 Зи мо якбора барканданд дилро,
 Зи суҳбат хаймаи меҳру вафо ҳам.
 Чӣ тоби ранҷи роҳ он нозанинро,
 Ки роҳаш дар дилу дар дида ҷо ҳам.
 Баробар рафт дар якто-ш ҷонам,
 Дилам дар бандӣ он зулфи дуто ҳам.
 Ду бӯсе ёдгоре дод моро,
 Ду май додем-ш аз ду дида бо ҳам.
 Туфайли охуи саҳро чӣ будӣ,
 Ки дар фитроки худ бастӣ маро ҳам?!
 Ҷароҳат мекунад дар ҷони ман ишк,
 Ҷудой банд-банд аз ман, ҷудо ҳам.

Фалакро кӯр бодо дидаи меҳр,
 Ки н-орад дўстонро дида бо ҳам.
 Агар з-он сў равӣ аз Хусрав, эй бод,
 Бибўсӣ бодпони ёри мо ҳам.

Эй рухат чун моҳу аз маҳ беш ҳам,
 Хаста кардӣ синаи мо, реш ҳам.
 Ғамзаи ту бар сафи хубон занад,
 Гар наранҷӣ бар дили дарвеш ҳам.
 Тира кардӣ айши мову рӯзи дил,
 Рӯзгори ақли дурандеш ҳам.
 Куштам аз дасти ҷафоят хешро,
 Бар ту осон кардаму бар хеш ҳам.
 Гарчи бар ҷонам қиёматҳо гузашт,
 То қиёмат умр бодаш, беш ҳам.
 Ҳар замон гӯӣ, ки нӯши ман хуш аст,
 Гар зи Хусрав пурсӣ, эй ҷон, неш ҳам.

Зи ту неъмат асту роҳат, лаби шаққарину рӯ ҳам,
 Зи ман офат асту фитна, дили пурбалову хӯ ҳам.
 Ҳама ишқу орзӯӣ, ғалатам, ки дар латофат
 Шуда бекарору мачнун зи ту ишқу орзӯ ҳам,
 Ки агар ду ҷашми шўхат нигарад, Хизир бимирад
 В-агарат Масеҳ бинад ба ду ҷашми ту, ки ӯ ҳам.
 На фақеҳ агар фаришта чу ту гар ҳариф ёбад,
 Биниҳад ба каф пиёла, бикашад ба сар сабӯ ҳам.
 Ту ки хуни халқ резӣ, чӣ ғамат, аз он ки хар дам
 Равад оби дидаи мо ба дари ту, обрӯ ҳам!
 Чӣ балост, боракаллаҳ, руҳи ту к-аз он тахайюр
 Ба ҳамӯшӣ монда захме, ки задӣ ба гуфтугӯ ҳам.

Ба карашма гах-гах ин сӯ гузарӣ, ки баҳри рӯят
 Ҷигаре дупора дорам, назаре бо чорсӯ ҷам.
 Бикушӣ ба нозу гӯӣ, ки аҷал ҳамебарад ҷон,
 Дили ту агар наранҷад, маҳи ман, руҳи нақӯ ҷам.
 Ба фидо ҳазор ҷонат, на яке агарчи Хусрав
 Ба ҳароши ғамза куштӣ, ба шиканҷаҳои мӯ ҷам.

Боз вақт омад, ки ман сар дар парешонӣ ниҳам,
 Рӯи зебо бинаму бар хок пешонӣ ниҳам.
 Суда гашт аз сачдаи роҳи бутон пешониям,
 Чанд бар худ тухмати дини мусулмонӣ ниҳам?!
 Ту бичунб, эй бахту душвории шабҳоям мапурс,
 Ман гирифторам кучо, паҳлӯ ба осонӣ ниҳам.
 Дил ба зулфу ёру аз ман сад паёми ғам барӯ,
 Чанд доғи ғам бар он мискини зиндонӣ ниҳам?
 Ё ниҳад тири балоро дар камони нозу ман,
 Ҷон ниҳам дар пешу бар дил миннати ҷоне ниҳам.
 Эй сабо, гарде зи наъли маркабаш бар ман расон,
 То давое бар ҷароҳатҳои пинҳонӣ ниҳам.
 Дидагон бар ту ниҳам, эй сарви озодат ғулом,
 Ин-ст кӯтахчашмӣ, ар бар сарви бустоне ниҳам,
 Бар ман афшон ҷуръае аз ҷоми худ, то з-он нишот
 Раҳти ҳастиро ба бозорӣ парешонӣ ниҳам.
 Чун парешон гашт кори Хусрав аз ишқат ҷӣ суд,
 Гар кунун сад пай ба сар дасти пушаймонӣ ниҳам?!

Мо офият нисори раҳи дард кардаем,
 Ҷонро ба манязиди адам фард кардаем.
 З-ин баҳри обгун чу касе оби хуш нахӯрд,
 Дилро зи обхӯрди ҷаҳон сард кардаем.

Нек аст ҳар баде, ки кунад кас ба рӯи мо,
 К-аз неку бад ҳар он ҷӣ тавон кард, кардаем.
 То чанд аз тапонча тавон сурх доштан
 Рӯи амал, ки пеши касон зард кардаем.
 Ин синаи ҳарис, ки гардад зи хок сер,
 Кардем пургубору ҷӣ дарх (в) ард кардаем.
 Аз баҳри он, ки тира кунем оби осмон
 Даҳр аз ғубори сина пур аз дард кардаем.
 Наззорагист ҷашм дар ин ҷарҳи муҳрабоз,
 Ин каъбатайн дархури он нард кардаем.
 Эй ишқ, дард бахш, ки дармон мурод нест,
 Дармони ҷони Хусрав аз ин дард кардаем.

Эй хуш, он рӯзе, ки мо бо ёри худ х (в) аш будаем,
 Боданӯшон з-он лаби лаъли шакарваш будаем,
 Рӯи ўро хуш ҳамедидему медедем ҷон,
 Ҷон фидои он даме, к-аз рӯи х (в) аш будаем.
 Қомати ў тиру қалди ман камон, ҳар ду ба ҳам,
 Алғараз, з-он шасти зулфаш дар кашокаш будаем.
 Аз ҳаёли ў, ки сар то пой бошад нақшбанд,
 Пой то сар ҳамчу дебои мунаққаш будаем.
 Инкилоби ҷарҳ бингар, к-аз пай якрӯза васл
 Муддате аз меҳнати хичрон мушавваш будаем.
 Баҳри як соат, ки даст андар кашӣ ў доштем,
 Рӯзхо аз дуруии ў даст дар каш будаем.
 Сиву ҳашти умр дар шаш – панҷи ғам шуд сарбасар,
 Шодмон з-ин умр рӯзе панҷ ё шаш будаем.
 Ҳар касе гӯяд, ки сӯзе дошт Хусрав пеш аз ин,
 Ин замон хокистарем, ар вақте оташ будаем!

Сабзахо нав медамад, берун равем,
Маст дар саҳрои миногун равем.
Дўстон мастанду борон мечакад,
Ҳамчунин хезон-фитон берун равем.
Мутрибу май гарчи мавҷуд аст, лек
Хубрӯе нест, охир чун равем?!
Эй сабо, он сарви болоро бихон,
То бурун бо он руҳи гулгун равем.
Чанд ёди сарв, боре чанд гом
Ҳамраҳи он қомати мавзун равем.
Рӯи хубон доруи беҳуш аст,
Чун зиям, ар бо чунин афюн равем?
Қаъди ӯ гирему бар Хусрав барем,
Силсила дар даст бар Маҷнун равем.

Умре шуду мо ошики девона бимондем,
Дар дом чу мург аз хаваси дона бимондем.
Ҳар мург ба боғе зи гуле баҳра гирифтанд,
Моем, ки чун бум ба вайрона бимондем.
Вакте дилу қону хираде ҳамраҳи мо буд,
Ишк омаду з-шон ҳам бегона бимондем.
Дар кӯи бутон рафт ҳам уmr, дарего,
Чун барҳамани пир ба бутхона бимондем.
Ёрон чу фаришта зи харобот рамидаанд,
Мо чун магасон бар сари паймона бимондем.
Эй бахти сиёҳрӯз, ту хуш хуш, ки шабоҳ
Мо бо дили худ бар сари афсона бимондем.
Хокистаре афтода, на дам монду на дуде,
Зери қадами шамъ чу парвона бимондем.
Ногоҳ парисураате андар назар омад,
Дидем дар он сурату девона бимондем.
Хусрав, зи забонҳо, ки фитодем ба зулфаш,
Гӯй ту, ки мӯем, ки дар шона бимондем.

Мо аз хаваси рӯи бутон бознаёем,
Теғ аст ҳади мо, ба забон бознаёем.
Гар тир занӣ бар чигар, эй ёри камонкаш,
Тирем, ки рафта зи камон бознаёем.
Мардона ниҳодем чу по бар сари кӯят,
Гар сар биравад, аз сари он бознаёем.
Бозомадан аз ҳар ҳама хубон битавонем,
Лек аз чу тӯе чун натавон бознаёем.
Рондем чунон бе ту зи олам, к-аҷалу умр
Дар хидмати он сарви равон бознаёем.
Ёдаш диҳӣ, эй бод, зи мо гаҳ-гаҳе ўро,
Гар ҳар ду битиранд инон, бознаёем.
Бозомадан аз ишқ тавон монд, агар дил,
Лекин зи пай мондани қон бознаёем.
Пайдо нафасе чанд занад, гарчи ки Хусрав
З-инҳо чӣ шавад, гар ба ниҳон бознаёем?

Софӣ мадеҳ, эй дӯст, ки мо дурдкашонем,
Не ринди тамомем, к-аз ин риндвашонем.
Ин косаи сар баҳри чӣ дорем ба иззат,
К-аш дар пай мастон-ш сабӯе накашонем.
Ҳарчанд, ки дар киса надорем пашизе,
Дар ҳиммати мо бин ту, ки қамшедвашонем.
Ку сокии навҳез, ки болон ду дида,
Чандон, ки ду абрӯ бинишонад, бинишонем.
Пеш ор май, эй сокии хунрез, ки пешат
Аз лаб бихӯрему зи мижа бозфишонем.
Гар зинда надорем шабе пеши ту, гар з-он-к
Худро ба сари кӯи ту як шаб бикашонем.
Хун хурданам, эй дӯст, қавонӣ, ту надонӣ,
Донӣ, чу туро шарбати Хусрав бичашонем.

* * *

Ахлхоро гахи он шуд, ки зи сар тоза кунем,
Меҳрхоро ба дили хастаасар тоза кунем.
Чигари сўхтаро реши куҳан бикшоем,
Дарди навро ба ҳама шаҳр хабар тоза кунем.
Ғазали сўхтагон хоҳем аз мутриби маст,
Доғи деринаи худ боз зи сар тоза кунем.
Дўстро дарди дили худ ба фиғон ёд диҳем,
Боғро нолаи мурғони сахар тоза кунем.
Бода нўшем бар он рўю пиёла хар бор,
Чун ба нима расад, аз хуни чигар тоза кунем.
Чун хурад бода лабаш, пок кунем аз доман
В-аз сар олудагии домани тар тоза кунем.
Масту лояъкилу бо дўст ба бозор шавем,
Киссаи ишк ба ҳар кўчаву дар тоза кунем.
Имшаб он аст, ки афсонаи ҳичрон гўем
В-ар туро хоб барад, бори дигар тоза кунем.
Зинда дорем аз ин пас шаб, агар умр бувад,
Пас дуои шаҳи ҷамшедгуҳар тоза кунем.
Зулфи ошуфта аз он рўй ба як сў фиғанем,
Ҷони озурдаи Хусрав ба назар тоза кунем.

* * *

Бода дардех, соқиё, то ҷой дар ҷонаш кунем
В-ар даруни дил дарун ояд, сабўдонаш кунем.
Дар дили мо гар иморатхонае карда-ст ғам,
Бода ронему ба сели тунд вайронаш кунем.
Одамӣ, гар май хурад, сар то кадам гавҳар шавад,
Мо ҳама аз май гуҳар созему ғалтонаш кунем.
Зухра гар дар базми мо як ҷав бичунбонад харак,
Говаш аз гардун фуруд орем, курбонаш кунем.
Чун ба ракс оянд мастону камон бар ҳам кашанд,
Ҷашми бад гар тез бинад, тирборонаш кунем.

Соқии хуршедваш гар нур бахшад мохро,
Гар на аз хуршед хоҳад нур, поёнаш кунем.
Дил ба суқрот аст, к-аш ғам заҳр дод андар шароб,
Як-ду шарбат дигараш бидҳему осонаш кунем.
Соқиё, гар зохидон майхораро кофир кунанд,
Мо ба меҳроби ду абрўят мусулмонаш кунем.
Ҳар касе гўяд, махур май, ақл фармон медихад,
Ақл, боре, кист дар олам, ки фармонаш кунем?!
Бода дар ислом, агар гўй ҳаром, ин аст куфр,
К-ин чунин неъмат хурем, он гоҳ куфронаш кунем.
Маҷлис ороем, гар ёре кадам ранча кунад,
Аз забони банда, Хусрав, гавҳарафшонаш кунем.

* * *

Рафтем мову дил ба яке кў гузоштем,
Ҷони хароб низ ҳамон сў гузоштем.
Бигузоштем рўи азизе, ки солҳо
Умри азизи хеш бар он рў гузоштем.
Он бахт ку, ки дар ҳамаи бозу кашем боз,
Он гардане, ки аз ғами бозу гузоштем?
Он дил, ки ў зи мо сари мўе ҷудо набуд,
Овехта ба ҳалқаи он мў гузоштем.
Дил бӯи васл дошт, кунун ранги хун гирифт,
Ин ранг аз они мо шуду он бӯ гузоштем.
Ҳар бор гуфтай, ки зи паҳлӯи ман бирав,
Рафтем инак аз туву паҳлӯ гузоштем.
З-ин пас вафо зи умр начўем, Хусраво,
Чун рўи дўстони вафочў гузоштем.

Биё, то бегулу саҳбо набошем,
Ки гул бошад басеву мо набошем,
Зи гул нозуктарему чанд гоҳе
Ба ҷуз зери гилу хоро набошем.
Биё, чонову бо мо бош имрӯз,
Ҷу медонӣ, ки мо фардо набошем.
Ҷу танҳо будаме бояд ҳамон бех,
Ки аз ҳамсухбатон танҳо набошем.
Ҷу нагзоранд якҷо дӯстонро,
Ҷаро бо дӯстон якҷо набошем?
Ҷу зери хок мебояд шудан хок,
Ҷаро чун хок зери по набошем?
Ҷу будан нест, Хусрав, ҷуз ду рӯзе,
Ду рӯзе низ бигзор, то набошем!

Хароб гаштаму бар хеш пас намеоям,
Ки ҳеҷ бо ҷу тӯе ҳамнафас намеоям.
Ту тир мезанӣ аз ғамзаву мани бедил
Ба дида меҳураму боз пас намеоям.
Маро мағӯ, ки кучой, ман инакам, лекин
Зи бас заифӣ дар чашми кас намеоям.
Қадам бод ба кӯи ту меравад ҳар рӯз,
Ки ман ба ҳамраҳии ӯ ҷу хас намеоям?
Маро бари ту гулӯ баста мебарад зулфат
В-агарна ман ба ҳавову ҳавас намеоям.
Зи дастӣ чавр намеҳоҳамат, ки бинам рӯй,
Вале-к бо дили худком бас намеоям.
Рақиби ту ба ҷафо хаста кард Хусравро,
Ҷӣ тӯтиям, ки ба чашми мағас намеоям?!

Дили беишкро ман дил нағӯям,
Тани бесўзро ҷуз гил нағӯям.
Шикоят н-оварам аз ишқ бар ақл,
Ҷафои шаҳна бар оқил нағӯям.
Мағӯ бо ман, ки оқил нест ошиқ,
Ки ман беишкро оқил нағӯям.
Ало, эй оби ҳайвон пеши зулфат,
Раҳи зулмотро мушқил нағӯям.
Бигирам зулфи ту фардо, валекин
Ҷӣ зояд аз шаби ҳомил, нағӯям.
Ба иқтоёе ту дилро хок кардам,
Ки чонро ҳам дар он дохил нағӯям.
Зи чонат нек гӯям, то тавонам
В-агар бад гӯямат, аз дил нағӯям.
Бисўзам аз ғаму ин роз бо кас,
Фирокам гар кунад ботил, нағӯям.
Ба Хусрав гӯям ин ғам, к-ӯ асир аст
В-агар худ бинамаш, гофил нағӯям.

Хароши синаи худ бо бути хунҳор меғӯям,
Ҳисоби умр медонам, ки ғам бо ёр меғӯям.
Фароҳам кай шавад реши дилам з-ин сон ки ман ҳар дам
Ҳадисе з-он намак пеши дили афғор меғӯям.
Даруни хеш ҳолӣ мекунам, з-он зинда мемонам,
Ки зикраш рӯзу шаб пеши дару девор меғӯям.
Ҷу Мачнун дар биёбони ғамам, дур аз руҳи Лайлӣ,
Ки дарди хештан бо пуштаҳои хор меғӯям.
Забонам тешаи Фарҳод шуд бар ҳар дили сангин,
Зи бас к-афсонаи Ширини худ бисёр меғӯям.
Ба чонон гуфтанам ногаҳ наҳоҳад рафт чон, ё Раб,
Намедонам ҷӣ ном аст, ин ки ман ҳар бор меғӯям?!

Ман аз сар зинда гардам, гар ту, ёро, як сухан гӯй,
Ту, медонам, нагӯй, лек ман гуфтор мегӯям.
Агар бо ман ба бад кардан хушӣ, эй ман фидои ту,
Ту бад мекуи, ки ман баҳри ту истигфор мегӯям.
Ракибо, барҳақӣ, гар н-оядат бовар ғами Хусрав,
Ки ман тимори булбул пеши бутимор мегӯям.

Ҳар дам ғами худ бо дили афғор биғӯям,
Чун заҳраи он нест, ки бо ёр биғӯям.
Ҳар шаб равам андар сари он кӯю ғами хеш
Чун нашнавад ӯ, бо дару девор биғӯям.
Ку чони гирифтор, ки бовар кунад аз ман,
Гар ман ғами ин чони гирифтор биғӯям.
Афғор кунам ҳамчу дили худ дили он кас,
К-ӯро суҳане з-он дили афғор биғӯям.
Дардест дар ин сина, ки берун натавон дод,
Ҳайф аст, ки дарди ту ба агёр биғӯям.
Хун шуд зи нухуфтан дилам, акнун равам он ҳол
Расво шаваму бар сари бозор биғӯям.
Як рӯз бипурс охирам аз меҳнати шабҳо,
То кай ғами Хусрав ба шаби тор биғӯям?

Ҳама шаб аз ту ба девори хона ғам гӯям,
Фасона гӯям бо чони пуралам гӯям.
Чу ғунча гашт дилам хуну киссаи ту зи рашк
Дилам нахост, ки бо боди субҳдам гӯям?!
Ту худ, яқин-ст, ки хуш гардӣ аз ғамам, лекин
Кучост давлати онам, бо ту ғам гӯям?!
Хуш он шабе, ки дар он хоби ноз бошиву ман
Ниёзи хеш бад-он зулфи ҳам ба ҳам гӯям.

Сукуни дилро гӯям фалон аз они ман аст,
Чунон агарчи набошад, дуруғ ҳам гӯям.
Ту, эй ки медиҳиям панд, бигзар аз сари ман,
Ҳамон беҳ аст, ки ман дарди хеш кам гӯям.
Маханд аз ин шағаби бетакаллуфи Хусрав,
Суруд нест, ки ӯро ба зеру бам гӯям.

Эй гира, туро чӣ шукр гӯям,
К-аз туст хазор обрӯям.
Ояд хама бӯи оташи дил,
Ҳар бор, ки аз чигар бибӯям.
Бегонаву ошно ба якбор
Донанд, ки ман ғуломи ӯям.
Эй дида, ба ҷои ашк хун рез,
То даст зи диданат бишӯям!
Гуфтӣ, ки асири кист Хусрав?
Аз ғамза бипурс, ман чӣ гӯям?

Дилам зи дарди ту хун шуд, надонам ин ба кӣ гӯям,
Илочи худ зи чӣ созам, давои дил зи кӣ чӯям.
Бирехт ашки ман, эро ки пора гашт дарунам,
Бирафт оби ман, эро ки рахна гашт сабӯям.
Аз ин ду дидаи пуроби ман, ки рехта бод,
Чӣ обрехтагиҳо, ки омада-ст ба рӯям!
Раҳе ба кӯи ту чӯям, ки гӯямат сухани худ,
Ту сӯи худ надихӣ рах, надонам ин ба кӣ гӯям.
Туӣ чашмаи оби ҳаёту ман ба ту ташна,
Нахӯрда шарбате, охир, чӣ гуна даст бишӯям?
Маёр турра фароҳам, фуру гузор, ки бар ман
Кунад ҳар он чӣ бибояд, чу мебибояд аз ӯям.

Тани чу мӯи маро бигсалу бисӯз дар оташ,
Ки пай гусасту даромад ғамат ба шахси чу мӯям.
Табассуме, ки ту он чо надорӣ, эй гули боғ,
Навозише, ки ман ин чо на Хусравам, саги кӯям.

* * *

Ё Раб, ғами он сарви хиромон ба кӣ гӯям,
Дил нест ба дастам, сухани чон ба кӣ гӯям?
Ох аз дили ман дуд барорад хама шаб, ох,
К-ин сӯхтагии ғами хичрон ба кӣ гӯям.
Афсонаи ман нохушу кас махрами он не,
З-андак набувад сабру фаровон ба кӣ гӯям?
Хунобае пайдо хама бинанд худ аз чашм,
Ахvoli чигар хӯрдани пинҳон ба кӣ гӯям?
Дардест дар ин сина, ки ҳамдард шиносад,
Бедард чу бовар накунад, он ба кӣ гӯям?
Хобаш нигарам, чон ба лаб ояд, ки бурун дех,
Ман ними шаб он хоби парешон ба кӣ гӯям?
Дашном занад душману ташнеъ кунад дӯст,
Чандин шунавам аз кио чандон ба кӣ гӯям?
Ман қисса диҳам шарҳу зи мастӣ наниҳад гӯш,
Он зудкушу дерпущаймон ба кӣ гӯям?
Булбул бикунад нола чу Хусрав ба сахаргоҳ,
Чун нашнавад он сарви хиромон, ба кӣ гӯям?

* * *

Париӯе, ки ман хайрони ўям,
Ба чон омад дил аз хичрони ўям.
Рақибо, диданам боре раҳо кун,
Дурӯза умр, то меҳмони ўям.
Бигуфтандаш: «Фалон мурд аз ғамат». Гуфт:
«Нахоҳад мурд, чун ман чони ўям».

Сабо ҳам пар шикаст аз мо, ки рӯзе
Наёрад бӯе аз бӯстони ўям.
Чу мурдам ташна дар води хичрон,
Чӣ суд аз чашмаи хайвони ўям?!
Зи зулфаш дил ҳамечустем, дил гуфт,
Ки з-они ту наям, ман з-они ўям.
Чу бар Хусрав сиёсаг ронд, гуфтанд:
«Кӣи ту?» Гуфт: «Ман султони ўям».

* * *

Надорам орзуе чуз зи дурат гаҳ-гаҳе дидан,
Чӣ суд аз дидани бустон, чу натвон мевае чидан!
Агар дуздидани чон менахохӣ, чист ин шӯхӣ,
Ба хангоми хиромиш хешро сад чой дуздидан.
Закоти он ду лаб бар чони ман як ханда зоеъ кун,
Ки ин девона з-он лабҳо ҳамеарзад ба хандидан.
Лабу чашмам ба рашканд аз пай хоки дарат бо ҳам,
Ки ин дар кардани сурма-сту он дар банди бўсидан.
Шабе гуфтам, ки сӯзи ман набинӣ гаҳ-гаҳе, гуфто,
Ки бошад хас зи баҳри сӯхтан, не аз пай дидан.
Чигар хорад ба пайкон ғамзаи хубон, рав, эй раъно,
Ки н-орад нозанин тоқат ба нохун пушт хоридан.
Касе, к-ӯ чон набозад, ишқи ў бозист бо чонон,
Нашояд худпарастонро тариқи ишк варзидан.
Маранч, ар ошиқӣ аз ёр, Хусрав, з-он ки бад бошад
Мичози некувон донистану бар хеш кӯшидан.

* * *

Агар бихоҳамш он рӯи дилситон дидан,
Зи ҳеҷ рӯй нахоҳам ба гулситон дидан.
Ба сина ҳеҷ сафое набинамаш, бо он-к
Тавонамаш зи сафо мағзи устухон дидан.

Чу обгинаи софест лутфи андомаш,

Ки хар чӣ з-он суи ӯ бигзарад, тавон дидан.

Чу рӯи ӯ нигарам, чон диҳам, ки ҳайф бувад

Чунон ҷамолеву он гаҳ ба ройгон дидан.

Басе зиёни дилу чон ба ҳачри ӯ дидам,

Ки ҳеч суд надидам аз ин зиён дидан.

Тамоми ҳастии ман бурду гар кунад назаре,

Нахоҳам он ҳамаро ҳеч дар миён дидан.

Нигори ман, зи ҳами мӯй як гирех бикшо,

Магар, ки дил битавонад ҳалоси чон дидан.

Карони гирия намебинам аз ғамат в-ин сел

Ба ғоятест, ки натвонияш қарон дидан.

Ҳазор хун ба замин рехтиву гар гӯям,

Зи шарм сӯи замин чист хар замон дидан.

Чу дар ту бинад Хусрав, гараш бирезӣ хун,

Зихӣ муҳол, ки боз ояд аз чунон дидан.

Зихӣ расми баноғӯшат, гул андар сабза парвардан,

Ҳаромат бод бе ёрон май андар соғар овардан.

Латофат гӯям он ӯ хусн, ӯ худ одамӣ куштан,

Шамоилад хонам он ӯ шакл, ӯ худ мардум озурдан.

Чӣ рӯй аст он таолллах, ки натвон зистан бе ӯ,

Чӣ шакл аст он, намедонам, ки натвон пеши ӯ мурдан.

Гаҳе аз рух фишондан гарду гаҳ дар доман афгандан,

Гаҳе бар рӯй бурдан дасту гаҳ дар остин кардан.

Агар гӯям, ки дорам бар лабат коре, ба чои лаб

Раво бошад чунин дар кори мо дандон фуру бурдан.

Хуш аст он лаб газидан гоҳи шӯрангезии ханда,

Агарчи нест аз маъҳуди ҳалво бо намак х(в) ардан.

Мапарвар, Хусраво, дар дил ҳаёли хубрӯёро,

Нашояд душмани худро ба хуни хеш парвардан.

Гесӯи туро нисбат бо шаб натавон кардан

В-аз мох ҷамолатро ғабғаб натавон кардан.

Чон азми сафар дорад, бардор зи рух парда,

Манзилғахи маҳ амдан ақраб натавон кардан.

Ту зулм кунӣ бар ман, ман банда дуо гӯям,

Ё Раб, чӣ кунам, к-ин чо «ё Раб» натавон кардан.

Гирам, ки ту пайкнро бекор намехохӣ,

Хун рехтани ҳалке мазҳаб натавон кардан.

Қўдак шудию чонам бозичаи худ кардӣ

В-ар худ зи тани ман шуд, маркаб натавон кардан.

Шарбат зи лабат хоҳам в-ин беҳудагӯиро

Баҳри дили гарми худ дар таб натавон кардан.

Ҳалвои лаби худ нех андар даҳанам, то худ

Аз ғояти ширинӣ дар лаб натавон кардан.

Хусрав ба ҷаҳон андар аз баҳри ту мебошад

В-арна ба чунин ҷое як шаб натавон кардан.

Дил шикобо наметавон кардан

В-ошкоро наметавон кардан.

Гуфтӣ: «Андар дили ту пинҳон кист?»

Ин ки пайдо наметавон кардан.

Сўхт чонам дарун-дарун, чӣ кунам,

Парда боло наметавон кардан.

Гар бигӯянд хар чӣ нозебост,

Тарки зебо наметавон кардан.

Некномию ишк пас, к-эй дӯст,

Ҳар ду якчо наметавон кардан.

Бахти бад беҳ нагардад аз кӯшиш,

Хор хурмо наметавон кардан.

Сабр гӯянд, Хусраво, донӣ,

Донам, аммо наметавон кардан.

* * *

Муяссар ар шавад аз чун ту нахл бар хӯрдан,
 Зи шохӣ умр тавон меваҳои тар хӯрдан.
 Ман аз лаби ту хӯрам хун, ту аз дилу ҷигарам,
 Чӣ дӯстӣ бувад ин хуни якдигар хӯрдан?!
 Ту худ бигӯй, ки чӯз дарди дил чӣ баҳра бувад,
 Ба ваҳми хеш дар андеша гулшакар хӯрдан?
 Гар ин гул аст, худ андоз хок дар даҳанам,
 Ки ту ба хӯрдани май, ман ба хоки дар хӯрдан.
 Ба ғамза дӯст кашон мебарад дилам, варна
 Касе ба худ наравад дашна бар ҷигар хӯрдан.
 Ба ҷон пазир, на аз дида захми ӯ, Хусрав,
 Ки ошиқӣ набувад тир бар сипар хӯрдан.

* * *

Сад раҳ гузарӣ ҳар дам бар ҷони хароби ман,
 Раҳмат накунӣ рӯзе бар чашми пуроби ман.
 Барзад зи димоғам дуд аз шарбасти ишк, оре,
 Бе дарди саре набвад мастии шароби ман.
 Ҳарчанд дилам хун шуд, сӯзоки ман афзун шуд,
 Қушта нашуд ин оташ аз оби каботи ман.
 Чонам ба гудоз омад, ку он ҳама ашқи ман?
 Шабҳои дароз омад, ку он ҳама хоби ман?
 Чун гиря кунад чашмам, мотамкадае бояд,
 То бар сари ҳамдардон резанд гулоби ман.
 Месӯз дили тангам, эй ҳаҷр, магар з-ин сӯ
 Бар бӯи кабот ояд он масти хароби ман.
 Эй бод, зи мискинон гар ёд кунанд он ҷо,
 Зинҳор, ки ёд оӣ з-ин ҷони хароби ман.
 Дар дӯзах агар сӯзанд, з-он нест маро дарде,
 Ҳастӣ ту бихиштиру, ин аст азоби ман.
 Яқтора қабоям дех хилъат зи пай Хусрав,
 Дар он набувад боре ташрифи ҷавоби ман.

* * *

Бо чун ту маҳе як шаб гар хоб тавон кардан,
 Баҳри хушии умре асбоб тавон кардан.
 Гар пои туро вақте аз гиря тавон шустан,
 Аз баҳри чунин коре хуноб тавон кардан.
 Он турра ба як сӯ неҳ в-аз гӯшаи маҳ моно,
 Шабҳои сиёҳамро махтоб тавон кардан.
 Гар ғамзаи ту ҷӯяд шогирд ба хунрезӣ,
 Сад Хизру Масехоро қассоб тавон кардан.
 Бедории ман буда-ст аз ранҷи фироқ имшаб,
 Чандон ки ба ошош даҳ хоб тавон кардан.
 Зоҳид, ки туро бинад, гар қибла ба дил хоҳад,
 Аз тоқи ду абрӯят меҳроб тавон кардан.
 Он хай, ки зи рӯи ту ғаҳ-гоҳ ҷақад бар лаб,
 Коми дили Хусравро чуллоб тавон кардан.

* * *

Баҳор омад, вале рағбат ба бустон чун тавон кард,
 Ки бе ёрони худ хайф аст гашти бустон кардан.
 Гусафта силки суҳбат дӯстони мову ман зинда,
 Бад-ин хорӣ на аз роҳ аст ёди дӯстон кардан.
 Маро гӯй: «Фаромӯшаш куну озод шав аз ғам»,
 Муслмонон, чунон рӯе фаромуш чун тавон кардан?!
 Бигӯед он мусофирро, ки сад ҷо пора шуд чонам,
 Магар як номае аз вай тавон пайванди ҷон кардан?!
 Ба фитроки ту бандам дил, маро чун нест он панча,
 Ки битвонам туро дасти шафоат бар инон кардан.
 Қучо шуд он ҳама мурғон, ки рафтанд аз ҷаман, ё Раб,
 Надонистанд, пиндорӣ, ки ёди ошён кардан.
 Биё, то шукри ғам гӯем, Хусрав, баъд аз ин чун мо
 Надонистем дар айёми шодӣ шукри он кардан.

Савдои хубон кам нашуд з-ин чони ғамфарсуди ман,
 Ҳастӣ хама кардам зиён, ин буд аз эшон суди ман.
 Бо ҳар кӣ бинмудам вафо, дидам ҷафое оқибат,
 Шукре нагуфт аз ҳеҷ кас ин бахти нохушнуди ман.
 Ман худ зи дастӣ ҳаҷри ту дар талхии ҷонканданам,
 Абрӯ туруш карда марав, эй турки хашмолуди ман.
 Биншин ба болинам даме, ман худ нахоҳам зистан,
 Боре бибинам рӯи ту, ин аст бас мақсуди ман.
 З-ин охи дудолуди ман бигрифт чашми халқ хун,
 Ё Раб, чӣ будӣ чашми ту, гар пур шудӣ аз дуди ман.
 Аз нолаву зорӣ забон як дам намеососядам,
 Бин, то чӣ хоҳад кард боз ин охи зудозуди ман.
 Нолидани яъқубиям дар санг даргирад, бале
 Девор дар ракс оварад ин «Нағмаи Довуд»-и ман.
 Имшаб ниҳонӣ рӯйро бар остонаш судаам,
 Эй гиря, имрӯзе машӯй ин рӯи гардолуди ман.
 Хунобаи Хусрав чунин дида наяфгандӣ бурун,
 Гар дил надодӣ ҳар даме ашқи ҷигарполуди ман.

Аз шаби гесӯи туст равшани рӯзи ман,
 Аз руҳи чун анҷумат равшани анҷуман!
 То ки шикастадилам суҳбати зулфат гузид,
 Суҳбати дил кард асар, зулфи ту шуд пуршикан.
 Аз сари зулфат нахост ин дили гарданзада,
 Ман зи сараш хостам, гардани ўро бизан.
 Ман хама сар мекашам пеши ту бегуфтуғ,
 Ту хама сар мекашӣ пеши ман аз гуфти ман.
 Бар руҳи Хусрав бимонд нақш зи хубони дил,
 То дили пурхуни ўст, нақши рухатро ваган.

То аз бари ту шудам ҷудо ман,
 Ё Раб, ки ғамат чӣ кард бо ман?
 Аз дидани ту зи даст рафтам,
 Эй кош, надидаме туро ман.
 Симоб шудио аз ҳаёлат
 Дар ҳеш гумам чу кимиё ман.
 Рафт он ки ба якдигар расидем,
 Минбаъд кучо туву кучо ман.
 Гирам, ба ғамам раҳо кунӣ ту,
 Ҳаргиз ғами ту кунам раҳо ман!
 Гар зинда бимонам андар ин ғам,
 Ҷуз марг нахоҳам аз Худо ман.
 Кас нест бад-ин ситам гирифтор,
 Ё Хусрави дилшикаста, ё ман.

Васият мекунам, гар бишнавад абрӯкамони ман,
 Пас аз мурдаи нишони тир созад устухони ман.
 Забони ўст туркигӯю ман туркӣ намедонам,
 Чӣ хуш будӣ, агар будӣ забонаш дар даҳони ман.
 Ба шаққар нисбати лаъли лаби ҷонпарвараш кардам,
 Бурун кун аз паси сар, гар ғалат кардам, забони ман.
 Агар бо мо суҳан гӯӣ, зи рӯи марҳамат мегӯ,
 Манам Фарҳоди саргардон, туй ширинзабони ман.
 Ҷунон аз ишк месӯзад танам дар зери перохан,
 Ки аз беруни перохан намояд устухони ман.
 Муроди Хусрави бедил барору як замон биншин,
 Ки раҳме бар дилат ояд зи фарёду фиғони ман.

* * *

Чашм аст, ё Раб, ончунон, ё худ балои чони ман,
Чаъд аст аз он сон дилситон, ё гораи имони ман,
Мардумкуши пинҳон туй, ошӯби ақлу чон туй,
Маҷлисгаҳи султон туй, не-не, ки худ султони ман.
Шӯху муқомирнешай, қатлолу беандешай,
Хунин чу шері бешай, сайдат дили қурбони ман.
Ҳар рӯз оям сӯи ту, дил ҷӯям аз гесӯи ту,
К-он дил, ки дорад мӯи ту, буда-ст вақте з-они ман.
Аз гораи хубон маро чоне раҳо шуд мубтало,
Ту, шӯхи дигар, аз кучо пайдо шудӣ бар чони ман?!
Эй кунҷи дилҳо ҳастият, дар қатл қобукдастият,
Дарди ман омад мастият, девонагӣ дармони ман.
Ҳаҷрам бикишту шавк ҳам, — рӯзе нагуфтӣ аз қарам:
— Чун аст дар шабҳои ғам он ошиқи хайрони ман.
Гуфтам, биё дар хонаам, бар бўса дех паймонаам,
Ман ошиқи девонаам, то нашнавай фармони ман.
Бо ошиқони тангдил з-ин сон манех бар қанг дил,
Охир битарс.эй сангдил, з-охи дили бирёни ман.
Хез, эй сабои мушкбӯ, бар гулрухи ман роҳ ҷӯ,
Ҳоли мании мискин бигӯ дар хидмати қонони ман.
Рав, рав, бидех фардо-ш ёд ин гиря, к-аз Хусрав кушод,
Зеро нахоҳад истод имрӯз ин борони ман.

* * *

Боз омад, он ки сӯхтаи ўст чони ман,
Хун гашта аз чафо-ш дили нотаवони ман.
Ҳарчанд бинамаш, ҳавасам беш мешавад,
Рӯзе дар ин ҳавас равад, албатта, чони ман.
Он ҷо талаб маро, ки бувад гирди тавсанаш,
Рӯзе агар зи хок наёбӣ нишони ман.
Эй зохид, он қадар ки дуо мекунӣ маро,
Номаш бигӯй, бахри Худо, аз забони ман.

Доғи ғуломии ту дареғам бувад, аз он
Ҳеч асту боз ҳеч баҳои гарони ман.
Гуфтӣ, ҳадиси бўса ту донӣ, зи ман мапурс,
Зеро нагунҷад ин суҳан андар даҳони ман.
Чун нолам аз ғами ту, ки парвардаи вай аст,
Гар бишкананд банд зи банд устухони ман.
Бемехрию ту он рӯй зи Хусрав битофтӣ,
Шармат наёмад аз ману ашқи равони ман.

* * *

Остони ёру он гах хуни ман,
Шод бош, эй толеи маймуни ман.
Бода хохӣ хӯрд равшан чун ҷароғ,
Чун чунин шуд, боре, аввал хуни ман?
Булаҷаб қор асту ман машғули қон
В-он рақибат дар қарову чуни ман.
Коре афтода-ст бо шабоҳи маро,
Ту бихусб, эй бахти дигаргуни ман!
Қуштию бозам раҳонидӣ зи ҳаҷр,
Дер зӣ, эй дарди рӯзафзуни ман!
Хуни дил з-ин доман, эй гиря, машӯй,
Ёдгор аст ин аз он маҷнуни ман.
Сехри Хусрав мояи девонагист,
То наёмӯзад қасе афсуни ман.

* * *

Имрӯз боз шакли дигар гашт ёри ман,
Ёде нақард аз ману аз рӯзгори ман.
Сад раҳ фитода бар дари ҳешам бидиду ҳеч
Раҳмат нақард бар дили уммедвори ман.
Мурдам дар орзуи қанореву бахти бад
Намҳод орзуи ман андар қанори ман.

Умрам дар интизор шуду як дам он ҳариф
Н-омад, ки вой бар ману бар интизори ман!
Гаҳ оху гоҳ зориву гаҳ гирия, гаҳ нафир,
Ё Раб, кучо шуд он ҳама сабру қарори ман?!
Ман кӯ ба кӯ ҳамеравам аз баҳри як назар,
То бо кӣ гашт мекунад он шахсавори ман.
Эй мардумон, ба Зухраву Маҳ бингаред, лек
Зинҳор мангаред ба сӯи нигори ман!
Эзад кучо-г баҳри ҳалоки ман офарид,
Зӣ офати дили ману ошӯбкори ман!
Душман бидид гирияи Хусрав, дилаш бисӯхт,
Ҳаргиз нагуфтиаш, ки бас, эй дӯстдори ман.

* * *

Моҳе гузашту шаб нахуфт ин дидаи бедори ман,
Ёде накард аз дӯстон ёри фаромушкори ман.
Фарёди шабҳоям чунин, к-аз дард меорад хабар,
Бисёр дилҳо хун кунад ин нолаҳои зори ман.
З-ин бахти бефармони худ дар ҳасрати маргам, вале
Берун набояд, чун кунам, ин чони бадкирдори ман?!
Ёр арчи аз чашми нақӯ дидан намеорад маро,
Эй дидаи бад, кӯр шав, то нангарӣ дар ёри ман.
Ҳон, эй рақиб, ар мекушӣ, ҳам бар кафаш неҳ тегро,
Моно, ки шарме оядаш з-ин дидаи хунбори ман,
Бар чони ман, охир, ханӯз аз чист абрӯро гирах,
Бас нест ин, к-он зулф зад чандин гирах бар кори ман!
Ман хуни худ кардам биҳил, з-он гуна к-аг бояд, бикуш,
Бошад, ки хашмат кам шавад, эй кофари хунхори ман.
Гуфтӣ, ки Хусрав аз дарун сӯзе надорад ончунон,
Ту рост мегӯӣ, вале пайдост аз гуфтори ман.

* * *

Маҳанд аз дарди ман, чоно, на бар бозист охи ман,
Дарун гар оташе набвад, наҳезад дуд аз равзан.
На чома, гарчи чон пора кунам, кай боварам дорӣ,
Ту ро, к-осеби хорӣ ҳеч гаҳ нагрифт дар доман.
Гуноҳе чӯз вафодорӣ ман андар худ намебинам,
Надонам, то кӣ фармудат, ки дил аз дӯстон баркан.
Агар аз ноз хун резӣ, фидоят кардам, эй бадхӯй
В-агар аз дӯст чон хоҳӣ, ризоят чӯям, эй душман!
Бибар аз ман ҳама асбоби ҳастӣ, чӯз вафои ту,
Ки он дар ҳок ҳоҳад рафт дур аз рӯи ту бо ман.
Маро дар боғ меҳонӣ, магар огаҳ наӣ аз худ,
Барафган парда, то бинам, чӣ чои лолаву савсан!
Ало, эй сокии мастон, туфайли чӯрбаи мастон,
Шаробе гар намеарзам, саволе бар сарам бишкан.
Рақибо, гарданат бори гаронро барнаметобад,
Ту аз хуни мусулмонон гаронборӣ макун гардан.
Бирафт аз ёди Хусрав зоду буми куҳна дар кӯяш,
Чу мурге дар кафас монад, фаромушаш шавад гулшан.

* * *

Ҳар маҷлисею соқие, ман дар ҳумори хештан,
Ҳар бедиле омад ба худ, ман бар қарори хештан,
З-ин сӯй ҷаври душманон, з-он сӯй санги дӯстон,
Халқе ба таъну гуфтугӯ, ошиқ ба кори хештан.
Эй пандгӯ, ту ҳар дамам дигар чӣ оташ мезанӣ,
Ман худ ба чон дармондаам бо рӯзгори хештан.
Медонӣ, охир, мурданам, амдан чӣ мелечӣ инон,
Дармондасро кушта гир аз интизори хештан.
Бардоштам раҳ дар адам, бигзоштам дил бар дарат,
Гаҳ-гаҳ магар ёд оядат з-ин ёдгори хештан.
Ту дар даруни чоно ман ҳар дам дар андӯхи дигар,
Ё Раб, ки чун пора кунам чони фиғори хештан?!

Гар дар хумори он май, к-аз куштани ошиқ чакад,
Ин хуни худ кардам бихил, бишкан хумори хештан.
Худ ғамза бар Хусрав занӣ, бар дигарон тухмат ниҳӣ,
То кай ба фитроки касе бандӣ шикори хештан!?

* * *

Акси савсан магар имрӯз дар оби равшан
Ҳамчу теғе, ки фуру рафта бувад дар чавшан.
Дӯстон, дур мадоред кунун чом аз даст,
Ки гаҳи сабзаву об асту шароби равшан.
Булбули маст гаҳи субҳ ба наргис мелуфт,
Ки бихур бодаву аз боди сабо чашм мабанд.
Соқие, ғунчасифат банди қаборо бизанед,
То нагунҷад гул аз андоми ту дар перохан.
Хез, алқисса, кунун дафтари ишрат бикушой,
Тахтаи панд фуру хону варақро бишикан.
Бими он аст, ки шӯнад аз ҳастӣ даст,
Рухи ту, к-об бибурда-ст зи насрину суман.
Чони ман, хуни касе нест чу домангират,
Чӣ кашӣ беҳуда аз Хусрави мискин доман.

* * *

Рӯй туруш карда ба ёрон мабин,
Сиркафурушӣ макун, эй ангубин.
Чох мазан зери лаби чун суман,
Рахна макун дар шиками ёсамин.
Рӯи заминро туй оби ҳаёт,
Ташна зи ту ҳар кӣ ба рӯи замин.
Зулфи кӣ шуд тавқ, гулӯи ту қард,
Силсила дар гардани моъи муин.
Бе гунаҳе чашм зи мо бармагир,
Бе ҷиҳате чехра зи мо дармачин.

Лек аз он чашм камин мекунӣ,
Дидаи бад низ бибин дар камин.
Пой бар ин дидаи пурхун манех,
Беҳуда дар хуни дилам дармашин.
Эй, ки зи рӯи ту ҷаҳон равшан аст,
Оҳи мани сӯхтаро ҳам бибин.
Хусрав, охир чу саг аз худ марон
Чанд чу рӯбаҳ кунияш пӯстин!?

* * *

Охир, эй худбини ман, вақте ба ғамхорӣ бибин,
Аз гирифторӣ бипурсу дар гирифторе бибин.
Инак-инак бар сари кӯи ту зорам мекушанд,
Гар зи куштан боз менастониам, боре бибин.
Чун нахоҳӣ дидан он хунрезро, эй дида, беш,
Боре ин соат, ки дар қатл аст, бисёре бибин.
Нест ҳамдарде, ки ғўям ҳоли худро, эй сабо,
Булбуле ноландагар аз ман ба гулзоре бибин.
Васл хоснро-ст, ман з-эшон наям, эй баҳти бад,
Баҳри ман андозаи идбори ман коре бибин.
Булбуло, имрӯз ман дар бўстонам, гул маҷӯй,
Аз ҷигар парколаҳо бар нӯги ҳар хоре бибин.
Эй дил, охир, мебибояд дошт поси дарди хеш,
Хусрав, ар гум шуд, саги дигар ба бозоре бибин.

* * *

Хумору хобу чашми кофараш бин,
Шиканчу печиши зулфи тараш бин.
Дили покону чони порсоён,
Ҳалоки ғамзаҳои соҳираш бин.
Чу ғавғои мағас дар ҳонаи шаҳд,
Нафири мустамаддон бар дараҳ бин.

Ба қосе об агар сокин надидӣ,
 Даруни пераҳан симин бараш бин.
 Буте, чаъдаг пур аз дилхо-ст, хохӣ,
 Гиреҳ бикшо, ба ҳар мӯ андараш бин.
 Ҳама шаб бода нӯшида-ст то рӯз,
 Ханӯз он хоби мастӣ дар сараш бин.
 Бидидам як раҳаш, девона гаштам,
 Дилам гӯяд, ки бори дигараш бин.
 Диламро сӯхтӣ в-ар бовараг нест,
 Дарунам чок кун, хокистараш бин.
 Чу гӯяд Хусрав аз ғам, гирияи чашм
 Зи хоки пой шоҳи кишвараш бин.

Аз он лаб мевазад бӯеву бӯи хуни хоб аст ин,
 Биё, то тар кунам лабро, агар бӯи шароб ин аст.
 Зи мастӣ чашм нақшоиву тират бехаго бар чон
 Чахоне кушта шуд охир, чӣ мегӯӣ савоб аст ин?
 Нахуфтам аз ғамат шабхову имрӯзат, ки мебинам
 Зи тан чон меравад берун, намедонам чӣ хоб аст ин?
 Фаромуш шуд маро хуршед аз шабҳои бепоён
 Ту ро мебинаму андар гумонам, к-офтоб аст ин.
 Мазан таъна, ки ошик нестӣ чун хун намегирӣ,
 Ки хун буда-ст, охир пеш аз ин, к-имрӯз об аст ин.
 Зи сузам хоби шаб бӯе даромад, масти ман гуфто,
 Дар ин хона чигар месӯзадӯ бӯи кадоб аст ин?
 Шабе зулфаш гирифтам, гуфт, ҳам 3-инат даровезам,
 Бидеҳ, эй дузди чон, шукронае, Мушқин таноб аст ин.
 Ракибо, теғ мерониву дар чон мекуни рахна,
 Ту инро захм мегӯию моро фатҳи боб аст ин.
 Ту, эй соҳӣ, ки ҳар дам медихӣ хунобае моро,
 Ба Хусрав май чӣ мебидхӣ, ки худ масту хароб аст ин.

Губори мушк мехезад, надонам то чӣ бод аст ин?
 Савори маст меояд, фасод асту фасод аст ин!
 Ба зулфаш сад дили мазлум дар фарёд мебинам,
 Надонам риштаи зулм аст ё занҷири дод аст ин.
 Ҳама касро зи ёди дӯстон дар дил нишот ояд,
 Маро чон меравад берун, надонам то чӣ ёд аст ин.
 Мабин ор, ар ба гирия рехт мардум дида дар поят,
 Ки аз хуни дилаш парварду тифли хоназод аст ин.
 Дило, дармонда гаштӣ аз ҳаёли ман ҳам аз аввал
 Ки ўро чой медодӣ, намегуфтам фасод аст ин
 Ба умеди саломе рафт рӯзи умр дар кӯяш,
 Шабат хуш, Хусраво, бигзар, ки вақти хайрбод аст ин.

Ҳамерафтию мегуфтанд андар хусн фард аст ин,
 Бути хонашин аст ин, на моҳи хонагард аст ин.
 Нагӯям чашму ғамза-ст, ин ки баҳри чони ман дорӣ,
 Ки пайкони шикор аст ону шамшери набард аст ин.
 Лабаш ғах-ғах бихандидӣ ба рӯи заъфаронрангам,
 Чӣ шуд, охир, на акнун ҳам ҳамон рухсори зард аст ин
 Хушам бар оби чашми хеш, то гуфтӣ, ки ғам меҳӯр,
 Валекин ҳам ту медонӣ, ки нохуш обх(в)ард аст ин.
 Ҳар он хоке, ки мерезад ба шарт, аз дида бипзирам,
 Вале шарте, ки гӯяндам, ки аз кӯи ту гард аст ин.
 Ба шӯҳи мезанӣ сангам, гул аст ин, бар руҳи ошик
 Гули мардон мазан бар рӯи Хусрав, чунки мард аст ин.

Шаб аст ин, вах, чӣ бепоён ва ё худ зулфи ёр аст ин,
Маҳ аст ин пеши чашмам ё ҳаёли он нигор аст ин,
Расида мавсими беруну ҳар кас дар гилистоне,
Қаҳон дар чашми ман зиндон, чӣ айёми баҳор аст ин?
Чӣ донам дар чаман, эй боғбон, к-он гул, ки ҳаст он қо
Ба дида менамоям, дил ба ман гӯяд, ки хор аст ин.
Сияҳ шуд рӯзи ман аз ғам, парешон рӯзгорам ҳам,
На рӯз осоишам бошад, на шаб, чун рӯзгор аст ин?
Ғами ҳаҷрам, ки месӯзад, раҳо кун, то ҳамесӯзам,
Ки аз номехрубонӣ чун бибинӣ ёдгор аст ин.
Ғубор овард чашмам 3-интизору бод ҳам рӯзе
Ғуборе н-орад аз кӯяш, ки музди интизор аст ин.
Ба ғам хӯрдан мувофиқ нашнавандам дӯстон ҳар дам
Надорам ман раво, зеро на нуқли хушгӯвор аст ин.
Маро афсус меояд зи тираш бар дили Хусрав,
Сағаш ҳам нангарад 3-ин сӯ, ки бас лоғар шикор аст ин.

Дили гумгашта ба бозор харидан натавон
В-ар диҳад лоба, чу ту ёр харидан натавон.
Ишва медеҳ, харидор ба чонам то он-к
Ин матоест, ки бисёр харидан натавон.
Мардумӣ кун қадаре, чанд дуруштиву қафо
Гул ҳарад, ҳар кӣ бувад, хор харидан натавон.
Оҳи дил нек набошад, ту ҷавонӣ охир,
Ҷони ман рӯзу шаб озор харидан натавон.
Ҷон ба савдо-т ниҳам, лек бад-ин нақди ҳақир,
Нози он наргиси бемор харидан натавон.
Мо ҳалоку ту ба дарвеш набинӣ, чӣ кунам,
Давлату бахт ба бозор харидан натавон.
Хусраво, зар, ба мийён ор, чӣ ҷои суҳан аст,
Оби чун сим ба гуфтор харидан натавон.

Аз хона душман хост, дил, фарёд кардан чун тавон,
Бесабрам, арна хонумон бар бод кардан чун тавон?
Эй дӯст, чандин ғам махур баҳри харобии дилам,
То давлати хубон бувад, обод кардан чун тавон?
Ҳарчанд кӯшидам ба ҷон, дил боз н-омад аз бутон,
Шогирдбозе дӯстро устод кардан чун тавон?
Ғамзазанон он шӯху ман хомӯшу ҳайрон дар руҳаш,
Султон чу худ ханҷар занад, фарёд кардан чун тавон?
Гуфтӣ, ки аз ҷон ёд кун, дар ман чӣ ҳайрон мондаӣ,
Он ҷо, ки ту ҳозир шавӣ, ҷон ёд кардан чун тавон?
Гуфтам: «Дилам озод кун!» Гуфто: «Ба бозӣ бистадам»,
3-ин сон гарон дода баҳо, озод кардан чун тавон?
Ҳичрон кашида теги кин, ту сустпаймон дил диҳӣ,
Бар эътимоди чун туй дил шод кардан чун тавон?
Ман худ кашам ҷаврат, вале ту худ бигӯ, эй бевафо,
Чандин ба рӯи дӯстон бедод кардан чун тавон?
Хусрав зи дил ғарка ба хун, ёрон ба тимори манаш,
Дар рӯзи тӯфон хонаро бунёд кардан чун тавон?

Аз ҳамчу тӯе бурид натвон,
Бар ту дигаре гузид натвон.
То чанд кашам ҷафоят, охир
Меҳнат ҳама умр дид натвон.
3-ин пас ману ҷаври ишқ, таслим,
К-аз омада сар кашид натвон.
Ғам сина бисӯхт, чун тавон кард?
Худ пардаи худ дарид натвон.
Ёрони азиз панд гӯянд,
Гӯянд, вале шунид натвон.
Ман, к-аз пай хориям, чӣ тадбир,
Иззаг ба дирамхарид натвон.

Бе ёрии бахт коми дил нест,
Бе пар ба хаво парид натвон.
Айвони мурод бас баланд аст,
Дар вай ба хавас расид натвон.
Ин шарбати ошикист, Хусрав,
Бе хуни чигар чашид натвон.

* * *

Эй дурмонда, аз назари дурмондагон,
Боз ой ҳам ба бод рафту наёмад ба сӯи ман,
Умрам ба бод рафту наёмад ба сӯи ман,
Он бод, к-оварад хабари дурмондагон.
Халке бисӯзадам, ки расиданд рафтагон,
Ин аст доғи тозатари дурмондагон.
Набвад бех аз назораи дидори рафта, дер
Ҳар тухфа, к-ояд аз сафари дурмондагон.
Ҳар шаб равему гирияи хуни чигар кунем,
Он чо ки худ бувад гузари дурмондагон.
Ҳар соатам зи хурдани ғам хоби мурдан аст,
Оё ҳамин-ст хобу х(в) ари дурмондагон!?
Дилхо шавад кабоб, чу Хусрав кунад нафир,
Чун дурмондагон зи бари дурмондагон.

* * *

Шабе бо мо хаёли хештанро меҳмон гардон,
Зи боғи орази худ маҷлисамро бӯстон гардон.
Ба зебову раъноӣ бурун о як рах аз хона,
Зи рух бинмо гулистону зи қад сарви равон гардон.
Ҳавас дорам аз он наргис нигоҳе, сӯи ман бингар,
Чу чашми ногавони худ маро ҳам нотаваон гардон.
Худоро, чанд сӯзам з-оташи бемеҳрии он маҳ,
Бидех сабре маро ё бо ман ўро меҳрубон гардон.

Ғами ишқи ту дорад поймолам, то шавам кушта,
Ту ҳам бо ӯ чафоро баҳри қатлам ҳаминон гардон.
Чӣ пинҳон мешавӣ, бинмӣ рӯи хеш халкero,
Чу Хусрав хар тараф аз ишқи худ бехонумон гардон.

* * *

Биёр сокию чоми шароб даргардон,
Харобкардаи худро харобтар гардон.
Зи баҳри дурдкашон обгина хочат нест,
Яке сафоли шикаста биёру баргардон.
Ҳанӯз ақл зи ту дер медихад хабарам,
Лаболабам ду-се пеш ору бехабар гардон.
Гар он харифи маро бинӣ, эй сабо, чоe,
Хабар диҳӣ-ш аз ин мустаманди саргардон.
Ба тарки сухбати дерина, гуфтамаш, хавас ат,
Ба фазли хеш, худоё, дилаш дигар гардон.
Касон ба «ё Раб»-и ӯ масту бехабар, ё Раб,
Ки пеши тири хама чони ман сипар гардон.
Намонд Хусрав лабхушку з-оҳи гарм, охир,
Гаҳе бипурсу замоне ба лутф даргардон.

* * *

Маро қомат чу чавгон асту сар чун гӯй саргардон,
Биё, эй турку чавгоне бад-ин саргашта даргардон.
Ҳама шаб чони ман гардон-ст гирдогирди рухсорат,
Бад-он гуна, ки бошад гирди гул боди сахар гардон.
Сарат гардам, замоне гӯш кун бар нолаҳои ман,
Гарат дарди саре бошад, маро бар гирди сар гардон.
Зи ғам шаб то сахар қон меканам, бардор зулф аз рух,
Агар мурдан набошад, зуд боре бехабар гардон.
Чӣ манъам мекунӣ, зоҳид, аз ин рӯю бад-ин лидан,
Тавон гаштан мусулмонро, ки рӯй аз қибла баргардон?!

Шабе, эй офтоби хусн, дар махтоб гаште кун,
Дару деворро аз сояи худ чонвар гардон.
Бурун о аз дару девона гардон хушёронро,
Валекин Хусрави девонаро, девонатар гардон!

Ороиши маҷлис туй, маҷлис биёро ҳар замон,
Нуқлу шаробе з-он ду лаб пеш ор моро ҳар замон.
З-ин сон ки бар ҳар мӯи ту, аз нафси худ дар ғайратам,
Он ҷо ҷӣ густохист ин боди саборо ҳар замон?!
Чун ошиқонатро намонд аз нақди ҳастӣ моеа,
Тороҷи султонӣ макун мушти ғадоро ҳар замон.
Ҷон мерасад ҳар дам ба лаб, донӣ, ки боре нест он,
Бар ноз дастуре мадеҳ чашми дағоро ҳар замон.
Эй сар, ба зудӣ хок шав пеши дари он нозанин,
Бу, к-аз туфайли нозанин бўсем поро ҳар замон.
Гарчи наярзад аз раҳаш гарде, ту эй боди сабо,
Меғӯ саломи чашми ман он хоки поро ҳар замон.
Гар нест борони қарам, санге бибор, эй осмон,
То чанд боз орам тихӣ дасти дуоро ҳар замон?
Хусрав, агар ошиқ шудӣ, аз тег узраш хоҳ бас,
То чанд орий бар забон он як хаторо ҳар замон?!

Ҷонам ҳамону дил ҳамон, дармону дарди мо ҳамон,
Ҳар кас ба савдои дигар, қори мани шайдо ҳамон.
Зохид ба меҳробам махон, сӯфӣ зи тасбеҳам мағӯй,
Моему кӯеву буте, меҳробу дарди мо ҳамон.
Сӯят ба пой худ шудам в-аз пой дигар омадам,
Ин бор сар хоҳам ниҳод, зеро ки маст он, по ҳамон.
Гӯянд: «Аз баҳри чаро чандин хурӣ ғам?» Чун кунам,
К-омад хушӣ бахти ҳама, бахши мани танҳо ҳамон.

Чандин, ки ҷӣ ҷӯй куштanam, к-ин ғам, ки дорам аз ту ман,
Хохӣ шунидан ногаҳон имрӯз ё фардо ҳамон.
Дар боғ ҳар кас аз гуле масту мани девонаро
Дида ба сӯи сарву гул андар дили якто ҳамон.
Пандам диҳанду нашнавам, хоҳам, ки ҷавре ҳам кашам,
Чун ту ба хотир бигзарӣ, дил боз Хусравро ҳамон.

Сабза ҳамону гулу сахро ҳамон,
Боғ ҳамон, соя ҳамон, ҷо ҳамон.
Гирди чаман шохиди зебо басы,
Дар дили ман шохиди зебо ҳамон.
Паҳлуи ман сад бутӣ ҷонбахш, вой,
Он ки маро мекушад, илло ҳамон.
Дар чамане ҳар касу ман бар дараш,
Боғи ман он асту тамошо ҳамон.
Ном намонд аз дилу ҷону ҳанӯз
Ишқ ҳамон асту таманно ҳамон.
Чашми маро сел зи дарё гузашт,
Сӯхтагии дили шайдо ҳамон.
Қаҳри ту лутфест, ки ушшоқро
Хор ҳамон бошаду хурмо ҳамон.
Фарқ миёни ду лабат кай тавон,
Хизр ҳамон асту Масеҳо ҳамон.
Аз ту бало в-аз дили Хусрав ризо,
К-аз ту ҳамон шояду в-аз мо ҳамон.

Ёр бефармону дил ҳам ҳамчунон,
Як дамам боқию як дам ҳамчунон.
Шона кардан зулфро чандин ҷӣ суд,
Баста чандин дил ба ҳар ҳам ҳамчунон.

Ҳар касе панде шуниду сабр кард,
Кори ман душвору дарҳам ҳамчунон.
Ишқ сад гуна бало бар ман фиканд,
Каффаи уммеди ман кам ҳамчунон.
Ҳар шабе то рӯз бо худ баҳри сабр —
Сад фасона гӯяму ғам ҳамчунон.

Чон қафас бишкасту дар парвоз шуд,
Дил ба доми фитнатуркам ҳамчунон.
Шуд зи борон дида Хусравро хароб,
Ишқро бунёд муҳкам ҳамчунон.

Ишқ оташам дар чон заду чонон аз они дигарон,
Моро чигар бирён шуду ӯ меҳмони дигарон.
Эй мурғи чон, з-ин нола бас, чун нест чонон з-они ту,
Беҳуда афгон мекуӣ дар бўстони дигарон.

Ғах нақди чон дилро диҳам, ғах мояи дил дидаро,
Ман булфзулӣ мекунам, коло аз они дигарон.
Қўям зи пирон беғамӣ, лекин чунин баҳтам кучо,
Бо ман ҷавонмардӣ кунад бахти ҷавони дигарон.
Гар куштани шуд бедиле, то кай зи халқам сарзаниш,
Боре ба теги хеш куш, чанд аз забони дигарон?!
Бигзор мирам бар дарат, манмоя хубони дигар,
Мафрист хоки кӯи худ бар остони дигарон.
Бар дигарон мебандиям, эй ҷашмаи ҳайвон, макан,
Чун худ бишустӣ аз дилам ному нишони дигарон.
Гўям, ки мурдам аз ғамат, гўӣ, ки битвон ин қадар,
Саҳл аст, охир, чони ман, мурдан ба чони дигарон.
Ту май хурӣ, ман дарду ғам, яъне раво бошад чунин,
Шарбат ту ошомию таб дар устухони дигарон.
Ту суд кардӣ бандаро, ман чон зиён дорам зи ту,
Мапсанд баҳри суди худ чандин зиёни дигарон.
Хусрав ба тори мӯи ту чон медиҳад, дигар ҷаҳон,
Гарчи аларрағми манӣ, чону ҷаҳони дигарон.

Ҳамерезӣ ба бозӣ хуни ёрон,
Чунин бошад сазои дӯстдорон?
Ба хуни бедилон хўрдан макун хўй,
Ки касро н-ояд ин шарбат гуворон.
Мани расвою ҳар сӯ хандаи халқ,
Чу масе дар миёни хушёрон.
Баро, эй субҳи пирӯзӣ, ки бе туст
Ҳаёти ман, чу шоми сўгворон.
Танам парварда шуд дар хуни дида,
Чунон к-аз май сафоли бодахорон.
Нагўям дарди худ бо кас, ки ин роз
Нагунҷад дар дили ноустуворон.
Манам саргашта зери пой хубон,
Чу гўй афтода дар пеши саворон.
Шикори ро зи тири турк рӯзист,
Маро аз новаки мардумшикорон.
Чӣ хуш менолад андар ишқ Хусрав,
Чу булбул дар қафас вақти баҳорон.

Эй орзуи умедворон
В-эӣ марҳами дарди дилфигорон.
Аз душманӣ он чӣ буд, кардӣ
Эй дӯст, чунин кунанд ёрон?
То сояи зулфи ту бидидам,
Девона шудам чу соядорон.
Афғанд тане чу мӯи борик
Дар зери гилеми сўгворон.
Мегирам бар ғарибии хеш,
Чун абр ба мавсими баҳорон.
Гар шарҳ диҳам ғами ту сад сол,
Як қисса нагўям аз ҳазорон.

В-онхо, ки ту мекунӣ бар ин дил,
 Аз дил нашавад ба рӯзгорон.
 Бо ин ҳама чашм бар сари роҳ
 Медорам чун умедворон.
 То кай гузарӣ ба сӯи Хусрав,
 Чун бар сари кишти хушк борон?

* * *

Дареғи суҳбати деринаи вафодорон,
 Хуш он нишоту тааннум, ки буд бо ёрон.
 Чу аз шукуфтани наврӯзи айш ёд кунам,
 Ба чашми ман гул агар нестанд он ёрон.
 Чу дӯстони вафодор рахт барбастанд,
 Ҷаҳон чӣ гуна тавон дид бе вафодорон?
 Падида нест яке ҳам аз он, таолллаҳ,
 Набудаанд магар он хучастадилдорон,
 Фироқ карда дили мо харобу марҳам не,
 Ба хуккае фалак аз баҳри ин дилафгорон.
 Дило, бидон, ки ба таъбири ҳам намеарзад
 Ҷаҳон, ки сурати хоб аст пеши бедорон.
 Азизи ман, ба матои замона ғарра машав,
 Ки он-ст доруи кисабурону тарророн.
 Чу умр меравад, аз хирсу оз чон чӣ канӣ,
 Ба харза чанд тавон кард кори бекорон?
 Салоҳи нафс маҷӯ, Хусрав, аз дили худ, аз он-к
 Табиби мурда насозад илочи беморон.

* * *

Рав, эй сабову саломам ба дилнавоз расон,
 Ниёзи банда бад-он шӯҳи ишваноз расон.
 Ба чони коста афсонаи фироқ бигӯ,
 Ба шамъи сӯхта парвонаи гудоз расон.

Кучой, эй, ки дилат бар ҳалоки нохуш буд,
 Биёву мужда бад-он лаъли дилнавоз расон.
 Ман он чи мекашам андар дарозии шабҳо,
 Ба рӯзгор сари зулфи ӯ фароз расон.
 Дилам бибурдиву тарсам, ки дарди он расадат,
 Дилам ба зулф ниғаҳ дору дард бозрасон.
 Ҳариф металабад наргиси муқомири ту,
 Хабар ба ҳалкаи мардони покбоз расон.
 Чу нимхӯрдаи худ бода бар замин фиканӣ,--
 Бигӯ, ба рӯҳи ситамкуштагони ноз расон.
 Зи ноз ин ҳама натвон фуруҳт бар Хусрав,
 Шиқастаро қадаре марҳами ниёз расон.

* * *

Эй бод, бӯи ёр бад-ин мубтало расон,
 Дар чашми ман зи хоки дараш тӯтиё расон.
 Гар ҳеч аз он тараф гузаре афтадат зи ман,
 Хидмат куну салом бигӯю дуо расон.
 Он дил, ки бурдаи зи ман, ар нестат қабул,
 Боз ору ҳам ба синаи он мубтало расон.
 Як тор баҳри пӯшиши ман з-он кабо биёр,
 Ташрифи подшоҳ ба пушти гадо расон.
 Ҷоне хароб дораму дард аст номи ӯ,
 Ин дардро гирифта ба назди даво расон.
 Гуфти, ки нолаи ту ба ёри ту мерасад,
 Он ҷо, ки нола мерасад, он ҷо маро расон.
 Мо чун намерасем бар он орзуи дил,
 Ё Раб, ту орзуи дили мо ба мо расон.
 Хусрав, ки аз фироқ ҳаёли шуд, эй сабо,
 Аз ҷо-ш даррабову бад-он дилрабо расон.

Хуш аст майкада, соқӣ, ба рӯи ҳамнафасон,
 Зи ҷоми соқии дӯшина ҷуръае бирасон.
 Муҳаққак аст, ки хайёти ғайб рӯзи азал
 Надӯхт хилъати риндӣ ба қадли булҳавасон.
 Ба кунҷи майкада биншин мудому конеъ бош,
 Ки хуни хеш хурӣ, беҳ, ки май зи дасти касон.
 Ҷароғи айш барафрӯз аз шароб, ки зуд
 Швад зи дасти ту рағбат чу рағгани баласон.
 Касе, ки гавҳари зотӣ-ш беҳалал бошад,
 Чӣ илтифот намояд ба ихтиёри хасон!
 Нухуфта дор қадахро даруни хилвати хос,
 Раво мадор, ки афтанд андар ӯ мағасон.
 Биёр бола, ки моро намонд чун Хусрав
 Ғаме зи шахнаву қозиву биме аз асасон.

Дилам, ки сӯхт зи ишқаш, ҷароғи ҷони ман аст он,
 Ғубор, к-аз ту расад, нури дидағони ман аст он.
 Масъӯз ҷони дигар ошиқон бад-ин ғами худ,
 Ки ман зи рашк бимурдам, ки ҳаққи ҷони ман аст он.
 Бар остон-т, ки ҳоле зи хуни дида навиштам,
 Бихон, ки дард фазояд, ки достони ман аст он.
 Ба ҳоки кӯи ту мурдан, ки хостам ба дуо ман,
 Ту ном аҷал ниҳию умри ҷовидони ман аст он.
 Шуд арчи хори мугелон зи ҳаҷр бистари хокам,
 Чу ёд медиҳадам аз ту, парниёни ман аст он.
 Агарчи гӯшаи ғам нохуш аст бар ҳама, лекин
 Чу дар ҳаёли туам, боғу бӯстони ман аст он.
 Гар, эй сабо, равӣ он ҷо, ба ҷон дуош биғӯй
 Зи ман, валеқ нагӯй, ки аз забони ман аст он.
 Швад ба роҳи ту Хусрав чу хок, то бинишонӣ
 Ғубори по, чу надонӣ, ки устухони ман аст он.

Эй суман, номаи вафо бистон,
 Нусха з-он рӯи дилрабо бистон.
 В-эй бунафша, зи рашки турраи ӯ
 Кӯр гаштӣ, бирав, асо бистон.
 Хоки ӯ тӯтиё шуд, эй наргис,
 Дида бифрӯш, тӯтиё бистон.
 Гар тавонӣ бад-ӯ расонидан,
 Як саломи ман, эй сабо, бистон.
 Пас бигӯ, к-аз ду чашми фитнапараст
 Бидеҳ инсофи мову ё бистон.
 Ба ғуломӣ бихар маро аз ман
 В-аз ду чашми худаш баҳо бистон.
 Рӯи чун мохро ба чарх намой,
 Ҳафт оина рӯнамо бистон.
 Пас ба дасти ҳаёли худ бифрӯш,
 Лекин аз чашми худ ризо бистон.
 Зар чӣ ҷӯй, бибин руҳи зардам
 В-аз ғами хеш кимӣё бистон.
 Дил бибурдӣ, зи ҷон чӣ меҳохӣ,
 Гар бихохӣ ситад, биё бистон.
 Номаи мо агар намехонӣ,
 Қисса боре зи дасти мо бистон.
 Дили Хусрав зи дасти шахнаи ҳаҷр,
 Аз барои худойро, бистон.

Сармаст равад чу дар гулистон,
 Помол кунад ҷамоли бустон.
 Ман нолақунон зи ғам ҳама шаб,
 Ӯ хуфта ба ноз дар шабистон.
 Ё Раб, ту аз ӯи нохудотарс
 Инсофи мани шикаста бистон.

Эй, чашми туро ба куштани ман
Як ғамзаю сад ҳазор дастон.
Ҳам мастию ҳам хушӣ ҳама вақт,
Хуш бод ҳамеша вақти мастон!
Фарёд зи булбулон баромад,
Маҳром ба ноз дар гулистон.
Доғе, ки фироқ бар дилам кард,
Бишқофу бубин, ханӯз ҳаст он.
Шуд кушта ба дасти ҷавр Хусрав,
Охир, ниғаҳе ба зердастон!

Эй беҳабар зи дидаи беҳоби ошиқон,
То сӯхта дилат зи тафу тоби ошиқон.
Зикри лабу даҳони ту тасбеҳи бедилон,
Наъли суми саманди ту меҳроби ошиқон.
Душат ба хоб дар бари худ ёфтам, вале
Он бахт ку, ки рост шавад хоби ошиқон.
Як шаб ба меҳмони хунобаи ман ой,
То беҳабар шавӣ зи маи ноби ошиқон.
Гуфтӣ, ки куштани ту ҳавас дорам ошкор,
Пӯшида нест лутфи ту дар боби ошиқон.
Гарчи даруни хучраи ҷонҳост ҷои ту,
Ҳам эминӣ хато-ст зи пуртоби ошиқон.
Хусрав низору ғамзаи хубон кашида теғ,
Шарманда мешавем зи қасоби ошиқон.

Олам аз ҷоми лаб хароб макун,
Тухмат андар сари шароб макун.
Ҳар замон тофта машав бар мо,
Ту маҳӣ, кори офтоб макун.

Бо чунон рӯ мараб ба ғорати шаб,
Кори дуддӣ ба моҳтоб макун.
Гарчи з-он ғамза фитнаи шаҳрӣ,
Имшабе орзуи хоб макун.
В-ар туро орзуи куштани мост,
Умр худ меравад, шитоб макун.
Аз даҳони туам суоле ҳаст,
Гар надорӣ даҳон, ҷавоб макун.
Чашмам аз гиря як даме боз ор,
Хонаи мардумон хароб макун.
Бе чароғ аст хонаи Хусрав,
Ҳар замон рӯй дар ниқоб макун.

Мохи хилолабруи ман, ақли маро шайдо макун,
Ғамзазанон з-ин сӯ маё, оҳанги ҷони мо макун.
Гаҳ зулф сӯи рух барӣ, гаҳ хол зери лаб ний,
Ҷон дорад охир одамӣ, чандин бало якҷо макун.
Эй ман ғуломи рӯи ту, гар ҷавр хоҳӣ в-ар ситам,
Бар бандаи худ мекунӣ, чун ғўямат кун ё макун?
Гар ман зи ҷаври чашми ту кардам шикоятгунае,
Зорам бикуш, лек ин гунаҳ бар рӯи мо пайдо макун.
Дерина ёрони мананд, эй пандӯ, андӯху ғам,
Дар бегамӣ манмоя рах, з-эшон маро танҳо макун.
Гуфтӣ: — Шавад фардо туро ҳичрон ба куштан сохта,
Имрӯз меҳмони туам, ин ваъдaro фардо макун.
Гар ишқ мебозӣ, дило, парвона шав, не чун мағас,
Болои оташ ҷарх зан, парвоз бар ҳалво макун.
Гуфтам, ки ман аз ҷаври ту зуннор бандам, гуфт: — «Рав,
Дар куфр ҳам содиқ най, зуннорро расво макун!»
Хусрав, агар бахтат гаҳе ёрӣ диҳад, он ҷо расӣ,
Ҳам бар замин неҳ дидарo, густоҳие он ҷо макун.

Азми бурун чу масти хуморӣ шавӣ, макун,
Тороҷи нақши озарию монавӣ макун.
Чон каш нахуст дар қадами шабравони ишк,
Хубӣ, вале чӣ суд, ки бад мешавӣ, макун.
Гарчи хуш аст чавру чафоҳи некувон,
Лекин агар насиҳати ман бишнавӣ, макун.
Қаҷ мениҳӣ ба гоҳи хиромии ба дида пой,
Афғор гашт чашми ман, ин қачравӣ макун.
Гирам, ки бар лабам нарасонӣ гулангубин,
Боре бад-ин сухан дили душман қавӣ макун.
Бинмой рӯю чашми маро мунтазир мадор,
Бикшой зулфу кори маро яктавӣ макун.
Ишк офат аст, Хусраво, поро ба хуш нех,
Таслим шав ба бандагию хусравӣ макун.

Дил мебарою дар хама мӯ мекунӣ, макун,
Озурдани дили ҳама хӯ мекунӣ, макун.
Ту чавр мекунию ман аз дида мекашам,
Ин шева гарчи неқ накӯ мекунӣ, макун.
Халке ҳама ба рӯи ту девона гашту маст,
Боре, ту гул зи баҳри чӣ бӯ мекунӣ, макун.
Хун мекунӣ дили ману бандӣ ҳама ба зулф,
Худ мекунию бар сари ӯ мекунӣ, макун.
Ларзон-ст бар ту ҷони ман аз охи бедилон,
Ғаҳ-ғаҳ, ки гашт бар лаби ҷӯ мекунӣ, макун.
Ҷои дигар мадеҳ дили гумгаштаро нишон,
Овораам чу сӯй ба сӯ мекунӣ, макун.
Гуфтӣ, ки Хусраво, чӣ кунам, қ-ат бувад халос?
Он шонаро, ки дар хама мӯ, мекунӣ, макун.

Эй дил, зи ваъдаи қачи он шӯх ёд кун,
Худро ба илва, гарчи дурӯғ аст, шод кун.
Бинвис номаеву равон кун ба дасти ашк,
Лек аввал аз сийҳи чашмам савод кун.
То чанд худмурода кунӣ сад хазор кор,
Як кор бар муроди мани бемурод кун.
Инак савора мераваду то бибинамаш,
Эй оби дида, як нафасе истод кун.
Хусрав чу нардӣ ишк ба ҷон бохтӣ кунун,
Мондӣ саре ба даст, гаравро зиёд кун.

Эй дил, алам ба мулки қаноат баланд кун,
Чашми тамаъ зи хони ҳасон бегазанд кун.
Он қ-аш риёзате набувад, худ зананд нах,
В-он қ-аш маҳосине набувад, ришханд кун.
Он кӯси ақл бар дари султони ишк зан
В-ин тоҷ бифкан аз сару наъли саманд кун.
То чанд зоғи мазбала, лахте ҳумой бош,
Худро ба нонамудани хеш арчманд кун.
Душман гарат зи пастин ғиммат лағад занад,
Ту ҳоки роҳи ӯ шаву ғиммат баланд кун.
Санг ар яке зананд, душман дубора кун,
Кибр ар яке кунанд, тавозӯъ дучанд кун.
Ин остана мулки қасе, з-они дигар аст,
Хусрав, бирав, ту ҳеҷқасиро писанд кун.

Чашмо дар мулки хубӣ шаҳнаи бедод кун,
Ғамзаи хунҳораро бар ҷодувон устод кун.
Зулф бар дасти сабо деҳ, то парешонаш кунад,
Хонумонро ба ҳар мӯе аз он барбод кун.

Теги айёри бикаш, сарҳои муштоқон бизан,
Пас тариқи ишқбозиро зи сар бунёд кун.
Эй ки аз хусну ҷавонӣ масту хоболудай,
Гоҳ-гоҳ аз холи бедорони шабҳо ёд кун.
Ноларо харчанд меҳоҳам, ки пинҳонтар кашам,
Ҷон ҳамегӯяд, ки ман танг омадам, фарёд кун!
Ҳасрати рӯят ҳалокам кард, аз баҳри Худо,
Рӯй бинмою дили дармондаеро шод кун.
Дил ба зулфат бастам ар дар бандагӣ дархурд нест,
Эй сарат гардам, магардон гирди сар, озод кун.
Ман наям 3-онҳо, ки хоҳам аз вафоят сар кашам,
Хоҳ фармони ситам фармою хохӣ дод кун.
Мулки хубиро шундаам сикка нав зад, эй сабо,
Авалаш, ҷон, хидмате бар, пас муборакбод кун.
Синаи ман кӯҳи дард асту ба нохун меканам,
Он ки Хусрав буд номам, баъд аз ин Фарҳод кун.

Ҷони ман, охир гаҳе аз бедилон ёде бикун
В-ар ба инсофе намсарзем, бедоде бикун.
Шодмониҳо-ст аз хусну ҷавонӣ дар сарат,
Шукри онро, як назар дар холи ношоде бикун.
Ҳар шабе моему танҳоию зиндони фироқ,
Гар тавонӣ аз фаромӯшгаштагон ёде бикун.
Имшаб ин ҳиҷрони оқизкуш бихоҳад куштанам,
Эй муаззин, гар намурдӣ, бонгу фарёде бикун.
Гар ба давлатхонаи васлам нахонӣ, эй табиб,
Боре ин ҷо ою сар дар меҳнатободе бикун.
Хоки кӯят кардам андар чашми ту, 3-он обу гил
Ҳам дар ин хона зи баҳри хеш бунёде бикун.
Ашқи Хусравро ниҳон дар кӯи худ роҳе мадех
Ҷӯи Ширинро равон аз хуни Фарҳоде бикун.

Ҷоно, шабе ба кӯи ғарибон мақом кун,
Чун ҷон диҳем дар кафи поят, хиром кун.
Дорӣ ба зери ғамзаву лаб марғу зиндагӣ,
То чанд ҷон диҳам ба зиён, ё тамои кун!
Даъвии хунбаҳои дили хеш мекунам,
Як бўса бар лабам зану катъи калом кун.
Май, к-ат ҳалол бод, бинӯшу хиром кун,
Бар зоҳидони савмаа такво ҳаром кун.
Эй боди субҳдам, ҷу бад-он сӯй бигзарӣ,
Аз ман сағони он сари кӯро салом кун.
Эй дил, ҷу сӯхтӣ зи хавасҳои хоми хеш,
Умри азиз дар сари савдои хом кун.
Хусрав, назар дар он руху в-он гаҳ ҳадиси сабр
Андозаи ту нест, забонро ба ком кун.

Даро, эй шохӣ гул, хандону маҷлисро гулистон кун,
Ба гуфти талх ҷун май ошиқонро масту ғалтон кун.
Аз он зулфи парешон номзад кун бодро в-ар кас
Ба аҳдат хоби хуш дорад, ҳама хобаш парешон кун.
Мағӯ перохани зебӣ омад ҷуст бар Юсуф,
Ту ҳам бишнос худрову яке сар дар гиребон кун.
Фаровон бут нарастидам ба меҳроби намоз, акнун
Ба меҳроби ду абрӯи худат аз сар мусулмон кун.
Пас аз мурдан манех тобутам андар гушаи масҷид,
Бибар, он химаро дар кори оташгоҳи ғаброн кун.
Манех бар ойна он рӯй, вах, гар менихӣ боре,
Бисӯз ин ҷони камбахти маро, хокистари он кун.
Ҷу натвон бӯи ту бишнӣд, аз вай медарам ҷома,
Ҷаро беҳуда гӯяндат, ки гул дар мушк пинҳон кун.
Гаҳи ҷон додан асту шарбати дидор меҳоҳам,
Агарчи бар ту душвор аст, боре бар ман осон кун.

Бурун о чун саводи дида, эй абри сиях в-он гах
 Ба гармо сояе болои он сарви хиромон кун.
 Табибо, дарди ман дорад нухуфта дар дилам коре,
 Ту дардери, ки бекор аст, рав, тадбири дармон кун.
 Надорам хоб ман аз остонат, бў, ки хоб ояд,
 Биёр он хокро, ҳамхобаи он чашми гирён кун.
 Бинои ишқи чонон нав шуд андар синаи Хусрав,
 Биноҳои куҳан аз коргоҳи ғамза вайрон кун.

Чоно, гузаре ба бўстон кун,
 Бода хуру рух чу аргувон кун.
 Чонхо, ки гарон-ст нархи эшон,
 Як бор биханду ройгон кун.
 Аз ғамза равона кун хаданге,
 Як чони маро хазор чон кун.
 Гар мекушиям, зи кас чӣ пурсей,
 Чизе, ки туро хуш ояд, он кун?
 Зан дар дили Хусрав оташ, аммо
 Худро зи миёна бар карон кун.

Як рах зи дар бурун о, касди хазор чон кун,
 Курбон хазор чун ман бар чашми нотагон кун.
 Рӯят балост, бинмо, то чон диҳанд халке,
 Дар аҳли худ аз ин сон нархи бало гарон кун.
 Аз дидани ту мурдам, то бизяму намирам,
 Дар шахси мурдаи ман худро биёру чон кун.
 Аз нӯги ғамза то кай хунҳо кунӣ дамодам,
 Шаҳре бикӯштӣ, акнун шамшер дар миён кун.
 Аз кӯбиши ғами ту бигсаст банд-бандам,
 Як чуръае маям дех, пайванди устухон кун.

Аз лаб чу дигаронам чун шақкаре бибахшӣ,
 Боре туфайли эшон хоке дар ину он кун.
 Гар дил барӣ, тавонӣ в-ар чон барӣ зи ман ҳам,
 Таслими туст Хусрав, хоҳ ину хоҳ он кун.

Охир, нигоҳе дар холи мо кун,
 Дарди диламро рӯзе даво кун.
 Аз дасти хичрон ман дар балоям,
 Ё Раб, ба васлат онро даво кун.
 Гуфтӣ ба васлат рӯзе навозам,
 Вақт аст, чоно, ваъда вафо кун.
 Ман дар фироқат шӯридахолам,
 Боз ою раҳме бар холи мо кун.
 Сад рах навидам лодӣ ба васлат,
 Уммеи моро боре вафо кун.
 Аз хубрӯён зиштӣ наёяд,
 Ин зиштӣ, охир, раҳо кун.
 З-ин беш моро аз худ маёзор,
 Андеша, охир, рӯзи ҷазо кун.
 Дар ишк, Хусрав, дилро чӣ кимат?
 Ҷону равонро пешаш фано кун.

Биншаст ишқи ёр ба чонам чунон дарун,
 К-аз офият намонд нишоне дар он дарун.
 Хуноб гашту кушта наметгардаам ханӯз
 Он оташе, ки ҳаст дар ин устухон дарун.
 Ҳар кас занад зи мурдани Фарход дoston,
 Мо низ омадем дар ин doston дарун.

Ё Раб, касе бувад, ки забонам дарун кашад,
 Як дам зи нола менаравад чун забон дарун?
 Дар хар диле, ки дарнаравад дилбаре, бисӯз,
 Оташ ба хонае, ки нашуд меҳмон дарун!
 Гуфтам, чу дидамаш, ки ба чонаш дарун кашам,
 Ӯ рафт бе иҷозати ман худ ба чон дарун.
 Хушвакт он замон, ки бувад гоҳи мурданам,
 В-он бут дарояд аз дари ман ногаҳон дарун.
 Мурдам бар остону нарафтам дарун кунун,
 Хокам магар, ки бод барад з-остон дарун?
 Гуфти, ки Хусрав, ба дилам чой кардай,
 Хушнудам, аз даре биравам як замон дарун.

* * *

Бош, то мушкат зи барги ёсамин ояд бурун,
 Бинӣ, аз тан чанд чони нозанин ояд бурун?
 Тири захролуди чашмак қасди ҷонам мекунад,
 Ҳамчу занбӯре, ки ногаҳ аз камин ояд бурун.
 Монда дар зери замин хуршед, охир рух бипӯш,
 То магар хуршед аз зери замин ояд бурун.
 Гар лаби чун ангубинатро ба дандон барканам,
 Хун аз ӯ берун наёяд, ангубин ояд бурун.
 Нақши ту бар дидаи Хусрав нишаст аз интизор,
 Гар наёӣ, чашми ман то ҳамнишин ояд бурун.

* * *

Манаму ишку диле хаставу чашме пурхун,
 Кас напурсад, ки кучой тую ахволи ту чун?
 Бекарорӣ ҳама беруну дарунам бигирифт,
 На дарун аст қарорам ҳама шаб, на берун.
 Роз хоҳам, ки бурун бифканам, аммо чӣ кунам,
 Ногаҳон нолаи беҳост барояд зи дарун.

Ақл меуфт дигаргун шавадат ҳол зи ишқ,
 Ҳол ғашту сухани ишқ нашуд дигаргун.
 Халқ гӯянд, ки чашми ту намехуспад ҳеҷ,
 Хуни ман қард ба гардан, зи кучо хуспад хун?!
 Донад он кас, ки шабе қиссаи Лайли хонда-ст,
 Ки қалам аз чӣ сабаб менаравад бар Мачнун.
 Хусрав, орзуят буд, ки девона шавӣ,
 Даст дар силсилаи ишқ задӣ, бош кунун!

* * *

Ишқи нав асту ёри нав асту баҳори нав,
 З-он рӯи хуб рӯзи наву рӯзгори нав.
 Чун дарнаёяд аз дари ман навбаҳори ман,
 З-онам чӣ хушдиӣ, ки дарояд баҳори нав!
 Дар навбаҳор чун ту най, дар чаман маро
 Аз сарву гул чӣ хезаду аз лолазори нав!?
 Бас тавбаҳои кухна, ки бишкаст, он ки ҳаст
 Дар чашми ниммасти ту ҳар дам хумори нав.
 Дорам дили ғамину надонистам, ин ки боз
 Ҳар рӯз нав шавад ғамам аз ғамгусори ту.
 Дар хок ёдгор барам дарди ту, ки то
 Ҳам ёдгори кухна шавад ёдгори нав.
 Ҳоҳӣ бибину хоҳ на, боре, ман аз ду чашм
 Резам ба хоки кӯи ту ҳар дам нисори нав.
 Хусрав, зи ишқ лофию чӯй қарори дил,
 Бахшад магар худой дилатро қарори нав.

* * *

Аз дурии худ, чоно, ҳоли дили ман бишнав,
 Андӯхи фироқи гул аз мурғи чаман бишнав.
 З-он мӯи баногӯшат ҳар кас гилае дорад,
 Он турра ба як сӯ нех, аз гӯш сухан бишнав.

Нофа ҳама бӯи хуш аз зулфи ту медуздад,
 Ғаммозии он дӯздӣ аз мушки Хутан бишнавад.
 Бо ин ҳама некӯӣ андар ҳақи мискинон
 Машнав сухани бадгӯ, гуфти бади ман бишнавад.
 Аз боди ҳавоят дил сад ҷо бидарид, ин худ
 Бишкуфт гули дигар, эй ғунчадаҳан, бишнавад.
 Ту ҷони манино ман дур аз ту ҳамемирам,
 Эй ҷони ҷудомонда, охир, ғами тан бишнавад.
 Бишкаст маи лаълат чун тавбаи Хусравро,
 Акнун сифати мастӣ 3-он тавбашикан бишнавад.

Ошики девонаам, силсилаи ёр ку?
 Сина зи ҳичрон бисӯхт, шарбаги дидор ку?
 Гарчи гулистон хуш аст в-арчи ҷаман дилкаш аст,
 Ин ҳама дидам, вале-к он гули рухсор ку?
 Нолаи ҳар ошике аз дили афғори хеш,
 Аз мани мискин бипурс, к-он дили афғор ку?
 Нафси мани бутпараст ҳаст ба куштан сазо,
 Теги сийёсат кучост, бозуи ин кор ку?
 Ох, ки даъвии ишк, баски зи ҷон чун дилат
 Дӯстии ҷон гирифт, дӯстии ёр ку?
 Вах, ки ҷамоле ҷунон рӯзии чашмам бибаст,
 Дидаи бедор ҳаст, давлати бедор ку?
 Бар сухани дарди мо гӯш ниҳад гарчи ёр,
 Хусрави бечораро тоқати гуфтор ку?!

Кас чун ҷаҳад зи гесӯи ҳамчун каманди ту,
 Ҷое, ки он каманд шавад пойбанди ту.
 Омӯхт чашмҳои маро гирияҳои талх,
 Дар дида хандаҳои лаби нӯшханди ту.

Шӯям зи гирия рӯи заминро, ки ҳаст хайф,
 К-афтад ба хок сояи сарви баланди ту.
 Эй пандгӯ, ки гӯйям аз ишқи ӯ бихез,
 Чун дил ба ҷой нест, ҷи ҳезад зи панди ту?!
 Дилтангиам бикишт, мафармой айб, агар
 Танг аст ин кабо ба тани арҷманди ту.
 Гӯ, то ба рӯхи ман кунад аз баъди мурданам
 Кас, к-ӯ барад насиба зи ҳалвои қанди ту.
 Гирд ор зулфро, ки зи олам бурун гурехт.
 Хусрав ханӯз менаҷаҳад аз каманди ту.

Пардаи сабрам дарид ғамзаи дилдӯзи ту,
 Заҳраи ман об кард ишқи ҷаҳонсӯзи ту.
 То ба сахар ҳар шабе дам назанам ҳамчу субҳ,
 Тарсаму равшан шавад меҳри дилафрӯзи ту.
 Ранги гули оразат рӯз ба рӯз аст нав,
 Хоркашро ҷи ранг аз гули наврӯзи ту.
 То ту бар аҳли савоб тир занӣ беҳато,
 Ҳаст камони баланд абруи кинтӯзи ту.
 Ҳиндуи чашми туро горати туркони Чин,
 Некуй омӯхта-ст зулфи бадомӯзи ту.
 Хусрави бечора кард вақфи ҳавои ту дил,
 Гарчи ки бечон-ш кард ғамзаи дилдӯзи ту.

Бечора дилам хун шуд дар пеши ҳаёли ту,
 То чанд ханӯз, охир, дурӣ зи висоли ту!?
 Ақлу дилу ҷону тан – бурд ин ҳама ишк аз ман,
 Ман мондааму чашме хайрони ҷамоли ту.
 Ханҷар кашу зорам куш, то бозраҳам 3-ин ғам,
 Дар гардани ман, ҷоно, ҳарчанд вуболи ту.

З-ин гуна, ки ман дидам, шакли туо холи худ,
 Душвор барам ҷонро аз дасти хаёли ту.
 Эй лашкари муштоқон дар пеши хаёли ту
 В-эй гардани сарбозон дар зери дуволи ту.
 Ё Раб, ки чӣ зулм аст ин, дардо, ки чӣ доғ аст, ин,
 Бар қони мусулмонон аз хиндуи холи ту.
 Сад қисса фузун дорам аз дарди дили Хусрав,
 Лекин ба забон н-орам аз дасти малоли ту.

То ба замона шуд ҳабар аз маҳи боқамоли ту,
 Шефта гашт оламе з-абруи чун ҳилоли ту.
 То ба ду ҳафта моҳ агар рост кунад ҷамоли худ,
 Тез нигоҳаш уфтад ҳар шабе аз ҷамоли ту.
 Аз ҳатат арчи кушта шуд халқ, битарс аз Худо,
 Номаи ӯ сиёҳ бод аз рақами вуболи ту.
 Қуръа дурӯғ мезанам баҳри сабури, арна ку
 Давлати он ки бингарам рӯи хучастафоли ту?!
 Дур зи бандагии ту гарчи хаёл гаштам,
 Аз дилу дида мекунам бандагии хаёли ту.
 Гир, ки зарра барпарад, кай расад офтобро,
 Ҳиммати мудбире чу ман бас ҳаваси висоли ту.
 Холи ту гашту чашми ман, раҳзани холи чун мане,
 Қофари сурхчашми ман дузди сиёҳхоли ту.
 Нахли қадӣ ту дар дилам, к-об ҳамехӯрад зи хун,
 Бин, ки чӣ мева бардиҳад з-ин хӯришам ниҳоли ту.
 Умр ба кунчи фурқатам рафту нагуфтиям гаҳе
 Ин қадаре, ки, Хусраво, чист ба гӯша ҳоли ту.

Боз ба хуни халқ шуд чашми ҷаҳоннамои ту,
 Умр агар вафо кунад, қони ману ҷафои ту!
 Нест умед, к-аз туам як гули бахт бишқуфад,
 Умр ба бод медиҳам беҳуда дар ҳавои ту.
 Гиряю охи сарди ман, гар бирабоядам касе,
 То наравӣ зи қои худ, эй дилу дида, қои ту.
 Ман, ки зи давлати ғамат хуни ду дида меҳурам,
 Ҳафт ҳаромхорағӣ, гар накунам дуои ту.
 Вақте агар зи қони ман новаки ту хато шавад,
 Тан ба қасос дардиҳам маъзарати хатои ту.
 Бод бар остони ту хок шуда вучуди ман,
 То ба туфайли остон бу, ки расам ба пой ту.
 Аз ҳасади хаёли ту бо дили худ ба ғайратам,
 Гулҳание чаро кашад ҳавдачи кибриёи ту.
 Гӯш ба Хусрав ор шаб, то ки бибинӣ аз кучо
 Нағмаи шавқ мезанад булбули хушнавои ту.

Гар бода меҳурам, ба сари ман хумори ту
 В-ар дар ҷаман равам, ба дилам хор-хори ту.
 Хун шуд зи нолишам ҷиғару сангу ҳамчунон
 Бо санги ҳештан дили ноустувори ту.
 Аз дидани ту масту харобам тамоми рӯз,
 Ҷон меканам тамоми шаб андар хумори ту.
 Берун ҷаҳон саманд, ки пешат ба сад ҳавас,
 Мурдан ба пой ҳештан ояд шикори ту.
 Дилро таби ғами ту чу бе ман намехӯрад,
 Шармандаи дилам ману дил шармсори ту.
 Умрам ба ёрии сағи кӯи ту шуд ба сар,
 Рӯзе нагуфтиям, ки чӣ гуна-ст ёри т у.
 Доғи ту дорам, ар накунам хидмате дигар,
 Кам з-он ки дар замин барам ин ёдгори ту.

Баҳри кадом рӯз бувад аклу чону дил,
Гар ин матоъ харч нагардад ба кори ту.
Садпора шуд чу ғунча дили Хусраву ханӯз
Боре гуле шукуфт маро дар баҳори ту.

То шудам чашмошно бар рӯи ту,
Чашмаҳо аз ман равон шуд сӯи ту.
Баски мӯят дар ҳаёли ман нишаст,
Дар ҳаёлам, к-ин манам ё мӯи ту?
Ошики рӯи туам, к-аз бас сафо
Рӯй натвон дид андар рӯи ту.
Гуфтиам: — Дар рӯ бибин, дар гул мабин,
Чун кунам, меоядам з-ӯ бӯи ту.
Мардумонро хоб агар ояд ба шаб,
Бурд хоби ман шаби гесӯи ту.
Ман кучо хуспам, ки аз фарёди ман
Шаб намехуспад касе дар кӯи ту.
Нафганӣ дар гарданама дасте, ки нест
Ин камонро тоқати бозуи ту.
Сар ба зону мондаам аз доманат,
То чаро бўсад сари зонуи ту.
Банда, Хусрав, аз сари ҷон хоста-ст,
То нишинад соате паҳлӯи ту.

Оини ту дил бурдан аст, эй чашми шаҳре сӯи ту,
Хӯи ту мардум куштан аст, эй ман ғуломи хӯи ту.
Ғаҳ ҷон ба бӯе медиҳам, ғаҳ дил ба мӯе медиҳам,
Корест афтода маро бо ҳар хамаи гесӯи ту.
Азбаски кӯят ҳеҷ ғаҳ ҳолӣ набошад з-оҳи кас,
Ҳар лаҳза бинам тозатар доғи сағони кӯи ту.

Наздики мурдан мешавам в-аз бӯи зулфат мезиям,
То ҳол чун ҳоҳад шудан рӯзе, ки набвад бӯи ту?
Ар ман намонам, зан мабар, к-аз кӯи ту доман кашам,
Бо бод ҳамроҳӣ кунад хоки ман, ояд сӯи ту.
Оям ба кӯят ҳар шабе, чун хоб н-ояд чун кунам?
Машғул дорам то сахар худро ба гуфтугӯи ту.
Гуфтӣ ба сӯи боғ рав, то бӯ, ки дил бикшоядат,
Он фатҳ моро кай диҳад чандин гирех дар мӯи ту?
Имшаб, ки меҳмони манӣ, фардо кӣ хоҳад зистан,
Бигзор, то як соате мебинам андар рӯи ту.
Дастӣ рақибат бас бувад, гар теғ бар ман мезанӣ,
Пайкори Хусрав кай ниҳам беҳуда дар бозуи ту.

Маст аст он нигор, ки мо масти рӯи ӯ,
Девонагист кори ман аз ҷустуҷӯи ӯ.
Бо худ баред чашми ман аз рӯи мардумӣ,
Пур орзу кунед, ки бибинед рӯи ӯ.
Бар хоки кӯи ӯ дили ман дӯш гӯш шуда-ст,
Як раҳ талаб кунед дил аз хоки кӯи ӯ.
Ҳоҳед ҳамчу ман напавед аз балои ҳаҷр,
Дар ман ниғаҳ кунеду мабинед сӯи ӯ.
В-ар талх посухе диҳад аз талххӯи хеш,
Ҳам талх бишнаведу мадоред хӯи ӯ.
В-ар ҳеҷ нест, пеши насими сабо равед,
Бар Хусрави шикаста расонед бӯи ӯ.

Ман ин ҷову дили гумрах дар он ку?
Аз он гумаштаи мискин нишон ку?
Мағӯ, эй пандгӯ, бе ӯ бизӣ хуш,
Хушам, гар зинда монам, лек ҷон ку?

Маро гӯй, ки рав бо собирӣ соз,
Ту худ мегӯӣ, аммо гӯӣ он ку?
Ба дил гӯям, ки пинҳон хоҳамаш гуфт,
Чу ӯ пеши назар ояд, забон ку?
Напурсӣ нотавонро пештар, з-он-к
Бипурсӣ халкро, к-он нотавон ку?
Пас аз мурдан дуои турбати ман.
Басанда-ст, он ки ту гӯӣ фалон ку?
Ба густохӣ хадиси бўса гуфтам,
Ба ханда гуфт, к-эй Хусрав, даҳон ку?

Он кист, ки меояд, сад лашкари дил бо ӯ,
Дарвешӣ ҷамолаш мо, султони дили мо ӯ.
Бе субҳ шабе хоҳам, к-ӯро ғами дил гӯям,
Ман гӯям ӯ хандад, танҳо ману танҳо ӯ,
Маҳтоб чӣ хуш будӣ, к-ӯ будию ман танҳо,
Лаб бар лабу рӯ бо рӯ, ӯ бо ману ман бо ӯ.
Ҳастам ба ҳаёли худ ман бо ӯву ӯ бо ман,
Ё Раб, чӣ ҳаёл аст ин, ин ҷо ману он ҷо ӯ.
Гӯянд чаро, охир, деонагиат ҷушад,
Девона чаро набвам, моҳи мани шайдо ӯ.
Ман Хусраву ӯ зебо, бингар, ки чӣ шакл аст ин,
Дебачаи дилҳо ман, оинаи ҷонҳо ӯ.

Эй ишқат оташе ба ҳама шаҳр дарзада
В-он оташ аз дарунаи ман шуъла барзада.
Ҳар рӯз ҷашми масти ту дар қорвони сабр
Берун кашида тегу раҳи хобу х(в) ар зада.
Мижғони ту ба ҳар задани ҷашм баҳри қатл
Ороста ду лашкару бар якдигар зада.

Ҳар тир, к-аз ишорати ту рост карда ҷашм,
Ин тири росткарда маро дар ҷигар зада.
Чун шонаи ту мондаам аз дасти мӯи ту,
Пое ба гил бимондаву дасте ба сар зада.
Лаб тар макун ба посухи талху маро макуш,
З-он заҳр об кардаву андар шакар зада.
Дил баргирифтӣ, аз ту чаро нашканад дилам,
Чун санг баргирифтаио бар гуҳар зада.
Ту теги ҷавр бар сари ман мезаниву ман
Оям ҳаме ба кӯи ту ҳар рӯз сар зада.
Ҳар шаб зада зи ҷаври ту Хусрав ҳазор ох,
Ман ҳар чӣ беш гуфта мазан, бештар зада.

Эй аз гули ту моро дар дида хор монда
В-аз хори ғамзаи ту ҷонам фиғор монда.
То нақши ту замона бар перахан кашида,
Дар коргоҳи гардун маҳ нимкор монда.
То бу, ки чун ту моҳе биам ба толеи худ,
Ҳар шаб ба ғиря ҷашмам анҷумшумор монда.
Бас дил, ки ҳаст, ҳар дам аз нордони лаълат,
Дар парда катра-қатра ҳамчун анор монда.
Ту рафтию дили ман дунболи гарди асбат,
Мағзор дӯстонро бар дил ғубор монда.
Бе ту даруни ҷонам зор аст, чун кунам ман,
Берун чу менаёяд ин ҷони зормонда?!
Раҳме, к-аз интизорат ду ҷашм ҷор кардам
В-аз ғиря ҳаст сад хун дар ҳар ҷаҳор монда.
Дастам бигир, ёро, коре бикун, ки ҳастам
Ёре зи даст рафта, дасте зи қор монда.
Тан мӯй гашту ғах-ғах з-он мекунам азизаш,
К-аз зулфи туст моро ин ёдгор монда.
Умрам, ки рафт бе ту, андар ҳисоб н-ояд,
Вомест з-они Хусрав бар рӯзгор монда.

Макуш ба ноз маро, эй ба ноз парварда,
 Марез хуни мусулмон ба чурми нокарда.
 Маро бикушт лаби ҷонситони ту, ҳарчанд
 Муфаррахест ба оби ҳаёт парварда.
 Бибахш қанде аз он лаб, ки пеш аз он номид,
 Ҳам аз ҳаёли лабат вом кардаам х(в) арда.
 Битарс аз он чи ту шабро ба хоб карда дароз,
 Ҳазор кас ба дуо дастхо бароварда.
 Барор як нафас, эй субҳи тирарӯ, зи умед,
 Магар сафед шавад ин шаби сияхчурда!
 Дарид пардаи дилро фируку чон рах ёфт,
 Ҳанӯз чанд қанам пеши мардумон парда?
 Ба сар чӣ гуна барад вах, ки Хусрави мискин
 Заиф мӯрею бори фироқ садмарда.

Чу бӯи зулфи ту ҳамроҳии сабо карда,
 Рабуда чон зи тану колбуд раҳо карда.
 Паноҳи сӯзиши бечорагон шуда зулфат,
 Ки дар қанораи хуршед, такаҷо карда.
 Кулоҳи ту, ки шуда қач зи боди раъноӣ,
 Ҳазор пераҳани ошикон кабо карда.
 Сапедадам ту ба хобу маро бикушта зи рашк
 Чароғхо, ки ба гирди руҳат сабо карда.
 Ба як ҳаданг, ки бикшода наргиси мастат,
 Дилам зи синаву чонам зи тан раҳо карда.
 Ту ҳеҷ гоҳ надидӣ маро ба чашми накӯ,
 Манат зи чон зи паи чашми бад дуо карда.
 Чу шукри дидани рӯят нагуфтаам, хичрон
 Ба нонамудани рӯят маро сазо карда.
 Уқубате, ки ба шабҳои ҳаҷр дида дилам,
 Ситорагонро ба ҳештан гуво карда.
 Ҳаёли ту, ки аз ӯ ғарки хун шудам, ҳарчанд
 Миёни хуни дили Хусрав ошно карда.

Эй руҳат, шамъи хусн баркарда,
 Шаби ушқро сахар карда.
 Маҳ ба зулфи ту гум шуду худро
 Мебичӯяд чароғ бар карда.
 Лаби ту бар шакар ниҳод хироч,
 Чашми ту андаке назар карда.
 Тани ман най шуду ҳаёли лабат
 Банд-бандам чу найшакар карда.
 Акси дандони ту ба дидаи ман
 Қатраи ашкро гуҳар карда.
 Дами сардам, к-аз ҷаҳон дай шуд,
 Шаби ҳаҷрам дарозтар карда.
 Пухтагии дилам, ки пурхун аст,
 Дам ба дам аз ғами ту сар карда.
 Беҳабар карда нола гӯши маро,
 Лек гӯши туро хабар карда.
 Бинамаг як шабе ба ҳонаи хеш,
 Чун маҳе сар ба ғурфа даркарда
 Ту чу оби ҳаёт бар сари ман,
 Ман ба пой ту дида тар карда.
 Хусрав андар миён-т печида,
 Мӯйро ҳам зи мӯ камар карда.

Ҷоно, равон кун бӯсае, эй роҳати ҷони ҳама,
 Бо мо ҳама талхӣ макун, эй шаққаристони ҳама.
 Ту масту ғалтон тӯ ба тӯ, зулфи парешон мӯ ба мӯ,
 Ҷон бод гардон сӯ ба сӯ, гирди сарат ҷони ҳама.
 Ғам дораму дил реш аз он, беҳобии ман беш аз он,
 Мегуфт ҳолам пеш аз он хоби парешони ҳама.
 3-он рӯи чун маҳтоб хуш як дам накардам хоби хуш,
 Аз ту нахӯрдам оби хуш, эй оби ҳайвони ҳама.

Ту хуфта шабхо беҳабар, халке ба фарёди сахар,
Ман чони худ созам сипар дар пеши пайкони ҳама.
Эй дарди ту меҳмони ман, меҳмони дардат чони ман,
Дарди ту танҳо з-они ман, дармони ту з-они ҳама.
Хусрав зи чони сӯхта гум гашта, сабр омӯхта,
Вақте шуд, охир, дӯхта чоки гиребони ҳама.

Эй ҷафоят бар мани мискин ҳама,
Чанд аз ин хашму итобу кин ҳама.
Қасди ҷонам мекунӣ чун душманон,
Дӯст медорам туро бо ин ҳама.
Меҳнаги ман бину рӯ бинмо, аз он-к
Баҳри рӯят мекашам чандин ҳама.
Дар биногӯши ту сар даркарда зулф,
Куштани мо мекунад талкин ҳама.
То кай, охир, шарбати заҳрам диҳӣ,
Талх гӯй з-он лаби ширин ҳама.
Кошкӣ ҳубон набудандӣ ба даҳр,
Гар набудандӣ бад-ин оин ҳама.
Ҳар чӣ донӣ мебикун, чун мар туро
Меравад бар Хусрави мискин ҳама.

Эй фироқи ту ёри дерина,
Ғами ту ғамгусори дерина.
Дарди ту меҳмони харрӯза,
Доғи ту ёдгори дерина.
Ғарқи хунам, ки мехалад ҳар рӯз
Дар дилам хор-хори дерина.
Ҳар касеро маеву ёре, ман
Беҳабар аз хумори дерина.

Ҳеч гаҳ дар хузур хоҳам гуфт
Меҳнату интизори дерина.
Эй сабо, зинҳор ёд диҳеш
Гаҳ-гаҳ аз дӯстдори дерина.
Эй дарего, ки хок хоҳам шуд
Бо диле пурғубори дерина.
Гоҳ-гоҳе хиромише бикунӣ
Бар сари хоки ёри дерина.
Чанд гоҳе халос ёфта буд
Ҷонам аз кору бори дерина.
Ваҳ, ки боз омадию Хусравро
Бурдӣ аз дил қарори дерина.

Шамъи фалак баромад бо оташин забона,
Сокии номусулмон, дардеҳ маи муғона.
Киштии ман равон кун, моно, карона ёбам,
Дарёи ғам надорад чун ҳеч ҷо карона.
Май, нимхӯрди худ дех, дар пораи биринҷӣ,
Дил бар лаби ту дорам, май хӯрдан баҳона.
Не, не, ки аз руҳи худ беҳуш кун, ки боре
Як дам халос ёбам аз меҳнати замона.
Рав, то равам берун дастам ба гардани ту,
Ту беҳуди сабӯхӣ, ман беҳуши шабона.
Эй ман гуломи хуснат, чун дар хумор бошӣ,
Не рӯ зи хоб шуста, на мӯй карда шона.
Мутриб, ба рӯди худ зан даст ба абри борон
В-ин зухди хушки моро тар кун ба як тарона.
Хусрав хароби мутриб, ту масти нозу сархуш,
Ҳон, дар чунин нишоте як рақси ошиқона!!

Диле дорам зи хичрон пора-пора,
 Цигар ҳам гашта пинхон пора-пора.
 Рухатро бинаму ҳамчун сипанде
 Бар оташ афганам ҷон пора-пора.
 Ҷӣ хуш бошад, ки гардам гирди кӯят,
 Диле пурхун, гиребон пора-пора.
 Ба кӯят кардаам шаб гирияи хун,
 Цигар, инанк ба домон пора-пора.
 Зи пайвандат нахоҳад шуд ҷудо дил,
 Кунӣ-ш ар худ ба пайкон пора-пора,
 Ба сад хуноба имон дар дил овехт,
 Мақун, эй номусулмон, пора-пора.
 Лабат гар хӯрд хунам, гар расад даст,
 Қунад Хусрав ба дандон пора-пора.

Дилам аз ҷаври хубон гашт пора,
 Дил аст он шӯхро ё санги хора?!
 Канори худ намебинам зи гирия,
 Ки натвон дид дарёро канора.
 Шабонгах буд бар маҳ пораи абр,
 Маро дар дил ғами он мохпора.
 Ҷу бикшодам ба гирия ҷашми дурбор,
 Қушод абру падида омад ситора.
 Ману 3-ин пас ду-се бадному масте,
 Сагон расвою тифлон дар назора.
 Ба ишқам чора фармоянд ёрон,
 Вале бо ёри бе фармон ҷӣ чора?
 Ду бўсам дод дӯшу то ба имрӯз
 Харобам 3-он шароби мастхора.
 Нигоро, бигсил ин сарриштаи узр,
 Ки натвон дӯхтан дилҳои пора.

Агар хун хӯрд хохӣ, шева бигзор,
 Ки Хусрав нест тифли ширхора.

Маҳ ба зулфи ту даршавад баста,
 Меҳр аз он хубтар шавад баста.
 Гар ба зулфи ту ҷашм бикшоям,
 Мӯй дар мӯ назар шавад баста.
 Ҷун кушой даҳону барбандӣ,
 Тунгҳои шакар шавад баста.
 Гар зи ҷаврат зи ҷарх нола кунам,
 Ҷархро ҳафт дар шавад баста.
 Дили ман пухта гашту натровад,
 Бас к-аш аз ғусса сар шавад баста.
 Дида, к-аз хоб баста менашавад,
 Ҷуз ба хуни ҷигар шавад баста.
 Аз дами сарди ман аҷаб банде,
 Оби ҷашмам агар шавад баста.
 Монам аз лоғарӣ миёни туро,
 Хун зи ашқам магар шавад баста.
 Банда, Хусрав, ки дил ба меҳри ту баст,
 Кай ба меҳри дигар шавад баста?!

Меҳри ту дар дили ман монанди ҷон нишаста,
 Ҳамчу манат ба ҳар сӯ сад нотагон нишаста.
 Ман бо ду ҷашми гирён пайваста дар фироқат,
 Ту шодмону хуррам бо дигарон нишаста.
 Гар хун ҷақад зи дида 3-ин ғусса, ҷои он аст,
 То кай тавон-г дидан бо ину он нишаста?
 Як шаб ба кулбаи мо гар бигзарӣ, бибинӣ
 Гарди фироку меҳнат бар хонумон нишаста.

Бихром сӯи гулшан, то хар тараф бибинӣ
 Булбул зи шавқи рӯят нолақунон нишаста.
 Оё бувад, ки бинам рӯзе ба коми хешаг,
 Аз душманон бурида, бо дӯстон нишаста.
 Чун гарди раҳ, нигоро, умрест, то ки Хусрав
 Аз баҳри пойбӯсаг бар остон нишаста.

* * *

Эй дар дили ман чу чон нишаста,
 Дар сина дарун нӯхон нишаста.
 Боло-т, ки росткарда тирест,
 Тирест ба мағзи чон нишаста.
 Ман рафтани чон чӣ гуна хоҳам,
 Ту шӯх дар он миён нишаста.
 Чон бар лабам омада, нарафта,
 То номи ту бар забон нишаста.
 Ман ғарқаву даступозанон, вой,
 Механдӣ ту бар карон нишаста.
 Ин хокии зорро макун дур,
 Гардест бар остон нишаста.
 Ушшоққушӣ чу бар дари туст,
 Хусрав ба умеди он нишаста.

* * *

Аз лаби ӯ, эй ҳаёл, нуқли лаби мо мадех,
 Мурғи хасакхораро ғайраву хурмо мадех.
 Ман, ки ба номаш кунам васфи ҷамолаш нақӯ,
 Ғарқи яке қатраро ғўтаи дарё мадех.
 Ринди хароботиям, май ба сафолам расон,
 Дурдкаши кухнаро ҷоми мусаффо мадех.
 Гар гузарӣ эй сабо, аз паи ҷашмам биёр,
 Хоке аз он по, вале бўса ба он по мадех.

То ки зияд бо мурод, к-аш ту навозиш кунӣ,
 Куштаи имрӯзо ваъдаи фардо мадех
 Дил, ки маро сӯхта-ст, омада дар зулфи ту
 То-г насӯзад чу ман назди ҳудаш ҷо мадех.
 Баҳри туам мекушанд, ҳадяи ман рӯи ту
 Ҷилваи ошиқ бибин, ҳадя бидех ё мадех.
 Ҷаври ту хуштар зи дод назди диле, к-ӯ дил аст,
 Гар ба ҷафо чон диҳем, доди дили мо мадех.
 Чону дили Хусрав аст дар раҳи савдои ту,
 Ҳар чӣ барӣ, хуш бибар, кимати коло мадех.

* * *

Бекор диле бошад, к-ӯро набувад дарде,
 К-аҳли фарасе бошад, к-аз вай начаҳад гарде.
 Дарде, ки зи итқ ояд, ҷонам ба фидои ӯ,
 Худ чон набувад ширин бе завқи ҷунон дарде.
 Аз гардиши ҷашми туст оворагии дилҳо,
 То қабл нафармояд, ҷунбиш нақунад нарде.
 Шабҳо манаму шамъе, ҳам сӯхта ман, ҳам ӯ,
 Гаҳ мурдаву гаҳ зинда оҳеву дами сарде.
 Шуд вақти гулу рӯзе фарёд, ки наншинӣ
 Як дам чу гули сурхе дар пеши гули зарде
 З-он гаҳ ки ғамат дар дил чун ғирси бахилон шуд,
 Дорам ҳама шаб ҷашме чун дастӣ ҷавонмарде.
 Гуфтам, ки ғамат, охир ҷо чанд хурад Хусрав,
 Хандид, ки ошиқро бех з-ин набувад х (в) арде.

* * *

Лаъласт ҷунон ё лаб, ё хаст зи ҷон ҷизе,
 Рӯяст туро ё маҳ, ё худ бех аз он ҷизе?
 Биншин, ки намехезад як сарв ба болоят,
 Худ пеши ту кай хезад аз сарви равон ҷизе?

Ман чома дарам аз ту, ту ғам нахурӣ аз ман,
Оре, нашавад махро аз заъфи катон чизе.
Бӯса талабам, гӯй, лаб мениҳадам вомат,
Гар суд нахоҳӣ дод, аз банда ситон чизе.
Ту васл нахоҳию з-онаш ба забон дорӣ,
Аз ишва макуш моро, гар хаст миён чизе.
Чун ҷавр кунӣ метарс аз тири сахаргоҳам,
К-охир ба чунин қомат монам ба камон чизе.
Хобам ба фусун бурдӣ в-аз ҷодуият бояд,
Инак ғазали Хусрав, баргиру бихон чизе.

Соқӣ, биё, ки мавсими айш асту «мим»-у «йе»,
«Май» дех, ки лолагун шуда аз бода «ре»-ву «хе».
«Рух» барфурузу зулфи мусалсал гирех бизан,
То бишканад ҷамоли ту бозори «мим»-у «хе».
«Мах»-ро ба рӯи хуби ту нисбат кучо расад?!
Эй рӯят офтобу лабат «шин»-у «коф»-у «ре».
«Шаккар» шуд аз хичолати лаъли ту обдор,
Бар «шин»-у «коф»-у, «ре» чу кашидӣ ту «хе»-ву «те».
«Хатг»-и муанбари ту чу даври камар гирифт,
Карданд ошиқони ту тар «ре»-ву «вов»-у «хе».
«Рӯх»-и мучассамӣ ту, на ақли мусавварӣ,
Эй рӯх, ақл мисли ту нодида «бе»-ву «те»!
«Бут»-гар чу дид, пеши руху қомати ту, кард
Аз шарм корхонаи садсола «те»-ву «йе».
«Тай» кун ҳадиси давра замон, ҷоми май биёр,
То боғи рӯхро диҳам обе зи «мим»-у «йе».
«Май» хур, махур ғами дилу дин, Хусрав, дигар
Бикишо ба мадхи хусрави офок «лом»-у «бе».

Гар ба каманди зулфи ту ман на чунин асираме,
Кай зи камони абруят хастаи захми тираме.
Ҳаст яқин чу мурданама, аз ғами дуриям макуш,
Боре, агар бимираме, дар қадами ту мираме.
Вақте асири кофирон будаму аз фироқи ту
Дар ҳавасам, ки ин замон, кош, ҳамон асираме.
Панд диҳанд, к-аз бутон чашм бибанду чашми ман
Бозкашид, то магар панди касе пазираме.
Тарки суҳан бигӯ, ки шуд мулки ҷаҳон аз они ман,
Оҳ, ки танг дар барат як шаб агар бигираме.
Таъна занӣ, ки Хусрав, мулки ҷаҳон ситонаме,
Гар ба вилояти суҳан мисли ту беназираме.

Набуд ёри ман онро, ки ёр доштаме,
Гаҳе ба дидаву гаҳ дар канор доштаме.
Зи ман буриду ғамаи ёдгор дода, кош,
Ду-се дигар ҳам аз ин ёдгор доштаме.
Ба ноз гуфтӣ, гаҳ-гаҳ ки ман аз они туам,
Дуруғ гуфтию ман устувор доштаме.
Харобкардаи хубон-ст хонумони дилам,
В-агарна ман беҳ аз ин рӯзгор доштаме.
Ба қаҳр мекушадам ишқу ин ҳамон хасм аст,
Ки пеш аз ин мани нодон-ш хор доштаме.
Ба боғ, кош, ба ҳам будаме, ки то пешаш
Зи хуни дида замин лолазор доштаме.
Қадам гул таҳи по суда, то-ш дидаи хеш
Бирафтамеву ба болои хор доштаме.
Харошхост дар ин сина, бӯ, ки аз кафи пош
Бар ин ҷароҳати ҷони фигур доштаме.
Дареғ як сари Хусрав, ҳазор боистӣ,
Ки теги ӯро машғули кор доштаме.

Эй сад шикаст, зулфи туро зери хар хаме,
Дар хар хамеша монда ба хар гӯша дархаме.
Гах-гах ба ноз шона кун он зулфро, магар
Дилҳои дермонда бурун ояд аз хаме.
Мӯе шудам зи хичри ту в-ар гӯй, ин қадар,
К-ин аз пай ман аст, нагунҷам ба оламе.
Аз рашки он ки дар ғами ту гардадам шарик,
Мемираму ғами ту нагӯям ба ҳамдаме.
Гар ҷон равад, ту пурсиши бемориям макун,
Тарсам, ки дар дил оядаг аз диданам ғаме.
Афсуси мурданам махур, эй подшохи хусн,
Зеро гадои мурда наярзад ба могаме.
Ҷун дарди куҳна дар дили ман ёдгори туст,
Ё Раб, мабод дарди маро ҳеҷ мархаме!
Гар бе ту дар бихишт барандам, занам зи ох
Оташ дар он бихишт, ки гардад ҷаҳаннаме.
Набад аҷаб, ки меҳри ту мерӯяд аз замин,
Ҳар ҷо, ки аз ду дидаи Хусрав ҷакад наме.

Сабза навҳез асту борон дурфишон ояд хаме,
Майли дил бар сабзаву оби равон ояд хаме.
Абри гавҳарбор, пиндорӣ, ки аз дарёканор
Бори марворид баста қорвон ояд хаме.
Меравад он нозанин гесӯкашон аз хар тараф,
Сад ҳазорон дил ба дунболаш қашон ояд хаме.
Ҷони ман гар зинда монад ҷовидон, набад аҷаб,
К-оби хайвон аз лабат дар ҷӯи ҷон ояд хаме.
Соқийё, аз ҷашмаи хайвон мухайё кун шароб,
К-он ҳарифи мо бари мо меҳмон ояд хаме.
Вах, ки хар шаб бо ҷунон фарёд, к-андар кӯи туст,
Хоб дар ҷашмат надонам бар ҷи сон ояд хаме?
Бод хар дам тозатар гулзори хуснат, к-аз ҷи рӯ
Ҳар саҳар Хусрав ҷу булбул дар фиғон ояд хаме.

Эй сарви баландатро сад фитна ба хар гоме,
Ҳаст аз руҳи тулрангат, ранги руҳи гул воме.
Як мурда агар -Исо қардӣ ба дуо зинда,
Сад мурда кунӣ зинда, эй шӯх, ба дашноме.
Хуршедрӯхо, аз ту, ё Раб, ки ҷӣ кам гардад,
Дар қулбаи торикам гар субҳ кунӣ шоме?
Гӯянд бидар ҷома, ман менадарам, лекин
Монда-ст гиребонам дар панҷаи худкоме.
Ақлу дилу ҷон хар се шуд қуштаи ишқ, оре,
Хошок басе сӯзад, то пухта шавад хоме.
Шаб хун ба ниҳон хӯрдам в-имрӯз ба рӯи ту,
Дар субҳ хумори ро дархур бувад ошоме.
Эй мург, ки меноӣ аз баҳри гуле чандин,
Моно, ки надидастӣ, руҳсори гуландоме!
Дар ҷашму лаби хубон гар ҷавру ҷафо набад,
Тифл аст, ки хуш гардад аз pistaву бодоме.
Дар қайди мурод оху, Хусрав ба ҳами гесӯ,
Ҳар сайд бувад лобуд дархурд ба хар доме.

Эй фитна зи ҷашми ту нишоме,
Болои ту офати ҷаҳоме.
Мӯест зи зулфи ту, ки сад бор
Барбод надода хонумоме.
Ман бо ту ба ҷуз назар надорам,
Хошо, ки ба бад барӣ гумоме.
Бӯсе ҳавасам қунад, валекин
Хушнуд намешавӣ ба ҷоме.
Гар лаб набувад кам аз ҳадисе
В-ар дил надиҳӣ кам аз забоме.
Гар мекушад ракиби бадхӯй,
Бигзор, сагеву устухоме.

Эй зулф, дар ӯ мапеч зинҳор,
К-озурда шавад чунон миёне.
Дилгумкарда-ст Хусрав, он кист,
К-аз гумшудагон диҳад нишоне?

* * *

Ду чашми масти туро нест аз ҷаҳон хабаре,
Ки нештарест аз он ғамзаҳо ба ҳар ҷигаре.
Ту дорӣ, он ҷӣ парӣ дорад аз латофат, лек
Ҷӣ фоида, ки надорӣ зи мардумӣ қадаре.
Дилам бибурдӣ, то дигарӣ дар ӯ наравад,
Дареғ бошад бар ҷои чун тӯе дигаре.
Матон ҷон, ки ба ҳар ду ҷаҳон-ш нафрӯшам,
Агар ту металабӣ, розиям ба як назаре.
Чунон ба рӯи ту мустағракам, ки ёде нест,
Ки бар фарози фалак Зухраест ё Қамаре.
Дар он замин, ки туй, пойро ба иззат нех,
Ки зери ҳар кафи пое фуру шуда-ст саре.
Кучо-т суҳбати дуруфтодагон, фарёд,
Ки умр рафту наёмд зи рафтагон хабаре.
Маро, ки обила шуд пой дил, туро ҷӣ хабар,
Ки дар вилояти хубон накардаӣ сафаре.
Нағашт хуш дили ошиқ ба анғубини бихишт,
Ҷӣ дил бувад, ки тавоно бувад ба гулшакаре.
Бибӯсӣ аз қибали Хусрав остон-ш, эй бод,
Агар дар он сари кӯ рӯзе афтадат гузаре.

* * *

Ман надидам чун ту ҳаргиз дилбаре,
Саркаше, ошиқкушу ғоратгаре.
Аз ту шаклеву зи хубон оламе
В-аз ту тиреву зи дилҳо лашкаре.

Дар замин пинҳон бимонад офтоб,
Гар барой бомдод аз манзаре.
Ман саре дорам, ки дар поят кашам,
Гар ту дар хубӣ надорӣ ҳамсаре.
Аз кучо бар рӯзгори ман фитод
Чун ту сангиндил, балое, кофаре?
Даст нех бар синаам, то бингарӣ
Оташе пӯшида дар хокистаре.
Монд чашмам рӯзу шаб дар ҷорсӯ,
То магар ногаҳ дарой аз даре.
Ман, ки аз худ бар ту ғайрат мебарам,
Чун тавонам диданат бо дигаре?!
Ҳар кӣ дид аз чашми Хусрав хун равон,
Гашт ҳар мӯ бар тани ӯ наштаре.

* * *

Мардона мекушад ба ҷафоям ситамгаре,
То мирану дигар надиҳам дил ба дилбаре.
Роҳат бувад сиёсати он кас, ки бошад
Аз ғамза дурбошеву аз ноз ханҷаре.
Гуфтам, ки дӯш бо ту нишастем, рост аст,
Бар хеш бастаам ҳаваси хоби дигаре.
Зоғам магар зи водии ҳаҷр устухон барад,
К-аз каъбаи умед наёмд кабу́таре.
Моему хоку бозуи он ёр зери сар,
Ваҳ, кай нӣхӣ ту дар ҳамаи бозуи мо саре??
Гар рах кунад ба кулбаи мо чун ту офтоб,
Моро Худой боз кунад з-осмон даре.
Бодат ҳалол хоби хуш, арчанд аз ғамат
Рӯзӣ набуд паҳлуи моро зи бистаре.
Хусрав ба сояе зи дарахти ту қонёе аст,
Он давлат аз кучо, ки ба даст афтадаш баре!

Як рах бикун ба ғамзаи хунин ишорате,
К-афтад зи фитна дар ғама офоқ ғорате.
Чандин ба шаҳр дуздии дилҳо кучо равад,
Дар дида гар зи чашми ту набвад ишорате.
Онро, ки мекушӣ, беҳ аз ин нест хунбаҳо-ш,
Аз сар кунӣ-ш зинда, гар ойӣ зиёрате.
Гар бе рухат иморати умрам кунад сипеҳр,
Бодо хароб, ё Раб, аз ин сон иморате!
Ман васфи он ҷамол ҷӣ гуна кунам, ки ҳеч
Фирӯзаманд нест, надонам иборате.
Гуянд, дӯст ваъда ба шамшер мекунад,
Он бахт ку, ки ёбам аз эшон башорате?!
Ишқ оташ аст, Хусрав, агар сӯзадат, маранҷ,
Донӣ, ки оташе набувад бе харорате.

Ман бод нахоҳам, ки вазад бар чу ту боге,
То аз ту насиме нарасонад ба димоғе.
Гар хоҳ ба бозор шавам, хоҳ ба бустон,
Моро зи рухат сӯи дигар нест фароге.
Гар ҷилваи товус зи рӯи ту бибинем,
Дар кӯи ту мирем ба меҳмонии зоге.
Ту доғи ҷигарро ҷӣ шиносӣ, ки набудат
Ҷуз аз маи гулранг ба домони ту доге.
Парвона, ки ҷонро ба сари шамъ фидо кард,
Дар машҳади хеш аз тани худ сӯхт чароге.
Он беҳ, ки мани сӯхта пеши ту наёям,
Зеро набувад пеши гуле бонги калоге.
Лоғ аст туро куштан, агар лутфи дигар нест,
Боре зи мани дилшуда ёд ор ба логе.
Н-омад зи дили рафта хабар, гарчи ки Хусрав
Аз ғиря давонид чапу рост улоге.

Салому хидмати ман, эй сабо, ба ёр бигӯй,
Фигону зории булбул ба навбаҳор бигӯй.
Бирафт қуввати ақлу намонд тоқати сабр,
Бигӯй ҳоли ман ўрову зинҳор бигӯй.
Зи хуни дида ғама дасти ман нигор ғирифт,
Магар, ки даст бигирад маро нигор, бигӯй.
Ҳазор ҷавр кашидам зи ғам, ки натвон гуфт,
Яке, агар битавонӣ, аз он ҳазор бигӯй.
Агар зи банда фаромӯш кард, ёдаш деҳ
В-аз ин суҳан ду-се бар вачҳи ёдгор бигӯй.
Биной офиятам, к-устувор буд зи сабр,
Хароб шуд зи ғам, ар дорад устувор, бигӯй.
Ҳалиси чашм чу дарё бигӯ аз ин мағзар,
Чу з-ин гузашт, ҳадиси лабу канор бигӯй.
Агарчи ў нашавад з-они хеш, Хусравро
Ту з-они худ бикуну баҳри кирдгор, бигӯй.

Девона шудам зи ёри бадхӯй,
Бегонапарасту ошнорӯй.
Аз ҷаъди тараш тани чу мӯям,
Дартофта гашт мӯй дар мӯй.
Пурсанд нишони сабр, гӯям
Ғома ду-се аз адам бар он сӯй.
Ў гарчи ки сӯзи ман набинад,
Боре расадаш зи доғи ман бӯй.
Соқӣ, ба зақоти майпарастон
Аз ман ба ду ҷурға ғам фуру шӯй.
Эй дида, ба сӯзи ман бибахшой,
К-имрӯз турост об дар ҷӯй.
Хусрав чу ба неқғунии туст,
М-озор аз ў ба гуфти бадгӯй.

Эй, ки чашми ман зи рӯи хеш равшан кардай,
Андар о, хуш-хуш, к-аз он рӯ хона гулшан кардай.
Сад дил овезон-ст дар хар тори перохан туру,
Ту чунин нозук, чӣ ноз аст, ин ки бар ман кардай?
Ту хама тан мояи шодиву чонам пур зи ғам,
Чони ман, ваҳ, к-инчунин чое чӣ маскан кардай?
Арз кардӣ бар ман он рух, то равон шуд хуни чашм,
Ё Раб, ояд пеши чашмат, он чӣ бар ман кардай.
Теғ зан бар гардани ман, хуни ман дар гарданат,
Ғам махур, чун инчунин сад хун ба гардан кардай.
Хар шабе то рӯз месӯзам гудозон ҳамчу шамъ,
Дам бидех, чун сӯзиши ман ҷумла равшан кардай.
Дӯст медорам туру, бо он ки баҳри хештан
Оламе бар Хусрави бечора душман кардай.

Эй дудди бедори дилам, торочи пинҳон кардай,
Бо чон ба ҳам берун равӣ, к-ором дар чон кардай,
Дар хайратам, то хар шабе чун хоб меояд туру,
З-ин сон, ки дар хар гӯшае сад дил парешон кардай.
Фитна даме дар аҳди ту бекор наншинад ҳаме,
Аз акди чонхо, лочарам, муздаш фаровон кардай.
Ту масту дилхо бар дарат гашта равон аз хар тараф
Дар чор бозори бало нархи дил арзон кардай.
Гуфти, надонам, бесабаб ғамгин чӣ медорад маро,
Ман ошкоро гӯямат хунхо, ки пинҳон кардай.
Аз некӯвон касро набуд ин марҳамат бар ошиқон,
Обод бар ту, к-аз ситам сад хона вайрон кардай.
Донам, ки натвонӣ вафо, лек андак-андак хуй кун,
К-он ч-аз чафокорӣ бувад, чандон ки битвон, кардай,
Дил дар гуле бандам, вале гул нест чун ту, чун кунам?
Охир, ту ҳам вakte гузар сӯи гулистон кардай!
Дар пеши зулфу холи ту хуни чигар мерехтам,
Дил гуфт, к-ин ҳам, Хусраво, шабҳои хичрон кардай.

Ба як карашма, к-аз он чашми дилрабо кардӣ,
Чу чон ба сина дарун омадию чо кардӣ.
Хаданги тир, ки аз ғамза рост бикшодӣ,
Ба дил дуруст задӣ гар, зи тан хаго кардӣ.
Ман арчи теғ занам, дил зи ту чудо нашавад
Ту новাকে задию дил зи ман чудо кардӣ.
Дилам, ки шодии васли туру накардӣ шукр,
Хазор шукр кунам, к-аз ғамаш сазо кардӣ.
Нагуфтамат, ки ғами чони ман мағӯ бо кас,
Ба ғамза гуфтию бар чони ман бало кардӣ.
Лабу даҳони ту даъво ба куштанам доданд,
Вакили мутлак аз ин ҳарду бас киро кардӣ.
Раҳо кунӣ, ки ниҳад пой бар дилам зулфат,
Туру чӣ шуд, ки чунин пой худ раҳо кардӣ.
Бисӯхтӣ дили Хусрав, ханӯз хохӣ сӯхт,
Чу кас нагуфт туру, к-ин чунин чаро кардӣ?

Сар пурхумор, шаб ба канори кӣ будай?
Лабҳо фигор, ҳамадаму ёри кӣ будай?
Сунбул зи тоб рафтаву наргис ба хоби ноз,
Шаб то ба рӯз бодагусори кӣ будай?
Шамъи муроди ман нашудӣ як шабе тамом,
Моҳи тамом дар шаби тори кӣ будай?
Бо чашми охувона, ки шерон кунад шикор
Эй охуи рамида, шикорӣ кӣ будай?
Сарват ханӯз ҳаст дар огози хоштан,
З-он сарви нимруста баҳори кӣ будай?
Моро зи рашк сад чигари пора дар канор,
Хунобашии гирияи зори кӣ будай?
Қорат чунин, ки пардаи дилхо даридан аст,
Имшаб ба парда маҳрами кори кӣ будай?
Бар реши Хусрават намаке ҳам дарег буд,
Марҳамрасони чони фигори кӣ будай?

Дерест, к-эй гулбарги тар, бар рӯи мо хандон най,
 Хастӣ латифу хубрӯ, з-он дар вафо чандон най.
 Зулфи сиёҳат чист ин, зери қулоҳат чист он?
 Чатри сиёҳат чист ин, чун бар дилам султон най?
 Яъне, туй аз ҳамнишин, чонону қони нозанин,
 Ё худ ҳаёле инчунин дар пеши ман қонон най.
 Чун бар ту медорам назар, аз чист з-ин сон чашми тар,
 Охир надонӣ ин қадар, з-ин гуна ҳам нодон най?
 Тороҷи дил қардӣ басте, дасте назад ёрирасе,
 Дар бурдани дил ҳар касе медонадат, пинҳон най!
 Бишқофтӣ чон аз миён, худро напайвандӣ бар он
 Яъне, туй пайванди қон, парколае аз қон най!
 Лабро нигар, майгун шуда сарсабз з-обу хун шуда,
 Бо Хизр ҳамрах чун шуда, гар чашмаи ҳайвон най?
 З-ин пеш будӣ ҳамнафас, акнун наместонӣ ба кас,
 Хусрав ҳамон худ бандааст, бас он ки будӣ, он най.

Хурдӣ ханӯзу кӯдакӣ, эй нозанин, барно най,
 Қаврат намегирам гунаҳ, гар неку бад, доно най.
 Рухсори қонпарвар туро, шакле зи қон хуштар туро.
 Беҳуда ҳар кас мар туро қон хонаду қононай.
 Ошӯби ақли гумрахӣ, бар некувон шоханшаҳӣ,
 Не-не, ки Хуршеду Махӣ, Парвин най, Қавзо най.
 Сарве чунин ё савсанӣ, ё аз гули тар хирманӣ,
 Яъне, ту пахлӯи манӣ, ё Раб, туй ин ё най?!
 Рӯе чу гул шуста ба х (в) ай, олула лабҳоро ба май,
 Дилҳо ба гирдат пай ба пай, мебинамат, танҳо най.
 Бадахдию номехрубон, гаҳ дил диҳиву гаҳ забон
 Ман бо туам боре зи қон, гар ту зи дил бо мо най.
 Дӣ даркашидам аз камин занҷири зулфи анбарин,
 Чашми ту гуфт аз хашми кин: — Хусрав, магар девонай?!

Ғамзаро ғорати имони ман омӯхтай,
 Хандаро сӯхтани қони ман омӯхтай.
 Турраатро шикане боз бибандӣ, донам,
 Ин шикаст аз пай имони ман омӯхтай.
 Мезанӣ бар мани ҳамгашта, ки сарбозӣ кун,
 Гӯйбозӣ ту ба қавғони ман омӯхтай.
 Қо ба чашмам қунию ғарқа шавам, барнакашӣ,
 Ошно қардани тӯфони ман омӯхтай.
 Қон ба бозӣ бибарӣ аз ману бозам надихӣ,
 Ин чӣ бозист, ки бар қони ман омӯхтай?!
 Чӣ кунӣ аз мижа сеҳр аз пай Хусрав ҳар дам,
 Ин амалҳо ту зи девони ман омӯхтай!

Эй бод, боз бар сари кӯи кӣ меравӣ?
 Бӯи кӣ раҳбарат шуда, сӯи кӣ меравӣ?
 Бо он насими хуш, ки ту дорӣ ба бӯстон,
 Қои дигар бигӯ, ки ба бӯи кӣ меравӣ?
 Чандон гулу шукуфа, ки ҳастанд хоки по-т,
 Дар ҷустуҷӯи рӯи нақӯи кӣ меравӣ?
 З-ин гуна к-аз ту турраи сунбул муаттар аст,
 Ту баҳри бӯй қардани мӯи кӣ меравӣ?
 Хуш мешавад дилам, ки гузар мекуни ба боғ,
 Донӣ ба гирди гулшани рӯи кӣ меравӣ?
 Он чо равӣ, бигӯ, ки ҷаҳони диле асир,
 Дар кӯи ту равон, ту ба кӯи кӣ меравӣ?
 Хусрав зи ташнагии биёбони ҳаҷр сӯхт,
 Эй оби зиндагӣ, ту ба ҷӯи кӣ меравӣ?

* * *

Нест диле, ки хар дамаш офати дин намешавӣ,
Меҳр фурӯ намешавад, то ту ба кин намешавӣ.
Сад ситаму чафои ту ёд ҳамакунам ба дил,
Ҳеҷ фаромуш аз дилам, эй бути Чин, намешавӣ.
Аз ту чунин ки мерасад нур ба моҳи осмон,
Дар аҷабам, ки ту чаро моҳи замин намешавӣ,
Охир, умеди пой ту дошт сарам ба хок рӯ,
Гир, ки аз қарашма ту бар сари ин намешавӣ.
Ҷони қасон ҳамешавад ҳар шабе аз камини ту,
Худ дили ту намешавад, то ба камин намешавӣ.
Ҷавру чафо набуд, бас бар суқанот тир шуд,
Боре аз ин батар машав, гар бех аз ин намешавӣ.
Чун дили Хусрав аз ғамат гӯшанишини ғам шуда,
Ваҳ, ки ту ҳеҷ ғаҳ бар он гӯшанишин намешавӣ!

* * *

Гар чашми ман дар рӯи он хуршедрухсор омадӣ,
Охир шаби уммедро субҳе ба дидор омадӣ.
Ногаҳ равам чун беҳуде дар куяш аз бахти баде,
Ё пой дар санғам задӣ, ё сар ба девор омадӣ.
Гар дӯст будӣ ёри ман, қай хостӣ озори ман,
Осон гирифтӣ кори ман, бо он ки душвор омадӣ.
Пушти ман аз ғам гашт ҳам, қ-аз бахт бинмудӣ ситам.
Ҳаргиз чунин хоре зи ғам бар ҷони ғамхор омадӣ?!
Дилро, ки аз ғам шуд забун, бистад ба найрангу фусун,
Бе ҳеҷ коре қард хун, охир ғаҳе қор омадӣ.
Дарде, ки дорам дар ниҳон, гар боз қустӣ қас нишон,
Ҳар мӯи ман гаштӣ забон, як-як ба гуфтор омадӣ.
То қай зи бедорӣ маро бошад ду дида бар само,
Эй қош, тире аз ҳаво бар чашми бедор омадӣ!
Хусрав чунон гашт аз суҳан, қ-ӯ дар миёни анҷуман
Аз дӯстон гуфтӣ суҳан, душман ба зинҳор омадӣ.

* * *

Дидӣ, ки ҳақи хидмати бисёр надидӣ,
Бибридино ранҷи мани ғамхор надидӣ.
Бисёр қашидам ғаму ҷаври ту, на андак
Онро ба миён андаку бисёр надидӣ.
Омочи ҳаданги ситамам сохтӣ, оре,
Ҷуз ман дигаре лоиқи ин қор надидӣ.
Боре, ту бизӣ шод, ки дорӣ дили беғам,
Чун ман нашудӣ ошику озор надидӣ.
Беҳобии шабҳом ҷӣ донӣ ту, ки ҳаргиз
Дар ҳоб ғаҳе дидаи бедор надидӣ.
Бемор ҷӣ пурсӣ ту, ки бемор нағаштӣ,
Тимор ҷӣ донӣ ту, ки тимор надидӣ.
Хусрав, ту басте ғусса қашидӣ зи чунон шӯҳ,
Боз аз дили ғумроҳи худ инқор надидӣ.

* * *

Чӣ шудат, ки аз қарашма назаре ба мо нақардӣ?
Сухане бурун надодӣ, шақаре ато нақардӣ?
Чу ғиё ба ҳок судам сари худ ба зерӣ поят,
Ту чу бод баргузаштӣ, мадади ғиё нақардӣ.
Ба дилам ҷӣ ҳона созӣ, ки ҳазор раҳна дорад,
Зи ҳазор тири миҷгон чу яке ҳато нақардӣ.
Ҳама умр ваъда додӣ, тамаъи вафо нақардӣ,
Ки чу умр бевафой сазад, ар вафо нақардӣ.
Бидарид заҳраам ғам, ту нақардияш маломат,
Ба қадом заҳра ғӯям, ки чунин чаро нақардӣ.
Ту зи ҳоли ман ҷӣ донӣ, ки ба хун ҷӣ гуна ғарқам,
Чу дар ин муҳити хоил ғаҳе ошно нақардӣ.
Ба қас, эй ду дида, гарчи сари мардумӣ надорӣ,
Назаре ба ҳоли Хусрав, чу ба қори мо, нақардӣ.

* * *

Чунин к-он хандаи ширин ту кардӣ,
 Ҳалоки ошқон оин ту кардӣ.
 Чафо мекард бар ман худ замона,
 Балои ишқ ҳам шуд, ин ту кардӣ.
 Накардӣ рад саволи бўса харгиз,
 Гадоӣ дар дилам ширин ту кардӣ.
 Туро ман дил супурдам, лек чояш
 Дар он гесӯи мушқоин ту кардӣ.
 Мабодо номи ғам харгиз бар он дил,
 Маро гарчи чунин ғамгин ту кардӣ.
 На марди ишқ будам ман, валекин
 Магасро туъмаи шохин ту кардӣ.
 Маро ин мочарои дида бо туст,
 Чунинам бедилу бедин ту кардӣ.
 Ту хубонро намудӣ пешам, эй чашм,
 Ҳама бар чони ман чандин ту кардӣ.
 Нагуям бад туро, эй ишқ, харгиз,
 Ки қасди Ҳусрави мискин ту кардӣ.

* * *

Гар мохи ту аз мушки тар олуда набудӣ,
 З-ин сон дили ман хаставу полуда набудӣ.
 В-ар зулфи туро шона фароҳам нанишондӣ,
 Як дил ба сари кӯи ту осуда набудӣ.
 В-ин гуна нахӯрдӣ ғами ту хуни дили мо,
 Гар ғамзаи хунхори ту фарсуда набудӣ.
 В-ар наргиси масти ту хабар дошгӣ аз мо,
 Хун хӯрдани мо баҳри ту бехуда набудӣ.
 То чанд кашам з-ин дили худкома чафоҳо,
 Эй кош, ки ин чони ғамандуда набудӣ.
 Осуда диле доштаам, эй санам, он рӯз,
 К-ин доғи бутон бар дили гумбуда набудӣ.
 Ҳусрав, ки ба домони мижа рӯфт даратро,
 Афсус, ки гар доманаш олуда набудӣ.

* * *

Эй кош, маро бо ту сару кор набудӣ,
 То дидаву дил ҳар ду гирифтор набудӣ.
 Аз гӯшаи бомам бинамудӣ чу ту рӯе,
 Хуршеди ман ар бар сари девор набудӣ.
 Шарманда набудӣ, агар аз рехтани хун
 Он зулфи нагуни ту нагунсор набудӣ.
 Будӣ сари оташ, ки паридӣ ба суи ман,
 Гар наргиси махмури ту бемор набудӣ.
 Бардоштаме ин дили дар кӯча фитода,
 Гар аз ғами андеша гаронбор набудӣ.
 Ҳам сахл гузаштӣ ситами ҳачри ту бар ман,
 Гар шахнаи ғам бар сари ин кор набудӣ.
 Мурдам зи чафои туву кас зинда намондӣ
 Дар олам, агар ёри вафодор набудӣ.
 Душвор шуд ахволи ману дӯст надонад,
 Гар дӯст бинадонистӣ, душвор набудӣ.
 Ҳусрав, агарат дида ба хубон нафитодӣ,
 Аз ғамзаи эшон дилаг афгор набудӣ.

* * *

Дило, бо ғамзаи хубон чӣ бозӣ?
 Бигӯ, бо теги хунафшон чӣ бозӣ?
 Маро гӯй, ки бо ман бозие кун,
 Кунам, қоно, вале бо қон чӣ бозӣ?
 Зи қон сер омадастам ман, в-агарна
 Маро бо он лабу дандон чӣ бозӣ?
 Тафаххус кун, ки ҳоли куштагон чист?
 Чӣ ронӣ маркабу чавгон чӣ бозӣ?
 Чаро бар худ намебахшӣ, эй дил,
 Бари кофар мусулмонон чӣ бозӣ?
 На аз ёр аст хуштар он, ки бинӣ,
 На аз ишқ аст бехтар, он чӣ бозӣ?

Эй зи рӯят чашми ҷонро равшанӣ,
Зулф машкан, то диламро нашканӣ.
Гуфт: — Эмин шав, ки ман 3-они туам!
Аҳди ту бадахду в-он гаҳ эмани.
Чист к-аз дастам наменӯшӣ шароб,
Равшанам шуд, ташнаи хуни мани.
Ҳар замон, гӯӣ, манол аз дӯстон,
Чанд андар бозиву боз афканӣ?!
Охир ин ҷон аст, к-аз тан меравад,
Охир ин теғ асту бар ман мезанӣ.
Монда бар домони он Юсуф дилам,
Охир ин хун ҳам дар он пероҳане.
Покдомонӣ ту, донӣ чора чист,
Мову маъшуку маю тардоманӣ?
То чӣ хоҳад шуд, надонам, холи ман,
Ман асири теги хубон буданӣ.
Хусраво, аз кандани ҷон чора нест,
Чун намероӣ, ки дилро барканӣ.

Агар ту саргузашти ман бидонӣ,
Дигар афсонаи Маҷнун нахонӣ.
Ҳамегӯӣ, ки рав, бедор мебош,
Мақун таълим сагро посбонӣ.
Зи ман пурсӣ, ки ҳамдард он чӣ кардӣ,
Ту ро доданд, ҷоно, зиндагонӣ.
Маро гирди сари он чашм гардон,
Ки то бар ман фитад он нотавонӣ.
Намондам устухоне ҳам, ки боре
Сагери будӣ аз вай меҳмонӣ.
Табибам доғ фармояд, надонад,
Ки сад ҷо беш дорам дар ниҳонӣ.

Ба болинаш манолед, эй асирон,
Ки бас ширин бувад хоби ҷавонӣ.
Маро ҷон дар вафодорӣ баромад,
Ҳанӯз андар ҳақи ман бадгумонӣ.
Ба катли Хусрав омад ишқу шодам,
Ки ёре ҳамрахе шуд онҷагонӣ.

Эй бурда дилам ба дилситонӣ,
Ҳам ҷони манию ҳам ҷагонӣ.
Ҷон меравадам буруну ғам нест,
Ғам ин-ст, ки ту даруни ҷонӣ.
Дуд аз дили ошиқон баровард,
Ҳусни ту зи оташи ҷавонӣ.
Аз сӯзи ғами ту барнаҳезам,
Бо он ки бар оташам нишонӣ.
Бикшой даҳони хеш, то даст
Шӯем зи оби зиндагонӣ.
Ҳар шаб манаму ҳаёли зулфат,
Шабҳои дарозу посбонӣ.
Ман донаму доди ҷон ба ишқат,
Ҳарчанд ту қадри он надонӣ.
Аз дӯстии ту нотаवонам,
Эй дӯст, бипурс, агар тавонӣ.
Мурдам зи ғами ту, зинда гардам,
Гар дам диҳадам Масеҳи сонӣ.

Эй рафта дар ғарибӣ, боз о, ки умру ҷонӣ,
Ё худ чу умри рафта боз омадан надонӣ?
Дар роҳи ту бимирам, гарчи туро набинам,
Боре халос ёбам аз нанги зиндагонӣ.

З-он чо, ки рафтай ту, нафрисяям саломе,
 Бар дасти хок боре аз хоки раҳ нишоне.
 Рафтию орзуят бар лаб расид, чонам,
 Моно, ки зинда ёбӣ, боз о, агар тавонӣ.
 Аз мо чу ошноён бардоштанд дилро,
 Эй чони зормонда, ту ҳам бибар гаронӣ.
 Эй соҳиби маломат, хуфта ба хоби мастӣ,
 Ту дар шаби саломат ахволи ман чӣ донӣ?
 З-ин бахти nobасомон коме надид Хусрав,
 Бар боди орзу шуд сармояи ҷавонӣ.

Мегузарӣ, ки синаро вақфи ҳавои худ кунӣ,
 Ман кӣ бувам, ки бар дилам доғи ҷафои худ кунӣ?!
 Гўямат инчунин марава, аз бади ҷашм кун ҳазар,
 Лек ту гуфт нашнавӣ, кор барои худ кунӣ.
 Хайф бувад, ки дар равиш пой ту бар замин расад,
 Дида ба хок мениҳам, гар таҳи пой худ кунӣ.
 Мохию офтобсон гар ту ба осмон равӣ,
 Ох, агар маро шабе роҳнамои худ кунӣ.
 Гуфти агар кунӣ ниғаҳ ҳам ту сазои худ кунӣ,
 Оина гар кунӣ ниғаҳ ҳам ту сазои худ кунӣ.
 Ҷои ту ҳаст дар дилам в-аз сари лутфу мардумӣ
 Ҳар чӣ ба ҷои дил кунӣ в-онғаҳ ба ҷои худ кунӣ.
 Гар ба ҳаёл мелиҳӣ хонаи дил гаҳе ба ғам,
 Ҳеч бувад, ки ин маҳал хос барои худ кунӣ.
 Хусрав аз иштиёки ту сўхта гашт, вақт шуд,
 Гар назаре ба марҳамат сӯи гадои худ кунӣ.

З-ин сон, ки аз ҳар мӯи худ занҷири ҳар дил мекунӣ,
 Мурдан ҳам аз гесӯи худ бар халк мушкил мекунӣ.
 Ҳам чони ман маъвои ту, ҳам дидаву дил ҷои ту,
 Эй аз ту вайрон хонаҳо ҳар чо, ки манзил мекунӣ.
 Берун маё дар офтоб, озурда мегардад руҳат,
 Ё рӯи худ бо рӯи ӯ нусха муқобил мекунӣ.
 Дилҳо барию хун кунӣ, эй золим, охир раҳмате,
 Он дил, ки хоҳӣ кард хун, баҳри чӣ ҳосил мекунӣ?
 Хоки раҳи худ мекунӣ олуда аз хуни касон,
 Чун ҳаққи ҷашми мост ин, баҳри чӣ ботил мекунӣ?
 Бар ман зи ғамза мезанӣ, к-омад зи ғамза ҷон ба лаб,
 Ин чони якдаммондари баҳри чӣ бисмил мекунӣ?
 Хусрав, ки дар ҷохи занах андозию барн-орияш,
 Ҷодуст, пас ўро магар дар ҷохи Бобил мекунӣ?

Сурма андар ҷашми худбин мекунӣ,
 Шона андар зулфи мушқин мекунӣ.
 Аз ситам чанде, ки кардӣ, бас накард,
 Бас кун, аз баҳри чӣ чандин мекунӣ?!
 Ҳанда кун, гар пардаи ҷон меканӣ,
 Ғамза зан, гар раҳна дар дин мекунӣ.
 Дар ғами лабҳои ман, гӯӣ, бимир,
 Маргро бар банда ширин мекунӣ.
 Бигзарӣ аз меҳр, гӯӣ, кин кунам,
 Меҳр мебояд ту ро, кин мекунӣ.
 Гуфтиям бар рӯи зарди худ биханд,
 Заъфаронро ханда талқин мекунӣ.
 То бувад моҳи ҳаёлат дар шараф,
 Ҷашми Хусрав пур зи Парвин мекунӣ.

* * *

Боз баҳри чон моро ноз дар сар мекуни,
 Дидаи бинандаро ҳар дам ба хун тар мекуни.
 Гуфти аз дил дур кун ҷонрову ҳам бо мо бисоз,
 Шарм бодаг, хешро бо чон баробар мекуни.
 Мекуни он хандае, то реши ман бехтар шавад,
 Боз ғамза мезанӣ в-озори дигар мекуни.
 Эй бутӣ бадкеш, чашми номусулмонро биҷӯш,
 В-ар мусулмонӣ чаро тороҷи кофар мекуни?
 Гарчи мӯям мекуни баҳри адам, ҳам давлат аст,
 З-он ки раҳ дур асту бори ман сабуктар мекуни.
 Оғтоби ту, вале з-он ҷо, ки рӯзи чун манест,
 Кай сар андар хонаи торики ман дармекуни.
 Ҳар замон гӯӣ, ки ҳоли хеш пеши ман биғӯӣ,
 Оре, оре гуфт Хусрав, нек бовар мекуни.

* * *

Эй ёри пурнамак, чигарам реш мекуни,
 Қасди ҳалоки сӯхтаи хеш мекуни.
 Аз дида шарм дор, гарат бими ох нест,
 Бе мӯҷибе чаро дили ман реш мекуни?
 Охир кучо раво бувад, эй ноҳудойтарс,
 Ин салтанат, ки бо мани дарвеш мекуни.
 Эй, он ки панд медихиям аз барои ишқ,
 Чандин мадам, ки оташи ман беш мекуни.
 Ҷоно, зи таъна кушта шудам, к-ин дили маро
 Омочи тири душмани бадкеш мекуни.
 Ҷавре, ки мекуни ту маро, он намекушад,
 Ин мекушад, ки пеши бадандеш мекуни.
 Гар нӯш хоҳам аз мижа, гӯӣ ҷавоби талх,
 Нӯшам бидех, чаро суҳан аз неш мекуни?
 Чашмат ба хоб меравад, он мастро биғӯӣ,
 К-охир чӣ кардаем, ки дар пеш мекуни.
 Хусрав дар орзуи ҷамолат ба чон расид,
 Дар кори ӯ ханӯз чӣ фарвеш мекуни?

* * *

Бе ман, эй бе ту ба чон омада ҷонам, чунӣ?
 К-аз пай кохиши ман рӯз ба рӯз афзунӣ.
 Пеш аз ин гарчи ҷафоҳо-ст басе буд, вале-к
 На чунин буд аз ин пештарақ, к-акнунӣ.
 Ҷон ҳамехостӣ акнун, ки ба афсун бибарӣ,
 Ҷони ман рафту ту ҳам бар сари он афсунӣ.
 Ту маро дар ғам хоҳио манат дар шодӣ,
 Ман ҷунонам, ки ту хоҳӣ, ту надонам чунӣ.
 Марав аз даст ба зудӣ, ки гули хушбӯӣ,
 Машав аз дида ба як сӯ, ки дури макунӣ.
 Чанд гӯӣ, ки чӣ ҳол аст дили танги туро,
 Ончунон нест, ки ту аз дили ман беруни.
 Ҳоли хунобаи Хусрав дили хусрав донад,
 Ту чӣ донӣ, ки на дар обу на андар хунӣ.

* * *

То дошт дилам тоқат, будам ба шикебой,
 Чун кор ба чон омад, з-ин пас ману расвой.
 Сарпанҷаи сабрамо печиду бурун шуд дил,
 Эй сабр, ҳамин будат бозуи тавоноӣ?
 Имрӯз, ки дил додам, бахшуданиям, ҷоно,
 Чун ҷон бидиҳам фардо, он гоҳ мабахшой.
 Дар зовияи меҳнат дур аз ту ҷу маҳчурон
 Танҳо манаму охе, ох аз ғами танҳой!
 Шабҳо манаму ашқе, аз хун ҳама болиғ тар,
 Ишқ ин хунарам фармуд, ар айб нафармой.
 Сад ранҷа ҳамебинам, эй роҳати ҷон, аз ту,
 Аз дида тавон дидан чизе, ки ту бинмой.
 Гуфти, ки шикебо шав, то навбати васл ояд,
 Ту пеши назар в-он ғаҳ имкони шикебой.
 Гар роз бурун додам, донӣ, ки зи беҳобӣ.
 Девона бувад ошиқ, хоса мани савдой.
 Бас дур, ки ҳамерезад аз чашми тари Хусрав,
 К-аз даст бурун рафташ сарриштаи расвой.

Боз, эй сарви хиромон, зи кучо меой,
К-аз барои дили девонаи мо меой.
Мекушад хачру раҳи омаданат металабам,
Чист фармони ту, чон бидиҳам ё меой?
Гар зи чо меравӣ, аз оина дидан на аҷаб,
Аҷаб ин аст, ки чун боз ба чо меой!
Эй хуш, он кушта шудан дар таҳи шамшери ракиб,
Ки дар он дам ту ба наззораи мо меой.
Ин ҳама пухтани савдо-ст мани сӯхтаро,
Ту кучо бар мани мискину гадо меой!
Сӯзи ин ишк ҳама хирмани хосон сӯзад,
Шарм н-ояд, ки бар ин барги гиё меой.
Зиндагонӣ-т намесозад, донам, Хусрав,
Охир ин кӯи фалонист, кучо меой?

Дилхо ба ғамза дӯзӣ, чун ханда баркушой,
Чонхо ба ханда сӯзӣ, чун ишк дарфарой.
Обам бибурд ишкат, ҳам розиям, ки бошад
Оби ду чашм моро пеши дарат равой.
Дар дида сабри моро бо зулф менабандӣ
В-он ғах ба ошкоро бо турра мекушой.
Дилхо барию гӯӣ, ман дилбарӣ надонам,
Боре зи зулф бистон таъвизи дилрабӣ.
Ҳастам фигода дар ғам, бархоста зи ҳастӣ,
Ҳеч афтадат, ки хезӣ, дар дидани мо оӣ.
Гардад дил ғаминам ғах-ғах барои чонон,
Зеро ки мебарояд чони ман аз ҷудой.
Хун шуд зи гира чашмам, бифшон зи зулф гарде,
То дида сурма созад аз баҳри рӯшноӣ.
Чандин мағӯ, ки Хусрав, бо ман чӣ кор дорӣ,
Охир ту рӯзи идӣ, ман, банда, рустой.

Эй чехраи зебои ту рашки бутони озарӣ,
Ҳарчанд васфат мекунам, дар хусн аз он зеботарӣ.
Харгиз наёяд дар назар нақше зи рӯят хубтар
Шамсӣ, надонам, ё камар, хурӣ, надонам, ё парӣ?!
Офокро гардидаам, меҳри бутон варзидаам,
Бисёр хубон дидаам, аммо ту чизи дигарӣ.
Олам ҳама яғмой ту, ҳалке ҳама шайдои ту,
Он наргиси шахлои ту оварда расми кофарӣ.
Эй роҳату ороми чон, бо қадди чун сарви равон,
З-ин сон мараф доманкашон, к-ороми чонам мебарӣ.
Азми тамошо кардай, оҳанги сахро кардай,
Чони дили мо бурдай, ин аст расми дилбарӣ.
Хусрав ғариб асту гадо, афтода дар шахри шумо,
Бошад, ки аз баҳри Худо, сӯи ғарибон бингарӣ.

Бихром, эй сарви равон, к-аз боғи ризвон хуштарӣ,
Дилдодагони хешро мекуш, ки аз чон хуштарӣ.
Дар хушёрӣ махвашӣ, сармасту ғалтон, дилкашӣ,
Чун мӯ кунӣ шона, хушӣ, туррапарешон хуштарӣ.
Чавгон-т сарҷӯ аз ҳама, сар бурд чун гӯ аз ҳама,
Хуш мебарӣ гӯ аз ҳама, дар лаъби чавгон хуштарӣ.
Бо он ки хуш бошад чаман бо сарву насрину суман,
Бисёр дидам дар ту ман, бисёр аз эшон хуштарӣ.
Ҳарчанд мебинам туро, ташнагар аст ин дил маро,
Ҳоҳам биёномам туро, к-аз оби ҳайвон хуштарӣ.
Боре чӣ бошад, дил, бибин, к-он чо кунӣ манзил гузин,
Дар чорсӯи дилнишин, к-аз ҳашт бустон хуштарӣ.
Дорам ба дил дарди қавӣ, меҳоҳамаш марҳам наве,
Бо он ки дарди Хусравӣ, лекин зи дармон хуштарӣ.

* * *

Май ба чом арчи зи хуни мани мискин дорӣ,
Нӯш бодат, ки шакархандаи ширин дорӣ.
Ду чунун аст зи як хандаи ту оширо,
З-он ки дар лаб зи яке ханда ду Парвин дорӣ.
Нигарӣ дар ману чун ман нигарам бар шикане,
Ин чӣ фитна-ст, ки баҳри мани мискин дорӣ?!
Хор дар бистари танҳоиям афганд фироқ,
З-он чӣ судам, ки ту тан бар гули наsrин дорӣ.
Ҳамаро зинда кунӣ бикушӣ Хусравро,
Чони ман, ин чӣ тарик асту чӣ ойин дорӣ?

* * *

Маро чанд охир аз худ дур дорӣ,
Дилам зору танам ранчур дорӣ.
Раво бошад, ки бо он рӯи чун шамъ
Шаби торики мо бенур дорӣ.

Миён дорӣ чу занбӯрони кофар,
Миха кофартар аз занбӯр дорӣ.
Зи расвой матарс, эй дил, мухол аст,
Ки ошик бошиву мастур дорӣ.
Буте гар дорӣ, аз фардо маяндеш,
Ки дар хона бихишту хур дорӣ.
Ту он султони хубонӣ, нигоро,
Ки хамчун фитна сад дастур дорӣ.
Зи чандин дил, ки вайронкардаи туст,
Чӣ бошад, гар яке маъмур дорӣ?!
Чу оташ дудзиву боре хамебин,
Ҳамин бошад, ки худро дур дорӣ.
Маонӣ гар намепурсӣ зи Хусрав,
Ки хубиё диле маъзур дорӣ.

* * *

Рухи хубат ба чӣ монад? Ба гулистони баҳорӣ,
Чашми масти ту бад-он наргиси равнои хуморӣ.
Теғ бигзор, ки боре хаки ишқат бигузoram,
Гар биронӣ, ки хаки суҳбати моро бигузорӣ.
Шодмонам ба ғамат, гарчи дили сӯхта хун шуд,
Шод бодо дили ту, гарчи зи ман ёд наёӣ.
Сайди он чашм шудам, гар кушадам нест маломат,
Ки наҷъанд зи туркон дияти хуни шикорӣ.
Эй хаёли рухи он ёри чудомонда дар ин дил,
Ў чу меҳмон нашавад, хона ба сурат чӣ нигорӣ?
Эй, ки бефоида пандам дихӣ он рӯй надида,
Гар бибинӣ-ш, ту ҳам гӯш ба он панд надорӣ.
Обгина-ст дили нозуки бетоқати Хусрав,
Бишканад, вах, ки чунин гар ту зи дасташ бигузорӣ!

* * *

Зи назар агарчи дурӣ, шабу рӯз дар хузурӣ,
Зи висол шарбатam дех, ки бисӯхтам зи дурӣ.
Манаму шабеву гаште ба харобаҳои хичрон,
Ки азим дур мондам зи вилояти сабурӣ.
Чу ба ихтиёри хотир ғами ишқ баргузидам,
Зи чафо ҳар он чӣ ояд бикашем аз зарурӣ.
Ман агар ҳалок гардам, ту чӣ илтифот дорӣ,
Ки зи ғафлати ҷавонӣ ба карашмаи ғурурӣ.
Зи хаёл бар ду чашмам на яке, ҳазор миннат,
Ки туам зи давлати ӯ шабу рӯз дар хузурӣ.
Чаман инчунин нахандад, ту магар бихишту боғӣ,
Башар инчунин набошад, ту магар парию хурӣ?
Гузаре агар тавонӣ, ба баҳори ошикон кун,
Ки зи ашқи ман ба сахро ҳама лола русту сурий.
Ба шаби финок Хусрав чу чароғ сӯхт, охир,
Шабаш арчи тира шуд, чун ба чароғи ӯ ту нурӣ.

* * *

Он ки чон гӯянд халкаш, он туй

В-он ки ширинтар бувад аз чон, туй.

Шахри дил вайрон шуд аз бедоди ту,

В-арчи вайронтар шавад, султон туй.

Аз гарончони ман, чоно, маранҷ,

Чун даруни чони ман пинҳон туй,

Ман хушам, гар сӯхта дорам чигар,

Аз ту хоҳам узр, чун меҳмон туй.

Дар балову фитна натвон зистан,

Дер зӣ, гарчи яке з-эшон туй.

То каям сӯзӣ, ки дил бар ҷой дор,

Чун бад-ин дил соҳиби фармон туй.

Дарди Хусрав хар замон афзунтар аст,

Аз кӣ гирам айб, чун дармон туй?

* * *

Рухсора макун рост ба ҷое, ки ту бошӣ

В-ар рост кунӣ, турфа балое, ки ту бошӣ.

Гуфти ҷӣ бибинӣ рухи мо, рав ғами худ хӯр,

Аз чон, кӣ кунад ёд, ба ҷое, ки ту бошӣ ?!

Шояд, ки наёӣ ба назар мулки ҷахонро

Дар кулбаи эҳзони гадое, ки ту бошӣ.

Халке ба дами сард бимирад ба дарат, з-он-к

Хуршед натобад ба сарое, ки ту бошӣ.

Эй дида, гар афтад гузараш бар ту, нагӯӣ,

То хок шавам дар таҳи пое, ки ту бошӣ.

Хусрав агар аз килки ту ояд сухани ишк,

Аҳсант, зиҳӣ шеърсарое, ки ту бошӣ.

* * *

Эй бод, ҳалисе зи лаби мо-ш бигӯӣ,

Дар гушаву дар гӯш ба танҳо-ш бигӯӣ.

Аз хар намаге афканӣ он чо сухани хуш,

З-он гуна ки донӣ, сухани мо-ш бигӯӣ.

Аз ғамзаӣ ӯ хаст ҳама шаҳр ба фарёд,

Охиста бад-он наргиси раъно-ш бигӯӣ.

Густоҳии бўса накунам, лек биёбӣ

Аз хар лаби ман, бо кафи хар по-ш бигӯӣ.

Бо домани пурхун чу ба бозор фитодам,

Ҳоли мани тардомани расво-ш бигӯӣ.

Дилдодаи ӯям, агар имрӯз диҳам ҷон.

Фардо хабаре аз паи фардо-ш бигӯӣ.

Харчанд дили Хусрав аз ӯ сӯхт, нахоҳам,

К-аш ҳеч маломат кунӣ, аммо-ш бигӯӣ.

* * *

Карашма кардани ту вақти нозу бадхӯӣ

Сазад, ки нав кунад акнун либоси дилчӯӣ.

Чӣ обрӯст, ки хусн аз рухи ту меёбад,

Ба вақти субҳ, ки рӯи чу моҳ мешӯӣ.

Ќуз аз ту рӯи дигар кас накӯ намебинам,

Ки дигаре набувад худ бад-ин накӯрӯӣ.

Ба ишва айши маро талх мекуни, имрӯз

Макун, ки хӯ шавадат ҳамчунин ба бадхӯӣ.

Фитодаам ба дарат, хонумон раҳо карда,

Раҳо кун, аз мани беҳонумон чӣ меҷӯӣ?

Агар ба пеши ту банда, бад касе гӯяд,

Бад-ӯ бигӯӣ, ки боре, накӯ намегӯӣ!

Биё, ту, дар дили Хусрав, бибар ғам аз дили ӯ,

Ба шодии дили он кас, ки дар бари ӯӣ.

Ту худ, эй бевафо, то кай чафо бар чони ман хохӣ?
Биё, то кини ман аз бахти бесомони ман хохӣ.
Чӣ кам гардад зи хоки пой ту, охир, гахе чоно,
Бад-ин микдор узри дидаи гирёни ман хохӣ.
Агар чон хохадат, пеш ою бе фармони ман бистон,
Ки аз бегонагӣ бошад, агар фармони ман хохӣ.
Агар хоҳам зи ту бӯса, ба пушти пой худ бинӣ
В-агар хохӣ нӣхӣ доге, дили бирёни ман хохӣ.
Маро, то зиндаам, аз дарди ишқат роҳате набвад,
Бикаш теғу сарам бифган, агар дармони ман хохӣ.
Бад-ин мемонад ин ғамза, ки чон меҳоҳад аз Хусрав,
Мани мискин чӣ хоҳам дигар аз ту, чони ман хохӣ!?

ЛУҒОТ ВА ТАВЗЕҲОТ

Абгар – пароканда, парешон.

Адам – нестӣ, нобудӣ.

Аёз – номи ғуломи содики Султон Махмуд буда, то ба мансаби вазир расида будааст. Вай бо Махмуд дӯсти ниҳоят наздик буд.

Амдан – аз рӯи қасд, дидаву доништа.

Анборидан – аз анбоштан; пур қардан, захира қардан.

Ано – захмат, машаққат.

Асас – посбони шабгард.

Ахвал – қачбин, олусҷашм.

Баласон – номи дарахтест, ки барғояш бӯи хушк дорад ва аз он рағгани эфир тайёр мекунамд.

Барда – ғуломи зархарид, ғулом.

Бурқаъ – чашмбанд, пардаи рӯпӯши занон.

Бутимор – мурғи сафедранги лаклакмонанди мохихор, ки дар қанори об менишинад.

Вом – қарз.

Вомику Азро – аз дostonҳои ошиқонаи кӯхан, ки ба василаи ҷанд тан аз шoirони форсиҷабон ба назм даромадааст. Ин дoston дostonи ишқи шoҳзодаи Яман Вомиқ ба Азро-шoҳзодаи Чин аст.

Гоз – дарахти қоч, санавбар.

Гӯр – ҳари ваҳший биёбонӣ, гӯрҳар, ки дар замонҳои қадим онро шикор қарда меҳӯрдаанд.

Дағобоз – қачбоз; фиребгар, хилагар.

Дайҷур – торикӣ, сиёҳӣ, торикии шаб.

Далв – зарфи ҷармии обкашӣ, сатил.

Далқ – либоси пашминаи дарвешон, хирқаи қаландарон.

Дарюза – гадо, талбанда.

Дачҷол – фиребанда, дурӯғгӯӣ.

Дийят – хунбаҳо, товони хун.

Дирамҳарид – ғулом, банда, қаниз.

Дов – навбати бозии шатранҷ ва нард.

Домеъ – хоки намнок.

Доро – номи подшоҳи сулолаи Ҳахоманишиён, ки аз тарафи Искандари Мақдунӣ дар соли 330 пеш аз милод қушта мешавад. Ин тасвир дар “Шоҳнома”-и Фирдавсӣ ҳеле ҷолиб ба риштаи назм қашида шудааст.

Духул – табл, нақора.

Ёвағард – бехудағард.

Завоё – ҷ. зовия.

Замзам – номи ҷоҳ ва ҷашмаест дар Макка, дар назди хонаи Каъба.

Занн – гумон.

Зуннор – риштае, ки дарвешон, зардуштиён ва қашшони насронӣ ба миён мебастанд, риштае, ки ғайри мусулмонон маҷбур буданд дар мамолики исломӣ онро ба қамар баста гарданд.

Игро – барангехтан, шӯронидан.

Иёр – меъёр.

Иктоъ – ҳамоҳангӣ, якнавохтӣ.

Исо – (Исои Масех, Исои Марям) аз пайғамбарон аст. Рӯзи таваллуди Исо(а) мабдаи солшумории милодист. Дар адабиёти классикии форсии тоҷикӣ аз қиссаи Исо(а), ба вижа дами муъҷизаасои асои ӯ, бисёр тасвир ва талмех кардаанд, ки Амир Хусрав аз он ҷумла аст.

Кавкаба – ҷамоат, аҳли рикоб.

Каъба – хонаи муътабаре дар шаҳри Мадина, ки зиёратгоҳи мусулмонон аст ва дар вақти намоз ба ӯ рӯ меоваранд. Байтулҳаром.

Каъбагайн – ду тоси мукааби бозии нард.

Кумайт – аспӣ сурхранги сиёҳтоб, аспӣ сиёҳтӯрук.

Кӯҳкан – лақаби Фарход, ки гӯё бо хоҳиши Ширин кӯҳро канда, ҷӯй бароварда буд.

Қаллош – айёш, маккор; бенангу номус.

Қуллоб – чангак, шасти моҳигирӣ.

Лайлӣ – аз симоҳои намоёни достонҳои арабист. Лайлӣ духтаре аз қабилаи Ибни Омир, ки аз кӯдакӣ мавриди алоқа ва ишқи Мачнун (Қайс) қарор мегирад ва худ низ ба ӯ дил мебандад. Шоир дар достони “Мачнун ва Лайлӣ”-и худ ин симоро бо хунари воло тасвир кардааст.

Лояъқил – бехуш.

Мазбала – ҳалочоҳ.

Маймун – саодатманд, хучаста, муборак.

Мақтул – қатлшуда.

Мало – аз малаъ, пурӣ.

Мамлук – банда, ғулом.

Мансур – Мансури Ҳаллоҷ(858-922 м.) мутафаккир ва шоири форс-тоҷик, зодаи Тӯси Форс, яке аз саромадони тасавуф. Номи падараш Абулмуис Хусайн ибни Мансур ибни Махнои Байзовӣ. Бобоиаш оташпараст будааст.

Маншур – интишорёфта, пахнкардашуда.

Ман-язид – ибораи арабӣ ва маънии “кӣ зиёд мекунад”-ро ифода мекунад ва дар муомилоти тичоратӣ дар вақти фуруши амвол ё матоъ истифода мегардад.

Махмуд – Султон Махмуди Ғазнавӣ, ки солҳои 998-1030 милодӣ ҳукумат рондааст. Вай писари калонии Сабуктегин мебошад. Пас аз он ки дар замони Нӯҳ ҳокими Хуросон шуд, Ғазна ва баъзе вилоятҳои дигарро низ ба худ тобеъ кард. Соли 999 м. вақте қарохониён ба Бухоро ҳуҷум оварданд, аз ҷануб ба Сомониён ҳуҷум овард ва тамоми Хуросонро соҳиб шуд.

Марзангӯш – райҳони даштӣ.

Маҳшар – қиёмат.

Мачнун – аз қаҳрамонони асосии достонҳои ишқӣ ва ишқӣ-ирфонии адабиёти форсии тоҷикӣ ва дигар халқҳои Шарқ. Дар аввал номаш Қайс буда, ишқи Лайлӣ ба ҷунун (демонагӣ) гирифташ кардаву номи аслиаш аз ёдҳо рафтааст. Мачнун лақаб мегирад ва бо ин тахаллус шеър ҳам мегуфтааст. Амир Хусрав дар ғазалҳои номашро талмех кардааст. Ниг. ба **Лайлӣ**.

Мачонин – девонаҳо.

Машина – пардаест дар бачадон, ки бача дар он қарор до-
рад ва баъд аз таваллуд берун меояд.

Маъхуд – ахдшуда, басташуда.

Миқнаъ – чодири занон, сарандоз.

Мисоқ – аҳду паймон.

Моида – дастурхон.

Муаззам – бузург доништашуда, касе, ки ўро бузург мешу-
моранд.

Муаззин – азонгўй, даъваткунанда ба намоз.

Мумтаҳан – ба бало гирифторшуда.

Мубошир – коргузор.

Мубоҳот – тафохур ва нозиш; ифтихор.

Мудбар – бадбахт, бахтбаргашта.

Муқомир – қиморбоз.

Мул – май, шароб.

Мулзам – илзом кардашуда, мағлубшуда дар мубоҳиса.

Мумтаҳан – имтиҳон кардашуда, озмуда, санҷидашуда.

Муошир – ҳамдам, мусоҳиб, ҳамсухбат.

Мусалсал – паси ҳам ҳалқа-ҳалқа печутобхўрда, пайваст.

Мустаманд – ғамгин, бечора; ошик, гирифтор.

Мустаҳаб – ибодате, ки иҷро карданаш савоб дошта, аммо
тарк карданаш гуноҳ набошад.

Муфаррах – фараҳманд, хурсанд.

Муфрад – якка, танҳо.

Мўя – гиря, навҳа, нолаи ҳазин.

Навшод – шахрест дар Ҳиндустон.

Надим – ҳамнишин, махсусан ҳамнишину ҳамсухбати ами-
рону шоҳон.

Нафир – бонг, фарёд, садо.

Нафхи сур – боде, ки Исрофил ном фаришта дар рӯзи қиё-
мат ба пайпур дамида, бо овози он гӯё ҳамаи
мурдагонро зинда мекардааст.

Норван – як навъ дарахти зебои бемеваи серсоя, ки чўбаш
хеле саҳт аст.

Нузул – фуруд омадан, поён рафтан.

Нўҳ – паёмбари Худованд ва падари дувуми насли башар.

Оз – тамаъ, тангчашмӣ.

Оҳтан – берун кардан, баровардан.

Парвин – номи чанд ситорае, ки дар як ҷо ҷамъ шудааст ва
ба бурҷи Сарв дохил мешавад; Сурайё.

Сабил – роҳ, тарик.

Сабо – номи шаҳре дар Яман, ки маликаи Билқис, зани Су-
лаймон пайгамбар (а) он ҷо ҳукумронӣ мекард.

Савмаа – ибодатхона.

Сақил – вазнин.

Салосил – ҷ. силсила.

Салсабил – номи чашмае дар бихишт.

Самум – шамоли гармсери сўзон, боди бисёр гарм ва зарар-
нок.

Саной – шоири маъруфи адабиёти форсии тоҷикӣ, ки дар
аҳди Ғазнавиён зиндагину эҷод кардааст.

Сивор – дастбанд, дастпона.

Сикандар – Искандари Макдунӣ дар назар аст. Яке аз қаҳрамонҳои адабиёти форсии тоҷикӣ. Манбаи ин ном зиндагӣ ва ғазолияти шоҳи Макдуния, лашкаркаши ҷаҳонгир Искандари Макдунӣ мебошад.

Сиккаи қалб – пули сақат ва носара, пуле, ки аз зари соф нест.

Сит – шухрат, овоза.

Сулаймон – аз пайгамбарон, писари Довуд пайгамбар (а), ки чун ангуштарини давлат дар ангушт нигод, тамоми ҷину инсонро ҷонварон мутеи ӯ шуданд.

Суманог – ниг. ба муқаддима, шарҳ дар он ҷо омадааст.

Сутур – шутур.

Тааккул – ғам кардан, ғаму идрок.

Тааллум – омӯзиш, ёдгирӣ.

Тааннум – осудагиро пурӣ.

Тавсан – саркаш, якрав.

Тағофул – худро ба нодонӣ задан.

Тазаллум – шикоят аз зулм, лодхоҳӣ, адлхоҳӣ.

Такфир – ба бединӣ нисбат додан, кофир хондан, бедин ҳисоб кардан.

Танз – тамасхур, ришханд, истехзо, пичинг.

Тардоман – бадахлоқ, фосик.

Тағаххус – ҷустуҷӯ кардан, кофтуков.

Таҳийят – салом, дуруд.

Ташнеъ – бадӣ, ҳақорат, бадкирдорӣ.

Таъвиз – иваз додан, мукофот додан; дуоҳои ба рӯи коғаз навишта.

Таяммум – бо хок ва рег таҳорат кардан.

Топок – изтироб, бекарорӣ, талваса.

Тунг – зарфи даҳантанги об, шароб ва ғ.

Тунук – суст, заиф.

Тӯ ба тӯ – боло ба боло ҳам.

Тӯзидан – андӯхтан, ҷамъ кардан.

Укул – ҷ. ақл.

Унноб – дарахт ва меваи ҷелон.

Ғақех – қонуншиноси шариат, донандаи қоидаҳои шариат ва дини ислом.

Ғарас – асп.

Ғарход – ниг. Қӯҳкан.

Ғассод – хунгиранда, раған.

Ғирдавс – боғи хушу хуррам; бихишти афсонавӣ.

Ғитрок – тасмаи ҷармин, ки барои бастанӣ шикор ва ҷизҳои дигар аз рости ҷап ва ё аз пасу пеши зини асп меовехтанд.

Ғуруъ – ҷ. ғаръ, шоҳи дарахт.

Хай – арақ, арқи бадан.

Халлух – номи шаҳрест дар Туркистони қадим, ки мувофиқи ривоят мардуми он хушрӯй буданд ва мушкӣ хуб аз он ҷо оварда мешудааст.

Хафиф – номи баҳре аз арӯз; сабук.

Хашхош – донаи кўнор.

Хизона – хазина, ҷойи нигоҳ доштани пул ва ҷавохирот.

Хизр – номи пайгамбаре, ки оби ҳаёт хӯрда умри абад ёфтааст.

Хотам – ангуштарӣ, муҳр.

Хузӯъ – фурутанӣ, хоксорӣ, шикастанафсӣ.

Ҳабл – таноб, расан, ресмон.

Ҳавдач – тахти равон, қачовае, ки ба асп ё шутур баста ба дарунаш нишаста сафар мекунанд.

Ҳазиз – пастӣ.

Ҳарун – аспӣ саркаш, нофармон.

Ҳашр – қиёмат.

Ҳима – ҳезум.

Ҳирз – тўмор, таъвиз.

Чалипо – салиб, ду ҷўб, ки чоргуша аз миёна болои ҳам гузошта шудаанд.

Чашмаи ҳайвон – ниг. Хизр.

Човушӣ – пешравӣ (дар қорвон).

Ҷавзо – номи бурҷест аз дувоздаҳ барҷи фалакӣ, ки Оғтоб 23-уми май ба он дохил мешавад.

Ҷамоза – шутури тезрафтор.

Ҷамшед – Ҷам низ омада. Дар устурахои эронитабор ва ҳамосаҳо Ҷамшед подшоҳи сулолаи пешлодиён ва писари Тахмурас аст. Дар “Авасто” Йиманом дорад. Фирдавсӣ дар “Шохнома” ва Асади Тӯсӣ дар “Гаршоснома” подшоҳии ҳафтсадсолаи ӯро тасвир кардаанд.

Чанибат – аз чаниба, асп.

Ҷаҳим – дӯзах, номи яке аз ҳафт қисми дӯзах.

Ҷаҳон – паридан, ҳез қардан.

Ҷуллоб – шарбати қанд, ки бо гулоб омехтаанд ва ҳосияти доруро дорад.

Ҷунуб – он ки баъд аз муомилаи занашӯӣ ва эҳтилом ханӯз гусл накардааст.

Шағаб – шӯру гавго.

Шакар – номи зани дувуми Хусрави Парвез, ки дар достонҳои Хусрав ва Ширин борҳо ёд шудааст.

Шафъ – шафоаткунанда, воситачӣ.

Ширин – аз ашхоси достонҳои ишқии адабиёти форсии тоҷикӣ ва адабиёти мамолики Шарқ аст. Ширин духтаре арманӣ ва бародарзодаи маликаи Арманистон Мехинбону мебошад, ки Хусрави Парвез-шоҳи Сосонӣ бар ӯ ошиқ гашт. Шоир ин симоро дар достони худ “Ширин ва Хусрав” ҳеле ҷолиб ва хотирмон офаридааст.

Шопур – аз қаҳрамонони достонҳои бахшида ба Хусрав ва Ширин мебошад, ки дар сураткашӣ устод буд.

Юсуф – аз пайгамбарон ва писари Яъқуб пайгамбар(а), ки аз бародарони дигар назди падар азизтар буд ва шабе хоб дид, ки моҳу ситорагон дар баробараш ба сачда афтодаанд ва онро барои падар ва бародарон нақл кард. Бародарон ба ӯ ҳасад бурданд ва ба ҷох андохтанду ба падар бардуруғ гуфтанд, ки Юсуфро гург хӯрд. Корвоние ӯро аз ҷох халос карда, ба Миср бурд ва ба Азизи Миср фурухт. Минбаъд мочарои Юсуф бо Зулайхо, вохӯрӣ бо бародарон дар қаҳтсол, огоҳии

Яькуб аз зинда будани Юсуф ва ғ. Ин хама дар сураи “Юсуф”-и Куръон муфассалу мушаххас омадааст. Достони ишқи Юсуф ва Зулайхо боиси офаридани як илда асарҳои бадеӣ дар адабиёти Шарқ гардид.

Яди байзо — киноя аз дасти муъҷизакори Мӯсои пағамбар, ки гӯё ағар дасти худро дар бағал карда берун барорад, мисли офтоб медурахшид.

Яькуб — аз пайғамбарон ва писари Исхок ва падари Юсуф(а), ки писарони дигараш Юсуфро ба чоҳ андохтанд ва падарро ба фироки ӯ мубтало сохтанд.

МУНДАРИЧА

Андалеби Ҳиндустон	5
Дилам дар ошиқӣ овора шуд, оворатар бодо	18
Абр мебораду ман мешавам аз ёр чудо	18
Бишкуфт гулҳо дар чаман, эй гулситони ман, биё	19
Чоно, ба пурсиш ёд кун рӯзе мани гумбударо	19
Нозукие, ки дидаам он руҳи ҳамчу доларо	19
Ҳар кӣ зери перахан бинад маро	20
Вақте андар сари кӯе гузаре буд маро	21
Гарчи бирбуд ақлу дини маро	21
Расид боди сабо, тоза кард чони маро	22
Девона кард зулфи ту дар як назар маро	23
Рахти сабури тамом сӯхта шуд синаро	23
Боз дил гум гашт дар кӯшиш мани девонаро	24
Девона мекуни дилу чони харобро	24
Шаб ба рӯз омад басе, к-аз дил ниҳодӣ ёдро	25
Чон зи хомӯшӣ баромад безабоне чандро	26
Бурқаъ барафган як замон хусни балоангезро	26
Ман ба хавас ҳамехурам новаки синадӯро	27
Чон бар лаб аст ошики бахтозмойро	27
Пардаи ошикон дарад, парда кунад чу рӯйро	28
Эй бод, бурқаъ барфиган он рӯи оташнокро	29
Бас бувад ин, ки сӯи худ роҳ диҳӣ насимро	29
Баҳри ту халқе мекашад ҳар сӯ мани бадномро	30
Чу бикшой лаби шаққаршиканро	31
Бе рӯи ту хуш кардам ман талҳии хичронро	31
Гуфти зи дил бурун кун ғамҳои бекаронро	32
Бирав, эй боду пеши дигарон дех чилва бустонро	32
Чу хохӣ бурд рӯзе оқибат ин чони мафтунро	33
Бим аст, ки савдоят девона кунад маро	33
Бигашту назар накард маро	34
Рафт, он ки чашми роҳат хуш меғунуд маро	34

Бишкoфт ғам ин чони чигархораи мoрo	35
Қадаре биханду аз рух камаре намои мoрo	35
Ишқ аз пай чон гирифт мoрo	36
Чӣ иқбол аст ин, ё Раб, чӣ давлат дод рӯ мoрo	36
Хати ту бехта бар лола мушки сорoрo	37
Ё Раб, кӣ дод ойна он худпарастo	37
Дилбарo, умрест, то ман дӯст медoрам турo	38
Ман зи баҳраш дӯст дoрам чони ишқандешo	38
Сокиё, пеш oр чoми бoсафoи хешo	39
Баски андар дил фуру бурдам хавoи хешo	39
Овардаам шафеъ дили зoри хешo	40
Баҳoр парда барандoхт рӯи неқурo	40
Басе шаб бo маҳе будам, кучo шуд он хама шабхo?	41
Ману печoки зулфи он буту бедoрии шабхo	41
Зихӣ васфи рухат вирди забoнхo	42
Эй зулфи чалипои ту ғoратгари динхo	42
Дар хама гесӯи кофаркеш дoрӣ торхo	43
Чу дар чаман равӣ, аз ханда лаб мабанд он чo	43
Бишкoфт гул дар бўстoн, он ғунчаи хандoн кучo?	44
Аз чони ман oром рафт, oрoми чони ман кучo?	44
Қандест oташинрӯ, шамъест ангубинлаб	45
Мерезад аз тарӣ зи ту, эй чoнфизoй oб	45
Эй зи ту хуршеди чарх дар марази таффу тоб	46
Эй турo дар дидаи ман чoи хoб	47
Эй тамоми хoби ман бурда ба чашми нимхoб	47
Бoз бурқаз бар рухи чун мох барбастӣ никoб	48
Зихӣ, намуда аз он зулфу холу oрази хуб	48
Хoнаам вайрон шуд аз савдoи хубoн oқибат	49
Сифатест oби хайвoн зи даҳoни нӯшханда	49
Тамошoғoҳи чoнхo шуд хаёлат	50
Манаму хаёлбoзӣ шабу рӯз бo чaмoлат	50
Чун дар сухан дарoяд лаъли шакармақoлат	51
Рӯзе аз дасти чафo, oхир, инoн бистoнама	52
Гирам, ки нест пурсиши дармoндагoн фанат	52

Бад-он баҳoна, ки хунест бас фарoвoнат	53
Вакте ғубoре з-oстoн бифрист сӯи чoкарат	53
Шабу рӯз мебинолам зи чафoи чашми мастат	54
Эй сар кашида аз ман, ман сар кашам ба пешат	54
Эй хoнда бутoни Чин шoхат	55
Онки зулфу oрази ў ғайраги рӯзу шаб аст	55
Гул зи рухсoраи ту беoб аст	56
Биё, ки бе ту дили хаста ғарки хуноб аст	56
Биё, к-аз рафтaнат чoнам харoб аст	57
Обoдтар он сина, ки аз ишқ харoб аст	57
Хунхoра чашми ту, ки раҳи марду зан задаст	58
Чoнo, карашмаи ту раҳи аклу дин задаст	58
Бoз бoди сабo бичунбидаст	59
Нигoре чун ту зебo кас надидаст	59
Ишқи ту балoи чoнписанд аст	60
Зи ман нoзукмиёне дур мoндаст	60
Чашмам, ки ба рӯи ту фитодаст	61
Манам имрӯзу сад тимoр бар даст	61
Марo вакте диле oзoд будаст	62
Эй хуш он вакте ки мoрo дили беғам будаст	62
Наргиси масти ту хoбoлуд аст	63
Баҳoр ғoлия дар домани сабo судаст	63
Гар бoғ пуршукуфаву гулзoр хуррам аст	63
Аз ман он кoмёбoрo чӣ ғам аст	64
Гирифта дар бар андоми ту сим аст	64
Мoрo чӣ ғам имрӯз, ки маъшуқа ба кoм аст	65
Хусн, ки андеша ба кoраш ғум аст	65
Ишрату роҳат начўям, кoри ман хун хўрдан аст	66
Ханўз он рухи чун маҳ пеши чашми ман аст	66
Зи баски ғуши чаҳoне пур аз фиғoни ман аст	67
Дарди сари дўстoн з-oху фиғoни ман аст	68
Аз он ғаҳе, ки дили ман ба сӯи ёри ман аст	68
Куптаи теги чафoят дили дарвеши ман аст	69
Тани покaт, ки зeри пераҳан аст	69

Ману шаб, зиндагонии ман ин аст	70
Он кӣ бурда-ст дилам — зулфи парешон ин аст	70
Зулфи сияҳи ту мушки Чин аст	71
Гар туро нозу бадхуй ин аст	71
Рӯзгорест, ки дар хотирам ошӯби фалон аст	72
Эй, ки рӯи ту ҳаёти чон аст	72
Рӯи ту ба пеши назар осоиши чон аст	73
Хабаре дех ба ман, эй бод, ки чонон чун аст?	73
Сабо к-ӯ ба бӯи ту чонпарвар аст	74
Боз он ҳариф бар сари савдои дигар аст	74
Ёри моро азми рои дигар аст	75
Ҳаёли рӯи ту чун дурри ноб дар назар аст	75
Рухи ту нури дидаи камар аст	76
Боз рӯи ту хайолудаву ҷаъди ту тар аст	77
Шаби фироқ сиёҳу маро сиёҳтар аст	77
Шаб гузашта-сту аввали сахар аст	78
Маро доғи ту бар чон ёлгор аст	78
Зулфи ту ханӯз тобдор аст	79
Бар он лабе, ки шакар бо ҳаловаташ шӯр аст	79
Бо ғамат шодии ҷаҳон ҳавас аст	80
Зулфи пасташ, ки бар хар мӯ дили дигар бастаст	80
Он ҷӣ бар чони ман зи ғам рафтаст	81
Нигори ман, ки зи ҷунбидани сабо хуфтаст	81
Дарёб, ки чон хароб гаштаст	82
Бори ишқат бар дилам боре хуш аст	82
Ёр агар баргашт, дар тимор будан ҳам хуш аст	83
Ошиқонро дарди бемарҳам хуш аст	83
Гарчи сарви боғро боло хуш аст	84
Дил зи инъомат, маҳо, бо илтифоте конеъ аст	84
Лаъли лабат ба чошнӣ аз анғубин беҳ аст	85
Ба худ мабин, ки чу рӯи ман офтобе ҳаст	85
Дар сарам то зи сари зулфи ту савдое ҳаст	86
Моҳ тобон асту ҳамчун рӯи ту тобанда нест	87
Ҳар мижга аз ғамзаи хунрези ту новакзанест	87

Бедор шав дило, ки ҷаҳон ҷои хоб нест	88
Маро дар сар ҳавои нозанинест	88
Рӯи некӯи ту зи маҳ кам нест	89
Ҷӣ доғхост, ки бар синаи фиғорам нест	89
Ба рози ишқ дили хеш низ маҳрам нест	90
Диле, к-озод бошад, он ман нест	90
Диле, к-аш сабр бошад, он ман нест	90
Дили моро зи дасти ғам амон нест	91
Боз маст омаданаи нозкунон аз ҷоест	91
Ба болини ғарибонат гузар нест	92
Шаб нест, к-аз ту бар сари хар кӯ нафир нест	93
Ҷобуктар аз ту дар ҳама гетӣ савор нест	93
Аз ту дар хотир маро озор нест	93
Эй, ки бе хоки дарат дар дидаи ман нур нест	94
Тири кадомин болост, к-он ба камони ту нест	95
Нест диле, к-андар ӯ доғи ҷафои ту нест	95
Биё, ки беш маро тоқаги ҷудой нест	96
Банди ҷонам зи ҳама силсилаи мӯи касест	96
Ман кистам, ки кини ғамат бо чу ман касест	97
Буте, к-аз ваям рӯ ба девонагист	98
Эй дил, ғамин мабош, ки чонон расиданист	98
Ҳар кӣ рӯи ту дид, ҷон донист	99
Май нӯш, ки даври шодмонист	99
Чун гузар бар хок дорӣ, дар сарат ин бод чист?	100
Гар бигӯям, ки даруни дили ман пинҳон чист	100
Ҳар кӣ дар пеши ҷашми равшани мост	101
Туро ба дину диёнат дарун биеъд рост	101
Мӯйро нест ин миён, ки турост	102
Сад бало афтоду сад фитна бихост	102
Сабо гарде аз он зулфи дуто хост	103
Бозаш ҳаваси шикор бархост	103
Сокиё, бола дех имрӯз, ки чонон ин чост	104
Ҳар кас он ҷо, ки маю шохиду гулшан он чост	105
Эй насими субҳидам, ёрам кучост?	105

Эй бод, аз он баҳор хабар дех, ки то кучост?	105
Умр ба поён расид дар хаваси рӯи дӯст	106
Ҳар сӯ, ки бо ҳазор карашма хироми туст	106
Эй ғамзазан, ки тири ҷафо дар камони туст	107
Эй орзуи дида, дилам дар хавои туст	107
Хуррам он чашме, ки ҳар рӯзаш назар бар рӯи туст	108
Он турки нозанин, ки ҷаҳоне шикори ӯст	109
Он ки дилам шефтаи рӯи ӯст	109
Бандаро бо ту дӯстдорӣ хӯст	110
Мардум аз кӯи ту ҷуз бедил нарафт	110
Рафт ёру орзуи ӯ зи ҷони ман нарафт	111
Ҳар кӣ ниғаҳ дар ту кард, беш ба бустон нарафт	111
Рафтӣ аз пеши ману нақши ту аз пеш нарафт	112
Ишқ бо ҷони ман аз сина бурун хоҳад рафт	112
То надонӣ зи дилат ёр бурун хоҳад рафт	113
Баргрез омаду барги гулу гулзор бирафт	113
Ҷафо, к-аз вай бар ин ҷони забун рафт	114
Боз шаб омаду хоб аз сари ман берун рафт	114
Афсӯс аз ин умр, ки бар боди хаво рафт	115
Ҳанда ҳаргиз даҳане ҳамчу даҳони ту наёфт	115
Лашкар кашид ишқу дилам тарки ҷон гирифт	116
Кори болои ту бас боло гирифт	116
Ҳар қадам, к-андар рах он сарви хиромон баргирift	117
Шаҳсаворам омаду аз сина ҷонро баргирift	117
Зулфат зи зулм гарчи ҷаҳоне фуруғ гирифт	118
Дилам 3-ӯ шаб ҳадиси ноз мегуфт	118
Чу чашми масти ту дар хобгоҳи ноз бихуфт	119
Рухи ту риштаи зулф аз барои он овехт	119
Сапедадам, ки замона зи рух никоб андохт	120
Дардо, ки бо ман он бути номехрубон насохт	120
Сари он қомати ҷун сарви равон хоҳам гашт	121
Маҳе гузашт, ки он маҳ ба сӯи мо нагузашт	121
Ҷун ба гетӣ ҳар чӣ меояд, равон хоҳад гузашт	122
Дидамаш имрӯзу шаб дар дил кунун хоҳад гузашт	123

Шӯҳи ман дӣ ба раҳе масту хиромон бигузашт	123
Дилам бурду бӯи вафое надошт	124
Бо ғамаш хуш будаам, шаб гарчи дар зорӣ гузашт	124
Кучост дил, ки ғаматро ниҳон тавонад дошт	125
Нигори ман имшаб сари ноз дошт	126
Турки мастам, ки қасди имон дошт	126
Дӯш лаъли ту маро то ба сахар меҳмон дошт	127
Такдир, ки якчанд маро аз ту ҷудо дошт	127
Боди Наврӯз чу дунболаи ҷони мо дошт	128
Ёри мо дил зи дӯстон бардошт	128
Имшаб шаби мо нур зи маҳтоби дигар дошт	129
Оби ҳаёти ман, ки нам аз ман дарег дошт	129
Маро карашмаи он турки гулғузор бикӯшт	130
Эй қиблаи соҳибназарон рӯи ҷу моҳат	130
Ҷун ғами ҳичрони ӯ надошт ниҳоят	131
Девона шудам дар орзуят	131
Асаре намонд боқӣ зи ман андар орзуят	132
Эй турки камонабрӯ ман бандаи абрӯят	132
Чӣ вазн моҳи саморо баробари рӯят	133
Биё, эй дидаи шаҳре ба сӯят	133
Зулфи ту ба ҳар оби мусаффо натавон шуст	134
Ба дидаву дили ман дӯст хона металабад	134
Он дил ба чӣ кор ояд, к-ӯ хонаи ту набвад	135
Ҳар кӣ ҷу ту ба некӯӣ офати ақлу ҷон бувад	135
Ороми ҷонам меравад, дилро сабури ҷун бувад?	136
Симинтану хоридилӣ, гар гуфта нам ёро бувад	137
То сарам бошад, таманноӣ туам дар сар бувад	137
Ҳар киро ёре ҷу ту саркаш бувад	138
Гул ба тамошои суман меравад	138
Гул расиду ҳар касе сӯи гулистон меравад	139
Боз он балои ошиқон инак ба сахро меравад	139
Ё Раб, ин андешаи хубон зи ҷонам хун равад	140
Аз дили ғамгин ҳавои бӯстонам ҷун равад	140
Гар сари зулфи ту аз бод парешон нашавад	141

Дил рафту орзуи ту аз дил намешавад.....	141
Зулф гирд овар, ки бозам дил парешон мешавад.....	142
Чу боди субҳ бар он сарви хушхиром шавад.....	142
Чун зи насими субҳдам зулфи ту дар хаво шавад.....	143
Меҳоҳад он сарви равон, к-имрӯз дар сахро шавад.....	144
Дурӯғу росте, к-он ғамзаи ғаммоз пайвандад.....	144
Ба чашмам то ҳаёли лаъли он кассоб мегардад.....	145
Ҳанӯзат ноз гирди чашми хоболуд мегардад.....	145
Чашми гардандаи ту бо ҳама кас мегардад.....	145
Дида чун бо ту ҳамназар гардад.....	146
Ҳама мастии халқ аз соғару паймона меҳезад.....	146
Чун гоҳи хиромидан ёрам зи замин хезад.....	147
Сапедадам, ки ҷаҳоне зи хоб бархезад.....	147
Нигоро, аз мани мискин ҷӣ хезад.....	148
Ҳавое мерасад, к-аз сар гиребон ҷок хоҳам зад.....	148
Ҷоно, агарам дарди ту девона насозад.....	149
Чашмат дили ман ба ғамза дӯзад.....	150
Бе ёди ту ғам ҷаҳон насӯзад.....	150
Замоне нест, к-аз дасти ту ҷони ман намесӯзад.....	151
Ғам кушт маро в-он бути Навшод наёмад.....	151
Гули нав расиду бӯе зи баҳори ман наёмад.....	152
Сабо омад, маро дил боз н-омад.....	152
Кӣ меояд чунин, ё Раб, магар маҳ бар замин омад?.....	153
Он сарви хироманда, ки ҷустам, ба бар омад.....	153
Ҳар сар, ки ба савдои ту аз пой даромад.....	154
Ҳар гоҳ мурге аз сари шохе наво занад.....	154
Ҳар кӣ даме ба ёди он дилбари маҳлиқо занад.....	155
Шаб, к-он маҳи ман бар дилам аз ғусса пайкон бишканад... ..	155
Дили ман хун шуду ҷонон надонад.....	156
Бути маҳмилнишини ман магар ҳолам намедонад.....	157
Маҳаш гӯям, валекин маҳ суҳан гуфтан намедонад.....	157
Ҷӣ пӯшӣ парда бар рӯе, ки он пинҳон наместонад.....	158
Чу зулфат фитна шуд бар ҷон, дилам обод кай монад?.....	158
Ғамзаи шӯҳат, ки касди ҷони мардум мекунад.....	159

Чашми ту маст аст ё дар хоб бозӣ мекунад?.....	159
Дил, ки бо хубони бадхӯ ошноӣ мекунад.....	159
Ҷонам фидои қомате, к-офокро ҳайрон кунад.....	160
Лаби лаъли ту ҷуз, ки ҷон набарад.....	160
Шабҳо асири дардаму хобам намебарад.....	161
Ишқат хабар зи олами беҳушӣ оварад.....	161
Ман намехоҳам, ки чашми ғайр он рӯ бингарад.....	162
Гар кунӣ ёриву гар озор бар ман бигзарад.....	162
Ҳар шаб аз синаи ман тири бало мегузарад.....	163
Ошиқ аз сина ҷон бурун гирад.....	163
Диламро гоҳи он омад, ки ком аз айш баргирад.....	164
Замона чун ту дилҷӯе надорад.....	164
Гар хусни ту офоқи пуrowоза надорад.....	165
Рӯе, ки турост, маҳ надорад.....	165
Девона дилам зулфи парешони кӣ дорад?.....	165
Пои ноз арчи гаҳе ҷониби мо нагзорад.....	166
Аз ҳоли мо-т ҳеҷ ҳикоят намерасад.....	167
Дар раҳ бимонд ин чашми тар, к-он шӯҳмеҳмон кай расад.....	167
Аз даҳонат суҳан ба ком расад.....	168
Нола барояд ҳар тараф, к-он бут хиромон даррасад.....	168
Дардо, ки дигар моро он ёр намерасад.....	169
Ғами ман шодии касро напурсад.....	169
Гар гашти он сарви равон рӯзе сӯи гулшан фитад.....	170
Чу турки масти ман ҳар лаҳзае сӯи дигар ғалтад.....	170
Онро, ки сару коре бо ҷун ту нигор афтад.....	171
Агар чашми ту рӯзе бар маҳ афтад.....	171
Гар ӯ бе ёди мо дар май нааяфтад.....	172
Маҳе ҷун ӯ ба дасти ман нааяфтад.....	172
Сарве чу ту дар Ҳаллуху Навшод набошад.....	173
Дили ошиқ ҷаро шайдо набошад.....	173
Гар маҳ чу ту бо ҷамол бошад.....	174
Суҳан дар парда меғӯй, забондонӣ ҳамин бошад.....	174
Туро аз ваҷҳи дил бурдан варои хусн он бошад.....	175
Касеро, к-инчунин зулфу баногӯш ончунон бошад.....	175

Маро то ошноӣ бо бутони дилрабо бошад	176
Муборак бомдоде, к-он ҷамол андар назар бошад	176
Бе наргиси ту хоб надонам, ки чӣ бошад?	177
Буте гавҳардамам дашномҳои шакарин бахшад	177
Боз бодӣ субҳ бӯи ошноӣ медихад	178
Нозукрухи ҷонони ман бӯи гули хандон диҳад	178
Дил дар ҳавоят, эй бутӣ айёр, ҷон диҳад	179
Суман пеши рухаш зебо мағӯед	179
Эй ҳамнафасон, ки пеши ёред	180
Бӯе зи сари зулфи нигорин ба ман оред	180
Ҳеч кас аз боғи даҳр бӯи вафое надид	181
Боз бо хеш гаҳе ҳамсуханаш хоҳам дид	181
Бод омаду бӯе зи нигорам нарасонид	182
Рӯзҳо шуд, ки зи ту бӯи вафое нарасид	182
Дӯш ногаҳ ба мани дилшуда он маҳ бирасид	183
Чаман зи сабза хате бар руҳи ҷамил кашид	184
Мӯй аз зулфи бутон натвон кашид	184
Як дил ба сари кӯи ту обод наёбанд	185
Эй зулфи ту доми дили донову хирадманд	185
Дилбарон меҳр намоянду вафо низ кунанд	186
Оқил надихад ошиқӣ дилсӯхтаро панд	186
Ман бандаи он рӯй, ки дидан нагузоранд	187
Гарчи хубон зи маҳ фузун бошанд	187
Дил шуд зи дасту бар мижа аз хун нишон бимонд	188
Дил рафт ба сӯеву ҳамон сӯй, ки шуд, монд	189
Рафтиям аз ҷашму дар дил ҳасрати рӯят бимонд	189
Рӯзе магар ин бастадари мо бидушоянд	190
Шакар пеши лабат ширин нагӯянд	190
Шуд аз ишқат дилам хуну ҷигар афғору ҷон барбод	191
Кучо будӣ биё, эй сарви озод	191
Дилдор маро баҳра ба ҷуз ғам нафиристонд	192
Надонам то туро дар дил чӣ афтод	192
Диламро дар занахдонаш раҳ афтод	193
Зулфайни ту саргашта ҷу бодӣ сахарам кард	193

Ҳосил агар аз зулфи ту як тор тавон кард	194
Давлат на ба зӯр асту ба зорӣ, чӣ тавон кард	194
То ғамзаи хунрези ту қасди дили мо кард	195
То руҳи ту зулфи туро пеш кард	195
Ишқ омаду дил зи дасти мо бурд	196
З-ин пештар ҷунин дилат аз сангу рӯ набуд	197
То ҷаҳон буд, аз ҷаҳон ҳаргиз диле хуррам набуд	197
Дӣ маст будаам, ки зи хешам хабар набуд	198
Маро бо ту, ки шабедорие буд	198
На пеш аз ин мижа з-ин гуна хунфишонам буд	199
Бирафт он дил, ки бо сабр ошно буд	200
Вақте он буда-ст, к-он бадахл моро ёр буд	200
Ё Раб, ки дӯш ғоибӣ ман хонаи кӣ буд?	201
Ё Раб, чӣ буд имшабу меҳмони ман кӣ буд	201
Эй, ки ҷун ҷон рафтаӣ аз дасти мо, боз ой зуд	202
Як ханда бизан з-он лаби лаъли шакаролуд	203
Гулу шукуфа ҳама хасту ёр нест, чӣ суд?	203
Чӣ хуш субҳе дамид имшаб маро аз рӯи ёри худ	204
Дилам бурун шуд аз ғамат, ғамат зи дил бурун нашуд	204
Кор зи даст шуд маро, даст ба ёр дарнашуд	205
Боз моро дил ба дасти ошиқӣ бечора шуд	205
Чанд зи дур бинамат, ваҳ, ки дилам кабоб шуд!	206
Аз ёди ту дил ҷудо нахоҳад шуд	206
Марав з-ин сон, ки ҳар сӯ ҷомаи ҷон ҷок хоҳад шуд	207
Ман аз ҷавру ҷафои дилбарон девона хоҳам шуд	208
Чӣ пиндорӣ, ки ман аз ошиқӣ бегона хоҳам шуд	208
Зи ораз турра боло кун, ки кори халқ дарҳам шуд	209
Сухан мегуфтам аз лабҳо-ш, дар комам забон гум шуд	209
Он дӯст, ки буд, бар карон шуд	210
Бар н-омад оҳе аз дилам, зулфат парешон аз чӣ шуд?	210
Сол нав асту ишқ нав, ишрати ёри ман чӣ шуд?	211
Шаббе, эй бод, сӯи он руҳи гулгун нахоҳӣ шуд	211
Бар оби рухат як гули сероб наёяд	212
Як рӯз ба умре зи манат ёд наёяд	212

Танҳо ғами дил гуфтан бо ёр чӣ хуб ояд	213
Маро ҳар шаб зи дида хуни дил ғалтон фуруд ояд	214
Шахнаи ғам дуасла меояд	214
Сабо мечунбаду он масти моро хоб меояд	215
Маро боз он тариқи сокии худ ёд меояд	215
Дили маро чу зи рӯи ту ёд меояд	216
Дил боз ба ҷӯш омад, ҷонони кӣ меояд?	216
Гарчи дар куштани ушшоқ забун меояд	217
Надонам, то чӣ бод аст ин, ки аз гулзор меояд	218
Зи ман дар ҳаҷри ӯ ҳар шаб фиғону зор меояд	218
Зимистон меравад, айёми гулҳо пеш меояд	219
Рӯзе агар он моҳ ба меҳмони ман ояд	219
Муддате шуд, ки ёр мен-ояд	220
Аз шифтагон чун ман сарбоз бурун н-ояд	221
Саҳаргоҳон, ки бод аз сӯи гул анбарфишон ояд	221
Шамъи ман агар як шаб аз хона бурун ояд	222
Ба гулгашти чаман чун гулситони ман бурун ояд	222
Бе рӯи дилафрӯзат умрам ба чӣ кор ояд	223
Ба чӣ кор оядам он дил, ки на дар кори ту ояд	223
Сари зулфи ту ёриро нашояд	224
Дилат ҳар лаҳза мегардад, кучо рӯи вафо рӯяд	224
Эй ба тапидан аз ту дил хуш, ки мебарӣ, мабар	225
Гар ту кулоҳ қач нӣҳӣ, хуш зи мо шавад магар?	225
Зулфат аз бод дигар бошаду аз шона дигар	226
Эй туро дар зери ҳар лаб шаққарафшоне дигар	226
Манам ба хона тан ин ҷову чон ба ҷои дигар	227
Ҷавлони тавсанаи бин, ҳар ҷо гӯбори дигар	227
Моҳ надиӣ ар, дило, ёри чу моҳи ман нигар	228
Дар сина дорам кӯҳи ғам, дорад агар ёр ин қадар	228
Эй боди субҳдам, хабари ошно биёр	229
Ё Раб, он рӯй аст ё гулбарги хандон дар назар?	230
Савори ҷобуки ман, пеши чашми ман магузар	230
Бо ту дар сина нафасро чӣ гузар?	231
Менаёбад чашми ман бар остони ӯ гузар	231

Қамар бурид зи ман меҳру ман ҳароби Қамар	232
Партави хуршед, бин, тобанда аз рӯи қамар	232
Дар ишқ боз худро бадном кардам аз сар	233
Ҳар шаб манам зи ҳаҷр парешону дида тар	233
Эй аз ту хубон хӯрда хун, ту аз ҳама хунхоратар	234
Эй руҳат, аз маҳ ҷаҳоноройтар	234
Аз чашми ту кӣ ҳаст зи ту ҷоншикортар?	235
Рухи гул хуш асту аз вай руҳат, эй нигор, хуштар	235
На наргис аст зи чашми хуши ту арбадаҷӯтар	236
Сар ба кӯи ишқ ғалтонида гир	236
Ризои ман талаб имшаб, тариқи ноз магир	237
Гар зи ман ҷон биравад, боди ҳавое кам гир	237
Эй дил, аз ин ҳаробаи ваҳшат корона гир	238
Эй лаъли лабат чу бар шакар шир	238
Эй бар дилам аз фиروق сад бор	239
Чунон рӯе зи чашмам дур медор	239
Нигоро, чашми раҳмат сӯи ман дор	240
Эй зи чун ту бут шуда сад порсо зуннордор	240
Эй ҷароғи ҷонам аз шамъи ҷамолат нурдор	241
Биё, ҷоно, ризои ман нигаҳ дор	241
Сапедадам, ки гуҳар борад абр дар гулзор	242
Яке имрӯз сари зулфи парешон бигузор	242
Мусулмонон, диле дорам гирифта	243
Хуш бувад соғари пурбода дар айёми баҳор	244
Ё Раб, ин моем аз он ҷону ҷаҳон афтода дур	244
Эй шамъи руҳи ту матлаи нур	245
Гар хунаи дорӣ, маранҷ, ар кам нишинӣ бар суғур	245
Масти ман, чун ҷуръа нӯшӣ, бодае бар ман бирез	246
Афтодагони роҳи тӯем аз сари ниёз	247
Эй сарамро ба ҳоки по-г ниёз	247
Сӯям он наргиси беҳоб набинад ҳаргиз	248
Зи ман дил чун рабудӣ, рафт ҷон низ	248
Ҳаёли дӯст ба чашми ман андар омад боз	249
Бар ҷони мани шикастадил боз	249

Кушодӣ чашми хоболудро боз	250
Кучо бувад мани мадхушро хузури намоз	250
Дар фирикаш рӯди хун аз дида меборам ҳанӯз	251
Тан пир гашту орзуи дил ҷавон ҳанӯз	251
Дил зи тан бурдиву дар ҷонӣ ҳанӯз	252
Шаби зулфи ту шуд нишонаи рӯз	253
Рӯят аз хай ҳама пурдурри хушоб аст имрӯз	253
Эй зи ту корсозии ҳама кас	254
Бо pistaи майғуни ту шаккар чӣ кунад кас?	254
Кори дилам аз даст шуд, эй дилрабо, фарёд рас!	255
Бие, ки базми тарабро ҷаман ниҳод асос	255
Харобии ман аз он наргиси хуморӣ пурс	256
Субҳи давлат медамад аз рӯи он хуршедваш	256
Хушрафике, он ки ин рӯ дар назар меоядаш	257
Дил, ки бурд аз мо, агарчи мубтало медорадаш	257
Зулфат, ки бод аз ҳар тараф ғаҳ-ғаҳ парешон дорадаш	258
Мо ба ҷон дармондаву дил сӯи мо меҳонадаш	258
Зи ғам он дил, ки ниғаҳ дорандаш	259
Дили ман бурд, натвон ёфт бозаш	259
Рафт дил, нест равшанам ҳолаш	260
Фаришта менависад гуноҳи дам ба дамаш	261
Он кӣ аз ҷон дӯсттар медорамаш	261
Ситамгаре, ки дилам шод нест ҷуз ба ғамаш	262
Ғар, эй насим, туро раҳ диҳанд дар ҳарамаш	262
Дил бурду заҳра нест, ки он бозхоҳамаш	263
Мастӣ гирифт шева он чашми пурхумораш	263
Боғ бишкӯфту сурию суманаш	264
Қабову пераҳани ӯ, ки мерасад ба танаш	265
Номи сарчашмаи ҳайвон чӣ барӣ бо даҳанаш	265
Ҳоҳам, ки сер бинам рӯи чу ёсминаш	266
Лаб нигар в-он даҳони хандонаш	266
Ӯ мераваду ошиқи мискин нигаронаш	267
Касе, ки ҳаст назар бар ҷамоли маймунаш	267
Зулфи ту – ҳар мӯю боде дар сараш	268

Эй зада новакам ба ҷон як, ду, се, чору панҷу шаш	268
Карашмаҳои сари зулф дар баногӯшаш	269
Дили ман хун шуду дур аз висоқаш	269
Ҳар бомдод то ба шабам бар сари раҳаш	270
Дидам чу офтобе дар сояи кулоҳаш	270
Моему шабеву ёр дар пеш	271
Ғаҳ-ғаҳ назаре боз мадор аз мани дарвеш	272
Турки ман сар макаш зи пардаи хеш	272
Ҷандин шабам гузашт ба кунҷи хароби хеш	273
Аз ҳаданги ғамзаи дилдӯзи хеш	273
Пешӣ чашми худ мағӯ, ғар бо ту гӯям сӯзи хеш	274
Маро корест мушқил бо дили хеш	274
Ғар на ман девона гаштам з-ин дили бадноми хеш	275
Солҳо хун хӯрдаам аз бахти бесомони хеш	275
Танҳо ману дилеву ғаме баҳри ҷони хеш	276
Ҳар кас нишаста шод ба кому ҳавои хеш	276
Халк ба ҳар кору ман бар сари савдон хеш	277
Эй ҷафо омӯхта аз ғамзаи бадхӯи хеш	277
Шуд он ки пой маро бўса мезанад авбош	278
Ғар маро бо бахт коре нест, гӯ, харгиз мабош!	278
Абре хуш асту вақти хуш асту ҳавои хуш	279
Шуд дили ман хун зи доғи ҳаҷри ӯ, ё Раб, каяш	279
Мушқи тар бар маҳ парокандию шаб меҳонияш	280
Агарчи пурсиши ман нест роияш	280
Он суҳан гуфтани ту ҳаст ханӯзам дар гӯш	281
Шод бош, эй шаби фархундаи дӯш	281
Масту лоякӣ гузаштам аз дари майхона дӯш	282
Дуздона даромад аз дарам дӯш	282
Таолиллаҳ, чӣ давлат доштам дӯш	283
Эй лаби чун шакарат чашмаи нӯш	283
Дили ман дастбозӣ мекунад ҳар лаҳза бо мӯяш	284
Назар зи дида бидуздам, ки нангарам рӯяш	284
Он чашми суҳангӯи нигар в-он лаби хомӯш	285
То шуд зи матлаи ғайб хуршеди хусн толеъ	286

Чу меҳр мекунад аз маширки пиёла тулӯ	286
Шоҳи хуснӣ в-аз мағои некувон дорӣ фароғ	287
Гул зи бими бод зерӣ парда медорад чароғ	287
Расид дӯш нидое аз ин баландравоқ	288
Эй зи савдои ту дар дил равнақи бозори ишқ	288
Дӣ маст мерафтӣ, бӯто, рӯ карда аз мо як тараф	289
Дӣ мегузашту сӯи ӯ дилхо кашон аз ҳар тараф	289
Бӯстон ҷилва даргирӣфт инак	290
Ду чашмат офати дилхост ҳар як	291
Турки сафедрую сияхашму лоларанг	291
Меравад ёру маро тимор мемонад ба дил	292
Мани мискин чӣ кунам, пеши кӣ гӯям ғами дил	292
Эй фарқ то ба пой ҳама орзӯи дил	293
Муслмонон бирафт аз дасти ман дил	293
Маро баҳрат хусуматхост бо дил	294
Дил рафт зи тан берун, дилдор ҳамон дар дил	294
Нигоро, суҳбат аз ағёр бигисл	295
Зихӣ, зулфат шикаста нархи сунбул	295
Хаҳӣ дар ҳар назар чун ҳеш макбул	296
Хез, ки ҷилва мекунад, чехраи дилкушои тул	296
Турки ман, рафтам зи кӯят, гар зи ман гаштӣ малул	297
Шаб то ба рӯз хуни ҷигар нӯш кардаам	297
Ман, ки дур аз дӯстон в-аз ёр дур афтодаам	298
Ҷони ман аз ғамат чунон шудаам	298
Қадам сӯй равам, к-аз фироқ амон ёбам	299
Забон намонд зи лаълат, суҳан кучо ёбам?	299
Кучо-т ҷӯяму гар ҷӯямат, кучо ёбам?	300
Гар худ суҳан зи Зухраву аз моҳ бишнавам	300
Эй дида, пой шав, ки бари ёр меравам	301
Ман он наям, ки ба умр аз вафои худ биравам	301
Гарчи аз ақлу дилу дидаю чон бархезам	302
Коре чу барнаёяд аз охи субҳхезам	303
Қас бад-ин рӯз мабодо, ки мани бадрузам	303
Зи ҳаҷрат рӯзи ман шаб гашт, кай будӣ чунин рӯзам	304

Биё, ки бе ту ба сад гуна доғ месӯзам	304
На ёр ваъдаи бӯсу канор мекунадам	304
Мегузаштию ба сӯят нигарон меидам	305
Абр мебораду ман бори сафар мебандам	306
Чу ман зи дӯст ба доғи даруна хурсандам	306
Бихил кун он ҳама хунхо, ки дар ғамат х (вардам)	307
Манат ҳар шаб, ки гирди кӯй гардам	307
Биё, ки баҳри ту чон дар бало гарав кардам	308
Ман аз дасти дил дӯш девона будам	308
Бо ту чӣ рӯз буд, ки ман ошно шудам	309
Ин манам, ё Раб, ки бо дилдор ҳамзону шудам	310
З-он ғамзаи хунрези ҷонафгор хуш меоядам	310
Ин туй ё ба хоб мебинам	311
Ҷон ситонад чунин, ки мебинам	311
Надорам тоби дидан дер-дерат баҳри он бинам	312
Нихонӣ чанд сӯи ёр бинам	312
Моҳе раваду ман ҳама шаб хоб надонам	313
Боз ин дили ман рӯ ба кӣ овард, надонам?	314
Туй дар пеши ман ё худ Маху Парвин намедонам	314
Ману шабхovu ёди он сари кӯе, ки ман донам	315
Дилам овора ба ҷоест, ки ман медонам	315
Аз дил паём дорам, бар дӯст чун расонам?	316
Ман агар бар дари ту ҳар шабе афгон накунам	316
Ҳар шаб аз шавқ чома пора кунам	317
Хуррам он рӯз, ки дида ба руҳат боз кунам	317
Аз ду зулфат шикане вом кунам	318
Азми он дорам, ки аз дил накли чон берун кунам	318
Соя дорам ҳар шаб аз савдои зулфаш, чун кунам	319
Дар фироқат зиндагонӣ чун кунам?	319
Ҳеч ғах бошад, ки ҷоми айш бар саҳбо кунам	320
Гар расам рӯзе бад-он маҳ, ошноихо кунам	321
Не пой он, ки аз сари кӯят сафар кунам	321
Бахт агар ёрӣ диҳад, як шаб дар оғушаш кунам	322
Бе ту чон рафту ба тан боз наёяд, чӣ кунам	322

Ғамам бикушт, ки аз ёр мондаам, чӣ кунам?	323
Бурунам аз дили пурхун намешавӣ, чӣ кунам?	323
Гузашт ёру насозам ба ҳӯи ӯ, чӣ кунам?	324
Ҳар шаб ба дил тасавури нозаш фуру барам	324
Ҳар дам чу натвонам, ки он рухсори зебо бингарам	325
Чаман чун бӯи ту орад, ба бӯят дар чаман мирам	326
Маро дил дех, ки ман санге надорам	326
Ошиқ шудаму махрами ин кор надорам	327
Дарёб, ки ман тоқати ҳаҷри ту надорам	327
Зи ҳар мӯи ту дил дар банд дорам	328
Шобе осониям набвад, кавӣ душворие дорам	329
Муддате шуд, ки назар бар руҳи ёре дорам	329
Агар зи нози ту дил хаставу ҳазин дорам	330
Савдои сари зулфат, к-андар дилу ҷон дорам	330
Мадех пандам, ки ман дар сина савдои дигар дорам	331
Бурун ой андаке чоно, ки бисёр орзу дорам	331
Эй аз назарам рафта, назар сӯи кӣ дорам	332
Ҳар шаб фитода бар дари ту хоки дар ҳӯрам	332
Аз дасти дил бар онам, к-аз ҷони худ бишӯрам	333
Ҷонам бурун омад зи ғам, охир ба ҷонон кай расам	333
Ман он турки таннозро мешиносам	334
Ба дасти бод, к-он сӯ ҷон фиристам	334
Шобе дар кӯи он маҳрӯй рафтам	335
Умрам гузашту рӯи ту дидан наёфтам	335
Нафасе бурун надодам, ки ҳадиси дил нагуфтам	336
Набудӣ, он ки манат дилнавоз мегуфтам	336
Боз омад, он вақте ки ман аз гиря дар хун уфтам	337
Эй хуш, он шабҳо, ки ман дар дида хобе доштам	338
Хуррам он рӯзе, ки ман бо дӯст коре доштам	338
Гузашт он ки ман ақлу дин доштам	339
Ҳар саҳаре ба кӯи ту шуълаи вои худ кашам	339
Як суҳан гар 3-он лаби шаққарфишон берун кашам	340
Не мачоли он ки ўро аз дили худ баркашам	340
Чун нола баҳри диданат аз ноз баркашам	341

Ман куштаи рӯи ёри хешам	341
Ғар ман ба каманди ту гирифтор набошам	342
Чун давлати он нест, ки паҳлуи ту бошам	342
Ғар гуле надҳӣ зи боғи худ, ба хоре ҳам хушем	343
Дидам балои ногаҳон, ошиқ шудам, девона ҳам	343
Эй ба чашми ту хумору хоб ҳам	344
Ишқат насиби ман ҳама ғам доду дард ҳам	344
Ман ошиқам, на раъно, к-аз дӯст ком хоҳам	345
Ба чашми охувона сайди худ кардӣ дилу тан ҳам	346
Бибастӣ чашми ман 3-афсун, забон ҳам	346
Абри баҳору борон в-ин чашми хунфишон ҳам	347
Ҳар рӯз дида дар раҳи боди сабо ниҳам	347
Сафар карданд ёрон, ҷони мо ҳам	348
Эй рухат чун моху аз маҳ беш ҳам	349
Зи ту неъмат асту роҳат, лаби шаққарину рӯ ҳам	349
Боз вақт омад, ки ман сар дар парешонӣ ниҳам	350
Мо офият нисори раҳи дард кардаем	350
Эй хуш, он рӯзе, ки мо бо ёри худ х (в) аш будаем	351
Сабзаҳо нав медамад, берун равем	352
Умре шуду мо ошики девона бимондем	352
Мо аз ҳаваси рӯи бутон бознаёем	353
Софӣ мадеҳ, эй дӯст, ки мо дурдкашонем	353
Аҳдхоро ғаҳи он шуд, ки зи сар тоза кунем	354
Бода дардеҳ, сокиё, то ҷой дар ҷонаш кунем	354
Рафтем мову дил ба яке кӯ гузоштем	355
Биё, то бегулу саҳбо набошем	356
Хароб гаштаму бар хеш пас намеоям	356
Дили беишқро ман дил нагӯям	357
Хароши синаи худ бо бути хунхор мегӯям	357
Ҳар дам ғами худ бо дили афгор бигӯям	358
Ҳама шаб аз ту ба девори хона ғам гӯям	358
Эй гиря, туро чӣ шукр гӯям	359
Дилам зи дарди ту хун шуд, надонам ин ба кӣ гӯям	359
Ё Раб, ғами он сарви хиёрон ба кӣ гӯям	360

Парирӯе, ки ман хайрони ӯям	360
Надорам орзуе чуз зи дурат гаҳ-гаҳе дидан	361
Агар бихоҳамаш он рӯи дилситон дидан	361
Зихӣ расми баногӯшат, гул андар сабза парвардан	362
Гесӯи туро нисбат бо шаб натавон кардан	363
Дил шикебо наметавон кардан	363
Бо чун ту маҳе як шаб гар хоб тавон кардан	364
Баҳор омад, вале рағбат ба бустон чун тавон кард	364
Муяссар ар шавад аз чун ту нахл бар хӯрдан	365
Сад раҳ гузарӣ хар дам бар чони хароби ман	365
Савдои хубон кам нашуд 3-ин чони ғамфарсуди ман	366
Аз шаби гесӯи туст равшании рӯзи ман	366
То аз бари ту шудам ҷудо ман	367
Васият мекунам, гар бишнавад абрӯкамони ман	367
Чашм аст, ё Раб, ончунон, ё худ балои чони ман	368
Боз омад, он ки сӯхтаи ӯст чони ман	368
Остони ёру он гаҳ хуни ман	369
Имрӯз боз шакли дигар гашт ёри ман	369
Моҳе гузашту шаб нахуфт ин дидаи бедори ман	370
Маҳанд аз дарди ман, чоно, на бар бозист охи ман	370
Ҳар маҷлисе соқие, ман дар хумори хештан	371
Акси савсан магар имрӯз дар оби равшан	371
Рӯй туруш карда ба ёрон мабин	372
Охир, эй худбини ман, вақте ба ғамхорӣ бибин	373
Хумору хобу чашми кофараш бин	373
Аз он лаб мевазад бўву бӯи хуни хоб аст ин	374
Ғубори мушк меҳезад, надонам то чӣ бод аст ин?	375
Ҳамерафтию меғуфтанд андар хусн фард аст ин	375
Шаб аст ин, ваҳ, чӣ бепоён ва ё худ зулфи ёр аст ин	376
Дили гумгашта ба бозор харидан натавон	376
Аз хона душман хост, дил, фарёд кардан чун тавон	377
Аз ҳамчу тӯе бурид натвон	377
Эй дурмонда, аз назари дурмондагон	378
Шаббе бо мо ҳаёли хештанро меҳмон гардон	378

Биёр соқию чоми шароб даргардон	379
Маро қомат чу чавгон асту сар чун гӯй саргардон	379
Ороиши маҷлис тӯй, маҷлис биёро хар замон	380
Чонам ҳамону дил ҳамон, дармону дарди мо ҳамон	380
Сабза ҳамону гулу саҳро ҳамон	381
Ёр бефармону дил ҳам ҳамчунон	381
Ишқ оташам дар чон заду чонон аз они дигарон	382
Ҳамерезӣ ба бозӣ хуни ёрон	383
Эй орзуи умедворон	383
Дареги суҳбаги деринаи вафодорон	384
Рав, эй сабову саломам ба дилнавоз расон	384
Эй бод, бӯи ёр бад-ин мубтало расон	385
Хуш аст майкада, соқӣ, ба рӯи ҳамнафасон	386
Дилам, ки сӯхт зи ишқаш, чароғи чони ман аст он	386
Эй суман, номаи вафо бистон	387
Сармаст равад чу дар гулистон	387
Эй беҳабар зи дидаи беҳоби ошикон	388
Олам аз чоми лаб хароб макун	388
Моҳи хилолабӯи ман, акли маро шайдо макун	389
Азми бурун чу масти хуморӣ шавӣ, макун	390
Дил мебарӣю дар хамаи мӯ мекунӣ, макун	390
Эй дил, зи ваъдаи қачи он шӯх ёд кун	391
Эй дил, алам ба мулки қаноат баланд кун	391
Чашмро дар мулки хубӣ шаҳнаи бедод кун	391
Чони ман, охир гаҳе аз бедилон ёде бикун	392
Чоно, шабе ба кӯи ғарибон мақом кун	393
Даро, эй шохӣ гул, хандону маҷлисро гулистон кун	393
Чоно, гузаре ба бӯстон кун	394
Як раҳ зи дар бурун о, қасди ҳазор чон кун	394
Охир, нигоҳе дар ҳоли мо кун	395
Биншаст ишқи ёр ба чонам чунон дарун	395
Бош, то мушкат зи барги ёсамин ояд бурун	396
Манаму ишқу диле хаставу чашме пурхун	396
Ишқи нав асту ёри нав асту баҳори нав	397

Аз дурии худ, чоно, холи дили ман бишнав	397
Ошиқи девонаам, силсилаи ёр ку?	398
Кас чун ҷаҳад зи гесӯи ҳамчун каманди ту	398
Пардаи сабрам дарид ғамзаи дилдӯзи ту	399
Бечора дилам хун шуд дар пеши ҳаёли ту	399
То ба замона шуд хабар аз маҳи бекамоли ту	400
Боз ба хуни халқ шуд чашми ҷаҳоннамой ту	401
Гар бода меҳурам, ба сари ман хумори ту	401
То шудам ҷашмошно бар рӯи ту	402
Оини ту дил бурдан аст, эй чашми шаҳре сӯи ту	402
Маст аст он нигор, ки мо масти рӯи ӯ	403
Ман ин чову дили гумрах дар он ку?	403
Он кист, ки меояд, сад лашкари дил бо ӯ	404
Эй ишқат оташе ба ҳама шаҳр дарзада	404
Эй аз гули ту моро дар дида хор монда	405
Макуш ба ноз маро, эй ба ноз парварда	406
Чу бӯи зулфи ту ҳамроҳии сабо карда	406
Эй руҳат, шамъи хусн барқарда	407
Ҷоно, равон кун бӯсае, эй роҳати ҷони ҳама	407
Эй ҷафоят бар мани мискин ҳама	408
Эй фироқи ту ёри дерина	408
Шамъи фалак баромад бо оташин забона	409
Диле дорам зи ҳичрон пора-пора	410
Дилам аз ҷаври хубон ғашт пора	410
Маҳ ба зулфи ту даршавад баста	411
Меҳри ту дар дили ман монанди ҷон нишаста	411
Эй дар дили ман чу ҷон нишаста	412
Аз лаби ӯ, эй ҳаёл, нуқли лаби мо мадех	412
Бекор диле бошад, к-ӯро набувад дарде	413
Лаъласт ҷунон ё лаб, ё хаст зи ҷон ҷизе	413
Сокӣ, биё, ки мавсими айш асту «мим»-у «йе»	414
Гар ба каманди зулфи ту ман на ҷунин асираме	415
Набуд ёри ман онро, ки ёр доштаме	415
Эй сад шикаст, зулфи ту ро зери ҳар ҳама	416

Сабза навҳез асту борон дурфишон ояд ҳама	416
Эй сарви баландатро сад фитна ба ҳар ғоме	417
Эй фитна зи чашми ту нишоне	417
Ду чашми масти туро нест аз ҷаҳон хабаре	418
Ман надидам чун ту ҳаргиз дилбаре	418
Мардона мекушад ба ҷафоям ситамгаре	419
Як раҳ бикун ба ғамзаи хунин ишорате	420
Ман бод нахоҳам, ки вазад бар чу ту боге	420
Салому хидмати ман, эй сабо, ба ёр биғуй	421
Девона шудам зи ёри бадхуй	421
Эй, ки чашми ман зи рӯи хеш равшан кардай	422
Эй дузди бедори дилам, торочи пинҳон кардай	422
Ба як карашма, к-аз он чашми дилрабо кардӣ	423
Сар пурхумор, шаб ба канори кӣ будай?	423
Дерест, к-эй гулбарги тар, бар рӯи мо хандон най	424
Хурдӣ ханӯзу кӯдакӣ, эй нозанин, барно най	424
Ғамзаро гораги имони ман омӯхтай	425
Эй бод, боз бар сари кӯи кӣ меравӣ?	425
Нест диле, ки ҳар дамаш офати дин намешавӣ	426
Гар чашми ман дар рӯи он хуршедрухсор омадӣ	426
Дидӣ, ки ҳақи хидмати бисёр надидӣ	427
Чӣ шудат, ки аз карашма назаре ба мо накардӣ?	427
Ҷунин к-он хандаи ширин ту кардӣ	428
Гар моҳи ту аз мушки тар олуда набудӣ	428
Эй кош, маро бо ту сару кор набудӣ	429
Дило, бо ғамзаи хубон чӣ бозӣ?	429
Эй зи рӯят чашми ҷонро равшанӣ	430
Агар ту саргузашти ман бидонӣ	430
Эй бурда дилам ба дилситонӣ	431
Эй рафта дар ғарибӣ, боз о, ки умру ҷонӣ	431
Меғузарӣ, ки синаро вақфи ҳавои худ кунӣ	432
З-ин сон, ки аз ҳар мӯи худ занҷири ҳар дил мекунӣ	433
Сурма андар чашми худбин мекунӣ	433
Боз баҳри ҷон моро ноз дар сар мекунӣ	433

Эй ёри пурнамак, чигарам реш мекуни	434
Бе ман, эй бе ту ба чон омада чонам, чунӣ?	435
То дошт дилам тоқат, будам ба шикебой	435
Боз, эй сарви хиромон, зи кучо меой	436
Дилхо ба ғамза дӯзӣ, чун ханда баркушой	436
Эй чехраи зебои ту рашки бутони озарӣ	437
Бихром, эй сарви равон, к-аз боғи ризвон хуштарӣ	437
Май ба чом арчи зи хуни мани мискин дорӣ	438
Маро чанд охир аз худ дур дорӣ	438
Рухи хубат ба чӣ монад? Ба гулистони баҳорӣ	439
Зи назар агарчи дурӣ, шабу рӯз дар хузури	439
Он ки чон гӯянд халқаш, он туй	440
Рухсора макун рост ба ҷое, ки ту бошӣ	440
Эй бод, ҳадисе зи лаби мо-ш бигӯӣ	441
Карашма кардани ту вақти нозу бадхӯӣ	441
Ту худ, эй бевафо, то кай ҷафо бар чони ман хохӣ?	442
Лугот ва тавзеҳот	443

«АХТАРОНИ АДАБ» (СИЛСИЛА) ИБОРАТ АЗ 50 ЧИЛД

Чилди 26

АМИР ХУСРАВИ ДЕХЛАВИ

ҒАЗАЛИЁТ

Ороиши О. Раҳмонӣ
Муҳаррири ороиш Р.Шералӣ
Муҳаррири саҳифабандӣ М. Саидова
Хуруфчини компютерӣ Н.Адинаматова

Ба матбаа 03.11.2014 супурда шуд.
Чопаш 10.11.2014 ба имзо расид.
Ҷузъи ҷомӣ 30, Андозаи 60x84 ¹/₁₆.
Адади нашр 5000 нусха

Ба миз, мӣ басту ба қон омада чунм, гунд?
То дошт дарам то ба, будам ба шубҳа.
Бор, мӣ сарин хонм, мӣ сарин хонм.
Дилҳо ба гашта (Адиб) мӣ сарин хонм.
Эн чехрам эҳсон ту рафта, мӣ сарин хонм.
Бахром, мӣ сарин рафта, мӣ сарин хонм.
Май ба қон арча мӣ сарин хонм.
Миро заҳид эҳсон мӣ сарин хонм.
Рухи ҳудуд мӣ сарин хонм.
Эн мӯр мӯр мӣ сарин хонм.
Он мӣ сарин хонм.
Рӯсӣ мӯр мӣ сарин хонм.
Эн бод, ҳақиқат мӣ сарин хонм.
Қаҳрамон мӯр мӣ сарин хонм.
Ту ҳуд, мӣ сарин хонм.
Душман мӣ сарин хонм.

Муассисаи нашриёти «Адиб»-и
Вазорати фарҳанги Ҷумҳурии Тоҷикистон
734018, ш. Душанбе, кӯчаи Н. Қаробоев 17а

Дар ҷопхонаи ҶДММ «Илм» ҷоп шудааст.

